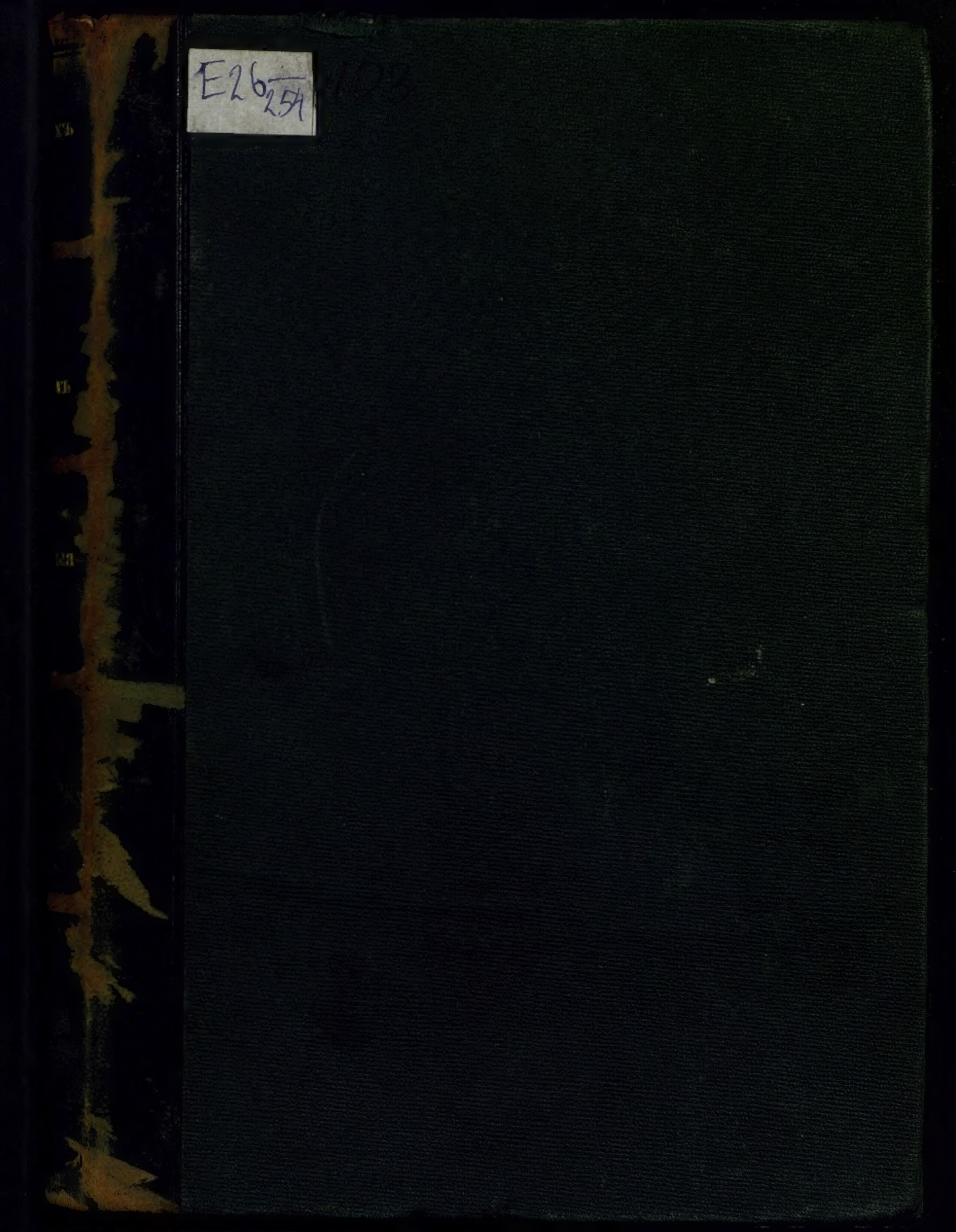

E26
2.54

№ 148/1

СБОРНИКЪ
АДМИНИСТРАТИВНЫХЪ ПОСТАНОВЛЕНІЙ
ЦАРСТВА ПОЛЬСКАГО.

ВѢДОМСТВО ВНУТРЕННИХЪ И ДУХОВНЫХЪ ДѢЛЪ.

ЧАСТЬ III.

БЛАГОТВОРИТЕЛЬНЫЯ ЗАВЕДЕНІЯ.

ТОМЪ I.

ZBIÓR
PRZEPISÓW ADMINISTRACYJNYCH
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

CZĘŚĆ III.

ZAKŁADY DOBROCZYNNE.

TOM I.

1866.

Печатано по ВЫСОЧАЙШЕМУ повелѣнію.

Варшава. Въ Типографіи Х. Кельтера и К°.

Drukowano z rozkazu NAJWYŻSZEGO.

Warszawa. W drukarni Ch. Keltera i spółki.

ОБЪЯСНЕНІЕ.

Помѣщенныя въ настоящемъ Сборникѣ постановленія объ управленіи Благотворительными Заведеніями и контролѣ оныхъ составляютъ пять томовъ. Постановленія эти заключаются, кромѣ находящихся въ началѣ Сборника основныхъ законоположеній, въ десяти отдѣлахъ, изъ коихъ каждый подраздѣляется на соотвѣтственныя главы.

Въ 1-й томъ включены:

Основныя постановленія;

Отдѣлъ I, о мѣстномъ управленіи больницъ и благотворительныхъ заведеній; и

Отдѣлъ II, объ устройствѣ и врачебной полиціи больницъ, равно правила о пріемѣ гражданскихъ больныхъ и призрѣніи военныхъ больныхъ, поступившихъ въ гражданскія больницы;

Во 2-омъ томѣ помѣщены:

Отдѣлъ III, о обязанностяхъ лицъ, принадлежащихъ къ внутреннему управленію больницъ;

Отдѣлъ IV, правила относительно внутренняго хозяйства больницъ; и

Отдѣлъ V, правила относительно отчетности больницъ;

Въ 3-емъ томѣ заключаются:

Отдѣлъ VI, особенныя правила для частныхъ больницъ; и

OBJAŚNIENIE.

Przepisy, odnoszące się do administracyi i kontrolli nad Zakładami Dobroczynnemi, mieszczące się w Zbiorze niniejszym, zajmują tomów pięć, i zawarte są, oprócz przepisów zasadniczych na początku zamieszczonych, w dziesięciu działach, z których każdy składa się z odpowiednich tytułów.

Tom 1-y mieści w sobie:

Naprzód przepisy zasadnicze, a następnie:

Dział I, o miejscowym zarządzie szpitali i zakładów dobroczynnych;

Dział II, obejmujący urządzenia i policyę lekarską szpitali, oraz przepisy o przyjmowaniu chorych cywilnych i postępowaniu z chorymi wojskowymi, oddanymi do szpitali cywilnych;

Tom 2-gi zawiera:

Dział III, o obowiązkach osób należących do wewnętrznéj służby szpitalnéj;

Dział IV, zawierający przepisy wewnętrznego gospodarstwa szpitali;

Dział V, obejmujący przepisy rachunkowości szpitali;

Tom 3-ci mieści w sobie:

Dział VI, zawierający przepisy szczególne dla szpitali specyalnych;

Отдѣлъ VII, о домахъ пріюта;

Въ 4-омъ томѣ помѣщенъ:

Отдѣлъ VIII, о благотворительныхъ обществахъ и заведеніяхъ;

Въ 5-омъ томѣ заключаются:

Отдѣлъ IX, о судопроизводствѣ и хожденіи по дѣламъ, касающимся собственности и правъ благотворительныхъ заведеній, а равно о покровительствѣ, оказываемомъ этимъ заведеніямъ со стороны Правительства; и

Отдѣлъ X, общія правила и распоряженія Правительства

Вышеозначенные матеріалы составляютъ рядъ уставовъ и постановленій, изданныхъ о Благотворительныхъ Заведеніяхъ съ 1816 по 24 Января (5 Февраля) 1866 года.

Всѣ эти постановленія имѣютъ обязательную силу.

Сборникъ этотъ, подъ главнымъ руководствомъ Вице-Предсѣдателя Государственнаго Совѣта Царства Польскаго, Дѣйствительнаго Тайнаго Совѣтника Сенатора Фундуклея, составленъ частію б. Статсъ-Референдаріемъ, а нынѣ Помощникомъ Управляющаго дѣлами Совѣта Управленія Царства, Рогозинскимъ и частію Статсъ-Референдаріемъ Собоцкимъ, изъ матеріаловъ, доставленныхъ изъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ Делегатомъ оной, Старшимъ Дѣлопроизводителемъ Главнаго Попечительнаго Совѣта Благотворительныхъ Заведеній, Крущинскимъ.

Dział VII, o domach schronienia;

Tom 4-ty obejmuje:

Dział VIII, o towarzystwach i zakładach dobroczynnych;

Tom 5-ty mieści w sobie:

Dział IX, o postępowaniu i obronie w sprawach dotyczących własności i praw instytutów dobroczynnych tudzież o pomocy dla tychże instytutów ze strony Rządu;

Dział X, ogólne przepisy i rozporządzenia rządowe.

Materyały powyższe stanowią ciąg ustaw i przepisów wydanych o Zakładach Dobroczynnych od 1816 po dzień 24 Stycznia (5 Lutego) 1866 r.

Wszystkie te przepisy obowiązują dotychczas.

Zbiór niniejszy, pod zwierzchnim kierunkiem Rzeczywistego Radcy Tajnego, Senatora Fundukleja, Vice-Prezesa Rady Stanu Królestwa, ułożony został, częścią przez b. Referendarza Stanu, obecnie Pomocnika Zarządzającego interessami Rady Administracyjnéj Rogozińskiego, a częścią przez Referendarza Stanu Sobockiego, z materyałów, dostarczonych ze strony Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, przez Delegowanego od téj Władzy, Starszego Referenta Rady Głównéj Opiekuńczéj Zakładów Dobroczynnych, Kruszczyńskiego.

ОГЛАВЛЕНІЕ ПРЕДМЕТОВЪ,

ЗАКЛЮЧАЮЩИХСЯ ВЪ НАСТОЯЩЕМЪ ТОМѢ.

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовалѣ распоряженіе.	Страницы.
	Историческій Очеркъ Благотворительныхъ Заведеній.			2
	ОСНОВНЫЯ ПОСТАНОВЛЕНІЯ.			
A	Высочайшій указъ объ учрежденіи Главнаго Управленія Больницъ и другихъ Благотворительныхъ Заведеній въ Царствѣ Польскомъ.	18 Февраля (2 Марта) 1842 г.	Высочайшій указъ.	26
B	Выписка изъ Высочайшаго указа объ учрежденіи въ Губерніяхъ Царства Польскаго Губернскихъ Совѣтовъ.	24 Мая (5 Іюня) 1861 г.	Высочайшій указъ.	74
C	Выписка изъ Высочайшаго указа объ учрежденіи въ Уѣздахъ Царства Польскаго Уѣздныхъ Совѣтовъ.	24 Мая (5 Іюня) 1861 г.	Высочайшій указъ.	74

SPIS PRZEDMIOTÓW
W TOMIE NINIEJSZYM ZAWARTYCH.

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
	RYS HISTORYCZNY O ZAKŁADACH DOBROCZYNNYCH.			3
	PRZEPISY ZASADNICZE.			
A.	Ukaz Najwyższy, zaprowadzający Główny Zarząd szpitali i innych Zakładów dobroczynnych w Królestwie Polskiém.	18 Lutego (2 Marca) 1842 r.	Ukaz Najwyższy.	27
B.	Wyjątek z Ukazu Najwyższego, ustanawiającego w guberniach Królestwa Polskiego Rady Gubernialne.	24 Maja (5 Czerwca) 1861 r.	Ukaz Najwyższy.	75
C.	Wyjątek z Ukazu Najwyższego, ustanawiającego w powiatach Królestwa Polskiego Rady Powiatowe.	24 Maja (5 Czerwca) 1861 r.	Ukaz Najwyższy.	75

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
D	Выписка изъ Высочайшаго указа объ учрежденіи въ Варшавѣ и другихъ значительнѣйшихъ городахъ Царства Польскаго Городскихъ Совѣтовъ.	24 Мая (5 Іюня) 1861 года.	Высочайшій указъ.	80
E	Выписка изъ Высочайшаго указа объ устройствѣ сельскихъ гминъ.	19 Февраля (2 Марта) 1864 г.	Высочайшій указъ.	84

ЧАСТНЫЯ ПОСТАНОВЛЕНІЯ.

ОТДѢЛЪ I.

О МѢСТНОМЪ УПРАВЛЕНІИ БОЛЬНИЦЪ И БЛАГОТВОРИТЕЛЬНЫХЪ ЗАВЕДЕНІЙ.

1	Выписка изъ Высочайше утвержденнаго Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.	18 Февраля (2 Марта) 1842 г.	Высочайшій указъ.	92
2	Распоряженіе, развивающее Высочайше утвержденное положеніе объ учрежденіи Попечительныхъ Совѣтовъ и Уставъ гражданскихъ больницъ и благотворительныхъ заведеній.	20 Октября (1 Ноября) 1842 года, № 41589/8726.	Правительственная Комисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	130

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
D.	Wyjątek z Ukazu Najwyższego, ustanawiającego w Warszawie i innych znaczniejszych miastach Królestwa Rady Miejskie.	24 Maja (5 Czerwca) 1861 r.	Ukaz Najwyższy.	81
E.	Wyjątek z Ukazu Najwyższego, o urządzeniu gmin wiejskich.	19 Lutego (2 Marca) 1864 r.	Ukaz Najwyższy.	85

PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE.

DZIAŁ I.

O MIEJSCOWYM ZARZĄDZIE SZPITALI I INNYCH ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

1	Wyjątek z Najwyższéj zatwierdzonéj Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.	18 Lutego (2 Marca) 1842 roku.	Ukaz Najwyższy.	93
2	Rozporządzenie, rozwijające Najwyżéj zatwierdzoną organizacyę Rad Opiekuńczych i Ustawę dla szpitali cywilnych, oraz Zakładów dobroczynnych.	20 Października (1 Listopada) 1842 r. N⁰ 41589/8726	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	131

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
3	Инструкція Уѣзднымъ Попечительнымъ Совѣтамъ.	6 (18) Февраля 1843 года.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	152
	Форма книги недвижимыхъ имуществъ и капиталовъ, принадлежащихъ N дому призрѣнія N прихода въ N уѣздѣ N губерніи (приложеніе 1-е къ № 3-му).			
	Форма общей вѣдомости всему недвижимому имуществу, принадлежащему приходскимъ домамъ призрѣнія въ N уѣздѣ N губерніи (приложеніе 2-е къ № 3-му).			
	Форма главной книги недвижимыхъ имуществъ и капиталовъ, принадлежащихъ приходскимъ домамъ призрѣнія въ N уѣздѣ N губерніи (приложеніе 3-е къ № 3-му).			
4	Распоряженіе относительно посѣщенія Гражданскимъ Губернаторомъ больницъ и	15 (27) Августа 1851 г.,	Главный Директоръ, Предсѣдательству-	216

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica
3	Instrukcya dla Rad Opiekuńczych Powiatowych.	6 (18) Lutego 1843 roku.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	153
	Wzór księgi własności nieruchomych i kapitałów, do domu schronienia parafii N, gubernii N, należących (Annex 1-y do N⁰ 3-go).			
	Wzór zbiorowego obrazu wszelkiéj własności nieruchoméj, do domów schronień parafialnych w powiecie N, gubernii N, należącéj (Annex 2-gi do N⁰ 3-go).			
	Wzór księgi głównéj własności nieruchomych i kapitałów, do domów parafialnych schronienia w powiecie N, gubernii N, należących (Annex 3-ci do N⁰ 3-go).			
4	Rozporządzenie o zwiedzaniu przez Gubernatorów Cywilnych szpitali i in-	15 (27) Sierpnia 1851 r.	Dyrektor Główny, Prezydujący w Kom-	217

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	другихъ благотворительныхъ заведеній.	№ 33,990.	ющій въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	

ОТДѢЛЪ II.

ОБЪ УСТРОЙСТВѢ И ВРАЧЕБНОЙ ПОЛИЦІИ БОЛЬНИЦЪ, РАВНО ПРАВИЛА О ПРІЕМѢ ГРАЖДАНСКИХЪ БОЛЬНЫХЪ И ПРИЗРѢНІИ ВОЕННЫХЪ БОЛЬНЫХЪ, ПОСТУПИВШИХЪ ВЪ ГРАЖДАНСКІЯ БОЛЬНИЦЫ.

ГЛАВА I.

РАЗДѢЛЕНІЕ БОЛЬНИЦЪ.

1	Выписка изъ Высочайше утвержденнаго Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.	18 Февраля (2 Марта) 1842 года.	Высочайшій указъ.	222

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica
	nych Zakładów dobroczynnych.	№ 33,990.	missyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	

DZIAŁ II.

URZĄDZENIE I POLICYA LEKARSKA SZPITALI, ORAZ PRZEPISY O PRZYJMOWANIU CHORYCH CYWILNYCH I POSTĘPOWANIU Z CHORYMI WOJSKOWYMI, ODDANYMI DO SZPITALI CYWILNYCH.

TYTUŁ I.

PODZIAŁ SZPITALI.

1	Wyjątek z Najwyżéj zatwierdzonéj Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.	18 Lutego (2 Marca) 1842 roku.	Ukaz Najwyższy.	223

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	ГЛАВА II. **ОБЪ УСТРОЙСТВѢ БОЛЬНИЦЪ.**			
1	Выписка изъ Высочайше утвержденнаго Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.	18 Февраля (2 Марта) 1842 года.	Высочайшій указъ.	230
	Форма кроватныхъ таблицъ (приложеніе 1-е къ № 1-му).			
	Форма доски въ каждой палатѣ (приложеніе 2-е къ № 1-му).			
	О курительномъ сараѣ и производствѣ окуриванія вещей (приложеніе 3-е къ № 1-му).			
	Табель о больничныхъ вещахъ (приложеніе 4-е къ № 1-му).			

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica
	TYTUŁ II. O URZĄDZENIU SZPITALI.			
1	Wyjątek z Najwyżéj zatwierdzonéj Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.	18 Lutego (2 Marca) 1842 roku.	Ukaz Najwyższy.	231
	Wzór tablic, które mają być zawieszane nad łóżkiem (Annex 1-y do Nº 1-go).			
	Wzór tablicy, która ma być zawieszana w każdéj sali (Annex 2-gi do Nº 1-go).			
	O szopie do nakadzania i o sposobie, w jaki samo nakadzanie się uskuteczhia (Annex 3-ci do Nº 1-go).			
	Wzór wykazu effektów szpitalnych (Annex 4-ty do Nº 1-go).			

***

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	ГЛАВА III. О ПРІЕМѢ БОЛЬНЫХЪ И ИХЪ ПОМѢЩЕНІИ.			
1	Выписка изъ Высочайше утвержденнаго Устава о гражданскихъ больницахъ въ Царствѣ Польскомъ.	18 Февраля (2 Марта) 1842 г.	Высочайшій указъ.	290
	Форма главной книги больныхъ, принятыхъ въ больницу N (приложеніе 1-ое къ № 1-му).			
	Форма общаго журнала больныхъ въ больницѣ N (приложеніе 2-е къ № 1-му).			
	Форма палатнаго билета (приложеніе 3-е къ № 1-му).			
	Форма журнала по отдѣленію (приложеніе 4-е къ № 1-му).			
2	Постановленіе о расходахъ на леченіе ремесленныхъ учениковъ и подмастерьевъ.	31 Декабря 1816 г.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	336

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
	TYTUŁ III. O PRZYJMOWANIU CHORYCH I ICH POMIESZCZENIU.			
1	Wyjątek z NAJWYŻÉJ zatwierdzonéj Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.	18 Lutego (2 Marca) 1842 roku.	Ukaz NAJWYŻSZY.	291
	Wzór księgi głównéj chorych przyjętych do szpitala N. (Annex 1-y do N° 1-go).			
	Wzór dziennika ogólnego chorych w szpitalu N. (Annex 2-gi do N° 1-go).			
	Wzór karty wpisowéj (Annex 3-ci do N° 1-go).			
	Wzór dziennika oddziałowego (Annex 4-ty do N° 1-go).			
2	Przepis o kosztach leczenia uczniów i czeladników rzemieślniczych.	31 Grudnia 1816 roku.	Namiestnik Królewski.	337

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
3	Постановленіе о томъ, что на возмѣщеніе больницамъ издержекъ за содержаніе и пользованіе неимущихъ больныхъ, можно собирать складки лишь отъ жителей, владѣющихъ въ гминѣ недвижимостью.	29 Октября 1827 г., № 89,287.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.	340
4	Распоряженіе о возмѣщеніи издержекъ за леченіе въ больницахъ неимущихъ ремесленниковъ, а также бѣдныхъ евреевъ, и о томъ, въ какихъ случаяхъ эти издержки могутъ быть слагаемы со счетовъ.	17 (29) Іюля 1834 года, № 16224/29515.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.	342
5	Запрещеніе отправлять въ больницы мертвыя тѣла неимущихъ, а равно больныхъ кончающихся.	4 (16) Сентября 1835 г., № 14344/44823.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.	344
6	Постановленіе о томъ, что издержки на перевозку въ больницы бѣдныхъ, пора-	9 (21) Іюля 1845 г.,	Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія	346

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica
3	Rozporządzenie, iż do składek na zwrot szpitalom kosztów utrzymania i leczenia ubogich chorych, pociągani być mogą tylko mieszkańcy, mający posiadłości w gminie.	29 Października 1827 r. N° 89,287.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi.	341
4	Rozporządzenie, dotyczące zwrotu kosztów leczenia w szpitalach ubogich rzemieślników i starozakonnych, i w jakich wypadkach koszta te mogą być umarzane.	17 (29) Lipca 1834 r. N° 16224/29515.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.	343
5	Rozporządzenie, wzbraniające odsyłania do szpitali ciał ubogich zmarłych lub konających.	4 (16) Września 1835 r. N° 14344/44823.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.	345
6	Rozporządzenie, iż koszta odsyłania do szpitali ubogich dotkniętych chorobą syfi-	9 (21) Lipca 1845 r.	Sekretarz Stanu przy Radzie Admini-	347

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	женныхъ сифилитическими болѣзнями, могутъ быть относимы на счетъ этапныхъ суммъ.	№ 25,005.	Царства.	
7	Постановленіе о возмѣщеніи издержекъ на леченіе больныхъ, отправляемыхъ въ больницы по этапу или изъ полицейскихъ арестовъ, считая по 15 коп. въ сутки отъ человѣка, изъ подлежащихъ этапныхъ или тюремныхъ суммъ.	2 (14) Августа 1846 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	348
8	Распоряженіе относительно возврата издержекъ на леченіе иностранныхъ дезертировъ.	25 Февраля (8 Марта) 1848 г., № 7730/4239.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	354
9	Распоряженіе о наймѣ сторожей для надзора за арестантами, отправляемыми, въ крайнихъ случаяхъ, въ ближайшія гражданскія больницы на излеченіе.	3 (15) Декабря 1849 г., № 22247/37094.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	360

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
	lityczną, mogą być regulowane do funduszów transportowych.	N°25,005.	stracyjnéj.	
7	Rozporządzenie o uiszczaniu z właściwych funduszów transportowych, lub więziennych, kosztów leczenia chorych w szpitalach, odsyłanych z transportu lub z aresztów detencyjnych, licząc dziennie po kop. sr. 15 od osoby.	2 (14) Sierpnia 1846 r.	Rada Administracyjna.	349
8	Rozporządzenie, dotyczące zwrotu kosztów kuracyi dezerterów zagranicznych.	25 Lutego (8 Marca) 1848 roku N° 7730/4239.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	355
9	Rozporządzenie, aby przy oddawaniu aresztantów, w razie konieczném potrzeby, do najbliższych szpitali cywilnych na kuracyę, straż do pilnowania tychże była wynajmowaną.	3 (15) Grudnia 1849 r. N° 22247/37094.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	361

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
10	Распоряженіе, опредѣляющее число сторожей, нанимаемыхъ для надзора за арестантами въ гражданскихъ больницахъ, и размѣръ слѣдующаго имъ за это вознагражденія.	14 (26) Марта 1850 г., № $^{8787}/_{4520}$.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	364
11	Распоряженіе о томъ, что издержки на погребеніе евреевъ, кои, будучи задержаны на бродяжничествѣ, или по другимъ, влекущимъ за собою наказаніе, проступкамъ, были отправлены въ больницы на излеченіе и тамъ скончались, слѣдуетъ отнести на счетъ суммъ, назначенныхъ на транспортъ по этапамъ бѣглецовъ и бродягъ.	15 (27) Апрѣля 1850 г., № $^{17026}/_{8756}$.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	368
12	Объясненіе, что издержки на пересылку въ больницы и леченіе въ нихъ неимущихъ бродягъ, одержимыхъ сифилитическими болѣзнями, слѣдуетъ покрывать изъ этапныхъ суммъ, не относя ихъ на счетъ гминъ.	23 Марта (4 Апрѣля) 1851 года, № $^{4164}/_{1837}$.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	372

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
10	Rozporządzenie, objaśniające, w jakim stosunku stróże do pilnowania aresztantów w szpitalach cywilnych mają być dodawani i płaceni.	14 (26) Marca 1850 r. N° $^{8787}/_{4520}$.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	365
11	Rozporządzenie, iż starozakonni na włóczęgostwie lub z innych powodów, karę za sobą pociągających, pojmani, na kuracyę do szpitali oddawani i tamże zmarli, grzebani być mają kosztem funduszów, służących na transport zbiegów i włóczęgów.	15 (27) Kwietnia 1850 r. N° $^{17026}/_{8756}$.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	369
12	Rozporządzenie, objaśniające, że koszta odsyłania do szpitali i leczenia w nich ubogich i włóczęgów, dotkniętych chorobą syfilityczną odnosić należy do funduszów transportowych, a nie do gmin.	23 Marca (4 Kwietnia) 1851 roku N° $^{4164}/_{1837}$.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	373

****

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
13	Распоряженіе о томъ, чтобы при отсылкѣ въ больницы бѣдныхъ, одержимыхъ сифилитическою болѣзнію, полицейскія начальства обозначали въ отзывахъ и дорожныхъ билетахъ, изъ какихъ суммъ удовлетворены будутъ издержки на леченіе означенныхъ лицъ.	10 (22) Сентября 1851 г., № 15,223.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	376
14	Предписаніе о томъ, на какія суммы слѣдуетъ относить расходы на погребеніе умершихъ вслѣдствіе венерической болѣзни.	16 (28) Января 1853 г., № 51866/25259.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	378
15	Указаніе основаній къ составленію, повѣркѣ и представленію счетовъ издержкамъ на пользованіе неимущихъ, пораженныхъ холерою.	7 (19) Мая 1853 г., № 3211/52231.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	382
16	Воспрещеніе выдавать свидѣтельства о болѣзняхъ, для излеченія которыхъ больные пользовались въ больницахъ.	30 Іюня (12 Іюля) 1853 г., № 1,256.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	414

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica
13	Rozporządzenie, aby przy odsyłaniu do szpitali ubogich syfilityków, Władze policyjne w odezwach i kartach drożnych wymieniały, z jakiego funduszu koszta kuracyi zaspokojone będą.	10 (22) Września 1851 r. N⁰ 15,223.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	377
14	Rozporządzenie, wskazujące, z jakiego funduszu mają być ponoszone koszta chowania ciał osób, na wenerye w szpitalach zmarłych.	16 (28) Stycznia 1853 r. N⁰ 51866/25259.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	379
15	Rozporządzenie, wskazujące zasady do układania, sprawdzania i przedstawiania rachunków kosztów ratowania ubogich, cholerą dotkniętych.	7 (19) Maja 1853 r. N⁰ 3211/52231.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	383
16	Rozporządzenie, wzbraniające wydawania świadectw, na jakie choroby wyszli ze szpitali byli w nich leczeni.	30 Czerwca (12 Lipca) 1853 r. N⁰ 1,256.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	415

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
17	Распоряженіе относительно взиманія платы за леченіе бѣдныхъ, зараженныхъ сифилитическою болѣзнію, которые не изобличены въ бродяжничествѣ и извѣстны по происхожденію.	7 (19) Апрѣля 1855 г., № 1981/2049.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	416
18	Распоряженіе о неотказываніи труднобольнымъ въ принятіи въ больницу, въ случаѣ недостатка необходимыхъ документовъ.	27 Іюня (9 Іюля) 1855 г., № 1,267.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	420
19	Дополнительное объясненіе, на какія суммы слѣдуетъ относить издержки на перевозку и пользованіе въ больницахъ больныхъ, принадлежащихъ къ городскимъ общинамъ и сельскимъ гминамъ.	18 (30) Іюля 1855 г., № 610/28005.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	422
20	Распоряженіе, указывающее источникъ для покрытія расходовъ на погребеніе умершихъ бѣдныхъ.	1 (13) Іюня 1856 г., № 23314/10410.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	428

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica
17	Rozporządzenie, dotyczące ściągania kosztów kuracyi osób ubogich, chorobą syfilityczną dotkniętych, które nie są włóczęgami i znane są z pochodzenia.	7 (19) Kwietnia 1855 r. N⁰ 1981/2049.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	417
18	Rozporządzenie o nieodmawianiu przyjmowania do szpitali ciężko chorych, dla braku kwalifikacyj.	27 Czerwca (9 Lipca) 1855 r. N⁰ 1,267.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	421
19	Rozporządzenie, obejmujące dodatkowe objaśnienie, o kosztach odsyłania i leczenia w szpitalach chorych syfilitycznych, z gmin miejskich i wiejskich pochodzących.	18 (30) Lipca 1855 r. N⁰ 610/28605.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	423
20	Rozporządzenie, wskazujące źródło funduszów na grzebanie ciał ubogich zmarłych.	1 (13) Czerwca 1856 r. N⁰ 23314/10410.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	429

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
21	Распоряженіе относительно отклоненія неправильной высылки больныхъ, увѣчныхъ и дѣтей въ Варшавскія больницы и заведенія.	16 (28) Іюня 1856 г., № 1,221.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	436
22	Постановленіе, указывающее, какимъ образомъ слѣдуетъ поступать съ тѣми больными, отправляемыми судами въ больницы, которые въ припадкѣ сумасшествія совершили преступленіе.	11 (23) Ноября 1858 г., № 7,136.	Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.	440
23	Распоряженіе относительно прекращенія венерической болѣзни.	18 (30) Сентября 1859 г., № 3,045.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	446
24	Наставленіе, въ какомъ порядкѣ имѣетъ быть дѣлаема раскладка издержекъ за пользованіе больныхъ въ больницахъ и съ кого таковыя должны быть взыскиваемы.	15 (27) Октября 1859 г., № 2966/39664.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	450
25	Наставленіе, какимъ образомъ слѣдуетъ поступать при ле-	23 Августа (4 Сен-	Главный Попечительный	456

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
21	Rozporządzenie, dotyczące zapobieżenia niewłaściwemu odsyłaniu do szpitali i instytutów Warszawskich chorych, kalek i dzieci.	16 (28) Czerwca 1856 r. N⁰ 1,221.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	437
22	Decyzya, określająca sposób postępowania z chorymi odsyłanymi do szpitali przez Sądy, z téj przyczyny, iż w obłąkaniu dopuścili się zbrodni.	11 (23 Listopada) 1858 roku N⁰ 7,136.	Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.	441
23	Rozporządzenie, dotyczące wytępienia choroby wenerycznéj.	18 (30) Września 1859 r. N⁰ 3,045.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	447
24	Rozporządzenie, w jaki sposób mają być rozkładane i od kogo ściągane koszta leczenia chorych w szpitalach.	15 (27) Październik nika 1859 roku N⁰ 2966/39664.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	451
25	Instrukcya o sposobie postępowania przy kuracyi cho-	23 Sierpnia	Rada Główna Opiekuńcza	457

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	ченіи больныхъ, укушенныхъ бѣшеными животными.	тября) 1860 г., № 2616/25223.	Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	
26	Правила относительно леченія больныхъ ракомъ.	9 (21) Декабря 1860 г., № 2681/27638.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	460
27	Распоряженіе о томъ, что расходы на леченіе бѣдныхъ иностранцевъ должны быть отнесены на счетъ больницъ, издержки же на погребеніе ихъ—на счетъ гминъ, въ коихъ они скончались.	1 (13) Іюня 1861 г., № 21491/39898.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.	464
28	Распоряженіе о томъ, чтобы зараженныя сифилитическою болѣзнію лица, прежде отправленія ихъ на излеченіе, подвергаемы были медицинскому осмотру.	1 (13) Февраля 1862 г., № 3729/32823.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.	468
29	Распоряженіе о томъ, что зараженныя венерическою болѣзнію женщины, предъ	17 (29) Мая 1863 г.,	Правительственная Коммисія Вну-	476

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
	rych, przez wściekłe zwierzęta pokąsanych.	(4 Września) 1860 r. N⁰ 2616/25223.	Zakładów Dobroczynnych.	
26	Przepisy o leczeniu chorych rakowatych.	9 (21) Grudnia 1860 r. N⁰ 2691/27638.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	461
27	Rozporządzenie, iż koszta kuracyi ubogich cudzoziemców ponosić mają szpitale, a koszta ich grzebania, gminy, w których umierają.	1 (13) Czerwca 1861 r. N⁰ 21491/39898.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.	465
28	Rozporządzenie, aby chorzy syfilityczni, przed odesłaniem na kuracyę, przez Lekarzy rewidowani byli.	1 (13) Lutego 1862 roku N⁰ 3729/32823.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.	469
29	Rozporządzenie, iż kobiety zarażone wenerycznie, przed odesłaniem na kuracyę do	17 (29) Maja 1863 r.	Kommissya Rządowa Spraw We-	477

* * * * *

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	высылкою ихъ въ больницу на излеченіе, не должны быть подвергаемы тѣлесному наказанію.	№ 1,642.	тренних Дѣлъ.	
30	Объясненіе, какимъ образомъ и въ какомъ размѣрѣ должны быть возмѣщаемы военнымъ и гражданскимъ больницамъ издержки на леченіе мятежниковъ, взятыхъ въ плѣнъ или подлежащихъ поступленію въ военную службу.	28 Августа (9 Сентября) 1863 г., № 12742/18497.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.	480
31	Постановленіе объ увеличеніи съ 15 до 20 коп. суточной платы за пользованіе въ гражданскихъ больницахъ бродягъ и арестантовъ, а равно нижнихъ чиновъ Варшавской полицейской стражи и пожарной команды.	10 (22) Сентября 1863 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	484
32	Распоряженіе, объясняющее, что увеличеніе платы за леченіе и содержаніе разныхъ лицъ въ гражданскихъ больницахъ, слѣду-	18 (30) Ноября 1863 г., № 28522/3645.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.	488

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica
	szpitala, karze chłosty poddawane być nie powinny.	№ 1,642.	wnętrznych.	
30	Rozporządzenie, oznaczające sposób i wysokość, w jaki zaspakajane być mają szpitalom wojskowym i cywilnym koszta leczenia powstańców w niewolę zabranych, oraz powstańców do służby wojskowéj zakwalifikowanych.	28 Sierpnia (9 Września) 1863 r. № 12742/18497.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.	481
31	Decyzya, podwyższająca z kopiejek 15 do 20 dziennie, koszta leczenia w szpitalach cywilnych włóczęgów, aresztantów, oraz niższych stopni Warszawskiéj straży policyjnéj i ogniowéj.	10 (22) Września 1863 r.	Rada Administracyjna.	485
32	Rozporządzenie, objaśniające, iż podwyższenie opłaty za kuracyę i utrzymanie różnych osób w szpitalach cywilnych, liczyć się ma od	18 (30) Listopada 1863 r. № 28522/3645.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.	489

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	етъ считать со времени изданія постановленія, опредѣляющаго означенное увеличеніе.			
33	Распоряженіе, опредѣляющее правила о томъ, какъ слѣдуетъ поступать съ лицами, укушенными бѣшеными животными, или заподозрѣнными въ водобоязни.	1 (13) Ноября 1864 г., № 2,884.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	490
34	Распоряженіе, указывающее, какими мѣрами слѣдуетъ предотвратить развитіе холеры.	21 Декабря (2 Января) 1865/6 г., № 5,263.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	496

ГЛАВА IV.

О МЕДИЦИНСКОМЪ ПОСОБІИ ВЪ БОЛЬНИЦАХЪ.

1	Выписка изъ Высочайше утвержденнаго Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.	18 Февраля (2 Марта) 1842 г.	Высочайшій указъ.	500

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica
	daty decyzyi, podwyższenie to ustanawiającéj.			
33	Rozporządzenie, wskazujące przepisy o postępowaniu z osobami pokąsanemi przez zwierzęta wściekłe lub o wścieklizne podejrzane.	1 (13) Listopada 1864 r. Nº 2,884.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	491
34	Rozporządzenie, wskazujące środki zapobieżenia szerzeniu się cholery.	21 Grudnia (2 Stycznia) 1865/6 r. Nº 5,263.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	497
	TYTUŁ IV. **O POMOCY LEKARSKIÉJ W SZPITALACH.**			
1	Wyjątek z Najwyżéj zatwierdzonéj Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.	18 Lutego (2 Marca) 1842 roku.	Ukaz Najwyższy.	501

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	Форма описанія исторіи болѣзни (приложеніе къ № 1).			
2	Распоряженіе, указывающее, въ какихъ случаяхъ должны быть употребляемы пьявицы и кровососные рожки для пусканія крови больнымъ.	27 Іюня (9 Іюля) 1855 г., № 1,344.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	514
3	Распоряженіе, опредѣляющее порядокъ, въ какомъ должны быть представляемы отчеты и рапорты о венерическихъ больныхъ.	11 (23) Іюля 1858 г., № 1,858.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	518
4	Распоряженіе о предоставленіи Частнымъ Попечительнымъ Совѣтамъ права на заключеніе условій на доставку въ больницы лекарствъ.	14 (26) Марта 1862 г., № 1,895.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	522
5	Распоряженіе, разрѣшающее описывать въ скорбныхъ листахъ ходъ болѣзни на польскомъ или латинскомъ языкѣ.	12 (24) Сентября 1862 г., № 3,508.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	526

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
	Wzór opisu historyi choroby (Annex do N⁰ 1-go.)			
2	Rozporządzenie wskazujące, w jakich razach pijawki i bańki nacinane, do odciągania krwi chorym, używanemi być mają.	27 Czerwca (9 Lipca) 1855 r. N⁰ 1,344.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	515
3	Rozporządzenie, określające sposób, w jakim składane być mają sprawozdania i rapporta o chorych wenerycznych.	11 (23) Lipca 1858 r. N⁰ 1,858.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	519
4	Rozporządzenie, pozostawiające Radom Szczegółowym Opiekuńczym możność zawierania umów o dostawę lekarstw dla szpitali.	14 (26) Marca 1862 r. N⁰ 1,895.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	523
5	Rozporządzenie, dozwalające opisywania przebiegu choroby w kartach wizytowych w języku polskim lub łacińskim.	12 (24) Września 1862 r. N⁰ 3,508.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	527

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
6	Распоряженіе о выдачѣ по требованіямъ Судовъ или Врачебныхъ Управъ подлинныхъ скорбныхъ листовъ больныхъ, съ оставленіемъ при дѣлахъ Совѣта копіи съ оныхъ.	19 Февраля (3 Марта) 1863 г., № 624.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	530
7	Распоряженіе о перемѣнѣ цѣнъ въ тарифѣ лекарствъ и въ тарифѣ больничной фармакопеи на 1864 годъ.	25 Марта (6 Апрѣля) 1864 г., № 590	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	532
	Прибавленіе къ больничной фармакопеѣ, составленной Врачебнымъ Совѣтомъ Царства Польскаго и утвержденной Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ (приложеніе 1-е къ № 7-му).			
	Измѣненія въ цѣнахъ по тарифу лекарствъ больничной фармакопеи, обязательныя на 1864 годъ (приложеніе 2-е къ № 7-му).			

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
6	Rozporządzenie, aby na wezwanie Sądów lub Urzędów Lekarskich wydawane były oryginalne karty wizytowe chorych z pozostawieniem kopii.	19 Lutego (3 Marca) 1863 r. N° 624.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	531
7	Rozporządzenie o zmianie cen w taxie lekarstw i taxie farmakopei szpitalnéj na rok 1864.	25 Marca (6 Kwietnia) 1864 r. N° 590.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	533
	Dodatek do farmakopei szpitalnéj, ułożonéj przez Radę Lekarską Królestwa Polskiego i zatwierdzonéj przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych (1-y Annex do N° 7-go).			
	Wzór zmiany cen w taxie lekarstw farmakopei szpitalnéj, obowiązującéj na rok 1864 (2-gi Annex do N° 7-go).			

******

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	ГЛАВА V. О НАДЗОРѢ ЗА БОЛЬНЫМИ, ПРОГУЛКАХЪ, ОБЯЗАННОСТЯХЪ ВО ВРЕМЯ НАХОЖДЕНІЯ ВЪ БОЛЬНИЦѢ И О ПОСѢТИТЕЛЯХЪ.			
1	Выписка изъ Высочайше утвержденнаго Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.	18 Февраля (2 Марта) 1842 г.	Высочайшій указъ.	540
	ГЛАВА VI. О МѢРАХЪ НА СЛУЧАЙ ЗАРАЗИТЕЛЬНЫХЪ БОЛѢЗНЕЙ, А ТАКЖЕ НА СЧЕТЪ НЕЧИСТЫХЪ БОЛЬНЫХЪ И УМИРАЮЩИХЪ.			
1	Выписка изъ Высочайше утвержденнаго Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.	18 Февраля (2 Марта) 1842 г.	Высочайшій указъ.	554

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	TYTUŁ V.			
	O NADZORZE NAD CHORYMI, O PRZECHADZKACH I ZACHOWANIU SIĘ CHORYCH PODCZAS POBYTU W SZPITALU, TUDZIEŻ O OSOBACH ICH ODWIEDZAJĄCYCH.			
1	Wyjątek z Najwyżéj zatwierdzonéj Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.	18 Lutego(2 Marca) 1842 roku.	Ukaz Najwyższy.	541
	TYTUŁ VI.			
	O POSTĘPOWANIU W PRZYPADKACH CHORÓB ZARAŹLIWYCH, TUDZIEŻ O POSTĘPOWANIU Z CHORYMI NIECZYSTO SIĘ UTRZYMUJĄCYMI I KONAJĄCYMI.			
1	Wyjątek z Najwyżéj zatwierdzonéj Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.	18 Lutego(2 Marca) 1842 roku.	Ukaz Najwyższy.	555

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	ГЛАВА VII.			
	О ПЕРЕМѢЩЕНІИ БОЛЬНЫХЪ ИЗЪ ОДНОГО ОТДѢЛЕНІЯ ВЪ ДРУГОЕ, О ИХЪ ВЫПИСКѢ И ПЕРЕМѢЩЕНІИ ВЪ ДРУГІЯ БОЛЬНИЦЫ.			
1	Выписка изъ Высочайше утвержденнаго Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.	18 Февраля (2 Марта) 1842 г.	Высочайшій указъ.	560
	ГЛАВА VIII.			
	ПРАВИЛА НА СЧЕТЪ УМЕРШИХЪ ВЪ БОЛЬНИЦАХЪ.			
1	Выписка изъ Высочайше утвержденнаго Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.	18 Февраля (2 Марта) 1842 г.	Высочайшій указъ.	568

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
	TYTUŁ VII.			
	O TRANSLOKOWANIU CHORYCH Z JEDNEGO ODDZIAŁU DO DRUGIEGO, WYPISYWANIU ICH ZE SZPITALI I TRANSLOKOWANIU DO INNEGO.			
1	Wyjątek z Najwyższéj zatwierdzonéj Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.	18 Lutego (2 Marca) 1842 roku.	Ukaz Najwyższy.	561
	TYTUŁ VIII.			
	PRZEPISY WZGLĘDEM UMARŁYCH.			
1	Wyjątek z Najwyższéj zatwierdzonéj Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.	18 Lutego (2 Marca) 1842 roku.	Ukaz Najwyższy.	569

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	ГЛАВА IX. О ЖУРНАЛАХЪ, РАПОРТАХЪ И ВѢДОМОСТЯХЪ О БОЛЬНЫХЪ.			
1	Выписка изъ Высочайше утвержденнаго Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.	18 Февраля (2 Марта) 1842 г.	Высочайшій указъ.	576
	Форма суточной вѣдомости о числѣ больныхъ въ больницѣ (приложеніе 1-е къ № 1-му).			
	Форма дневной вѣдомости о числѣ больныхъ въ N отдѣленіи N больницы (приложеніе 2-е къ № 1-му).			
	Форма мѣсячной вѣдомости о числѣ больныхъ въ N больницѣ (приложеніе 3-е къ № 1-му).			
	Форма общей мѣсячной вѣдомости о числѣ больныхъ въ N больницѣ, съ пока-			

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica
	TYTUŁ IX.			
	O DZIENNIKACH, WYKAZACH I RAPPORTACH O RUCHU CHORYCH SZPITALNYCH.			
1	Wyciąg z Najwyżéj zatwierdzonéj Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.	18 Lutego (2 Marca) 1842 roku.	Ukaz Najwyższy.	577
	Wzór rapportu dziennego ruchu chorych w szpitalu (1-y Annex do N⁰ 1-go).			
	Wzór rapportu dziennego o ruchu chorych w oddziale szpitala N. (2-gi Annex do N⁰ 1-go).			
	Wzór rapportu miesięcznego o ruchu chorych w szpitalu (3-ci Annex do N⁰ 1-go).			
	Wzór rapportu ogólnego o ruchu chorych w szpitalu, z wyszczególnieniem chorób			

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	заніемъ болѣзней (приложеніе 4-е къ № 1-му).			

ГЛАВА X.

ПРАВИЛА О ПОРЯДКѢ ПРИЗРѢНІЯ ВОЕННЫХЪ БОЛЬНЫХЪ, ПОСТУПАЮЩИХЪ ВЪ ГРАЖДАНСКІЯ БОЛЬНИЦЫ.

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
1	Постановленіе о пріемѣ военныхъ больныхъ въ гражданскія больницы.	15 (27) Ноября 1840 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	610
	Форма билетовъ, по которымъ больные военно-служащіе отправляются для леченія въ гражданскія больницы, установленная Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ, согласно § 7-му постановленія Совѣта Управленія Царства отъ 15 (27) Ноября 1840 года (приложеніе 1-е къ № 1-му).			
	Форма книги для записки больныхъ, принятыхъ въ N больницу (приложеніе 2-е къ № 1-му).			

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
	(4-y Annex do N⁰ 1-go).			
	TYTUŁ X. PRZEPISY POSTĘPOWANIA Z CHORYMI WOJSKOWYMI, DO SZPITALI CYWILNYCH ODDAWANYMI.			
1	Postanowienie o przyjmowaniu chorych wojskowych do szpitali cywilnych.	15 (27) Listopada 1840 r.	Rada Administracyjna.	611
	Wzór biletów, za któremi chorzy wojskowi są nadsyłani do cywilnych szpitali na kuracyę, przepisany przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych, stosownie do § 7-go postanowienia Rady Administracyjnéj z d. 15 (27) Listopada 1840 r. (1-y Annex do N⁰ 1-go).			
	Wzór książki do zapisywania przyjętych do szpitala chorych (2-gi Annex do N⁰ 1-go).			

****

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	Форма разсчетной вѣдомости платѣ, слѣдующей N больницѣ за содержаніе и пользованіе больныхъ военнаго вѣдомства, а также за погребеніе умершихъ (приложеніе 3-е къ № 1-му).			
2	Распоряженіе о предотвращеніи побѣга рекрутъ, пользуемыхъ въ гражданскихъ больницахъ.	11 (23) Декабря 1842 г., № 8526/42657.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	652
3	Постановленіе о срокахъ и порядкѣ представленія разсчетныхъ вѣдомостей о платѣ за леченіе больныхъ военнаго вѣдомства.	4 (16) Октября 1843 г., № 7,954.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	654
4	Распоряженіе о томъ, чтобы гражданскія больницы принимали больныхъ военно-служащихъ безъ всякихъ затрудненій и, за неимѣніемъ свободныхъ мѣстъ, учреждали для нихъ временные лазареты.	6 (18) Января 1844 г., № 2141/48760.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	658

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
	Wzór likwidacyi, wykazującéj ilość przypadającego na rzecz szpitala wynagrodzenia, za koszta utrzymania i kuracyę w tym szpitalu chorych wojskowych, tudzież za pogrzeb zmarłych (3-ci Annex do N° 1-go).			
2	Rozporządzenie o zabezpieczeniu od ucieczki rekrutów, w szpitalach cywilnych leczonych.	11 (23) Grudnia 1842 r. N° 8526/42657.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	653
3	Rozporządzenie o terminach i sposobie, w jakich likwidacye kosztów leczenia wojskowych przedstawiane być mają.	4 (16) Października 1843 roku N° 7,954.	Namiestnik Królestwa.	655
4	Rozporządzenie, aby szpitale cywilne przyjmowały chorych wojskowych bez żadnych trudności i, w braku miejsc niezajętych, czasowe lazarety dla nich urządzały.	6 (18) Stycznia 1844 r. N° 2141/48760.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	659

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
5	Сообщеніе повелѣнія Намѣстника о томъ, чтобы гражданскія больницы принимали больныхъ унтеръ-офицеровъ и рядовыхъ, безсрочно-отпускныхъ и уволенныхъ вовсе изъ военной службы, съ отнесеніемъ издержекъ на ихъ леченіе къ суммамъ, назначеннымъ на содержаніе военныхъ гошпиталей въ Царствѣ.	18 (30) Января 1844 г., № 27998/51576.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	662
6	Предписаніе о представленіи въ Новогеоргіевскую Коммисаріатскую Коммисію именныхъ списковъ нижнимъ чинамъ III-го Округа Корпуса Жандармовъ, находящимся на излеченіи въ гражданскихъ больницахъ.	23 Марта (4 Апрѣля) 1845 г., № 463/8776.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	666
7	Распоряженіе о томъ, что больницы должны представлять въ Коммисаріатскій Департаментъ въ С-Петербургѣ, ежемѣсячныя вѣдомости о движеніи больныхъ военнаго вѣдомства.	24 Апрѣля (6 Мая) 1845 г., № 518/9729.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	670

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
5	Zawiadomienie o rozkazie Namiestnika, aby szpitale cywilne przyjmowały chorych podofficerów i żołnierzy nieograniczenie urlopowanych, oraz uwolnionych ze służby wojskowéj, z odniesieniem kosztów ich leczenia do funduszów, na utrzymanie wojennych szpitali w Królestwie oznaczonych.	18 (30) Stycznia 1844 r. N° 27998/51576.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	663
6	Rozporządzenie, zalecające przesyłanie Nowogeorgiewskiéj Kommissoryackiéj Kommissyi list - imiennych niższych stopni III-go Okręgu Korpusu Żandarmów, zostających na kuracyi w szpitalach cywilnych.	23 Marca (4 Kwietnia). 1845 roku N° 463/8776.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	667
7	Rozporządzenie, aby szpitale przesyłały miesięczne wykazy o ruchu chorych wojskowych Kommissoryackiemu Departamentowi w St. Petersburgu.	24 Kwietnia (6 Maja) 1845 r. N° 518/9729.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	671

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	Форма вѣдомости о состояніи военно-служащихъ больныхъ (приложеніе къ № 7-му).			
8	Сообщеніе повелѣнія Намѣстника о томъ, чтобы военно-служащіе были выписываемы изъ гражданскихъ больницъ не иначе, какъ послѣ совершеннаго выздоровленія и возстановленія силъ.	8 (20) Февраля 1846 г., № 14.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	676
9	Распоряженіе объ открытіи кредита въ 3,000 руб. с., изъ капитала на военныя надобности, на заготовленіе вещей и бѣлья для больницъ, въ которыя пересылаются больные воинскіе чины въ болѣе значительномъ числѣ.	6 (18) Марта 1850 г., № 566/6647.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	678
10	Распоряженіе о томъ, чтобы больные нижніе воинскіе чины, по требованію военныхъ властей, были переводимы изъ гражданскихъ больницъ въ военные гошпитали.	6 (18) Марта 1850 г., № 751/7731.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	686

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
	Wzór wykazu o ruchu chorych wojskowych (Annex do N⁰ 7-go).			
8	Zawiadomienie o rozkazie Namiestnika, aby wojskowi dopiero po zupełném wyzdrowieniu i wzmocnieniu sił byli ze szpitali cywilnych wypisywani.	8 (20) Lutego 1846 r. N⁰ 14.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	677
9	Rozporządzenie o otwarciu kredytu rs. 3,000, z funduszu na wydatki wojenne, na koszta sprawienia effektów i bielizny dla szpitali, do których chorzy wojskowi w znaczniejszéj liczbie bywają nadsyłani.	6 (18) Marca 1850 r. N⁰ 566/6647.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	679
10	Rozporządzenie, aby chorzy wojskowi niższych stopni, na żądanie Władz wojskowych, do lazaretów pułkowych ze szpitali cywilnych translokowani byli.	6 (18) Marca 1850 r. N⁰ 751/7731.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	687

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
11	Распоряженіе о назначеніи лекарямъ, занимающимся пользованіемъ больныхъ воинскихъ чиновъ въ гражданскихъ больницахъ, вознагражденія въ размѣрѣ $^1/_{10}$ части суммы уплачиваемой больницамъ изъ Коммисаріата за леченіе.	18 (30) Апрѣля 1850 г., № 1,551.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	688
12	Распоряженіе о томъ, чтобы Попечительные Совѣты гражданскихъ больницъ, по требованію Командировъ отдѣльныхъ частей войскъ, немедленно доставляли свѣдѣнія, какое число больныхъ могутъ принять въ больницу.	16 (28) Іюня 1851 г., № $^{2538}/_{24984}$.	Главный Директоръ, Предсѣдательствующій въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	692
13	Распоряженіе, развивающее правило относительно обезпеченія лекарямъ 10% съ общей выручки за леченіе больныхъ воинскихъ чиновъ.	13 (25) Сентября 1852 года, № 1,855.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	696
	Форма разсчета деньгамъ, причитающимся лекарю N больницы за леченіе больныхъ нижнихъ воин-			

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica
11	Rozporządzenie, zapewniające Lekarzom, trudniącym się ordynowaniem chorych wojskowych w szpitalach cywilnych, wynagrodzenie w $^1/_{10}$ części summy płaconéj szpitalom z Kommissoryatu, tytułem zwrotu kosztów kuracyjnych.	18 (30) Kwietnia 1850 r. N⁰ 1,551.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	689
12	Rozporządzenie, aby Rady Opiekuńcze szpitali cywilnych udzielały, na żądanie Dowódców oddzielnych części wojsk, niezwłocznie wiadomości, jaką liczbę chorych do szpitali przyjąć mogą.	16 (28) Czerwca 1851 r. N⁰ $^{2538}/_{24984}$.	Dyrektor Główny, Prezydujący w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	693
13	Rozporządzenie, rozwijające przepis, co do zapewnienia Lekarzom, tytułem wynagrodzenia 10% procentu od summy ogólnego wpływu za leczenie chorych wojskowych.	13 (25) Września 1852 r. N⁰ 1,855.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	697
	Wzór obrachunku należności, przypadającéj Lekarzowi szpitala za leczenie chorych			

* * * * * * * *

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	скихъ чиновъ, состоящихъ на службѣ, а также чиновъ пограничной стражи (приложеніе къ № 13-му).			
14	Распоряженіе о порядкѣ составленія разсчетныхъ вѣдомостей о платѣ за леченіе военнослужащихъ и больныхъ чиновъ пограничной стражи.	3 (15) Ноября 1852 года, № 1095/20841.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	704
15	Распоряженіе о томъ, чтобы Попечительные Совѣты доставляли ежемѣсячныя вѣдомости о больныхъ воинскихъ чинахъ, безсрочно-отпускныхъ и отставныхъ въ Коммисаріатскій Департаментъ и въ Новогеоргіевскую Коммисію; разсчетныя же вѣдомости платѣ, причитающейся за ихъ леченіе, непосредственно въ сію послѣднюю.	2 (14) Апрѣля 1853 года, № 544/9616.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	712
16	Распоряженіе относительно перевозки въ военные гошпитали изъ больницъ гражданскаго вѣдомства, больныхъ воинскихъ чиновъ,	18(30) Іюня 1854 года, № 1,157.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	716

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
	wojskowych niższych stopni, zostających w służbie czynnéj, oraz chorych straży granicznéj (Annex do N⁰ 13-go).			
14	Rozporządzenie, określające formę podawania likwidacyj kosztów kuracyi wojskowych i straży granicznéj.	3 (15) Listopada 1852 r. N⁰ 1095/20841.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	705
15	Rozporządzenie, aby Rady Opiekuńcze przesyłały miesięczne wykazy chorych wojskowych nieograniczenie urlopowanych i dymissyonowanych Kommissoryackiemu Departamentowi i Nowogeorgiewskiéj Kommissyi, a likwidacye należności za ich leczenie bezpośrednio téj ostatniéj.	2 (14) Kwietnia 1853 r. N⁰ 544/9616.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	713
16	Rozporządzenie o przewożeniu do szpitali wojskowych chorych chronicznych, w szpi-	18 (30) Czerwca 1854 r.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Do-	717

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	одержимыхъ хроническими болѣзнями.			
17	Распоряженіе относительно пріема въ больницы воинскихъ чиновъ съ обмундированіемъ, оружіемъ и амуницією.	15 (27) Іюля 1854 г., № 1519/27700.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	720
18	Распоряженіе о производствѣ вознагражденія, за содержаніе въ гражданскихъ больницахъ отставныхъ нижнихъ чиновъ, въ такомъ размѣрѣ, въ какомъ оно производится за военныхъ чиновъ, состоящихъ на дѣйствительной службѣ.	16 (28) Февраля 1855 г., № 67/1782.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	722
19	Распоряженіе о точномъ записываніи, при пріемѣ въ больницы воинскихъ чиновъ, ихъ обмундированія, вооруженія, обуви, бѣлья и проч.	9 (21) Марта 1855 г., № 206/3645.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	724
20	Распоряженіе о томъ, чтобы къ перевозкѣ въ военные гошпитали не предназначались такіе воинскіе чины,	27 Января (8 Февраля) 1858 г.,	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ	728

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica
	talach cywilnych leczonych.	N⁰1,157.	broczynnych.	
17	Rozporządzenie, iż chorzy wojskowi mają być przyjmowani do szpitali z umundurowaniem, bronią i ammunicyą.	15 (27) Lipca 1854 r. N⁰ 1519/27700.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	721
18	Rozporządzenie, iż wynagrodzenie za utrzymanie dymissyonowanych niższych stopni w szpitalach cywilnych, ma być uiszczaném w téj wysokości, jak za wojskowych w czynnéj służbie zostających.	16 (28) Lutego 1855 r. N⁰ 67/1782.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	723
19	Rozporządzenie, iż przedmioty umundurowania, uzbrojenia, obuwia i bielizny chorych wojskowych, najściślej opisywane być mają.	9 (21) Marca 1855 r. N⁰ 206/3645.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	725
20	Rozporządzenie, iż chorzy wojskowi, którym stan zdrowia nie dozwala odbywać podróży, nie mają	27 Stycznia (8 Lutego) 1858 roku	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	729

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	состояніе здоровья которыхъ не позволяетъ перенести неудобствъ въ пути.	№ $^{462}/_{56}$.	Заведеній.	
21	Постановленіе о томъ, чтобы требованія объ уплатѣ денегъ, причитающихся за пользованіе въ гражданскихъ больницахъ воинскихъ чиновъ, поступающія по истеченіи года, были оставляемы безъ послѣдствій.	20 Февраля (4 Марта) 1858 г.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	732
22	Распоряженіе о томъ, чтобы Начальники инвалидныхъ командъ и Коменданты посѣщали гражданскія больницы четыре раза въ мѣсяцъ и распоряжались о перевозкѣ въ военные госпитали больныхъ воинскихъ чиновъ, состояніе здоровья которыхъ не представляетъ къ тому препятствій.	22 Февраля (6 Марта) 1858 г., № $^{3491}/_{46624}$.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	736
23	Распоряженіе о пріемѣ въ гражданскія больницы сол-	13 (25) Августа	Правительственная Ком-	742

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
	być kwalifikowani do szpitali wojskowych.	N° $^{462}/_{56}$.		
21	Decyzya, iż żądania o wypłatę należności za leczenie w szpitalach cywilnych chorych wojskowych, po upływie roku wnoszone, będą pozostawiane bez skutku.	20 Lutego (4 Marca) 1858 r.	Namiestnik Królestwa.	733
22	Rozporządzenie, iż Naczelnicy Komend inwalidnych i Komendanci zwiedzać mają cztery razy miesięcznie szpitale cywilne, celem zarządzania wysyłania do lazaretów wojskowych chorych wojskowych, których stan zdrowia na to dozwala.	22 Lutego (6 Marca) 1858 r. N° $^{3491}/_{46624}$.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	737
23	Rozporządzenie, iż synowie żołnierscy, wykreśleni z Za-	13 (25) Sierpnia	Kommissya Rządowa	743

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	датскихъ сыновей, исключенныхъ изъ военнаго вѣдомства, наравнѣ съ прочими жителями.	1858 г., № 19109/9336.	мисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	
24	Распоряженіе относительно формы представленія разсчетныхъ вѣдомостей издержкамъ, на леченіе въ больницахъ гражданскаго вѣдомства нижнихъ чиновъ флота.	19 (31) Января 1859 г., № 126.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	748
25	Распоряженіе о томъ, что больные военнаго вѣдомства, какъ въ дѣйствительной службѣ состоящіе, такъ и отставные и безсрочно-отпускные, не могутъ быть отправляемы въ гражданскія больницы на излеченіе, если въ той мѣстности находятся военные гошпитали.	25 Февраля (8 Марта) 1860 г., №4,027.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	754
26	Распоряженіе относительно порядка, какой долженъ быть соблюдаемъ при пріемѣ и выпискѣ изъ больницъ военныхъ больныхъ, находящихся въ отпускахъ.	18 (30) Мая 1860 г., № 2,628.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	758

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
	rządu Wojskowego, oddawani być mają do szpitali cywilnych na równi z innymi mieszkańcami.	1858 r. N⁰ $^{19109}/_{9336}$.	Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	
24	Rozporządzenie, względem formy przedstawiania likwidacyj kosztów leczenia niższych stopni marynarki w szpitalach cywilnych.	19 (31) Stycznia 1859 r. N⁰ 126.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	749
25	Rozporządzenie, iż chorzy wojskowi, w czynnéj służbie będący, dymissyonowani i urlopowani, nie mogą być odsyłani na kuracyę do szpitali cywilnych, jeżeli w miejscu istnieją szpitale wojskowe.	25 Lutego (8 Marca) 1860 r. N⁰ 4,027.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	755
26	Rozporządzenie o sposobie postępowania przy przyjmowaniu i wypisywaniu ze szpitala chorych wojskowych, zostających na urlopie.	18 (30) Maja 1860 r. N⁰ 2,628.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	759

****

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
27	Распоряженіе о введеніи однообразія въ существующія положенія о пріемѣ солдатскихъ семействъ въ гражданскія больницы.	5 (17) Іюня 1862 г., № 1782/17831.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.	760
28	Распоряженіе о томъ, что плата, причитающаяся больницамъ за леченіе военныхъ больныхъ, должна быть отсылаема прямо въ Главное Казначейство Царства, въ распоряженіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ.	9 (21) Мая 1863 г., № 1,704.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	766
29	Распоряженіе относительно выдачи госпитальныхъ вещей для военныхъ, состоящихъ на излеченіи въ гражданскихъ больницахъ.	28 Августа (9 Сентября) 1864 г., № 2,405.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	768
30	Распоряженіе, заключающее въ себѣ тарифъ платы за леченіе больныхъ нижнихъ воинскихъ чиновъ пограничной стражи и почтовыхъ, дорожныхъ и полицейскихъ служителей, а также платы за погребеніе умершихъ.	12 (24) Января 1865 г., № 2,585.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	774

Numer porządkowy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
27	Rozporządzenie o ujednostajnieniu przepisów, co do przyjmowania rodzin żołnierskich do szpitali cywilnych.	5 (17) Czerwca 1862 roku № 1782/17831.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.	761
28	Rozporządzenie, iż należności przypadające szpitalom za kuracyę chorych wojskowych przesyłane być mają wprost do Kassy Główněj Królestwa, do dyspozycyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych.	9 (21) Maja 1863 r. № 1,704.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	767
29	Rozporządzenie o sposobie wydawania rzeczy dla wojskowych, zostających na kuracyi w szpitalach cywilnych.	24 Sierpnia (9 Września) 1864 roku № 2,405.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	769
30	Rozporządzenie, obejmujące taryffę cen kuracyi chorych wojskowych niższych stopni straży celnéj granicznéj, posługaczy pocztowych, drogowych i policyjnych, oraz cen pogrzebów zmarłych.	12 (24) Stycznia 1865 roku № 2,585.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	775

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
31	Распоряженіе о порядкѣ погребенія лицъ Православнаго исповѣданія, умершихъ въ гражданскихъ больницахъ.	3 (15) Сентября 1865 г., № 1568/28852.	Главный Директоръ, Предсѣдательствующій въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	778
32	Распоряженіе, указывающее порядокъ высылки нижнихъ воинскихъ чиновъ въ гражданскія больницы.	10 (22) Января 1866 г., № 5283/43424.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	782

Numer porządkwoy	TREŚĆ	Data i Numer	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie	Stronica
31	Rozporządzenie o sposobie grzebania osób wyznania Prawosławnego, zmarłych w szpitalach cywilnych.	3 (15) Września 1865roku N° 1568/28852.	Dyrektor Główny, Prezydujący w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	779
32	Rozporządzenie o porządku wysyłania niższych stopni wojskowych do szpitali cywilnych.	10 (22) Stycznia 1866 roku N° 5283/43424.	Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.	783

МАТЕРІАЛЫ,

ЗАКЛЮЧАЮЩІЕ ВЪ СЕБѢ

УСТАВЫ И ПОСТАНОВЛЕНІЯ

О БЛАГОТВОРИТЕЛЬНЫХЪ ЗАВЕДЕНІЯХЪ.

MATERYAŁY

OBEJMUJĄCE

USTAWY I URZĄDZENIA

DLA

ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

ИСТОРИЧЕСКІЙ ОЧЕРКЪ

БЛАГОТВОРИТЕЛЬНЫХЪ ЗАВЕДЕНІЙ.

Благотворительныя заведенія въ Царствѣ Польскомъ частію были основаны Государями, по большей же части возникли отъ щедротъ богатыхъ частныхъ лицъ, разновременно дѣлавшихъ въ пользу сихъ заведеній дарственныя записи, приношенія и складки.

Учреждая сего рода заведенія, благотворители обыкновенно жаловали имъ извѣстные уставы, или такъ называемыя учредительныя грамоты, въ коихъ, сверхъ обозначенія дарованныхъ въ ихъ пользу фундушей, или въ наличныхъ капиталахъ, или же въ доходахъ съ помѣстій, земель и другихъ источниковъ, опредѣлялось вмѣстѣ съ тѣмъ число долженствующихъ содержаться въ заведеніи сиротъ, нищихъ, престарѣлыхъ, больныхъ и увѣчныхъ лицъ.

До 1815 года, означенныя заведенія, называемыя больницами, были завѣдываемы, на основаніи извѣстныхъ правилъ, опредѣленныхъ въ учредительныхъ грамотахъ, и надзоръ надъ ними, а также внутреннее управленіе оными, были поручаемы по большей части духовнымъ лицамъ.

RYS HISTORYCZNY

O ZAKŁADACH DOBROCZYNNYCH.

Zakłady dobroczynne w Królestwie Polskiém powstały częścią z fundacyj Panujących, a w większéj części ze szczodrobliwości możnych osób prywatnych, przez poczynione w różnych czasach: legaty, ofiary i składki.

Przy zaprowadzeniu takowych zakładów, nadawane im były przez dobroczyńców pewne ustawy, czyli tak zwane erekcye, w których, obok oznaczania na uposażenie onych funduszów, bądź w gotowiźnie, bądź w dochodach z dóbr, gruntów i innych źródeł, zarazem określaną była liczba utrzymywać się mających w zakładzie: ubogich, sierot, starców, chorych i niedołężnych osób.

Przed rokiem 1815 rzeczone zakłady, szpitalami zwane, rządziły się wedle pewnych przepisów, w erekcyach określonych, i po większéj części dozór nad niemi, oraz wewnętrzna ich administracya, powierzane były osobom duchownym.

Изъ числа самыхъ древнихъ этого рода заведеній, извѣстны учрежденныя въ XIII-мъ столѣтіи: больница Св. Духа въ Сандомирѣ (1222 года) и больница Св. Троицы въ Калишѣ (1282 г.).

Послѣ учрежденія въ 1815 году Царства Польскаго, надзоръ за благотворительными заведеніями, въ силу Конституціоннаго Устава, возложенъ на Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.

На основаніи положенія объ учрежденіи этой Коммисіи, изданнаго въ 1816 году, всѣ дѣла, относящіяся къ институтамъ, производились въ отдѣленіи Полиціи и Почтъ, безъ особаго штата.

Вслѣдъ за симъ, для подчиненія внутренняго управленія благотворительными заведеніями болѣе строгому надзору и для обезпеченія назначенныхъ на ихъ содержаніе фундушей, постановленіемъ Царскаго Намѣстника въ Государственномъ Совѣтѣ, отъ 2 Декабря 1817 года, учреждены съ этою цѣлью: Общій Попечительный Совѣтъ Больницъ при тогдашней Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, а также Частные Попечительные Совѣты Больницъ при тогдашнихъ Воеводскихъ Коммисіяхъ.

Общій Попечительный Совѣтъ Больницъ, въ составѣ котораго находилось 8 Членовъ, назначенныхъ Царскимъ Намѣстникомъ, по представленію тогдашней Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, занимался безвозмездно производствомъ всѣхъ дѣлъ, касающихся гошпиталей, больныхъ, нищихъ, дѣтей, сиротъ и подкидышей, находившихся въ городахъ и въ воеводствахъ, и имѣлъ за ними общій непосредственный надзоръ и попеченіе. Онъ не имѣлъ своей особой канцеляріи, но въ оный были командируемы безвозмездно чиновники канцеляріи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи; засѣданія же его происходили въ помѣщеніи, занимаемомъ этою же Коммисіею.

Z najdawniejszych tego rodzaju zakładów znane są powstałe w XIII wieku: szpital Świętego Ducha w Sandomierzu (w r. 1222) i szpital Świętéj Trójcy w Kaliszu (w r. 1282).

Po ustanowieniu w r. 1815 Królestwa Polskiego, Ustawą Konstytucyjną nadzór nad instytutami dobroczynnemi powierzony został Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Według organizacyi téj Kommissyi z r. 1816, czynności, dotyczące instytutów, załatwiane były w Wydziale Policyi i Poczt, bez oddzielnego etatu.

Następnie, w zamiarze rozciągnięcia ściślejszego dozoru nad zarządem węwnętrznym zakładów dobroczynnych, i w celu zabezpieczenia funduszów, na utrzymanie onych przeznaczonych, postanowieniem Księcia Namiestnika Królewskiego w Radzie Stanu z dnia 2 Grudnia 1817 r. uorganizowane zostały w tym celu Rady: Ogólna Dozorcza Szpitali, przy ówczesnéj Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi, oraz Dozorcze Szczególne Szpitali, przy ówczasowych Kommissyach Wojewódzkich.

Rada Ogólna Dozorcza Szpitali, licząca w swym składzie 8 Członków, mianowanych przez Namiestnika Królewkiego, na przedstawienie ówczasowéj Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi, spełniała bezpłatnie wszystkie czynności dotyczące szpitali, chorych, ubogich, dzieci, sierot i podrzutków, jakie znajdowały się w miastach i po województwach, i miała ogólny bezpośredni nad niemi dozór i opiekę. Nie miała ona oddzielnego swego biura, lecz używała bezpłatnie osób z Kancellaryi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi, i w lokalu téj Kommissyi odbywała swoje posiedzenia.

Такъ какъ въ столичномъ городѣ Варшавѣ находилось значительное количество главныхъ больницъ, требующихъ, какъ относительно своего устройства, такъ и относительно обезпеченія фундушей, многочисленныхъ занятій, то для облегченія таковыхъ, а также для обезпеченія въ этомъ отношеніи надлежащаго надзора и быстраго производства, Общій Попечительный Совѣтъ Больницъ поручалъ Членамъ, входящимъ въ его составъ, надзоръ за главными больницами въ Варшавѣ. Хотя Членамъ этимъ предоставлено было вникать въ подробности мѣстнаго управленія больницами и состоящими въ ихъ завѣдываніи фундушами, однако они не имѣли права, безъ особаго разрѣшенія дѣлать въ больницахъ никакихъ измѣненій и распоряженій, но были обязаны представлять свои замѣчанія Общему Попечительному Совѣту Больницъ.

Общій Попечительный Совѣтъ Больницъ назначалъ гражданскихъ начальниковъ главныхъ больницъ, а также лекарей и хирурговъ, по представленію Воеводскихъ Коммисій. Назначеніе же сестеръ милосердія для исполненія своихъ обязанностей, или же для завѣдыванія оными въ качествѣ старшихъ, а также духовныхъ начальниковъ больницъ сестеръ и братьевъ милосердія, зависѣло отъ подлежащихъ духовныхъ властей, которымъ было только вмѣнено въ обязанность — извѣщать всегда предварительно начальство больницы о всякомъ новомъ назначеніи и перемѣнѣ начальниковъ.

Этотъ же Общій Попечительный Совѣтъ Больницъ распоряжался и постановлялъ свои рѣшенія во всемъ, что только относилось къ завѣдыванію и управленію, какъ фундушами благотворительныхъ заведеній, такъ и всѣмъ имуществомъ, составляющимъ первоначальное достояніе оныхъ. Но, примѣняясь къ правиламъ, законамъ и изданнымъ въ этомъ отношеніи положеніямъ, въ дѣйствіяхъ своихъ по всѣмъ этимъ предметамъ онъ руководствовался испрашиваемыми предварительно, съ этою цѣлью, постановленіями высшей Правительственной власти.

Z powodu, że w mieście stołecznem Warszawie znajdowała się znaczniejsza liczba szpitali głównych, które w urządzeniu i zabezpieczeniu funduszów stawały się przedmiotem wielu zatrudnień, dla ułatwienia więc takowych, oraz zapewnienia dostatecznego w tym względzie dozoru i pośpiechu, Rada Ogólna Dozorcza Szpitali powierzała Członkom swego składu, dozór nad szpitalami głównemi w Warszawie, którzy, lubo mogli wglądać w szczegóły administracyi miejscowéj szpitali i ich funduszów, wszakże nie byli władni, bez upoważnienia, żadnych czynić zmian, ani rozporządzeń w szpitalach wydawać, lecz mieli obowiązek ze spostrzeżeń swoich zdawać sprawę Radzie Ogólnéj Dozorczéj Szpitali.

Rada Ogólna Dozorcza Szpitali mianowała przełożonych świeckich w szpitalach głównych, niemniéj lekarzy i chirurgów, na przedstawienie Kommissyj Wojewódzkich. A przeznaczanie sióstr miłosierdzia do obowiązków lub na przełożone w szpitalach, tudzież przełożonych duchownych w szpitalach sióstr i braci miłosierdzia, zależało od właściwych Władz duchownych, które miały jedynie obowiązek uwiadamiać zawsze poprzedniczo zwierzchność szpitalną o każdém nowém ustanowieniu i zmianie przełożonych.

Taż Rada Ogólna Dozorcza Szpitali rozporządzała i stanowiła o tém wszystkiém, co się odnosiło do zarządu i administracyi tak funduszami instytucyj dobroczynnych, jak i całego mienia, do ich uposażenia należącego. Lecz stosując się do przepisów, praw i urządzeń w téj mierze przyjętych, działania jéj w tém wszystkiém opierały się na pozyskiwanych poprzednio w tym celu postanowieniach władzy najwyższéj Rządowéj.

Сверхъ того, окончательному обсужденію Общаго Совѣта подлежали слѣдующіе предметы: составленіе штатовъ для больницъ, правила о порядкѣ веденія и представленія счетовъ, внѣшнее устройство больницъ и внутреннее въ нихъ хозяйство, принятіе и помѣщеніе въ больницахъ больныхъ, дѣтей, сиротъ и подкидышей, способы воспитанія и призрѣнія ихъ до совершеннолѣтія, изданіе инструкцій начальникамъ больницъ, лекарямъ и хирургамъ, производство ревизіи въ главныхъ больницахъ, и введеніе полицейскаго порядка, — все это на основаніяхъ преподанныхъ въ особыхъ положеніяхъ, которыя были издаваемы Общимъ Попечительнымъ Совѣтомъ Больницъ, съ утвержденія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.

Наконецъ, въ исходѣ каждаго года, Общій Попечительный Совѣтъ Больницъ о всѣхъ своихъ дѣйствіяхъ, относящихся къ больницамъ, представлялъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи общій отчетъ, который и былъ публикуемъ ко всеобщему свѣдѣнію.

Частные же Попечительные Совѣты Больницъ, установленные при тогдашнихъ Воеводскихъ Коммисіяхъ, изъ коихъ каждый состоялъ, также какъ и Общій Попечительный Совѣтъ Больницъ, изъ 8 Членовъ, назначенныхъ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, по представленію подлежащихъ Воеводскихъ Коммисій, — не имѣя, равно какъ и Общій Попечительный Совѣтъ Больницъ, своихъ особыхъ канцелярій и собираясь въ засѣданія по канцеляріямъ Воеводскихъ Коммисій, при томъ состоя подъ начальствомъ тѣхъ же Коммисій и въ полной отъ нихъ зависимости во всѣхъ отношеніяхъ, — исполняли также свои обязанности безвозмездно и дѣйствовали по дѣламъ больницъ отъ имени подлежащихъ Воеводскихъ Коммисій, на основаніи распоряженій сихъ послѣднихъ, примѣняясь также во всѣхъ своихъ дѣйствіяхъ, по управленію больницами, къ началамъ, изложеннымъ въ особыхъ правилахъ, преподанныхъ Воеводскимъ Коммисіямъ Общимъ Попечительнымъ Совѣтомъ Больницъ.

Nadto Rada ta Ogólna stanowiła ostatecznie względem zaprowadzenia etatów dla szpitali, przepisów co do prowadzenia i zdawania rachunków, urządzenia zewnętrznego i wewnętrznego w nich gospodarstwa, przyjmowania i mieszczenia w szpitalach chorych, dzieci, sierot i podrzutków, sposobu wychowywania tychże, zapewniania im opieki do pełnoletności, instrukcyj dla przełożonych w szpitalach, dla Lekarzy i Chirurgów, odbywania rewizyj szpitali głównych, urządzenia porządku policyjnego, a to według zasad, w oddzielnych przepisach objętych, które przez Radę Ogólną Dozorczą Szpitali po zatwierdzeniu onych przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Policyi, wydawane były.

Wreszcie, w końcu każdego roku, Rada Ogólna Dozorcza Szpitali o wszystkich swych czynnościach w rzeczach szpitalnych składała ogólny rapport Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi, który był podawany do wiadomości publicznéj.

Rady zaś Dozorcze Szczególne Szpitali, ustanowione przy ówczesnych Kommissyach Wojewódzkich, z których każda liczyła w swym składzie, tak samo jak i Rada Ogólna Dozorcza Szpitali, 8 członków, mianowanych przez ówczasową Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Policyi, na przedstawienie właściwych Kommissyj Wojewódzkich, nie mając również jak Rada Ogólna Dozorcza Szpitali swoich oddzielnych biur i posiedzenia swe odbywając w biurach Kommissyj Wojewódzkich, jako zostające pod zwierzchnictwem tychże Kommissyj i we wszystkiém od nich zależące, pełniły swoje obowiązki także bezpłatnie i działały w sprawach szpitalnych w imieniu właściwych Kommissyj Wojewódzkich, według rozporządzenia tychże Kommissyj, oraz we wszystkich swoich czynnościach, administracyi szpitali dotyczących, stosowały się do zasad, w oddzielnych przepisach objętych, które Kommissyom Wojewódzkim przez Radę Ogólną Dozorczą Szpitali wskazywane były.

Приходскія больницы для бѣдныхъ по городамъ и деревнямъ, относительно мѣстнаго управленія, оставались въ завѣдываніи гминныхъ Войтовъ, Бургомистровъ и Настоятелей прихода. Гминные Войты и городовые Бургомистры считались по закону попечителями приходскихъ больницъ для бѣдныхъ и обязаны были пещись неусыпно о больницахъ и принадлежащихъ имъ фундушахъ.

Такъ какъ въ городахъ и деревняхъ, подлежащіе гмины и приходы обязаны были заботится о пріисканіи фундушей на содержаніе своихъ нищихъ, неспособныхъ снискивать себѣ пропитаніе собственнымъ трудомъ, — поэтому къ обязанности ихъ относилось также, при содѣйствіи начальства мѣстныхъ больницъ, изыскивать способы для предоставленія въ гминахъ и приходахъ соотвѣтственныхъ занятій нищимъ, которые оказывались способными къ работѣ, и притомъ заботиться о способахъ подчиненія ихъ постоянному надзору.

Въ послѣдствіи времени, когда указанія опыта убѣдили въ необходимости подчиненія внутренняго устройства больницъ болѣе строгому надзору и установленія въ этомъ отношеніи однообразныхъ началъ, приведенное же выше постановленіе Князя Намѣстника Царскаго отъ 2 Декабря 1817 года, какъ неудовлетворявшее вполнѣ этой надобности, тѣмъ самимъ уже требовало, для достиженія этой цѣли, нѣкоторыхъ измѣненій и преобразованій, — Совѣтъ Управленія Царства, постановленіемъ своимъ отъ 16 (28) Августа 1832 года, вмѣсто прежнихъ Попечительныхъ Совѣтовъ Больницъ, Общаго и Частныхъ, учредилъ Попечительные Совѣты Благотворительныхъ Заведеній, а именно: одинъ Главный Попечительный Совѣтъ при тогдашней Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, и притомъ Частные Попечительные Совѣты при каждой больницѣ, которымъ ввѣрены были надзоръ за этими заведеніями и управленіе ими, равно какъ и принятіе всякихъ мѣръ, клонящихся къ постепенному улученію и усовершенствованію оныхъ.

Administracya miejscowa szpitali parafialnych dla ubogich, w miastach i po wsiach, zostawała przy Wójtach gmin, Burmistrzach i Proboszczach. Wójci gmin i Burmistrze miast byli z prawa kuratorami szpitali parafialnych dla ubogich i ciążył ich obowiązek mieć ciągłe staranie o szpitalach i ich funduszach.

Ponieważ w miastach i wsiach, gminy i parafie właściwe obowiązane były obmyślać fundusze na utrzymywanie swoich ubogich, do pracy niezdolnych; przeto do nich także należało, przy pomocy administracyi miejscowych szpitali, obmyślenie sposobów użycia do stosownych zatrudnień w gminach i parafiach tych ubogich, którzy okazywali się zdolnymi do pracy, tudzież środków dozoru nad nimi.

W kolei czasu, gdy doświadczenie przekonało o potrzebie rozciągnięcia jeszcze bliższego dozoru nad wewnętrzném urządzeniem szpitali i ustanowienia w téj mierze jednostajnych zasad, a powołane wyżéj postanowienie Księcia Namiestnika Królewskiego z d. 2 Grudnia 1817 r. potrzebie téj w całości nie zaradzając, wymagało tém samém pewnych zmian i modyfikacyj dla osiągnięcia tego celu, zatém Rada Administracyjna Królestwa postanowieniem z dnia 16 (28) Sierpnia 1832 r. w miejsce dawniejszych Rad Dozorczych Szpitali: Ogólnéj i Szczególnych, ustanowiła Rady Opiekuńcze Instytutów Dobroczynnych, mianowicie: jedną Radę Główną Opiekuńczą przy ówczesnéj Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, i Rady Szczególne Opiekuńcze przy każdym szpitalu, którym poruczony został dozór i zarząd tych instytutów, jako i przedsięwzięcie wszelkich środków, stopniowe ulepszenie i udoskonalenie onychże na celu mających.

Какъ Главный Попечительный Совѣтъ, состоящій изъ Предсѣдателя по назначенію отъ Правительства, изъ Президента столичнаго города Варшавы, изъ высшаго духовнаго лица, изъ попечителей, предсѣдательствующихъ въ Частныхъ Совѣтахъ Варшавскихъ Больницъ, изъ Начальника Отдѣленія Институтовъ, изъ двухъ членовъ медицинскаго Совѣта, изъ двухъ Ассесоровъ, юридическаго и строительнаго, и изъ лицъ, приглашавшихся Совѣтомъ Управленія, по представленію тогдашней Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, — такъ и Частные Попечительные Совѣты, по примѣру прежнихъ Попечительныхъ Совѣтовъ Больницъ, исполняли свои обязанности безвозмездно.

Всѣмъ членамъ Главнаго Попечительнаго Совѣта присвоено было право рѣшительнаго голоса; рѣшенія постановляемы были прямымъ большинствомъ голосовъ; въ случаѣ равенства оныхъ, Предсѣдательствующій давалъ перевѣсъ; полный же законный комплектъ для совѣщаній этого Совѣта долженъ былъ состоять изъ 5-и членовъ, вмѣстѣ съ Предсѣдательствующимъ. Въ отсутствіе Предсѣдателя, заступалъ его мѣсто первый членъ по очереди. Отзывы и распоряженія, посылаемые изъ Главнаго Совѣта въ Частные Совѣты, были снабжаемы подписью Предсѣдательствующаго; перепискою же съ другими присутственными мѣстами и всякими публичными объявленіями занималась тогдашняя Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Главный Попечительный Совѣтъ не имѣлъ также при первоначальномъ учрежденіи онаго, особой канцеляріи, но пользовался безплатно содѣйствіемъ канцеляріи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія и собирался для засѣданія въ помѣщеніи, занимаемомъ этою же Коммисіею. Предѣлы же вѣдомства его, относительно благотворительныхъ заведеній, были точно такіе же, какіе были присвоены прежнему Общему Попечительному Совѣту Больницъ.

Tak Rada Główna Opiekuńcza, składająca się z Prezesa przez Rząd mianowanego, z Prezydenta miasta stołecznego Warszawy, duchownego wyższego, z Opiekunów prezydujących w Radach Szczególnych Szpitali Warszawskich, Naczelnika Wydziału Instytutów, dwóch członków Rady Lekarskiéj, dwóch Assessorów: Prawnego i Budowniczego i z osób przez Radę Administracyjną na przedstawienie ówczasowéj Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego powoływanych; jako i Rady Szczególne Opiekuńcze odbywały swoje czynności równie jak i dawniejsze Rady Dozorcze Szpitali bezpłatnie.

Wszyscy członkowie Rady Głównéj Opiekuńczéj mieli głos stanowczy, decyzye stanowione były prostą większością głosów; Prezydujący równość głosów rozwiązywał, a komplet prawny w obradach téj Rady stanowiło 5 członków wraz z Prezydującym. W nieobecności Prezesa, zastępował go pierwszy z kolei członek. Pisma i rozporządzenia, z Rady Głównéj do Rad Szczególnych wydawane, wychodziły z podpisem Prezydującego, a korrespondencya z innemi Władzami i wszelkie ogłoszenia publiczne, załatwiane były przez ówczasową Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

I przy początkowém ustanowieniu Rada Główna Opiekuńcza nie miała oddzielnego biura, lecz używała bezpłatnie pomocy Kancellaryi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, i w lokalu téjże Kommissyi posiedzenia swe odbywała. Zakres zaś jéj działań względnie do instytutów dobroczynnych, był taki sam, jaki służył poprzedniéj Radzie Ogólnéj Dozorczéj Szpitali.

Частные Попечительные Совѣты, при каждой больницѣ, состояли: изъ Предсѣдательствующаго Попечителя, изъ трехъ мѣстныхъ осѣдлыхъ обывателей и изъ Главнаго Лекаря при больницѣ.

Мѣстныя административныя власти, къ которымъ, на основаніи общихъ положеній, сіе относилось, были обязаны давать ходъ представленіямъ Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ, касающимся предметовъ внутренняго управленія и нуждъ благотворительныхъ заведеній.

Попечители Варшавскихъ больницъ состояли, точно также какъ и въ прежнемъ Общемъ Попечительномъ Совѣтѣ Больницъ, дѣйствительными членами Главнаго Попечительнаго Совѣта, и были въ ономъ представителями управленія подлежащихъ больницъ; Попечители же больницъ, находившихся въ тогдашнихъ Воеводствахъ, во время пребыванія своего въ Варшавѣ могли присутствовать въ засѣданіяхъ Главнаго Совѣта, и сообщать тамъ свои предположенія по важнымъ дѣламъ подвѣдомственныхъ имъ больницъ. Они были начальниками управленія тѣми же больницами и обращались съ представленіями, касающимися ихъ благосостоянія, къ мѣстнымъ властямъ и въ Главный Попечительный Совѣтъ.

Члены Частнаго Попечительнаго Совѣта, за исключеніемъ Попечителя и Лекаря, распредѣляли между собою занятія слѣдующимъ образомъ: въ завѣдываніи одного изъ нихъ находилась больничная касса, другой завѣдывалъ контролемъ по приходу и расходу суммъ, а третій имѣлъ особенный надзоръ за поставкою продовольствія, лекарствъ и другихъ принадлежностей и за выдачею ихъ больнымъ.

Въ больницахъ, состоявшихъ въ то время въ завѣдываніи братьевъ и сестеръ милосердія, сверхъ вышеозначеннаго комплекта, въ подлежащемъ Частномъ Попечительномъ Совѣтѣ засѣдали еще Пріоры и Прокураторы.

Главный Попечительный Совѣтъ обязанъ былъ начертать для Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ учредительный уставъ, на слѣдующихъ основаніяхъ:

Rady Szczególne Opiekuńcze przy każdym szpitalu, złożone były: z Opiekuna prezydującego, z trzech obywateli miejscowych osiadłych i z Lekarza Naczelnego szpitala.

Władze miejscowe administracyjne, do których to z ogólnych przepisów należało, miały obowiązek załatwiać przedstawienia Rad Szczególnych Opiekuńczych, tyczące się stosunków administracyi i potrzeb instytutów dobroczynnych.

Opiekunowie szpitali Warszawskich byli podobnież jak w dawniejszéj Radzie Ogólnéj Dozorczéj Szpitali, członkami czynnymi Rady Głównéj Opiekuńczéj i w niéj reprezentowali zarząd właściwych szpitali; Opiekunowie zaś szpitali po ówczesnych Województwach, za bytnością swoją w Warszawie, mogli bywać na sessyach Rady Głównéj, celem wniesienia ważnych interessów swoich szpitali. Byli oni Naczelnikami administracyi tychże szpitali i wnosili przedstawienia, ich dobra dotyczące, do Władz miejscowych i do Rady Głównéj Opiekuńczéj.

Członkowie Rady Szczególnéj Opiekuńczéj, oprócz Opiekuna i Lekarza, dzielili między sobą pracę w sposób następujący: jeden utrzymywał kassę szpitalną, drugi kontrollę wszelkich wpływów i wydatków, a trzeci miał szczególny dozór nad dostawami: żywności, lekarstw i innych artykułów, i nad udzielaniem ich chorym.

W szpitalach przez Braci i Siostry Miłosierdzia ówcześnie zawiadywanych, Przełożeni i Prokuratorowie zasiadali w właściwéj Radzie Szczególnéj Opiekuńczéj nad komplet wyżéj wzmiankowany.

Rada Główna Opiekuńcza obowiązaną była przepisać organizacyę Rad Szczegółowych Opiekuńczych, na zasadach następujących:

a) *Совѣты эти, чрезъ посредство лицъ, принадлежащихъ къ составу внутренняго управленія больницами, завѣдываютъ цѣлымъ хозяйствомъ и имуществомъ заведенія, наблюдаютъ за внутреннимъ порядкомъ и за точнымъ исполненіемъ обязанностей службы, какъ по медицинской, такъ и по хозяйственной части,—все это на основаніи изданныхъ по сему предмету общихъ положеній.*

b) *Они, по предварительномъ совѣщаніи съ Лекаремъ при больницѣ, рѣшаютъ о принятіи больныхъ.*

c) *Они должны завѣдывать всѣми фундушами больницы, составлять проекты годичныхъ штатовъ, наблюдать за исполненіемъ оныхъ и представлять непосредственно Главному Попечительному Совѣту отчетъ о приходѣ и расходѣ больничныхъ суммъ.*

d) *Эти Совѣты назначаютъ служителей, входящихъ въ составъ внутренней больничной прислуги, за исключеніемъ Смотрителей и Лекарей, о назначеніи которыхъ входятъ съ представленіемъ въ Главный Попечительный Совѣтъ.*

Срокъ должности членовъ Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ продолжался два года, Попечителей — четыре года. Частные Совѣты входили въ Главный Совѣтъ съ представленіями о назначеніи извѣстныхъ лицъ членами на мѣсто выбывающихъ членовъ. Выбывающій членъ могъ быть предложенъ вновь, лишь бы только вмѣстѣ съ нимъ былъ представленъ другой кандидатъ. Впрочемъ Главный Совѣтъ не стѣснялся нисколько этими представленіями въ своемъ выборѣ, который могъ пасть и на лица, неупомянутыя въ представленіи.

Въ первый срокъ перемѣны состава членовъ Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ, выбывалъ изъ нихъ только одинъ, въ наступающемъ году — второй, въ третьемъ же году — третій членъ, по тому именно уваженію, чтобы цѣлый составъ Частныхъ Совѣтовъ не былъ измѣняемъ вдругъ.

Въ исполненіе 9 и 18-ой статей вышеприведеннаго постановленія Совѣта Управленія отъ 16 (28) Августа 1832 г.,

a) że Rady te zawiadują, przez osoby do wewnętrznéj administracyi szpitali należące, całém gospodarstwem i majątkiem tegoż instytutu, — czuwają nad porządkiem wewnętrznym i dokładnością służby, tak lekarskiéj jak ekonomicznéj, wszystko podług przepisów ogólnych, w téj mierze wydanych;

b) że one stanowią, po zasięgnięciu zdania Lekarza szpitalnego, o przyjęciu chorych;

c) że mają zawiadywać wszelkiemi funduszami szpitala, projektować etaty roczne, pilnować ich spełnienia i zdawać bezpośrednio Radzie Głównéj Opiekuńczéj rachunek z poborów i wydatków szpitali; i

d) że też Rady nominują oficyalistów, do służby wewnętrznéj szpitali należących, wyjąwszy Intendentów i Lekarzy, których do nominacyi Radzie Głównéj Opiekuńczéj przedstawiają.

Urzędowanie Członków Rad Szczególnych Opiekuńczych było dwuletnie, Opiekunów czteroletnie. Rady Szczególne przedstawiały Radzie Głównéj osoby do mianowania na Członków na miejsca wychodzących. Członek wychodzący mógł być na nowo podany, byleby obok niego inny kandydat był przedstawiony. Podania te wszakże nie wiązały wyboru Rady Głównéj, który mógł był paść i na osoby niepodane.

Przy pierwszym terminie zmiany Członków Rad Szczególnych Opiekuńczych, wychodził z nich tylko jeden, w następnym roku drugi, w trzecim zaś roku trzeci Członek, a to dla tego, aby od razu cały skład Rad Szczególnych nie był zmieniany.

W wykonaniu artykułów 9 i 18 postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 16 (28) Sierpnia 1832 r. powyżéj

Главный Попечительный Совѣтъ издалъ 2 Августа 1833 года для Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ Инструкцію, основанную на началахъ, изложенныхъ выше по пунктамъ a, b, c, d.

Когда же дознано опытомъ, что опредѣленное этимъ постановленіемъ, для каждаго Частнаго Попечительнаго Совѣта, число 4 членовъ не всегда оказывалось достаточнымъ, особенно въ большихъ больницахъ, въ коихъ и число больныхъ и разнообразіе болѣзней требовали болѣе спеціальной службы, и черезъ это обязанности членовъ этихъ Совѣтовъ становились обширнѣе и многосложнѣе; то Совѣтъ Управленія 16 (28) Сентября 1833 года изъявилъ согласіе на увеличеніе числа членовъ въ этихъ же Совѣтахъ, тамъ, гдѣ бы это признано было тогдашнею Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія настоятельно необходимымъ.

Управленіе благотворительными заведеніями въ Царствѣ подверглось кореннымъ преобразованіямъ въ 1842 году, вслѣдствіе изданія Высочайшаго указа 18 Февраля (2 Марта) того же 1842 года, о главномъ управленіи больницами и другими благотворительными заведеніями, который вмѣстѣ съ тѣмъ далъ иное устройство Попечительнымъ Совѣтамъ, какъ Главному, такъ и Частнымъ, при больницахъ.

Законъ этотъ, не нарушая нисколько первоначальной системы управленія больницами, возвелъ Главный Совѣтъ на степень присутственнаго мѣста, поставленнаго въ исключительную зависимость только отъ коллегіальнаго состава Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, опредѣливъ съ точностью права и обязанности того же Главнаго Совѣта, равно какъ и взаимныя отношенія между служащими, какъ по больничной, такъ и по лекарской части, — подчинилъ благотворительныя заведенія ближайшему надзору Гражданскихъ Губернаторовъ и обезпечилъ Главному Совѣту соотвѣтственное содѣйствіе для письмоводства, учредивъ съ этою цѣлью особую приономъ канцелярію, съ изданіемъ подробнаго

powołanego, Rada Główna Opiekuńcza wydała pod dniem 2 Sierpnia 1833 r. instrukcyę dla Rad Szczególnych Opiekuńczych, osnowaną na zasadach wskazanych wyżéj ad a, b, c *i* d.

Gdy zaś doświadczenie przekonało, że liczba 4 Członków dla każdéj z Rad Szczególnych opiekuńczych postanowieniem tém oznaczona, była nie zawsze dostateczną dla szpitali, zwłaszcza większych, gdzie i liczba chorych i rozliczność chorób czyniły służbę więcéj szczegółową, a tém samém i obowiązki Członków Rad tych były rozleglejszemi; przeto Rada Administracyjna zezwoliła pod dniem 16 (28) Września 1833 r. na powiększenie liczby Członków przy tychże Radach, tam, gdzieby tego ówczesna Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego konieczną uznała potrzebę.

Zarząd instytutów dobroczynnych w Królestwie ostatecznym uległ zmianom w 1842 roku, przez wydanie Najwyższego *Ukazu z dnia 18 Lutego (2 Marca) tegoż 1842 roku, o głównym zarządzie szpitali i innych zakładów dobroczynnych, organizującego zarazem Rady Opiekuńcze, tak Główną jak i Szczegółowe przy szpitalach.*

Prawo to nie naruszając pierwotnego systemu zarządu szpitalami, podniosło Radę Główną do stopnia Władzy, wyłącznie tylko od kollegialnego składu Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych zależnéj, ściśle oznaczyło attrybucye i obowiązki téjże Rady Głównéj, niemniéj stosunki służby szpitalnéj ze służbą lekarską, poddało zakłady dobroczynne pod bliższy nadzór Gubernatorów Cywilnych i zapewniło Radzie Głównéj odpowiednią pomoc biurową, utworzeniem w tym celu oddzielnego przy niéj biura, z przepisaniem dla osób, do jego składu wchodzących, szczegółowego etatu, obok nadania, tak dla osób do składu Rad Opiekuńczych należących, jako też dla urzędników i officyalistów

штата для лицъ, входящихъ въ составъ оной, и предоставивъ при томъ, какъ лицамъ, принадлежащимъ къ составу Попечительныхъ Совѣтовъ, такъ и чиновникамъ и служителямъ при благотворительныхъ заведеніяхъ, права и преимущества, дарованныя на основаніи положеній о гражданской службѣ.

Приглашенные особыми письменными назначеніями члены Главнаго Совѣта исправляютъ свою должность въ продолженіе шести лѣтъ; но они могутъ быть утверждены въ должностяхъ и на слѣдующее шестилѣтіе.

Предсѣдатель Главнаго Совѣта назначается по Высочайшему ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА повелѣнію, по представленію Намѣстника въ Царствѣ; избранные же Главнымъ Совѣтомъ кандидаты на званіе членовъ назначаются Совѣтомъ Управленія, вслѣдствіе представленія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Попеченіе о бѣдныхъ основано было на трехъ главныхъ началахъ, состоящихъ въ томъ:

что право на общественное попеченіе имѣютъ: больные, увѣчные, престарѣлые, равно какъ и дѣти, лишенные пріюта, сироты и подкидыши (ст. 10 указа 1842 г. пунктъ 4);

что предоставленіе пріюта и способовъ къ содержанію не имѣющимъ таковыхъ прежде всего лежитъ на обязанности ихъ родственниковъ и свойственниковъ, на которыхъ сіе возложено на основаніи постановленій гражданскаго закона (ст. 48 указа 1842 года);

что бѣдный, снискивающій себѣ пропитаніе нищенствомъ, какъ полицейскій преступникъ, долженъ быть заключенъ въ рабочій домъ.

Вышеприведенный Высочайшій указъ 1842 года, основываясь на изложенныхъ выше началахъ, опредѣлилъ, что общее попеченіе о бѣдныхъ должно наблюдать за тѣмъ, чтобы лица или общества, обязанныя содержать сиротъ, увѣчныхъ или престарѣлыхъ, вполнѣ удовлетворяли этимъ обязанностямъ, а также, чтобы приходскія больницы и пріюты для бѣдныхъ

przy zakładach dobroczynnych praw i prerogatyw, z mocy przepisów, za służbę cywilną zapewnionych.

Członkowie Rady Głównéj powołani przez oddzielne nominacye, spełniają swoje obowiązki lat sześć; mogą jednak i nadal być potwierdzonymi.

Prezesa Rady Głównéj mianuje NAJJAŚNIEJSZY PAN na przedstawienie Namiestnika Królestwa; kandydaci na Członków wybrani przez Radę Główną, mianowani są przez Radę Administracyjną, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Opieka nad ubogimi, opartą została na trzech głównych zasadach:

że tytuł do opieki publicznéj mają: chorzy, kalecy, starcy, jako też dzieci, pozbawione przytułku, sieroty i podrzutki. (art. 10 Ukazu z r. 1842 punkt 4).

że przedewszystkiém winni dać przytułek i sposób utrzymania nieposiadającym takowego, krewni i powinowaci, na których ten obowiązek spada z przepisów prawa cywilnego. (art. 48 Ukazu z 1842 r.) i

że ubogi, szukający sposobów utrzymania się z żebractwa, jako przestępca policyjny w domu pracy zamknięty być winien.

Powołany Ukaz Najwyższy z 1842 roku, czerpiąc swoją osnowę z zasad powyżéj przytoczonych, oznaczył: iż ogólna opieka nad ubogimi czuwać ma, aby osoby lub korporacye do utrzymania sieroty, kaleki, lub starca obowiązane, obowiązkom tym zadość czyniły, oraz, aby szpitale parafialne i przytułki ubogich, właściwemu swojemu przeznaczeniu odpowiadały.

соотвѣтствовали истинному своему назначенію. Съ этою цѣлью, управленіе приходскими больницами, ввѣренное, на основаніи постановленія Князя Намѣстника Царскаго отъ 2 Декабря 1817 года, Настоятелямъ, гминнымъ Войтамъ и городовымъ Бургомистрамъ, было поручено приходскимъ попечительствамъ, съ приглашеніемъ Настоятеля прихода, — и съ того времени эти больницы стали именоваться: „Домами пріюта для престарѣлыхъ и увѣчныхъ".

Чтобы сосредоточить дѣйствія приходскихъ попечительствъ и придать имъ болѣе однообразія, высшій надзоръ надъ ихъ дѣйствіями въ уѣздѣ порученъ былъ Уѣздному Попечительному Совѣту; при чемъ попеченіе о бѣдныхъ евангелическихъ исповѣданій оставлено было при церковныхъ коллегіяхъ, о бѣдныхъ же Моисеева Закона — при синагогальныхъ попечительствахъ.

По приведеніи въ исполненіе этого закона и послѣ преобразованія Главнаго Совѣта, соотвѣтственно новымъ правиламъ, въ завѣдываніе его перешли всѣ благотворительныя заведенія, посвященныя вспомоществованію злополучныхъ всякаго рода, а также всѣ находящіеся въ краѣ пріюты.

Утвержденный одновременно упомянутымъ Высочайшимъ указомъ, Уставъ о больницахъ вмѣщаетъ въ себѣ, въ пяти отдѣлахъ, все то, что только можетъ опредѣлить съ точностью всѣ права и обязанности благотворительныхъ заведеній, относительно администраціи, медицинской полиціи, контроля суммъ, счетоводства и внутренняго хозяйства, — и на основаніи этого указа и Устава о больницахъ управляются по сіе время больницы и всѣ благотворительныя заведенія.

Вышеприведенные: Высочайшій указъ и Уставъ дополнены и развиты, какъ Высочайшими указами отъ 24 Мая (5 Іюня) 1861 года, о Совѣтахъ: Губернскихъ, Уѣздныхъ и Городскихъ, и отъ 19 Февраля (2 Марта) 1864 года, объ устройствѣ сельскихъ гминъ, такъ и многочисленными постановленіями и распоряженіями Правительственныхъ Властей.

W tym celu, zarząd szpitali parafialnych postanowieniem Księcia Namiestnika Królewskiego z d. 2 Grudnia 1817 r. Proboszczom, Wójtom gmin i Burmistrzom miast poruczony, przelany został na Dozory parafialne, złożone z Dozorów kościelnych, z dodaniem Proboszcza parafii, i szpitale te przybrały odtąd nazwę: „Domów schronienia dla starców i kalek".

Dla centralizacyi i ujednostajnienia działań Dozorów parafialnych, zwierzchni nadzór nad ich czynnościami w powiecie, Radzie Opiekuńczéj Powiatowéj poruczony został, z pozostawieniem opieki nad ubogimi wyznań ewangelickich, przy Kollegiach kościelnych, a wyznania mojżeszowego, przy Dozorach bóżniczych.

Po wprowadzeniu tego prawa w wykonanie, i dopełnieniu organizacyi Rady Głównéj, stosownie do nowych przepisów, przeszły pod jéj zarząd wszelkie instytuta dobroczynne, wsparciu rozmaitego rodzaju niedoli poświęcone, oraz wszystkie domy schronienia parafialne, znajdujące się w kraju.

Zatwierdzona jednocześnie wspomnionym Ukazem Najwyższym Ustawa szpitalna, w pięciu działach zawarła w sobie to wszystko, co pod względem administracyi, policyi lekarskiéj, kontrolli funduszów, prowadzenia rachunkowości i gospodarstwa wewnętrznego, słowem, wszelkie obowiązki i attrybucye zakładów dobroczynnych dokładnie określić może, i wedle tegoż Ukazu, oraz Ustawy szpitalnéj, rządzą się dotychczas szpitale i wszelkie zakłady dobroczynne.

Przywiedzione powyżéj: Ukaz Najwyższy i Ustawa, zostały uzupełnione i rozwinięte, już to, przez Ukazy Najwyższe tak z dnia 24 Maja (5 Czerwca) 1864 r. o Radach Gubernialnych, Powiatowych i Miejskich, jak i z d. 19 Lutego (2 Marca) 1864 r., o urządzeniu gmin wiejskich, już téż przez liczne postanowienia i rozporządzenia Władz rządowych.

Для систематическаго помѣщенія всѣхъ вышеизложенныхъ правилъ, постановленій и распоряженій въ настоящемъ общемъ Сборникѣ постановленій о благотворительныхъ заведеніяхъ, помѣщаются въ началѣ этого Сборника основныя постановленія, означенныя литерами A, B, C, D *и* E, *какъ общія правила, относящіяся ко всѣмъ благотворительнымъ заведеніямъ, а именно:*

A) *Высочайшій указъ отъ 18 Февраля (2 Марта) 1842 года о благотворительныхъ заведеніяхъ.*

B) *Выписка изъ Высочайшаго указа отъ 24 Мая (5 Іюня) 1861 года о Губернскихъ Совѣтахъ.*

C) *Выписка изъ Высочайшаго указа отъ 24 Мая (5 Іюня) 1861 года объ Уѣздныхъ Совѣтахъ.*

D) *Выписка изъ Высочайшаго указа отъ 24 Мая (5 Іюня) 1861 года о Городскихъ Совѣтахъ, и*

E) *Выписка изъ Высочайшаго указа отъ 19 Февраля (2 Марта) 1864 года, объ устройствѣ сельскихъ гминъ.*

Распоряженія же, заключающіяся въ Высочайше утвержденномъ, въ 1842 году, Уставѣ для Гражданскихъ Больницъ, а также всѣ другія постановленія и правила изложены въ десяти отдѣлахъ, помѣщенныхъ ниже вышеупомянутыхъ основныхъ постановленій въ слѣдующемъ порядкѣ:

Отдѣлъ I, *о мѣстномъ управленіи больницъ и благотворительныхъ заведеній;*

Отдѣлъ II, *объ устройствѣ и врачебной полиціи больницъ, равно правила о пріемѣ гражданскихъ больныхъ и призрѣніи военныхъ больныхъ, поступившихъ въ гражданскія больницы;*

Отдѣлъ III, *о обязанностяхъ лицъ, принадлежащихъ къ внутреннему управленію больницъ;*

Отдѣлъ IV, *правила относительно внутренняго хозяйства больницъ;*

Отдѣлъ V, *правила относительно отчетности больницъ;*

Отдѣлъ VI, *особенныя правила для частныхъ больницъ;*

Отдѣлъ VII, *о домахъ пріюта;*

Dla systematycznego pomieszczenia wszystkich powyższych przepisów, postanowień i rozporządzeń, w ogólnym niniejszym Zbiorze przepisów o zakładach dobroczynnych, zamieszczają się na początku tegoż Zbioru przepisy zasadnicze, literami A, B, C, D *i* E *oznaczone, jako urządzenia ogólne, rozciągające się do wszystkich zakładów dobroczynnych, a mianowicie:*

A) *Ukaz Najwyższy z d. 18 Lutego (2 Marca) 1842 r., o zakładach dobroczynnych.*

B) *Wyjątek z Ukazu Najwyższego z d. 24 Maja (5 Czerwca) 1861 r., o Radach Gubernialnych.*

C) *Wyjątek z takiegoż Ukazu i z téjże saméj daty, o Radach Powiatowych.*

D) *Wyjątek z takiegoż Ukazu i z téjże saméj daty, o Radach Miejskich.*

E) *Wyjątek z Ukazu Najwyższego z d. 19 Lutego (2 Marca) 1864 r., o urządzeniu gmin wiejskich.*

Rozporządzenia zaś zatwierdzonéj Najwyżéj w r. 1842 Ustawy dla szpitali cywilnych, jakoteż wszelkie inne postanowienia i przepisy, podciągnięte pod dziesięć działów, zamieszczają się poniżéj pierwszych zasadniczych przepisów, w porządku następującym:

Dział I. *O miejscowym zarządzie szpitali i zakładów dobroczynnych;*

Dział II. *Urządzenie i policya lekarska szpitali, oraz przepisy o przyjmowaniu chorych cywilnych i postępowaniu z chorymi wojskowymi, oddanymi do szpitali cywilnych;*

Dział III. *O obowiązkach osób należących do wewnętrznéj służby szpitalnéj;*

Dział IV. *Przepisy wewnętrznego gospodarstwa szpitali;*

Dział V. *Przepisy rachunkowości szpitali;*

Dział VI. *Przepisy szczególne dla szpitali specyalnych;*

Dział VII. *O domach schronienia;*

Отдѣлъ VIII, *о благотворительныхъ обществахъ и заведеніяхъ;*

Отдѣлъ IX, *о судопроизводствѣ и защитѣ въ дѣлахъ, касающихся собственности и правъ благотворительныхъ заведеній, равно о пособіи этимъ заведеніямъ со стороны Правительства;* и

Отдѣлъ X, *общія правила и распоряженія Правительства.*

Вышеозначенные отдѣлы подраздѣлены на главы.

А) Высочайшій указъ объ учрежденіи Главнаго Управленія Больницъ и другихъ благотворительныхъ заведеній въ Царствѣ Польскомъ.

(18 Февраля (2 Марта) 1842 года.)

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

Божіею Милостію

МЫ, НИКОЛАЙ I,

Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій,

Царь Польскій,

и проч., и проч., и проч.

По представленію Совѣта Управленія Нашего Царства Польскаго, признавъ необходимымъ сдѣлать нужныя по опыту измѣненія и улучшенія въ устройствѣ Главнаго и Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ Больницъ и другихъ благотворительныхъ заведеній въ Царствѣ, больницамъ же преподать опредѣлительныя правила къ исправному во всѣхъ частяхъ содержанію, постоянному улучшенію и отчетности по управленію оными, а вмѣстѣ съ тѣмъ желая учредить постоянное попечительство надъ бѣдными, и симъ преградить имъ поводъ къ нищенству; наконецъ, въ развитіе указа

Dział VIII. *O towarzystwach i zakładach dobroczynnych;*

Dział IX. *O postępowaniu i obronie w sprawach dotyczących własności i praw instytutów dobroczynnych, tudzież o pomocy dla tychże instytutów ze strony Rządu;*

Dział X. *Ogólne przepisy i rozporządzenia rządowe.*

Działy powyższe rozłożone są na Rozdziały.

A) Ukaz Najwyższy zaprowadzający Główny Zarząd Szpitali i innych Zakładów Dobroczynnych w Królestwie Polskiém.

(d. 18 Lutego (2 Marca) 1842 r.)

Wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożéj Łaski
MY MIKOŁAJ I,
Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski,

etc, etc, etc.

Na przedstawienie Rady Administracyjnéj Naszego Królestwa Polskiego, uznając za rzecz konieczną wprowadzić w urządzeniu Rad Opiekuńczych: Głównéj i Szczegółowych szpitali i innych zakładów dobroczynnych w Królestwie, zmiany i ulepszenia, jakie z doświadczenia potrzebnemi się okazały, tudzież nadać szpitalom stałe prawidła, tak co do porządku, utrzymywania i ciągłego ich ulepszania, jako też co do zdawania sprawy ze sposobu ich administracyi, pragnąc oraz urządzić stałą opiekę nad ubogimi, w celu usunięcia powodów do żebractwa, nakoniec w rozwinięciu Na-

Нашего 16 (28) Января 1840 года о образованіи Медицинскаго Управленія въ Царствѣ, Мы утвердили поднесенный Намъ проектъ Устава Гражданскихъ Больницъ и повелѣваемъ:

РАЗДѢЛЪ I.

О Главномъ Управленіи Больницъ и другихъ Благотворительныхъ Заведеній.

Статья 1.

Больницы и всѣ прочія благотворительныя заведенія и общества въ Царствѣ Польскомъ, подчиняются Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статья 2.

Въ заведеніяхъ сихъ главное управленіе, по части административной, а также опека надъ благотворительными обществами, предоставляется состоящему при Правительственной Коммисіи Главному Попечительному Совѣту благотворительныхъ заведеній, а частію собственно медицинскою и врачебною полиціею завѣдываетъ Главный Медицинскій Инспекторъ.

Статья 3.

Главный Попечительный Совѣтъ составляетъ отдѣльное учрежденіе при Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, независимое ни отъ одного изъ ея отдѣленій.

Статья 4.

Главный Попечительный Совѣтъ состоитъ:
из Предсѣдателя и Членовъ:
а) непремѣнныхъ по своему званію, и
б) особо назначенныхъ.

szego Ukazu z dnia 16 (28) Stycznia roku 1840, organizującego Zarząd Służby Lekarkiéj w Królestwie, — Zatwierdziliśmy przedstawiony Nam projekt do Ustawy dla Szpitali cywilnych i Rozkazujemy:

TYTUŁ I.

O głównym zarządzie Szpitali i innych Zakładów Dobroczynnych.

Artykuł 1.

Szpitale, tudzież wszelkie zakłady i towarzystwa dobroczynne w Królestwie Polskiém, zostają pod zwierzchnią władzą Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Artykuł 2.

Główny zarząd temi zakładami pod względem ich administracyi, tudzież opieka nad towarzystwami dobroczynnemi, porucza się ustanowionéj przy téjże Kommissyi Rządowéj Radzie Głównéj Opiekuńczéj zakładów dobroczynnych; służbą zaś lekarską i policyjno-lekarską zawiadywać będzie Główny Inspektor służby zdrowia.

Artykuł 3.

Rada Główna Opiekuńcza będzie oddzielném ustanowieniem przy Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, niezależném od żadnego z jéj Wydziałów.

Artykuł 4.

Rada Główna Opiekuńcza składa się z Prezesa i Członków:

a) z urzędu zasiadających;
b) powołanych przez oddzielne nominacye;

Непремѣнные Члены суть:

1) Главный Медицинскій Инспекторъ,
2) Всѣ Гражданскіе Губернаторы,
3) Президентъ г. Варшавы,
4) Главный Начальникъ контрольно-счетной Экспедиціи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ,
5) Помощникъ Главнаго Медицинскаго Инспектора,
6) Юрисъ-Консультъ при той-же Коммисіи,
7) Фармацевтическій Совѣтникъ Медицинскаго Совѣта,
8) одинъ изъ Членовъ Варшавскаго благотворительнаго Общества, по его собственному избранію,
9) всѣ Предсѣдатели Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ въ больницахъ и другихъ благотворительныхъ заведеніяхъ, въ г. Варшавѣ находящихся.

Прочихъ членовъ избираетъ Главный Попечительный Совѣтъ изъ заслуженныхъ чиновниковъ или лицъ, извѣстныхъ по ихъ человѣколюбію.

Въ числѣ ихъ должны быть непремѣнно:

1) высшее Духовное лицо,
2) свѣдущій по части правовѣдѣнія,
3) Архитекторъ.

Члены, особо назначаемые, исправляютъ сію должность шесть лѣтъ, но могутъ быть утверждаемы и на дальнѣйшее время.

Предсѣдатель и всѣ Члены Главнаго Попечительнаго Совѣта особаго по сему званію жалованья не получаютъ.

Статья 5.

Предсѣдатель, по представленію Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ, назначается Нашимъ повелѣніемъ; Члены же, избранные Главнымъ Попечительнымъ Совѣтомъ, по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, утверждаются Совѣтомъ Управленія Царства.

Członkami, z urzędu zasiadającymi, będą:

1) Główny Inspektor służby zdrowia,
2) Wszyscy Gubernatorowie Cywilni,
3) Prezydent miasta Warszawy,
4) Główny Naczelnik Biura kontrolli i rachunkowości Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych,
5) Pomocnik Głównego Inspektora służby zdrowia,
6) Radca Prawny téjże Kommissyi,
7) Radca Farmaceutyczny Rady Lekarskiéj,
8) Jeden z Członków Warszawskiego Towarzystwa Dobroczynności, przez toż Towarzystwo wybrany,
9) Wszyscy Prezydujący w Radach szczegółowych szpitali i zakładów dobroczynnych Warszawskich.

Na innych Członków wybierać będzie Rada Główna Opiekuńcza zasłużonych Urzędników, lub osoby, z poświęcenia się dla cierpiącéj ludzkości znane.

W liczbie tych Członków mają być koniecznie:

1) Wyższa osoba Duchowna,
2) Jeden z prawników,
3) Budowniczy.

Członkowie powołani przez oddzielne nominacye, pełnić będą ten obowiązek lat sześć; mogą być jednak i nadal potwierdzani.

Prezes i Członkowie Rady Głównéj Opiekuńczéj, oddzielnéj z tego tytułu płacy pobierać nie będą.

Artykuł 5.

Prezes Rady Głównéj Opiekuńczéj mianowany przez Nas będzie, na przedstawienie Namiestnika Królestwa; Członkowie zaś wybrani przez Radę Główną Opiekuńczą, mianowani będą, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, przez Radę Administracyjną Królestwa.

Статья 6.

Всѣ Члены Главнаго Попечительнаго Совѣта имѣютъ рѣшающій голосъ. Рѣшеніе постановляется большинствомъ голосовъ; при равенствѣ голосовъ, Председатель дѣлаетъ перевѣсъ. Законный комплектъ Совѣта составляютъ пять Членовъ, вмѣстѣ съ Председателемъ.

Статья 7.

Еслибы Председатель не могъ быть на какомъ либо засѣданіи, то поручаетъ заступить его мѣсто одному изъ Членовъ Совѣта. Въ случаѣ же отсутствія болѣе 15 дней, входитъ съ представленіемъ къ Главному Директору Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, который на это время къ исправленію должности Председателя назначаетъ одного изъ Членовъ Главнаго Попечительнаго Совѣта, по своему усмотрѣнію.

Статья 8.

Для дѣлопроизводства при Главномъ Попечительномъ Совѣтѣ, назначается Правитель дѣлъ и потребное число чиновниковъ и канцелярскихъ служителей, съ жалованьемъ по прилагаемому штату (*).

Съ приведеніемъ сего въ дѣйствіе, всѣ дѣла о больницахъ и другихъ благотворительныхъ заведеніяхъ и обществахъ переходятъ въ Главный Попечительный Совѣтъ.

Статья 9.

Всѣ дѣла Главнаго Попечительнаго Совѣта рѣшаются коллегіально, и при томъ однѣ изъ нихъ имъ самимъ окончательно, по другимъ же опредѣленія Совѣта представляются

(*) Штатъ этотъ, по поводу измѣненія онаго въ послѣдствіи времени, здѣсь не прилагается.

Artykuł 6.

Wszyscy Członkowie Rady Głównéj mają głos stanowczy. Decyzye stanowią się większością głosów. Równość zdań rozwiązuje Prezydujący. Komplet Rady składa się z pięciu Członków wraz z Prezydującym.

Artykuł 7.

Gdyby Prezes na którémkolwiek posiedzeniu znajdować się nie mógł, wzywa jednego z Członków Rady do przewodniczenia obradom. Na przypadek dłuższéj nieobecności nad piętnaście dni, Prezes przedstawia o tém Dyrektorowi Głównemu, Prezydującemu w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, który do sprawowania tymczasowo obowiązków Prezesa Rady Głównéj, przeznaczy jednego z jéj Członków, podług własnego uznania.

Artykuł 8.

Do załatwiania czynności biurowych przy Radzie Głównéj Opiekuńczéj Zakładów Dobroczynnych przeznacza się Szef Kancellaryi, tudzież potrzebna liczba urzędników i kancelistów, z płacą podług załączonego etatu(*).

Z wprowadzeniem tego w wykonanie, wszelkie akta w interessach szpitalnych i innych dobroczynnych zakładów i towarzystw, przejdą do Rady Głównéj Opiekuńczéj.

Artykuł 9.

Wszelkie interessa, należące do Rady Głównéj, decydowane być mają kollegialnie; stosownie zaś do przedmiotu, decyzye jéj albo będą stanowcze, albo też ulegać mają za-

(*) Etat ten, z powodu zaszłych w nim w późniejszym czasie zmian, nie zamieszcza się tutaj.

на утвержденіе общаго присутствія Правительственной Коммисіи.

Утвержденію Правительственной Коммисіи подлежатъ опредѣленія по слѣдующимъ дѣламъ:

1) объ учрежденіи новыхъ больницъ и другихъ благотворительныхъ заведеній, или объ измѣненіи предназначенія существующихъ уже заведеній;

2) объ управленіи всѣми вообще капиталами заведеній, и всякимъ ихъ недвижимымъ имуществомъ, особенно же на счетъ пріобрѣтенія, замѣна или отчужденія недвижимыхъ имѣній и отдачи оныхъ въ вѣчную или временную аренду;

3) о распредѣленіи назначаемыхъ Правительствомъ пособій для благотворительныхъ заведеній;

4) объ опредѣленіи и увольненіи Членовъ Главнаго Совѣта, Предсѣдателей и Членовъ Частныхъ Совѣтовъ а также чиновниковъ и должностныхъ по больницамъ лицъ такихъ, коихъ назначеніе зависитъ отъ Правительственной Коммисіи, или высшаго Начальства;

5) о представленіи къ наградамъ, или преданіи отвѣтственности выше поименованныхъ лицъ.

Статья 10.

Всѣ прочіе предметы по дѣламъ благотворительныхъ заведеній, окончательно рѣшаются Главнымъ Попечительнымъ Совѣтомъ, а именно:

1) разсмотрѣніе и утвержденіе штатовъ;

2) повѣрка всякаго рода отчетовъ и выдача надлежащихъ въ томъ квитанцій;

3) заведеніе правильнаго внутренняго и внѣшняго хозяйства;

4) пріемъ больныхъ, увѣчныхъ и немощныхъ, безпріютныхъ дѣтей, сиротъ и подкидышей; способъ вос-

twierdzeniu na ogólném posiedzeniu Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Do tych ostatnich należeć mają interessa dotyczące:

1) zakładania nowych szpitali i instytutów dobroczynnych, lub nadania nowego przeznaczenia już istniejącym;

2) zarządzania wszelkiego rodzaju kapitałami instytutowemi i wszelkim ich nieruchomym majątkiem, w szczególności zaś nabywania, zamiany, sprzedaży nieruchomego majątku, lub wypuszczenia jego w czasową lub wieczystą dzierżawę;

3) podziału zasiłków, przez Rząd dla dobroczynnych zakładów przeznaczanych;

4) mianowania i uwalniania Członków Rady Głównéj Opiekuńczéj, Prezydujących i Członków Rad Szczegółowych, tudzież urzędników i officyalistów szpitalnych takiego stopnia, w którym nominacya od Kommissyi Rządowéj lub Władz wyższych zależy;

5) przedstawiania do nagród, lub pociągania do odpowiedzialności, w powyższym ustępie wyszczególnionych osób.

Artykuł 10.

We wszystkich innych interessach Rada Główna Opiekuńcza decyduje ostatecznie, a mianowicie w przedmiotach dotyczących:

1) rozpoznawania i zatwierdzania etatów;

2) sprawdzania wszelkiego rodzaju sprawozdań i rachunków, tudzież ich zakwitowania;

3) zaprowadzania porządnego wewnętrznego i zewnętrznego gospodarstwa;

4) przyjmowania chorych, kalek, starców, jako też dzieci pozbawionych przytułku, sierot i podrzutków, a oraz

питанія сихъ послѣднихъ и опека до совершеннолѣтія.

5) пріемъ въ больницы нижнихъ воинскихъ чиновъ, равно чиновъ пограничной таможенной стражи, полицейскихъ, дорожныхъ и почтовыхъ служителей, сообразно изданнымъ на сей предметъ правиламъ;

6) распоряженія относительно полицейскаго благоустройства въ заведеніяхъ;

7) надзоръ за исполненіемъ Частными Попечительными Совѣтами, какъ утвержденнаго нынѣ больничнаго устава, такъ и всѣхъ частныхъ Правительствомъ изданныхъ распоряженій;

8) примѣненіе изданныхъ правилъ и инструкцій къ мѣстнымъ потребностямъ заведенія;

9) назначеніе и порядокъ ревизіи больницъ и другихъ благотворительныхъ заведеній.

Статья 11.

Всѣ поступающія дѣла Предсѣдатель распредѣляетъ между Членами, для предварительнаго разсмотрѣнія и обработанія или только для изложенія мнѣнія.

Дѣла, по существу своему составляющія предметъ исключительныхъ занятій одного изъ членовъ по его званію, должны быть ему передаваемы для предварительнаго разсмотрѣнія или повѣрки. Такимъ образомъ передаются дѣла духовныя — Члену духовному; дѣла судебныя — Члену свѣдущему по части правовѣдѣнія, либо по важности оныхъ—Юрисъ-Консульту; дѣла счетныя—Главному Начальнику Контрольно-счетной Экспедиціи; аптекарскіе счеты — Фармацевтическому Совѣтнику; прочія дѣла раздѣляются между другими Членами; важнѣйшія дѣла поручаются нѣсколькимъ Членамъ, для совмѣстнаго разсмотрѣнія и представленія общаго ихъ по онымъ заключенія.

sposobu wychowywania tych ostatnich i opieki nad niemi, aż do dojścia do pełnoletności;

5) przyjmowania do szpitali chorych wojskowych niższych stopni, jako też ze straży granicznéj, służby policyjnéj, pocztowéj i drożników, stosownie do wydanych w téj mierze osobnych przepisów;

6) rozporządzeń, pod względem porządku policyjnego w zakładach dobroczynnych;

7) nadzoru nad wykonaniem przez Rady Szczegółowe Opiekuńcze zatwierdzonéj obecnie Ustawy Szpitalnéj, tudzież wszelkich innych, przez Rząd wydanych szczególnych rozporządzeń;

8) zastosowania szczegółowych przepisów i instrukcyj, do miejscowych okoliczności;

9) naznaczenia i porządku rewizyi szpitali i zakładów dobroczynnych.

Artykuł 11.

Wszystkie interessa, mające być decydowane na Radzie Główněj, Prezes rozdziela między Członków, dla poprzedniego przez nich roztrząśnienia, przygotowania, lub zaopiniowania.

Interessa, które z przedmiotu swego odnoszą się do szczególnych obowiązków którego z Członków, winny być temuż Członkowi do roztrząśnienia lub sprawdzenia oddawane. Tym sposobem interessa, dotyczące spraw duchownych, osobie duchownéj; prawne, prawnikowi, a w razie ich ważności, Radcy prawnemu Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych; rachunkowe, Głównemu Naczelnikowi Biura kontrolli i rachunkowości; likwidacye farmaceutyczne, Radcy Farmaceutycznemu; inne interessa rozdzielane będą między innych Członków; ważniejsze interessa poruczane będą kilku Członkom do roztrząśnienia i przedstawienia wspólnéj ich opinii.

Наконецъ дѣла, не требующія предварительнаго разсмотрѣнія, докладываются Правителемъ дѣлъ прямо въ засѣданіи.

Порядокъ внесенія дѣлъ въ засѣданія Совѣта, опредѣляется Предсѣдателемъ.

Статья 12.

Главному Медицинскому Инспектору, согласно 2-ой статьѣ указа Нашего 16 (28) Января 1840 года принадлежитъ:

1) разсмотрѣніе представленій объ опредѣленіи, увольненіи, подверженіи отвѣтственности и наградахъ медицинскихъ чиновниковъ, при больницахъ и другихъ благотворительныхъ заведеніяхъ состоящихъ;

2) снабженіе больничныхъ врачей и аптекарей надлежащими инструкціями;

3) введеніе въ больницахъ правильнаго и успѣшнаго способа леченія, согласно съ ходомъ науки, новѣйшими открытіями и опытами, а также введеніе въ употребленіе новыхъ врачебныхъ средствъ;

4) наблюденіе, чтобы больнымъ не было, по мѣрѣ возможности, отказываемо въ принятіи въ больницы, и чтобы всѣ изданныя на сей предметъ правила были въ точности исполняемы служащими врачами, а также распоряженія о помѣщеніи умалишенныхъ въ назначенныя для нихъ заведенія;

5) надзоръ за дѣйствіями больничныхъ врачей, за порядкомъ медицинской службы въ больницахъ, помѣщеніемъ и успокоеніемъ больныхъ и за исполненіемъ всѣхъ по сему предмету изданныхъ Правительствомъ постановленій и частныхъ распоряженій Начальства;

Takie wszakże interessa, których by poprzednie roztrząsanie nie było potrzebném, mogą być przez Szefa Kancellaryi przedstawiane wprost na posiedzenia.

Porządek przedstawiania interessów na posiedzeniu, wskazany będzie przez Prezesa.

Artykuł 12.

Do Głównego Inspektora służby zdrowia, stosownie do artykułu 2go Ukazu Naszego z dnia 16 (28) Stycznia roku 1840, należy:

1) rozpoznawanie przedstawień do nominacyi, uwalniania, pociągania do odpowiedzialności, tudzież względem nagród osób lekarskich, pełniących służbę przy szpitalach i innych dobroczynnych zakładach;

2) zaopatrzenie Lekarzy i Aptekarzy, zostających przy tychże zakładach, w potrzebne instrukcye;

3) zaprowadzenie w szpitalach należytego i skutecznego sposobu leczenia, stosownie do postępu nauki, nowych wynalazków i doświadczeń, jakoteż wprowadzenie w użycie nowych środków lekarskich;

4) czuwanie nad tém, aby chorym nie odmawiano miejsca w szpitalach, w miarę możności, i aby wszystkie w tymże przedmiocie wydane przepisy, wykonywane były jak najściśléj przez Lekarzy rządowych; również wydawanie poleceń, względem umieszczania obłąkanych w przeznaczonych dla nich zakładach;

5) nadzór nad czynnościami Lekarzy szpitalnych, porządkiem lekarskiéj służby w szpitalach i nad tém wszystkiém, co się odnosi do należytego utrzymania, pomieszczenia chorych i w ogólności do pieczy nad nimi, jakoteż przestrzegania, aby wydane w tymże przedmiocie przez Rząd postanowienia i szczegółowe rozporządzenia Zwierzchności wykonywane były;

6) разсмотрѣніе въ медико-полицейскомъ отношеніи представленій объ учрежденіи и улучшеніи больницъ и собственныя представленія въ томъ же отношеніи о введеніи нужныхъ улучшеній въ сихъ заведеніяхъ;

7) разсмотрѣніе въ медицинскомъ отношеніи представляемыхъ Частными Попечительными Совѣтами штатовъ и рапортовъ о больныхъ;

8) составленіе фармакопей и аптекарской таксы для больницъ; наблюденіе за точнымъ примѣненіемъ къ онымъ какъ больничными врачами, такъ равно аптекарями, отъ которыхъ берутся лекарства для больницъ, и главный надзоръ за больничными аптеками.

Статья 13.

Никакія распоряженія Главнаго Попечительнаго Совѣта по предметамъ, имѣющимъ связь съ врачебною полиціею, а равно никакія представленія о больничныхъ врачахъ и другихъ лицахъ медицинскаго вѣдомства, не должны быть дѣлаемы безъ предварительнаго соглашенія съ Главнымъ Медицинскимъ Инспекторомъ. Равномѣрно всякія распоряженія Главнаго Медицинскаго Инспектора по части врачебной полиціи, къ благотворительнымъ заведеніямъ относящіяся, должны быть вносимы имъ предварительно въ засѣданія Главнаго Попечительнаго Совѣта, а по утвержденіи оныхъ, приводимы въ исполненіе симъ же Совѣтомъ.

Еслибы однакоже въ дѣлахъ по медицинской части мнѣнія Главнаго Медицинскаго Инспектора и Главнаго Попечительнаго Совѣта были не согласны, тогда оба эти мнѣнія представляются на разрѣшеніе въ общее присутствіе Правительственной Коммисіи.

6) roztrząsanie we względzie lekarsko-policyjnym wniosków o zakładaniu lub ulepszaniu szpitali, tudzież przedstawianie ze swéj strony, o potrzebie ich ulepszeń pod względem lekarskim;

7) roztrząsanie, pod względem lekarskim, przedstawianych przez Rady Szczegółowe etatów i rapportów o chorych;

8) układanie farmakopei i taks lekarstw dla szpitali, czuwanie nad ścisłém zastosowaniem się do nich tak Lekarzy szpitalnych, jako i Aptekarzy, od których brane są lekarstwa dla szpitali, tudzież główny nadzór nad aptekami szpitalnemi.

Artykuł 13.

Żadne rozporządzenia Rady Głównéj Opiekuńczéj w przedmiotach mających związek z policyą lekarską, oraz jakiekolwiekbądź przedstawienia o Lekarzach szpitalnych i innych osobach, służbę lekarską składających, nie powinny być czynione inaczéj, jak za poprzedniém porozumieniem się z Głównym Inspektorem służby zdrowia. Również wszelkie rozporządzenia Głównego Inspektora pod względem policyi lekarkiéj, a do dobroczynnych zakładów odnoszące się, wnoszone być mają przez niego poprzednio na posiedzenia Rady Głównéj Opiekuńczéj, a po ich zatwierdzeniu wprowadzone będą w wykonywanie i przez tęż Radę.

Jeśliby zaś w interessach, odnoszących się do rzeczy lekarskiéj, zachodziła różność zdań: Głównego Inspektora Służby Zdrowia, a Rady Głównéj Opiekuńczéj, w takim razie przedmiot przedstawiony być winien pod roztrzygnienie Kommissyi Rządowéj, na ogólném jéj zebraniu.

Статья 14.

Опредѣленія Главнаго Совѣта представляются на утвержденіе Правительственной Коммисіи въ формѣ журнала. Посему Главный Совѣтъ долженъ вести два журнала: одинъ по предметамъ, подлежащимъ утвержденію Правительственной Коммисіи, другой по дѣламъ, окончательное рѣшеніе коихъ зависитъ отъ самого Совѣта.

Журналы сіи, по прочтеніи въ первомъ засѣданіи, подписываются Предсѣдателемъ и присутствовавшими Членами. Журналъ, подлежащій утвержденію Правительственной Коммисіи, вносится въ первое общее ея засѣданіе Предсѣдателемъ или однимъ изъ Членовъ, ежегодно назначаемымъ для того Главнымъ Совѣтомъ, по выбору, утверждаемому Главнымъ Директоромъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ.

Предсѣдатель, или избранный Членъ Совѣта, на засѣданіяхъ Правительственной Коммисіи присутствуютъ съ голосомъ рѣшающимъ, но только по дѣламъ благотворительныхъ заведеній.

Статья 15.

Еслибы Коммисія, по предметамъ, изложеннымъ въ 1 и 2-омъ пунктахъ статьи 9-ой, была не согласна съ опредѣленіями Главнаго Попечительнаго Совѣта, то возвращаетъ оныя въ Совѣтъ съ объясненіемъ причинъ, по коимъ мнѣнія его не раздѣляетъ.

Но еслибы Главный Попечительный Совѣтъ за всѣмъ тѣмъ оставался при прежнемъ своемъ мнѣніи, а Правительственная Коммисія не могла бы съ онымъ согласиться, тогда оба мнѣнія вносятся Главнымъ Директоромъ въ Совѣтъ Управленія.

Artykuł 14.

Do zatwierdzenia Kommissyi Rządowéj przedstawiają się decyzye Rady Głównéj w kształcie protokółu. Z tego powodu Rada Główna prowadzić ma dwa oddzielne protokóły: jeden w przedmiotach ulegających zatwierdzeniu Kommissyi Rządowéj, drugi zatwierdzający decyzye Rady Głównéj w przedmiotach, w których taż Rada ostatecznie stanowi.

Protokóły te, po odczytaniu ich na następném posiedzeniu, podpisywane być powinny przez Prezesa i Członków, którzy znajdowali się na témże posiedzeniu. Protokół ulegający zatwierdzeniu Kommissyi Rządowéj, ma być wniesiony na najbliższe posiedzenie Kommissyi przez Prezesa Rady, lub przez jednego z jéj Członków, który corocznie do tego przeznaczonym będzie przez wybór Rady Głównéj Opiekuńczéj, zatwierdzony przez Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Prezes Rady Głównéj Opiekuńczéj, lub Członek jéj, przeznaczony do wnoszenia protokółów na posiedzenia Kommissyi, zasiadać będzie w niéj, podczas wnoszenia interessów, dotyczących zakładów dobroczynnych, z głosem stanowczym.

Artykuł 15.

Jeśliby Kommissya nie podzielała zdania Rady Głównéj w przedmiotach wyszczególnionych w ustępie 1m i 2m artykułu 9go, zwraca takowe interessa Radzie, z wyszczególnieniem powodów, dla których na decyzyę Rady zgodzić się nie może.

Gdyby jednak pomimo tego Rada Główna obstawała przy poprzedniéj swéj decyzyi, a Kommissya nie przychyliła się do jéj zdania, wówczas oba zdania przedstawione być mają Radzie Administracyjnéj przez Dyrektora Głównego.

Статья 16.

Дѣла Главнаго Попечительнаго Совѣта, рѣшенныя объясненнымъ выше порядкомъ, приводятся въ исполненіе слѣдующимъ образомъ:

а) Представленія Намѣстнику и въ Совѣтъ Управленія, равно всѣ бумаги въ присутственныя мѣста и къ лицамъ, не подлежащимъ вѣдомству Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, а также предложенія мѣстамъ и лицамъ по предметамъ, проходившимъ чрезъ общее засѣданіе Коммисіи, выходятъ отъ имени Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, подписываются Главнымъ Директоромъ, Предсѣдателемъ Совѣта и скрѣпляются Правителемъ Канцеляріи Правительственной Коммисіи.

б) Бумаги по дѣламъ менѣе важнымъ, исполненіе коихъ относится къ мѣстамъ и лицамъ, подвѣдомственнымъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, выходятъ также отъ имени Коммисіи, но подписываются Предсѣдателемъ и скрѣпляются Правителемъ дѣлъ Совѣта.

в) Бумаги по дѣламъ, исполненіе коихъ принадлежитъ Частнымъ Попечительнымъ Совѣтамъ, выходятъ отъ имени Главнаго Попечительнаго Совѣта и подписываются Предсѣдателемъ и Правителемъ дѣлъ Совѣта.

Бумаги по части Главнаго Попечительнаго Совѣта, выходящія отъ имени Правительственной Коммисіи, имѣютъ такую же точно обязательную силу, какъ и всѣ другія распоряженія Коммисіи.

Статья 17.

Главный Попечительный Совѣтъ имѣетъ собственную печать съ гербомъ Царства.

Artykuł 16.

Zadecydowane wyżéj wymienionym porządkiem interessa w Radzie Głównéj, wprowadzają się w wykonanie w ten sposób:

a) Przedstawienia do Namiestnika Królestwa i Rady Administracyjnéj, expedycye do Władz i osób niezależących od zarządu Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, tudzież polecenia do Władz i osób w interessach, które przedstawiane były na ogólném posiedzeniu Kommissyi Rządowéj, wychodzić będą pod napisem téjże Kommisyi i podpisywane być mają przez Dyrektora Głównego i Prezesa Rady oraz Dyrektora Kancellaryi Kommissyi Rządowéj.

b) Expedycye w interessach mniéj ważnych, wykonanie których odnosi się do Władz i osób zależących od zarządu Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych wychodzić będą pod napisem téjże Kommissyi, a przez Prezesa Rady Głównéj i Szefa Kancellaryi téjże Rady podpisane.

c) Expedycye w interessach, których wykonanie zależy od Rad Szczegółowych Opiekuńczych, będą wychodziły pod napisem Rady Głównéj, przez Prezesa i Szefa Kancellaryi téjże Rady podpisane.

Expedycye z Rady Głównéj wychodzące, pod napisem Kommissyi Rządowéj, mieć będą zupełnie taką moc obowiązującą, jaką mają rozporządzenia Kommissyi Rządowéj we wszelkich innych przedmiotach.

Artykuł 17.

Rada Główna Opiekuńcza mieć będzie własną swoją pieczęć z herbem Królestwa.

Статья 18.

Ближайшій надзоръ за успѣшнымъ дѣлопроизводствомъ по Главному Попечительному Совѣту принадлежитъ Предсѣдателю, или, вмѣсто его, тому Члену Совѣта, на котораго возложенъ будетъ докладъ журналовъ въ засѣданіяхъ Правительственной Коммисіи.

Статья 19.

Главному Попечительному Совѣту вмѣняется въ обязанность строго наблюдать, чтобы принадлежащія каждому благотворительному заведенію имущества были употребляемы не на какой либо другой предметъ, а единственно по соотвѣтственному ихъ назначенію.

Не дозволяется также на текущія надобности употреблять суммъ, происходящихъ изъ записей или постоянныхъ фундушей, за исключеніемъ случаевъ, когда это опредѣлено самимъ завѣщателемъ.

Статья 20.

Главный Попечительный Совѣтъ обязанъ: имѣть подробныя свѣдѣнія о всѣхъ капиталахъ, о состояніи недвижимыхъ имѣній и о всякихъ источникахъ дохода, а также о всѣхъ строеніяхъ и движимомъ имуществѣ, благотворительнымъ заведеніямъ принадлежащихъ; наблюдать за правильнымъ употребленіемъ оныхъ, а при утвержденіи штатовъ, не допускать никакихъ излишнихъ расходовъ; имѣть попеченіе о сохраненіи должной бережливости и повѣрять своевременно годовые отчеты всѣхъ заведеній, въ вѣдомствѣ его состоящихъ.

Artykuł 18.

Bliższy nadzór nad porządkiem w odrabianiu interessów w Kancellaryi Rady Głównéj należy do Prezesa, a w jego zastępstwie do Członka Rady, na którego włożony będzie obowiązek przedstawiania protokółów Rady na posiedzeniu Kommissyi Rządowéj.

Artykuł 19.

Na Radę Główną Opiekuńczą wkłada się obowiązek ścisłego przestrzegania, ażeby należące do każdego zakładu dobroczynnego stałe fundusze, nie na inny cel obracane były, jak tylko podług ich przeznaczenia.

Zabrania się także, na wydatki bieżące używać summ z zapisów lub funduszów stałych, wyjąwszy przypadek, kiedy zapisujący to zastrzeże.

Artykuł 20.

Rada Główna Opiekuńcza winna posiadać szczegółową wiadomość o wszelkich funduszach, o stanie majątku nieruchomego i wszelkich źródłach dochodu, jak niemniéj o budowlach i ruchomościach do zakładów dobroczynnych należących, przestrzegać należytego ich użytkowania; przy zatwierdzaniu zaś etatów, nie dopuszczać żadnych zbytecznych wydatków, przestrzegając zachowania we wszystkiém należytéj oszczędności; nakoniec Rada Główna obowiązaną jest do sprawdzania w czasie właściwym rocznych rachunków z wszelkich zakładów, pod jéj zarządem zostających.

Статья 21.

Главный Попечительный Совѣтъ представляетъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ трехмѣсячные рапорты о состояніи фундушей больницъ и благотворительныхъ заведеній, равно о главныхъ своихъ распоряженіяхъ, а по истеченіи года—общій годовой отчетъ, который затѣмъ печатается для всеобщаго свѣдѣнія.

Статья 22.

Для удостовѣренія, въ какомъ порядкѣ содержатся благотворительныя заведенія, и исполняются ли въ оныхъ правила, производится ревизія оныхъ: въ медицинскомъ отношеніи, на основаніи 24-ой статьи утвержденнаго Нами Положенія объ управленіи гражданскою медицинскою частію въ Царствѣ Польскомъ, Главнымъ Медицинскимъ Инспекторомъ, или его Помощникомъ, а по другимъ предметамъ—Членами Главнаго Попечительнаго Совѣта, по его опредѣленію.

Статья 23.

Гражданскіе Губернаторы, какъ главные блюстители порядка въ губерніяхъ и призрѣнія жителей бѣднаго класса, обязаны имѣть ближайшій надзоръ за всѣми, въ губерніи находящимися благотворительными заведеніями. Они должны: всѣми зависящими отъ нихъ способами, содѣйствовать Главному Попечительному Совѣту къ постоянному улучшенію существующихъ, или учрежденію новыхъ заведеній; наблюдать за точнымъ исполненіемъ въ оныхъ распоряженій Правительства; осматривать лично всѣ заведенія, повѣряя, въ какомъ порядкѣ онѣ содержатся и въ какой мѣрѣ соблюдаются изданныя для нихъ правила; вникать въ образъ управленія сими заведеніями и сообщать Глав-

Artykuł 21.

Rada Główna Opiekuńcza przedstawiać będzie Kommissyi Rządowéj co kwartał rapport: o stanie funduszów szpitali i dobroczynnych zakładów, jako też o główniejszych swych rozporządzeniach, a po upływie każdego roku, ogólne roczne sprawozdanie, które następnie, dla wiadomości powszechnéj, drukiem ma być ogłaszane.

Artykuł 22.

Dla przekonania się o porządku utrzymywania zakładów dobroczynnych, tudzież, czy wydane dla nich przepisy są wypełniane, odbywać się będzie rewizya pomienionych zakładów, pod względem lekarskim, w myśl artykułu 24 zatwierdzonéj przez Nas Ustawy o Zarządzie służby cywilno-lekarskiéj w Królestwie Polskiém, przez Głównego Inspektora Służby Zdrowia, lub jego Pomocnika, a pod innemi względami, przez Członków Rady Głównéj Opiekuńczéj, podług uznania téjże Rady.

Artykuł 23.

Gubernatorowie Cywilni, jako mający zwierzchni nadzór nad porządkiem służby w guberniach i obowiązani do czuwania nad ubogą klassą mieszkańców, mieć będą bliższy nadzór nad wszelkiemi w guberniach istniejącemi zakładami dobroczynnemi. Winni przytém, wszelkiemi od nich zależącemi środkami dopomagać Radzie Głównéj Opiekuńczéj, do ciągłego ulepszania istniejących już, lub otwierania nowych zakładów, czuwać nad należytém wykonaniem w nich rozporządzeń rządowych, zwiedzać je osobiście, dla przekonania się o porządku ich utrzymywania i w jakim stopniu wykonywane są wydane dla nich przepisy, wglądać w sposób zarządzania niemi i donosić Radzie Głównéj o wszelkich

ному Попечительному Совѣту о всѣхъ замѣченныхъ недостаткахъ, упущеніяхъ и безпорядкахъ, съ присовокупленіемъ, какими способами, сообразно средствамъ сихъ заведеній, все замѣченное ими можетъ быть исправлено.

Дабы Гражданскіе Губернаторы могли имѣть надлежащія свѣдѣнія о состояніи благотворительныхъ заведеній, Частные Попечительные Совѣты обязаны представлять имъ ежемѣсячно рапорты о числѣ больныхъ, увѣчныхъ, немощныхъ, дѣтей и вообще призрѣнныхъ ими людей, а по окончаніи года, вѣдомость о доходахъ и расходахъ въ каждомъ изъ сихъ заведеній, по установленной формѣ.

Статья 24.

Губернскіе Медицинскіе Инспекторы и старшіе Обводовые Лекаря, на основаніи §-а 70-го Положенія объ управленіи Гражданскою медицинскою частію, обязаны часто посѣщать больницы, вникать, въ какомъ порядкѣ соблюдаются въ оныхъ правила медицинской службы и врачебно-госпитальной полиціи, и о замѣченныхъ упущеніяхъ доносить Гражданскимъ Губернаторамъ.

РАЗДѢЛЪ II.

О мѣстномъ управленіи больницъ.

Статья 25.

Внутреннее и ближайшее управленіе больницъ, принадлежитъ Частнымъ Попечительнымъ Совѣтамъ, при каждой изъ оныхъ учреждаемымъ.

dostrzeżonych nieporządkach i uchybieniach, jako też o tém czego im niedostaje, z dołączeniem opinii, jakiemi środkami zaradziéby temu można, w miarę możności i zasobów tychże zakładów.

Aby zaś Cywilni Gubernatorowie mieli dokładną wiadomość o stanie zakładów dobroczynnych, Rady Szczegółowe winny składać im rapporta miesięczne o ruchu chorych, kalek, starców, dzieci i w ogólności, o zostających pod ich pieczą; a po ukończeniu roku, rapport o przychodach i rozchodach powierzonych im zakładów, podług przepisanéj formy.

Artykuł 24.

Inspektorowie Lekarscy Gubernialni i Starsi Lekarze Obwodowi obowiązani są, na zasadzie § 70 Ustawy o zarządzie służby - zdrowia, do częstego zwiedzania szpitali i przekonywania się o porządku, jaki się w nich zachowuje, tak co do służby lekarskiéj, jako i policyi lekarsko-szpitalnéj; o dostrzeżonych zaś uchybieniach winni przedstawiać Gubernatorom Cywilnym.

TYTUŁ II.

O zarządzie miejscowym szpitali dla chorych.

Artykuł 25.

Wewnętrzny i bliższy zarząd szpitali, należeć ma do Rad Opiekuńczych Szczegółowych, przy każdym z nich ustanowionych.

Статья 26.

Въ губернскихъ и другихъ большихъ городахъ, гдѣ находится нѣсколько малыхъ больницъ, можетъ быть учреждаемъ, по усмотрѣнію Главнаго Попечительнаго Совѣта, одинъ общій Совѣтъ для оныхъ, съ тѣмъ, чтобы отъ каждой изъ больницъ было назначаемо въ сей Совѣтъ по нѣскольку Членовъ.

Статья 27.

Въ каждомъ обводѣ одинъ изъ Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ, по назначенію Главнаго Совѣта, будетъ имѣть названіе Обводоваго Попечительнаго Совѣта. Въ такихъ даже обводахъ, въ которыхъ не имѣется еще ни одной больницы, должны быть также установлены особые Обводовые Попечительные Совѣты, къ обязанностямъ коихъ, на первый разъ, будетъ относиться надзоръ за приходскими домами пріюта, равно изысканіе способовъ къ учрежденію больницъ въ тѣхъ обводахъ.

Статья 28.

Частные Попечительные Совѣты состоятъ изъ Предсѣдательствующаго Попечителя и потребнаго числа Членовъ.

Въ Предсѣдатели и Члены Частныхъ Совѣтовъ избираются мѣстные или окрестные обыватели и чиновники, извѣстные по человѣколюбію и готовности облегчать участь страждущихъ.

Сверхъ того, непремѣнными членами сихъ Совѣтовъ, суть:

1) Главный Лекарь въ большихъ больницахъ; въ меньшихъ же—больничный Лекарь, а внѣ Варшавы—и Лекарь подлежащаго обвода;

2) Пріоръ или старшая сестра милосердія въ заведеніяхъ, при которыхъ онѣ находятся; наконецъ,

Artykuł 26.

W gubernialnych i innych znaczniejszych miastach, w których znajdować się będzie kilka mniejszych szpitali, może być z uznania Rady Głównéj Opiekuńczéj ustanowiona wspólna dla kilku zakładów Rada Opiekuńcza Szczegółowa, z przeznaczeniem do jéj składu po kilku Członków dla każdego z tych szpitali.

Artykuł 27.

W każdym obwodzie jedna z Rad Szczegółowych szpitalnych, z wyboru Rady Głównéj przeznaczona, nosić będzie tytuł Rady Opiekuńczéj Obwodowéj. Nawet w tych obwodach, w których niema jeszcze żadnego szpitala, mają być również ustanowione oddzielne Rady Opiekuńcze Obwodowe, do których należeć będzie tymczasem zwierzchni nadzór nad domami schronienia, tudzież obmyślenie środków założenia szpitali w tychże obwodach.

Artykuł 28.

Rady Szczegółowe Opiekuńcze składają się z Opiekuna Prezydującego i pewnéj liczby Członków.

Na Prezydującego i Członków, wybierani być mają miejscowi lub okoliczni obywatele i urzędnicy, znani z uczuć i poświęcenia się dla cierpiącéj ludzkości.

Oprócz tego, stałymi Członkami Rady Szczegółowéj być mają:

1) Naczelny Lekarz w większych szpitalach, a w mniejszych Lekarz szpitalny, tudzież w prowincyonalnych szpitalach Lekarz właściwego obwodu;

2) Przełożeni i przełożone zgromadzeń miłosierdzia w zakładach, przy których się takowe znajdują, nakoniec,

3) въ Обводовыхъ Совѣтахъ—Коммисаръ подлежащаго обвода.

Статья 29.

Предсѣдательствующій Попечитель и Члены Частныхъ Совѣтовъ утверждаются въ сихъ должностяхъ, по представленію Главнаго Совѣта, Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статья 30.

Члены Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ Больницъ состоятъ въ сей должности три года, а Попечитель предсѣдательствующій—шесть лѣтъ, кромѣ врачей, братьевъ и сестеръ милосердія, для коихъ срокъ служенія при благотворительныхъ заведеніяхъ не опредѣляется.

Статья 31.

Частные Попечительные Совѣты представляютъ, съ одобренія Гражданскихъ Губернаторовъ, Главному Совѣту о назначеніи, вмѣсто выбывающихъ, Попечителя и Членовъ, другихъ лицъ. Выбывающій можетъ быть и вновь представленъ, но вмѣстѣ съ тѣмъ всегда долженъ быть избранъ и другой кандидатъ. Представленія сіи не стѣсняютъ Главнаго Совѣта, который можетъ избирать и непредставляемыхъ Частнымъ Совѣтомъ лицъ.

Статья 32.

При увольненіи Членовъ, по выслугѣ опредѣленнаго срока, постановляется правиломъ, чтобы, безъ особой нужды, въ одинъ и тотъ же годъ не было представляемо къ смѣнѣ болѣе третьей части.

3) w Radach Opiekuńczych Obwodowych, Kommissarze tychże obwodów.

Artykuł 29.

Opiekunowie Prezydujący i Członkowie Rad Szczegółowych Opiekuńczych mianowani będą przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, na przedstawienie Rady Głównéj Opiekuńczéj.

Artykuł 30.

Członkowie Rad Szczegółowych Opiekuńczych pełnić mają te obowiązki przez lat trzy; Opiekunowie prezydujący lat sześć; przeciąg służby przy dobroczynnych zakładach dla Lekarzy, Braci i Sióstr Miłosierdzia nie jest ograniczony.

Artykuł 31.

Rady Szczegółowe Opiekuńcze, za porozumieniem się i zgodą Gubernatorów Cywilnych, przedstawiają Radzie Głównéj do nominacyi inne osoby, w miejsce wychodzących, Prezydującego i Członków. Osoby wychodzące, mogą być powtórnie przedstawianemi, obok kandydatów nowo wybranych. Przedstawianie wszakże takowe nie ogranicza wyboru Rady Głównéj, która może wybrać osobę, przez Radę Szczegółową nieprzedstawioną.

Artykuł 32.

Przy uwalnianiu Członków, po wysłużeniu zakreślonego przeciągu czasu, przyjęte ma być za prawidło, aby bez szczególnéj potrzeby w jednym roku więcéj jak trzecia część Członków do zmiany przedstawianą nie była.

Статья 33.

При учрежденіи новыхъ больницъ и новыхъ для нихъ Попечительныхъ Совѣтовъ, кандидаты въ званія предсѣдательствующаго Попечителя и Членовъ, избираются на первой разъ подлежащимъ Губернскимъ Правленіемъ. Основатели больницъ, съ одобренія Гражданскихъ Губернаторовъ, могутъ также представлять кандидатовъ.

Статья 34.

Попечителямъ Частныхъ Совѣтовъ, внѣ Варшавы состоящихъ, предоставляется право присутствовать въ засѣданіяхъ Главнаго Попечительнаго Совѣта и докладывать о дѣлахъ, ввѣренныхъ попеченію ихъ заведеній.

Статья 35.

Назначеніе, перемѣщеніе и увольненіе братьевъ и сестеръ милосердія отъ возложенныхъ на нихъ обязанностей въ благотворительныхъ заведеніяхъ относятся къ подлежащему духовному начальству, но еслибы, по представленію Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ, или же при ревизіи этихъ заведеній, оказалась необходимость перемѣнить Пріора или старшую сестру милосердія, то духовное начальство обязано исполнить требованіе о томъ Главнаго Попечительнаго Совѣта.

Статья 36.

Частные Попечительные Совѣты должны заботиться о постоянномъ, по мѣрѣ способовъ и возможности, доведеніи благотворительныхъ заведеній до того порядка, какой требуется изданными для нихъ правилами.

Artykuł 33.

Przy zakładaniu nowych szpitali i ustanawianiu dla nich Rad Szczegółowych, kandydaci na Opiekuna Prezydującego i Członków na raz pierwszy wybierani będą przez właściwe Rządy Gubernialne. Założyciele szpitala mogą także przedstawiać kandydatów, za zgodą Gubernatorów Cywilnych.

Artykuł 34.

Opiekunom Prezydującym w Radach Szczegółowych prowincyonalnych służy prawo zasiadania na posiedzeniach Rady Głównéj i czynienia wniosków, względem zakładów pod ich zawiadywaniem zostających.

Artykuł 35.

Przeznaczanie, tranzlokowanie i uwalnianie Braci i Sióstr Miłosierdzia od obowiązków w zakładach dobroczynnych, należy do właściwych Władz duchownych. Gdyby wszakże, na wniosek Rad Szczegółowych, lub téż przy rewizyi pomienionych zakładów, okazała się potrzeba zmienienia Przełożonego lub Przełożonéj Zgromadzenia Miłosierdzia, w takim razie Władza Duchowna winna uczynić zadość żądaniu Rady Głównéj.

Artykuł 36.

Rady Szczegółowe obowiązane są dokładać wszelkiego starania, aby poruczone ich zarządowi zakłady dobroczynne, w miarę zasobów i możności, doprowadzić do porządku, jaki wydanemi dla nich przepisami jest wskazany.

Статья 37.

Они обязаны исполнять всѣ распоряженія Главнаго Попечительнаго Совѣта, также сообразоваться съ замѣчаніями, дѣлаемыми лицами, на которыхъ возлагается осмотръ заведеній. Еслибы однако же, по какимъ либо важнымъ причинамъ, невозможно было исполнить сихъ замѣчаній, то Частные Совѣты представляютъ о томъ Главному Совѣту.

Статья 38.

Мѣстныя власти обязаны удовлетворять всѣ законныя требованія Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ, относящіяся къ пользѣ и нуждамъ благотворительныхъ заведеній.

Статья 39.

Предсѣдательствующіе и Члены Частныхъ Совѣтовъ особаго по сему званію жалованья не получаютъ, за исключеніемъ врачей, исправляющихъ медицинскія обязанности въ больницахъ,—которымъ можетъ быть назначаемо жалованье, соразмѣрно способамъ больницъ.

Статья 40.

Частные Попечительные Совѣты имѣютъ собственную печать, съ Гербомъ Царства, за исключеніемъ тѣхъ, которымъ отдѣльными распоряженіями присвоены особыя печати.

РАЗДѢЛЪ III.

Объ управленіи приходскими домами пріюта для престарѣлыхъ и немощныхъ.

Статья 41.

Завѣдываніе приходскими богадѣльнями въ городахъ, мѣстечкахъ и деревняхъ, возложенное постановленіемъ

Artykuł 37.

Rady Szczegółowe winny wypełniać wszelkie rozporządzenia Rady Głównéj Opiekuńczéj, tudzież stosować się do uwag osób, na które włożony jest obowiązek rewizyi samychże zakładów. W razie niemożności zadosyć uczynienia tym uwagom, z jakich bądź ważnych przyczyn, Rady Szczegółowe rzecz całą przedstawić mają Radzie Głównéj.

Artykuł 38.

Władze miejscowe winne są załatwiać wszelkie prawne żądania Rad Szczegółowych Opiekuńczych, tyczące się dobra i potrzeb zakładów dobroczynnych.

Artykuł 39.

Prezydujący i Członkowie Rad Opiekuńczych Szczegółowych, z tego tytułu oddzielnéj płacy pobierać nie będą, z wyjątkiem co do Lekarzy pełniących służbę lekarską w szpitalu, którym może być przeznaczona płaca, w miarę zamożności szpitala.

Artykuł 40.

Rady Szczegółowe Opiekuńcze mieć będą własną pieczęć z herbem Królestwa, wyjąwszy te, które mają przez oddzielne postanowienie osobną pieczęć nadaną.

TYTUŁ III.

O zarządzie domów schronienia parafialnych dla starców i kalek.

Artykuł 41.

Zarząd szpitali parafialnych w miastach, miasteczkach i po wsiach, postanowieniem Namiestnika Królewskiego z dnia

Царскаго Намѣстника 2 Декабря 1817 года на приходскихъ Священниковъ, Войтовъ гминъ и Бургомистровъ городовъ, поручается отнынѣ приходскимъ дозорамъ, составленнымъ изъ нынѣшнихъ дозоровъ церковныхъ, съ присоединеніемъ приходскаго Священника, и подчиняется особымъ правиламъ, кои будутъ начертаны Главнымъ Попечительнымъ Совѣтомъ и утверждены Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ. Заведенія сіи будутъ имѣть названіе: „Домовъ пріюта для престарѣлыхъ и немощныхъ".

Статья 42.

Попеченіе о бѣдныхъ Евангелическаго исповѣданія остается при Церковныхъ Коллегіяхъ, на существующихъ нынѣ правилахъ.

Статья 43.

Попеченіе о бѣдныхъ евреяхъ будетъ принадлежать божничьимъ дозорамъ.

Статья 44.

Приходской дозоръ долженъ быть учрежденъ въ каждомъ приходѣ, не смотря на то, есть ли тамъ домъ пріюта, или нѣтъ, и въ послѣднемъ случаѣ, дозоръ обязанъ озаботиться изысканіемъ средствъ къ учрежденію и содержанію таковаго заведенія въ подлежащемъ приходѣ. Въ имѣніяхъ, заключающихъ въ себѣ нѣсколько приходовъ, можетъ быть, съ дозволенія Главнаго Попечительнаго Совѣта, учрежденъ одинъ только приходскій домъ пріюта.

Статья 45.

Въ большихъ городахъ, имѣющихъ нѣсколько приходовъ, для исполненія обязанностей по мѣстному попеченію о убо-

2go Grudnia 1817 roku Proboszczom, Wójtom gmin i Burmistrzom poruczony, sprawowany odtąd będzie przez dozory parafialne, złożone z dotychczasowych dozorów kościelnych, z dodaniem Proboszcza parafii, a to podług oddzielnych przepisów, przez Radę Główną Opiekuńczą ułożonych, a przez Kmmissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych zatwierdzonych. Szpitale te przybierają odtąd nazwisko „Domów schronienia dla starców i kalek.“

Artykuł 42.

Opieka nad ubogimi wyznań ewangelickich, pozostaje przy Kollegiach kościelnych podług dotychczasowych urządzeń.

Artykuł 43.

Opieka nad ubogimi wyznania starozakonnego, należéć będzie do dozorów bóżniczych.

Artykuł 44.

Dozór parafialny zaprowadzony zostanie w każdéj parafii, bez względu na to, czy w niéj jest dom schronienia lub nie, i w tym ostatnim razie będzie staraniem jego obmyśleć sposoby zaprowadzenia i utrzymania takiego zakładu w właściwéj sobie parafii. W dominiach, kilka parafij w sobie obejmujących, może być, za zezwoleniem Rady Głównéj Opiekuńczéj, utworzony jeden tylko dom schronienia parafialny.

Artykuł 45.

W miastach większych, gdzie kilka jest parafij, może być, do załatwienia czynności miejscowéj opieki nad ubo-

гихъ, можетъ быть учрежденъ одинъ общій дозоръ, съ назначеніемъ въ составъ его по одному или болѣе членовъ изъ каждаго приходскаго дозора и приходскихъ Священниковъ.

Статья 46.

Обводовому Попечительному Совѣту предоставляется надзоръ за приходскими дозорами, по предметамъ, касающимся опеки надъ убогими, равно—сношеніе по дѣламъ ихъ съ высшими властями.

Статья 47.

Приходскіе дозоры завѣдываютъ всякими собственностями и фундушами приходскихъ домовъ пріюта, внутреннимъ ихъ устройствомъ и содержаніемъ тамъ убогихъ, равно имѣютъ попеченіе, какъ о сиротахъ, родившихся въ приходѣ до 9-ти лѣтняго ихъ возраста, такъ и о принадлежащихъ къ приходу престарѣлыхъ и немощныхъ, кои не могутъ ни содержать себя собственными трудами, ни же найти призрѣнія у родныхъ или у благотворительныхъ лицъ.

Статья 48.

Въ семъ послѣднемъ отношеніи, приходскіе дозоры должны стараться—преимущественно помѣстить убогихъ у родныхъ или свойственниковъ, кои, по силѣ Гражданскаго закона, обязаны давать имъ пріютъ и средства къ содержанію. Всѣ приходскіе дозоры обязаны взаимно содѣйствовать въ помѣщеніи убогихъ при родныхъ.

Статья 49.

Родные или свойственники, на коихъ по закону лежитъ обязанность содержать убогихъ, принадлежащихъ къ ихъ ро-

gimi, ustanowiony jeden wspólny dozór, z przeznaczeniem do jego składu po jednym lub więcéj członków z każdego dozoru kościelnego i Proboszczów parafialnych.

Artykuł 46.

Rada Opiekuńcza obwodowa mieć będzie zwierzchni nadzór nad dozorami parafialnemi w przedmiotach tyczących się opieki nad ubogimi, i załatwiać ich stosunki z wyższemi Władzami.

Artykuł 47.

Dozory parafialne zarządzają wszelkiemi własnościami i funduszami domów schronienia parafialnych, zajmują się wewnętrznem ich urządzeniem i utrzymaniem w nich ubogich, oraz rozciągają swą opiekę nad sierotami, w parafii urodzonymi, do 9 lat ich wieku, tudzież nad starcami i niedołężnymi do parafii należącymi, o ile z własnéj pracy utrzymać się, ani u krewnych lub osób dobroczynnych przytułku znaleźć nie mogą.

Artykuł 48.

W wykonaniu tego ostatniego obowiązku starać się będzie dozór parafialny przedewszystkiém umieszczać ubogich przy krewnych lub powinowatych, na których, z przepisów prawa cywilnego spada obowiązek dania im przytułku i sposobu utrzymania. Wszystkie dozory parafialne mają wzajemnie sobie dopomagać w umieszczaniu ubogich przy krewnych.

Artykuł 49.

Krewni lub powinowaci, na których według prawa spada obowiązek utrzymania ubogich swojéj familii, jeżeli do wyż-

ду (если они судебными рѣшеніями не обязаны давать высшее содержаніе), могутъ, вмѣсто доставленія имъ пріюта у себя, нести издержки на содержаніе ихъ въ домахъ пріюта или другихъ благотворительныхъ заведеніяхъ.

Статья 50.

Приходскіе дозоры озаботятся приведеніемъ въ извѣстность существующихъ уже фундушей, какъ для убогихъ вообще, такъ равно для старцевъ, старухъ и богадѣлень, разными записями и документами обезпеченныхъ, на будущее же время заведутъ у себя книгу благотворительныхъ приношеній, въ которую будутъ вносить всякіе записи и дары, какъ въ деньгахъ, такъ и въ припасахъ, навсегда или только на опредѣленное время сдѣланныя.

Статья 51.

Приходскіе дозоры имѣютъ право требовать, чтобы нищій, иждивеніемъ прихода содержимый, занимался работою, силамъ его соотвѣтствующею, равно назначать ихъ для прислуги при костелахъ, а остальныхъ употреблять къ работамъ на мѣстѣ, или опредѣлять въ услуженіе къ жителямъ прихода за наемную договоренную плату, въ пользу подлежащаго дома пріюта.

Статья 52.

Въ приходскихъ домахъ пріюта преимущественно помѣщаются: немощные, увѣчные или дряхлые старцы, кромѣ тѣхъ, коихъ состояніе здоровья требуетъ лекарской помощи и попеченія. Сіи послѣдніе для излѣченія, должны быть отсылаемы въ больницы.

szych allimentów nie są sądownie zobowiązani, mogą zamiast dania im przytułku u siebie, łożyć na ich utrzymanie w domach schronienia, lub innych zakładach dobroczynnych.

Artykuł 50.

Dozory parafialne zajmą się wykazaniem stanu funduszów, istniejących już to pod tytułem dla ubogich w ogólności, lub też pod tytułem dla dziadów, bab, szpitali kościelnych parafialnych, różnemi zapisami i dokumentami zapewnionych. Nadal zaś utworzą u siebie księgę darów dobroczynnych, do których zapisywać się będą wszelkie legata i dary, bądź w pieniądzach, bądź w produktach, na wieczne czasy, lub czas ograniczony, czynione.

Artykuł 51.

Dozory parafialne mają prawo wymagać od ubogiego, kosztem parafii utrzymywanego, aby się zajmował zatrudnieniem, siłom jego odpowiadającém, przeznaczać ich do posługi kościoła, a pozostałych zatrudniać pracą w domu, lub wynajmować ich mieszkańcom parafii, za umówione wynadgrodzenie, na rzecz właściwego domu schronienia.

Artykuł 52.

W domach schronienia parafialnych mają być umieszczeni, przed wszystkimi innymi: niedołęgi, kaleki, lub zgrzybiali starcy, wyjąwszy tych, których stan zdrowia pomocy i starań lekarskich wymaga, a którzy do szpitali, przeznaczonych dla chorych, na wyleczenie odsyłani być winni.

Статья 53.

Приходскіе дозоры не могутъ дѣлать росписанія складокъ въ приходѣ на содержаніе мѣстныхъ нищихъ, но обязаны стараться склонять прихожанъ къ добровольнымъ дарамъ и пожертвованіямъ на сію богоугодную цѣль.

Статья 54.

Должны быть заведены кружки для бѣдныхъ, а именно: въ церквахъ и приходскихъ канцеляріяхъ, равно въ канцеляріяхъ чиновниковъ Гражданскаго состоянія, Войтовъ и Бургомистровъ, а также у частныхъ лицъ, которыя согласятся принять на себя собираніе подаяній для убогихъ.

РАЗДѢЛЪ IV.

О благотворительныхъ обществахъ и заведеніяхъ.

Статья 55.

Существующія нынѣ благотворительныя общества, оставаясь и впредь въ предѣлахъ предоставленныхъ имъ правъ, обязаны представлять Главному Попечительному Совѣту отчеты въ дѣйствіяхъ своихъ; въ отношеніи же внутренняго порядка, соблюденія чистоты и охраненія здоровья въ подвѣдомственныхъ имъ заведеніяхъ—сообразоваться съ общими правилами, для больницъ и другихъ заведеній изданными.

Статья 56.

Всякія представленія и проекты объ учрежденіи новыхъ благотворительныхъ обществъ должны быть дѣлаемы Глав-

Artykuł 53.

Dozory parafialne nie są mocne rozpisywać składek w parafii na utrzymanie miejscowych ubogich, lecz winny się starać nakłonić parafian do dobrowolnych darów i ofiar na ten cel dobroczynny.

Artykuł 54.

Zaprowadzone być mają skarbony dla ubogich, a mianowicie w Kościele i kancellaryi parafialnéj, w kancellaryach Urzędników Stanu Cywilnego, Wójtów i Burmistrzów, niemniéj u osób prywatnych, któreby się chciały podjąć zbierania jałmużny dla ubogich.

TYTUŁ IV.

O towarzystwach i zakładach dobroczynnych.

Artykuł 55.

Towarzystwa dobroczynne, na mocy nadanych sobie praw i upoważnień dziś istniejące, utrzymują się nadal w obrębie tychże praw, z obowiązkiem zdawania Radzie Głównéj sprawy z czynności swoich i zastosowania się w zakładach, przez siebie utrzymywanych, do ogólnych przepisów pod względem porządku, czystości i zachowania zdrowia, wydanych dla szpitali i innych zakładów dobroczynnych.

Artykuł 56.

Wszelkie przedstawienia i projekta, dotyczące utworzenia nowych towarzystw dobroczynnych, mają być wnoszone,

нымъ Попечительнымъ Совѣтомъ, по предварительномъ разсмотрѣніи имъ проекта устава вновь предполагаемаго общества, и способовъ къ достиженію преднамѣренной цѣли.

Статья 57.

Не ограничивая намѣреній благотворительныхъ обществъ, принимается за общее правило, что таковыя общества обязаны преимущественно оказывать вспомоществованіе такимъ бѣднымъ, которые не могутъ быть приняты въ публичныя заведенія, почему и должны заботиться болѣе о предупрежденіи нищеты, доставленіемъ пособія въ несчастіи, нежели объ учрежденіи постояннаго пріюта для людей, лишенныхъ всякихъ средствъ къ содержанію.

Статья 58.

Къ благотворительнымъ заведеніямъ, въ вѣдѣніи Главнаго Попечительнаго Совѣта состоять имѣющимъ, принадлежатъ:

1) институты глухонѣмыхъ;
2) институты слѣпыхъ;
3) главные домы пріюта для престарѣлыхъ и немощныхъ, собственно для города Варшавы или для губерній учрежденные;
4) пріюты для малолѣтнихъ дѣтей бѣдныхъ родителей;
5) исправительные рабочіе дома для бродягъ и нищихъ, способныхъ къ работамъ;
6) домы нравственнаго исправленія публичныхъ женщинъ;
7) домы сиротъ и нравственнаго исправленія дѣтей.

pod zatwierdzenie Rządu, przez Radę Główną Opiekuńczą, za poprzedniém roztrząśnieniem przez tęż Radę projektu do ustawy zawiązać się mającego towarzystwa, tudzież środków, jakiemi zamierzony cel może być osiągnięty.

Artykuł 57.

Nie ograniczając zamiarów towarzystw dobroczynności, przyjmuje się za ogólną zasadę, iż towarzystwa te zajmować się winny głównie wspomaganiem takich ubogich, którzy do zakładów publicznych przyjmowani być nie mogą. Usiłowania ich powinny mieć na celu zapobieżenie raczéj zubożeniu, przez pomoc w nieszczęściu daną, aniżeli obmyślanie stałego schronienia dla ludzi, pozbawionych wszelkiego sposobu utrzymania się.

Artykuł 58.

Do zakładów dobroczynnych, pod zwierzchnim zarządem Rady Głównéj zostawać mających, należą:

1) instytuta dla głuchoniemych,
2) instytuta dla ślepych,
3) domy główne schronienia dla starców i kalek, dla miasta Warszawy lub dla gubernij urządzone,

4) sale schronienia dla małych dzieci ubogich rodziców, czyli tak zwane sale ochrony,
5) domy przytułku i pracy dla włóczęgów i żebraków zdolnych do pracy,
6) domy poprawy dla nawróconych kobiet nierządnych,

7) domy sierot i wychowania opuszczonych lub zaniedbanych dzieci.

Статья 59.

Всѣ благотворительныя заведенія должны быть управляемы на основаніи особо изданныхъ для нихъ правилъ, подобно больницамъ, Частными Попечительными Совѣтами, коихъ Члены пользуются всѣми правами, Членамъ больничныхъ Совѣтовъ предоставленными.

Статья 60.

Правила отчетности, предписанныя для больницъ, должны быть исполняемы во всѣхъ благотворительныхъ заведеніяхъ, коихъ отчеты повѣряетъ окончательно Главный Попечительный Совѣтъ, за исключеніемъ Варшавскаго благотворительнаго общества, какъ руководствующагося въ семъ отношеніи правилами, означенными въ особомъ для него Уставѣ.

РАЗДѢЛЪ V.

Общія положенія.

Статья 61.

Предсѣдатель и Члены Главнаго, а также Предсѣдательствующіе Попечители и Члены Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ и прочіе чиновники, служащіе въ благотворительныхъ заведеніяхъ, будутъ пользоваться правами и преимуществами, какія присвоиваются имъ на основаніи положенія о гражданской службѣ въ Царствѣ Польскомъ.

За особенныя отличія и усердную службу въ благотворительныхъ заведеніяхъ, они могутъ быть представляемы къ наградамъ всякаго рода, наравнѣ съ другими чиновниками, на основаніи общихъ на сей предметъ правилъ. Чиновники и должностныя лица, получающіе жалованье по шта-

Artykuł 59.

Wszystkie zakłady dobroczynne zarządzane być mają podług przepisanych dla nich osobnych prawideł, równie jak szpitale przez Rady Szczegółowe Opiekuńcze, których Członkowie jednakowych praw używać będą jak i Członkowie Rad Szpitalnych.

Artykuł 60.

Przepisy rachunkowe dla szpitali ustanowione, mają być zastosowane do wszelkich zakładów dobroczynnych, których rachunki Rada Główna Opiekuńcza ostatecznie rewiduje i kwituje; wyjąwszy Towarzystwo Warszawskie Dobroczynności, które trzymać się ma przepisów, oddzielną Ustawą sobie nadanych.

TYTUŁ V.

Ogólne przepisy.

Artykuł 61.

Prezes i Członkowie Rady Głównéj, tudzież Opiekunowie Prezydujący i Członkowie Rad Szczegółowych Opiekuńczych i inni urzędnicy przy zakładach dobroczynnych, używać będą praw i prerogatyw, służących im z mocy przepisów o służbie cywilnéj w Królestwie Polskiém.

Za szczególne odznaczanie się, jak niemniéj za gorliwą służbę, Prezydujący i Członkowie Rad Opiekuńczych, jakoteż urzędnicy przy zakładach dobroczynnych, mogą być przedstawiani do wszelkiego rodzaju nagród, podług ogólnych w téj mierze ustanowionych zasad. Urzędnicy i officyaliści

ту, утвержденному Главнымъ Совѣтомъ, принадлежатъ къ Эмеритальному Обществу.

Статья 62.

Со дня приведенія въ дѣйствіе сего указа и утверждаемаго нынѣ больничнаго Устава, имѣющаго служить руководствомъ къ постоянному улучшенію состоянія больницъ, по мѣрѣ возможности и способовъ, — всѣ прежнія по сему предмету учрежденія и инструкціи, поколику они несогласны съ симъ указомъ и Уставомъ, теряютъ обязательную силу.

Статья 63.

Дальнѣйшее во всѣхъ подробностяхъ развитіе больничнаго Устава и примѣненіе онаго къ мѣстности и способамъ каждой больницы, предоставляемъ Главному Попечительному Совѣту.

Статья 64.

Исполненіе сего указа, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, возлагаемъ на Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Данъ въ С-Петербургѣ, Февраля 18 (Марта 2) дня 1842 г.

(подписано) „НИКОЛАЙ".

Контрасигнировалъ: Министръ Статсъ-Секретарь,

Иг. Туркуллъ.

---

płatni podług etatów przez Radę Główną zatwierdzonych należeć będą do Stowarzyszenia Emerytalnego.

Artykuł 62.

Od daty wprowadzenia w wykonanie niniejszego Ukazu i jednocześnie zatwierdzonéj Ustawy dla szpitali cywilnych, która ma służyć za przewodnictwo do ciągłego ulepszania ich stanu, w miarę możności i zasobów, wszelkie poprzednie w tymże przedmiocie rozporządzenia i instrukcye, o ile niniejszemu Ukazowi i Ustawie szpitalnéj sprzeciwiać się będą, utracają moc obowiązującą.

Artykuł 63.

Rozwinięcie w szczegółach Ustawy szpitalnéj i zastosowania jéj do miejscowości i zasobów każdego szpitala pozostawiamy Radzie Głównéj Opiekuńczéj.

Artykuł 64.

Wykonanie niniejszego Ukazu, który w Dzienniku Praw umieszczonym być ma, Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych polecamy.

Dan w Petersburgu, dnia 18 Lutego (2 Marca) 1842 roku.

(podpisano) „НИКОЛАЙ."

przez Cesarza i Króla,

Minister Sekretarz Stanu,

(podpisano) *Ig. Turkułł.*

B) Выписка изъ Высочайшаго указа 24 Мая (5 Іюня) 1861 года объ учрежденіи въ Губерніяхъ Царства Польскаго Губернскихъ Совѣтовъ.

ГЛАВА III.

О предметахъ вѣдомства Губернскихъ Совѣтовъ.

Статья 14.

Предметами совѣщаній Губернскихъ Совѣтовъ должны быть нужды и пользы губерніи, какъ-то: развитіе земледѣлія, народной промышленности и торговли, пути сообщенія сухопутные и водяные, призрѣніе бѣдныхъ, больницы, благотворительныя и тюремныя заведенія, равно работы, имѣющія цѣлію общественную пользу губерніи.

C) Выписка изъ Высочайшаго указа 24 Мая (5 Іюня) 1861 года объ учрежденіи въ Уѣздахъ Царства Польскаго Уѣздныхъ Совѣтовъ.

ГЛАВА III.

О предметахъ вѣдомства Уѣздныхъ Совѣтовъ.

Статья 14.
(пунктъ 6-ой лит. b.)

Уѣздные Совѣты избираютъ изъ числа своихъ Членовъ и кандидатовъ въ оные по три кандидата въ должности:

B) Wyjątek z Ukazu Najwyższego z d. 24 Maja (5 Czerwca) 1861 roku, ustanawiającego w guberniach Królestwa Polskiego Rady Gubernialne.

TYTUŁ III.

Zakres działania Rad Gubernialnych.

Artykuł 14.

Przedmiotem narad w Radach Gubernialnych będą potrzeby i dobro gubernii, jako to: rozwinięcie rolnictwa krajowego, przemysłu i handlu, komunikacye lądowe i wodne, opieka nad ubogimi, szpitale, zakłady dobroczynne, więzienia, jak niemniéj roboty użyteczności powszechnéj w obrębie gubernii.

C) Wyjątek z Ukazu Najwyższego z d. 24 Maja (5 Czerwca) 1861 roku, ustanawiającego w powiatach Królestwa Polskiego Rady Powiatowe.

TYTUŁ III.

Zakres działań Rad Powiatowych.

Artykuł 14.
(ustęp 6-y litera b)

Rady Powiatowe wybierają z pomiędzy Członków swoich i ich zastępców, w potrójnéj liczbie kandydatów, na

Предсѣдательствующихъ и Членовъ Попечительныхъ Совѣтовъ Благотворительныхъ Заведеній.

Статья 15.

Уѣздные Совѣты участвуютъ въ завѣдываніи мѣстными интересами и дѣлами Уѣзда, въ отношеніи къ расходамъ и управленію собственностію уѣзда.

На семъ основаніи:

1) они постановляютъ опредѣленія относительно устройства дорогъ, каналовъ и всякихъ другихъ сооруженій, относящихся къ общественному удобству, поколику таковыя работы могутъ быть вполнѣ или частію произведены собственными средствами уѣзда;

2) они дѣлаютъ представленія объ учрежденіи, поддержаніи пособіемъ и улучшеніи заведеній, предназначенныхъ для пользы цѣлаго уѣзда, или части онаго;

3) разсматриваютъ планы и смѣты работъ, которыя будутъ произведены собственными средствами уѣзда, гминъ, общественныхъ заведеній или сословій;

4) опредѣляютъ, какимъ способомъ эти работы должны быть произведены;

5) разсматриваютъ условія съ подрядчиками на производство работъ, отдаваемыхъ ими съ торговъ или съ вольной руки, и наблюдаютъ за исполненіемъ заключенныхъ съ ними договоровъ;

6) составляютъ роспись расходамъ, ими предполагаемымъ, изыскиваютъ средства къ удовлетворенію тѣхъ расходовъ, посредствомъ установленія сбора добавочныхъ копѣекъ, займа, или изъ другихъ источниковъ;

7) ведутъ контроль прихода и расхода уѣздныхъ суммъ и повѣряютъ правильность денежныхъ выдачъ;

8) постановляютъ опредѣленіе относительно пріобрѣтенія, продажи или замѣна собственности уѣзда, которая, вслѣдствіе постановленій настоящаго указа, была бы составлена,

Prezydujących i Członków Rad Opiekuńczych Zakładów Dobroczynnych.

Artykuł 15.

Rady Powiatowe biorą udział w zarządzie miejscowych interessów powiatu, pod względem wydatków i zarządu własnością powiatową, a mianowicie:

1) stanowią co do budowy dróg, kanałów i wszelkich innych dzieł użyteczności ogólnéj, o ile te kosztem powiatu w całości lub w części dokonać się mają;

2) czynią wnioski co do utworzenia, wspierania i ulepszenia zakładów na użytek całego powiatu, lub jego części przeznaczonych;

3) rozpoznają plany i kosztorysy robót, które kosztem powiatu, gmin, instytutów lub korporacyj mają być wykonane;

4) stanowią co do sposobu, w jaki roboty te wykonywane być mają;

5) rozpoznają umowy z przedsiębiercami o wykonanie robót na licytacyi, lub z wolnéj ręki im oddanych, i czuwają nad spełnieniem tych umów;

6) układają etat wydatków, przez siebie projektowanych, obmyślają fundusze na zaspokojenie tych wydatków w sposobie poboru kopiejek dodatkowych, przez zaciągnienie pożyczki, lub z innych źródeł;

7) prowadzą kontrollę przychodów i wydatków powiatowych, i sprawdzają legalność wypłat;

8) stanowią co do nabycia, zbycia, lub zamiany własności powiatu, jaka na skutek niniejszych przepisów

равно собственности гминъ, общественныхъ заведенiй или сословiй;

9) постановляютъ опредѣленія относительно способа извлеченія доходовъ отъ такой собственности;

10) могутъ вчинать иски или защищать судебнымъ порядкомъ спорныя права на собственность уѣзда, гминъ, общественныхъ заведеній или сословій;

11) могутъ заключать мировыя сдѣлки по спорнымъ дѣламъ уѣзда, гмины, общественныхъ заведеній или сословій;

12) постановляютъ опредѣленія о принятіи имущества, завѣщаннаго или подареннаго въ пользу уѣзда, гмины, общественныхъ заведеній или сословій.

Уѣздные Совѣты постановляютъ приведенныя выше опредѣленія: о собственности гминъ городскихъ, до учрежденія въ городахъ Городскихъ Совѣтовъ, а о собственности гминъ сельскихъ, до полнаго окончательнаго ихъ устройства.

Статья 22.

Постановленія Уѣздныхъ Совѣтовъ, по предметамъ, приведеннымъ въ статьѣ 15-ой подлежатъ утвержденію подлежащихъ Правительственныхъ властей.

Статья 24.

Уѣздные Совѣты будутъ, кромѣ того, давать свое мнѣніе по всѣмъ предметамъ, по коимъ высшее Начальство потребуетъ онаго.

utworzoną by została, równie jak i własności gmin, instytutów, lub korporacyj;

9) stanowią co do sposobu użytkowania z téjże własności;

10) mogą wytaczać spór lub bronić się w drodze sądowéj w przedmiocie praw, powiatowi, gminom, instytutom, lub korporacyom służących;

11) mogą zawierać układy pojednawcze w przedmiocie praw spornych powiatu, gmin, instytutów, lub korporacyj;

12) stanowią co do przyjęcia zapisów i darowizn na rzecz powiatu, pojedynczych gmin, i instytutów, lub korporacyj poczynionych.

Rady Powiatowe, w przypadkach wyżéj oznaczonych stanowią: o własności gmin miejskich, do czasu ustanowienia w miastach Rad Miejskich, a o własności gmin wiejskich, do czasu zupełnego i ostatecznego ich urządzenia.

Artykuł 22.

Uchwały Rad Powiatowych, w przedmiotach art. 15 oznaczonych, ulegają zatwierdzeniu właściwych Władz rządowych.

Artykuł 24.

Rady Powiatowe nadto udzielają swoją opinię co do wszelkich przedmiotów, w których takowa przez Władze wyższe od nich jest zażądaną.

D) Выписка изъ Высочайшаго указа 24 Мая (5 Іюня) 1861 года объ учрежденіи въ Варшавѣ и другихъ значительнѣйшихъ городахъ Царства Польскаго Городскихъ Совѣтовъ.

ГЛАВА III.

О предметахъ вѣдомства Городскихъ Совѣтовъ.

Статья 18.

Городской Совѣтъ . . . . , имѣетъ наблюденіе за городскими общественными заведеніями и разсматриваетъ всѣ дѣла, предлагаемыя на заключеніе Правительственными Властями.

Статья 19.

По хозяйственной части, Городской Совѣтъ завѣдываетъ городскою собственностію, постановляетъ опредѣленія относительно способовъ пользованія оною и, соображаясь съ существующими постановленіями, представляетъ къ опредѣленію въ должности, устраненію и увольненію отъ оныхъ, или самъ опредѣляетъ къ должностямъ, устраняетъ и увольняетъ отъ оныхъ, лицъ городскаго управленія и городскихъ учрежденій.

Статья 20.

Подлежатъ утвержденію надлежащихъ высшихъ Начальствъ, постановленія Городскихъ Совѣтовъ:

D) Wyjątek z Ukazu Najwyższego z d. 24 Maja (5 Czerwca) 1861 r., ustanawiającego w Warszawie i innych znaczniejszych miastach Królestwa Rady Miejskie.

TYTUŁ III.

O zakresie działań Rad Miejskich.

Artykuł 18.

Do Rady Miejskiéj należy dozór.......... nad miejskiemi instytucyami publicznemi, niemniéj rozpoznawanie wszelkich interessów, przesłanych do jéj wniosków przez Władze Rządowe.

Artykuł 19.

Sprawując zarząd gospodarczy miasta, Rada Miejska zawiaduje własnością miejską, stanowi względem sposobu użytkowania z téjże własności i stosownie do obowiązujących przepisów, przedstawia do nominacyi, zawieszenia i uwolnienia lub mianuje, zawiesza i uwalnia, osoby do Zarządu miasta i instytucyj miejskich należące.

Artykuł 20.

Ulegają zatwierdzeniu właściwych Władz Rządowych uchwały Rady Miejskiéj:

о продажѣ, замѣнѣ, обложенiи какою либо повинностiю, отдачѣ въ безсрочное или во временное, свыше 12 лѣтъ, арендное содержанiе городскихъ недвижимостей, равно о перемѣнѣ ихъ назначенiя;

о совершенiи займа, о начатiи судебнымъ порядкомъ тяжбы по спорнымъ правамъ города, защитѣ оныхъ и окончанiи дѣла посредствомъ мировой сдѣлки;

о принятiи подаренныхъ или завѣщанныхъ предметовъ въ пользу города, или городскихъ заведенiй, если таковые превышаютъ, по цѣнѣ своей, 500 руб. или если даръ сопряженъ съ какими либо для города обязательствами; наконецъ,

вообще о предметахъ, влекущихъ за собою определенную по годовой росписи издержку, превышающую: въ Варшавѣ 3,000 руб., въ городахъ 2-го разряда 450 руб., а въ городахъ 3-го разряда 150 руб., или же вовсе не вошедшую въ годовую роспись.

Статья 28.

Городской Совѣтъ имѣетъ надзоръ за городскими общественными заведенiями, водопроводами и освѣщенiемъ города, повѣряетъ ихъ счеты и разсматриваетъ годовые отчеты; представляетъ свои предположенiя относительно улучшенiя сихъ заведенiй, измѣненiя назначенiя ихъ или совершеннаго ихъ упраздненiя, а также учрежденiя новыхъ заведенiй, предназначаемыхъ на общественную надобность города.

Статья 29.

(первый пунктъ)

Правительственныя власти могутъ, по своему усмотрѣнiю, предлагать Городскимъ Совѣтамъ, на заключенiе или рѣшенiе, и другiе, относящiеся къ городу предметы.

względem sprzedaży, zamiany, obciążenia wieczystego, lub dłuższego nad lat 12 wydzierżawienia nieruchomości miejskich, tudzież względem zmiany ich przeznaczenia;

względem zaciągnienia pożyczki, względem dochodzenia na drodze sądowéj praw spornych miasta, obrony tychże praw, kończenia sporu w drodze układów;

względem przyjmowania darowizn i legatów na rzecz miasta lub jego zakładów poczynionych, a przechodzących rub. sr. 500, lub połączonych z obowiązkami dla miasta;

względem wszelkich przedmiotów, pociągających za sobą dla miasta wydatek etatem przewidziany, przechodzący w Warszawie rsr. 3,000, w miastach 2go rzędu rsr. 450 a w miastach 3go rzędu rsr. 150; lub wydatek etatem nie przewidziany.

Artykuł 28.

Rada Miejska wykonywa dozór nad instytucyami publicznemi miejskiemi, wodociągami, oświetleniem, monituje rachunki i rozpoznaje sprawozdanie, czyni swoje wnioski względem ich ulepszenia, zmiany przeznaczenia lub zwinięcia, projektuje założenie nowych zakładów, na ogólny użytek miasta przeznaczonych.

Artykuł 29.
(punkt pierwszy)

Władze Rządowe przesyłają Radom Miejskim do opinii lub decyzyi, przedmioty dotyczące miasta, w których to za stosowne uznają.

E) Выписка изъ Высочайшаго указа 19 Февраля (2 Марта) 1864 года объ устройствѣ сельскихъ гминъ.

I) Образованіе Гминнаго Управленія.

A) *О составѣ Управленія.*

Статья 11.

Гминное Управленіе составляютъ:

a) гминный сходъ;

b) гминный войтъ, по одному въ каждой гминѣ;

c) солтысъ, и

d) гминный судъ и лавники.

Сверхъ того, гмины могутъ имѣть, буде найдутъ нужнымъ, особыхъ гминныхъ писарей, сборщиковъ податей, смотрителей училищъ и больницъ, лѣсныхъ и полевыхъ сторожей и другихъ лицъ для хозяйственныхъ должностей.

B) *О гминномъ сходѣ.*

Статья 16.

Вѣдѣнію гминнаго схода принадлежатъ:

a) выборъ гминнаго войта, лавниковъ, писаря и другихъ должностныхъ лицъ, коихъ назначеніе предоставлено гминѣ (ст. 11);

b) постановленія о всѣхъ вообще предметахъ, относящихся до хозяйственныхъ и общественныхъ дѣлъ цѣлой гмины;

E) Wyjątek z Ukazu Najwyższego z d. 19 Lutego (2 Marca) 1864 roku o urządzeniu gmin wiejskich.

I) Organizacya administracyi gminnéj.

A) *O składzie administracyi.*

Artykuł 11.

Administracyę gminy składają:

a) zebranie gminy,

b) wójt gminy, jeden na gminę,

c) sołtys, i

d) sąd gminny z ławnikami.

Oprócz tego w razie uznanéj potrzeby, gminy mogą mieć osobnych pisarzy gminnych, poborców podatków, inspektorów szkółek i szpitali, gajowych, stróżów pól gminnych i innych ekonomicznych officyalistów.

B) *O zebraniu gminy.*

Artykuł 16.

Do attrybucyi Zebrań gminnych należy co następuje:

a) wybór wójta gminy, ławników, pisarza i innych urzędników, których wybór według artykułu 11go do zebrania należy;

b) uchwały we wszelkich interessach gospodarczych i innych, całéj gminy dotyczących;

c) мѣры призрѣнія и проч.;

d) назначеніе и раскладка гминныхъ сборовъ и повинностей, относящихся до цѣлой гмины;

e) повѣрка дѣйствій и учетъ должностныхъ лицъ, гминою избираемыхъ.

С) *О гминномъ Войтѣ.*

Статья 24.

Гминный войтъ обязанъ, въ предѣлахъ своей гмины:

по дѣламъ полицейскимъ:

a) объявлять, по предписаніямъ начальства, законы и распоряженія Правительства, и проч.;

c) предотвращать нищенство, задерживать бродягъ, и проч., и представлять ихъ полицейскому начальству;

по дѣламъ общественнымъ и административнымъ:

k) предлагать на разсмотрѣніе схода всѣ дѣла, касающіяся нуждъ и пользъ гмины;

n) наблюдать, какъ за сельскими солтысами, такъ и за всѣми другими должностными въ гминѣ лицами, дабы каждый изъ нихъ исполнялъ въ точности свои обязанности;

o) наблюдать за исправнымъ отправленіемъ всякаго рода казенныхъ и гминныхъ повинностей, какъ денежныхъ, такъ и натуральныхъ, и проч.;

q) завѣдывать гминными общественными суммами, отвѣтствуя за цѣлость оныхъ и правильное ихъ употребленіе;

r) охранять цѣлость и неприкосновенность недвижимаго имущества, принадлежащаго гминѣ или общественнымъ ея заведеніямъ, и проч.;

v) надзирать за порядкомъ въ училищахъ, больницахъ, богадѣльняхъ и другихъ богоугодныхъ общественныхъ заведеніяхъ, если онѣ принадлежатъ гминѣ, или учреждены оною на собственный счетъ.

c) środki opiekuńcze i t. d.

d) ustanowienie i rozkład składek gminnych i ciężarów, odnoszących się do całéj gminy;

e) sprawdzenie działań i rachunków osób z wyboru gminy urzędujących.

C) *O wójcie gminy.*

Artykuł 24.

Wójt gminy w obrębie jéj jest obowiązany:

pod względem policyjnym:

a) ogłaszać, za rozkazem Zwierzchności, prawa i wszelkie rozporządzenia Rządu i t. d.

b) zapobiegać żebractwu, przytrzymywać włóczęgów i t. d. i dostawiać ich policyjnéj zwierzchności;

pod względem spraw gminnych i administracyjnych:

k) wnosić na obrady zebrania gminy wszelkie interessa, potrzeb i dobra gminy dotyczące;

n) rozciągać nadzór tak nad sołtysami, jako też nad wszelkimi innymi gminnymi urzędnikami, ażeby ściśle wypełniali włożone na nich obowiązki;

o) czuwać nad należytém wypełnianiem wszelkiego rodzaju rządowych i gminnych powinności, tak pieniężnych jako też wymaganych w naturze i t. d.;

q) zarządzać funduszami gminy pod odpowiedzialnością za ich całość i zgodne z prawem użycie;

r) czuwać nad całością i nietykalnością nieruchmości, ogólną własność gminy lub jéj instytucyj stanowiących i t. d.

v) mieć dozór nad szkołami, szpitalami, ochronami, i wszelkiemi innemi dobroczynnemi zakładami gminy, jeśli do niéj należą lub jéj kosztem powstały.

Статья 26.

Гминный войтъ обязанъ совѣщаться съ лавниками и солтысами, и приглашать ихъ къ совокупной съ нимъ дѣятельности по всѣмъ вышеозначеннымъ въ ст. 24-ой предметамъ, въ особенности же по тѣмъ изъ нихъ, которые касаются пользы или общественнаго хозяйства гмины, какъ-то: раскладки между жителями (на основаніи ст. 16) гминныхъ повинностей или общественныхъ расходовъ, на счетъ гмины производимыхъ и проч., а также попеченія о бѣдныхъ, сиротахъ, увѣчныхъ или больныхъ. Съ своей стороны, лавники и солтысы обязаны, по всѣмъ вышеозначеннымъ предметамъ, содѣйствовать гминному войту и оказывать ему всякую законную помощь.

III) Образованіе сельскихъ обществъ.

Статья 104.

Вѣдѣнію сельскаго схода принадлежатъ:

b) распоряженіе участками земли, къ селенію принадлежащими, состоящими въ общемъ пользованіи крестьянъ и не составляющими частной собственности отдѣльныхъ домохозяевъ, и проч.;

d) распоряженіе общественными строеніями, школами, богадѣльнями и тому подобными заведеніями, учрежденными на общественные съ сельскаго общества сборы;

e) совѣщанія и ходатайства о общественныхъ нуждахъ сельскаго общества, призрѣніи и проч.;

f) принесеніе начальству жалобъ и просьбъ по дѣламъ сельскаго общества, чрезъ особыхъ выборныхъ;

g) назначеніе сборовъ на общественные расходы сельскаго общества;

Artykuł 26.

Wójt gminy winien naradzać się z Ławnikami i Sołtysami i wzywać ich do wspólnego z sobą działania we wszelkich w artykule 24-m wyżéj wymienionych przedmiotach, a w szczególności w tych, które dotyczą ogólnego zagospodarowania i dobra gminy, jako to: rozkładu między mieszkańców, stosownie do artykułu 16-go, powinności gminnych lub ogólnych wydatków na rachunek gminy zarządzanych i t. d. oraz opieki nad ubogimi, sierotami i dotkniętemi kalectwem lub chorobą. Ławnicy i Sołtysi, są obowiązani z swéj strony działać wspólnie i dopomagać Wójtowi gminy we wszelkich wyszczególnionych przedmiotach.

III) Organizacya gromad wioskowych.

Artykuł 104.

Do attrybucyi Zebrania gromady wioskowéj należy:

b) rozporządzenie kawałkami gruntów do wioski należącemi, we wspólném użytkowaniu włościan będącemi i nie stanowiącemi własności pojedynczych gospodarzy, i t. d.;

d) rozporządzenie budowlami gromadzkiemi, szkołami, szpitalami i tym podobnemi zakładami, kosztem gromady wioskowéj urządzonemi;

e) narady i prośby w przedmiotach, ogólnych potrzeb gromady wioskowéj dotyczących, środki opiekuńcze i t. d.;

f) podawanie do Władz wszelkich zażaleń i próśb w interessach gromady wioskowéj, przez oddzielnych delegatów;

g) naznaczanie składek na pokrycie wydatków gromady;

h) учетъ должностныхъ лицъ, сельскимъ обществомъ избранныхъ;

i) избраніе повѣренныхъ для хожденія по дѣламъ общественнымъ.

Статья 106.

Всѣ дѣла на сельскомъ сходѣ рѣшаются—или съ общаго согласія, или большинствомъ голосовъ, и проч.

Статья 107.

Согласіе не менѣе двухъ третей всѣхъ крестьянъ, имѣющихъ голосъ на сходѣ, требуется для рѣшенія нижеслѣдующаго рода дѣлъ:

a) дѣлъ, упоминаемыхъ въ пунктахъ *b* и *d*. ст. 104-ой, и

b) дѣлъ объ установленіи мірскихъ добровольныхъ складокъ и употребленіи мірскихъ капиталовъ, гдѣ таковые сельскому обществу принадлежатъ.

IV) Общія правила.

Статья 109.

Прежнія постановленія, во всемъ томъ, въ чемъ онѣ не согласны съ настоящимъ указомъ, отмѣняются.

Статья 112.

Исполненіе настоящаго указа, который долженъ быть неотложно внесенъ въ Дневникъ Законовъ, поручается Намѣстнику и Учредительному Комитету въ Царствѣ, а также другимъ вѣдомствамъ, по принадлежности.

h) rewizya rachunków urzędników z wyboru gromady;

i) wybór plenipotentów do prowadzenia spraw ogółu gromady dotyczących.

Artykuł 106.

Wszelkie interessa na Zebraniu gromady wioskowéj decydują się jednomyślnością lub większością głosów, i t. d.

Artykuł 107.

Zgodzenie się przynajmniéj dwóch trzecich wszystkich włościan, mających głos na Zebraniu gromady, wymaga się do ważności uchwał w czynnościach następujących:

a) w czynnościach wymienionych w ustępach *b* i *d*, artykułu 104, i

b) w czynnościach dotyczących ustanowienia dobrowolnych gromadzkich składek i użycia funduszów gromadzkich, tam, gdzie takowe gromada wioskowa posiada.

IV) Przepisy ogólne.

Artykuł 109.

Dawniejsze postanowienia, o ile z niniejszym Ukazem okażą się niezgodne, uchylają się.

Artykuł 112.

Wykonanie niniejszego Ukazu, **który** w Dzienniku Praw niezwłocznie zamieszczonym być ma, Namiestnikowi i Urządzającemu Komitetowi w Królestwie, oraz innym Władzom, w czém do któréj należy, poruczoném zostaje.

ОТДѢЛЪ I.

О МѢСТНОМЪ УПРАВЛЕНІИ БОЛЬНИЦЪ И БЛАГОТВОРИТЕЛЬНЫХЪ ЗАВЕДЕНІЙ.

№ 1.

Выписка изъ Высочайше утвержденнаго 18 Февраля (2 Марта) 1842 года, Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.

РАЗДѢЛЪ I.

О МѢСТНОМЪ УПРАВЛЕНІИ БОЛЬНИЦЪ.

§ 1.

(Назначеніе Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ.)

Мѣстное управленіе больницами въ Царствѣ Польскомъ принадлежитъ учрежденнымъ при каждой изъ нихъ Частнымъ Попечительнымъ Совѣтамъ.

§ 2.

(Ихъ составъ и отношенія.)

Составъ Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ, ихъ отношенія къ Главному Совѣту и къ лицамъ, имѣющимъ вліяніе на больницы, порядокъ опредѣленія и увольненія Предсѣдателя и Членовъ сихъ Совѣтовъ и способы, коими Правительство удостовѣряется, въ какомъ порядкѣ содержатся больницы, опредѣлены Высочайшимъ указомъ 18 Февраля (2 Марта) 1842 года.

DZIAŁ I.

O MIEJSCOWYM ZARZĄDZIE SZPITALI I INNYCH ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

№ 1.

Wyjątek z Najwyżéj zatwierdzonéj w dniu 18 Lutego (2 Marca) 1842 r. Ustawy dla Szpitali Cywilnych w Królestwie Polskiém.

DZIAŁ I.

O MIEJSCOWYM ZARZĄDZIE SZPITALI.

§ 1.

(Przeznaczenie Rad Szczegółowych Opiekuńczych.)

Miejscowy zarząd szpitali w Królestwie Polskiém należy do ustanowionéj przy każdym z nich Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj.

§ 2.

(Ich skład i stosunki.)

Skład Rad Szczegółowych Opiekuńczych, ich stosunki z Radą Główną, tudzież z Władzami mającemi styczność z zarządem szpitalnym, porządek nominowania i uwalniania Prezydującego i Członków, nakoniec sposób czuwania ze strony Rządu nad utrzymywaniem szpitali, określone są Najwyżéj zatwierdzonym pod dniem 18 Lutego (2 Marca) 1842 roku Ukazem.

§ 3.

(О лицахъ, принадлежащихъ къ внутреннему управленію больницъ.)

Къ внутреннему управленію больницъ, смотря по ихъ обширности и способамъ, принадлежатъ:

1) главный лекарь,
2) ординующіе врачи,
3) мѣстный лекарь,
4) смотритель, экономъ или экономка.
5) управляющій аптекою,
6) секретарь и писцы,
7) ключникъ или ключница,
8) потребное число фельдшеровъ,
9) палатные надзиратели и надзирательницы, надзирательница надъ прачечною,
10) потребное число поваровъ или кухарокъ, прачекъ, служителей и прислужницъ.

Жалованье имъ опредѣляется штатомъ, утверждаемымъ для каждой больницы.

Объ опредѣленіи и увольненіи врачей, смотрителя и управляющаго аптекою, Частный Совѣтъ входитъ съ представленіемъ въ Главный, а прочихъ лицъ опредѣляетъ и увольняетъ самъ.

§ 4.

(О лицахъ духовнаго вѣдомства.)

Въ больницахъ, при коихъ находятся братья или сестры милосердія, число ихъ опредѣляется мѣстною потребностію. Всѣ они получаютъ особое содержаніе отъ больницы.

§ 3.

(O osobach należących do służby wewnętrznéj szpitali.)

Do wewnętrznéj służby szpitali, w miarę ich wielkości i zasobów, przeznaczani będą:

1) naczelny Lekarz,
2) lekarze ordynujący,
3) lekarz miejscowy,
4) intendent, ekonom lub gospodyni,
5) zarządzający apteką,
6) sekretarz i kanceliści,
7) szafarz albo szafarka,
8) potrzebna liczba felczerów,
9) dozorcy i dozorczynie salowi, tudzież dozorująca nad pralnią,
10) potrzebna liczba kucharzy lub kucharek, praczek posługaczy i posługaczek.

Płaca dla wyżéj wymienionych osób oznaczona będzie szczegółowemi etatami, dla każdego ze szpitali oddzielnie zatwierdzanymi.

Względem mianowania lub uwalniania lekarzy, intendenta i zarządzającego apteką, Rada Szczegółowa przedstawiać będzie Radzie Głównéj; wszystkich zaś innych mianuje i uwalnia sama.

§ 4.

(O osobach ze zgromadzeń duchownych.)

W szpitalach, w których znajdują się bracia lub siostry miłosierdzia, liczba ich zastosowaną być powinna do potrzeby miejscowéj. Wszyscy mieć będą odpowiednie utrzymanie w szpitalu.

Опредѣленіе, переводъ въ другія больницы и увольненіе ихъ принадлежатъ духовному вѣдомству. Попечительные Совѣты могутъ только представлять о томъ въ Главный Совѣтъ.

§ 5.

(Обязанности Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ Больницъ.)

Постоянная заботливость о содержаніи больницъ въ должномъ порядкѣ, и доведеніи ихъ во всѣхъ частяхъ до того благоустройства, которое требуется настоящимъ Уставомъ, изысканіе къ тому способовъ, попеченіе объ упроченіи и умноженіи больничныхъ фундушей и надзоръ, чтобы всѣ лица, къ составу больницы принадлежащія, исполняли обязанности свои согласно съ изданными для нихъ правилами и инструкціями, завѣдываніе больничнымъ имуществомъ и доходами, составленіе штатовъ и всякаго рода смѣтъ — суть прямыя обязанности Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ Больницъ.

Все это исполняется или коллегіально въ засѣданіяхъ Попечительныхъ Совѣтовъ, либо Предсѣдателемъ, Членами и прочими лицами, принадлежащими къ составу больницы.

§ 6.

(Опредѣленіе предметовъ, подлежащихъ коллегіальному рѣшенію.)

Коллегіальному соображенію Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ подлежатъ вообще всѣ дѣла, относящіяся къ мѣстному управленію больницъ, ихъ капиталамъ и недвижимымъ имуществамъ.

Опредѣленія же по онымъ бываютъ либо окончательныя, либо представляются на утвержденіе Главнаго Совѣта

Przeznaczanie ich, tranzlokowanie do innych szpitali i uwolnienie, zależy od Władzy duchownéj. Rady Szczegółowe mogą tylko czynić swoje w tym względzie przedstawienia Radzie Głównéj.

§ 5.

(Obowiązki Rad Szczegółowych Opiekuńczych szpitali.)

Ciągła troskliwość o utrzymanie szpitali w należytym porządku, i doprowadzenie tychże, pod wszelkiemi względami do tego stopnia dobrego bytu, jaki jest wskazany niniejszą Ustawą;—obmyślenie do tego stosownych środków;—troskliwość o zabezpieczenie i powiększenie funduszów szpitalnych;—czuwanie nad tém, ażeby wszystkie osoby, do składu służby szpitalnéj należące, wypełniały swoje obowiązki podług wydanych przepisów i instrukcyj; — zawiadywanie funduszami szpitalnemi; — układanie projektów etatów i wszelkiego rodzaju anszlagów, należą do bezpośrednich obowiązków Rad Szczegółowych Opiekuńczych szpitali.

Wszystkie te czynności załatwiają się albo na kollegialném posiedzeniu Rady Szczegółowéj, albo przez Opiekuna Prezydującego, Członków Rady i inne osoby, do składu służby szpitalnéj należące.

§ 6.

(O interessach, które kollegialnie rozstrzygane być mają.)

Kollegialnie rozstrzygane będą na posiedzeniach Rad Szczegółowych, wszelkie w ogólności interessa, dotyczące miejscowéj administracyi szpitali i funduszów do nich należących.

Decyzye Rad Szczegółowych w pewnych przypadkach będą stanowcze; w innych zaś, ulegać mają zatwierdzeniu Rady Głównéj Opiekuńczéj.

§ 7.

(а.) Дѣла, представляемыя въ Главный Совѣтъ.)

Дѣла, представляемыя въ Главный Совѣтъ, суть слѣдующія:

1) подробная опись всему недвижимому и движимому имуществу, коего доходами пользуются больницы;

2) больничные штаты;

3) проекты измѣненій и улучшеній въ больницахъ, какія по опыту окажутся необходимыми;

4) о принятіи, съ соблюденіемъ установленныхъ формальностей, даровъ и всякихъ въ пользу больницъ записей, для утвержденія высшимъ начальствомъ;

5) объ отдачѣ въ арендное содержаніе, о замѣнѣ, покупкѣ или отчужденіи недвижимостей, принадлежащихъ больницѣ;

6) объ отдачѣ въ ростъ капиталовъ или благотворительныхъ даровъ, равно о выручкѣ постоянныхъ фундушей больницы;

7) о начатіи или отверженіи исковъ для отысканія или удержанія права больничной собственности, непринятіи состоявшихся приговоровъ, принесеніи аппеляцій и о заключеніи мировыхъ, оканчивающихъ процессы;

Примѣчаніе. Въ случаяхъ, не терпящихъ отлагательства, Частные Совѣты подобные процессы могутъ начинать и сами, съ соблюденіемъ опредѣленнаго для благотворительныхъ заведеній порядка, но въ то же время обязаны донести о томъ, съ надлежащею подробностію, въ Главный Совѣтъ.

8) о возведеніи новыхъ больничныхъ зданій и о значительнѣйшихъ починкахъ старыхъ;

9) объ утвержденіи заключенныхъ Совѣтомъ условій по найму помѣщеній, если больница ихъ не имѣетъ;

§ 7.

(a., Interessa, które mają być przedstawiane Radzie Głównéj.)

Przedstawiane być mają Radzie Głównéj interessa dotyczące:

1) ułożenia księgi gruntowéj, to jest opisania majątku nieruchomego i ruchomego, stanowiącego dochody i utrzymanie szpitala;

2) etatów szpitalnych;

3) projektów zmian i ulepszeń w szpitalach, jakie doświadczenie wskaże być potrzebnemi;

4) przyjmowania, podług prawnego porządku, darowizn i zapisów na rzecz szpitali i wyjednywania zatwierdzenia Władz wyższych;

5) wydzierżawienia, zamiany, nabywania lub alienacyi nieruchomości, do szpitala należących;

6) lokacyi kapitałów lub darów dobroczynnych, tudzież windykacyi stałych funduszów szpitali;

7) wytaczania lub odpierania processów, celem odzyskania lub utrzymania praw własności szpitalnéj, odwoływania się od wyroków, zakładania rekursów i zawierania komplanacyj, spór kończących;

Uwaga. W przypadkach nie cierpiących żadnéj zwłoki, Rady Szczegółowe mogą same poczynić potrzebne kroki, na drodze postępowania dla instytutów rządowych ustanowionéj; lecz jednocześnie winny przedstawić o tém, ze szczegółowém wyjaśnieniem stanu rzeczy, Radzie Głównéj.

8) stawiania nowych budowli szpitalnych i czynienia znaczniejszych restauracyj;

9) zatwierdzania warunków, ułożonych przez Radę Szczegółową, do kontraktu o najem lokalu dla szpitala, jeżeli własnego szpital nie posiada;

10) объ утвержденіи контрактовъ, заключаемыхъ съ вольными аптеками на поставку лекарствъ;

11) представленія объ опредѣленіи и увольненіи Членовъ Совѣта, врачей, управляющихъ аптекою и смотрителей а въ случаѣ нужды, и лицъ духовнаго вѣдомства;

12) представленія къ наградамъ лицъ, принадлежащихъ къ составу больницы;

13) годичные рапорты и отчеты, составляемые по установленной формѣ, и, наконецъ,

14) всѣ важнѣйшія дѣла, которыхъ Частные Совѣты будутъ считать себя не вправѣ рѣшать окончательно.

§ 8.

(6., Дѣла, рѣшаемыя окончательно Частнымъ Попечительнымъ Совѣтомъ.)

Всѣ прочіе предметы подлежатъ окончательному коллегіальному рѣшенію Частныхъ Совѣтовъ, какъ-то:

1) надзоръ за цѣлостію и неприкосновенностію больничныхъ имѣній, въ особенности строгое охраненіе поземельныхъ границъ и всѣхъ служащихъ больницамъ правъ, отъ всякаго рода притязаній и присвоеній;

2) изысканіе способовъ къ улучшенію больничныхъ имуществъ, а тѣмъ самимъ къ увеличенію получаемаго отъ нихъ дохода; принятіе мѣръ къ предохраненію отъ разоренія и опредѣленіе издержекъ на необходимыя въ нихъ починки;

3) выручка и записаніе въ приходъ всякаго рода текущихъ доходовъ и недоимокъ, какъ-то:

a) съ арендъ и чиншей,

b) съ процентовъ отъ капиталовъ,

c) всякаго рода пособій Правительства,

d) платы за леченіе,

10) zatwierdzania umów o dostawę lekarstw z prywatnych aptek;

11) przedstawiania do nominacyi i uwalniania Członków Rady, Lekarzy, zarządzającego apteką, oraz intendenta, a w razie potrzeby i osób duchownych;

12) przedstawiania do nagród osób, należących do zarządu i służby szpitala;

13) rapportów rocznych i rachunków, układanych podług ustanowionéj formy;

14) nakoniec, wszelkich ważniejszych interessów, w przedmiocie których, Rady Opiekuńcze Szczegółowe nie będą się sądzić mocnemi stanowczo decydować.

§ 8.

(b., Interessa, w których decyzya Rady Szczegółowéj jest stanowczą.)

We wszystkich innych przedmiotach, kollegialna decyzya Rady Szczegółowéj jest stanowczą.

Główniejsze z tych przedmiotów dotyczą:

1) nadzoru nad całością i zabezpieczeniem majątku szpitalnego, a mianowicie, przestrzegania granic posiadłości gruntowych i praw szpitalowi służących, przeciw obcym przywłaszczeniom;

2) obmyślenia środków, zmierzających do ulepszenia majątków szpitalnych, a tém samém zwiększenia z nich dochodu; zabezpieczenia od zniszczenia i oznaczenia funduszów na potrzebne w tychże restauracye;

3) ściągania i poboru wszelkiego rodzaju dochodów i zaległości, a mianowicie:

a) z dzierżaw i czynszów,

b) z procentów od kapitałów,

c) z wszelkiego rodzaju zasiłków rządowych,

d) z opłaty kosztów kuracyjnych,

e) съ добровольныхъ приношеній,

f) съ случайныхъ доходовъ,

g) съ постоянныхъ пожертвованій въ продуктахъ, гдѣ таковыя существуютъ;

4) сложеніе платы, слѣдующей за леченіе;

5) опредѣленіе объ уничтоженіи или продажѣ съ публичнаго торга и объ исключеніи изъ описи больничныхъ вещей, пришедшихъ въ негодность;

6) изысканіе удобнѣйшихъ способовъ продовольствія больныхъ и прислуги, отопленія, освѣщенія и мытья бѣлья, съ соблюденіемъ всевозможной экономіи и сообразно съ мѣстными обстоятельствами; заключеніе условій на поставку сихъ потребностей и повѣрка прихода и расхода оныхъ;

7) разрѣшеніе всякаго рода штатныхъ расходовъ;

8) разсмотрѣніе и утвержденіе всякаго рода счетовъ и контролей за истекшій мѣсяцъ;

9) опредѣленіе и увольненіе лицъ, принадлежащихъ къ внутреннему управленію, сообразно съ § 3-имъ;

10) развитіе, на основаніи настоящаго Устава и другихъ постановленій объ устройствѣ больницъ, подробныхъ инструкцій для лицъ, къ составу больницы принадлежащихъ, примѣнительно къ обстоятельствамъ и мѣстнымъ потребностямъ;

11) устраненіе затрудненій и недоразумѣній, могущихъ возникнуть между Членами Совѣта и лицами, къ внутреннему управленію больницы принадлежащими;

12) рѣшеніе сомнѣній на счетъ пріема и выписки больныхъ;

13) составленіе рапортовъ и объясненій по требованію начальственныхъ властей;

14) разсмотрѣніе замѣчаній, сдѣланныхъ инспектирующимъ больницу, принятіе мѣръ къ удовлетворенію оныхъ,

e) z ofiar dobrowolnych,
f) z wpływów przypadkowych,
g) z danin stałych w produktach, gdzie takowe mają miejsce;

4) umorzenia kosztów kuracyjnych;

5) uznania nieprzydatności effektów do dalszego użycia, i oznaczenia: czyli takowe mają być zniszczone lub sprzedane przez publiczną licytacyę, a następnie wykreślenia ich z inwentarza;

6) obmyślenia jak najkorzystniejszego sposobu żywienia chorych i służby szpitalnéj, jako też opalania, oświetlania i prania, mając wzgląd na większą oszczędność i dogodność miejscową; zawierania umów o dostawę wszelkiego rodzaju produktów i zapasów, oraz kontrolli nad ich przychodem i rozchodem;

7) upoważnienia do wydatkowania z pozycyj etatem oznaczonych;

8) roztrząsania i poświadczania wszelkiego rodzaju rachunków i kontroll za miesiąc upłyniony;

9) przyjmowania i uwalniania od obowiązków osób, do wewnętrznéj służby szpitala należących, z zastosowaniem się do § 3;

10) przepisania, na zasadzie niniejszéj ustawy i innych postanowień o urządzeniu szpitali, szczegółowych instrukcyj dla osób, do składu służby szpitalnéj należących, względnie do okoliczności i potrzeb miejscowych;

11) usunięcia kollizyj i nieporozumień, wyniknąć mogących między członkami Rady i osobami do wewnętrznéj służby szpitala należącemi,

12) rozwiązywania wątpliwości, pod względem przyjmowania i wypisywania chorych;

13) układania rapportów, jako też wyjaśnień na wezwanie Władz wyższych;

14) rozpoznawania uwag, poczynionych przez osoby, którym rewizya szpitali została poruczoną, tudzież przedsię-

либо составленіе объясненія, почему это не можетъ быть исполнено.

§ 9.

(Продолженіе.)

Если Частный Совѣтъ, въ общемъ присутствіи, по уважительнымъ причинамъ, найдетъ соотвѣтственнымъ исполненіе какого либо дѣла, коллегіальному рѣшенію подлежащаго, поручить одному изъ своихъ Членовъ,—въ такомъ случаѣ, вмѣстѣ съ тѣмъ, Совѣтъ обязанъ опредѣлить, какимъ образомъ это порученіе должно быть исполнено, и назначить срокъ, въ который докладъ по оному долженъ быть представленъ въ общее присутствіе Совѣта, дабы поставить себя въ возможность предринять въ свое время надлежащія мѣры.

§ 10.

(О засѣданіяхъ Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ.)

Частные Попечительные Совѣты должны имѣть засѣданія по крайней мѣрѣ одинъ разъ въ недѣлю, въ цѣломъ же составѣ своемъ собираться въ первыхъ числахъ каждаго мѣсяца, для разсмотрѣнія контролей и утвержденія счетовъ за прошедшій мѣсяцъ.

По окончаніи засѣданія, Совѣтъ выслушиваетъ словесные доклады своихъ членовъ по ввѣренной имъ части и устраняетъ замѣченныя неудобства.

§ 11.

(Продолженіе.)

Сверхъ періодическихъ засѣданій, Частные Совѣты производятъ экстренныя засѣданія во всякомъ случаѣ, еслибы

wzięcia środków do zadosyć uczynienia takowym, lub wyjaśnienia powodów, któreby temu były na przeszkodzie.

§ 9.

(Ciąg dalszy.)

Jeżeli Rada Szczegółowa na kollegialném posiedzeniu, z ważnych powodów uzna za stosowne, załatwienie jakiéj czynności, podchodzącéj pod kollegialną jéj decyzyę, powierzyć jednemu ze swych Członków, w takim przypadku powinna zarazem wskazać sposób, w jaki poruczenie to ma być dopełnione, i oznaczyć zakres, w którym o skutku ma być na posiedzeniu zawiadomioną, tak, iżby w każdym przypadku, mogła Rada wcześnie obmyśléć odpowiednie środki.

§ 10.

(O posiedzeniach Rad Szczegółowych Opiekuńczych.)

Rady Szczegółowe Opiekuńcze powinny przynajmniéj raz w tygodniu odbywać swoje posiedzenia; w całym zaś składzie, zgromadzać się mają pierwszych dni każdego miesiąca, celem przejrzenia kontroll i poświadczenia rachunków z miesiąca upłynionego.

Po ukończeniu téj czynności, Rada roztrząsa przedstawienia ustne Członków w interessach służby im powierzonéj, i zaradza niedogodnościom przez tychże spostrzeżonym.

§ 11.

(Ciąg dalszy.)

Oprócz posiedzeń peryodycznych, Rady Szczegółowe odbywać będą posiedzenia nadzwyczajne, jeżeliby przedmiot

подлежащее коллегіальному рѣшенію дѣло требовало скораго исполненія.

§ 12.

(Продолженіе.)

Комплектъ каждаго обыкновеннаго засѣданія Частнаго Совѣта долженъ быть изъ 3 членовъ вмѣстѣ съ Председателемъ.

Председатель, на время краткаго отсутствія своего, поручаетъ свою обязанность одному изъ Членовъ, но если это отсутствіе должно продолжаться болѣе мѣсяца, то представляетъ о назначеніи заступающаго его мѣсто въ Главный Попечительный Совѣтъ.

§ 13.

(Продолженіе.)

Дѣла въ засѣданіяхъ Совѣта рѣшаются большинствомъ голосовъ; при равенствѣ, голосъ Председателя дѣлаетъ перевѣсъ.

§ 14.

(Журналы засѣданій.)

Журналъ засѣданій Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ, по формѣ, принятой во всѣхъ мѣстахъ, подвѣдомственныхъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, ведется Секретаремъ въ большихъ, или однимъ изъ Членовъ, въ малыхъ больницахъ. Журналъ сей долженъ заключать всѣ предметы, о коихъ было разсуждаемо въ засѣданіи, и рѣшенія по онымъ Совѣта; по прочтеніи, онъ подписывается всѣми бывшими въ засѣданіи Членами.

ulegający kollegiąlnemu rostrząśnieniu wymagał śpiesznego załatwienia.

§ 12.

(Ciąg dalszy.)

Komplet zwyczajnego posiedzenia Rady Szczegółowéj stanowi trzech Członków, licząc w to i Prezydującego.

Prezydujący, na przypadek swéj nieobecności przez czas krótki, przeznacza do zastąpienia siebie jednego z Członków Rady. Na czas dłuższéj nad miesiąc jeden nieobecności, winien uczynić przedstawienie do Rady Głównéj o wyznaczenie zastępcy.

§ 13.

(Ciąg dalszy.)

Interessa na posiedzeniach Rady roztrząsają się większością głosów; równość, Prezydujący rozwiązuje.

§ 14.

(Protokół posiedzeń.)

Protokół posiedzeń Rad Szczegółowych Opiekuńczych, podług wzoru przyjętego przez wszystkie Władze, zostające pod zwierzchnictwem Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, utrzymuje Sekretarz w większych, albo jeden z Członków, w mniejszych szpitalach. Protokół ten powinien zawierać wykład wszystkich przedmiotów roztrząsanych na posiedzeniu, wraz z zapadłemi decyzyami Rady. Po odczytaniu, podpisują go Członkowie Rady, którzy byli obecnymi na posiedzeniu.

§ 15.

(Исполненіе рѣшеній Совѣта лицами, принадлежащими къ составу больницы.)

Если рѣшенія Совѣта должны быть приводимы въ исполненіе Членами, или другими лицами, принадлежащими къ управленію больницы, то они тотчасъ же передаются для исполненія, по принадлежности.

§ 16.

(Переписка съ властями.)

По предметамъ, требующимъ донесенія въ Главный Совѣтъ или переписки съ разными властями и лицами, бумаги, заготовленныя Секретаремъ или Членомъ, принявшимъ на себя сію обязанность, подносятся къ подписи либо одного Предсѣдателя, либо, при важности предмета, какъ-то: отчеты, штаты, смѣты, представленія объ опредѣленіи, увольненіи и наградахъ и все, что относится къ полученію и расходу денежныхъ суммъ, всѣми присутствовавшими Членами.

§ 17.

(Переписка по дѣламъ медицинскимъ.)

Рапорты о больныхъ и представленія по предметамъ собственно медицинскимъ подписываютъ Предсѣдатель и Членъ-врачъ.

§ 15.

(Wykonanie decyzyj Rady przez osoby, należące do składu szpitala.)

Jeżeli decyzye Rady mają być wprowadzone w wykonanie przez jéj Członków albo inne osoby, do administracyi szpitala należące, takowe każdéj osobie respective kommunikują się natychmiast, celem odpowiedniego ich załatwienia.

§ 16.

(Korrespondencya z władzami.)

Przedstawienia do Rady Głównéj, tudzież korrespondencye z różnemi Władzami i osobami, przygotowują się przez Sekretarza lub Członka wybranego do téj czynności, i będą podpisywane, albo tylko przez Opiekuna Prezydującego, albo, w miarę ważności przedmiotu, przez wszystkich obecnych Członków.

Zdania sprawy, rachunki, etaty, anszlagi, przedstawienia do nominacyj i uwolnienia, tudzież wszystko, co się tycze poboru funduszów lub wydatkowania ich, podpisywać mają wszyscy obecni Członkowie.

§ 17.

(Korrespondencya w przedmiotach lekarskich.)

Rapporta o chorych i przedstawienia w przedmiotach właściwie lekarskich, podpisuje Prezydujący i Członek-lekarz.

§ 18.

(Порядокъ представленія объ опредѣленіи, увольненіи Членовъ Совѣта, духовныхъ лицъ, врачей и смотрителя.)

Всякое представленіе объ опредѣленіи, какъ Предсѣдателя и Членовъ по выслугѣ, такъ врачей, лицъ духовнаго вѣдомства и смотрителя, Частные Попечительные Совѣты должны дѣлать въ полномъ присутствіи и за подписаніемъ всѣхъ Членовъ, исключая тѣ случаи, когда представленіе объ увольненіи кого либо изъ Членовъ дѣлается не по выслугѣ лѣтъ, а по особеннымъ причинамъ, противъ желанія представляемаго. Причины сіи могутъ быть слѣдующія: уклоненіе отъ выполненія обязанностей, возлагаемыхъ положеніемъ и частными распоряженіями Главнаго Попечительнаго Совѣта; дѣйствія, клонящіяся ко вреду больницы, и т. п. Само собою разумѣется, что это не относится къ Предсѣдателю, коего представленіе къ смѣнѣ зависитъ единственно отъ Главнаго Попечительнаго Совѣта.

§ 19.

(Журналъ переписки.)

Кромѣ книги для вписыванія журналовъ засѣданій, въ канцеляріи Частнаго Попечительнаго Совѣта долженъ находиться журналъ переписки, въ который должны быть своевременно записываемы входящія и исходящія бумаги.

Въ большихъ больницахъ Секретарь, а въ прочихъ Членъ Совѣта, принявшій на себя переписку, обязаны наблюдать за исправностію, какъ книгъ и журналовъ, такъ и всего архива.

§ 18.

(Porządek przedstawienia do nominacyj i uwalniania Członków Rady, osób duchownych, lekarzy i intendentów.)

Każde przedstawieuie do nominacyi, tak Opiekuna Prezydującego i Członków Rady po wysłużeniu lat, jako-też lekarzy, osób duchownych i intendenta, powinno przechodzić przez ogólne zebranie Rady Szczegółowéj, za podpisem wszystkich Członków, wyłączając wypadki, jeśli uwolnienie następuje nie w skutek wysłużonych lat, lecz z innych powodów, wbrew życzeniom osoby interessowanéj. Przyczyny te mogą być następne: uchylanie się od obowiązków wskazanych Ustawą i szczegółowemi rozporządzeniami Rady Głównéj Opiekuńczéj, oraz postępki godzące na szkodę szpitala i t. p. Samo z siebie wynika, że to nie dotycze Opiekuna Prezydującego, którego przedstawiać do zmiany może tylko Rada Główna Opiekuńcza.

§ 19.

(Dziennik korrespondencyi.)

Oprócz księgi do zapisywania protokółów posiedzeń, w biurze Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj winien się znajdować dziennik korrespondencyi, do którego wciągane być mają, w czasie właściwym, wszystkie przybywające i odchodzące interessa.

W szpitalach większych Sekretarz, a w mniejszych Członek, na którego włożony jest obowiązek utrzymywania korrespondencyi, winien przestrzegać porządnego utrzymania ksiąg, dzienników i archiwum.

§ 20.

(Распредѣленіе занятій въ больницахъ:
а., Предсѣдатель.)

Предсѣдатель Частнаго Попечительнаго Совѣта, какъ опекунъ больницы, имѣетъ главный надзоръ за всѣмъ тѣмъ, что относится къ благосостоянію и улучшенію больницъ; изыскиваетъ возможные къ тому способы и вноситъ о томъ на разсмотрѣніе Частнаго Совѣта больницы; наблюдаетъ, чтобы Члены Совѣта и всѣ прочія лица, къ составу больницы принадлежащія, исполняли обязанности, на нихъ возложенныя, согласно съ Уставомъ для больницъ и особыми распоряженіями Главнаго или Частнаго Попечительныхъ Совѣтовъ; въ случаяхъ неисполненія, представляетъ о томъ въ засѣданіяхъ, имѣетъ даже право, въ важныхъ случаяхъ, дѣлать о томъ представленія въ Главный Попечительный Совѣтъ прямо отъ себя.

Въ важныхъ, не терпящихъ отлагательства случаяхъ, Предсѣдатель самъ собою можетъ разрѣшать Членовъ исполнителей и прочихъ лицъ, служащихъ въ больницахъ, равномѣрно доносить Главному Попечительному Совѣту или Гражданскому Губернатору и сноситься съ мѣстными властями, но всякій разъ долженъ объяснить все это въ первомъ засѣданіи Совѣта.

§ 21.

(Продолженіе.)

Въ особенности Предсѣдателю принадлежитъ надзоръ за дѣлопроизводствомъ, т. е. за перепискою Частнаго Совѣта, равно за сохранностію больничной кассы.

§ 20.

(Podział zatrudnień:
a, Opiekun prezydujący.)

Prezydujący w Radzie Szczegółowéj, jako opiekun szpitala, ma zwierzchni nadzór nad tém wszystkiém, co może miéć wpływ na dobry byt lub polepszenie stanu szpitala;— obmyśla środki dążące do tego celu, i czyni w tym względzie wnioski na Radzie Szczegółowéj;— przestrzega również, ażeby Członkowie Rady i wszelkie osoby do składu służby szpitalnéj należące, wypełniały powierzone im obowiązki w duchu niniejszéj Ustawy i rozporządzeń, wydanych, tak przez Radę Główną, jako i Szczegółową; w razie zaś dostrzeżonego jakiego uchybienia, przedstawia o tém na posiedzeniu Rady, a w ważniejszych zdarzeniach, ma nawet prawo czynić wprost od siebie przedstawienia do Rady Głównéj.

W przypadkach ważnych, żadnéj zwłoki nie cierpiących, Prezydujący może decydować interessa, przedstawione sobie przez Członków, którym wykonawcza jaka czynność poruczoną została, jako-też przez osoby służby szpitalnéj; tudzież może korrespondować z Radą Główną, z Gubernatorem Cywilnym i Władzami miejscowemi, donosząc wszakże o tém na najpierwszém posiedzeniu Rady.

§ 21.

(Ciąg dalszy.)

W szczególności, do Opiekuna prezydującego należy nadzór nad załatwianiem interessów, to jest, nad korrespondencyą Rady Szczegółowéj, oraz nad całością kassy szpitalnéj.

§ 22.

(6., Члены.)

Члены Совѣта раздѣляютъ между собою занятія слѣдующимъ образомъ:

Одинъ изъ Членовъ (если не будетъ смотрителя или эконома, представившаго залогъ), котораго имѣніе представляетъ достаточное ручательство въ отвѣтственности, будетъ содержать больничную кассу, заботиться о ея безопасности и вести, по опредѣленнымъ формамъ, всякаго рода счеты.

Тому же Члену поставляется въ обязанность заниматься пріемомъ доходовъ, сборомъ всякаго рода причитающихся больницѣ суммъ и выдачею въ томъ росписокъ. Онъ вправѣ производить такія только уплаты, какія по штату опредѣлительно указаны, именно: жалованье, подати и т. п., и то въ свое время; прочіе же всякаго рода расходы дѣлать не иначе, какъ съ коллегіальнаго разрѣшенія и по ассигновкамъ, скрѣпленнымъ Предсѣдателемъ или заступающимъ его мѣсто.

Другой Членъ будетъ имѣть ближайшій надзоръ за внутреннимъ хозяйствомъ больницы. Онъ наблюдаетъ, чтобы должностныя лица и прислуга съ требуемою точностію исполняли возложенныя на нихъ обязанности; посему преимущественно долженъ заботиться о сохраненіи въ больницѣ чистоты и порядка, также о томъ, чтобы больные въ свое время акуратно получали все имъ слѣдующее. Къ нему относится надзоръ за поставкою съѣстныхъ припасовъ и всѣхъ прочихъ потребностей; съ этою цѣлію онъ долженъ удостовѣряться въ ихъ хорошемъ качествѣ, вмѣстѣ съ больничнымъ лекаремъ, смотрѣть за расходованіемъ на кухню и повѣрять счеты смотрителя и ключника.

Третій Членъ будетъ пещись о цѣлости больничнаго, какъ движимаго, такъ и недвижимаго имущества. Посему онъ обязанъ удостовѣряться о состояніи земскихъ владѣній, больничныхъ

§ 22.

(b, Członkowie.)

Członkowie Rady dzielą pomiędzy siebie zatrudnienia w następujący sposób:

Jeden z członków (jeżeli niema kaucyonowanego intendenta lub ekonoma), posiadający dostateczną rękojmię odpowiedzialności majątkowéj, utrzymywać będzie kassę szpitalną, czuwać nad jéj bezpieczeństwem, oraz utrzymywać, według form przepisanych, rachunki i księgi kassowe. Do tegoż Członka należeć będzie przyjmowanie wpływów, ściąganie wszelkich należytości, i udzielanie stosownych pokwitowań. Wypłaty sam mocen będzie te tylko czynić, które etatem są stanowczo oznaczone, jako to: pensye, zasługi, podatki, i t. p. i to w czasie właściwym; wszystkie zaś inne wypłaty, uskuteczniać będzie na zasadzie kollegialnéj decyzyi, i za assygnacyą, przez Prezydującego lub jego zastępcę podpisaną.

Drugi z członków mieć będzie bliższy dozór nad wewnętrznem gospodarstwem szpitala; pilnuje on, aby officyaliści i posługacze dopełniali z należytą akuratnością i pośpiechem przyjęte na siebie obowiązki. Zwracać ma przytém szczególną baczność na czystość i porządek w szpitalu, oraz na to, czy chorzy w swoim czasie i w zupełności otrzymują to, co im przeznaczone zostało. Obowiązanym jest także mieć bliższy dozór nad dostawą żywności i wszelkich innych artykułów, w szpiżarni zachować się mających; przekonywać się o ich dobroci wspólnie z miejscowym Lekarzem; czuwać nad wydawaniem tychże do użytku kuchennego i kontrolować rachunki, utrzymywane przez intendenta i szafarza.

Trzeci z członków strzedz będzie majątku szpitalnego, tak ruchomego, jak i nieruchomego. Do niego więc w szczególności należeć będzie, przekonywanie się o stanie

строеній и надзирать за всѣми больничными вещами. Онъ же будетъ разсматривать полицейскія отношенія и состоятельность вновь прибывающихъ больныхъ, и, сообразно съ тѣмъ (по предварительномъ лекарскомъ удостовѣреніи въ родѣ болѣзни ихъ), опредѣлять: могутъ ли они быть приняты въ больницу, и притомъ на ея ли счетъ, или съ возвратомъ издержекъ за леченіе, согласно изданнымъ въ этомъ отношеніи инструкціямъ. Наконецъ, ему поручается надзоръ за архивомъ и веденіе журналовъ засѣданій и переписки, если при больницѣ нѣтъ особаго письмоводителя.

§ 23.

(Продолженіе.)

Каждый изъ Членовъ въ Частномъ Совѣтѣ есть дѣлопроизводитель по своей части.

§ 24.

(в., Пріоръ и старшая сестра милосердія.)

Въ больницахъ, въ коихъ внутреннее хозяйство, или часть собственно экономическая предоставлена сестрамъ или братьямъ милосердія, старшая изъ нихъ или пріоръ обязаны исполнять требованія Частнаго Попечительнаго Совѣта, а въ случаѣ препятствій или неудобства при исполненіи, докладывать о томъ въ первомъ засѣданіи Совѣта, въ случаяхъ же не терпящихъ отлагательства —Предсѣдателю. Во всѣхъ дѣйствіяхъ своихъ они обязаны отдавать отчетъ Частному Попечительному Совѣту, съ представленіемъ подробныхъ счетовъ по приходу и расходу, сообразно установленной для того формѣ.

posiadłości ziemskich lub gruntowych, jakoteż dozór nad budowlami i effektami szpitalnemi. Tenże sam Członek roztrząsać będzie stosunki policyjne i majątkowe nowo-przybywających do szpitala chorych (przez Lekarza poprzednio uznanych za kwalifikujących się z rodzaju choroby), i stanowić o ich przyjęciu, lub na koszt szpitala, lub z zastrzeżeniem zwrotu kosztów kuracyjnych, a to stosownie do szczegółowych w téj mierze rozporządzeń.

Nakoniec Członek ten będzie mieć nadzór nad archiwum szpitalném, oraz utrzymywać protokół Rady i dziennik korrespondencyi, jeżeli oddzielnego Sekretarza przy szpitalu nie będzie.

§ 23.

(Ciąg dalszy.)

Każdy z Członków jest referentem w Radzie Szczegółowéj co do interessów dotyczących przedmiotu jego zatrudnień.

§ 24.

(c, Przełożeni zgromadzeń miłosierdzia.)

W szpitalach, w których gospodarstwo wewnętrzne poruczone będzie braciom lub siostrom miłosierdzia, przełożeni tych zgromadzeń obowiązani są zadosyć czynić żądaniom Rad Szczegółowych; w razie niemożności wykonania, mają przedstawiać o tém na pierwszém posiedzeniu Rady, w wypadkach zaś niecierpiących zwłoki, natychmiast donieść Opiekunowi prezydującemu. Przełożeni zdawać winni sprawę Radzie Szczegółowéj Opiekuńczéj ze wszystkich czynności swoich, przedstawiając przytém szczegółowe wykazy przychodu i rozchodu, wedle przepisanego na to wzoru,

Пріоръ и старшая сестра, по сношеніи съ Частнымъ Попечительнымъ Совѣтомъ, распредѣляютъ занятія между прочими братьями и сестрами по палатамъ и хозяйственнымъ заведеніямъ.

§ 25.

(г., Больничные врачи, присутствующіе въ Совѣтахъ.)

Врачи, присутствующіе въ Совѣтахъ, всѣ замѣчанія свои вносятъ въ засѣданія Частнаго Совѣта.

Главному медицинскому инспектору они могутъ доносить прямо отъ себя только въ экстренныхъ случаяхъ собственно по медицинской части, объясненныхъ въ изданной для нихъ инструкціи; по прочимъ же предметамъ — только тогда, когда законныя требованія ихъ, относящіяся къ благосостоянію больныхъ, Попечительнымъ Совѣтомъ оставляются безъ удовлетворенія.

§ 26.

(д., Обводовые лекари.)

Обводовые лекари, при посѣщеніи больницъ, входятъ въ порядокъ медико-полицейской въ нихъ службы какъ Члены Частныхъ Совѣтовъ, и замѣчанія свои представляютъ въ засѣданіяхъ, либо Предсѣдателю.

Губернскому медицинскому инспектору доносятъ о безпорядкахъ въ больницахъ только тогда, когда представленія ихъ о томъ Совѣту или Предсѣдателю, а при упущеніяхъ по части собственно медицинской — напоминанія врачамъ, остались безъ всякаго уваженія.

Do przełożonych także należeć będzie, za poprzedniém zniesieniem się z Radą Szczegółową, rozdzielanie prac między braci lub siostry miłosierdzia, tak na salach przy chorych, jako też przy innych czynnościach gospodarskich.

§ 25.

(d, Lekarze szpitalni w Radzie zasiadający.)

Lekarze szpitalni zasiadający w Radach Szczegółowych uwagi swe wnosić mają na posiedzenie Rady.

Głównemu Inspektorowi Służby Zdrowia mogą tylko w nadzwyczajnych wypadkach wprost od siebie czynić przedstawienia, w przedmiotach służby lekarskiéj dotyczących i instrukcyą oddzielnie dla nich przepisaną wskazanych. W każdém inném zdarzeniu, czynią to tylko wtedy, jeśli żądania ich słuszne, ściągające się do polepszenia bytu chorych, przez Radę Opiekuńczą załatwione nie będą.

§ 26.

(e, Lekarze obwodowi.)

Lekarze obwodowi, przy zwiedzaniu szpitali, wglądają, jako Członkowie Rad Szczegółowych, w porządek służby lekarsko-policyjnéj, i uwagi swoje przedstawiają, albo Radzie Szczegółowéj, albo wprost Prezydującemu.

Inspektorowi lekarskiemu gubernialnemu donosić winni o dostrzeżonych uchybieniach w szpitalach w takich tylko razach, kiedy przedstawienia ich w téj mierze Radzie lub Prezydującemu, a przy uchybieniach pod względem służby lekarskiéj, uwagi poczynione Lekarzowi szpitalnemu, należytego skutku nie otrzymały.

§ 27.

(Отношенія Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ къ властямъ: а., къ Главному Попечительному Совѣту благотворительныхъ заведеній.)

Частные Попечительные Совѣты больницъ подчиняются Главному Совѣту, обязаны исполнять всѣ распоряженія и испрашивать его разрѣшенія либо утвержденія въ случаяхъ означенныхъ въ § 7-омъ.

§ 28.

(б., къ Главному Медицинскому Инспектору.)

При посѣщеніи больницъ Главнымъ Медицинскимъ Инспекторомъ или его помощникомъ, всѣ замѣченныя ими неисправности и безпорядки Частные Попечительные Совѣты обязаны немедленно устранять и всѣмъ законнымъ требованіямъ ихъ удовлетворять безпрекословно, или представлять объясненіе, почему требованія сіи не могутъ быть исполнены.

§ 29.

(в., къ Гражданскимъ Губернаторамъ.)

Всѣ законныя требованія Гражданскихъ Губернаторовъ, какъ непосредственныхъ начальниковъ въ Губерніяхъ, и Членовъ Главнаго Попечительнаго Совѣта, и всѣ замѣчанія, сдѣланныя ими при осмотрѣ больницъ, Частные Попечительные Совѣты обязаны удовлетворять по мѣрѣ возможности и способовъ; въ случаѣ невозможности, представлять имъ о томъ при самой ревизіи больницы словесно, а въ случаяхъ болѣе

§ 27.

(Stosunki Rad Szczegółowych z Władzami:

a, z Radą Główną Opiekuńczą zakładów dobroczynnych.)

Rady Szczegółowe Opiekuńcze zostają pod władzą Rady Głównéj, i obowiązane są do wykonywania wszelkich jéj rozporządzeń, a interessa w przedmiotach wyszczególnionych w § 7, mają przedstawiać do jéj decyzyi lub zatwierdzenia.

§ 28.

(b, z Głównym Inspektorem Służby Zdrowia.)

Podczas zwiedzania szpitali przez Głównego Inspektora Służby zdrowia lub jego Pomocnika, dostrzeżonym nieporządkom niezwłocznie zaradzać, obowiązkiem jest Rad Szczegółowych, jako też czynić zadosyć wszelkim prawnym ich żądaniom, lub złożyć odpowiednie wyjaśnienie, z jakiego powodu dopełnić tego nie są w stanie.

§ 29.

(c, z Gubernatorem Cywilnym.)

Wszelkie żądania prawne ze strony Gubernatorów Cywilnych, jako bezpośrednich zwierzchników w guberniach, będących zarazem Członkami Rady Głównéj, Rady Szczegółowe, w miarę możności, wypełniać są obowiązane; również zastosowywać się winny do uwag, czynionych przez Gubernatorów Cywilnych przy zwiedzaniu szpitali. W razie niemożności wykonania, Rada Szczegółowa przełożyć o tém winną

важныхъ—и письменно, донося въ послѣднемъ случаѣ о семъ въ то же время и Главному Попечительному Совѣту.

Сверхъ сего, Частные Попечительные Совѣты обязаны относиться къ Гражданскимъ Губернаторамъ непосредственно во всѣхъ случаяхъ, гдѣ Губернаторы, какъ главные Попечители о призрѣніи убогихъ больныхъ въ губерніи, могутъ содѣйствовать къ улучшенію благосостоянія больницъ зависящими отъ нихъ способами.

Обязаны также представлять Губернаторамъ ежемѣсячно краткіе рапорты о больныхъ и ежегодно записку о способахъ больницы, согласно изданнымъ для сего формамъ.

§ 30.

(г., къ Губернскому Медицинскому Инспектору или Старшему Обводовому лекарю.)

Всѣ законныя замѣчанія и требованія Губернскаго Медицинскаго Инспектора или Старшаго Обводоваго Лекаря, при обозрѣніи ими больницъ, должны быть также удовлетворяемы Частными Попечительными Совѣтами, по мѣрѣ способовъ и возможности.

§ 31.

(д., къ мѣстнымъ властямъ.)

Со всѣми мѣстными духовными, административно-полицейскими и судебными властями Частные Попечительные Совѣты сносятся въ потребныхъ случаяхъ и требуютъ ихъ содѣйствія по дѣламъ больницы; равномѣрно и съ своей стороны обязаны удовлетворять всѣмъ законнымъ требованіямъ сихъ властей.

zaraz przy saméj rewizyi; jeżeli zaś rzecz będzie większéj wagi, uczyni to na piśmie, i w takim przypadku zawiadomi o tém jednocześnie Radę Główną.

Rady Szczegółowe Opiekuńcze obowiązane są nadto czynić przedstawienia bezpośrednio do Gubernatorów Cywilnych we wszystkich przypadkach, w których ci, jako mający głównie opiekę nad chorymi ubogimi w gubernii, i posiadający w swéj mocy środki polepszenia bytu szpitali, najskuteczniéj złemu zaradzić mogą.

Rady składać będą Gubernatorom rapporta miesięczne o ruchu chorych, i rocznie o stanie funduszów szpitala, podług przepisanych wzorów.

§ 30.

(d, z Gubernialnym Inspektorem Lekarskim, lub Starszym Lekarzem obwodowym.)

Wszelkie słuszne uwagi, przy zwiedzaniu szpitali przez Inspektorów Lekarskich gubernialnych lub Starszych Lekarzy obwodowych poczynione, Rady Szczegółowe Opiekuńcze obowiązane są przyjąć, oraz, w miarę możności i zasobów, żądaniom ich zadosyć uczynić.

§ 31.

(e, z Władzami miejscowemi.)

Rady Szczegółowe Opiekuńcze korrespondują, w razie potrzeby, z wszelkiemi Władzami duchownemi, administracyjno-policyjnemi i sądowemi, i mogą żądać ich współdziałania w interessach szpitalnych; z swojéj zaś strony, obowiązane są czynić zadosyć wszelkim prawnym tychże Władz żą-

Въ случаяхъ, еслибы власти сіи не удовлетворяли законнымъ требованіямъ Частныхъ Совѣтовъ, представляется о томъ Гражданскому Губернатору.

§ 32.

(Продолженіе.)

Сношенія Частныхъ Совѣтовъ съ мѣстными властями суть слѣдующія:

1) съ духовною властію:

a) о доставленіи религіознаго пособія больнымъ;

b) о составленіи разныхъ актовъ, относительно лицъ, пользуемыхъ въ больницѣ;

c) о дозволеніи безплатнаго погребенія;

2) съ административно-полицейскими властями:

a) о обезпеченіи всякой больничной собственности, въ отношеніи полицейскомъ;

b) объ администраціонной экзекуціи для взиманія больничныхъ доходовъ;

c) о обнародованіи разныхъ объявленій Частнаго Совѣта, преимущественно на счетъ продажи или отдачи въ арендное содержаніе больничной недвижимости, разнаго рода доставокъ нужныхъ предметовъ, наконецъ, отзывовъ къ благотворительнымъ согражданамъ;

d) о собраніи полицейскихъ справокъ, о больномъ, поступившемъ въ больницу безъ всякаго вида,—если онъ въ какомъ либо отношеніи подозрителенъ;

e) объ изслѣдованіи въ потребныхъ случаяхъ, дѣйствительно ли поступившій въ больницу такъ бѣденъ, что не въ состояніи возвратить больницѣ издер-

daniom. W razie gdyby Władze te prawne żądania Rady Szczegółowéj pozostawiały bez skutku, przedstawiać winna o tém Rada Gubernatorowi Cywilnemu.

§ 32.

(Ciąg dalszy.)

Rady Szczegółowe znoszą się z Władzami miejscowemi w następnych przypadkach:

1) Z Władzą duchowną, gdy idzie:
   a) o pomoc religijną dla chorych;
   b) o spisanie aktów stanu cywilnego, tyczących się osób w szpitalu leczonych;
   c) o pozwolenie bezpłatnego pogrzebu.

2) Z Władzami administracyjno-policyjnemi, gdy idzie mianowicie:
   a) o zabezpieczenie własności szpitalnéj, o ile to od Władz policyjnych zależy;
   b) o egzekucyę administracyjną dla ściągnienia należytości szpitalnych;
   c) o ogłoszenie wszelkich obwieszczeń Rady Szczegółowéj, tyczących się mianowicie: sprzedaży lub wypuszczenia w dzierżawę possessyj szpitalnych, różnego rodzaju dostawy potrzebnych artykułów, nakoniec, odezw do dobroczynnych uczuć mieszkańców;
   d) o zasiągnienie wiadomości pod względem policyjnym, o chorych przyjętych do szpitala bez policyjnéj kwalifikacyi, jeżeliby zachodziła jaka w téj mierze wątpliwość;
   e) o rozpoznanie, w przypadkach gdzieby się to okazało potrzebném, czy przyjęty do szpitala chory, tak jest ubogim, że nie może zwrócić szpitalowi kosztów

жекъ за леченіе и содержаніе и о взысканіи слѣдующихъ за то денегъ, если больной имѣетъ достатокъ;

f) объ увѣдомленіи родныхъ умершаго въ больницѣ, дабы они распорядились о полученіи оставшагося послѣ него имущества;

g) о скоропостижной смерти, приключившейся въ больницѣ или о привезеніи въ больницу больнаго уже умершаго;

3) съ мѣстнымъ судомъ:

a) о происшествіяхъ скоропостижной смерти, также о ранахъ и всякаго рода насильственныхъ поврежденіяхъ, угрожающихъ жизни поступившаго въ больницу, дабы произведено было судебно-медицинское изслѣдованіе;

b) о внесеніи законной ипотеки или законнаго предостереженія въ непремѣнную книгу недвижимости, составляющей собственность должника больницы, согласно существующимъ правиламъ закона;

c) о причисленіи къ собственности больницы разныхъ добровольныхъ пожертвованій, или особыхъ обязательствъ;

4) съ финансовымъ вѣдомствомъ.

на счетъ возврата взысканнаго консумціоннаго сбо-съ предметовъ, доставленныхъ въ пользу больницы.

Всякаго рода переписка Частнаго Совѣта съ властями: духовною, административною, полицейскою и финансовымъ вѣдомствомъ, равномѣрно и сихъ властей съ Совѣтомъ, производится въ формѣ отношеній; для производства же больничныхъ дѣлъ въ мѣстномъ судѣ, Частный Совѣтъ командируетъ уполномоченнаго отъ себя Члена.

na jego leczenie i utrzymanie łożonych, jako też o ich ściągnienie, jeżeli chory może takowe ponieść;

f) o zawiadomienie familii zmarłego w szpitalu, dla zgłoszenia się po odbiór pozostałych po nim effektów;

g) o doniesienie o wypadku nagłego skonu, lub o złożeniu ciała już zmarłego w szpitalu.

3) Z Władzami sądowemi:

a) w wypadkach nagłéj śmierci, tudzież w razie zdarzonych ran i innych gwałtownych obrażeń, zagrażających życiu osoby do szpitala oddanéj, a to, aby przedsięwziętém być mogło dochodzenie sądowo-lekarskie;

b) gdy zachodzi potrzeba wpisania hypoteki prawnéj lub zastrzeżenia prawnego do księgi wieczystéj nieruchomości, własnością dłużnika będącéj, stosownie do obowiązujących przepisów prawa;

c) gdy idzie o przyznanie szpitalowi należności z ofiar dobrowolnych lub szczególnych zobowiązań pochodzących.

4) Z Władzą skarbową:

względem zwrotu opłaconego podatku konsumcyjnego, od artykułów na użytek szpitala wprowadzonych.

Wszelka korrespondencya Rady Szczegółowéj z Władzami: duchowną, administracyjną, policyjną i skarbową, również tych Władz z Radą, uskutecznia się w sposobie odezw. Do załatwienia zaś spraw szpitalnych w sądzie miejscowym, Rada deleguje od siebie swego Członka, upoważnionego do działania.

§ 33.

(е., къ лицамъ, принадлежащимъ къ составу больницъ.)

Всѣ распоряженія Частнаго Попечительнаго Совѣта должны быть съ точностію исполняемы всѣми лицами, принадлежащими къ составу Совѣта, или управленія больницы.

Въ случаѣ неисполненія, Попечительный Совѣтъ имѣетъ право дѣлать словесныя напоминанія, въ присутствіи, а въ случаяхъ важныхъ устранять и представлять Главному Попечительному Совѣту, къ отрѣшенію Членовъ Совѣта (кромѣ Председателя), смотрителя, врачей и управляющихъ аптекою; прочихъ же лицъ, принадлежащихъ къ составу больницы, Совѣтъ можетъ отрѣшать и опредѣлять другихъ на ихъ мѣста, самъ.

§ 33.

(f, z osobami do składu szpitala należącemi.)

Wszystkie rozporządzenia Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj powinny być jak najakuratniéj wykonywane przez wszystkie osoby, należące do składu Rady Szczegółowéj i służby szpitalnéj.

W razie niewykonania poleceń Rady, ta, ma prawo udzielić napomnienie ustne na posiedzeniu, a w ważniejszych przypadkach zawiesić w obowiązku i przedstawić Radzie Głównéj do dymissyi, Członków Rady (oprócz Prezydującego), intendenta, lekarza i zarządcę apteki; wszystkie zaś inne osoby, należące do składu służby szpitalnéj, Rada sama może uwalniać i na ich miejsce inne przeznaczać.

№ 2.

Развитіе Высочайше утвержденнаго положенія объ учреждении Попечительныхъ Совѣтовъ и Устава гражданскихъ больницъ и благотворительныхъ заведеній.

(20 Октября (1 Ноября) 1842 г.)

Гражданскимъ Губернаторамъ и Военнымъ Начальникамъ 8-и Губерній.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

(Гражданскимъ Губернаторамъ.)

Въ дополненіе къ предписанію отъ 28 Сентября (10 Октября) с. г., за № 8,580/39,291, при которомъ препровожденъ былъ къ Вашему Превосходительству для свѣдѣнія одинъ экземпляръ новаго Устава больницъ, Правительственная Коммисія симъ увѣдомляетъ, что, при приложенномъ у сего въ завѣренной копіи предписаніи Главнаго Попечительнаго Совѣта, соотвѣтственное количество экземпляровъ того же Устава разослано вмѣстѣ съ симъ Частнымъ Попечительнымъ Совѣтамъ Больницъ, для точнаго исполненія относящихся къ нимъ распоряженій онаго Устава.

Но, такъ какъ правила упомянутаго Устава во многихъ своихъ подробностяхъ касаются дѣйствій и обязанностей Обводовыхъ Коммисаровъ, Врачебныхъ Управъ и Обводовыхъ Лекарей, то Правительственная Коммисія, препровождая N N экземпляровъ сказаннаго Устава, поручаетъ

№ 2.

Rozwinięcie Najwyżéj zatwierdzonéj Organizacyi Rad Opiekuńczych i Ustawy dla szpitali cywilnych oraz zakładów dobroczynnych.

(d. 20 Października (1 Listopada) 1842 r.)

Do Gubernatorów Cywilnych i do Naczelników Wojennych 8 Gubernij.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

(Do Gubernatorów Cywilnych.)

W następstwie reskryptu z dnia 28 Września (10 Października) r. b. Nr. 8,580/39,291, przy którym jeden egzemplarz nowéj Ustawy szpitalnéj jest JW. Gubernatorowi dla wiadomości zakommunikowanym, Kommissya Rządowa zawiadamia niniejszém, iż stosowna ilość egzemplarzy tegoż dzieła jednocześnie Radom Szczegółowym szpitali, przy dołączoném tu w kopii wierzytelnéj rozporządzeniu Rady Głównéj Opiekuńczéj, dla ścisłego wykonania, o ile i w czém się do nich objęte w tejże Ustawie urządzenia odnoszą, przesłaną została.

Ponieważ zaś przepisy rzeczonéj Ustawy stykają się w wielu swych częściach z działaniami i attrybucyami Kommissarzy Obwodowych, Urzędów Lekarskich i Lekarzy Obwodowych; przeto Kommissya Rządowa, załączając tym końcem NN. egzemplarzy pomienionéj Ustawy, wzywa JW. Guber-

Вашему Превосходительству распорядиться о разсылкѣ ихъ по принадлежности и затѣмъ наблюдать за исполненіемъ оныхъ съ свойственнымъ Вамъ усердіемъ.

При чемъ Правительственная Коммисія, обращая вниманіе Ваше на 21 пунктъ прилагаемаго въ завѣренной копіи распоряженія Главнаго Попечительнаго Совѣта, вмѣняетъ Вамъ въ обязанность не только тщательно наблюдать за тѣмъ, чтобы указанные 29 и 549-ою статьями Устава больницъ годовые и мѣсячные рапорты были сколь можно акуратнѣе представляемы Вашему Превосходительству, но также и озаботиться, чтобы эти рапорты, по надлежащемъ ихъ засвидѣтельствованіи, вмѣстѣ съ общимъ годовымъ отчетомъ, который имѣетъ быть составленъ въ Канцеляріи Губернскаго Правленія на основаніи частныхъ донесеній, были присылаемы въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, первые, то есть годовые, не позже 3 (15) Февраля каждаго года, послѣдніе же, то есть мѣсячные, не позже 15-и дней по истеченіи каждаго мѣсяца.

(Военнымъ Начальникамъ 8-и Губерній.)

Разославъ сего числа Частнымъ Совѣтамъ всѣхъ благотворительныхъ заведеній изданный вновь и утвержденный Высочайшимъ указомъ 18 Февраля (2 Марта) с. г. Уставъ гражданскихъ больницъ, для точнаго по возможности исполненія онаго съ 20 Декабря (1 Января) 1842/3 г., Правительственная Коммисія имѣетъ честь препроводить къ Вашему Превосходительству для свѣдѣнія одинъ экземпляръ того же Устава, вмѣстѣ съ относящимся къ оному собраніемъ правилъ и копіею съ даннаго вмѣстѣ съ симъ Частнымъ Совѣтамъ циркулярнаго предписанія.

Варшава, 20 Октября (1 Ноября) 1842 года.

Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Любовидзкій.*

№ 41,589/8,726.

natora, iżby takowe onymże rozesłać polecił, a następnie nad ich wykonaniem, z właściwą sobie gorliwością czuwać nie przestawał.

Przyczém zwracając Kommissya Rządowa uwagę JW. Gubernatora na punkt 21 dołączonego jak wyżéj w wierzytelnym odpisie rozporządzenia Rady Głównéj Opiekuńczéj, wkłada obowiązek, nietylko troskliwego przestrzegania, aby wskazane §§ 29 i 549-m Ustawy szpitalnéj rapporta roczne i miesięczne jak najpunktualniéj JW. Gubernatorowi składane, ale nadto baczenia, iżby rapporta takowe, po stosowném onychże poświadczeniu, obok zbiorowego rocznego rapportu, w biurze Rządu Gubernialnego z poszczególnych rapportów ułożyć się winnego, Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych pierwsze, to jest roczne, najpóźniéj z dniem 3 (15) Lutego każdego roku, drugie zaś, to jest miesięczne, najpóźniéj za dni 15 po upływie każdego miesiąca, nadsyłane były.

(Do Naczelników Wojennych 8 Gubernij.)

Przesławszy w dniu dzisiejszym Radom Szczegółowym wszystkich zakładów dobroczynnych wydaną świeżo i Najwyższym Ukazem z dnia 18 Lutego (2 Marca) r. b. zatwierdzoną Ustawę dla szpitali cywilnych, do ścisłego, ile można, wykonania jéj od dnia 20 Grudnia (1 Stycznia) 1842/3 r., jeden egzemplarz téjże Ustawy, wraz z zbiorem należących doń przepisów i kopią cyrkularnego rozporządzenia pod jedném Radom Szczegółowym wydanego, ma zaszczyt, dla wiadomości, JW. Naczelnikowi Wojennemu zakommunikować.

w Warszawie, d. 20 Października (1 Listopada) 1842 r.

Radca Stanu, (podpisano) *Lubowidzki.*

Nr. 41,589/8,726.

Приложеніе къ № 2-му.

Всѣмъ Частнымъ Попечительнымъ Совѣтамъ въ Царствѣ.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Высочайшимъ указомъ 18 Февраля (2 Марта) с. г. утверждено учрежденіе Попечительныхъ Совѣтовъ и изданъ Уставъ гражданскихъ больницъ и благотворительныхъ заведеній въ Царствѣ.

Главный Попечительный Совѣтъ, окончивъ нынѣ напечатаніе этого Устава, препровождаетъ въ N Частный Совѣтъ три экземпляра онаго для свѣдѣнія и самоскорѣйшаго приведенія въ исполненіе.

Какъ ни ревностно желаетъ Главный Совѣтъ, чтобы, для пользы заведеній, упомянутый Уставъ, въ чемъ только онъ къ нимъ относится, былъ введенъ въ точное дѣйствіе въ самоскорѣйшемъ времени, но тѣмъ не менѣе, желая, съ другой стороны, предоставить Частнымъ Совѣтамъ время для ближайшаго ознакомленія съ духомъ преподанныхъ въ томъ Уставѣ правилъ, и не подвергнуть ни малѣйшей остановкѣ текущихъ занятій Частныхъ Совѣтовъ, Главный Совѣтъ симъ разрѣшаетъ, чтобы, по мѣрѣ признанной Частнымъ Совѣтомъ надобности, нѣкоторые изъ больничныхъ книгъ и реестровъ, были ведены до конца сего года существующимъ донынѣ порядкомъ, возлагая однако же на обязанность Частныхъ Совѣтовъ употребить всѣ возможныя усилія, чтобы правила упомянутаго Устава были непремѣнно введены въ дѣйствіе съ 20 Декабря (1 Января) 1842/3 года.

Къ сему Главный Совѣтъ находитъ нужнымъ присовокупить: что, хотя самое содержаніе упомянутаго Устава, а также приложенныя къ нему формы всѣхъ главнѣйшихъ

Annex do N° 2-go.

---

do
Wszystkich Rad Szczegółowych szpitali tak w Warszawie jak i na prowincyi.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA INSTYTUTÓW DOBROCZYNNYCH.

Ukazem Najwyższym z dnia 18 Lutego (2 Marca) r. b. zatwierdzoną została organizacya Rad Opiekuńczych i Ustawa dla szpitali cywilnych i zakładów dobroczynnych w Królestwie wydana.

Rada Główna Opiekuńcza, ukończywszy obecnie druki téjże Ustawy, przesyła Radzie Szczegółowéj N. trzy egzemplarze takowéj, dla wiadomości i rychłego, o ile tylko możność dozwoli, wprowadzenia onéjże w wykonanie.

Jakkolwiek zaś najusilniejszém jest życzeniem Rady Głównéj, aby dla dobra instytutów, Ustawa powyższa, w czém się tylko do respective zakładów odnosi, jak najrychléj w ścisłe weszła użycie; pragnąc atoli z drugiéj strony, już to zostawić Radom Szczegółowym czas do bliższego obeznania się z duchem przepisów, w téjże Ustawie skreślonych, już znowu nie narazić bieżących działań Rad Szczegółowych na najmniejszą przerwę, Rada Główna dozwala niniejszém, aby w miarę uznania w tém potrzeby przez Radę Szczegółową, niektóre z ksiąg i rejestrów szpitalnych sposobem dotychczasowym do końca roku bieżącego były prowadzone, wkładając wszakże na Rady Szczegółowe obowiązek dołożenia wszelkich starań, iżby przepisy rzeczonéj Ustawy z dniem 20 Grudnia (1 Stycznia) 1842/3 r. niewątpliwie w wykonanie wprowadzonemi zostały.

Przyczém nadmienić znajduje Rada Główna potrzebę, iż lubo sam układ w mowie będącéj Ustawy, tudzież przyłączone do niéj wzory wszystkich główniejszych działań,

дѣйствій, книгъ, реестровъ и счетовъ очень ясно указываютъ, какимъ образомъ слѣдуетъ приняться за исполненіе правилъ онаго, для устраненія однако же всякихъ въ какомъ бы то ни было отношеніи недоразумѣній, Главный Совѣтъ призналъ необходимымъ дать слѣдующія объясненія:

1) I, II, III и V отдѣлы, на сколько они относятся къ которому либо заведенію, могутъ быть примѣнены и исполнены безъ всякихъ затрудненій, присовокупляется только:

2) *Относительно 3-ей статьи.* Назначеніе лицъ къ должностямъ внутренняго управленія зависитъ отъ усмотрѣнія Частныхъ Совѣтовъ, которое должно быть строго сообразуемо съ дѣйствительными потребностями и денежными средствами ввѣреннаго ихъ попеченію заведенія.

3) *Относительно 10-ой статьи.* Еженедѣльныя засѣданія, имѣя предметомъ производство текущихъ дѣлъ и надзоръ за ходомъ службы, могутъ происходить въ неполномъ комплектѣ, то есть въ присутствіи Попечителя или заступающаго его мѣсто и тѣхъ Членовъ, которые, судя по общему раздѣленію занятій Совѣта, будутъ нужны для представленія заключеній, или принятія порученій.

4) *Относительно 15-ой статьи.* Нѣтъ необходимой надобности сообщать письменно выписку изъ послѣдовавшаго опредѣленія тому Члену Совѣта, на которомъ лежитъ обязанность исполнить оное; но въ журналѣ засѣданій слѣдуетъ только сдѣлать оговорку, что исполненіе сего поручено Члену N N, который, если присутствуетъ въ засѣданіи, тѣмъ самимъ уже долженъ считаться увѣдомленнымъ, отсутствующимъ же, смотря по важности и обширности опредѣленія, оно можетъ быть сообщаемо или на бумагѣ, но въ краткомъ по возможности изложеніи, или же словесно.

5) *Относительно 22-ой статьи.* Здѣсь говорится объ однихъ только Частныхъ Совѣтахъ, Обводовые же будутъ имѣть больше занятій, слѣдовательно и распредѣленіе оныхъ должно быть другое; что будетъ подробно указано въ особой инструкціи.

ksiąg, rejestrów i rachunków, nader jasno wskazują, w jaki sposób do wykonania jéj przepisów przystąpić należy; ażeby jednak żadnéj pod jakim bądź względem nie zostawić wątpliwości, Rada Główna uznała być słusznem następujące domieścić objaśnienia:

1) Dział I. II. III. i V. o ile się do którego z zakładów odnoszą, mogą być bez trudności zastosowane i wykonane; nadmienia się tylko:

2) *Co do* § *3-go.* Obsadzenie służby węwnętrznéj indywiduami, zależy od uznania Rad Szczegółowych, miarkowanego ściśle obliczoną potrzebą i zamożnością instytutu ich opiece poruczonego.

3) *Co do* § *10-go.* Posiedzenia tygodniowe, jako mające na celu załatwienie bieżących interessów i dopilnowanie biegu służby odbywać się mogą w małym komplecie, to jest w obecności Opiekuna lub jego zastępcy i Członków, którzy z ogólnego podziału zatrudnień Rady, do czynienia wniosków lub odebrania poruczeń będą potrzebnymi.

4) *Co do* § *15-go.* Niema koniecznéj potrzeby wyciągu zapadłéj uchwały kommunikować na piśmie Członkowi Rady do spełnienia respective postanowienia obowiązanemu; lecz tylko dodać należy w protokóle posiedzeń wzmiankę: że wykonanie niniejszego poruczone zostało Członkowi NN, który, jeśli jest obecnym, tém samém za uwiadomionego uważać się winien; nieobecnym zaś, w miarę ważności i obszerności uchwały, takową na piśmie, lecz treściwie i krótko, lub też ustnie, kommunikować można;

5) *Co do* § *22-go.* Jest tu mowa o samych tylko Radach Szczegółowych, w Radach zaś Obwodowych będzie więcéj czynności; tém samém przeto i podział takowych innym być powinien, co też przez oddzielną instrukcyę bliżéj wskazaném zostanie.

6) *Относительно 23-ей статьи.* Не слѣдуетъ полагать, чтобы, по смыслу этой статьи, каждый Членъ Совѣта былъ обязанъ по порученнымъ ему дѣламъ представлять въ засѣданіи письменный докладъ; къ нему относится только представленіе въ засѣданіи дѣла ввѣреннаго ему отдѣленія; докладъ же этотъ, хотя и словесный, долженъ быть внесенъ въ журналъ засѣданія Совѣта и рѣшенъ симъ послѣднимъ.

7) *Относительно 19 и 76-ой статей.* Къ разряду большихъ принадлежатъ тѣ заведенія, штатъ которыхъ составленъ на 50 или болѣе призрѣваемыхъ лицъ.

8) *Относительно 23-ей статьи.* Составленные Членами Частнаго Совѣта доклады тогда только получаютъ силу, когда будутъ утверждены журналомъ засѣданія, или же подписаны Предсѣдательствующимъ въ Совѣтѣ Попечителемъ, или за его отсутствіемъ, заступающимъ его мѣсто.

9) *Относительно 78-ой статьи.* Комплектъ обозначенныхъ въ приложеніи № 4 больничныхъ вещей должно соразмѣрять съ количествомъ назначенной для сего подлежащимъ смѣтнымъ росписаніемъ суммы, а также съ важностію и настоятельностію нужды. Но, чтобы расходы на этотъ предметъ не превышали размѣра опредѣленной подлежащимъ смѣтнымъ росписаніемъ суммы, слѣдуетъ стараться, чтобы на постройку больничныхъ вещей были расходуемы такія только суммы, какія, по мѣрѣ истеченія штатнаго срока, могутъ быть для сего употреблены.

10) *Относительно 80-ой статьи*, присовокупляется: что формы или образцы, о которыхъ говорится въ этой статьѣ, будутъ присылаемы Частнымъ Совѣтамъ Главнымъ Попечительнымъ Совѣтомъ по мѣрѣ развитія опредѣленныхъ симъ Уставомъ дѣйствій.

11) *Относительно 99-ой статьи.* Главную книгу больныхъ по формѣ № 5 и 6 обязанъ заготовить и вести Смотритель или исправляющій его должность, журналы же № 7 и 8, а также палатный билетъ № 10, медицинскіе чины.

6) *Co do § 23-go.* Nie należy uważać, aby w myśl tego paragrafu każdy Członek Rady obowiązany był poruczone sobie interessa na piśmie przedstawiać na sessyę; lecz że do niego należy wnosić na posiedzenie interess właściwego sobie oddziału, który to wniosek, chociażby ustny, przez protokół posiedzenia Rady przewiedziony i zdecydowany być winień.

7) *Co do §§ 19 i 76-go.* Do rzędu większych liczone być mają te zakłady, których etat ułożonym jest na 50 i więcéj osób, przedmiotem opieki będących.

8) *Co do § 23-go.* Referaty przez Członków Rady Szczegółowéj przygotowywać się mające, wtedy dopiero zupełnéj mocy nabierają, gdy przez protokół posiedzeń zatwierdzone, albo przez Opiekuna Prezydującego w Radzie, lub w jego nieobecności przez ustanowionego zastępcę onegoż, zaznaczonemi zostaną.

9) *Co do § 78-go.* Komplet efektów annexem N° 4 wskazanych, stosowanym być ma do wysokości przeznaczonego na ten cel w właściwym etacie funduszu, i do ważności oraz nagłości potrzeby. Dla nieprzekroczenia wszakże określonego na to w respective etacie funduszu, starać się należy, aby takie tylko kwoty na sprawianie efektów używane były, jakie w miarę już upłynionego czasu, stosownie do etatu z dołu użyte być będą mogły.

10) *Co do § 80-go.* Czyni się wzmianka: że wzory czyli modele, o których w tymże paragrafie jest mowa, w miarę rozwinięcia się działań niniejszą Ustawą zakreślonych, przez Radę Główną Opiekuńczą Radom Szczegółowym nadsyłane będą.

11) *Co do § 99-go.* Księgę główną chorych podług wzoru N° 5 i 6 Intendent, lub pełniący jego obowiązki, dzienniki zaś N° 7 i 8, tudzież kartę wpisową N° 10, służba lekarska prowadzić i sporządzać jest obowiązaną.

12) *Относительно 130-ой статьи.* Выписки сіи или вѣдомости должны быть составляемы по формѣ № 13 тогда только, когда, кромѣ *цѣлыхъ, половинныхъ* и *слабыхъ* порцій, будутъ выдаваемы *экстраординарныя* порціи или прибавки по особому распоряженію лекаря; слѣдовательно въ тѣ дни, въ которые не будутъ выдаваемы никакія экстраординарныя порціи или прибавки, выписки сіи слѣдуетъ составлять по формѣ № 44. Такъ какъ первый изъ этихъ случаевъ, преимущественно въ малыхъ больницахъ, будетъ встрѣчаться очень рѣдко, то въ такихъ болницахъ, форму № 44 слѣдуетъ считать обыкновенною, а форму № 13 необыкновенною.

13) *Относительно 133-ей статьи.* Изъ таковыхъ выписокъ ежедневно слѣдуетъ составить по формѣ № 14 одну общую выписку, которая, послѣ записки и вычисленія на оборотѣ страницы входящихъ въ составъ порцій съѣстныхъ припасовъ, вмѣстѣ съ выписками по палатамъ или отдѣленіямъ № 13, будетъ служить оправданіемъ ежедневнаго расхода жизненныхъ припасовъ, который долженъ быть записанъ во вторую часть журнала № 12.

14) *Относительно 222, 223 и 224-ой статей.* Журналы эти назначены собственно для большихъ больницъ, въ которыхъ, кромѣ этихъ журналовъ, должна быть ведена по формѣ № 5 и 6 такъ называемая *Главная книга больныхъ*, о коей упоминается въ 99-ой статьѣ и въ которой, для удобнѣйшаго контролированія оборота вещей, составляющихъ собственность больныхъ, слѣдуетъ прибавить графу: *„Номеръ депозитной квитанціонной книги для записки вещей, составляющихъ собственность больнаго лица.“*

15) Для сокращенія дѣлопроизводства въ малыхъ больницахъ вмѣсто всѣхъ трехъ книгъ по формамъ № 5, 6, 7 и 8 должна быть заведена одна толко главная книга больницъ, по формѣ № 5 и 6, безъ различія пола, съ тѣмъ, чтобы, въ случаѣ перемѣщенія больнаго въ другую больницу,

12) *Co do § 130-go.* Wyciągi te, czyli relewy, wtedy podług wzoru N⁰ 13 sporządzać należy, kiedy oprócz porcyj *całkowitych, połowicznych* i *ścisłych,* zarządzone zostaną porcye *nadzwyczajne* lub dodatki, z oddzielnego przepisu Lekarza; w dnie przeto, w których żadne porcye nadzwyczajne, ani też żadne dodatki nie będą zarządzone, wyciągi te sporządzać potrzeba według wzoru N⁰ 44. Ponieważ zaś pierwszy z tych wypadków, zwłaszcza przy mniejszych szpitalach, nader rzadko wydarzać się będzie; zatem w szpitalach takowych wzór N⁰ 44, za zwyczajny, wzór zaś N⁰ 13, za nadzwyczajny uważać należy.

13) *Co do § 133-go.* Z wyciągów takowych ułożyć potrzeba codziennie jeden wyciąg ogólny wedle wzoru N⁰ 14 który, po wpisaniu i obliczeniu na odwrotnéj jego stronicy produktów, do składu porcyj należeć mających, wraz z wyciągami salowemi lub oddziałowemi N⁰ 13, posłuży do usprawiedliwienia dziennego wydatku produtków wyrobionych, w części drugiéj dziennika N⁰ 12 zapisać się winnego.

14) *Co do §§ 222, 223 i 224-go.* Dzienniki tę służą właściwie dla większych szpitali, oprócz których prowadzona być ma w tychże, tak nazwana *Księga Główna chorych* wedle wzoru N⁰ 5 i 6, o któréj jest wzmianka w § 99, i w któréj, dla łatwiejszego skontrollowania obrotu rzeczy, własnością chorych będących, dodać należy rubrykę: *„Numer kwitaryusza depozytowego rzeczy, własność osoby choréj stanowiących.“*

15) Dla skrócenia manipulacyi w mniejszych szpitalach, w miejsce wszystkich trzech ksiąg wedle wzorów N⁰ 5 i 6, 7 i 8, prowadzona być ma jedna tylko księga główna chorych podług wzoru N⁰ 5 i 6, bez podziału na płcie, z uwagą, iż w razie tranzlokowania chorego do innego szpi-

оговорка о томъ была сдѣлана въ графѣ, назначенной для примѣчаній.

16) *Относительно 416 и 417-ой статей.* Постоянный срокъ для составленія общей описи недвижимостей назначается къ 1 числу Января 1844, для составленія же описи всѣмъ движимостямъ—къ 1 числу Іюня 1843 года.

17) *Относительно 427-ой статьи.* Правило, заключающееся въ этой статьѣ, а именно касательно веденія квитанціонныхъ книгъ для записки вещей больныхъ, должно быть соблюдаемо въ большихъ больницахъ во всемъ объемѣ, въ меньшихъ же — по мѣрѣ надобности и замѣщенія подлежащихъ должностей въ заведеніи.

18) *Относительно 428-ой статьи.* Въ малыхъ больницахъ, то есть такихъ, которыя устроены менѣе чѣмъ на 50 кроватей, протоколярная ревизія вещей должна быть произведена безусловно и со всею строгостію по крайней мѣрѣ одинъ разъ въ годъ, то есть въ концѣ смѣтнаго года.

19) *Что касается 460, 468, 469, 470 и 471-ой статей,* то слѣдуетъ примѣнять оныя въ большихъ заведеніяхъ со всею точностію, въ меньшихъ же—только по мѣрѣ надобности и денежныхъ средствъ заведенія.

20) *Относительно 517 и 518-ой статей.* Упомянутая въ этихъ статьяхъ квитанціонная книга должна быть ведена въ большихъ больницахъ, а именно такихъ, въ которыхъ по штату положено для этого занятія особое, получающее жалованье, лицо. Въ меньшихъ же больницахъ, особенно въ тѣхъ, въ коихъ веденіе главной книги больныхъ относится къ обязанности одного изъ Членовъ Частнаго Совѣта, достаточно будетъ дѣлать въ примѣчаніяхъ главной книги больныхъ отмѣтку о вещахъ больнаго и оборотѣ оныхъ.

21) *Относительно 549-ой статьи, состоящей въ связи съ 29-ою статьею Устава.* Такъ какъ установленные этимъ правиломъ годовые рапорты замѣняютъ собою требуемые существующими донынѣ правилами трехмѣсячные и годо-

tala, wiadomość o tém domieszczoną być winna w rubryce na uwagi przeznaczonéj.

16) *Co do §§ 416 i 417-go.* Termin normalny do ułożenia księgi gruntowéj na dzień 1 Stycznia 1844 r., do sporządzenia zaś inwentarza wszelkich ruchomości na dzień 1 Czerwca 1843 r. niniejszém się oznacza.

17) *Co do § 427-go.* Przy szpitalach większych przepis tym paragrafem objęty, mianowicie pod względem utrzymywania książeczek rewersowych na efekta, całkowicie, w mniejszych zaś, w miarę potrzeby i obsadzenia służby respective instytutowéj, ma być zachowany.

18) *Co do § 428-go.* Przy mniejszych, to jest mniéj niż na 50 łóżek urządzonych szpitalach, rewizya protokólarna efektów, raz przynajmniéj, to jest z końcem roku etatowego nieodzownie i najdokładniéj dopełnioną być winna.

19) *Co do §§ 460, 468, 469, 470 i 471-go.* Te przy większych zakładach w zupełności, przy mniejszych zaś podobnież tylko w miarę potrzeby i zamożności instytutu, wykonywać należy.

20) *Co do §§ 517 i 518-go.* Kwitaryusz w tych paragrafach wzmiankowany, prowadzonym będzie przy szpitalach większych, a mianowicie takich, których etat służby szpitalnéj obejmuje osobę płatną, do prowadzenia téj czynności obowiązaną. W mniejszych zaś szpitalach, zwłaszcza przy których prowadzenie księgi głównéj chorych należy do jednego z Członków Rady Szczegółowéj, dość będzie czynić o rzeczach chorego i obrocie onych stosowną wzmiankę w uwagach księgi głównéj chorych.

21) *Co do § 549-go, będącego w związku z § 29-m Ustawy.* Gdy rapporta roczne, z tego przepisu wynikające, zastąpić mają miejsce rapportów kwartalnych i rocznych, dotychczasowemi przepisami wymaganych i służyć będą Radzie Głównéj za

вые рапорты, и будутъ служить Главному Совѣту матеріаломъ для печатаемаго ежегодно общаго отчета, то, кромѣ прибавленія во второй части оныхъ, или по мѣрѣ надобности измѣненія графъ на слѣдующія:

II часть. Движеніе и количество населенія, состоящаго на попеченіи заведенія.										
	Больныхъ			Бѣдныхъ и престарѣлыхъ		Дѣтей на воспитаніи, пола		Итого		Примѣчанія
	мущинъ	женщинъ	дѣтей	мущинъ	женщинъ	мужескаго	женскаго	содержимыхъ лицъ	больничныхъ дней	
										Согласно симъ цифрамъ, смертность составляла: а) соразмѣрно содержимымъ въ заведеніи лицамъ напр. какъ 1 къ 8. б) Соразмѣрно выбывшимъ изъ больницы лицамъ, напр. какъ 1 къ 10.

съ тѣмъ, чтобы сдѣлать нагляднымъ движеніе дѣтей, а также движеніе бѣдныхъ и престарѣлыхъ, гдѣ они находятся,— слѣдуетъ также дополнять эти рапорты примѣчаніями, которыя должны заключать въ себѣ свѣдѣнія, указанныя въ 1, 3, 4, 5 и 6 пунктахъ предписанія Главнаго Совѣта отъ 1 Декабря 1834 г., съ тѣмъ условіемъ, что они должны быть

materyał do ogólnego sprawozdania, corocznie drukiem ogłaszanego; przeto, oprócz dodania w drugiéj ich części lub w miarę potrzeby zmienienia rubryk na następujące:

CZĘŚĆ II, RUCH I LICZBA LUDNOŚCI, OPIEKI INSTYTUTU DOZNAJĄCÉJ.

	Chorych			Ubogich i starców		Dzieci na wychowaniu płci		Ogółem		Uwagi
	mężczyzn	kobiet	dzieci	mężczyzn	kobiet	męzkiéj	żeńskiéj	osób podejmowanych	dni szpitalnych	
										Podług liczb obocznych śmiertelność wynosiła: a) w stosunku do osób w zakładzie utrzymywanych, np. jak 1 do 8. b) w stosunku do osób wyszłych z szpitala, np. jak 1 do 10.

a to dla wykazania ruchu dzieci, tudzież ruchu ubogich i starców, gdzie to ma miejsce; uzupełniać też rapporta należy uwagami, obejmować mającemi wiadomości, w punktach 1, 3, 4, 5 i 6, Urządzenia Rady Głównéj z dnia 1 Grudnia 1834 r. objęte, z warunkiem: że wiadomości te z okresu całego roku zebrane być powinny. Nadto, celem wykazania dzien-

собранныя за цѣлый годъ. Сверхъ того, для показанія ежедневнаго расхода на общее содержаніе, а также на продовольствіе и леченіе одного больнаго, или одного лица, состоящаго на попеченіи заведенія, возлѣ графъ, показывающихъ состояніе имущества, необходимо, въ примѣчаніяхъ, дѣлать отмѣтку въ слѣдующихъ словахъ:

„Согласно показанному, въ этой вѣдомости, результату, „такъ какъ итогъ общихъ расходовъ составляетъ въ годъ N „руб. N коп., а въ томъ заключается расходъ на одно толь„ко продовольствіе больныхъ, составляющій N руб. N к., „расходъ же на одни лекарства N руб. N коп., то, раздѣ„ливъ эти суммы на число N больничныхъ дней, окажется, „что ежедневный расходъ на содержаніе одного лица состав„ляетъ N коп., ежедневный расходъ на продовольствіе „онаго N коп., а ежедневный расходъ на употребленныя „для него лекарства N коп. сер."

Кромѣ того, слѣдуетъ обращать вниманіе на то, чтобы всѣ расходы на продовольствіе, одежду и другія больничныя потребности помѣщались въ графѣ „на больничныя потребности."

Для точнѣйшаго означенія наличныхъ капиталовъ, показанныхъ въ упомянутомъ рапортѣ, въ графахъ для остатко въ необходимо въ примѣчаніяхъ возлѣ этихъ же графъ, дѣлать отмѣтку слѣдующаго содержанія:

„изъ числа этихъ капиталовъ помѣщено:

„ *а*) въ Польскомъ Банкѣ, въ видѣ постояннаго по„мѣщенія, для приращенія сложными или „обыкновенными процентами, или въ видѣ депо„зита . . . . N р. N к.

„ *б*) въ видѣ ипотечнаго помѣщенія N — N —

„Итого, какъ въ графѣ, N р. N к."

Наконецъ, Главный Совѣтъ обращаетъ вниманіе Частныхъ Совѣтовъ на то: что, хотя вышеупомянутые рапорты, согласно 29 и 549-ой статьямъ Устава, должны быть представляемы Гражданскимъ Губернаторамъ, однако они совершенно отличаются отъ тѣхъ, какіе, согласно распоряженію Главнаго

nego kosztu ogólnego podejmowania, tudzież żywienia i leczenia jednego chorego, lub jednéj osoby, przedmiotem opieki instytutu będącéj, obok rubryk stan funduszów obejmujących, domieszczać potrzeba w uwagach wzmiankę w wyrazach:

„Podług obocznego rezultatu, gdy ogólne wydatki czy-„nią rocznie rsr. N, kop. N, a w tém mieści się koszt „saméj żywności chorych, czyniący rsr. N, kop. N, koszt „zaś samych lekarstw rsr. N, kop. N; przeto, podzieliwszy „też summy przez liczbę dni szpitalnych N, okaże się: iż „koszt dzienny utrzymania jednéj osoby kop. N, koszt „dzienny jéj żywności kop. N, koszt zaś dzienny na lekar-„stwa dla niéj użyte kop. N, wynosi."

Przytém baczyć jeszcze potrzeba, aby wszystkie wydatki na żywność, odzież i inne potrzeby służby instytutowéj, zamknięte były w rubryce: „na służbę szpitalną."

Dla bliższego zaś oznaczenia stanu kapitałów, rzeczonym rapportem w rubrykach remanentu wykazywanych czynić należy w uwagach, zaraz obok tychże rubryk, wzmiankę w wyrazach:

„ z kapitałów tych ulokowano:
„ *a*) w Banku Polskim na lokacyi stałéj, z procentem
„ składanym, albo zwyczajnym, lub na lokacyi depo-
„ zytowéj . . . . rsr. N. kop. N.

„ *b*) na lokacyi hypotecznéj. . . rsr. N. kop. N.
„ Łącznie jak w rubryce . . , rsr. N. kop. N."

Nakoniec Rada Główna zwraca uwagę Rad Szczegółowych: że rapporta, o których wyżéj mowa, lubo stosownie do §§ 29 i 549 Ustawy, składane być winny Gubernatorom Cywilnym, jednakże są zupełnie inne od tych, jakie tymże Gubernatorom Cywilnym, na skutek rozporządzenia

Совѣта отъ 9 (21) Іюля с. г., за № 7,989/24,486, слѣдуетъ представлять Гражданскимъ Губернаторамъ въ установленные въ этомъ же распоряженіи сроки, для представленія ихъ чрезъ посредство Князя Намѣстника въ Царствѣ, Его Императорскому Величеству.

22) Такъ какъ опредѣленный 452-ою статьею Устава больницъ срокъ для представленія проектовъ смѣты на 1843 и слѣдующіе за тѣмъ годы уже истекъ, то Главный Попечительный Совѣтъ, поставляя Частнымъ Совѣтамъ (неимѣющимъ доселѣ утвержденныхъ смѣтъ на 1843 г.) въ непремѣнную обязанность представить эти проекты къ 19 Ноября (1 Декабря) с. г., строжайше предписываетъ, чтобы при составленіи этихъ проектовъ соблюдены были со всею строгостію правила, изложенныя въ статьяхъ 431 до 452-ой включительно.

23) Такъ какъ въ формѣ для годоваго отчета № 31, принятъ порядокъ, сообразный съ установленною по смѣтѣ очередью статей, составляемыя же доселѣ смѣты заключаютъ въ себѣ другія и въ другой очереди поставленныя заглавія, то имѣющій быть составленнымъ за 1842 годъ отчетъ долженъ быть примѣненъ, относительно очереди статей, къ нынѣ дѣйствующему смѣтному росписанію, во всѣхъ же прочихъ отношеніяхъ, на сколько сіе возможно, къ новому Уставу.

24) Главный Совѣтъ объявляетъ симъ, для свѣдѣнія Частныхъ Совѣтовъ, что, для устраненія затрудненій, могущихъ встрѣтиться при развитіи правилъ вышеупомянутаго Устава, равно какъ и для установленія въ дѣйствіяхъ Частныхъ Совѣтовъ необходимаго однообразія, будутъ заготовлены по формамъ 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 34, 40, 44, 45 и 51-ой соотвѣтственные печатные листы для заведенія книгъ, реестровъ и контролей, и разосланы Частнымъ Совѣтамъ въ соотвѣтственномъ количествѣ до истеченія текущаго года.

Такъ какъ, по смыслу 60-ой статьи Высочайшаго указа, помѣщеннаго во главѣ Устава больницъ, установленныя ны-

Rady Główněj z dnia 9 (21) Lipca r. b. Nr. 7,989/24,486 dla przedstawiania ich, za pośrednictwem Księcia Namiestnika Królestwa Najjaśniejszemu Panu, w przepisanych téinże rozporządzeniem terminach, składać należy.

22) Ponieważ termin przedstawienia projektów do etatu na r. 1843 i następne, § 452-m Ustawy szpitalnéj oznaczony, już upłynął; przeto Rada Główna Opiekuńcza wkładając na Rady Szczegółowe, (dotąd etatu na r. 1843 potwierdzonego nie mające), obowiązek nieodzownego przedstawienia tychże projektów na dzień 19 Listopada (1 Grudnia) r. b., zastrzega najmocniéj, aby projekta takowe, jak najściśléj do przepisów, w §§ 431 do włącznie 452 zawartych, były zastosowane.

23) Gdy we wzorze do rachunku rocznego N° 31 przyjętym jest porządek, zastosowany do kolei tytułów w etacie ustanowionéj, etaty zaś dotychczasowe inne tytuły i w innéj kolei uporządkowane obejmują; przeto rachunek za rok 1842 ułożyć się mający, pod względem kolei tytułów, do etatu obecnie obowiązującego, pod innemi zaś względami, o ile możność dozwoli, do nowéj Ustawy zastosowany być winien.

24) Dla wiadomości Rad Szczegółowych oznajmia niniejszém Rada Główna, iż celem ułatwienia trudności, przy rozwinięciu przepisów powyższéj Ustawy napotkać się mogących, jak równie celem zapewnienia działaniom Rad Szczegółowych potrzebnéj jednostajności, stosowne druki na założenie ksiąg, rejestrów i kontroll, wedle wzorów 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 34, 40, 44, 45 i 51 przygotować się mające, będą Radom Szczegółowym w odpowiedniéj ilości, przed końcem bieżącego roku, nadesłane.

Gdy w myśl artykułu 60-go Najwyższego Ukazu, na czele Ustawy szpitalnéj umieszczonego, przepisy rachunkowe

нѣ для больницъ правила счетоводства должны быть примѣнены ко всѣмъ благотворительнымъ заведеніямъ, то Частный Совѣтъ, строго соблюдая эти правила, на сколько это совмѣстно съ назначеніемъ ввѣреннаго ему заведенія, можетъ при всемъ томъ веденныя донынѣ книги и контроли вести и на будущее время, по мѣрѣ настоятельной въ нихъ необходимости.

Въ случаѣ возникшихъ затрудненій въ исполненіи котораго либо изъ преподанныхъ въ упомянутомъ Уставѣ правилъ, Частный Совѣтъ можетъ представить въ Главный Совѣтъ свои по сему предмету соображенія и предположенія, какія, по мѣрѣ пріобрѣтеннаго опыта, будутъ имъ признаны необходимыми—или для дополненія этихъ же правилъ, или же для введенія въ оный соотвѣтственныхъ измѣненій или ограниченій.

Точное только исполненіе Высочайше утвержденныхъ правилъ упомянутаго Устава поселитъ въ Главномъ Совѣтѣ убѣжденіе о той ревности, какой угнетенная нищетою часть общества имѣетъ право ожидать отъ Частныхъ Совѣтовъ; а хотя ожиданія эти основываются на одномъ только сознаніи долга гражданина лицами, призванными къ ихъ составу довѣріемъ Правительства, и на искреннемъ ихъ содѣйствіи, не менѣе того однако Главный Совѣтъ увѣренъ, что эти надежды будутъ увѣнчаны совершеннымъ успѣхомъ.

Варшава, 20 Октября (1 Ноября) 1842 года.

Предсѣдательствующій, Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Любовидзкій.*

№. 41,589/8,726.

dla szpitali obecnie ustanowione, mają być zastosowane do wszystkich zakładów dobroczynnych; przeto Rada Szczegółowa, obok ścisłego, o ile na to przeznaczenie tego instytutu zezwala, zastosowania się do tychże przepisów, prowadzone dotąd księgi i kontrolle, w miarę koniecznéj potrzeby, i nadal utrzymywać może.

W razie napotkania jakiéjkolwiek trudności pod względem wykonania którego bądź z przepisów, Ustawą powyższą objętych, mocną jest Rada przedstawić Radzie Głównéj swoje w téj mierze spostrzeżenia i uwagi, jakie w miarę powziętego doświadczenia, bądź ku uzupełnieniu tychże przepisów, bądź też ku zaprowadzeniu w nich stosownéj zmiany lub modyfikacyi, potrzebnemi być uzna.

Z trafnego spełnienia urządzeń, pomienioną Ustawą Najwyżéj do wykonania poleconych, czerpać będzie Rada Główna przekonanie o gorliwości, jakiéj się od Rad Szczegółowych przyciśniona niedolą część społeczeństwa spodziewać ma prawo; a lubo oczekiwania te, na samém jedynie uczuciu obywatelskiéj dążności osób, do ich składu zaufaniem Rządu wezwanych, i na ich szczerém spółdziałaniu opiera, niemniéj przecież jest pewną, iż nadzieja takowa najzupełniejszym skutkiem uwieńczoną zostanie.

w Warszawie, d. 20 Października (1 Listopada) 1842 r.

Prezydujący, Radca Stanu,
(podpisano) *Lubowidzki.*

Nr. 41,589/8,726.

№ 3.

Инструкція Уѣзднымъ Попечительнымъ Совѣтамъ.

(6 (18) Февраля 1843 г.)

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ развитіе 27-ой статьи Высочайшаго указа 18 Февраля (2 Марта) 1842 года, Правительственная Коммисія издаетъ слѣдующую Инструкцію Уѣзднымъ Попечительнымъ Совѣтамъ.

ГЛАВА I.

Составъ и устройство Уѣздныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ.

Статья 1.

Уѣздный Попечительный Совѣтъ есть учрежденіе, завѣдывающее больницами, приходскими домами призрѣнія и другими, находящимися въ уѣздѣ богоугодными заведеніями, и, кромѣ того, оно пользуется правами и обязанностями Частнаго Попечительнаго Совѣта Уѣздной Больницы. Городскія заведенія въ губернскихъ и въ другихъ большихъ городахъ, а равно учрежденныя въ нихъ благотворительныя общества состоятъ въ вѣдѣніи подлежащаго Уѣзднаго Совѣта.

№ 3.

Instrukcya dla Rad Opiekuńczych Powiatowych.

(z d. 6 (18) Lutego 1843 roku.)

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

W rozwinięciu Ukazu NAJJAŚNIEJSZEGO PANA z dnia 18 Lutego (2 Marca) 1842 r. artykułu 27, wydaje następującą Instrukcyę dla Rad Opiekuńczych Powiatowych.

TYTUŁ I.

Skład i organizacya Rad Opiekuńczych Powiatowych.

Artykuł 1.

Rada Opiekuńcza Powiatowa jest Władzą przełożoną nad szpitalami, domami schronień parafialnemi, i innemi dobroczynnemi zakładami, w powiecie znajdującemi się, i obok tego, ma attrybucye i obowiązki Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj Szpitala Powiatowego. Instytuta miejskie w miastach gubernialnych i innych większych, tudzież Towarzystwa Dobroczynne w nich zawiązane, zostają pod wiedzą właściwéj Rady Powiatowéj.

Статья 2.

Попечительный Совѣтъ составляютъ:

a) Предсѣдательствующій Попечитель, назначаемый Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ;

b) Члены, принадлежащіе къ составу Совѣта, по занимаемымъ ими должностямъ, а именно:

Начальникъ Уѣзда,

Попечители, Предсѣдательствующіе въ Частныхъ Совѣтахъ находящихся въ уѣздѣ заведеній,

одинъ Членъ благотворительнаго общества, гдѣ таковое существуетъ,

уѣздный врачъ;

c) Члены, назначенные Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, а именно:

высшее духовное лицо, или одинъ изъ Декановъ (Благочинныхъ) въ уѣздѣ.

частныя лица, извѣстныя своимъ человѣколюбіемъ и самопожертвованіемъ на пользу страждущихъ.

Въ засѣданіяхъ Уѣзднаго Попечительнаго Совѣта, въ случаѣ отсутствія Предсѣдательствующаго Попечителя, предсѣдательствуетъ одинъ изъ Членовъ, засѣдающихъ не по должности, но по назначенію того же Попечителя.

ГЛАВА II.

Обязанности и права Уѣздныхъ Совѣтовъ.

Статья 3.

Постановленія и распоряженія, изложенныя въ Уставѣ для больницъ, обязательны для Уѣздныхъ Совѣтовъ, какъ

Artykuł 2.

Rada Opiekuńcza składa się:

a) z Opiekuna Prezydującego, przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych mianowanego;

b) z Członków z urzędu do jéj składu należących, jako to:

Naczelnika Powiatu,

Opiekunów Prezydujących w Radach Szczegółowych zakładów, w powiecie egzystujących,

Jednego Członka Towarzystwa Dobroczynności, gdzie takowe istnieje,

Lekarza Powiatowego;

c) z Członków, przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych mianowanych, a mianowicie:

wyższego duchownego, lub jednego z Dziekanów powiatu,

obywateli znanych z uczuć i poświęcenia się dla cierpiącéj ludzkości.

Przewodniczenie obradom Rady Opiekuńczéj Powiatowéj, w razie nieobecności Opiekuna Prezydującego, należeć będzie do jednego z Członków, nie z urzędu zasiadających, przez tegoż Opiekuna na zastąpienie go powołanego.

TYTUŁ II.

Obowiązki i attrybucye Rad Powiatowych.

Artykuł 3.

Przepisy i rozporządzenia zawarte w Ustawie szpitalnéj, obowiązującemi są dla Rad Powiatowych, tak pod

относительно порядка управленія больницами, учрежденными для больныхъ, такъ и относительно внутренняго оныхъ устройства.

Статья 4.

Въ дополненіе къ 22-ой статьѣ Устава больницъ, въ которой указано распредѣленіе занятій между Членами Совѣта, постановляется, что двумъ или тремъ Членамъ, смотря по числу приходовъ въ уѣздѣ, поручаются дѣла приходскихъ дозоровъ, доклады по онымъ въ засѣданіяхъ Совѣта и посѣщеніе приходскихъ домовъ призрѣнія.

Статья 5.

Начальникъ Уѣзда обязанъ сноситься съ Уѣзднымъ Совѣтомъ по всѣмъ предметамъ, относящимся къ исполненію вышеозначеннаго Высочайшаго указа и Устава больницъ, а равно оказывать Совѣту содѣйствіе, въ приведеніи находящихся подъ его начальствомъ заведеній въ цвѣтущее по возможности состояніе.

Статья 6.

Начальникъ Уѣзда не вправѣ давать предписаній Совѣту, или требовать, чтобы Совѣтъ въ своихъ постановленіяхъ подчинялся его волѣ. Однакожъ, еслибы предположенія и замѣчанія Начальника Уѣзда не были приняты въ уваженіе, въ такомъ случаѣ онъ можетъ представить о семъ Гражданскому Губернатору, который исправляетъ замѣченныя упущенія, или же, въ болѣе важныхъ случаяхъ, передаетъ на разрѣшеніе Главнаго Совѣта.

względem sposobu zarządzania szpitalami, urządzonemi dla chorych, jako i pod względem wewnętrznéj ich organizacyi.

Artykuł 4.

Do artykułu 22 Ustawy szpitalnéj, który przepisuje podział czynności między członków Rady, dodaje się, iż dwóch lub trzech Członków, stosownie do liczby parafij w powiecie, poruczone mieć sobie będą interessa tyczące się dozorów parafialnych, wnoszenie onych na posiedzenia Rady i zwiedzanie domów schronienia parafialnych.

Artykuł 5.

Naczelnik Powiatu znosić się ma z Radą Powiatową w tém wszystkiém, co się tyczy wykonania zwyż powołanego Ukazu i Ustawy szpitalnéj, i dopomagać Radzie w doprowadzeniu zakładów, pod jéj zwierzchnictwem będących, do stanu, o ile być może pomyślnego.

Artykuł 6.

Naczelnik Powiatu nie ma prawa wydawania poleceń od siebie Radzie, ani żądania, aby się do jego woli w decyzyach swoich stosowała. Jednakże, gdyby wnioski i uwagi Naczelnika Powiatu przyjęcia nie znalazły, może takowe przedstawić Gubernatorowi Cywilnemu, który zaszłe uchybienia sprostuje, albo też w ważniejszych przypadkach, do decyzyi Rady Głównéj odniesie.

Статья 7.

Сверхъ обязанностей и занятій Уѣзднаго Совѣта по завѣдыванію больницею, исчисленныхъ въ 1-омъ раздѣлѣ Устава больницъ, къ предметамъ занятій Совѣта, проистекающихъ изъ надзора его за приходскими домами призрѣнія и другими заведеніями, находящимися въ уѣздѣ, относится еще слѣдующее:

1) наблюденіе за исполненіемъ существующихъ постановленій приходскими дозорами и домами призрѣнія;

2) рѣшеніе споровъ, возникающихъ между дозорами о принадлежности нищихъ къ тому, или другому приходу;

3) разрѣшеніе сомнѣній, возникающихъ въ самомъ дозорѣ относительно свойства и назначенія капиталовъ, записей и недвижимыхъ имуществъ, завѣщанныхъ въ пользу прихода или бѣдныхъ;

4) опредѣленіе объ отправленіи въ губернскій домъ призрѣнія, или въ другія заведенія бѣдныхъ, не принадлежащихъ ни къ одному приходу, а также тѣхъ, которые не могутъ быть помѣщены въ приходскихъ домахъ призрѣнія;

5) веденіе контроля имуществу въ приходахъ, завѣщанному въ пользу бѣдныхъ;

6) разсмотрѣніе и утвержденіе счетовъ приходскихъ дозоровъ по имуществу, предназначенному въ пользу бѣдныхъ;

7) представленіе Гражданскимъ Губернаторамъ и Главному Совѣту годичныхъ отчетовъ, согласно существующимъ правиламъ, о состояніи приходскихъ домовъ призрѣнія, а равно всѣхъ заведеній въ уѣздѣ.

Статья 8.

Въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ церковный попечитель проживаетъ въ томъ же самомъ селеніи, въ которомъ находится церковь и приходской домъ призрѣнія, онъ по должности

Artykuł 7.

Prócz obowiązków i czynności Rady Powiatowéj, jako zawiadującéj szpitalem, które są wyszczególnione w dziale I-m Ustawy szpitalnéj, ma taż Rada następujące przedmioty zajęcia, wynikające z jéj nadzoru nad domami parafialnemi i innemi zakładami, w powiecie istniejącemi:

1) prowadzić nadzór nad wykonaniem obowiązujących przepisów przez też dozory i nad parafialnemi domami schronień;

2) rozstrzygać spory, zachodzące między dozorami, o należenie ubogich do téj lub owéj parafii;

3) rozstrzygać wątpliwości, zachodzące w samym dozorze, względem natury i przeznaczenia funduszów, legatów i własności nieruchomych, na rzecz parafii lub ubogich zapisanych;

4) stanowić względem odsyłania do domu przytułku gubernialnego, lub do innych zakładów, ubogich, nienależących do żadnéj parafii, lub nie mogących się umieścić w domach schronienia;

5) prowadzić kontrollę funduszów, po parafiach dla ubogich zapisanych;

6) przeglądać i zatwierdzać rachunki dozorów parafialnych, z funduszów dla ubogich przeznaczonych;

7) zdawać rapporta roczne Gubernatorom Cywilnym i Radzie Głównéj, stosownie do obowiązujących przepisów, o stanie domów schronienia parafialnych, tudzież wszelkich zakładów w powiecie.

Artykuł 8.

Gdziekolwiek kollator kościoła zamieszkały jest w téj wsi, w któréj się znajduje kościół i dom schronienia parafialny, tam jest z urzędu Prezydującym w dozorze. —

состоитъ Предсѣдателемъ дозора. Если же попечитель не можетъ предсѣдательствовать, то ему предоставляется право избрать лицо, которое бы отъ его имени исправляло обязанности Члена дозора, хотябы предсѣдательствующимъ былъ избранъ кто либо другой.

Статья 9.

Наблюденіе за дѣйствіями приходскихъ дозоровъ производится Уѣзднымъ Совѣтомъ, либо въ полномъ комплектѣ, при разсмотрѣніи рапортовъ и счетовъ, представляемыхъ этими дозорами, или же посредствомъ членовъ его, командируемыхъ для осмотра приходскихъ домовъ призрѣнія. Въ томъ и въ другомъ случаѣ, главное вниманіе должно быть обращено на то, въ точности ли исполняются существующія постановленія.

Статья 10.

Для осмотра приходскихъ дозоровъ и домовъ призрѣнія будутъ назначаемы тѣ изъ Членовъ Совѣта, которые проживаютъ въ уѣздѣ, въ деревняхъ, и, по близости разстоянія, могутъ посѣщать сосѣдніе, или же не слишкомъ отдаленные отъ мѣстъ ихъ жительства приходы. Съ этою цѣлью Совѣтъ распредѣлитъ приходы въ уѣздѣ между двумя или тремя Членами, для присмотра и посѣщенія оныхъ.

Статья 11.

Членъ, которому относительно попеченія о бѣдныхъ порученъ надзоръ за извѣстнымъ числомъ приходовъ, обязанъ посѣщать оные по крайней мѣрѣ два раза въ годъ и во время этихъ посѣщеній удостовѣриться: ведется ли, согласно правиламъ, опись имуществу бѣдныхъ и книга благотворительныхъ приношеній; въ какомъ состояніи находится домъ

Gdzie zaś Kollator nie może być Prezydującym, tam służy mu prawo wybrania osoby, którąby w jego imieniu obowiązki Członka dozoru sprawowała, chociażby inna na Prezydującego w dozorze wybraną była.

Artykuł 9.

Nadzór nad czynnościami dozorów parafialnych prowadzi Rada Powiatowa, raz—w całym komplecie przy rozbiorze rapportów i rachunków, przez też dozory składanych, drugi raz—za pośrednictwem Członków swoich, delegowanych do zwiedzania domów schronienia parafialnych. W każdym razie na to głównie zwracać ma uwagę, aby obowiązujące przepisy jak najściśléj wykonywane były.

Artykuł 10.

Do zwiedzania dozorów i domów schronienia parafialnych, przeznaczani będą ci z pomiędzy Członków Rady, którzy są zamieszkali we wsiach w powiecie, i mogą, z powodu saméj blizkości położenia, zwiedzać parafie przyległe, lub niezbyt odległe od zamieszkania swego. W tym celu podzieli Rada między dwóch lub trzech Członków swoich parafie powiatu, do dozorowania i zwiedzania onych.

Artykuł 11.

Członek, któremu poruczony został dozór nad pewną liczbą parafij, pod względem wykonania w nich opieki nad ubogimi, winien zwiedzić je przynajmniéj dwa razy do roku i w czasie swojéj wizyty przekonać się: czyli, stosownie do przepisów, utrzymywany jest inwentarz majątku ubogich i księga darów dobroczynnych; w jakim stanie jest dom schro-

призрѣнія; имѣютъ ли помѣщенныя въ ономъ лица право на попеченіе прихода; получаютъ ли акуратно все имъ слѣдующее; не имѣютъ ли они съ своей стороны какого либо повода къ нареканіямъ; вообще, соблюдается ли во всѣхъ подробностяхъ инструкція изданная для приходскихъ дозоровъ. Въ случаѣ замѣченныхъ имъ какихъ либо упущеній, онъ сносится по сему предмету съ Предсѣдателемъ дозора и тогда только представляетъ о томъ Попечительному Совѣту, если замѣченныя упущенія, по соглашенію съ мѣстнымъ дозоромъ, не могутъ быть исправлены. При такихъ осмотрахъ необходимо всегда имѣть въ виду, что исполненіе обязанностей какъ въ Уѣздномъ Совѣтѣ, такъ и въ приходскомъ дозорѣ, есть долгъ гражданина, внушаемый человѣколюбіемъ, что усердное исполненіе этого долга вполнѣ зависитъ отъ взаимной уступчивости и добраго согласія, и, наконецъ, что приказанія и всѣ проявленія чиновной подчиненности, не должны здѣсь имѣть мѣста.

Статья 12.

Въ случаѣ, еслибы, при исполненіи ст. 48-ой Высочайшаго указа 18 Февраля (2 Марта) 1842 года, возникли споры между двумя приходами, къ которому изъ нихъ принадлежитъ нищій, то о таковомъ недоразумѣніи слѣдуетъ сдѣлать представленіе въ Уѣздный Совѣтъ, который постановляетъ по сему предмету окончательное рѣшеніе.

Основаніемъ, при рѣшеніи споровъ этого рода, должны служить слѣдующія правила:

a) нищій считается принадлежащимъ къ тому приходу, въ которомъ находится его родственникъ, или другое лицо, на коемъ лежитъ законная обязанность содержать его;

b) еслибы лицо, обязанное по закону содержать нищаго, само находилось въ такомъ положеніи, что не могло бы содержать его при себѣ, въ такомъ слу-

nienia; czy umieszczeni w nim ludzie mają prawo do opieki parafialnéj; czy ich dochodzi to, co im jest przeznaczone; czy niema jakich zażaleń z ich strony; — słowem, czyli instrukcya dla dozorów wydana, jest wykonywaną we wszystkich szczegółach swoich. W razie dostrzeżenia jakich zboczeń, zniesie się w téj mierze z Prezydującym w dozorze, i w tym tylko razie okoliczność, sprostowania potrzebującą, Radzie powiatowéj przedstawi, gdyby za porozumieniem się z dozorem miejscowym, załatwioną być nie mogła. Przy takich rewizyach baczyć zawsze należy na to, że pełnienie obowiązków, tak w Radzie powiatowéj, jak w dozorze parafialnym, są to wysługi obywatelskie, dobroczynnością powodowane, które, przez względne, wspólne i dobre porozumienie się w gorliwości utrzymywane być mogą, i że nakazy, oraz wszelkie znamiona zwierzchności urzędniczéj, miejsca tutaj mieć nie powinny.

Artykuł 12.

Gdy przy wykonaniu artykułu 48-go Ukazu Najjaśniejszego Pana z dnia 18 Lutego (2 Marca) 1842 r. zachodzić mogą między dwiema parafiami spory, do któréj z nich ubogi należy, wątpliwość ta przedstawioną zostanie Radzie powiatowéj, która w tym przedmiocie stanowi ostatecznie.

Zasady do rozstrzygania takich sporów są następujące:

a) ubogi uważa się za należącego do téj parafii, w któréj znajduje się jego krewny, lub inna osoba, utrzymywania go prawny obowiązek mająca;

b) w razie gdy osoba, do utrzymywania ubogiego prawny obowiązek mająca, sama znajduje się w takim stanie, że go przy sobie utrzymywać nie

чаѣ нищій считается принадлежащимъ къ тому приходу, въ которомъ онъ записанъ по книгѣ народонаселенія подлежащей гмины;

c) нищій, не имѣющій постояннаго мѣста жительства, а равно никого такого, на комъ бы лежала законная обязанность содержать его и который былъ бы въ состояніи исполнять эту обязанность, да притомъ не записанный въ книги народонаселенія и занимающійся бродяжничествомъ и выпрашиваніемъ милостыни, не можетъ быть навязанъ приходу, въ которомъ онъ проживалъ временно, или гдѣ онъ задержанъ, но долженъ быть помѣщенъ въ губернскомъ домѣ призрѣнія.

Статья 13.

Еслибы оказалось, что нищій какого либо прихода имѣетъ одно или нѣсколькихъ зажиточныхъ лицъ, обязанныхъ по закону призрѣвать его, но проживающихъ въ другой губерніи, или уѣздѣ,—въ такомъ случаѣ, по представленію подлежащаго дозора, Уѣздный Совѣтъ обязанъ войти въ сношеніе съ Совѣтомъ указаннаго уѣзда, касательно помѣщенія помянутаго нищаго при лицѣ или лицахъ, обязанныхъ по закону призрѣвать его, при чемъ предваряется, что нищій долженъ быть отправленъ туда не прежде, какъ по повѣркѣ всѣхъ обстоятельствъ дѣла и по полученіи отъ подлежащаго Уѣзднаго Совѣта увѣдомленія, что въ указанномъ мѣстѣ дѣйствительно находятся лицо или лица состоятельныя, обязанныя по закону призрѣть помянутаго нищаго. До полученія таковаго увѣдомленія, нищій долженъ оставаться въ приходѣ, въ которомъ онъ имѣетъ постоянное или временное жительство.

może,— ubogi należy do téj parafii, w któréj zapisany jest w księgę ludności właściwéj gminy;

c) ubogi, nie mający stałego zamieszkania i nie mający nikogo, ktoby go utrzymywać miał prawny obowiązek i dopełniać to był w stanie, nieobjęty żadną księgą ludności, włóczęgostwu i żebractwu oddany, nie może być narzucany parafii, w któréj chwilowo bawił, lub gdzie został schwytany, lecz umieszczony być ma w domu przytułku gubernialnym.

Artykuł 13.

Gdyby się okazało, że dla ubogiego któréj parafii, znajduje się osoba lub osoby zamożne, prawny obowiązek utrzymywania go mające, w innéj gubernii lub powiecie mieszkające, w takim razie, na przedstawienie właściwego dozoru, Rada powiatowa zniesie się z Radą wskazanego powiatu, celem umieszczenia takiego ubogiego przy osobie lub osobach, prawny obowiązek utrzymywania go mających. Przy czém zastrzega się, ażeby ubogi nie był sam wcześniéj odesłany, aż po sprawdzeniu całéj okoliczności i po odebraniu od właściwéj Rady powiatowéj uwiadomienia, że w miejscu wskazaném znajduje się osoba, lub osoby zamożne, rzeczonego ubogiego utrzymywać prawny obowiązek mające. Do czasu dojścia takiego zawiadomienia, ubogi powinien pozostać w parafii, w któréj ma stałe lub czasowe zamieszkanie.

Статья 14.

Нищіе, которые не могутъ найти пріюта въ приходахъ, должны быть отсылаемы въ дома призрѣнія или другія благотворительныя заведенія не иначе, какъ съ разрѣшенія Гражданскаго Губернатора, по мѣрѣ существованія таковыхъ заведеній и согласно правиламъ, на основаніи которыхъ нищіе могутъ быть помѣщаемы въ этихъ заведеніяхъ.

Статья 15.

Для веденія постояннаго контроля, капиталамъ и всякаго рода недвижимому и движимому имуществу, принадлежащему приходскимъ бѣднымъ въ уѣздѣ, приходской дозоръ заведетъ у себя главную книгу капиталовъ и собственности, въ коей имѣетъ быть подробно описано имущество бѣдныхъ въ приходѣ. Въ книгу эту вносятся всякія приращенія и убыли. Общая вѣдомость о состояніи этого имущества въ цѣломъ уѣздѣ будетъ составляема Уѣзднымъ Совѣтомъ въ особо заведенной для этой цѣли книгѣ, вся же отчетность эта должна быть ведена по изданнымъ для сего формамъ.

Изготовленный въ Уѣздномъ Совѣтѣ по изданной формѣ общій отчетъ о недвижимомъ имуществѣ и капиталахъ, составляющихъ собственность бѣдныхъ, по всѣмъ приходамъ въ уѣздѣ представляется въ Главный Совѣтъ.

Статья 16.

Такъ какъ въ примѣненіи ст. 50-ой вышепомянутаго указа могутъ возникнуть сомнѣнія относительно свойства фундушей, завѣщанныхъ въ пользу бѣдныхъ, въ особенности тамъ, гдѣ эти имущества съ давнихъ временъ находились въ завѣдываніи приходскихъ Священниковъ, то сомнѣнія эти представляются на обсужденіе Уѣзднаго Совѣта,

Artykuł 14.

Odsyłanie ubogich, nie mogących znaleźć przytułku w parafiach, do domów przytułku, lub innych zakładów dobroczynnych, następować ma zawsze za decyzyą Gubernatorów Cywilnych, w miarę istnienia takich zakładów, stosownie do zasad, podług których mogą być w nich ludzie ubodzy umieszczani.

Artykuł 15.

Celem prowadzenia ciągłéj kontrolli funduszów i wszelkich nieruchomych i ruchomych własności ubogich parafialnych powiatu, dozór parafialny założy księgę główną funduszów i własności, wykazującą po szczególe majątek ubogich w parafii. Do księgi téj wszelkie przybytki i ubytki zapisywane będą, Zbiorowy obraz takiego majątku w całym powiecie Rada powiatowa formować będzie w oddzielnéj księdze, na ten cel przeznaczonéj, a to wszystko podług wzorów do tego celu przepisanych.

Wykaz ogólny majątku nieruchomego i kapitałów, do ubogich we wszystkich parafiach powiatu należących, sporządzony w Radzie powiatowéj według przepisanego wzoru, przesłany zostanie Radzie Głównéj.

Artykuł 16.

Gdy przy wykonaniu art. 50 Ukazu zwyż powołanego zachodzić mogą wątpliwości względem natury funduszów dla ubogich zapisanych, zwłaszcza tam, gdzie fundusze takie od dawnych czasów przez Proboszczów zawiadywane były, wątpliwość takowa przedstawioną być ma do rozpoznania Rady powiatowéj, która w całym komplecie, a mia-

который, въ полномъ комплектѣ, а именно въ присутствіи духовнаго лица и Начальника уѣзда, приступитъ къ рѣшенію оныхъ. Во всякомъ случаѣ, если дѣло, относящееся къ имуществу, не будетъ рѣшено единогласно, то меньшинству или одному Члену предоставляется право апелляціи въ Главный Совѣтъ, которому должны быть подробно изложены причины, вызвавшія разногласіе.

Статья 17.

При разсмотрѣніи отчетовъ приходскихъ дозоровъ, Уѣздные Совѣты не обязаны придерживаться правилъ, коими руководствуются Казначейства, ни же требовать формальностей, которыя обыкновенно соблюдаются при взиманіи сборовъ и производствѣ платежей, а довольствоваться лишь удостовѣреніемъ въ томъ, что фундуши и добровольныя приношенія, предназначенные въ пользу бѣдныхъ, дѣйствительно обращаются на удовлетвореніе ихъ надобностей. Въ случаѣ же явнаго употребленія этихъ фундушей въ противность назначенію, они имѣютъ право требовать отъ дозоровъ подробнаго отчета о оборотѣ фундушей, предназначенныхъ въ пользу бѣдныхъ.

Статья 18.

Годовой отчетъ о приходскихъ дозорахъ и домахъ призрѣнія Совѣты обязаны прилагать къ своему рапорту о состояніи больницы и другихъ богоугодныхъ заведеній въ уѣздѣ, посвящая имъ особый отдѣлъ, подъ заглавіемъ: „Попеченіе о бѣдныхъ въ N уѣздѣ."

Статья 19.

Что касается сношеній съ другими Частными Совѣтами и благотворительными обществами, существующими въ уѣздѣ, то въ этомъ отношеніи могутъ служить руководствомъ слѣдующія правила:

nowicie w obecności duchownego i Naczelnika powiatowego, zajmie się jéj rozstrzygnieniem. W każdym razie, gdy przedmiot tyczący się funduszów jednomyślnie rozstrzygnięty nie zostanie, służy mniejszości lub jednemu Członkowi prawo odwołania się do decyzyi Rady Głównéj, któréj, powody odwołującego się, w całéj osnowie przedstawione być mają.

Artykuł 17.

Przy przeglądaniu rachunków dozorów parafialnych nie będą się Rady powiatowe trzymać zasad kassowych, ani wymagać dopełnienia formalności przy poborach i wydatkach zwykle wymaganych, lecz poprzestawać winny na przekonaniu się o tém, że fundusze i dary, dla ubogich przeznaczone, na ich potrzeby rzeczywiście obracane bywają. W razie zaś wyraźnego odwrócenia tych funduszów od właściwego przeznaczenia, żądać są mocne od dozoru ściśléjszéj sprawy z obrotu funduszów, dla ubogich przeznaczonych.

Artykuł 18.

Zdanie sprawy roczne o dozorach i domach schronienia parafialnych, dołączać będą Rady do rapportu swego o stanie szpitala i innych zakładów dobroczynnych w powiecie, przeznaczając im oddzielny ustęp pod tytułem: „Opieka ubogich, w powiecie N.”

Artykuł 19.

Co się tyczy stosunków z innemi Radami szczegółowemi i z Towarzystwami Dobroczynności, w powiecie istniejącemi, w tym względzie następujące służą zasady:

a) всѣ представленія и переписка съ начальствующими властями, какъ Частныхъ Совѣтовъ, такъ и Благотворительныхъ Обществъ, производятся посредствомъ и отъ имени Уѣзднаго Совѣта. Съ этою цѣлью Членъ Совѣта, представитель заведенія или общества, вноситъ на засѣданія Совѣта дѣла, подлежащія представленію высшимъ властямъ;

b) проекты смѣтъ, счеты и годовые отчеты богоугодныхъ заведеній въ уѣздѣ Попечительный Уѣздный Совѣтъ представляетъ Главному Совѣту вмѣстѣ съ своимъ мнѣніемъ, за исключеніемъ смѣтъ и счетовъ приходскихъ домовъ призрѣнія, кои утверждаются самимъ Уѣзднымъ Совѣтомъ;

c) Уѣздный Совѣтъ разрѣшаетъ сборъ и дальнѣйшее употребленіе складокъ, благотворительныхъ приношеній и подаяній, жертвуемыхъ публикою;

d) представляетъ на утвержденіе Главнаго Совѣта распредѣленіе между отдѣльными заведеніями назначаемыхъ имъ изъ городскихъ кассъ пособій и доходовъ съ приношеній, или другихъ даровъ, жертвуемыхъ вообще въ пользу заведеній или бѣдныхъ.

Не входя въ подробности управленія заведеніями, состоящими въ завѣдываніи Частныхъ Совѣтовъ, Уѣздный Совѣтъ, въ особенности же Предсѣдательствующій въономъ Попечитель, обязанъ имѣть надзоръ за этими заведеніями; онъ исправляетъ менѣе значительныя упущенія, о болѣе же важныхъ отступленіяхъ отъ правилъ доноситъ Главному Совѣту.

Статья 20.

Общему надзору Уѣзднаго Попечительнаго Совѣта подчиняются Божничьи дозоры, на которыхъ лежитъ обязанность имѣть попеченіе о бѣдныхъ Моисеева закона, на

a) wszelkie przedstawienia i korrespondencye z Władzami przełożonemi, tak Rad Szczegółowych, jako i Towarzystw Dobroczynności, ułatwiają się za pośrednictwem i w imieniu Rady Powiatowéj. W tym celu winien Członek jéj, reprezentujący Instytut lub Towarzystwo, wnosić na posiedzenia Rady interessa, zwierzchnim Władzom przedstawić się mające;

b) projekta do etatów, rachunki i rapporta roczne zakładów dobroczynnych w powiecie, przedstawia Rada Opiekuńcza powiatowa Radzie Głównéj wraz z opinią swoją, wyłącznie etatów i rachunków domów schronienia parafialnych, które sama zatwierdza;

c) Rada powiatowa upoważnia zbieranie, dalsze użycie składek dobroczynnych, darów, jałmużn od publiczności wyjednanych;

d) przedstawia Radzie Głównéj do zatwierdzenia rozkłady na pojedyńcze instytuta zasiłków z kass miejskich dla nich przeznaczonych, i przychodu z ofiar, lub innych darów, na instytuta w ogólności, lub dla ubogich czynione.

Nie wchodząc w szczegóły zarządu instytutów, przez Rady Szczegółowe zawiadywanych, rozciąga Rada powiatowa, a w szczególności Opiekun Prezydujący nadzór nad temiż zakładami; prostuje mniejsze zboczenia, a o ważniejszych odstąpieniach od przepisów, Radzie Głównéj donosi.

Artykuł 20.

Rada Opiekuńcza powiatowa ma zwierzchni nadzór nad dozorami bóżniczemi, do których należy opieka nad ubogimi wyznania mojżeszowego, z mocy art. 43 Ukazu z dnia

основаніи § 43-го указа 18 Февраля (2 Марта) 1842 г., относительно употребленія фундушей, предназначенныхъ въ пользу бѣдныхъ.

Статья 21.

Распоряженія, заключающіяся въ настоящей инструкціи не относятся къ г. Варшавѣ, гдѣ попечительство о бѣдныхъ будетъ учреждено на особыхъ основаніяхъ.

Статья 22.

Правила настоящей инструкціи могутъ быть измѣняемы и пополняемы Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, по представленію Главнаго Совѣта, по мѣрѣ надобности, указанной опытомъ.

Варшава, 6 (18) Февраля 1843 года.

И. д. Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,

Генералъ-Лейтенантъ, Сенаторъ, (подписано) *Писаревъ*.

18 Lutego (2 Marca) 1842 r. pod względem użycia funduszów, dla ubogich przeznaczonych.

Artykuł 21.

Rozporządzenia niniejszą instrukcyą objęte, nie stosują się do miasta Warszawy, w którém, podług oddzielnych zasad, opieka nad ubogimi urządzoną zostanie.

Artykuł 22.

Przepisy niniejszéj instrukcyi mogą być zmieniane i modyfikowane przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, na przedstawienie Rady Głównéj, w miarę, jak doświadczenie okaże tego potrzebę.

w Warszawie, dnia 6 (18) Lutego 1843 r.

p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego,
Generał-Lejtenant, Senator,
(podpisano) *Pisarew.*

Приложеніе 1-е къ № 3-му.

КНИГА

недвижимыхъ имуществъ и капиталовъ, принадлежащихъ дому призрѣнія . . . . прихода въ . . . .
уѣздѣ . . . . губерніи.

(на подлинномъ написано)
„Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ утверждаетъ“.
Варшава, 6 (18) Февраля 1843 г.

И. д. Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,

Генералъ-Лейтенантъ (подписано) *Писаревъ.*

Номеръ по порядку	Номеръ статистическо-полицейскій	Названіе строенія	Подробное описаніе строенія, съ показаніемъ, въ какомъ состояніи оно находится.	Подати и повинности, на немъ лежащія.	Указаніе дарственной записи, завѣщанія или акта, на основаніи котораго оно перешло въ собственность заведенія.	Въ чьемъ завѣдываніи оно состояло до сихъ поръ, какое было его назначеніе и какую приносило пользу.	Примѣчанія.
1	5	Жилой домъ, называемый больницею для бѣдныхъ.	Деревянный, крытый тесомъ, на каменномъ фундаментѣ, съ каменною трубою, однѣ сѣни, двѣ комнаты, съ двумя чуланами, обнесенный изгородью изъ жердей, въ изгороди ворота и при нихъ калитка. Крыша требуетъ новой перестилки; впрочемъ нынѣ находится въ хорошемъ состояніи.	Подать на содержаніе трубочиста, вносимая въ экономическую городскую кассу по 1 руб. 10 коп. въ годъ.	На основаніи духовнаго завѣщанія покойнаго Ивана Одровонжа, постановленіемъ Совѣта Управленія отъ 1 Мая 1838 г. утвержденнаго.	Мѣстный приходской Священникъ, согласно волѣ завѣщателя, содержалъ въ ономъ трехъ бѣдныхъ мѣстнаго прихода.	Одна комната съ чуланомъ можетъ быть отведена подъ помѣщеніе элементарнаго училища, но наемная плата за это помѣщеніе должна быть уплачиваема въ пользу дома призрѣнія.
2	—	Гумно, скотный дворъ и хлѣвы.	Деревянные, крытые соломою съ деревянными дверями, безъ каменнаго фундамента. Гумно съ однимъ токомъ для молотьбы и съ однимъ застѣнкомъ. Скотный дворъ для 4 штукъ рогатаго скота и хлѣвы для 6 штукъ свиней подъ одною крышею — въ хорошемъ состояніи.	Никакихъ.	На основаніи того же завѣщанія	Приходской Священникъ помѣщалъ свезенный съ полей хлѣбъ, принадлежащій заведенію и содержалъ больничный скотъ.	

ЧАСТЬ ВТОРАЯ.— ПЛАЦЫ, ОГОРОДЫ, ПАСТБИЩА, КУСТАРНИКИ, ПРУДЫ, ЛУЖАЙКИ И Т. П. ИМУЩЕСТВА.

Статья	Исчисление или название имущества.	Пространство			Подробное описаніе ихъ границъ и нынѣшняго состоянія.	Качества и родъ почвы.	Къ какому годны употребленію.	Указаніе дарственной записи или акта, на основаніи котораго перешли въ собственность заведенія.	Подати и повинности, на нихъ лежащія.	Кто ими управлялъ до сихъ поръ, какое было ихъ назначеніе и какая извлекалась изъ нихъ польза.	Примѣчанія.
		Уволокъ	Морговъ	Прентовъ							
1	Больничное поле.	—	10	—	Къ востоку: за больничнымъ гумномъ, между полемъ Священника, называемымъ выгонъ; къ сѣверу съ дворовыми пашнями, къ западу съ землями крестьянъ деревни N; къ югу съ больничнымъ лугомъ. Удобное къ обработкѣ.	Песчаная, со стороны луга хрящеватая.	Для посѣвовъ ржи.	На основаніи того же завѣщанія, которымъ завѣщанъ жилой домъ.	Никакихъ.	Завѣдываетъ мѣстной приходской Священникъ. Воздѣлываютъ по очереди деревни N, N, N, изъ которыхъ бѣдные призрѣваются здѣсь въ престарѣлыхъ лѣтахъ. Изъ посѣва . . . . . корцевъ, собирается ржи . . . . копъ.	

ЧАСТЬ ТРЕТЬЯ. — КАПИТАЛЫ.													
Статья	Количество капитала. Въ		Въ		Кѣмъ, когда, на какомъ основаніи и въ чью пользу совершена запись или обезпеченіе.	Стопа процентовъ.	Срокъ уплаты процентовъ.	Указаніе мѣста, въ которомъ помѣщенъ, или имѣнія, на которомъ обезпеченъ капиталъ.	Внесенъ ли въ подлежащую ипотечную книгу.	Первоначальное предназначеніе процентовъ или дарственной записи.	Употребленіе процентовъ по настоящее время.	Примѣчанія.
	руб.	коп.	злот.	гр.								
1	150	„	1000	„	Покойнымъ Иваномъ Одровонжемъ, по духовному завѣщанію, утвержденному Совѣтомъ Управленія 1 мая 1838 г.	5%	(12) 24 Іюня каждаго года.	Обезпеченъ на имѣніи N, въ уѣздѣ N, губерніи N.	Внесенъ въ отдѣлъ N, статью N.	На содержаніе больницы для бѣдныхъ N прихода.	На надобности того же заведенія.	
2	45	—	300	—	Остатокъ отъ процентовъ съ вышепоказаннаго капитала внесенъ въ Банкъ (17) 29 Декабря 1842 г. по свидѣтельству Банка отъ того же числа.	4%	1 Іюля каждаго года.	въ Польскомъ Банкѣ.	Не внесенъ въ ипотеку.	тоже.	тоже.	

Annex 1-y do № 3-go.

KSIĘGA

własności nieruchomych i kapitałów, do domu schronienia parafii .... w powiecie .... gubernii .... należących.

(na oryginale napisano)

„Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych zatwierdza."

w Warszawie, d. 6 (18) Lutego 1843 r.

p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego,

Generał-Lejtenant, Senator, (podpisano) *Pisarew.*

Numer kolejny.	Numer statystyczno-policyjny.	Nazwisko budowli.	Szczegółowe opisanie składu i stanu téjże budowli.	Ciężary i powinności doń przywiązane.	Przytoczenie legatu, zapisu lub aktu, z mocy którego stała się własnością instytutu.	Kto nią dotąd zawiadywał, jakie było jéj przeznaczenie, i jaki z niéj ciągniono użytek.	Uwagi.
1	5	Dom mieszkalny, szpitalem ubogich zwany.	Drewniany, gontami kryty, na podmurowaniu z kominem murowanym, o jednéj sieni z dwoma izbami i dwoma komorami, otoczony płotem z żerdzi, w którym jest brama i obok niéj furtka. Dach potrzebuje nowego pobicia; zresztą w dobrym nateraz znajduje się stanie.	Kominowe na kominiarza rocznie Rsr. 1 kop. 10, do kassy ekonomicznéj miasta opłacane.	Z mocy testamentu ś. p. Jana Odrowęża, postanowieniem Rady Administracyjnéj z dnia 1 Maja 1838 r. zatwierdzonego.	Miejscowy Proboszcz utrzymywał w nim trzech ubogich miejscowéj parafii, a to w myśl zapisu testamentowego.	Izba jedna z komorą może być użyta na szkołę elementarną, lecz za to komorne winnoby być płacone na rzecz i fundusz domu schronienia.
2	—	Stodoła, obora i chlewy.	Drewniane, słomą kryte z wierzejami i drzwiami drewnianemi bez podmurowania,— stodoła o jedném klepisku i z jednym sąsiekiem,— obora na 4-ro bydła, i chlewy na 6-ro trzody, pod jednym dachem. W dobrym stanie.	Żadne.	Z mocy powyższego testamentu.	Proboszcz utrzymywał tu krescencyę instytutową, tudzież inwentarz szpitalny.	

CZĘŚĆ DRUGA.— PLACE, OGRODY, PASTWISKA, ZAROŚLA, STAWY, SADZAWKI I T. P. REALNOŚCI.

Pozycya.	Wyszczególnienie, czyli nazwisko realności.	Rozmiar powierzchni			Szczegółowe opisanie ich granic i obecnego ich stanu.	Natura i rodzaj gruntu.	Do jakiego służyć mogą użytku.	Przytoczenie legatu lub aktu, z mocy którego są własnością instytutu.	Ciężary i służebności do nich przywiązane.	Kto niemi dotąd zarządzał, jakie było ich przeznaczenie i jakie użytki.	Uwagi.
		Włók	Morg	Prętów							
1	Łan szpitalny.	—	10	—	Za stodołą szpitalną, pomiędzy łanem Proboszcza, Wygoń zwanym, od wschodu,—gruntami ornemi dworskiemi, od północy, — gruntami włościan wsi N. od zachodu,—a łąką szpitalną od południa. Stan używalny.	Piaszczysty, od strony łąki sapowaty.	Pod żytni zasiew.	Z mocy tegoż testamentu, którym dom mieszkalny jest nadany.	Żadne.	Miejscowy Proboszcz zawiaduje. — Obrabiają zaś kolejno wsie N. N. N., z których ubodzy doznają tu przytułku na starość. Po wysiewie korcy.... zbiera się żyta kóp........	

CZĘŚĆ TRZECIA. KAPITAŁY.

Pozycya.	Wysokość kapitału na Rsr.	k.	na Złp.	gr.	Przez kogo, kiedy, jakim tytułem, i na czyją własność legat lub lokacya są dopełnione.	Stopa procentowa.	Termin wypłaty procentów.	Wymienienie miejsca albo dóbr, na których kapitał ulokowany.	Czy jest właściwą księgą hypoteczną objęty.	Pierwiastkowe przeznaczenie procentu, lub legatu.	Dotychczasowe użycie procentu.	Uwagi.
1	150	"	1000	"	Przez ś. p. Jana Odrowęża, testamentem przez postanowienie Rady Administracyjnéj z dnia 1 Maja 1837 zatwierdzonym.	pięć od sta.	na dzień 12 (24) Czerwca każdego roku.	Na dobrach N. w powiecie N. gubernii N. lokowany.	Objęty w dziale N. pozycyi N.	Na utrzymanie szpitala ubogich parafii N.	Na potrzeby tegoż instytutu.	
2	45	"	300	"	Oszczędność procentów od powyższego kapitału, wniesiona pod dniem 17 (29) Grudnia 1842, za świadectwem Banku z téjże daty N.	cztery od sta.	1 Lipca każdego roku.	w Banku Polskim.	niehypoteczny.	ditto.	ditto.	

Приложеніе 2-е къ № 3-му.

ОБЩАЯ ВѢДОМОСТЬ

всему недвижимому имуществу, принадлежащему приходскимъ домамъ призрѣнія въ . . . . уѣздѣ . . . . губерніи.

(на подлинномъ написано)
„Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ утверждаетъ."

Варшава, 6 (18) Февраля 1843 г.

И. д. Главнаго Директора, Предсѣдательствующаго,

Генералъ-Лейтенантъ Сенаторъ, (подписано) *Писаревъ.*

СТРОЕНІЯ.

Номеръ по порядку	Названіе прихода.	Номеръ		Названіе и составъ строенія.	Подати и повинности, на немъ лежащія.	Указаніе даретвенной записи, завѣщанія или акта, на основаніи котораго строеніе это перешло въ собственность заведенія.	Кто завѣдывалъ этимъ строеніемъ до сихъ поръ, какое оно имѣло назначеніе и какая была извлекаема изъ него польза.	Особыя примѣчанія.
		приходской книги.	статистическо-полицейскій.					

ПЛАЦЫ, ОГОРОДЫ, ПАСТБИЩА, КУСТАРНИКИ, ПРУДЫ, ЛУЖАЙКИ И Т. П. ИМУЩЕСТВА.

Статья по приходской книгѣ.	Исчисленіе и названіе имуществъ.	Пространство			Подробное описаніе состоянія, въ какомъ нынѣ находятся, съ обозначеніемъ границъ.	Качество и родъ почвы.	Къ какому годны употребленію.	Указаніе дарственной записи или акта, на основаніи коего перешла въ собственность заведенія.	Подати и повинности, на нихъ лежащія.	Кто ими управлялъ до сихъ поръ, какое было ихъ назначеніе и какая была извлекаема изъ нихъ польза.	Особыя примѣчанія.
		Уволоки	Морги	Пренты							

КАПИТАЛЫ.

Статья приходской книги.	Количество капитала: Въ Руб.	Въ коп.	Въ Злот.	Въ гро.	Кѣмъ, когда, на какомъ основаніи и въ чью пользу совершена запись или обезпеченіе.	Стопа процентовъ.	Срокъ уплаты процентовъ.	Указаніе мѣста, въ коемъ помѣщенъ, или имѣнія, на которомъ обезпеченъ капиталъ.	Внесенъ ли въ подлежащую ипотечную книгу.	Первоначальное предназначеніе процентовъ или дарственной записи.	Употребленіе процентовъ по настоящее время.	Особыя примѣчанія.	Общія примѣчанія.

Annex 2-gi do N⁰ 3-go.

ZBIOROWY OBRAZ

wszelkiéj własności nieruchoméj, do domów schronień parafialnych w powiecie .... guberni .... należącéj.

(na oryginale napisano)

„Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych zatwierdza."

w Warszawie, d. 6 (18) Lutego 1843 r.

p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego,

Generał - Lejtenant, Senator, (podpisano) *Pisarew.*

BUDOWLE.

Numer porządkowy.	Nazwisko parafii.	Numer		Nazwisko i skład budowli.	Ciężary i powinności doń przywiązane.	Przytoczenie legatu, zapisu lub aktu, z mocy którego taż budowla stała się własnością instytutu.	Kto tą budowlą dotąd zawiadywał, jakie było jéj przeznaczenie i jaki z niéj użytek był osiągany.	Uwagi szczególne.
		Księgi parafialnéj.	Statystyczno-policyjny.					

PLACE, OGRODY, PASTWISKA, ZAROŚLA, STAWY, SADZAWKI I T. P. REALNOŚCI.

Pozycya księgi parafialnéj.	Wyszczególnienie i nażwa realności.	Rozmiar powierzchni.			Szczegółowe opisanie ich obecnego stanu, tudzież granic.	Natura i rodzaj gruntu.	Do jakiego służyć mogą użytku.	Przytoczenie legatu lub aktu, z mocy którego są własnością instytutu.	Ciężary i służebności do nich przywiązane.	Kto dotąd niemi zawiadywał, jakie było ich przeznaczenie, jaki z nich ciągniono użytek.	Uwagi szczególne.
		Włóki	Morgi	Pręty							

KAPI- TAŁY.

Pozycya księgi parafialnéj.	Wysokość kapitału				Przez kogo, kiedy, jakim tytułem, i na czyją własność legat lub też lokacya są dopełnione.	Stopa procentowa.	Termin wypłaty procentów.	Wymienienie miejsca, albo dóbr, na których kapitał ulokowany.	Czy jest właściwą księgą hypoteczną objęty.	Pierwiastkowe przeznaczenie legatu, lub procentu.	Dotychczasowe użycie procentu.	Uwagi szczególne.	Uwagi Ogólne.
	na		na										
	Rsr.	Kop.	Złp.	gro.									

Приложеніе 3-е къ № 3-му.

ГЛАВНАЯ КНИГА
недвижимыхъ имуществъ и капиталовъ, принадлежащихъ приходскимъ домамъ призрѣнія въ . . . .
. . . . . уѣздѣ . . . . губерніи.

(на подлинномъ написано)
„Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ утверждаетъ."
Варшава, 6 (18) Февраля 1843 г.

И. д. Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,

Генералъ-Лейтенантъ, Сенаторъ (подписано) *Писаревъ.*

I) . . . .

А) СТРОЕНІЯ

Номеръ		Названіе строенія	Подробное описаніе состава и состоянія того же строенія.	Подати и повинности, на немъ лежащія.	Указаніе дарственной записи, завѣщанія или акта, на основаніи котораго оно перешло въ собственность заведенія.	Кто завѣдывалъ онымъ до сихъ поръ, какое оно имѣло назначеніе и какая изъ онаго извлекалась польза.	Примѣчанія.
по порядку	статистическо-полицейскій						

в) ПЛАЦЫ, ОГОРОДЫ, ПАСТБИЩА, КУСТАРНИКИ, ПРУДЫ, ЛУЖАЙКИ И Т. П. ИМУЩЕСТВА.

Статья	Поименование или названіе имуществъ.	Пространство			Подробное описаніе ихъ границъ и нынѣшняго состоянія.	Качество и родъ почвы.	Къ какому годны употребленію.	Указаніе дарственной записи или акта, на основаніи котораго перешли въ собственность заведенія.	Подати и повинности, на нихъ лежащія.	Кто завѣдывалъ ими до сихъ поръ, какое было ихъ назначеніе и какая извлекалась изъ нихъ польза.	Примѣчанія.
		Уволоки	Морги	Пренты							

ПРИХОДЪ.

С) КАПИТАЛЫ.

Статья	Количество капитала.				Кѣмъ, когда, на какомъ основанiи и въ чью пользу совершена запись или обезпеченiе.	Стопа процентовъ.	Срокъ уплаты процентовъ.	Указанiе мѣста, въ коемъ помѣщенъ, или имѣнiя, на которомъ обезпеченъ капиталъ.	Внесенъ ли въ надлежащую ипотечную книгу.	Первоначальное предназначенiе процентовъ или дарственной записи.	Употребленiе процентовъ по настоящее время.	Примѣчанiя.
	Въ		Въ									
	руб.	коп	злот.	гр.								

Annex 3-i do N⁰ 3-go.

KSIĘGA GŁÓWNA

własności nieruchomych i kapitałów, do domów parafialnych schronienia w powiecie .... gubernii .... należących.

(na oryginale napisano)

„Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych zatwierdza."

w Warszawie, d. 6 (18) Lutego 1843 r.

p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego,

Generał-Lejtenant, Senator, (podpisano) *Pisarew.*

I) PARAFIA

A) BUDOWLE.

Numer		Nazwisko budowli.	Szczegółowe opisanie składu i stanu téjże budowli.	Ciężary i powinności do niéj przywiązane.	Przytoczenie legatu, zapisu lub aktu, z mocy którego stała się własnością instytutu.	Kto nią dotąd zawiadywał, jakie było jéj przeznaczenie, i jaki z niéj ciągniono użytek.	Uwagi.
kolejny.	statystyczno-policyjny.						

B) PLACE, OGRODY, PASTWISKA, ZAROŚLA, STAWY, SADZAWKI I T. P. REALNOŚCI.

Pozycya.	Wyszczególnienie, czyli nazwisko realności.	Rozmiar powierzchni			Szczegółowe opisanie ich granic i obecnego ich stanu.	Natura i rodzaj gruntu.	Do jakiego służyć mogą użytku.	Przytoczenie legatu lub aktu, z mocy którego są własnością instytutu.	Ciężary i służebności do nich przywiązane.	Kto niemi dotąd zarządzał, jakie było ich przeznaczenie i jakie użytki.	Uwagi.
		Włók	Morg	Prętów							

C) KAPITAŁY.

Pozycya.	Wysokość kapitału na Rsr.	k.	na Złp.	gr.	Przez kogo, kiedy, jakim tytułem, i na czyją własność legat lub lokacya są dopełnione.	Stopa procentowa.	Termin wypłaty procentów.	Wymienienie miejsca albo dóbr, na których kapitał ulokowany.	Czy jest właściwą księgą hypoteczną objęty.	Pierwiastkowe przeznaczenie procentu, lub legatu.	Dotychczasowe użycie procentu.	Uwagi.

№ 4.

Распоряженіе относительно посѣщанія Гражданскимъ Губернаторомъ больницъ и другихъ благотворительныхъ заведеній.

(15 (27) Августа 1851 года.)

N Гражданскому Губернатору.

Главный Директоръ, Предсѣдательствующій въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Изъ получаемыхъ мною донесеній о состояніи благотворительныхъ заведеній въ губерніяхъ, а въ особенности изъ представляемыхъ Главнымъ Медицинскимъ Инспекторомъ отчетовъ личнаго осмотра оныхъ, весьма часто съ прискорбіемъ замѣчаю большіе безпорядки въ гражданскихъ больницахъ;

больничныя палаты содержатся въ неопрятности;

бѣлье на больныхъ и на постеляхъ ихъ грязное;

пища дается дурно приготовленная, изъ несвѣжихъ припасовъ и въ недостаточномъ количествѣ; мясныя порціи составляютъ не болѣе четверти фунта; отпускаются булки неполновѣсныя, и т. п.

Такія же невыгоды испытываютъ и нижніе воинскіе чины, пользующіеся въ гражданскихъ больницахъ: они лежатъ въ палатахъ неопрятныхъ, имѣютъ на себѣ рубахи грязныя, прикрыты нечистыми суконными одѣялами, безъ пододѣяльниковъ; на постеляхъ ихъ подушечныя верхнія наволочки перемѣняются черезъ двѣ недѣли, а простыни черезъ шесть недѣль и болѣе.

Пища ихъ самая скудная и приготовляется весьма небрежно; въ кашу, вмѣсто масла, кладется жиръ несвѣжій, собираемый отъ навара съ пищи; борща имъ не даютъ, а всегда

№ 4.

Rozporządzenie, o zwiedzaniu przez Gubernatorów Cywilnych Szpitali i innych zakładów dobroczynnych.

(d. 15 (27) Sierpnia 1851 r.)

do
Gubernatora Cywilnego N.

Dyrektor Główny, Prezydujący w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Z rapportów przedstawianych mi o stanie zakładów dobroczynnych po guberniach, a w szczególności ze sprawozdań składanych przez Głównego Inspektora służby zdrowia, o osobistéj rewizyi tych zakładów, zauważyłem bardzo często ze smutkiem, wielki nieporządek w szpitalach cywilnych, i tak:

izby szpitalne nie są utrzymywane w porządku;

bielizna na chorych i na pościeli ich, brudna;

pożywienie udzielaném bywa źle przyrządzone, z nieświeżych zapasów i w ilości niedostatecznéj; porcye mięsne obejmują nie więcéj jak ćwierć funta; dostarczane bułki nie mają wagi przepisanéj i t. p.

Takich samych niewygód doświadczają i żołnierze znajdujący się na kuracyi w szpitalach cywilnych; leżą oni w izbach nieczystych, mają na sobie brudne koszule i przykryci są brudnémi sukiennémi kołdrami nieobszytémi w prześcieradła; wierzchnie poszewki poduszek na ich pościeli zmieniane bywają co dwa tygodnie, a prześcieradła raz na sześć tygodni i rzadziéj.

Pożywienie udzielane im bywa skąpo i przyrządzone jest bardzo niedbale; kasza kraszoną bywa zamiast masłem, starą tłustością, zbieraną przy gotowaniu jedzenia; barszczu nie do-

супъ; квасу и не видятъ; въ банѣ никогда не бываютъ, а моются въ ваннахъ, да и то весьма рѣдко; между тѣмъ плату за леченіе ихъ больницы получаютъ отъ Коммисаріата довольно значительную, по крайней мѣрѣ, весьма достаточную для обезпеченія всѣхъ удобствъ содержанія ихъ.

Подобные безпорядки оказываются даже въ тѣхъ больницахъ, кои находятся въ городахъ губернскихъ, то есть въ мѣстахъ пребыванія Гг. Гражданскихъ Губернаторовъ.

Доходитъ даже до моего свѣдѣнія, что нѣкоторые изъ Гг. Губернаторовъ наблюденіе за больницами и за призрѣваемыми въ оныхъ воинскими чинами не относятъ къ предметамъ своей обязанности.

Во всякомъ случаѣ, безпорядки эти доказываютъ, что упускается изъ виду 23 статья Высочайшаго указа 18 Февраля (2 Марта) 1842 г., внесеннаго въ Дневникъ Законовъ (томъ XXX), въ коей изображено:

„Гражданскіе Губернаторы, какъ главные блюстители порядка въ губерніяхъ и призрѣнія жителей бѣднаго класса, обязаны имѣть ближайшій надзоръ надъ всѣми, въ губерніи находящимися, благотворительными заведеніями.

Они должны, всѣми зависящими отъ нихъ способами, содѣйствовать Главному Попечительному Совѣту къ постоянному улучшенію существующихъ или учрежденію новыхъ заведеній, наблюдать за точнымъ исполненіемъ въ оныхъ распоряженій Правительства, осматривать лично всѣ заведенія, повѣряя, въ какомъ порядкѣ онѣ содержатся, и въ какой мѣрѣ соблюдаются изданныя для нихъ правила; вникать въ образъ управленія сими заведеніями и сообщать Главному Попечительному Совѣту о всѣхъ замѣченныхъ недостаткахъ, упущеніяхъ и безпорядкахъ, съ присовокупленіемъ, какими способами сообразно средствамъ сихъ заведеній, все замѣченное ими можетъ быть исправлено.“

Посему, обращая вниманіе Вашего Превосходительства на этотъ важный предметъ, то есть, на призрѣніе страждущаго человѣчества и вообще на исправное по всѣмъ частямъ содержаніе больничныхъ заведеній, покорнѣйше прошу:

stają, tylko zawsze zupę; kwasu nawet nie widzą; do łaźni nigdy nie chodzą, a kąpią się w wannach i to bardzo rzadko; a przecież szpitale otrzymują z Kommissyoratu dosyć znaczną płacę za ich kuracyę, a w każdym razie płaca ta jest wystarczającą do zapewnienia im wszelkich wygód utrzymania.

Tego rodzaju nieporządki dostrzegane są nawet w tych szpitalach, które znajdują się w miastach gubernialnych, to jest w miejscach pobytu Gubernatorów Cywilnych.

Doszło także do mojéj wiadomości, że niektórzy z PP. Gubernatorów nie poczuwają się do obowiązku rozciągania nadzoru nad szpitalami i nad pielęgnowanymi w nich wojskowymi.

W każdym razie nieporządki te wykazują niestosowanie się do art. 23-go Ukazu Najwyższego z d. 18 Lutego (2 Marca) 1842 r, zamieszczonego w Dzienniku Praw, (w tomie XXX), który stanowi:

„Gubernatorowie Cywilni, jako mający zwierzchni nadzór nad porządkiem służby w guberniach, i obowiązani do czuwania nad ubogą klassą mieszkańców, mieć będą bliższy nadzór nad wszelkiemi w guberniach istniejącemi zakładami dobroczynnémi. Winni przytém, wszelkiemi od nich zależącemi środkami dopomagać Radzie Głównéj Opiekuńczéj do ciągłego ulepszania istniejących już, lub otwierania nowych zakładów; czuwać nad należytém wykonaniem w nich rozporządzeń rządowych; zwiedzać je osobiście, dla przekonania się o porządku ich utrzymywania i w jakim stopniu wykonywane są wydane dla nich przepisy; wglądać w sposób zarządzania niemi i donosić Radzie Głównéj o wszelkich dostrzeżonych nieporządkach i uchybieniach, jako też o tém, czego im nie dostaje, z dołączeniem opinii: jakiemi środkami zaradzićby temu można, w miarę możności i zasobów tychże zakładów.“

W skutek tego, zwracając uwagę JW. Pana na tyle ważny przedmiot, jakim jest pielęgnowanie cierpiącéj ludzkości i troskliwe pod każdym względem utrzymywanie zakładów szpitalnych, najuprzejmiéj proszę:

1) находящіяся въ губернскомъ городѣ больницы и другія благотворительныя заведенія посѣщать сколь возможно чаще, а прочія осматривать при объѣздѣ губерніи;

2) при этихъ осмотрахъ удостовѣряться въ причинахъ вышеозначенныхъ недостатковъ, упущеній и безпорядковъ, еслибы таковые въ какомъ либо заведеніи оказались; въ то же время, сообразно существующимъ правиламъ, устранять оные зависящими отъ Васъ мѣрами и средствами заведеній, а еслибы средства эти оказались недостаточными, въ такомъ случаѣ замѣчанія Ваши и мнѣніе сообщать Главному Попечительному Совѣту и представлять мнѣ;

3) въ тѣхъ гражданскихъ больницахъ, гдѣ находятся на леченіи воинскіе чины, вникать во всѣ нужды ихъ, особенно въ обезпеченіе продовольствія ихъ, наблюдая, чтобы говядина была ежедневно даваема тѣмъ, коимъ употребленіе оной дозволятъ Медики, и чтобы пища ихъ была приготовляема изъ свѣжихъ припасовъ и въ достаточномъ количествѣ;

4) вообще изыскивать средства и содѣйствовать Главному Попечительному Совѣту къ возможному по всѣмъ частямъ улучшенію больничныхъ и другихъ благотворительныхъ заведеній.

Я увѣренъ, что при заботливости Гг. Гражданскихъ Губернаторовъ, при дознанномъ усердіи и предусмотрительныхъ распоряженіяхъ Уѣздныхъ и Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ, равно при извѣстной готовности здѣшнихъ жителей дѣлить свой избытокъ съ неимущимъ и страждущимъ человѣчествомъ, посвященныя для него заведенія, всегда обращающія Всемилостивѣйшее Государя Императора вниманіе и попеченіе Его Свѣтлости Князя Намѣстника, будутъ вполнѣ соотвѣтствовать своему предназначенію, будутъ заведеніями истинно Богоугодными.

Варшава, 15 (27) Августа 1851 года.

Генералъ-Лейтенантъ, (подписано) *Викинскій.*

№ 33,990.

---

1) aby istniejące w mieście gubernialném szpitale i inne zakłady dobroczynne były przez niego zwiedzane, w miarę możności jak najczęściéj, zwiedzanie zaś pozostałych, aby odbywał w czasie objazdów gubernii;

2) aby w czasie rewizyi sprawdzał powody wyżéj wymienionych niedokładności, niedbalstwa i nieporządków, o ile takowe w którym bądź zakładzie okażą się, i aby one zaraz bezzwłocznie, stosownie do istniejących przepisów, usuwać kazał, wszelkiemi będącémi w jego rozporządzeniu i posiadanémi przez zakłady środkami; a jeżeliby środki te okazały się niedostatecznémi, w takim razie uwagi swoje i wnioski w tym przedmiocie, kommunikował Radzie Głównéj Opiekuńczéj i przedstawiał mnie;

3) aby w tych szpitalach cywilnych, w których znajdują się na kuracyi wojskowi, wglądał we wszelkie ich potrzeby, szczególniéj we względzie zapewnienia im pożywienia, zwracając uwagę na to, aby mięso było dawane codziennie tym chorym, którzy mają na to dozwolenie Lekarza i aby pokarm dla nich, był przyrządzany ze świeżych zapasów i w dostatecznéj ilości;

4) aby w ogólności przedsiębrał wszelkie środki i okazywał skuteczne współdziałanie Radzie Głównéj Opiekuńczéj w możliwém doprowadzeniu pod każdym względem do dobrego stanu szpitalnych i innych dobroczynnych zakładów.

Jestem przekonany, że przy troskliwości PP. Gubernatorów Cywilnych, przy dowiedzionéj gorliwości i roztropnych rozporządzeniach Rad Opiekuńczych powiatowych i szczegółowych jak również przy znanéj gotowości mieszkańców tutejszych do dzielenia swojego mienia z biedną i cierpiącą ludzkością, poświęcone jéj uldze zakłady, doświadczające zawsze względów Najjaśniejszego Cesarza i opieki Księcia Namiestnika Królestwa odpowiadać będą w zupełności swojemu przeznaczeniu i staną się prawdziwie dobroczynnémi zakładami.

w Warszawie, dnia 15 (27) Sierpnia 1851 r.

Generał-Lejtenant, (podpisano) *Wikiński.*

Nº 33,990.

ОТДѢЛЪ II.

ОБЪ УСТРОЙСТВѢ И ВРАЧЕБНОЙ ПОЛИЦІИ БОЛЬНИЦЪ, РАВНО ПРАВИЛА О ПРІЕМѢ ГРАЖДАНСКИХЪ БОЛЬНЫХЪ И ПРИЗРѢНІИ ВОЕННЫХЪ БОЛЬНЫХЪ, ПОСТУПИВШИХЪ ВЪ ГРАЖДАНСКІЯ БОЛЬНИЦЫ.

ГЛАВА I.

РАЗДѢЛЕНІЕ БОЛЬНИЦЪ.

№ 1.

Выписка изъ Высочайше утвержденнаго 18 Февраля (2 Марта) 1842 года Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.

РАЗДѢЛЪ II.

УСТРОЙСТВО И ВРАЧЕБНАЯ ПОЛИЦІЯ БОЛЬНИЦЪ.

Глава I.

Раздѣленіе больницъ.

§ 34.

(О раздѣленіи больницъ относительно больныхъ, для которыхъ онѣ предназначены.)

Больницы раздѣляются:

a) относительно рода болѣзней, для которыхъ онѣ предназначены,

b) относительно пола больныхъ,

c) относительно вѣроисповѣданія больныхъ.

DZIAŁ II.

URZĄDZENIE I POLICYA LEKARSKA SZPITALI, ORAZ PRZEPISY O PRZYJMOWANIU CHORYCH CYWILNYCH I POSTĘPOWANIU Z CHORYMI WOJSKOWYMI ODDANYMI DO SZPITALI CYWILNYCH.

TYTUŁ I.

PODZIAŁ SZPITALI.

№ 1.

Wyjątek z Najwyżéj zatwierdzonéj w dniu 18 Lutego (2 Marca) 1842 roku Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.

DZIAŁ II.

URZĄDZENIE I POLICYA LEKARSKA SZPITALI.

Rozdział I.

Podział szpitali.

§ 34.

(Podział szpitali ze względu na chorych, dla których są przeznaczone.)

Szpitale rozróżniają się:

a) ze względu na rodzaje chorób, do leczenia których są przeznaczone,

b) ze względu na płeć chorych,

c) ze względu na wyznanie chorych.

§ 35.

(Продолженіе.)

Въ отношеніи рода болѣзней, больницы раздѣляются на общія и частныя.

(Частныя больницы.)

Частныя больницы предназначаются для особенныхъ родовъ болѣзней, какъ-то: помѣшательство ума и падучая болѣзнь, накожныя болѣзни, въ особенности же чесотка, сифилитическая болѣзнь, ракъ, глазныя болѣзни. Сообразно тому, частныя больницы получаютъ слѣдующія названія: заведеніе для умалишенныхъ и одержимыхъ падучею болѣзнію; больницы для сифилитическихъ, чесоточныхъ и раковатыхъ; офталмическое заведеніе и т. п.

(Общія больницы.)

Общія больницы предназначаются для больныхъ съ разнородными болѣзнями, какъ внутренними, такъ и наружными.

§ 36.

(Продолженіе.)

Должно по возможности заботиться, чтобы частныя больницы составляли совершенно отдѣльныя заведенія, преимущественно же для сифилитическихъ и чесоточныхъ болѣзней. Если же мѣстныя обстоятельства потребуютъ, чтобы больныхъ, подлежащихъ пріему въ частныя больницы, помѣщать въ общихъ, въ такихъ случаяхъ должно устраивать для нихъ особыя отдѣленія.

§ 35.

(Ciąg dalszy.)

Ze względu rodzaju chorób, szpitale rozróżniają się na ogólne i specyalne.

(Szpitale specyalne.)

Specyalne, przeznaczone są do łeczenia szczególnych rodzajów chorób, jakiemi są: obłąkanie umysłu i wielka choroba, choroby skórne, a zwłaszcza świerzba, choroba weneryczna, rak, choroby oczowe. Odpowiednio do tego, szpitale specyalne otrzymają nazwanie: zakładów dla obłąkanych i epileptycznych, szpitali dla wenerycznych, świerzbowatych i rakowatych, tudzież zakładów oftalmicznych i t. p.

(Szpitale ogólne.)

Szpitale ogólne przeznaczone są do przyjmowania z wszelkiemi innemi rodzajami chorób, tak wewnętrznych jako i zewnętrznych.

§ 36.

(Ciąg dalszy.)

Ile możności starać się należy, aby szpitale specyalne stanowiły oddzielne zupełnie zakłady, zwłaszcza szpitale dla wenerycznych i świerzbowatych. Gdzie zaś z miejscowych okoliczności wypadnie chorych, kwalifikujących się do szpitali specyalnych, umieścić w szpitalach ogólnych, urządzone być mają odrębne dla nich oddziały.

§ 37.

(Продолженіе.)

Въ отношеніи пола больныхъ, однѣ больницы опредѣляются собственно для мужчинъ, а другія—исключительно только для женщинъ. Гдѣ же должны быть принимаемы больные обоего пола, тамъ слѣдуетъ строжайше соблюдать, чтобы мужчины были отдѣлены отъ женщинъ. Смотря по обширности помѣщенія, для сего назначаются или особыя части больницы, или отдѣльные ярусы; даже отхожія мѣста должны быть здѣсь особыя. Раздѣленіе въ отношеніи пола должно быть соблюдено и въ самыхъ малыхъ больницахъ.

§ 38.

(Продолженіе.)

Относительно вѣроисповѣданія, больницы раздѣляются на христіанскія и еврейскія. Впрочемъ какъ въ тѣхъ, такъ и другихъ не воспрещается помѣщать иновѣрцевъ.

§ 39.

(О раздѣленіи больницъ на отдѣленія.)

Каждая больница, въ которой помѣщаются больные въ значительномъ числѣ или съ различными родами болѣзней, раздѣляется на отдѣленія: для внутреннихъ, наружныхъ, офталмическихъ, сифилитическихъ болѣзней, для умалишенныхъ, чесоточныхъ, раковатыхъ. Сверхъ того, для одержимыхъ прочими заразительными болѣзнями, укушенныхъ бѣшенными животными, пораженныхъ госпитальнымъ антоновымъ огнемъ, должны быть устроены особыя помѣщенія.

§ 37.

(Ciąg dalszy.)

Ze względu na płeć chorych, mogą być szpitale tylko dla mężczyzn, lub tylko dla kobiet przeznaczone. Gdzie zaś chorzy płci obojéj mają być przyjmowani, tam odosobnienie chorych płci różnéj jak najściśléj ma być przestrzegane; a to w miarę obszerności lokalu, albo przez wyznaczanie osobnych części szpitala, albo różnych piętr. Kloaki nawet osobne być powinny. Odosobnienie płci i w najmniejszych szpitalach zachowane być winno.

§ 38.

(Ciąg dalszy.)

Ze względu na wyznanie chorych, szpitale rozróżniają się na szpitale dla chrześcijan i szpitale dla starozakonnych. Nie zabrania się jednak, tak w jednych, jako i drugich szpitalach, mieścić wyznawców innéj wiary.

§ 39.

(Rozdzielenie szpitala na oddziały.)

Każdy szpital, który mieści chorych znaczniejszą liczbę, lub z rozmaitèmi rodzajami chorób, dzielić się będzie na oddziały. Odpowiednio do chorych, którzy się w szpitalu mieszczą, będą oddziały: wewnętrznych, zewnętrznych, oftalmicznych, obłąkanych, wenerycznych, świerzbowatych, rakowatych; nadto, oddzielne urządzone być mają pomieszczenia: dla chorych na choroby inne zaraźliwe, dla pokąsanych od zwierząt wściekłych, i dla dotkniętych gangreną szpitalną.

По мѣрѣ болѣе значительнаго числа больныхъ съ однородными болѣзнями, можетъ быть учреждаемо въ больницѣ нѣсколько отдѣленій одного названія, и въ такомъ случаѣ, для различія, онѣ означаются цифрами, напр. отдѣленіе внутреннихъ болѣзней 1, 2 и т. д.

Такъ называемыя отдѣленія хроническихъ болѣзней впредь существовать не будутъ, а больные, ими одержимые, должны быть размѣщаемы, по усмотрѣнію врача, въ палатахъ, опредѣленныхъ вообще для внутреннихъ болѣзней.

§ 40.

(Продолженіе.)

Въ меньшихъ больницахъ, по мѣрѣ необходимости, могутъ быть помѣщаемы вмѣстѣ больные разныхъ отдѣленій, съ тѣмъ однакожъ, чтобы для больныхъ сифилитическихъ, чесоточныхъ, укушенныхъ бѣшенными животными и одержимыхъ другими заразительными болѣзнями, назначены были непремѣнно особыя помѣщенія.

W miarę znaczniejszéj liczby chorych jakiegoś rodzaju w jednym szpitalu, może być kilka oddziałów tegoż nazwiska; wówczas, dla rozróżnienia, oznaczane będą liczbami porządkowemi np. oddział wewnętrznych 1szy, 2gi i t. d.

Oddziały tak zwane dawniéj chorych chronicznych, nadal istnieć nie mają; chorzy zaś kwalifikowani dawniéj do takich oddziałów, pomieszczani będą, podług uznania Lekarza w salach, przeznaczonych dla chorób wewnętrznych.

§ 40.

(Ciąg dalszy.)

W mniejszych szpitalach, w miarę konieczności, mogą być pomieszczani razem chorzy do rozmaitych oddziałów kwalifikujący się. Zastrzega się jednak koniecznie pomieszczenie odosobnione dla chorych wenerycznych, świerzbowatych, pokąsanych od zwierząt wściekłych, i chorych na inne zaraźliwe choroby.

ГЛАВА II.

ОБЪ УСТРОЙСТВѢ БОЛЬНИЦЪ.

№ 1.

Выписка изъ Высочайше утвержденнаго 18 Февраля (2 Марта) 1842 года, Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.

Глава II.

Объ устройствѣ больницъ.

§ 41.

(О избраніи мѣста подъ больницы.)

Для больницы избирается мѣсто сухое, возвышенное, открытое, свободное отъ вредныхъ испареній. Посему больницы не должны быть учреждаемы ни среди города, ни близь валовъ, кладбищъ, скотобоенъ, фабрикъ, издающихъ вредныя испаренія, топей, стоячихъ болотъ, каналовъ для отвода нечистотъ и т. п. Для соблюденія тишины, необходимой для больныхъ, больницы не должны быть учреждаемы близь мельницъ и заводовъ, большой шумъ производящихъ. Сверхъ того, при учрежденіи больницъ должно преимущественно

TYTUŁ II.

O URZĄDZENIU SZPITALI.

№ 1.

Wyjątek z Najwyższéj zatwierdzonéj w dniu 18 Lutego (2 Marca) 1842 r. Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.

Rozdział II.

O urządzeniu szpitali.

§ 41.

(Wybór miejsca do założenia szpitala.)

Szpitale mają być zakładane w miejscu suchém, wzniesioném i odosobnioném, tudzież wolném od wpływu szkodliwych wyziewów. Ztąd miejsce na zakład szpitalny nie powinno być wybierane, ani wśród samego miasta, ani też w bliskości jego wałów, cmentarzy, szlachtuzów, fabryk, szkodliwe wyziewy wydających, bagien, błot stojących, kanałów, nieczystości odprowadzających i t. p. Ze względu zaś na spokojność, jaka dla chorych jest potrzebna, nie powinny być szpitale zakładane w bliskości młynów i takich zakła-

избирать мѣста, изобилующія чистою ключевою водою, а еще лучше—вблизи рѣкъ, имѣющихъ твердое, каменистое русло.

§ 42.

(О наружномъ видѣ постройки.)

Самый приличный видъ постройки большой больницы есть прямоугольный, съ одной стороны открытый для свободнаго доступа воздуха; для меньшихъ же, наиболѣе соотвѣтствуетъ зданіе продолговатое съ одною лицевою стороною. Тогда только строеніе можетъ быть замкнуто со всѣхъ сторонъ, когда внутренняя площадь его столь обширна, что окружающія строенія не препятствуютъ доступу воздуха.

§ 43.

(О положеніи строенія назначеннаго для больныхъ.)

Чтобы солнечный свѣтъ поочередно дѣйствовалъ на всѣ части строенія, назначеннаго для больныхъ, должно оно быть однимъ краемъ обращено къ западу, другимъ же, противуположнымъ къ востоку; такимъ образомъ каждая часть строенія дважды въ день будетъ освѣщаться солнечными лучами.

§ 44.

(О высотѣ строенія.)

Больничное зданіе не должно имѣть болѣе двухъ ярусовъ; самое же лучшее есть одноэтажное.

dów fabrycznych, które łoskot sprawują. Nadto, przy obieraniu miejsca na założenie szpitala, za korzystniejsze uważać potrzeba takie, które posiada dostateczną ilość wody czystéj, źródlanéj, a jeszcze lepiéj, gdy w pobliżu będzie rzeka, wśród gruntów twardych, kamienistych.

§ 42.

(Zewnętrzny kształt zabudowania.)

Najprzyzwoitszy kształt budowli na szpital większy jest w prostokąt, z jednéj strony otwarty, przez co przewiew powietrza zostaje wolnym; na szpital mniejszy, bardziéj odpowiednią będzie budowla podłużna, z jednym frontem. Budowla, ze wszystkich stron zamknięta, może być tylko wówczas użyta, gdy podwórze będzie tak wielkie, że przewiew powietrza, otaczającemi budynkami nie jest utrudnionym.

§ 43.

(Położenie budowli przeznaczonéj dla chorych.)

Aby zaś światło słoneczne kolejno na wszystkie części budowli, przeznaczonéj dla chorych, działać mogło, należy ją węgłem jednym skierować ku zachodowi, tak, aby drugi przeciwległy na wschód był położony; tym sposobem każda część budowli na działanie promieni słonecznych będzie dwukrotnie w dzień wystawioną.

§ 44.

(Wysokość budowli.)

Gmachy szpitalne wyżéj nad dwa piętra wznoszone być nie powinny; dogodniejsze wszakże są o jedném piętrze.

§ 45.

(О замкнутіи окружности больницы.)

Окружность больницы должна быть со всѣхъ сторонъ замкнута больничными строеніями, съ соблюденіемъ условій §-а 39-го, рѣшеткою или оградою, такъ, чтобы всѣ входы были заперты, исключая одного, предназначеннаго для всегдашняго прохода, при которомъ учреждается постоянный надзоръ.

§ 46.

(О частяхъ больницъ.)

Части больницы, заслуживающія въ медицинскомъ отношеніи особенное вниманіе, при ихъ устройствѣ, суть слѣдующія:

палаты и меньшія комнаты для больныхъ,
запасныя палаты въ большихъ больницахъ,
операціонная палата,
палата для пріема больныхъ,
корридоры,
комнаты для ваннъ,
аптека,
мѣсто для прогулки больныхъ, терраса или садъ,
отхожія мѣста,
мѣсто для складыванія мертвыхъ тѣлъ,
палата для производства вскрытій.

Сверхъ того, при больницахъ полагаются слѣдующія службы:

помѣщеніе для управленія,
часовня въ христіанскихъ больницахъ и божница въ еврейскихъ,
дежурная комната,
кухня,

§ 45.

(Zamknięcie obrębu szpitala.)

Obręb szpitala powinien być ze wszystkich stron zamknięty, już to przez same zabudowania szpitala, z zastosowaniem się do przepisów § 39, już to przez kraty lub parkan, tak jednak, aby wszelkie w tychże przejścia były pozamykane, a jedno z nich, do ciągłego przechodu służące, strażnicą stałą opatrzone.

§ 46.

(Części szpitala.)

Części szpitala, które pod względem lekarskim na szczególną baczność w urządzeniu zasługują, są następujące:

sale i izby mniejsze dla chorych,
sale zapasne w większych szpitalach,
sala operacyjna,
sala do przyjmowania chorych,
korytarze,
kąpiele,
apteka,
miejsce dla przechadzki chorych, taras lub ogród,
kloaki,
grabarnia,
izba sekcyjna.

Nadto, uzupełniają zabudowania szpitala:

pomieszczenia dla administracyi,
kaplica w szpitalach chrześciańskich i bóżnica w szpitalach starozakonnych,
izba dla dyżurujących,
kuchnia,

прачечная,
сушильня,
курительный сарай,
комнаты для склада больничныхъ и больнымъ принадлежащихъ вещей,
помѣщеніе для сторожа,
конюшня,
сараи для склада дровъ, фуража и т. п.,
погреба.

§ 47.

(О палатахъ для больныхъ.)

Необходимо, чтобы больничныя палаты были достаточно просторны и высоки, съ свободнымъ доступомъ свѣта и чистаго воздуха. Ни слишкомъ большія, ни же слишкомъ малыя палаты невыгодны. Самыми удобными почитаются тѣ, въ коихъ помѣщается отъ 12 до 18 кроватей. На каждаго больнаго должно приходиться по 2 кубическихъ сажени воздуха.

§ 48.

(Продолженіе.)

Стѣны палатъ должны быть безъ всякихъ штукатурныхъ украшеній, карнизовъ, нишей со сводомъ, или съ плоскимъ потолкомъ, но въ видѣ кругообразнаго свода по краямъ; полъ деревянный, выкрашенный масленою краскою, или натираемый воскомъ (фротерованный).

§ 49.

(Объ устройствѣ оконъ въ палатахъ.)

Окна въ палатахъ дѣлаются по обѣимъ сторонамъ въ стѣнахъ, идущихъ вдоль; гдѣ же того не позволяетъ кор-

pralnia,
suszarnia,
szopa do nakadzania,
składy na effekta szpitalne i rzeczy chorych przybywających,
izba odźwiernego,
stajnia,
składy na drzewo, furaż i t. d.,
piwnice.

§ 47.

(Sale dla chorych.)

Sale dla chorych powinny być dostatecznie przestronne i wysokie, wystawione na przystęp światła i wolnego powietrza. Zbyt wielkie, lub zbyt małe, nie są dogodne. Najstosowniejsze będą takiéj wielkości, iżby od 12 do 18 chorych mieścić się w nich mogło, licząc na jednego chorego 2 sążnie kubiczne przestrzeni.

§ 48.

(Ciąg dalszy.)

Sciany sal powinny być bez sztukateryj, gzymsów, framug, lub wklęsłości; sklepione lub pokryte sufitem na kształt sklepienia kopańkowatego. Posadzki najlepsze drewniane, pociągnięte farbą olejną, lub woskiem froterowane.

§ 49.

(Urządzenie okien w salach.)

Okna w salach powinny być w ścianach podłużnych z obu stron umieszczone. Tam, gdzie tego korytarz przed

ридоръ, проведенный вдоль палаты, или же расположеніе нѣсколькихъ палатъ одна подлѣ другой, тамъ надъ дверьми палатъ устраиваются вентиляторы (душники).

Оконъ не слѣдуетъ устраивать ни слишкомъ высоко, а тѣмъ менѣе—очень низко; нижняя часть ихъ должна отстоять на $2^1/_2$ локтя отъ пола. Величина и число оконъ должны быть соразмѣрны обширности палатъ.

Для уменьшенія силы свѣта, въ случаѣ нужды, при окнахъ служатъ всего лучше зеленыя занавѣсы или ставни.

§ 50.

(О вентиляторахъ.)

Однимъ изъ главныхъ условій хорошаго устройства палатъ для больныхъ есть удобность освѣжать въ нихъ воздухъ, не подвергая больныхъ простудѣ. Сего достигаютъ помощію различнаго рода отдушниковъ въ окнахъ (вентиляторовъ). Самымъ выгоднѣйшимъ образомъ устраиваются они въ верхней части окна, которое, посредствомъ особаго механизма, открывается такъ, что входящій воздухъ не можетъ производить на больныхъ вреднаго вліянія.

§ 51.

(Продолженіе.)

Отдушники могутъ быть устроены также въ потолкѣ, въ видѣ трубъ, снизу широкихъ, къ верху же постепенно суживающихся, такъ, чтобы верхнее отверстіе составляло $^1/_4$ долю нижняго. Такія трубы должны возноситься надъ кровлею и быть снабжены: внутри палатъ задвижками или клапанами, а извнѣ, надъ кровлею, загнутыми трубками, вер-

salą położony, lub umieszczenie kilku sal obok siebie, nie dozwala, nad drzwiami sal urządzają się okna do przewiewu.

Okna nie powinny być zbyt wysoko umieszczone, a tém bardziéj nie zbyt nisko, tak, aby parapeta ich były o 2 i pół łokcia od podłogi oddalone. Wielkość i liczba okien ma być stosowna do obszerności sal.

Do złagodzenia zbytecznego światła, w razie potrzeby służą rolety u okien, lub okienice, najlepiéj zielone.

§ 50.

(Przewiewniki.)

Jednym z głównych warunków dobrego urządzenia sali dla chorych, jest możność odświeżania w nich powietrza, bez wystawienia chorych na zaziębienie. W tym celu, w salach chorych znajdować się mają przewiewniki (wentylatory). Te mogą być rozmaitego rodzaju. Najdogodniejsze ich urządzenie jest w części górnéj okna, które za pomocą oddzielnego mechanizmu tak się otwiera, iż wchodzące powietrze zewnętrzne szkodliwego wpływu na chorych wywrzeć nie może.

§ 51.

(Ciąg dalszy.)

Mogą być także urządzane przewiewniki wśród sufitów, w kształcie rur u dołu szerszych, a coraz ku górze zwężających się, tak, ażeby powierzchnia otworu górnego była czwartą częścią otworu dolnego. Rury takowe powinny wychodzić nad dach budowli, i być opatrzone wewnątrz sali zasuwkami lub klapami, zewnętrznie zaś nad dachem

тящимися по направленію вѣтра и увлекающими нечистый воздухъ изъ внутреннихъ частей строенія. Отдушники сего рода въ особенности полезны въ низкихъ палатахъ, въ одноэтажныхъ строеніяхъ, или на самомъ высшемъ ярусѣ. Въ палатахъ же, надъ которыми находятся другія комнаты, отдушники не могутъ быть устроены вышеизложеннымъ образомъ, потому что трубы, проходя чрезъ верхній этажъ, занимали бы въ нихъ мѣсто и мѣшали бы внутреннему удобству. Во избѣжаніе сего, для провода воздуха въ трубы, возносящіяся надъ кровлею, устраиваются каналы между потолкомъ нижняго этажа и поломъ верхняго, потомъ проводятся къ крышѣ въ стѣнѣ, раздѣляющей палаты. Каналы сіи, по возможности, должны проходить возлѣ дымныхъ трубъ, именно для того, чтобы содержать ихъ въ такой температурѣ, которая бы вѣрнѣе способствовала переходу воздуха изъ палатъ.

§ 52.

(Калориферы и печи.)

Большія палаты наилучше огрѣваются посредствомъ калориферовъ, ибо въ такомъ случаѣ температура и проходъ воздуха могутъ быть во всѣхъ частяхъ палатъ одинаковы.

Въ больницахъ меньшаго размѣра, гдѣ необходимо, по возможности, сберегать издержки на первоначальное обзаведеніе, или гдѣ калориферы не могутъ уже быть введены, согрѣваніе палатъ должно производиться посредствомъ обыкновенныхъ печей, отапливаемыхъ извнутри палатъ, потому что это много содѣйствуетъ освѣженію и осушенію воздуха въ комнатахъ. Въ этомъ отношеніи, польза тѣмъ ощутительнѣе, чѣмъ лучше въ печахъ устроены отдушники и чѣмъ изъ дальнѣйшихъ частей палатъ можетъ быть увлекаемъ

rurami zakrzywionemi, obracającemi się za wiatrem i ułatwiającemi odpływ ze środka budowli powietrza skażonego. Przewiewniki takie, szczególnie zalecają się w salach niskich, budynkach parterowych, lub w salach na najwyższém piętrze. W salach zaś, nad któremi znajdują się inne sale lub izby, wyżéj podanym sposobem przewiewniki urządzane być nie mogą; gdyż rury od nich, przechodząc przez sale wyżéj leżące, zabierałyby w nich miejsce i przeszkadzały wewnętrznéj wygodzie; dla uniknienia tego, urządzają się kanały, między sufitem piętra dolnego i podłogą piętra górnego, któreby prowadziły powietrze do rur, wychodzących nad dach i umieszczonych w ścianach przedzielających sale lub izby. Rury te, w ścianach przedziałowych znajdujące się, powinny być, o ile możności, umieszczone obok rur odprowadzających dymy, a to w celu utrzymania ich w temperaturze, zdolnéj ciąg powietrza z sal nad dach pewniejszym uczynić.

§ 52.

(Kalorifery i piece.)

Najkorzystniejszy sposób ogrzewania sal większych jest za pomocą kaloriferów, przez co temperatura i przewiew powietrza mogą być w sposób równy, jednostajny, we wszystkich zakątkach sal urządzone.

W zakładach szpitalnych na małą skalę, gdzie idzie o oszczędzenie pierwszych kosztów zakładowych, lub gdzie kalorifery już urządzone być nie mogą, ogrzewanie sal odbywać się ma za pomocą pieców, w których otwór do ogniska jest wewnątrz sali; tym bowiem sposobem, przyczyniać się można znacznie do odświeżenia i osuszenia powietrza w sali. Pod tym względem, tém większą odnosi się korzyść, im lepiéj jest ciąg powietrza w piecu urządzony, i im z dalszych części sali powietrze może być do ogniska

воздухъ. Для сего преимущественно удобны такъ названныя очаго-печи.

§ 53.

(О вещахъ въ палатахъ.)

Въ палатахъ должны быть: кровати, столики, плевальницы, снарядъ для умыванія, ширмы; въ палатахъ же, гдѣ находятся труднобольные, и стольчаки.

§ 54.

(О кроватяхъ.)

Самыми лучшими кроватями для больныхъ почитаются желѣзныя; за неимѣніемъ ихъ, могутъ быть и деревянныя, выкрашенныя масленою краскою. Длина больничной кровати полагается 6 футовъ, ширина 2 фута 6 дюймовъ, вышина 1 футъ и 6 дюймовъ. Весьма полезно, когда въ той сторонѣ кровати, гдѣ больной лежитъ ногами, придѣланъ снаружи клапанъ, могущій служить скамейкою, на которой больной, имѣющій дозволеніе вставать съ кровати, сидитъ, а когда онъ ложится въ постель, то на ней кладется халатъ.

§ 55.

(Продолженіе.)

Всякаго рода занавѣсы на кроватяхъ совершенно воспрещаются.

wciągane. Do tego celu najlepiéj służą tak zwane komino-piece.

§ 53.

(Effekta i sprzęty w salach.)

W salach przeznaczonych dla chorych, mają się znajdować: łóżka, stoliki, spluwaczki, przyrząd do umywania się chorych, parawany; a w salach, gdzie są chorzy słabsi,— stolce.

§ 54.

(Łóżka.)

Łóżka dla chorych najlepsze są żelazne, a w braku ich mogą być drewniane olejno malowane. Długość łóżka szpitalnego wynosić ma 6 stóp, szerokość 2 stopy 6 cali, wysokość stopę jedną i cali 6; dogodniejszém jest takie urządzenie łóżek, aby ze strony mającéj odpowiadać nogom chorego, przydaną była nazewnątrz klapa, mogąca służyć za ławeczkę, na któréj chory, mający dozwolenie wstawania z łóżka, mógłby siadać, a podczas pozostawania jego w łóżku, na ławeczce téj umieszczać się może szlafrok chorego.

§ 55.

(Ciąg dalszy.)

Zawieszanie kotar lub firanek około łóżek, zostaje zupełnie wzbronione.

§ 56.

(О размѣщеніи кроватей.)

Кровати размѣщаются такъ, чтобы не находились слишкомъ близко печи или дверей и не прикасались къ стѣнамъ. Ежели окна устроены не надлежаще высоко, то кроватей не должно ставить противъ оконъ. Изголовье кровати обращается къ стѣнѣ. Разстояніе между кроватями полагается 3 или по крайней мѣрѣ $2^1/_2$ фута. Промежутки между рядами кроватей должны быть гораздо значительнѣе, и именно около десяти и болѣе футовъ. Ни въ какомъ случаѣ не дозволяется, чтобы кровать была въ соприкосновеніи съ другою.

§ 57.

(О кроватныхъ таблицахъ.)

Надъ каждою кроватью должна находиться деревянная дощечка (по образцу №59), выкрашенная черною масленою краскою, на ней записивается № кровати, званіе, имя и фамилія больнаго, его возрастъ, время начала болѣзни, время принятія въ больницу и родъ болѣзни; здѣсь же отмѣчается опредѣленная врачемъ порція больному.

Порядокъ кроватныхъ номеровъ, для облегченія составленія требованій, долженъ быть общій или по всей больницѣ, или по крайней мѣрѣ по отдѣленію.

§ 56.

(Ustawienie łóżek.)

Łóżka mają być tak ustawiane, aby nie były zbyt blisko pieca lub drzwi, i nie przytykały do ścian. Jeżeli okna nie są dostatecznie podniesione, łóżka nie mają być ze strony okien stawione. Strona, odpowiadać mająca głowom, zwraca się do ściany. Ustęp pomiędzy jedném a drugiém łóżkiem, powinien być na 3, a przynajmniéj na 2 i pół stopy. Odstępy pomiędzy rzędami powinny być znacznie większe, to jest, od kilku do kilkunastu stóp. W żadnym przypadku, jedno łóżko tuż obok drugiego stawiane być nie powinno.

§ 57.

(Tabliczka nad łóżkiem.)

Nad każdém łóżkiem umieszczona ma być tablica drewniana (podług wzoru N⁰ 59), olejno czarno malowana, dla wypisywania na niéj numeru łóżka, imienia, nazwiska i stanu chorego, jego wieku, daty przybycia do szpitala, rodzaju choroby, jéj dawności; na téjże saméj tabliczce wypisywana będzie porcya, dla chorego przez Lekarza ordynowana.

Porządek numerów łóżek, dla ulżenia przy układaniu wyciągów porcyj, powinien być albo ogólny w całym szpitalu, albo przynajmniéj w każdym oddziale.

§ 58.

(О постели.)

Каждая кровать снабжается тюфякомъ, подушками, простынею и одѣяломъ. Тюфяки наполняются щипаною соломою, а подушки либо такою же соломою, либо волосомъ. Верхнія наволочки должны быть бѣлыя холщевыя. Одѣяла могутъ быть фланелевыя или суконныя и подшиваются простынею (пододѣяльникомъ).

Перины, подушки съ перьями, пуховики для прикрытія запрещаются; равно какъ новая постройка цвѣтныхъ наволочекъ.

§ 59.

(О столикахъ.)

Между кроватями ставятся столики безъ ящиковъ, по одному для двухъ больныхъ. На нихъ помѣщаются посуда, опредѣленная для больныхъ, лекарство и питье.

§ 60.

(О плевальницахъ.)

При каждой кровати полагается плевальница, ежели возможно металлическая, если же нѣтъ, то деревянная, насыпанная пескомъ, или древесными опилками. Употребляемые доселѣ въ нѣкоторыхъ больницахъ, вмѣсто плевальницъ, деревянные сосуды съ водою, должны быть со всѣмъ выведены изъ употребленія.

Въ нѣкоторыхъ случаяхъ, по усмотрѣнію лекаря ординатора, могутъ быть даваемы больнымъ стекляныя или

§ 58.

(Pościel.)

Każde łóżko usłane ma być siennikiem, poduszkami, prześcieradłem i kołdrą. Sienniki mają być wypychane słomą targaną, poduszki zaś, albo takąż słomą, albo włosem. Wierzchnie powłoczki powinny być płócienne i białe. Kołdry mają być flanelowe lub sukienne i obszywają się prześcieradłem. Pierzyny i piernaty, poduszki z pierza, pierzyny do nakrywania, całkiem nie mają być używane; powłoczki zaś kolorowe odtąd nie mają być sprawiane.

§ 59.

(Stoliki.)

Pomiędzy łóżkami stać mają stoliki bez szuflad, wspólne dla dwóch chorych. Na stolikach tych stawiają się naczynia do użytku chorych, lekarstwa i napój.

§ 60.

(Spluwaczki.)

Przy każdém łóżku ma być spluwaczka, w miarę możności, metaliczna, a jeżeli to być nie może, drewniana, nasypana piaskiem lub trocinami. Używane dotąd w niektórych szpitalach, zamiast spluwaczek, szafliki z wodą mają być całkiem z użycia usunięte.

W pewnych przypadkach, podług uznania Lekarza ordynującego, mają być dawane chorym oddzielnie spluwaczki

жестяныя банки съ крышками, которыя ставятся на столикѣ возлѣ больнаго.

§ 61.

(О ширмахъ.)

Въ каждой палатѣ должна быть одна или двѣ ширмы для заслоненія кровати больнаго, когда ему подается такого рода пособіе, котораго приличіе не дозволяло бы совершить въ виду другихъ, или же для прикрытія такихъ больныхъ, которыхъ родъ страданій или бореніе со смертію, могло бы произвесть вредное на другихъ впечатлѣніе.

§ 62.

(О рукомойникахъ.)

Въ каждой палатѣ долженъ находиться одинъ общій рукомойникъ изъ металлическаго резервуара съ краномъ, таза и поставца. Въ ящикѣ сего поставца хранятся гребни для причесыванія, мыло и т. п. вещи, служащія къ сохраненію чистоты тѣла. Подлѣ рукомойника вѣшается одинъ или два утиральника.

§ 63.

(О заведеніи шкафообразныхъ стольчаковъ.)

Весьма удобны для больныхъ подвижные стольчаки, помѣщаемые въ деревянныхъ шкафахъ, въ которые входъ устроенъ изъ палаты, отверстіе же для выношенія испражненій затворяется особыми, въ коридорѣ устроенными дверцами. Въ такихъ шкафахъ должны быть вентилаторы, увлекающіе

szklane lub blaszane z nakrywkami, które się stawiają na stoliku obok chorego.

§ 61.

(Parawany.)

W każdéj sali powinien być jeden lub dwa parawany dla zasłonienia łóżka chorego, podczas uskuteczniania około niego takiéj czynności, któréjby na widoku innych dopełniać przyzwoitość nie dozwalała, lub też zasłonienia takich chorych, których rodzaj cierpienia lub samo konanie, szkodliwe na innych mogłoby uczynić wrażenie.

§ 62.

(Przyrząd do umywania się.)

Każda sala zaopatrzoną będzie w oddzielny przyrząd do umywania się, który ma składać się z metalicznego rezerwoaru z kurkiem, miednicy i podstawy. Szuflada urządzona w podstawie, służyć będzie do pomieszczenia grzebieni, mydła i t. p. rzeczy, potrzebnych do utrzymania czystości ciała. Obok tego przyrządu, zawieszony będzie jeden lub więcéj ręczników.

§ 63.

(Urządzenie stolców szafowych.)

Dogodne bardzo będzie dla chorych urządzanie w salach stolców ruchomych, osłoniętych ścianami drewnianemi, w kształcie szaf, do których wejście byłoby z sali, a otwór do wynoszenia nieczystości drzwiczkami z korytarza zamykany. W szafach takowych urządzone być powinny

зловоніе подъ крышу и устроенные вышепоказаннымъ образомъ, § 51.

§ 64.

(О воспрещеніи вѣшанія картинъ по стѣнамъ.)

На стѣнахъ палатъ запрещается вѣшать картины, или другія какія нибудь украшенія.

§ 65.

(Объ отмѣткѣ отдѣленія на особой доскѣ.)

Въ каждой палатѣ должна висѣть доска, на которой отмѣчается названіе отдѣленія, нумеръ палаты, фамилія врача, завѣдывающаго отдѣленіемъ, фельдшера и надзирающаго за палатою, количество и родъ порцій, общее число кроватей въ отдѣленіи, также число кроватей занятыхъ и свободныхъ (см. фор. № 60).

§ 66.

(Объ означеніи палатъ нумеромъ.)

Каждую, даже самую малую палату, предназначенную для помѣщенія больныхъ, должно означать нумеромъ. Нумера выставляются въ цѣлой больницѣ, по порядку цифръ, такъ, чтобы въ одной больницѣ не было двухъ палатъ съ одинаковымъ нумеромъ.

przewiewniki, wyprowadzające wyziewy nad dach, w sposób wyżéj już podany (§ 51).

§ 64.

(Wzbronienie zawieszania obrazów na ścianach.)

Na ścianach sal nie powinny znajdować się żadne obrazy, lub inne jakie ozdoby.

§ 65.

(Oznaczenie oddziału na oddzielnéj tablicy.)

W każdéj sali powinna być zawieszona tablica, z wypisaniem nazwania oddziału, numeru sali, nazwiska Lekarza zawiadującego oddziałem i felczera oddziałowego, dozorcy lub dozorczyni salowéj, tudzież ilości i rodzaju porcyi, liczby ogólnéj łóżek w oddziale, nakoniec liczby łóżek zajętych i próżnych (zob. wzór N⁰ 60).

§ 66.

(Oznaczenie sali numerami.)

Każda sala, choćby najmniejsza, skoro do pomieszczenia chorych jest przeznaczona, ma być numerem oznaczona. Numer ten ma być porządkowy w całym szpitalu, tak, aby w jednym szpitalu dwie sale jednakowym numerem oznaczone nie były.

§ 67.

(Объ операціонной палатѣ.)

Въ отдѣленіи больницы, предназначенномъ для одержимыхъ такъ называемыми наружными болѣзнями, составляющими предметъ хирургіи, должна быть устроена особая операціонная комната, близь внѣшнихъ палатъ, въ такомъ впрочемъ отдаленіи отъ оныхъ, чтобы крикъ больныхъ, во время операціи, не поражалъ другихъ больныхъ. Главное условіе этой комнаты есть достаточное освѣщеніе, необходимое при производствѣ операцій; притомъ свѣтъ долженъ проходить сверху, и посему всего приличнѣе здѣсь большое и высокое венеціанское окно.

Въ сей комнатѣ помѣщается операціонный столъ, шкафы съ хирургическими инструментами и снарядъ для перевязки больныхъ. Подлѣ нея или неподалеку должна находиться одна или нѣсколько небольшихъ комнатъ, для помѣщенія больныхъ послѣ операціи.

§ 68.

(О комнатѣ для пріема больныхъ.)

Въ каждой больницѣ, особая комната, близь входа, назначается для пріема и возлѣ нея другая для обмытія и очищенія больныхъ.

§ 69.

(О корридорахъ.)

Для облегченія сообщенія между разными частями больницы и для избѣжанія частыхъ переходовъ чрезъ па-

§ 67.

(Sala operacyjna.)

W szpitalu, w którym przyjmowani są chorzy na choroby tak zwane zewnętrzne, to jest będące przedmiotem chirurgii, ma być urządzona oddzielna sala operacyjna. Sala ta powinna być w bliskości oddziałów zewnętrznych, jednak tak odosobniona, aby krzyk chorych operowanych, nie raził innych. Głównym warunkiem urządzenia téj sali jest dostateczne światło, jakie potrzebne bywa przy wykonywaniu operacyj chirurgicznych. Swiatło to powinno padać z góry, i dla tego w sali operacyjnéj będzie okno najdogodniejsze weneckie, wielkie i wysokie. W téjże sali umieszczają się: stół do operacyi, szafy z narzędziami chirurgicznemi i przyrządami do opatrywania chorych. Obok niéj, lub w bliskości, powinna być jedna lub kilka małych izb, dla umieszczania chorych po operacyi.

§ 68.

(Izba do przyjmowania chorych.)

W każdym szpitalu powinna być oddzielna izba, przeznaczona do przyjmowania chorych, a to w bliskości drzwi wchodowych. Przy téj izbie ma być druga, do obmywania i oczyszczania chorych.

§ 69.

(Korytarze.)

Do ułatwienia kommunikacyi pomiędzy rozmaitemi częściami szpitala, i uniknienia częstego przechodzenia przez

латы больныхъ, въ каждой больницѣ необходимы корридоры. При устройствѣ корридоровъ, надлежитъ обращать особое вниманіе на то, чтобы воздухъ въ нихъ былъ точно также чистъ, какъ въ палатахъ, чтобы въ нихъ не могло быть сквознаго вѣтра, и чтобы зимою можно было ихъ отапливать. Окна въ корридорахъ должны быть такой же величины, какъ въ палатахъ, и снабжены вентиляторами. Полы и потолки—такіе же, какъ въ палатахъ; ниши въ корридорахъ также не должны имѣть мѣста.

§ 70.

(О ваннахъ.)

Въ каждой больницѣ должны быть устроены ванны.

Мѣсто для сего избирается въ срединѣ больницы и притомъ особо въ каждомъ ярусѣ.

Ванны могутъ быть мѣдныя, цинковыя или деревянныя, покрытыя мѣдною жестію; деревянныя ванны дозволяются въ тѣхъ только случаяхъ, когда употребляемыя медицинскія средства дѣйствуютъ на металлы. Отведенное для сего помѣщеніе тщательно обезпечивается отъ сквознаго вѣтра и не должно представлять никакого опасенія въ простудѣ больныхъ, съ отдѣленіями же больницы соединяется посредствомъ отапливаемаго корридора.

По мѣрѣ надобности, сообразно роду болѣзней, для которыхъ предназначена больница, устраиваются ванны капельныя, дождевыя, сѣрныя, сухія и русскія бани.

§ 71.

(Объ аптекѣ.)

Помѣщеніе для аптеки зависитъ отъ ея предназначенія, то есть: устроена ли она и для внѣшняго отпуска

sale chorych, w każdym szpitalu nieodbicie potrzebne są korytarze. Przy urządzeniu korytarzy zwracać należy szczególną baczność na to, aby w nich powietrze równie czyste być mogło, jak na salach, iżby wolne były od ciągów, i aby je w zimie ogrzewać było można. Okna w korytarzach powinny być tak wielkie, jak w salach, i opatrzone przewiewnikami. Posadzki i sufity takie, jak w salach; framug żadnych.

§ 70.

(Kąpiele.)

W każdym szpitalu urządzona być ma łazienka.

Miejsce do tego wybiera się w środku szpitala, i oddzielne na każdém piętrze. Wanny mają być miedziane, cynkowe lub drewniane, blachą miedzianą obite; drewniane mają służyć tylko do kąpieli ze środkami lekarskiemi, które działają na metale. Lokal przeznaczony na kąpiele, powinien być wolnym od ciągów i nienarażającym na niebezpieczeństwo zaziębienia chorego; z oddziałami zaś szpitala łączyć się ma korytarzem ogrzanym.

W miarę potrzeby, stosownie do rodzaju chorób, dla jakich szpital jest przeznaczony, winny być urządzone nadto kąpiele: kropliste, strumieniowe, siarczane, fumigacyjne i parowe.

§ 71.

(Apteki.)

Stosownie do tego jak apteka szpitalna będzie przeznaczona razem i do wolnéj ekspedycyi, lub też będzie tylko

лекарствъ, или же только исключительно для внутренней потребности больницы. Въ первомъ случаѣ должны быть соблюдены всѣ, аптекарскимъ уставомъ опредѣленныя, въ этомъ отношеніи, правила; мѣсто же избирается такое, чтобы постороннія лица, приходящія въ аптеку, не проходили чрезъ больницу. Въ послѣднемъ случаѣ, помѣщеніе, обширность и устройство аптеки соразмѣряются съ производствомъ въ ней работъ, смотря по тому, будутъ ли въ ней заготовляться препараты, или же самый только отпускъ лекарствъ, при полученіи матеріаловъ изъ другой аптеки.

Ежели въ больничной аптекѣ будетъ производиться одинъ только отпускъ лекарствъ, тогда помѣщеніе ея должно состоять изъ рецептурной комнаты, гдѣ въ надлежащемъ порядкѣ и въ соотвѣтственныхъ сосудахъ располагаются матеріалы, и изъ кокторіи (coctorium). Помѣщеніе на такую ручную аптеку можетъ быть даже подлѣ больничныхъ палатъ.

Но, если въ больничной аптекѣ все приготовляться будетъ такъ, какъ въ вольной, тогда въ устройствѣ помѣщенія должно примѣняться къ правиламъ аптекарскаго устава, и такая аптека не должна находиться вблизи палатъ.

§ 72.

(О мѣстѣ для прогулокъ.)

При каждой больницѣ должно быть особое мѣсто для прогулки больныхъ, терраса, усаженная деревьями, или садъ. Для отдыха больныхъ во время прогулки, устраиваются деревянныя скамьи. Запрещается однакожъ имѣть въ сихъ мѣстахъ фруктовыя деревья и кустарники. Въ больницахъ, принимающихъ больныхъ обоего пола, мѣста для прогулки назначаются особо для мужчинъ и особо для женщинъ.

zajmować się expedycyą dla szpitala, lokal odmiennym ma być dla apteki. W pierwszym przypadku mają być zachowane wszelkie przepisy w téj mierze, objęte Ustawą dla aptek, a miejsce wybiera się takie, aby osoby obce, do apteki przybywające, przez szpital nie przechodziły. W drugim przypadku, pomieszczenie, obszerność i urządzenie lokalu, odmienne będzie podług tego, czy w aptece téj przygotowywane będą preparata, lub też czy w niéj sama tylko expedycya lekarstw ma się odbywać, a materyały do niéj brane będą z innéj apteki.

Jeżeli w aptece szpitalnéj ma być tylko sama expedycya lekarstw dopełnianą, wówczas lokal jéj składać się ma z izby expedycyjnéj, w któréj w należytym porządku, w stosownych naczyniach, ustawione być mają materyały, tudzież z odwarzalni (coctorium). Lokal na takową podręczną aptekę może być nawet w bliskości sal.

Jeżeli w aptece téj wszystko ma być tak przygotowywane, jak w aptece prywatnéj, wówczas urządzenie lokalu powinno być zastosowane do przepisów Ustawy aptekarskiéj; apteka zaś takowa nie powinna być w bliskości sal położona.

§ 72.

(Miejsce do przechadzki.)

Przy szpitalu urządzone być powinno miejsce dla przechadzki chorych, taras drzewami obsadzony, lub ogród. Dla wypoczynku chorych w czasie przechadzki, mają być tamże urządzone ławeczki drewniane. Drzewa i krzewy w tych miejscach nie powinny być owocowe. W szpitalach, do których chorzy płci obojéj bywają przyjmowani, miejsca do przechadzki chorych, powinny być oddzielne dla mężczyzn, oddzielne dla niewiast.

§ 73.

(Объ отхожихъ мѣстахъ.)

Отхожія мѣста должны быть устроены не слишкомъ далеко отъ палатъ, и притомъ такъ, чтобы никакое зловоніе отъ нихъ не доходило въ палаты, или корридоры.

Не слѣдуетъ помѣщать отхожихъ мѣстъ въ одномъ строеніи съ больничными палатами, но въ особой пристройкѣ, соединяющейся съ прочимъ строеніемъ, посредствомъ корридора.

Какъ въ отхожихъ мѣстахъ, такъ и въ корридорахъ при оныхъ, устраиваются вентиляторы или деревянныя трубы, идущія отъ доски, гдѣ устроены стольчаки, до крыши, а для огрѣванія ихъ зимою—печи. Двери отъ сего корридора въ прочіе должны быть двойныя и затворяться сами, помощію устроеннаго механизма.

Отхожія мѣста должны находиться въ каждомъ ярусѣ, для того, чтобы, идя къ нимъ, не было нужды ни восходить ни спускаться по лѣстницѣ.

Отхожія мѣста раздѣляются столькими перегородками, сколько въ нихъ устроено отверстій для испражненій; самыя же отверстія закрываются плотно пристающею покрышкою.

Въ избѣжаніе вреда отъ испареній изъ отхожихъ мѣстъ, строятъ такъ называемыя непахучія, бочечныя, отхожія мѣста, а еще лучше—такъ называемые ваттер-клоты.

§ 74.

(О комнатѣ для храненія и производства вскрытія мертвыхъ тѣлъ.)

Отдѣленіе для храненія умершихъ и производства вскрытія оныхъ, располагается въ совершенно особыхъ строеніяхъ и, сколько возможно, далѣе отъ помѣщенія боль-

§ 73.

(Kloaki.)

Kloaki powinny być tak urządzone, aby nie były zbyt odległe od sal, ale jednak żadna woń przykra nie powinna od nich do sal lub korytarzów dochodzić.

Pomieszczenie kloak powinno być nie w témże zabudowaniu co i sale szpitalowe, lecz w wystawie, połączonéj z resztą zabudowania przez korytarz.

Tak sam korytarz, jako i kloaki powinny być opatrzone przewiewnikami lub rurami drewnianemi, przechodzącemi od deski, w któréj są otwory, aż po nad dach, tudzież piecami, dla ogrzewania w porze zimowéj. Drzwi prowadzące od pomienionego korytarza powinny być podwójne i z takim urządzone mechanizmem, aby się same zamykały.

Kloaki znajdować się powinny na każdém piętrze, tak, aby do nich po schodkach, ani w górę ani na dół, iść nie było potrzeba.

Każda kloaka powinna być przedzielona tylu przegrodami ile jest otworów do oddawania stolca. Otwory zaś same zakrywać się mają klapą, szczelnie przystającą.

Dla zapobieżenia szkodliwości wyziewów z kloak, urządzają się tak zwane kloaki beczkowe.

§ 74.

(Grabarnia i sala sekcyjna.)

Na grabarnią i salę sekcyjną powinna być przeznaczona oddzielna zupełnie budowla, o ile można daléj od zabudowania, gdzie chorzy są pomieszczeni. Zajazd do niéj

ныхъ. Подъѣздъ къ нему надлежитъ устроить такъ, чтобы вывозимыя мертвыя тѣла не могли быть замѣчаемы больными.

Требуется, чтобы отдѣленіе это было хорошо освѣщено и снабжено вентиляторами, а зимою отапливаемо. Въ комнатѣ для вскрытій, самый лучшій полъ есть каменный, но въ случаѣ малыхъ способовъ больницы, можетъ быть и деревянный, выкрашенный однакожъ масленою краскою. Въ комнатѣ для храненія умершихъ, должны находиться нары; въ комнатѣ же для вскрытій—анатомическій столъ.

§ 75.

(О кухнѣ.)

Кухня такъ устраивается, чтобы пары изъ нея не доходили ни въ палаты больныхъ, ни въ корридоры, и чтобы изъ кухни они имѣли свободный выходъ наружу. Посему въ большихъ больницахъ кухня помѣщается въ строеніи, отдѣльномъ отъ палатъ.

§ 76.

(О прачечной и сушильнѣ.)

При устройствѣ прачечной и сушильни также обращается вниманіе на то, чтобы испаренія изъ нихъ и сырость не проникали въ палаты; почему и должны онѣ находиться въ нѣкоторомъ разстояніи отъ главнаго строенія и притомъ тѣмъ далѣе, чѣмъ обширнѣе больница. Сушеніе бѣлья въ лѣтнее время на открытомъ воздухѣ, не должно производиться вблизи палатъ, но въ приличномъ отъ нихъ отдаленіи.

Въ большихъ больницахъ, прачечная и сушильня должны быть устроены по обыкновенному способу.

tak ma być urządzony, aby ciała zmarłe mogły być wywożone, bez wystawienia ich na widok chorych.

Izby przeznaczone na grabarnią i salę sekcyjną, powinny być dobrze oświecone, zimową porą ogrzane, i opatrzone przewiewnikami. W izbie sekcyjnéj posadzka najlepsza kamienna; kiedy jednak zasoby szpitala nie wystarczają na urządzenie takowéj, może być i drewniana, olejno pomalowana. W grabarni mają być tarczany, do składania na nich trupów, a w izbie sekcyjnéj stół anatomiczny.

§ 75.

(Kuchnia.)

Kuchnia powinna być tak urządzoną, aby wyziewy z niéj nie dochodziły do sal, gdzie są chorzy pomieszczeni, ani też do korytarzy; w saméj zaś izbie kuchennéj para powinna mieć wolne ujście. W większych przeto szpitalach pomieszczona być powinna kuchnia w oddzielném od sal zabudowaniu.

§ 76.

(Pralnia i suszarnia.)

Przy urządzeniu pralni i suszarni zwracać się ma uwagę na to, aby wyziewy z nich i wilgoć do sal nie dochodziły. Z tego powodu urządzone być mają w pewném oddaleniu od gmachu głównego szpitalnego, i im większy szpital, tém daléj. Suszenie także bielizny w porze letniéj, na otwartém powietrzu, nie powinno się odbywać w bliskości sal, lecz w stosownéj odległości.

W szpitalach większych urządzać się winny pralnie i suszarnie sposobem zwykłym.

Въ большихъ больницахъ должны быть особые курительные сараи, устроенные по способу, описанному въ добавленіи № 54.

§ 77.

(О другихъ частяхъ строенія.)

Другія части больницы, смотря по удобству и возможности, помѣщаются въ этомъ же или сосѣднихъ строеніяхъ.

§ 78.

(О больничныхъ вещахъ.)

Независимо отъ предметовъ, вышеисчисленныхъ, больница должна быть снабжена достаточнымъ количествомъ такъ называемыхъ больничныхъ вещей.

Подъ больничными вещами разумѣются: бѣлье и одежда для больныхъ, постели, посуда мѣдная, оловянная, желѣзная и деревянная и прочіе приборы, означенные въ табели, помѣщенной въ приложеніи № 4. Количество и срокъ вещей, какой онѣ должны прослужить, опредѣлены, въ примѣрной сложности, на каждыхъ 10 больныхъ,—въ томъ же приложеніи № 4.

§ 79.

(Продолженіе.)

Сверхъ того, въ каждомъ отдѣленіи полагаются:

стѣнные часы,

шкафъ для складыванія чистаго бѣлья,

Dla wykadzania effektów znajdować się ma w każdym większym szpitalu oddzielny do tego lokal, urządzony podług sposobu opisanego w annexie N⁰ 54.

§ 77.

(Inne części zabudowania.)

Inne części szpitala mieszczą się w tém samém, lub w przyległych zabudowaniach, stosownie do możności i dogodności w służbie.

§ 78.

(O effektach szpitalnych.)

Oprócz wyżéj wymienionych sprzętów, szpital winien być zaopatrzony w dostateczną ilość effektów szpitalnych.

Do effektów szpitalnych należą: bielizna i odzież dla chorych, pościel, naczynia miedziane, cynowe, żelazne, drewniane i inne, wyszczególnione w wykazie, stanowiącym annex N⁰ 4. Ilość pomienionych effektów, wyrachowana w przecięciu na 10 chorych, i zakres czasu, przez który one służyć powinny, oznaczone są sposobem przybliżonym w tymże samym wykazie.

§ 79.

(Ciąg dalszy.)

Nadto do każdego oddziału potrzebne są:
zegar ścienny,
szafa do składania bielizny czystéj,

шкафъ для храненія подручныхъ медикаментовъ, бинтовъ, хирургическихъ инструментовъ и т. д.,
корзина для чернаго бѣлья,
корзина для складыванія бывшихъ въ употреблении бинтовъ,
корзина для корпій и пластырей, снятыхъ при перевязкѣ больныхъ,
доска съ окружною рѣшеткою и съ рукоятками для переношенія снарядовъ, нужныхъ при перевязкѣ,
доска для намазыванія пластырей,
двѣ дощечки съ рукоятками для употребленія ординаторами и фельдшерами при записываніи рецептовъ, скорбныхъ листовъ и другихъ распоряженій,
деревянная доска съ окружною рѣшеткою и рукоятками для разношенія лекарствъ,
большіе и меньшіе сифоны, лопатки и другіе фельдшерскіе инструменты.

§ 80.

(О формѣ больничныхъ вещей.)

Всѣ мягкія металлическія и деревянныя, къ употребленію больныхъ служащія вещи, заготовляются по образцамъ, утвержденнымъ Главнымъ Совѣтомъ.

§ 81.

(Объ означеніи ихъ штемпелемъ.)

Всѣ мягкія вещи, холщевыя, тиковыя, суконныя и кожанныя, должны имѣть штемпель, означающій годъ постройки каждой вещи. Кромѣ сего клейма, бѣлье и одежду больныхъ, сифилитическою болѣзнію и чесоткою одержимыхъ, штемплевать еще особымъ четвероугольнымъ клеймомъ: си-

szafa do przechowywania środków lekarskich podręcznych, opasek, sprzętów chirurgicznych i t. d.,
kosz do zbierania bielizny nieczystéj,
kosz do zbierania opasek zabrudzonych,

kosz do zbierania szarpi i plastrów, zdjętych przy opatrywaniu chorych,
tablica z galeryjką i rękojeściami, do przenoszenia przyrządów przy opatrywaniu,
tablica do smarowania plastrów,
dwie tablicę z rękojeściami do użycia przez Lekarza ordynującego i przez felczera, przy zapisywaniu recept, kart wizytowych i poleceń lekarskich,
stolnica z galeryjką i rękojeściami do przynoszenia lekarstw,
strzykawki większe i mniejsze, szpadle i inne narzędzia felczerskie.

§ 80.

(*O modelach effektów szpitalnych.*)

Effekta miękkie, metaliczne i drewniane, do użytku chorych przeznaczone, sprawiane być winny podług wzorów przez Radę Główną zatwierdzonych.

§ 81.

(*O cechowaniu effektów stemplem.*)

Wszystkie effekta miękkie: płócienne, drelichowe, sukienne i skórzane, opatrzone być winny stemplem, oznaczającym rok ich sprawienia; oprócz tych znaków, bielizna i odzież dla chorych wenerycznych i świerzbowatych winna być oznaczona oddzielnym kwadratowym stemplem: we-

филитическихъ—краснымъ съ цифрою W, а чесоточныхъ—чернымъ съ цифрою S; изглаживающіяся при мытьѣ клейма сіи возобновлять немедленно.

§ 82.

(*О постройкѣ вещей по росту.*)

Рубахи, суконные и тиковые халаты заготовляются трехъ сортовъ по росту, именно: двѣ части для роста большаго, три части для средняго и одна для меньшаго.

Для дѣтей вещи сіи должны быть особыя.

nerycznych—czerwonym z cyfrą W, a świerzbowatych—czarnym z cyfrą S; znaki zaś w praniu ścierające się odnawiać niezwłocznie należy.

§ 82.

(O zastosowaniu wielkości effektów do wzrostu chorych.)

Koszule, szlafroki sukienne i drelichowe winny być, stosownie do wzrostu chorych, trojakie, a to w takim stosunku, iżby dwie części przypadały na wzrost wysoki, trzy na średni i jedna na mały.

Dla dzieci pomienione effekta mają być oddzielne.

Приложеніе 1-е къ № 1-му.

Форма № 59.

ФОРМА КРОВАТНЫХЪ ТАБЛИЦЪ.

№	*Примѣчаніе.* Порядокъ нумеровъ кроватныхъ долженъ быть общій, во всей больницѣ.
Званіе, имя, прозваніе и лѣта	
Время поступленія въ больницу	
Родъ болѣзни	
Начало болѣзни	
Порція	

Примѣчаніе. Въ больницахъ и отдѣленіяхъ сифилитическихъ, послѣ графы: *время поступленія*, добавляется графа: *въ который разъ.*

Вѣрно: Министръ Статсъ-Секретарь Царства Польскаго, (подписано) *Иг. Туркуллъ.*

Annex 1-y do № 1-go.

Wzór Nr. 59.

WZÓR TABLIC, KTÓRE MAJĄ BYĆ ZAWIESZANE NAD ŁÓŻKIEM.

№	*Uwaga.* Porządek numerów na tych tablicach ma być ogólny w całym szpitalu.
Nazwisko, imię, stan i wiek	
Data przybycia do szpitala	
Rodzaj choroby	
Data początku choroby	
Porcya	

Uwaga. W szpitalach i oddziałach wenerycznych, po rubryce: „*data przybycia do szpitala,*“ ma być na tablicach dodana rubryka: „*który raz przyjęty do szpitala.*“

Zgodno: Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego,

(podpisano) *Ig. Turkułł.*

Приложеніе 2-е къ № 1-му.

Форма № 60.

ФОРМА ДОСКИ ВЪ КАЖДОЙ ПАЛАТѢ.

ОТДѢЛЕНІЕ . . . .

Нумеръ палаты		
Число кроватей . .	общее . . .	
	занятыхъ . .	
	свободныхъ .	
Лекарь по отдѣленію		
Фельдшеръ по отдѣленію		
Присматривающій за больными . .		
Служителей		
Цѣлыхъ порцій		
Половинныхъ порцій		
Строгихъ порцій		
Отваровъ изъ крупъ, или клейки .		
Итого		

Вѣрно: Министръ Статсъ-Секретарь Царства Польскаго,

(подписано) *Иг. Туркуллъ.*

Annex 2-gi do N° 1-go.

Wzór Nr. 60.

WZÓR TABLICY, KTÓRA MA BYĆ ZAWIESZANA W KAŻDÉJ SALI.

ODDZIAŁ. . . . .

Numer sali . . . .

Liczba łóżek { ogólna . . . ; zajętych . . . ; niezajętych . . .

Lekarz oddziału . . . .
Felczer oddziału . . . .
Osoba dozorująca . . . .
Liczba posługi . . . .

Całych porcyj . . . .
Pół-porcyj . . . .
Ścisłych . . . .
Klejków . . . .

w Ogóle . . . .

Zgodno: Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego,
(podpisano) *Ig. Turkułł.*

Приложеніе 3-е къ № 1-му.

Приложеніе № 54.

О КУРИТЕЛЬНОМЪ САРАѢ И О ПРОИЗВОДСТВѢ ОКУРИВАНІЯ ВЕЩЕЙ.

Сарай для окурки бѣлья и другихъ мягкихъ вещей, въ которыхъ можетъ скрываться зараза, долженъ быть болѣе или менѣе обширенъ, смотря по обширности больницы, имѣть полъ, плотный потолокъ, хорошо обмазанныя стѣны и плотно закрывающіяся окна, дабы пары, произведенныя для окурки, не могли свободно выходить.

Окурка производится слѣдующимъ образомъ:

Одежда или вещи развѣшиваются въ сараѣ на шестахъ, или веревкахъ, сколь можно чаще, для удобнѣйшаго ихъ объема и напитанія парами; на полу ставится посуда съ составомъ, пары издающимъ, и тотчасъ затворяются плотно всѣ окна и двери на 24 часа, по прошествіи коихъ, окна и двери отворяются, для возобновленія курительнаго состава, и потомъ опять затворяются. Опыты сіи повторяются четыре раза, и каждая вещь, не смотря на ея качество, должна быть окуриваема не менѣе четырехъ сутокъ. Послѣ окуренія, вещи сіи провѣтриваются двое сутокъ въ томъ же сараѣ, а при хорошей погодѣ, гдѣ возможно, и на открытомъ воздухѣ.

Составы для куренія потребные, всякой разъ отпускаются изъ аптеки по рецептамъ главнаго лекаря.

Вѣрно: Министръ Статсъ-Секретарь Царства Польскаго,
(подписано) *Иг. Туркуллъ.*

3-ci Annex do № I-go.

(Annex № 54.)

O SZOPIE DO NAKADZANIA I O SPOSOBIE, W JAKI SAMO NAKADZANIE SIĘ USKUTECZNIA.

Szopa do nakadzania bielizny i innych miękkich effektów, w których może ukrywać się zaraza, powinna być mniéj lub więcéj przestronna, odpowiednio do wielkości szpitala, mieć podłogę, szczelny sufit, ściany dobrze opatrzone, okna szczelnie przystające, aby gazy, wydzielające się podczas nakadzania, nie mogły uchodzić na zewnątrz.

Nakadzanie odbywa się następnym sposobem:

Odzież lub inne effekta rozwieszają się w szopie na tykach lub na sznurach, o ile można przestronniéj, aby snadniéj gazem otoczone i przejęte być mogły; na podłodze stawi się naczynie z ingredyencyami, z których gaz ma się wydobywać, i natychmiast zamykają się szczelnie okna i drzwi na 24 godzin; po upłynieniu których otwierają się okna i drzwi dla postawienia świeżych ingredyencyj, poczém znowu się zamykają. Toż samo powtarza się cztery razy, i każda rzecz, nie zważając na to, z czego jest zrobiona, ma być przez cztery doby nakadzana. Po nakadzeniu też same effekta przewietrzane być mają przez dwa dni w téjże szopie, a przy sprzyjającéj pogodzie na otwartém, gdzie to być może, powietrzu.

Ingredyencye służące do nakadzania za każdym razem wydawane będą z apteki, za receptą naczelnego lekarza.

Zgodno: Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego,
(podpisano) *Ig. Turkułł.*

Приложеніе 4-е къ № 1-му.

(*Приложеніе № 4.*)

ТАБЕЛЬ О БОЛЬНИЧНЫХЪ ВЕЩАХЪ.

№	Названіе больничныхъ вещей.	Пропорція оныхъ на 50 человѣкъ.	Срокъ выслуги.
	Холщевыхъ		
1	Колпаковъ для мужчинъ и чепчиковъ для женщинъ . .	150	три года.
2	Наволокъ верхнихъ на 2 головныя подушки. . . .	300	три года.
3	Наволокъ нижнихъ на 2 головныя подушки. . . .	300	четыре года.
4	Наволокъ на тюфяки верхнихъ	100	четыре года.
5	— — — нижнихъ	100	четыре года.
6	Носовыхъ платковъ изъ обыкновеннаго рубашечнаго холста	300	два года.
7	Пододѣяльниковъ	150	четыре года.
8	Покрывалъ на квашни, гдѣ пекарня при больницѣ . .	3	два года.
9	Покрывалъ ушатныхъ и ведерныхъ	7	два года.
10	Подштанниковъ	50	два года.
11	Простынь	150	три года.

4-y Annex do N° 3-go.

(*Annex Nr. 4.*)

WYKAZ EFFEKTÓW SZPITALNYCH.

N°	Wykaz effektów szpitalnych.	Ich stosunek na 50 osób.	Czas na jaki mają służyć.
	Płóciennych,		
1	Szlafmyc męzkich i czepków dla kobiet	150	trzy lata.
2	Powłoczek wierzchnich (licząc po 2 poduszki na jednego chorego)	300	
3	Wsypek (licząc po dwie poduszki na jednego chorego).	300	cztery lata.
4	Sienników wierzchnich . . .	100	
5	„ spodnich . . .	100	
6	Chustek do nosa	300	dwa lata.
7	Prześcieradeł do obszywania kołder	150	cztery lata.
8	Pokrowców na dzieże piekarniane	3	dwa lata.
9	Pokrowców na wiadra i cebry	7	
10	Gatek	50	
11	Prześcieradeł	150	trzy lata.

№	Названіе больничныхъ вещей.	Пропорція оныхъ на 50 человѣкъ.	Срокъ выслуги.
12	Рубахъ	150	полтора года.
13	Рубахъ изъ фламскаго полотна въ ростъ человѣка, съ длинными рукавами, для безпокойныхъ больныхъ. . . .	2	два года.
14	Утиральниковъ	50	одинъ годъ.
15	Скатертей.	6	шесть лѣтъ.
16	Фартуховъ для фельдшеровъ и служителей	30	одинъ годъ.
17	Чулковъ паръ	150	одинъ годъ.
18	Штор изъ фламскаго полотна, по числу оконъ въ больничныхъ палатахъ		15 лѣтъ.
19	Клеенки для подкладыванія подъ трудно - больныхъ, полагая каждую въ 2 локтя длины и $1\frac{1}{2}$ локтя ширины. . .	4	одинъ годъ.
	Тиковыхъ		
20	Одѣялъ.	100	шесть лѣтъ.
21	Халатовъ	100	шесть лѣтъ.
	Суконныхъ и фланелевыхъ		
22	Одѣялъ	60	пять лѣтъ.
23	Фуфаекъ	5	пять лѣтъ.
24	Халатовъ	60	пять лѣтъ.

Nº	Wykaz effektów szpitalnych.	Ich stósunek na 50 osób.	Czas na jaki mają służyć.
12	Koszul.	150	półtora roku.
13	Koszul długich z flamandzkiego płótna, z rękawami długiemi, dla chorych niespokojnych.	2	dwa lata.
14	Ręczników	50	jeden rok.
15	Obrusów	6	sześć lat.
16	Fartuchów dla felczerów i posługaczy	30	jeden rok.
17	Pończoch	150	
18	Rulet albo zasłon do okien z flamandzkiego płótna .	podług liczby okien w salach szpitalnych.	15 lat.
19	Podkładek ceratowych pod ciężko słabych, każda po dwa łokcie długości i $1 \frac{1}{2}$ łokcia szerokości	4	jeden rok.
	Drelichowych,		
20	Kołder.	100	sześć lat.
21	Szlafroków	100	
	Sukiennych i flanelowych,		
22	Kołder.	60	pięć lat.
23	Kaftaników	5	
24	Szlafroków	60	

№	Названіе больничныхъ вещей.	Пропорція оныхъ на 50 человѣкъ.	Срокъ выслуги.
25	Покрывалъ на квашни въ пекарни	2	шесть лѣтъ.
	Кожанныхъ		
26	Сапоговъ войлочныхъ съ подошвами, для выхода зимою въ отхожія мѣста . . .	3 пары	два года.
27	Тулуповъ овчинныхъ, покрытыхъ простымъ сукномъ для того же.	3	8 лѣтъ.
28	Туфлей.	150 паръ	одинъ годъ.
	Мѣдныхъ		
29	Кострюль разной величины .	3	12 лѣтъ.
30	Кружка мѣрная.	1	20 „
31	Рукомойниковъ.	4	10 „
32	Къ нимъ тазовъ	4	10 „
33	Чайниковъ разной величины.	2	12 „
34	Часовъ стѣнныхъ	1	20 „
35	Подсвѣчниковъ	3	12 „
36	Штекбекеновъ	3	20 „
	Оловянныхъ		
37	Кружекъ	50	15 лѣтъ.
38	Мисокъ съ крышками, кои замѣняютъ тарелки	50	
39	Солонокъ.	50	

N⁰	Wykaz effektów szpitalnych.	Ich stosunek na 50 osób.	Czas na jaki mają służyć.
25	Pokrowców na dzieże piekarniane	2	sześć lat.
	Skórzanych,		
26	Butów wojłokowych ze skórzanemi podeszwami, dla wychodzenia do kloak zimą .	3 pary	dwa lata.
27	Kożuchów powleczonych suknem ordynaryjném, do tegoż użytku	3	ośm lat.
28	Pantofli.	150 par	jeden rok.
	Miedzianych,		
29	Rądli rozmaitéj wielkości .	3	12 lat.
30	Naczynie do mierzenia. . .	1	20 „
31	Przyrządów do umywania rąk	4	10 „
32	Miednic do tychże. . . .	4	10 „
33	Imbryczków różnéj wielkości	2	12 „
34	Zegarów ściennych . . .	1	20 „
35	Lichtarzy	3	12 „
36	Bassenów	3	20 „
	Cynowych,		
37	Kubków	50	15 lat.
38	Misek z nakrywkami, które służą zamiast talerzy . . .	50	
39	Solniczek	50	

№.	Названіе больничныхъ вещей.	Пропорція оныхъ на 50 человѣкъ.	Срокъ выслуги.
40	Тазовъ въ стольчаки . . .	3	15 лѣтъ.
41	Урыльниковъ.	7	
42	Чайниковъ	2	
43	Чашекъ для кровопусканія .	2	
44	„ „ раздачи лекарствъ	4	
	Желѣзныхъ		
45	Безмѣновъ.	2	20 лѣтъ.
46	Вѣсовъ разной величины . .	4	
47	Ковшей бѣлаго желѣза. . .	4	два года.
48	Канфорокъ	2	10 лѣтъ.
49	Кострюль для разогрѣванія припарокъ	3	два года.
50	Кочерегъ	3	15 лѣтъ.
51	Курительницъ	2	10 „
52	Ломовъ	1	20 „
53	Лопатокъ для куренія. . .	2	5 „
54	„ „ чистки двора .	2	два года.
55	Мѣрной посуды комплектъ, состоящій изъ осьмушки, полугарнца, получетверика и четверика	1	20 лѣтъ.
56	Ножей съ вилками	7	три года.
57	Ножей кухонныхъ. . .	2	два года.
58	Ночниковъ	6	
59	Сковородъ	3	десять лѣтъ.

Nº	Wykaz effektów szpitalnych.	Ich stosunek na 50 osób.	Czas na jaki mają służyć.
40	Urynałów stolcowych. . .	3	15 lat.
41	Urynałów zwyczajnych . .	7	
42	Imbryczków.	2	
43	Miseczek do krwi puszczania	2	
44	Kubków do rozdawania lekarstw	4	
	Żelaznych i blaszanych,		
45	Bezmian do ważenia . . .	2	20 lat.
46	Wagi rozmaitéj wielkości .	4	
47	Warząchwi blaszanych do czerpania	4	dwa lata.
48	Fajerek do spirytusu . . .	2	10 lat.
49	Rądli do grzania kataplazmów	3	dwa lata.
50	Pogrzebaczy.	3	15 lat.
51	Fajerek do węgli	2	10 „
52	Drąg żelazny	1	20 „
53	Łopatek do kadzenia . . .	2	5 „
54	Motyk do oczyszczania podwórza.	2	dwa lata.
55	Naczyń do mierzenia komplet jeden, składający się z dwóch kwaterek, kwarty, pół garnca, garnca i ćwierci . . .	1	20 lat.
56	Nożów i widelców, par . .	7	trzy lata.
57	Nożów kuchennych . . .	2	dwa „
58	Kagańców nocnych . . .	6	
59	Patelni	3	10 lat.

№	Названіе больничныхъ вещей.	Пропорція оныхъ на 50 человѣкъ.	Срокъ выслуги.
60	Тагановъ	2	20 лѣтъ.
61	Тарелокъ жестяныхъ для перевязки	6	пять лѣтъ.
62	Терокъ для хрѣну	3	два года.
63	Топоровъ	4	пять лѣтъ.
64	Уполовниковъ	2	шесть „
65	Фонарей рѣшетчатыхъ . . .	2	пять „
66	„ со стеклами . . .	2	
67	Шандаловъ низкихъ . . .	6	восемь „
68	„ высокихъ . . .	3	пять „
69	Штемпелей для клейменія бѣлья	3	20 „
70	Щипцовъ свѣчныхъ . . .	6	два года.
71	„ для каминовъ . . .	2	20 лѣтъ.
72	Ящиковъ плевательныхъ . .	50	15 лѣтъ.
73	Котловъ для кухни. . . .	2	
74	„ „ прачечной . .	2	
	Деревянныхъ		
75	Бочекъ цѣльныхъ	4	восемь лѣтъ.
76	„ разрѣзанныхъ	2	
77	Ваннъ	4	
78	Кадочекъ крашенныхъ съ желѣзными обручами, для воды въ палатахъ	4	шесть лѣтъ.
79	Досокъ аппаратныхъ для перевязки	4	15 лѣтъ.
80	„ для разноски порцій .	6	

N°	Wykaz effektów szpitalnych.	Ich stosunek na 50 osób.	Czas na jaki mają służyć.
60	Trójnogów	2	20 lat.
61	Talerzyków blaszanych do opatrunku	6	pięć lat.
62	Tarek do chrzanu	3	dwa lata.
63	Toporów	4	pięć lat.
64	Warząchwi do szumowania .	2	sześć lat.
65	Latarni drucianych	2	pięć lat.
66	" ze szkłem . . .	2	
67	Lichtarzy nizkich	6	ośm lat.
68	" wysokich	3	pięć lat.
69	Stępli do znaczenia bielizny .	3	20 lat.
70	Szczypców lichtarzowych .	6	dwa lata.
71	" kominkowych .	2	20 lat.
72	Spluwaczek	50	15 lat.
73	Kotłów do kuchni	2	
74	" do pralni	2	
	Drewnianych,		
75	Beczek.	4	ośm lat.
76	Beczułek	2	
77	Wanien	4	
78	Konewek malowanych z obręczami żelaznemi, do wody w salach	4	sześć lat.
79	Stolnic apparatowych do opatrunku	4	15 lat.
80	" do roznoszenia porcyj	6	

№	Названіе больничныхъ вещей.	Пропорція оныхъ на 50 человѣкъ.	Срокъ выслуги.
81	Досокъ черныхъ къ кроватямъ . .	50	20 лѣтъ.
82	„ „ для означенія палатъ и отдѣленій, по числу оныхъ	. . .	20 „
83	Катокъ для прачечной. . .	1	10 „
84	Квашенъ для пекарни . . .	2	
85	Корытъ для кухни	2	5 „
86	Операціонный столъ . . .	1	20 „
87	Кресло для операцій съ кожаною подушкою	1	20 „
88	Кроватей	50	15 „
89	Ложекъ	60	одинъ годъ.
90	Лопатъ. . . . . . . , .	4	тоже.
91	Лаханей съ ножками . . .	4	6 лѣтъ.
92	„ безъ ножекъ для бинтовъ	2	
93	Носилокъ для переноски больныхъ.	1	20 „
94	Рѣшетъ	2	одинъ годъ.
95	Ситъ . . . . :	2	
96	Скамеекъ крашенныхъ . .	4	15 лѣтъ.
97	Столиковъ кроватныхъ . .	25	
98	Столовъ разной величины. .	10	20 „
99	Стульевъ простыхъ	10	10 „
100	Стольчаковъ	4	

N°	Wykaz effektów szpitalnych.	Ich stosunek na 50 osób.	Czas na jaki mają służyć.
81	Tabliczek czarnych z nadpisami do zawieszania nad łóżkami . .	50	20 lat.
82	„ do oznaczenia sal i oddziałów	podług liczby sal.	20 „
83	Magiel do pralni	1	10 „
84	Dzież do piekarni	2	
85	Koryt do kuchni	2	5 „
86	Stół operacyjny	1	20 „
87	Stołek z poręczami do operacyj z poduszką skórzaną .	1	20 „
88	Łóżek	50	15 „
89	Łyżek	60	jeden rok.
90	Łopat	4	
91	Statków do zlewania pomyj .	4	6 lat.
92	Skrzynek do składania opasek .	2	
93	Tragi do przenoszenia chorych	1	20 „
94	Rzeszot.	2	jeden rok.
95	Sit	2	
96	Ławeczek malowanych . . .	4	15 lat.
97	Stolików do stawiania przy łóżkach	25	
98	Stołów różnéj wielkości . .	10	20 „
99	Krzeseł prostych	10	10 „
100	Stolców	4	

№	Названіе больничныхъ вещей.	Пропорція оныхъ на 50 человѣкъ.	Срокъ выслуги.
101	Чановъ	3	10 лѣтъ.
102	Чашъ хлѣбныхъ въ пекарню.	3	два года.
103	Шаекъ.	4	три года.
104	Ширмъ.	4	15 лѣтъ.
105	Малыхъ шкаповъ для лекарствъ въ палатахъ. . .	4	20 лѣтъ.
106	Малыхъ шкаповъ для поклажи вещей и бѣлья въ палатахъ	4	
107	Разной величины шкаповъ съ дверцами и безъ оныхъ. .	6	
108	Шкапъ для инструментовъ .	1	
109	Щетокъ для пола	4	одинъ годъ.
110	Ящиковъ для дровъ	4	15 лѣтъ.
111	Ящиковъ съ мѣстами для переноса банокъ и склянокъ съ лекарствами	4	10 »
	Пеньковыхъ		
112	Кошелей пеньковыхъ въ палаты	4	два года.
113	Круговъ веревочныхъ въ палаты	4	одинъ годъ.
	Стеклянныхъ		
114	Термометровъ въ палаты . . .	4	Стекляннымъ вещамъ срокъ не полагается.
115	Термометръ для ваннъ . . .	1	

N°	Wykaz effektów szpitalnych.	Ich stosunek na 50 osób.	Czas na jaki mają służyć.
101	Kubłów	3	10 lat.
102	Statków piekarnianych . .	3	dwa lata.
103	Szaflików	4	trzy lata.
104	Parawanów	4	15 lat.
105	Szafek do przechowywania lekarstw w salach	4	20 lat.
106	Szafek do składania rzeczy i bielizny w salach. .	4	
107	Różnéj wielkości szaf z drzwiczkami i bez tych	6	
108	Szafa do przechowywania narzędzi	1	
109	Szczotek do podłogi . . .	4	jeden rok.
110	Skrzyń na drzewo	4	15 lat.
111	Szuflad z przegródkami do przenoszenia flaszek i słoików z lekarstwami	4	10 lat.
	Konopianych,		
112	Worków	4	dwa lata.
113	Krążków powrozowych . .	4	jeden rok.
	Szklannych,		
114	Ciepłomierzów do zawieszania w salach	4	Na effekta szklanne termin nie oznacza się.
115	Ciepłomierz osobny do użycia przy kąpielach	1	

№	Названіе больничныхъ вещей.	Пропорціонныхъ на 50 человѣкъ.	Срокъ выслуги.
116	Бутылей большихъ съ плетеною корзиною въ палаты .	4	Стекляннымъ вещамъ срокъ не полагается.
117	Стакановъ толстаго стекла съ стеклянными палочками, для куреній кислотами	2	
118	Чернильницъ.	6	
	Роговыхъ		
119	Гребней рѣдкихъ и частыхъ для больныхъ.	4	два года.
	Инструменты для мастеровыхъ		
120	Ножницъ	2	
121	Утюговъ	2	
	Инструментовъ пожарныхъ		
122	Багровъ	2	
123	Ведеръ желѣзныхъ. . . .	3	
124	Ломовъ.	2	
125	Лѣстницъ. . . . . . . , .	2	
126	Топоровъ.	4	
127	Заливательная труба, по крайней мѣрѣ ручная	1	

Вѣрно: Министръ Статсъ-Секретарь Царства Польскаго

(подписано) *Иг. Туркуллъ.*

N°	Wykaz effektów szpitalnych.	Ich stosunek na 50 osób.	Czas na jaki mają służyć.
116	Butli wielkich oplatanych .	4	Na effekta szklanne termin nie oznacza się.
117	Naczyń szklannych ze szkła grubego, ze szklannemi pręcikami do nakadzań kwasami mineralnemi. . . .	2	
118	Kałamarzy	6	
	Rogowych.		
119	Grzebieni rzadkich i gęstych dla chorych	4	dwa lata.
	Narzędzia dla rzemieślników.		
120	Nożyczek	2	
121	Żelazek krawieckich . . .	2	
	Narzędzia ogniowe.		
122	Haków.	2	
123	Wiader żelaznych	3	
124	Żelaznych drągów	2	
125	Drabin.	2	
126	Toporów	4	
127	Sikawka do gaszenia, przynajmniéj podręczna. . . .	1	

Zgodno: Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego,

(podpisano) *Ig. Turkułł.*

ГЛАВА III.

О ПРІЕМѢ БОЛЬНЫХЪ И ИХЪ ПОМѢЩЕНІИ.

№ 1.

Выписка изъ Высочайше утвержденнаго 18 Февраля (2 Марта) 1842 года Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.

Глава III.

О пріемѣ больныхъ и ихъ помѣщеніи.

§ 83.

(О предназначеніи больницъ вообще.)

Въ больницы, какъ заведенія, предназначенныя для пользованія больныхъ, принимаются только лица, дѣйствительно требующія врачебнаго пособія. Увѣчные и такъ называемые резиденты (*) не должны быть въ нихъ помѣщаемы.

(*) Резидентами называются лица престарѣлыя или увѣчныя, кои, за взносомъ извѣстной платы, помѣщаются въ больницѣ до ихъ смерти.

TYTUŁ III.

O PRZYJMOWANIU CHORYCH I ICH POMIESZCZENIU.

№ 1.

Wyjątek z Najwyższéj zatwierdzonéj w dniu 18 Lutego (2 Marca) 1842 r. Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.

Rozdział III.

O przyjmowaniu chorych i ich pomieszczeniu.

§ 83.

(Przeznaczenie szpitali w ogólności.)

Szpitale, jako zakłady przeznaczone do leczenia chorych, przyjmować tylko będą osoby, istotnie pomocy lekarskiéj potrzebujące; kalecy i rezydenci (*) miejsca w nich zajmować nie powinni.

(*) Rezydentami nazywają się osoby zgrzybiałe i kaleki, które, po złożeniu pewnéj opłaty, zostają w szpitalu do saméj śmierci.

Необнаруживающіе признаковъ истинной болѣзни могутъ быть принимаемы въ больницы только по распоряженію высшаго начальства, для удостовѣренія въ дѣйствительности приписываемой имъ болѣзни или увѣчья.

Исключаются изъ сего однакожъ тѣ заведенія, кои предназначены именно не только для больныхъ, но также для резидентовъ, калекъ, старцевъ, подкидышей и дѣтей. На счетъ пріема и содержанія послѣднихъ, заведенія сіи должны руководствоваться особо изданными для того правилами. Затѣмъ, собственно въ больницахъ, при сихъ заведеніяхъ состоящихъ, должны быть соблюдаемы всѣ правила настоящаго Устава.

§ 84.

(О предназначеніи больницъ въ частности.)

Въ частности, въ каждую больницу должны поступать только тѣ больные, для коихъ она, по учрежденію своему, или по особому распоряженію Главнаго Попечительнаго Совѣта, предназначена.

§ 85.

(О постоянномъ числѣ больныхъ.)

Соразмѣрно обширности и способамъ содержанія больницы, Главнымъ Попечительнымъ Совѣтомъ утверждается число больныхъ, какое въ оной должно помѣщаться. Число это, по мѣрѣ приращенія доходовъ больницы, можетъ измѣняться и опредѣляется въ представляемыхъ Частными Попечительными Совѣтами на утвержденіе Главнаго штатахъ. Сверхъ опредѣленнаго числа, больные въ больницу не должны быть принимаемы, развѣ въ случаяхъ чрезвы-

Osoby, nie okazujące widocznéj choroby, mogą być przyjmowane do szpitali jedynie tylko z rozporządzenia Władzy wyższéj, dla powzięcia przekonania o rzeczywistości ich choroby lub kalectwa.

Nie podchodzą wszakże pod powyższy ogólny przepis zakłady, przeznaczone nietylko dla chorych, ale równie dla rezydentów, kalek, starców, podrzutków i dzieci. Pod względem sposobu przyjmowania do tych zakładów i ich utrzymywania, stosować się należy do oddzielnie wydanych w téj mierze przepisów. W infirmeryach jednak, przy tego rodzaju zakładach urządzonych, mają być zachowywane wszystkie przepisy niniejszéj Ustawy.

§ 84.

(Przeznaczenie szpitala w szczególności.)

W szczególności, każdy szpital przyjmować ma tylko takich chorych, dla których z ustanowienia swego lub szczególnego rozporządzenia Rady Głównéj przeznaczonym został.

§ 85.

(Stałe oznaczenie liczby chorych.)

Również przez Radę Główną ustanawianą będzie, stosownie do lokalu i zasobów szpitala, liczba chorych, mieścić się w nim mających. Liczba ta, w miarę dochodów szpitala, może się zmieniać, i oznaczaną będzie w etatach, przez Rady Szczegółowe do zatwierdzania Radzie Głównéj przedstawianych. Nad określoną liczbę, szpitale nie powinny przyjmować chorych, chyba w przypadkach nadzwyczajnych, ze szczególnego polecenia Władzy wyższéj, która

чайныхъ, по особому распоряженію высшаго начальства, которое съ тѣмъ вмѣстѣ предоставитъ больницѣ способы къ размѣщенію и содержанію сверхштатнаго числа больныхъ.

§ 86.

(На какомъ основаніи больные принимаются въ больницы.)

Больные принимаются въ больницы на слѣдующемъ основаніи:

1) всякаго званія бѣдные и неимущіе люди—безплатно;

2) имущіе больные—за установленную плату на общее содержаніе;

3) сверхъ сего, въ большихъ больницахъ, гдѣ устройство помѣщеній дозволяетъ, больные болѣе состоятельные принимаются въ комнаты, устроенныя для одного, двухъ или нѣсколькихъ больныхъ, съ особою прислугою и лучшими выгодами, за особо установленную плату;

4) изъ фабрикъ, заводовъ и другихъ общественныхъ мѣстъ—за плату, по особо заключенному съ ними условію;

5) воинскіе нижніе чины—на основаніи установленныхъ для того правилъ.

§ 87.

(О платахъ за больныхъ.)

Платы за больныхъ установляются больничными Совѣтами, но должны быть предварительно представлены на утвержденіе въ Главный Совѣтъ.

zarazem wskaże szpitalowi środki, tak co do pomieszczenia, jako i co do utrzymania nadetatowéj liczby chorych.

§ 86.

(Warunki ogólne do przyjmowania chorych.)

Chorzy przyjmowani być mogą do szpitali podług następujących zasad:

1) ubodzy jakiego bądź stanu—bezpłatnie;

2) mniéj dostatni—za pewną opłatą, na jednakowe z innymi chorymi utrzymanie;

3) w większych szpitalach, gdzie miejscowość dozwala, za oddzielnie ustanowioną opłatą, chorzy mogą być pomieszczani w osobnych pokoikach, pojedyńczo, po dwóch, lub po kilku, z oddzielną usługą i lepszemi wygodami;

4) chorzy z fabryk i innych różnego rodzaju zakładów, tudzież ze zgromadzeń rzemieślniczych—za opłatą, stosownie do oddzielnie w tym przedmiocie zawartych układów;

5) wojskowi niższych stopni—na zasadzie oddzielnie wydanych w téj mierze przepisów.

§ 87.

(O opłacie za chorych.)

Wysokość opłaty kosztów kuracyjnych ustanawianą będzie przez Rady Szczegółowe, lecz ulega zatwierdzeniu Rady Głównéj.

§ 88.

(Общія правила при пріемѣ больныхъ.)

При пріемѣ больныхъ не должно терять изъ виду того, что лучше отказать въ пособіи одному или нѣсколькимъ менѣе страждущимъ, нежели оказать его съ ущербомъ для больныхъ, состоящихъ уже въ больницѣ, нежели помѣщать по два больныхъ въ одной кровати, или прибавлять кровати свыше положеннаго числа, стѣсняя чрезъ то другихъ, особливо, если притомъ и способы больницы того не дозволяютъ. Въ крайности лучше выписать одного менѣе слабаго, по усмотрѣнію врача, и принять требующаго самаго скораго пособія.

§ 89.

(Продолженіе.)

Больнымъ болѣе опаснымъ и требующимъ скораго пособія надлежитъ давать преимущество предъ одержимыми продолжительною болѣзнію, предъ увѣчными, старыми и немощными людьми, ежели ихъ обязана принимать больница. Вообще Попечительные Совѣты должны принять мѣры, чтобы сего рода люди, если они имѣютъ право на общественное призрѣніе, были помѣщаемы въ другихъ мѣстахъ, а не въ больницахъ.

§ 90.

(Продолженіе.)

Ежели больница предназначена для однихъ бѣдныхъ людей, Попечительный Совѣтъ обязанъ наблюдать, чтобы

§ 88.

(*Ogólne przepisy względem przyjmowania chorych.*)

Przy przyjmowaniu chorych nie należy spuszczać z uwagi, że lepiéj jest odmówić pomocy jednemu lub kilku mniéj ciężką dotkniętym słabością, niż udzielić ją z uszczerbkiem dla chorych, już w szpitalu pomieszczonych, niżeli mieścić po dwóch chorych w jedném łóżku, lub pomnażać liczbę ich nad oznaczoną w etacie, ściesniając tym sposobem innych chorych; tém bardziéj, jeśliby i zasoby szpitala nie były odpowiednie. W naglących zaś przypadkach, lepiéj wypisać ze szpitala jednego mniéj słabego, stosownie do uznania Lekarza, a przyjąć takiego, któryby skoréj potrzebował pomocy.

§ 89.

(*Ciąg dalszy.*)

Niebezpiecznym chorym i wymagającym śpiesznéj pomocy, należy udzielać ją przed tymi, którzy dotknięci są długotrwałemi chorobami, przed kalekami, starcami i niedołężnymi, jeśli i takich szpital przyjmować jest obowiązany. W ogólności starać się będą Rady Opiekuńcze, ażeby tego rodzaju ludzie, którzyby mieli prawo uciekania się do pieczy publicznéj, nie byli w szpitalach umieszczani, lecz w innych odpowiednich zakładach.

§ 90.

(*Ciąg dalszy.*)

Jeżeli szpital przeznaczony jest dla samych ubogich, Rada Szczegółowa Opiekuńcza czuwać nad tém będzie, aże-

состоятельнѣйшія лица, могущія лечиться на своемъ иждивеніи, не занимали мѣстъ, предоставленныхъ убогимъ. Если, кромѣ бѣдныхъ, больница принимаетъ больныхъ за плату, то на Совѣтъ возлагается обязанность досмотрѣть, чтобы въ больничную кассу за леченіе была внесена плата тѣми, которые могутъ то исполнить. Полагается однакожъ общимъ правиломъ, чтобы, въ случаѣ малаго числа незанятыхъ мѣстъ, преимущество всегда было предоставлено убогимъ.

§ 91.

(О поданіи врачебной помощи больнымъ приходящимъ.)

Попечительные Совѣты, преимущественно же больничные врачи, обязаны заботиться, чтобы больныхъ, могущихъ ходить и оставаться на своихъ квартирахъ, лечить, не принимая въ больницу.

§ 92.

(Продолженіе.)

Каждый Попечительный Совѣтъ, въ подлежащемъ его вѣдѣнію округѣ, долженъ стараться о доставленіи безплатно медицинскаго пособія и менѣе дорогихъ лекарствъ приходящимъ больнымъ, имѣющимъ свои квартиры; ибо такимъ образомъ усугубитъ не только успѣшность благодѣтельнаго пособія, оказываемаго ввѣренною его управленію больницею, но даже въ нѣкоторомъ отношеніи увеличитъ ея объемъ, не занимая кроватей менѣе слабыми лицами и оставляя ихъ для больныхъ, пораженныхъ болѣе тяжкими болѣзнями. Сіе же не допуститъ, чтобы легкія болѣзни отъ неподанія своевременнаго пособія переходили въ тяжкія.

by osoby zamożniejsze, własnym kosztem leczyć się mogące, miejsca im nie zabierały. Jeśli oprócz ubogich, szpital przyjmuje chorych za opłatą, obowiązkiem jest Rady dopilnować, aby do kassy szpitalnéj uiszczoną została opłata za kuracyę od tych, którzy ją wnieść mogą. Za ogólne zaś przyjmuje się prawidło, że w razie ubiegania się o miejsce niezajęte w szpitalu, ubodzy przed zamożniejszymi zawsze pierwszeństwo mieć powinni.

§ 91.

(O udzielaniu pomocy lekarskiéj chorym przychodzącym.)

Rady Opiekuńcze, w szczególności zaś Lekarze szpitalni, starać się winni, ażeby chorzy, którzy mogą pozostać w swych mieszkaniach i są w stanie przychodzić po radę do szpitala, takim tylko sposobem pomoc odbierali, i nie byli do szpitala przyjmowani.

§ 92.

(Ciąg dalszy.)

O ile możności, Rada Opiekuńcza starać się winna, aby chorzy przychodni z obrębu, dla którego szpital jest urządzony, mieli udzielaną sobie odpowiednią pomoc lekarską i mniéj kosztowne lekarstwa; przez to bowiem powiększy się rozciągłość dobroczynnéj pomocy, przez szpital udzielać się mającéj, a poniekąd zyscze i sam szpital na tém, że mniéj słabe osoby, nie zajmując w nim miejsca, będą się leczyły po domach, przez co pozostanie więcéj łóżek dla dotkniętych cięższémi chorobami. Nadto, udzielanie takiéj pomocy zapobiegać będzie, aby choroby lżejsze nie przechodziły w ciężkie, przez zaniedbanie wczesnego ratunku.

§ 93.

(Мѣры для отвращенія присылки больныхъ сверхъ комплекта.)

Какъ ни одна больница не должна принимать больныхъ свыше постояннаго числа кроватей, то для отвращенія присылки больныхъ сверхъ комплекта, больничное управленіе обязано увѣдомлять власти, имѣющія право снабжать свидѣтельствами, о числѣ вакантныхъ мѣстъ, всегда однакожъ оставляя нѣсколько кроватей запасныхъ для больныхъ въ нечаянныхъ случаяхъ или такихъ, которыхъ больница обязана принимать, согласно особымъ условіямъ.

§ 94.

(Условія къ пріему больныхъ.)

Пріемъ больныхъ дѣлается на основаніи свидѣтельствъ, выданныхъ подлежащими медико-полицейскими чиновниками, или надлежащими полицейскими властями, согласно особымъ распоряженіямъ Правительства; либо старшинами сословій цѣховъ, управителями фабричныхъ заводовъ и т. п., согласно частнымъ договорамъ, или обязательствамъ каждой больницы.

Главному Медицинскому Инспектору предоставляется право отправлять убогихъ больныхъ во всѣ больницы Царства. Предсѣдатель Частнаго Попечительнаго Совѣта и главные лекари могутъ также отсылать больныхъ въ подвѣдомственныя имъ больницы, буде они, по свойству болѣзни, подлежатъ пріему въ оныя.

§ 93.

(*Środki zapobiegające nadsyłaniu chorych nad liczbę etatową.*)

Ponieważ żaden szpital nie powinien przyjmować chorych więcéj, niż ma łóżek etatowych, przeto, dla zapobieżenia przysyłaniu chorych nad komplet, administracya szpitala zawiadamiać będzie codziennie Władze, mające prawo kwalifikowania do szpitali, ile pozostaje miejsc niezajętych, nie licząc do nich kilku łóżek, które zachowane być winny dla przyjęcia chorych w nagłych wypadkach, lub tych, których szpital utrzymywać koniecznie musi, z mocy szczególnych zobowiązań.

§ 94.

(*Kwalifikacye chorych.*)

Szpitale przyjmować będą chorych na zasadzie kwalifikacyj, przez właściwych urzędników policyjno-lekarskich, lub przez właściwe Władze policyjne udzielonych, stosownie do oddzielnych rozporządzeń Rządowych, lub też przez starszych zgromadzeń, przełożonych nad zakładami fabrycznemi i t. d., stosownie do szczególnych umów lub zobowiązań się każdego szpitala.

Nadto pozostawia się prawo odsyłania chorych ubogich do wszystkich szpitali—Głównemu Inspektorowi służby zdrowia; Opiekunowi zaś Prezydującemu w Radzie Szczegółowéj i naczelnemu Lekarzowi szpitala, służy prawo odesłania chorego do szpitala poruczonego ich wiedzy, jeżeli z natury choroby nie zachodzi jaka przeszkoda.

§ 95.

(Продолженіе.)

Должно имѣть въ виду, чтобы подозрительные люди, притворяясь больными или даже дѣйствительно больные, не искали убѣжища въ больницѣ, дабы освободиться отъ присмотра полицейской власти. Посему Совѣтъ долженъ обнародовать въ своемъ округѣ, что каждый приходящій въ больницу больной долженъ быть снабженъ видомъ отъ подлежащей полицейской власти въ томъ, что онъ человѣкъ извѣстный и неподозрительный.

§ 96.

(Продолженіе.)

Безъ всякаго свидѣтельства должны быть принимаемы въ больницу больные, коимъ угрожаетъ внезапная опасность, напр. отравленные, укушенные бѣшеными животными, опасно раненные, сильно ушибенные, подвергшіеся кровотеченіямъ и т. п., и вообще всѣ трудно больные, прибывшіе уже въ больницу, еслибы даже они и не имѣли никакихъ при себѣ видовъ, удостовѣряющихъ въ ихъ бѣдности и что въ полицейскомъ отношеніи они не подозрительны; но о такихъ должно немедленно давать знать полиціи, для собранія надлежащихъ справокъ.

§ 97.

(Правила, соблюдаемыя при пріемѣ больныхъ.)

Принятіе больныхъ въ особомъ пріемномъ покоѣ производится больничнымъ врачемъ или фельдшеромъ и смо-

§ 95.

(*Ciąg dalszy.*)

Przytém ściśle przestrzegać należy, ażeby ludzie podejrzani, ze zmyślonemi chorobami, albo nawet istotnie słabi, nie szukali schronienia w szpitalu, celem ujścia baczności władzy policyjnéj. Dla tego ogłosić winna Rada w właściwym sobie okręgu, iż każdy chory, zgłaszający się do szpitala, ma być opatrzony w świadectwo od właściwéj Władzy policyjnéj, jako jest znanym i niepodejrzanym człowiekiem.

§ 96.

(*Ciąg dalszy.*)

Chorzy, zagrożeni nagłém niebezpieczeństwem, jak np. zatruci, pokąsani przez zwierzęta wściekłe, niebezpiecznie zranieni, mocno potłuczeni, dotknięci krwotokami i t. p., i w ogólności wszyscy ciężko słabi, skoro już przybyli do szpitala, przyjmowani być mają bez wymagania od nich kwalifikacyi, chociażby nawet nie byli zaopatrzeni ani w świadectwa ubóstwa, ani w dowód policyjny, że nie są podejrzanymi pod względem policyjnym; o takich jednak należy bezzwłocznie znosić się z Władzą policyjną, celem powzięcia potrzebnych wiadomości.

§ 97.

(*Przyjmowanie chorych do szpitala.*)

Przyjmowanie chorych odbywa się w przeznaczonéj do tego oddzielnéj izbie, przez Lekarza szpitalnego, albo felcze-

трителемъ больницы, или лицомъ, назначеннымъ Частнымъ Попечительнымъ Совѣтомъ.

На медицинскаго чиновника возлагается обязанность строго смотрѣть за порядкомъ въ пріемѣ и помѣщеніи больныхъ и оказывать имъ необходимое пособіе, а смотритель обязанъ принять ихъ собственныя вещи и деньги, повѣрить полицейскіе и другіе ихъ виды, давая, въ случаѣ подозрѣнія, немедленно знать полиціи.

§ 98.

(Продолженіе.)

Еслибы поступающее въ больницу и снабженное законнымъ видомъ лицо, назначеннымъ для пріема больныхъ медицинскимъ чиновникомъ признано было неподлежащимъ, по роду болѣзни, въ эту больницу, тогда окончательное по сему предмету разрѣшеніе предоставляется усмотрѣнію главнаго лекаря; больной же между тѣмъ долженъ оставаться въ пріемномъ покоѣ.

§ 99.

(Продолженіе.)

Каждый больной, при поступленіи въ больницу, долженъ быть записанъ въ главную книгу и въ общій журналъ больныхъ (см. формы № 5 и 7); причемъ видъ, съ которымъ онъ прибылъ, удерживается; больной же получаетъ палатный билетъ, съ означеніемъ отдѣленія, или палаты, въ которой онъ долженъ быть помѣщенъ, (форма № 10), и росписку въ отдачѣ на сохраненіе вещей и денегъ.

ra, oraz intendenta szpitala. lub osobę wyznaczoną przez Radę Szczegółową Opiekuńczą.

Do urzędnika służby lekarskiéj należeć będzie ścisłe przestrzeganie porządku w przyjęciu i pomieszczeniu chorych, tudzież udzielanie pierwszéj pomocy. Intendent zaś obowiązany jest przyjąć ich rzeczy i pieniądze, przejrzeć kwalifikacyę pod względem policyjnym i inne świadectwa, a w razie nastręczającéj się w téj mierze jakiéj wątpliwości, winien niezwłocznie zawiadomić Władzę policyjną.

§ 98.

(*Ciąg dalszy.*)

Gdyby urzędnik służby lekarskiéj, przeznaczony do przyjmowania chorych, uznał osobę przybywającą do szpitala i opatrzoną formalną kwalifikacyą, za niekwalifikującą się do tegoż szpitala, pod względem rodzaju choroby, ostateczne wyrzeczenie co do przyjęcia tegoż chorego, zostawia się uznaniu naczelnego Lekarza szpitala, chory zaś tymczasowo pozostawać ma w izbie przeznaczonéj do przyjmowania chorych.

§ 99.

(*Ciąg dalszy.*)

Każdy chory, przy samém przyjęciu, ma być zapisany do księgi głównéj i do ogólnego dziennika chorych, podług wzorów N⁰ 5 i 7 utrzymywanych. Przytém zatrzymane zostaną jego świadectwa kwalifikacyjne, a natomiast wydaną mu będzie karta wpisowa (wzór N⁰ 10), z oznaczeniem oddziału lub sali, w któréj ma być pomieszczony, oraz kwit depozytowy effektów i pieniędzy.

§ 100.

(Продолженіе.)

Каждый вновь поступающій больной получаетъ больничное бѣлье и платье; его же собственное отдается для храненія въ кладовую. Сверхъ того, больной долженъ быть очищенъ надлежащимъ образомъ, сообразно роду и степени болѣзни, посредствомъ ванны, обмытія и т. д. Платье его должно быть также очищено, а бѣлье вымыто до отдачи въ кладовую, гдѣ оно связывается и кладется особо, съ пришитымъ къ нему ярлыкомъ, на которомъ надписано имя и прозваніе больнаго.

§ 101.

(Продолженіе.)

Еслибы принятый больной требовалъ немедленной помощи, то таковую окажетъ ему принимающій врачъ или фельдшеръ. Но еслибъ это превосходило его власть, тогда онъ пригласитъ лекаря подлежащаго отдѣленія, въ важномъ же случаѣ—и самаго главнаго лекаря.

О помѣщеніи больныхъ по отдѣленіямъ.

§ 102.

(Правила, соблюдаемыя при размѣщеніи больныхъ по отдѣленіямъ.)

Родъ болѣзни опредѣляетъ отдѣленіе, въ которомъ больной долженъ быть помѣщенъ. Въ сомнительныхъ случаяхъ это будетъ зависѣть отъ усмотрѣнія главнаго лекаря.

§ 100.

(Ciąg dalszy.)

Każdy nowo przyjęty chory otrzyma bieliznę i odzież szpitalną; jego zaś własna zachowaną zostanie w przeznaczonym do tego składzie. Przytém chory należycie ma być oczyszczony, stosownie do rodzaju i stopnia słabości, albo przez kąpiel, albo przez obmycie i t. d. Odzież jego ma być oczyszczoną i bielizna wypraną przed oddaniem do składu, gdzie takowe związują się i kładą oddzielnie z przyszytą karteczką, obejmującą imię i nazwisko chorego.

§ 101.

(Ciąg dalszy.)

Gdyby przyjęty chory potrzebował nagłéj pomocy, ta udzieloną mu będzie przez Lekarza, albo felczera, przeznaczonego do przyjmowania chorych; jeżeliby zaś takowa przechodziła jego attrybucyę, wówczas wezwie Lekarza właściwego oddziału, a w ważnych przypadkach, razem i naczelnego Lekarza szpitala.

O pomieszczeniu chorych w oddziałach.

§ 102.

(Pomieszczenie chorych w oddziałach.)

Pomieszczenie chorych w oddziałach im odpowiednich wskazane jest przez sam rodzaj choroby; w razach wątpliwych zależeć będzie od uznania naczelnego Lekarza szpitala.

§ 103.

(Продолженіе.)

Больной, послѣ помѣщенія его въ отдѣленіе, долженъ быть записанъ въ журналъ сего отдѣленія, веденный фельдшеромъ, подъ надзоромъ ординатора, по формѣ № 8.

§ 104.

(Продолженіе.)

Каждый больной долженъ имѣть особую кровать. Помѣщеніе двухъ больныхъ въ одной кровати строжайше воспрещается.

§ 105.

(Продолженіе.)

Число больныхъ въ какой либо палатѣ зависитъ частію отъ ея обширности, частію же отъ рода и степени болѣзни. Чѣмъ тяжеле болѣзнь и чѣмъ болѣе возбуждаетъ она въ больномъ испареній, тѣмъ меньшее число больныхъ должно помѣщаться на извѣстномъ пространствѣ.

§ 103.

(Ciąg dalszy.)

Po umieszczeniu chorego w oddziale, zapisanym ma być tenże w dzienniku oddziałowym, utrzymywanym, podług wzoru N⁰ 8, przez felczera oddziałowego, pod dozorem Lekarza ordynującego.

§ 104.

(Ciąg dalszy.)

Każdy chory powinien mieć osobne łóżko; umieszczanie dwóch chorych w jedném łóżku jak najsurowiéj zabrania się.

§ 105.

(Ciąg dalszy.)

Liczba chorych w każdéj sali zależy częścią od jéj wielkości, częścią od rodzaju i ciężkości chorób. Im cięższe są choroby, im więcéj wydziela się wyziewów z chorych, tém mniejsza ich liczba w jednéj i téjże przestrzeni mieścić się powinna.

Приложеніе 1-е къ № 1-му.

Форма № 5.

ГЛАВНАЯ КНИГА БОЛЬНЫХЪ,

принятыхъ въ Больницу N . . . .

Въ ней скрѣпленныхъ листовъ оо.
Заведена. . . . . . . дня 18. . года
Окончена . . . . . . дня 18. . года
Предсѣдатель Частнаго
Попечительнаго Совѣта

Члены Совѣта

(М. П.)

№ по порядку.	Имя и фамилія.	Сколько отъ роду лѣтъ	Какого вѣроисповѣданія.	Мѣста:		Имѣетъ ли родственниковъ и гдѣ именно.	Чѣмъ занимался.	Родъ болѣзни.	Съ чьего разрѣшенія поступилъ.	Число		Выздоровѣлъ, или умеръ.	Обязанъ ли былъ ко взносу издержекъ за леченіе.	За сколько дней причитается уплата.	Уплатилъ ли и сколько.		Примѣчанія.
				происхожденія.	послѣдняго пребыванія.					поступленія въ больницу.	выписки изъ больницы				Руб.	к.	

Вѣрно: Министръ Статсъ-Секретарь Царства Польскаго
(подписано) *Иг. Туркуллъ.*

1-y Annex do N⁰ 1-go.

(Wzór Nr. 5.)

KSIĘGA GŁÓWNA CHORYCH
przyjętych do szpitala N.

Składająca się z kart oparafowanych ......
Zaczęta dnia .... 186 .. roku
Skończona dnia .... 186 .. roku

Opiekun Prezydujący
Rady Szczegółowéj Szpitala,

Członkowie Rady,

(M. P.)

Ner porządkowy.	Imię i Nazwisko.	W i e k.	Wyznanie.	M i e j s c e urodzenia.	M i e j s c e ostatniego zamieszkania.	Czy ma familię i gdzie mianowicie.	Czém się trudnił.	Rodzaj choroby.	Z czyjego polecenia przyjęty.	D a t a przybycia do szpitala.	D a t a wypisania ze szpitala.	Wyzdrowiał czy umarł.	Czy był obowiązany do wniesienia opłaty za kuracyę.	Za wiele dni należy się.	Czyli opłacił i wiele. Rub.	Czyli opłacił i wiele. k.	U w a g i.

Zgodno: Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego,
(podpisano) *Ig. Turkułł.*

Приложеніе 2-е къ № 1-му.

(*Форма № 7.*)

ОБЩІЙ ЖУРНАЛЪ БОЛЬНЫХЪ
въ больницѣ N.

Журналъ больныхъ мужчинъ.

18.. года.

Примѣчаніе. Въ началѣ писать:
a) осталось отъ прошедшаго года . . .
b) вновь поступило въ 18.. году . . .

№	Число поступленія.	Имя и фамилія.	Лѣта.	Въ какое назначенъ отдѣленіе.	Перемѣщенъ изъ отдѣленія въ отдѣленіе.	Выбытіе изъ больницы.				Примѣчанія.
						Выписанъ изъ больницы излеченнымъ.	Выписанъ изъ больницы неизлечимымъ.	Перемѣщенъ въ другую больницу.	Умеръ.	

Вѣрно: Министръ Статсъ-Секретарь Царства Польскаго (подписано) *Иг. Туркуллъ.*

2-gi Annex do № 1-go.

(*Wzór Nr. 7.*)

DZIENNIK OGÓLNY CHORYCH
w szpitalu N.

Dziennik chorych mężczyzn.

186 . . roku.

Uwaga. Na wstępie napisać:
a) pozostało z roku przeszłego . . . . .
b) przybyło w 186 . . . . roku . . . . .

N°	Data przybycia.	Imię i Nazwisko.	Wiek.	Do jakiego oddziału przeznaczony.	Translokowany z oddziału do oddziału.

Sposób wybycia ze szpitala i kiedy:				Uwagi.
Wyszedł ze szpitala uleczony.	Wyszedł ze szpitala nieuleczony.	Translokowany do innego szpitala.	Zmarł.	

Zgodno: Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego,
(podpisano) *Ig. Turkuł.*

Приложеніе 3-е къ N 1-му.

(*Форма № 10.*)

ФОРМА ПАЛАТНАГО БИЛЕТА.

Палатный билетъ

№ (по общему журналу)

Такого-то званія N N, оо лѣтъ, принятъ въ больницу сего числа въ оо часу, отсылается въ палату N оо.

годъ, мѣсяцъ и число.

Мѣстный Лекарь N N.

или принимавшій врачъ N N.

Переведенъ въ палату N годъ, мѣсяцъ и число.

Главный Лекарь N N.

Выздоровѣлъ, годъ, мѣсяцъ и число.

Главный Лекарь N N.

Примѣчаніе. Билетъ сей выдается больному при отправленіи его изъ пріемнаго покоя въ палату и долженъ висѣть вмѣстѣ съ скорбнымъ листомъ позади кроватной доски: по выписаніи же или смерти больнаго, возвращается въ канцелярію больницы.

Вѣрно: Министръ Статсъ-Секретарь Царства Польскаго, (подписано) *Иг. Туркуллъ.*

3-ci Annex do N° 1-go.

(*Wzór Nr. 10.*)

WZÓR KARTY WPISOWÉJ.

KARTA WPISOWA.

N° . . . dziennika ogólnego.

N. N., stanu N, wieku lat N, przyjęty do szpitala w dniu dzisiejszym, o godzinie N, i przeznaczony do oddziału N,

dnia . . . miesiąca . . . roku.

Lekarz miejscowy N. N.

albo przeznaczony do przyjmowania chorych N. N.

Translokowany do oddziału N, dnia . . . miesiąca . . . roku.

Naczelny Lekarz N. N.

Wyzdrowiał dnia . . . miesiąca . . . roku.

Naczelny Lekarz N. N.

Uwaga. Karta takowa wydaje się choremu przy odsyłaniu go z izby, gdzie się przyjmują chorzy, do oddziału i winna być zawieszona razem z kartą wizytową, z drugiéj strony tablicy, nad łóżkiem znajdującéj się; po wypisaniu zaś chorego, lub po jego śmierci, zwrócić się ma do kancellaryi szpitala.

Zgodno: Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego,

(podpisano) *Ig. Turkułł.*

Приложеніе 4-е къ № 1-му.

(*Форма № 8.*)

ЖУРНАЛЪ ПО ОТДѢЛЕНІЮ.

Отдѣленіе . . . .

Больницы . . . .

Годъ

Мѣсяцъ.

№	Число поступленія	Имя и фамилія.	Лѣта.	Родъ болѣзни.	Выбытіе изъ отдѣленія.				Примѣчанія.
					Выписанъ изъ больницы излеченнымъ.	Выписанъ изъ больницы неизлечимымъ.	Перемѣщенъ въ другую больницу или въ другое отдѣленіе.	Умеръ.	

Вѣрно: Министръ Статсъ-Секретарь Царства Польскаго
(подписано) *Иг. Туркуллъ.*

4-y Annex do Nº 1-go.

(*Wzór Nr. 8.*)

DZIENNIK ODDZIAŁOWY.

Oddział . . . .
Szpitala . . . .

rok . . . . . .
miesiąc . . . . . .

Nº	Data przybycia.	Imię i Nazwisko.	Wiek.	Rodzaj choroby.	Sposób wybycia z oddziału i data:				Uwagi.
					Wyszedł ze szpitala uleczony.	Wyszedł ze szpitala nieuleczony.	Translokowany do innego szpitala lub do innego oddziału.	Zmarł.	

Zgodno: Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego,
(podpisano) *Ig. Turkułł.*

№ 2.

Постановленіе о расходахъ на леченіе ремесленныхъ учениковъ и подмастерьевъ.

Извлеченіе изъ постановленія Царскаго Намѣстника объ устройствѣ ремеслъ, искусствъ и промысловъ отъ 31 Декабря 1816 года.

Пунктъ 44.

Въ случаѣ болѣзни ученика, мастеръ долженъ имѣть о немъ попеченіе.

Пунктъ 79.

Леченіе и содержаніе во время болѣзни прибывшаго подмастерья, не смотря на то, находился ли онъ уже въ работѣ, или нѣтъ, если онъ лишенъ всякихъ средствъ, слѣдуетъ покрывать изъ суммъ, хранящихся въ сундукѣ подмастерьевъ, а въ случаѣ недостатка оныхъ—изъ ремесленныхъ платежей, вносимыхъ въ городскую кассу.

Пунктъ 80.

Еслибы таковые оказались недостаточными, то слѣдуетъ содержать его изъ суммъ, назначенныхъ для бѣдныхъ; а въ случаѣ недостатка сихъ послѣднихъ—на счетъ городской кассы.

№ 2.

Przepis o kosztach leczenia uczniów i czeladników rzemieślniczych.

Wyjątek z postanowienia Księcia Namiestnika Królewskiego z dnia 31 Grudnia 1816 r., o urządzeniu rzemiosł, kunsztów i professyj.

Ustęp 44.

W przypadku słabości ucznia, majster staranie o nim mieć powinien.

Ustęp 79.

Leczenie i opatrywanie w chorobie przybyłego czeladnika, bądź już on zostawał w robocie, lub przeciwnie, jeżeli jest bez sposobu, z skrzynki czeladniczéj następować winno, a w niemożności téj, z opłat rzemieślniczych, wpływających do kassy miejskiéj.

Ustęp 80.

Gdyby te nie starczyły, z funduszu ubogich, a w niedostatku tego, z kassy miejskiéj ma być opatrywany.

Пунктъ 81.

Президентъ или Бургомистръ города обязаны, подъ личною отвѣтственностію, наблюдать за тѣмъ, чтобы одержимый болѣзнію подмастерье не былъ оставленъ безъ помощи, или же не былъ отправленъ мастеромъ прежде своего выздоровленія.

Пунктъ 116.

Подмастерья могутъ имѣть собственную кассу, составленную изъ ихъ же складокъ на общія надобности, а въ особенности для пособія больнымъ или обѣднѣвшимъ подмастерьямъ.

Пунктъ 117.

Однако за сборомъ и употребленіемъ суммъ будетъ наблюдать Управа Старшинъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 31 Декабря 1816 года.

(подписано) *Кн. Заіончекъ.*

Ustęp 81.

Prezydent lub Burmistrz miasta, pod własną odpowiedzialnością przestrzegać powinni, ażeby czeladnik chorobą złożony, bez pomocy zostawiony, albo przed dostateczném wyzdrowieniem, daléj wyprawiony nie był.

Ustęp 116.

Czeladnicy mogą mieć skrzynkę własną, z składek swych na wspólne potrzeby, osobliwie dla wsparcia chorych, lub podupadłych czeladników.

Ustęp 117.

Poboru jednak i użycia tegoż dojrzy Urząd Starszych.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 31 Grudnia 1816 r.

(podpisano) *Xiąże Zajączek.*

№ 3.

Постановленіе о томъ, что на возмѣщеніе больницамъ издержекъ за содержаніе и пользованіе неимущихъ больныхъ, можно собирать складки лишь отъ жителей, владѣющихъ въ гминѣ недвижимостью.

(29 Октября 1827 года.)

Мазовецкой Воеводской Коммисіи.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи,

вслѣдствіе представленія Коммисіи Мазовецкаго Воеводства отъ 31 Августа сего года, за № 923, въ которомъ возбужденъ вопросъ, на какихъ именно жителей въ общинѣ слѣдуетъ распредѣлить складку на возмѣщеніе больницамъ издержекъ, за содержаніе и пользованіе бѣдныхъ,—объявляетъ: что только жители, владѣющіе въ гминѣ недвижимою собственностію, обязаны участвоватъ въ покрытіи издержекъ на содержаніе и леченіе больнаго, отданнаго въ институтъ.

Варшава, 29 Октября 1827 года.

За Министра Предсѣдательствующаго,

(подписано) *А. Карскій.*

№ 89,287.

№ 3.

Rozporządzenie, iż do składek na zwrot szpitalom kosztów utrzymania i leczenia ubogich chorych, pociągani być mogą tylko mieszkańcy, mający posiadłości w gminie.

(d. 29 Października 1827 r.)

do
Kommissyi Województwa Mazowieckiego.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI.

Na przełożenie Kommissyi Województwa Mazowieckiego z dnia 31 Sierpnia b. r. N⁰ 923, którém czyni zapytanie: do jakich mianowicie osób w gminach regulowaną być ma składka na zwrot kosztów szpitalom, za utrzymywanie ubogich chorych poszukiwanych, oświadcza, że tylko mieszkańcy mający posiadłości w gminie, do kosztów na utrzymanie i kuracyę chorego, do instytutu oddanego, przykładać się są obowiązani.

w Warszawie, dnia 29 Października 1827 r.

Za Ministra Prezydującego,
(podpisano) *A. Karski.*

N⁰ 89,287.

№ 4.

Распоряженіе о возмѣщеніи издержекъ за леченіе въ больницахъ неимущихъ ремесленниковъ, а также бѣдныхъ евреевъ, и о томъ, въ какихъ случаяхъ эти издержки могутъ быть слагаемы со счетовъ.

(17 (29) Іюля 1834 года.)

Плоцкой Воеводской Коммисіи.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Въ разрѣшеніе представленія Воеводской Коммисіи отъ 28 Іюня сего года, за № 44,208, коимъ проситъ указать, какъ слѣдуетъ ей поступать на будущее время относительно возмѣщенія издержекъ за пользованіе неимущихъ въ общественныхъ больницахъ, Правительственная Коммисія даетъ знать: что руководствомъ Воеводской Коммисіи къ тому, какъ слѣдуетъ поступать относительно ремесленниковъ, подмастерьевъ и мастерскихъ учениковъ, не имѣющихъ никакихъ средствъ къ уплатѣ издержекъ за пользованіе, можетъ служить предписаніе отъ 12 Февраля прошлаго года, за № 1,463/2,635; за бѣдныхъ же евреевъ, находящихся въ томъ же положеніи, должны платить еврейскія общины; наконецъ, объ издержкахъ на леченіе неимущихъ больныхъ всѣхъ состояній, ни отъ кого независящихъ и не принадлежащихъ къ цѣху, или къ общинѣ, которые могли бы быть принуждены къ уплатѣ за нихъ, Воеводская Коммисія войдетъ съ представленіемъ о сложеніи этихъ издержекъ со счетовъ, оправдавъ предварительно несостоятельность боль-

№ 4.

Rozporządzenie dotyczące zwrotu kosztów leczenia w szpitalach ubogich rzemieślników i starozakonnych, i w jakich wypadkach koszta te mogą być umarzane.

(d. 17 (29) Lipca 1834 r.)

do
Kommissyi Województwa Płockiego.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH, DUCHOWNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

W rozwiązaniu przedstawienia Kommissyi Wojewódzkiéj z dnia 28 Czerwca r. b. N⁰ 44,208, którém uprasza o wskazanie, jak ma nadal postępować w przedmiocie zwrotu kosztów kuracyi od biednych, w szpitalach publicznych leczonych, Kommissya Rządowa oświadcza, że co do rzemieślników, czeladzi i w terminie zostających, nie mających żadnego funduszu na zwrot kosztów kuracyi, reskrypt z dnia 12 Lutego r. z. N⁰ 1,463/2,635 służyć już może za skazówkę, jak Kommissya Wojewódzka w takim razie ma postępować; za ubogich zaś wyznania Mojżeszowego, w podobnym wypadku będących, koszta te zaspokajać są winne gminy żydowskie; zresztą koszta leczenia za biednych chorych wszelkiego stanu, niezawisłych od nikogo, i nie należących do żadnego cechu lub zgromadzenia, któreby za nich do opłaty zniewolone być mogło, usprawiedliwiwszy najprzód, stan ubóstwa chorego należytemi dowodami, Kommissya Wojewódzka przedstawi do umorzenia; kassa bowiem ekokomiczno-miejska nie jest w obowiązku za wszystkich bez

наго надлежащими документами; ибо экономическая городская касса не обязана вовсе нести издержекъ за леченіе всѣхъ безъ исключенія неимущихъ больныхъ, и принадлежащіе ей фундуши должны быть по возможности сберегаемы.

Варшава, 17 (29) Іюля 1834 года.

Вице-Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Референдарій,

(подписано) *Вержболовичъ.*

N⁰ 16,224/29,515.

№. 5.

Запрещеніе отправлять въ больницы мертвыя тѣла неимущихъ, а равно больныхъ кончающихся.

(4 (16) Сентября 1835 года.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ и Муниципальному Управленію столичнаго города Варшавы.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Во многихъ мѣстностяхъ края существуетъ обыкновеніе перевозить въ больницы мертвыя тѣла неимущихъ или кончающихся больныхъ для того, чтобы освободиться отъ издержекъ на похороны. Отъ этого умножается число умершихъ будто бы въ больницахъ, и причиняются больницамъ лишніе расходы. Поэтому, Правительственная Коммисія, согласно съ мнѣніемъ Главнаго Попечительнаго

wyjątku chorych ubogich ponosić koszta ich leczenia, i fundusze jéj, ile możności, oszczędzane być winny.

w Warszawie, dnia 29 Lipca 1834 r.

Vice-Dyrektor Wydziału,
Referendarz Stanu, (podpisano) *Wierzbołowicz.*
N⁰ 16,224/29,515.

№ 5.

Wzbronienie odsyłania do szpitali ciał ubogich zmarłych lub konających.

(d. 4 (16) Września 1835 r.)

do
Wszystkich Kommissyj Wojewódzkich, i do Urzędu Municypalnego miasta stołecznego Warszawy.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

W wielu miejscach kraju, panuje zwyczaj, że ciała zmarłych ubogich, lub jeszcze konających, narzucane są szpitalom, dla ochronienia się od kosztów pogrzebu.

Skutkiem tego jest pomnożenie liczby zmarłych, jakoby w szpitalach, i przyczynienie im z tego powodu wydatków. Stosownie przeto do uznania Rady Głównéj Opiekuńczéj instytutów dobroczynnych, Kommissya Rządowa poleca wy-

Совѣта благотворительныхъ заведеній, поручаетъ предписать всѣмъ административно-полицейскимъ управленіямъ, чтобы они отнюдь не разрѣшали отправлять въ больницы кончающихся больныхъ, а тѣмъ болѣе доставлять туда мертвыя тѣла.

О сдѣланныхъ распоряженіяхъ Правительственная Коммисія будетъ ожидать донесенія.

Варшава, 4 (16) Сентября 1835 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ,

(подписано) *Любовидзкій.*

№ 14,344/44,823.

№ 6.

Постановленіе о томъ, что издержки на перевозку въ больницы бѣдныхъ, пораженныхъ сифилитическими болѣзнями, могутъ быть относимы на счетъ этапныхъ суммъ.

(9 (21) Іюля 1845 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.

Имѣю честь увѣдомить Правительственную Коммисію, что Его Свѣтлость Князь Намѣстникъ въ Царствѣ, соглашаясь съ представленіемъ оной отъ 2 (14) сего мѣсяца и года, за № 1,282/2,711, изволилъ приказать отнести къ этапнымъ суммамъ издержки на перевозку въ больницы

danie zakazu do wszystkich Urzędów administracyjno-policyjnych, aby, ani chorych konających do szpitali nie kwalifikowano, ani tém bardziéj ciał zmarłych do szpitali nie składano.

O wydanych rozporządzeniach Kommissya Rządowa oczekuje rapportu.

w Warszawie, dnia 4 (16) Września 1835 r.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu,

(podpisano) *Lubowidzki.*

N⁰ 14,344/44,823.

№. 6.

Rozporządzenie, iż koszta odsyłania do szpitali ubogich dotkniętych chorobą syfilityczną, mogą być regulowane do funduszów transportowych.

(d. 9 (21) Lipca 1845 r.)

do

Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Mam honor oznajmić Kommissyi Rządowéj, że Książe Namiestnik Królestwa, w przychyleniu się do przedstawienia jéj z dnia 2 (14) b. m. i r. N⁰ 1,282/2,711, raczył zezwolić na regulowanie do funduszów transportowych kosztów odsyłania do szpitali osób, chorobami syfilityczne-

пораженныхъ сифилитическими болѣзнями лицъ, если сіи лица не будутъ въ состояніи уплатить оныхъ.

Варшава, 9 (21) Іюля 1845 года.

Статскій Совѣтникъ (подписано) *Ѳ. Лебренъ.*

№ 25,005.

№ 7.

Постановленіе о возмѣщеніи издержекъ на леченіе больныхъ, отправляемыхъ въ больницы по этапу или изъ полицейскихъ арестовъ, считая по 15 коп. въ сутки отъ человѣка, изъ подлежащихъ этапныхъ или тюремныхъ суммъ.

(2 (14) Августа 1846 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Существующія въ губернскихъ и уѣздныхъ городахъ Царства больницы, содержимыя главнымъ образомъ изъ пожертвованій и складокъ, вносимыхъ жителями, предназначены для пользованія мѣстныхъ неимущихъ жителей, одержимыхъ болѣзнями. Однако онѣ не всегда могутъ удовлетворять своему назначенію, потому что принадлежащіе къ нимъ фундуши подвергаются значительному ущербу отъ безплатнаго пользованія доставляемыхъ въ оныя больныхъ бродягъ, пересылаемыхъ съ мѣста на мѣсто по этапу, или арестантовъ, содержащихся въ полицейскихъ арестахъ.

Для устраненія этого неудобства, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, въ своемъ

mi dotkniętych, w razie gdy te z powodu ubóstwa, kosztów takich ponieść nie będą mogły.

w Warszawie, dnia 9 (21 Lipca) 1845 r.

Radca Stanu, (podpisano) *T. LeBrun.*

N⁰ 25,005.

№ 7.

Rozporządzenie o uiszczaniu z właściwych funduszów transportowych lub więziennych kosztów leczenia chorych w szpitalach, odsyłanych z transportu lub aresztów detencyjnych, licząc dziennie po kop. sr. 15 od osoby.

(d. 2 (14) Sierpnia 1846 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Istniejące w miastach gubernialnych i powiatowych Królestwa szpitale, utrzymywane głównie z ofiar i składek mieszkańców, mają przeznaczenie leczenia podpadłych słabościom miejscowych ubogich. Temu jednak obowiązkowi nie zawsze są w stanie uczynić zadosyć, z powodu, że w funduszach swych znacznego doznają uszczerbku, przez przysyłanie sobie do bezpłatnéj kuracyi chorych włóczęgów, transportem z miejsc do miejsc prowadzonych i aresztantów, w więzieniach detencyjnych utrzymywanych.

Dla zaradzenia téj niedogodności, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych w przedstawieniu

представленіи отъ 27 Іюля (8 Августа) сего года, за № 36,744, изложила слѣдующее:

Такъ какъ, на основаніи постановленія Намѣстника отъ 15 (27) Марта 1823 г., такъ называемую этапную повинность исполняютъ жители, внося соотвѣтственную денежную складку, и такъ какъ, въ случаѣ болѣзни лица, слѣдующаго по этапу и невозможности продолжать пути, надлежитъ отпускать ему продовольствіе и приставить къ нему наемный караулъ для присмотра днемъ и ночью, содержаніе же бродяги на этапной станціи обходится 35 коп. въ сутки; то помѣщеніе больныхъ, слѣдующихъ по этапу, въ больницахъ, не только не противорѣчило бы основанію упомянутаго постановленія, напротивъ того, вознагражденіе въ пользу больницы по 15 коп., гдѣ не имѣется полицейскаго ареста, должно быть признано выгоднымъ для этапныхъ суммъ.

Конечно въ уѣздныхъ и окружныхъ городахъ, гдѣ находятся полицейскіе аресты и гдѣ содержаніе бродяги въ продолженіе сутокъ стоитъ 5 коп., безъ медицинскаго впрочемъ пособія, вознагражденіе больницамъ по 15 коп. увеличиваетъ расходъ, производимый изъ этапныхъ суммъ, однако въ общей сложности этапныхъ издержекъ при пересылкѣ неимущихъ больныхъ показанныя выше разницы уравновѣшиваются,—тѣмъ болѣе, что, кромѣ соотвѣтственнаго пособія, оказаннаго больному въ больницѣ, пріобрѣтается еще та выгода, что пересылаемый, скорѣе оправляясь отъ болѣзни при медицинскомъ присмотрѣ, тѣмъ скорѣе можетъ быть доставленъ къ мѣсту назначенія и поэтому не будетъ такъ долго задерживаемъ, какъ въ полицейскомъ арестѣ.

Что касается арестантовъ, содержимыхъ въ детенціонномъ арестѣ, то, такъ какъ, на основаніи инструкціи для арестантовъ этого рода, изданной 29 Апрѣля 1822 года, дозволяется, кромѣ издержекъ на отопленіе, освѣщеніе, и солому, платить также за лекарства для больныхъ изъ

swojém z dnia 27 Lipca (8 Sierpnia) r. b. N⁰ 36,744, przedstawiła co następuje:

Gdy z mocy postanowienia Namiestnika z dnia 15 (27) Marca 1823 r. powinności, pod nazwą posługi transportowéj, spełniają mieszkańcy, przez uiszczanie odpowiedniéj składki pieniężnéj, a gdy osoba transportowana zasłabnie i podróży odbywać nie może, należy udzielać jéj żywność i dodać straż płatną do pilnowania dniem i nocą, zatrzymanie zaś włóczęgi na stacyi transportowéj, kosztuje na dobę kop. sr. 35, zatém mieszczenie chorych transportowych w szpitalach, nie tylko nie byłoby przeciwne zasadzie cytowanego postanowienia, lecz owszem wynagrodzenie po kop. 15 dla szpitala, gdzie niema aresztu policyjnego, uważane być musi za korzystne dla funduszu transportowego.

Wprawdzie w miastach powiatowych i okręgowych, gdzie się znajdują areszta policyjne, i gdzie utrzymywanie 24 godzinne włóczęgi kosztuje kop. 5, lubo bez pomocy lekarskiéj, wynagrodzenie dla szpitali po kop. sr. 15 zwiększa wydatek dla źródeł transportowych; w ogólnym wszakże koszcie transportu osób ubogich chorych, zwrównoważają się wykazane wyżéj różnice, zwłaszcza, że obok zapewnienia w szpitalu pomocy choremu, jeszcze osiąganą będzie ta korzyść, iż transportowany, przy pomocy lekarskiéj, rychléj powracając do zdrowia, prędzéj będzie mógł być odstawionym do miejsca swego przeznaczenia, a tém samém nie będzie tak długo zatrzymywanym, jak w areszcie policyjnym.

Co się tycze aresztantów detencyjnych, gdy instrukcya dla aresztantów tego rodzaju z dnia 29 Kwietnia 1822 r. dozwala dla chorych z funduszów więziennych, prócz innych kosztów, jako to: na opał, światło i słomę, płacić należytość za lekarstwa, podług podanéj likwidacyi, a nadto da-

тюремныхъ суммъ, по представленнымъ счетамъ, и, сверхъ того, отпускать лучшую пищу, стоящую 8 коп., то, если такимъ образомъ будутъ удовлетворены всѣ потребности въ гражданскихъ больницахъ, за 15 коп. въ сутки за каждаго арестанта,—опять извлечется выгода для подлежащихъ суммъ, ибо больной будетъ обезпеченъ медицинскимъ пособіемъ, котораго былъ бы лишенъ на мѣстѣ задержанія, безъ увеличенія издержекъ, въ которыя обходится обыкновенный арестъ лицъ этого рода, и которыя уплачиваются изъ тюремныхъ суммъ.

По этимъ уваженіямъ, Правительственная Коммисія испрашиваетъ разрѣшенія Совѣта Управленія о дозволеніи ей распорядиться одинъ разъ навсегда, чтобы всѣмъ гражданскимъ больницамъ въ Царствѣ было уплачиваемо вознагражденіе за каждаго больнаго, отправляемаго на леченіе въ больницу съ этапнаго пути, или же изъ полицейскаго ареста, по 15 коп. въ сутки, изъ соотвѣтственныхъ этапныхъ или тюремныхъ суммъ (*а*).

Совѣтъ на представленіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ изъявилъ согласіе.

Варшава, 2 (14) Августа 1846 года.

Вѣрно съ журналомъ:

Статсъ-Секретарь, Статскій Совѣтникъ, (подп.) *Ѳ. Лебренъ.*

Примѣчаніе. Распоряженіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 1 (13) Іюня 1846 года, за № 16,804/8,517, данное Губернскимъ Правленіямъ и объясняющее порядокъ погребенія умершихъ во время препровожденія по этапу лицъ, и производства издержекъ по сему предмету, помѣщено въ Сборникѣ постановленій о гминныхъ повинностяхъ, 1-го отдѣла во 2-ой главѣ.

(*а*) Счеты издержкамъ на леченіе этого рода больныхъ въ больницахъ, а также издержкамъ на содержаніе и пользованіе женъ и дочерей нижнихъ воинскихъ чиновъ должны быть представляемы въ Губернскія Правленія, въ полугодные сроки, сообразно изданной для сего формѣ.

wać lepszą żywność, kosztować mogącą kop. sr. 8; tym sposobem więc, jeżeli wszystkie te potrzeby dostarczone będą w szpitalach cywilnych za opłatą po kop. sr. 15 dziennie od każdego aresztanta, wyniknie również dla właściwych funduszów korzyść, albowiem choremu zapewnioną będzie pomoc lekarska, któréj w miejscu swego zatrzymania byłby pozbawiony, bez zwiększenia wydatków, na zwyczajny areszt tego rodzaju ludzi, z funduszu więziennego ponoszonych.

Z tych zatém powodów Kommissya Rządowa upraszała Radę Administracyjną o upoważnienie do zarządzenia raz na zawsze, aby wszystkim szpitalom cywilnym Królestwa wypłacane było wynagrodzenie za każdego chorego, na kuracyę do szpitala odsyłanego, czy to z transportu, czy z aresztu detencyjnego, po kop. sr. 15 dziennie, z właściwego funduszu transportowego, lub więziennego. (a)

Rada przychyliła się do przedstawienia Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

w Warszawie, dnia 2 (14) Sierpnia 1846 r.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu,
Radca Stanu, (podpisano) *T. LeBrun.*

Uwaga. Rozporządzenie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, Rządom Gubernialnym pod dniem 1 (13) Czerwca 1846 r. N° 16,804/8,517 wydane, objaśniające o sposobie i kosztach grzebania zmarłych z transportu osób, mieści się w Zbiorze przepisów o powinnościach i posługach gminnych, mianowicie w Dziale I, Tytule II-m.

(a) Likwidacye należności za leczenie w szpitalach tego rodzaju chorych, oraz likwidacye kosztów utrzymania i kuracyi żon i córek wojskowych niższych stopni, podawane być winny Rządom Gubernialnym w terminach półrocznych, według przepisanego wzoru.

№ 8.

Распоряженіе относительно возврата издержекъ на леченіе иностранныхъ дезертировъ.

(25 Февраля (8 Марта) 1848 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Два Прусскіе дезертира подверглись болѣзни во время своего слѣдованія въ истекшемъ году по этапу за границу и отправлены были въ гражданскую больницу въ г. Калишѣ, гдѣ оставались въ продолженіе нѣкотораго времени на излеченіи, вслѣдствіе чего Попечительный Совѣтъ благотворительныхъ заведеній Калишскаго уѣзда потребовалъ возврата издержекъ на леченіе сказанныхъ дезертировъ, считая по 20 коп. въ сутки.

Такъ какъ Прусскія власти, при передачѣ имъ вышеозначенныхъ дезертировъ, уплатили причитающуюся за пользованіе ихъ сумму только въ размѣрѣ, опредѣленномъ заключенною съ Прусскимъ правительствомъ картельною конвенціею, а именно по 10½ коп. сер. въ сутки, то, вслѣдствіе сего, Варшавское Губернское Правленіе, въ донесеніи отъ 6 (18) Февраля текущаго года, за № 178,328/2,285, возбудило вопросъ о томъ, изъ какихъ суммъ слѣдуетъ уплатить остальныя деньги, причитающіяся къ возврату

№ 8.

Rozporządzenie dotyczące zwrotu kosztów kuracyi dezerterów zagranicznych.

(d. 25 Lutego (8 Marca) 1848 r.)

do
Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Dwóch dezerterów Pruskich, w czasie transportowania ich w r. z. za granicę, uległszy słabości, odesłani byli do szpitala cywilnego w Kaliszu, gdzie przez czas niejaki na kuracyi zostawali, skutkiem czego Rada Opiekuńcza zakładów dobroczynnych Powiatu Kaliskiego zażądała zwrotu kosztów leczenia tychże dezerterów, w stosunku po kop. 20, za jeden dzień.

Że zaś Władze Pruskie przy extradycyi powołanych dezerterów należność za ich leczenie zapłaciły tylko w ilości konwencyą kartelową, z Państwem Pruskiém zawartą, oznaczonéj, to jest po kop. 10 ½ za jeden dzień, z tego powodu Rząd Gubernialny Warszawski w rapporcie z daty 6 (18) Lutego r. b. N⁰ 178,328/2,285, uczynił zapytanie: z jakiego funduszu reszta należytości, przez Radę Opiekuńczą dochodzona, winna być zapłaconą, a nadto zażądał objaśnienia, czyli pod względem zaspakajania kosztów kuracyjnych szpitalom cy-

Попечительному Совѣту, а также потребовало объясненія относительно того, слѣдуетъ ли, по предмету возмѣщенія гражданскимъ больницамъ издержекъ на леченіе, входить съ представленіемъ въ Правительственную Коммисію для полученія разрѣшенія ея на ассигнованіе подлежащей уплатѣ суммы.

Правительственная Коммисія, желая доставить больницамъ возможность выручить въ скоромъ времени слѣдующія имъ къ возврату издержки на леченіе заграничныхъ дезертировъ, а также устранить всякія недоразумѣнія относительно того, въ какомъ размѣрѣ и съ кого именно должны быть взыскиваемы эти издержки въ пользу больницъ, признала необходимымъ сообщить Губернскому Правленію слѣдующее:

что на основаніи VII-ой ст. дополнительной конвенціи съ Австріею, а также согласно XI-ой ст. конвенціи, заключенной съ Пруссіею, издержки на леченіе военныхъ дезертировъ, призрѣваемыхъ въ больницахъ, могутъ быть требуемы и взыскиваемы съ Австрійскихъ и Прусскихъ властей единственно только въ размѣрѣ по $10\frac{1}{2}$ коп. въ сутки; но, такъ какъ, согласно распоряженію Правительственной Коммисіи отъ 31 Августа (12 Сентября) 1846 года, за № 38,712/21,518, основанному на постановленіи Совѣта Управленія отъ 2 (14) Августа того же года, № 5,302, гражданскія больницы должны получать, въ видѣ вознагражденія, по 15 коп. ежедневно за одного пересылаемаго по этапамъ арестанта, поэтому, если на будущее время будетъ надобность въ отправленіи иностранныхъ дезертировъ въ здѣшнія больницы, то въ такомъ случаѣ опредѣленную за леченіе ихъ въ вышеуказанномъ размѣрѣ плату по 15 коп. сер. съ лица, слѣдуетъ взыскивать въ пользу здѣшнихъ больницъ такимъ образомъ: что отъ Прусскихъ или Австрійскихъ властей

wilnym, wypada odnosić się do Kommissyi Rządowéj, dla pozyskania do zarządzenia wypłat upoważnień.

Kommissya Rządowa, pragnąc zapewnić szpitalom pośpiech w odzyskiwaniu zwrotu kosztów kuracyi dezerterów zagranicznych, tudzież uprzątnąć kwestye, dotyczące ilości, w jakiéj i od kogo też koszta na rzecz szpitali dochodzone być winny, znalazła właściwém oznajmić Rządowi Gubernialnemu:

iż wedle art. VII dodatkowéj konwencyi z Austryą, tudzież art. XI konwencyi z Prusami zawartéj, koszta leczenia dezerterów wojskowych, w szpitalach mieszczących się, likwidowane i dochodzone być mogą od Władz Państwa Austryackiego i Pruskiego jedynie tylko po kop. 10 $^1/_2$ za jeden dzień; że zaś stosownie do reskryptu Kommissyi Rządowéj z daty 31 Sierpnia (12 Września) 1846 r. N^0 38,712/21,518, opartego na decyzyi Rady Administracyjnéj z daty 2 (14) Sierpnia t. r. N^0 5,302, szpitalom cywilnym płacone być winno wynagrodzenie dziennie po kop. 15, za jednego aresztanta transportem prowadzonego; jeżeli przeto wyniknie potrzeba odesłania w przyszłości dezerterów zagranicznych do szpitali tutejszych, w takim stanie rzeczy, za ich leczenie zapewniona należytość w powyżéj wskazanym stosunku, czyli kop. 15, poszukiwaną być winna na rzecz szpitali tutejszych w ten sposób, że od Władz Austryackich lub Pruskich żądać należy kosztów kuracyi po kopiejek dziesięć i pół, za jeden dzień i od jednego dezertera, resztę zaś, czyli po kopiejek cztery i pół za dobę, Rząd Gubernialny, bez odnoszenia się do

слѣдуетъ требовать возврата издержекъ на леченіе по десяти съ половиною копѣекъ серебромъ, за однѣ сутки и за одного арестанта, остальныя же четыре съ половиною копѣйки въ сутки, Губернское Правленіе обязано доплачивать больницамъ изъ суммъ, назначенныхъ на передачу иностранныхъ бѣглецовъ, не входя по сему предмету въ сношеніе съ Правительственною Коммисіею.

Варшава, 25 Февраля (8 Марта) 1848 года.

По порученію Главнаго Директора Предсѣдательствующаго, Директоръ Отдѣленія, Тайный Совѣтникъ,

(подписано) *Бадени.*

№ 7,730/4,239.

Примѣчаніе 1-ое. Предписаніе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, отъ 15 (27) Мая 1848 года, за № 18,310/10,049, данное Губернскимъ Правленіямъ о томъ, что разсчетныя вѣдомости издержкамъ на гробы для умершихъ изъ транспорта лицъ должны быть подаваемы на гербовой бумагѣ, а также опредѣляющее плату за вырытіе для нихъ могилъ, помѣщено въ Сборникѣ постановленій о гминныхъ повинностяхъ, 1-го отдѣла во 2-ой главѣ.

2-ое. Предписаніе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, отъ 22 Октября (3 Ноября) 1849 года, за № 38,618/21,970, данное Губернскимъ Правленіямъ и объясняющее, что бѣдныхъ, скоропостижно умершихъ, неизвѣстнаго происхожденія, слѣдуетъ считать бродягами и хоронить ихъ на счетъ транспортныхъ суммъ, помѣщено въ Сборникѣ постановленій о гминныхъ повинностяхъ, 1-го отдѣла во 2-ой главѣ.

Kommissyi Rządowéj, obowiązany jest dopłacać szpitalom z funduszów, służących na extradycyę zbiegów zagranicznych.

w Warszawie, dnia 25 Lutego (8 Marca) 1848 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego, Dyrektor Wydziału, Radca Tajny, (podpisano) *Badeni*.

Nº 7,730/4,239.

Uwaga 1-a. Rozporządzenie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, do Rządów Gubernialnych pod dniem 15 (27) Maja 1848 r. Nº 18,310/10,049 wydane, objaśniające: że likwidacye należności za trumny dla zmarłych z transportu osób na papierze stemplowym podawane być winny, i wyznaczające zapłatę za kopanie dla tychże osób grobów, mieści się w Zbiorze przepisów o powinnościach i posługach gminnych, mianowicie w Dziale I-m, Tytule II-m.

2-a. Rozporządzenie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, do Rządów Gubernialnych pod dniem 22 Października (3 Listopada) 1849 r. Nº 38,618/21,970 wydane, objaśniające: że osoby ubogie, nagle zmarłe, z pochodzenia niewiadome, za włóczęgów uważane, i kosztem funduszów transportowych grzebane być winny, mieści się w Zbiorze przepisów o powinnościach i posługach gminnych, mianowicie: w Dziale I-m, Tytule II-m.

№ 9.

Распоряженіе о наймѣ сторожей для надзора за арестантами, отправляемыми, въ крайнихъ случаяхъ, въ ближайшія гражданскія больницы на излеченіе.

(3 (15) Декабря 1849 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Нѣкоторые Попечительные Совѣты благотворительныхъ заведеній, не имѣя достаточной прислуги въ больницахъ, ходатайствуютъ объ освобожденіи ихъ отъ возложенной на нихъ, предписаніемъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ отъ 7 (19) Октября истекшаго года, № 39,051/22,281, обязанности надзора за больными арестантами, такъ какъ, при всей бдительности, они не въ состояніи предупредить случающихся неоднократно побѣговъ такихъ лицъ. Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, принимая въ уваженіе, что существующія въ здѣшнемъ краѣ больницы предназначены преимущественно для пользованія бѣдныхъ больныхъ и менѣе зажиточныхъ жителей, что къ достиженію этой цѣли направлены преимущественно всѣ усилія и самое устройство больницъ, и что по этой причинѣ больничная прислуга, будучи устроена въ строгой соразмѣрности съ дѣйствительными потребностями каждой больницы, не мо-

№ 9.

Rozporządzenie aby przy oddawaniu aresztantów, w razie koniecznéj potrzeby, do najbliższych szpitali cywilnych na kuracyę, straż do pilnowania tychże była wynajmowaną.

(d. 3 (15) Grudnia 1849 r.)

do
Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Niektóre Rady Opiekuńcze zakładów dobroczynnych, nie mając dostatecznéj posługi przy szpitalach, zareklamowały przeciw włożonemu na nie obowiązkowi, reskryptem Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych z dnia 7 (19) Października r.z. N° 39,051/22,281 pilnowania chorych aresztantów, których jednakże pomimo to od zdarzającéj się niejednokrotnie ucieczki zabezpieczyć nie są w stanie.—Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, zważając, że szpitale, egzystujące w kraju, w ogólności przeznaczonémi są do leczenia chorych ubogich i mniéj dostatnich mieszkańców, że temu głównie celowi poświęcone zostały wszelkie względy i samo urządzenie szpitali, że dla tego służba instytutowa, ściśle tylko do potrzeb respective szpitali zastosowana, nie mogąc być do innych obowiązków i prac użytą, nie ma tém samém dostatecznych środków do strzeżenia chorych aresztantów, odsyłanych na kuracyę do szpitali; z tych więc powodów Kommissya Rządowa, znajdując przedstawienia Rad Opie-

жетъ быть отвлекаема къ другимъ обязанностямъ и занятіямъ, и не имѣетъ тѣмъ самимъ достаточныхъ средствъ къ производству надзора за больными арестантами, доставляемыми въ больницы на излеченіе, находитъ, по всѣмъ вышеизложеннымъ причинамъ, ходатайство Попечительныхъ Совѣтовъ благотворительныхъ заведеній вполнѣ справедливымъ и постановляетъ: что, въ видахъ предупрежденія впредь побѣговъ арестантовъ, кои должны быть отправляемы въ ближайшія гражданскія больницы на излеченіе, только въ случаяхъ настоятельной необходимости слѣдуетъ, одновременно съ поступленіемъ арестантовъ въ больницы, нанимать сторожей для присмотра за ними, производя имъ ежедневно плату изъ транспортныхъ суммъ.

Губернское Правленіе обязано наблюдать за точнымъ исполненіемъ настоящаго постановленія.

Варшава, 3 (15) Декабря 1849 года.

По порученію Главнаго Директора, Управляющій Отдѣленіемъ,

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,

(подписано) *Бернацкій.*

№ 22,247/37,094.

kuńczych zakładów dobroczynnych dostatecznie usprawiedliwionémi, stanowi:

iż celem zapobieżenia w przyszłości ucieczce aresztantów, w razie tylko konieczném potrzeby, do najbliższych szpitali cywilnych na kuracyę oddawać się mogących, jednocześnie straż do pilnowania tychże, za opłatą dzienną z funduszów transportowych, wynajmowaną być winna.

Scisłego zastosowania się do powyższego przepisu, Rząd Gubernialny dopilnuje.

w Warszawie, dnia 3 (15) Grudnia 1849 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,
Zarządzający Wydziałem,
Rzeczywisty Radca Stanu, (podpisano) *Biernacki.*
N⁰ 22,247/37,094.

№ 10.

Распоряженіе, опредѣляющее число сторожей, нанимаемыхъ для надзора за арестантами въ гражданскихъ больницахъ, и размѣръ слѣдующаго имъ за это вознагражденія.

(14 (26) Марта 1850 года.)

Радомскому Губернскому Правленію (*).

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Вслѣдствіе изданнаго Правительственною Коммисіею отъ 3 (15) Декабря истекшаго года, за № 22,247/37,094, распоряженія, разрѣшающаго Губернскимъ Правленіямъ нанимать сторожей для присмотра за арестантами, отправляемыми въ случаѣ болѣзни на излеченіе въ больницы, съ отнесеніемъ необходимыхъ на это издержекъ на счетъ транспортныхъ суммъ, Радомское Губернское Правленіе, въ донесеніи отъ 25 Января (6 Февраля) текущаго года, за № 118,672, испрашивало объясненія Правительственной Коммисіи по слѣдующимъ вопросамъ:

1) на какое число помѣщаемыхъ въ больницахъ больныхъ арестантовъ, слѣдуетъ нанимать одного сторожа, а также,

2) какой долженъ быть размѣръ вознагражденія его?

(*) Распоряженіе это сообщено всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

№ 10.

Rozporządzenie objaśniające w jakim stosunku stróże do pilnowania aresztantów w szpitalach cywilnych mają być dodawani i płaceni.

(d. 14 (26) Marca 1850 r.)

do
Rządu Gubernialnego Radomskiego.(*)

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Skutkiem wydanego przez Kommissyę Rządową pod dniem 3 (15) Grudnia r. z. N⁰ 22,247/37,094, rozporządzenia, upoważniającego Rządy Gubernialne do dodawania, za opłatą z funduszów transportowych, stróżów do pilnowania osób aresztowanych, na kuracyę do szpitali w razie choroby odesłanych, Rząd Gubernialny Radomski rapportem daty 25 Stycznia (6 Lutego) b. r. N⁰ 118,672, upraszał Kommissyę Rządową o objaśnienie:

1) do jakiéj liczby aresztantów chorych, w szpitalach lokowanych, dodawać należy jednego stróża, oraz
2) jaka ma być jego płaca?

(*) Rozporządzenie to zakommunikowane zostało wszystkim Rządom Gubernialnym.

Въ разрѣшеніе этихъ вопросовъ Губернскаго Правленія, Правительственная Коммисія объясняетъ:

Относительно 1-го. Что стража для надзора за больными бродягами или арестованными преступниками, отправленными въ гражданскія больницы на излеченіе, должна быть установляема согласно правиламъ, указаннымъ въ предписаніи Правительственной Коммисіи отъ 7 (19) Апрѣля 1837 года, за № 29,437/56,152, на основаніи которыхъ, слѣдующіе по этапамъ арестанты раздѣлены на категоріи по родамъ ихъ преступленій, а также опредѣлено количество сторожей, отводимыхъ для присмотра за лицами этого рода, во время ночлеговъ на этапныхъ станціяхъ.

Относительно 2-го. Что, такъ какъ, согласно § 22-ому инструкціи, изданной Правительственною Коммисіею отъ 16 (28) Іюля 1823 года, за № 2,562/1,811, употребленная въ ночное время стража считается за двѣ мили пройденнаго пути и въ такомъ же размѣрѣ получаетъ вознагражденіе, а именно по 15 коп. за одну ночь, то, если назначенный для присмотра за арестантомъ въ больницѣ, въ ночное время, сторожъ будетъ караулить его и днемъ, въ такомъ случаѣ плата, слѣдующая ему за исполненіе этой обязанности днемъ, должна быть производима въ томъ же размѣрѣ, то есть по 15 коп., или всего въ сутки по 30 коп. сер.

Варшава, 14 (26) Марта 1850 года.

По порученію Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,

Управляющій Отдѣленіемъ,

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Бернацкій.*

№ 8,787/4,520.

W załatwieniu takowego Rządu Gubernialnego rapportu, Kommissya Rządowa oświadcza:

Ad 1-um. Że straż do pilnowania słabych włóczęgów, lub zbrodniarzy aresztowanych, na kuracyę do szpitali cywilnych oddawanych, ma być uskuteczniana podług zasad, wskazanych w reskrypcie Kommissyi Rządowéj daty 7 (19) Kwietnia 1837 r. N° 29,437/56,152, klassyfikującym na kategorye przestępstw aresztantów, prowadzonych transportem, oraz przepisującym ilość straży, dodawać się winnéj do tego rodzaju osób, po stacyach transportowych na noc mieszczonych.

Ad 2-um. Że gdy wedle § 22, instrukcyi Kommissyi Rządowéj z dnia 16 (28) Lipca 1823 r. N° 2,562/1,811, straż na noc użyta, rachuje się za mil dwie podróży, i w tym stosunku, mianowicie po kop. 15 za noc jedną jest rachowaną i płaconą; przeto jeżeli stróż, do strzeżenia aresztanta w szpitalu na noc dodany, będzie go pilnował i we dnie, w takim razie należność za dopełnianą posługę we dnie w takimże stosunku, t. j. kop. 15, czyli ogółem na dobę po kop. 30 winna być płaconą.

w Warszawie, dnia 14 (26) Marca 1850 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Zarządzający Wydziałem,
Rzeczywisty Radca Stanu, (podpisano) *Biernacki.*
N° 8,787/4,520.

№ 11.

Распоряженіе о томъ, что издержки на погребеніе евреевъ, кои, будучи задержаны на бродяжничествѣ, или по другимъ, влекущимъ за собою наказаніе, проступкамъ, были отправлены въ больницы на излеченіе и тамъ скончались, слѣдуетъ отнести на счетъ суммъ, назначенныхъ на транспортъ по этапамъ бѣглецовъ и бродягъ.

(15 (27) Апрѣля 1850 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Вслѣдствіе предположенія Радомскаго Губернскаго Правленія, изъясненнаго въ донесеніи его отъ 1 (13) Декабря истекшаго года, за № 104,943, Правительственная Коммисія постановляетъ, что бѣдные евреи, задержанные на бродяжничествѣ или по другимъ влекущимъ за собою наказаніе проступкамъ, отправленные потомъ во время слѣдованія ихъ по этапамъ на излеченіе въ больницы и тамъ умершіе, должны быть погребены на счетъ суммъ, назначенныхъ на пересылку по этапамъ бѣглецовъ и бродягъ.

Расходы на похороны сего рода лицъ, а именно на тесницы или доски для обставленія тѣла умершаго въ могилѣ, по Моисееву обряду, вмѣстѣ съ порѣзаніемъ этихъ досокъ, опредѣляется въ сорокъ восемь копѣекъ.

№ 11.

Rozporządzenie, iż starozakonni na włóczęgostwie lub z innych powodów, karę za sobą pociągających, pojmani, na kuracyę do szpitali oddawani i tamże zmarli, grzebani być mają kosztem funduszów, służących na transport zbiegów i włóczęgów.

(d. 15 (27) Kwietnia 1850 r.)

do
Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Na wniosek Rządu Gubernialnego Radomskiego, w rapporcie daty 1 (13) Grudnia r. z. № 104,943, przełożony, Kommissya Rządowa stanowi, że ubodzy starozakonni, na włóczęgostwie lub z innych powodów, kary za sobą pociągających, pojmani, na kuracyę w czasie transportu do szpitali oddawani i tamże zmarli, grzebani być mają kosztem funduszów, służących na transport zbiegów i włóczęgów.

Wydatki na pochowanie powyższego rodzaju osób, mianowicie na tarcice czyli deski do obstawienia ciała w grobie, podług obrządku Mojżeszowego, wraz z porznięciem, oznaczają się na kopiejek czterdzieści ośm.

Что же касается издержекъ на вырытіе въ лѣтнее или въ зимнее время могилы, а также поставки подводъ для перевезенія на кладбище тѣлъ умершихъ въ больницахъ евреевъ, то таковыя не могутъ превышать расходовъ, опредѣленныхъ предписаніями Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 1 (13) Іюня 1846 года, за № 46,804/8,517, и 15 (27) Мая 1848 года, за № 18,310/10,049, на погребеніе арестованныхъ бродягъ христіанскаго вѣроисповѣданія, умершихъ во время слѣдованія ихъ по этапамъ.

Варшава, 15 (27) Апрѣля 1850 года.

По порученію Главнаго Директора Предсѣдательствущаго,

Управляющій Отдѣленіемъ,

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Бернацкій.*

№ 17,026/8,756.

Co się zaś dotycze kosztów wykopania grobu w porze letniéj, lub zimowéj, oraz dostawy podwód do przewiezienia ciał zmarłych starozakonnych w szpitalach, na cmentarz, takowe nie mają przechodzić zakreślonych reskryptem Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych z daty 1 (13) Czerwca 1846 r. N° 46,804/8,517, i 15 (27) Maja 1848 r. N° 18,310/10,049, wydatków, jakie są ponoszone na grzebanie aresztowanych włóczęgów chrześcian, w czasie transportu zmarłych.

w Warszawie, dnia 15 (27) Kwietnia 1850 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Zarządzający Wydziałem,
Rzeczywisty Radca Stanu, (podpisano) *Biernacki.*
N° 17,026/8,756.

№ 12.

Объясненіе, что издержки на пересылку въ больницы и леченіе въ нихъ неимущихъ и бродягъ, одержимыхъ сифилитическими болѣзнями, слѣдуетъ покрывать изъ этапныхъ суммъ, не относя ихъ на счетъ гминъ.

(23 Марта (4 Апрѣля) 1851 года.)

Радомскому Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ отвѣтъ на рапортъ Губернскаго Правленія отъ 7 (19) Января сего года, за № 844, въ которомъ оно испрашиваетъ разрѣшенія, слѣдуетъ ли расходы на пересылку въ больницы бродягъ, пораженныхъ сифилитическими болѣзнями, а равно издержки на леченіе ихъ, покрывать изъ этапныхъ суммъ, собираемыхъ со всѣхъ жителей, или же отнести оныя на счетъ гминъ, къ которымъ принадлежатъ бродяги, Правительственная Коммисія объявляетъ: что, такъ какъ постановленіемъ Его Свѣтлости Князя Намѣстника въ Царствѣ, объявленнымъ въ отзывѣ Статсъ-Секретаря отъ 9 (21) Іюня 1845 года, за № 25,005, ясно опредѣлено: „что издержки на перевозку въ больницы лицъ, пораженныхъ сифилитическою болѣзнію, должны быть покрываемы изъ этапныхъ суммъ", то посему не должно подлежать никакому сомнѣнію, что предстоящія издержки на перевозку и пользованіе въ больницахъ лицъ, пораженныхъ сифилитическою болѣзнію, слѣдуетъ отнести къ упомянутымъ сум-

№ 12.

Objaśnienie, że koszta odsyłania do szpitali i leczenia w nich ubogich i włóczęgów, dotkniętych chorobą syfilityczną odnosić należy do funduszów transportowych, a nie do gmin.

(d. 23 Marca (4 Kwietnia) 1851 r.)

do
Rządu Gubernialnego Radomskiego.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

W powołaniu się na rapport Rządu Gubernialnego z dnia 7 (19) Stycznia r. b. № 844, którym uprasza o wyjaśnienie, czyli koszta odsyłania do szpitali włóczęgów, chorobami syfilitycznemi dotkniętych, jak również koszta leczenia ich, winny być regulowane do funduszów transportowych, przez ogół mieszkańców składanych, czyli też do gmin, z których włóczęgi pochodzą, Kommissya Rządowa oświadcza, że gdy decyzya Księcia Namiestnika Królestwa, przez odezwę Sekretarza Stanu z daty 9 (21) Lipca 1845 r., № 25,005, objawiona, wyraźnie stanowi: „że koszta transportu do szpitali osób chorobami syfilitycznemi dotkniętych, regulowane być winny do funduszów transportowych," nie powinno przeto ulegać wątpliwości, iż wydatki, czynić się mające na podróż do szpitali i kuracyę ludzi ubogich, słabością weneryczną dotkniętych, odnosić należy do powołanych funduszów, a to tém bardziéj, że w razie podzielenia na kategorye syfilityków, to jest: na włóczęgów i mieszkań-

мамъ, — тѣмъ болѣе, что раздѣленіе этихъ больныхъ на разряды, то есть на бродягъ и постоянныхъ жителей, и раскладка на подлежащія гмины издержекъ на ихъ перевозку и леченіе повлекли бы за собою слѣдующія послѣдствія: что лица, одержимыя венерическою болѣзнію, которыя, по причинѣ заразительнаго свойства оной, требуютъ безотлагательнаго леченія, въ ожиданіи пока будетъ собрана съ гмины необходимая на перевозку сумма, не могли бы быть тотчасъ отправляемы въ больницы мѣстными полицейскими властями, и что, наконецъ, составленіе раскладокъ на гмины для покрытія издержекъ на перевозку сифилитическихъ лицъ и издержекъ на пользованіе ихъ, по разсчетамъ тѣхъ же больницъ, было бы не только обременительно для упомянутыхъ гминъ, то есть тѣхъ самыхъ, которыя уже вносятъ этапную складку, но, кромѣ того, при взиманіи сказанныхъ складокъ, могли бы случиться злоупотребленія, для предотвращенія которыхъ потребовался бы со стороны властей контроль, который увеличилъ бы счетную часть и умножилъ бы излишне въ кассахъ депозитныя суммы.

Варшава, 23 Марта (4 Апрѣля) 1851 года.

Управляющій Отдѣленіемъ,

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *Бернацкій.*

№ 4,164/1,837.

ców stałych, a następnie regulowania oddzielnie do gmin wydatków, na ich odsyłkę i kuracyę czynionych, wynikłyby jeszcze takie następstwa: że syfilityki dla swéj zaraźliwéj choroby, bezzwłocznéj kuracyi wymagającéj, w oczekiwaniu na zebranie funduszu na podróż od gmin, nie mogliby być natychmiast przez miejscowe Władze policyjne do szpitali odsyłani, i że nareszcie sporządzenie rozkładów składek na gminy, w celu pokrycia kosztów podróży syfilityków do szpitali, tudzież wydatków na ich kuracyę, przez też szpitale likwidowanych, nietylko byłoby uciążliwém dla pomienionych gmin, to jest tych samych, które składkę transportową już opłacają, ale nadto, dla zapobieżenia nadużyciom, jakieby wcisnąć się mogły w poborze i egzekucyi składek powołanych, wymagałoby ze strony Władz rządowych kontrolli, któraby w skutkach swych pomnożyła rachunkowość i zwiększyła bezpotrzebnie depozyta po Kassach.

w Warszawie, dnia 23 Marca (4 Kwietnia) 1851 r.

Zarządzający Wydziałem,
Rzeczywisty Radca Stanu, (podpisano) *Biernacki.*
N⁰ 4,164/1,837.

№ 13.

Распоряженіе о томъ, чтобы при отсылкѣ въ больницы бѣдныхъ, одержимыхъ сифилитическою болѣзнію, полицейскія начальства обозначали въ отзывахъ и дорожныхъ билетахъ, изъ какихъ суммъ удовлетворены будутъ издержки на леченіе означенныхъ лицъ.

(10 (22) Сентября 1851 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ дополненіе къ предписанію своему отъ 23 Марта (4 Апрѣля) текущаго года, за № 4,164/1,837, въ коемъ опредѣлено, что издержки на пересылку въ больницы, для излеченія бѣдныхъ, одержимыхъ сифилитическою болѣзнію, слѣдуетъ относить не на гмины, но безусловно на счетъ транспортныхъ суммъ,—Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію вмѣнить административно-полицейскимъ начальствамъ въ строгую обязанность, чтобы, при отправленіи въ больницы на излеченіе бѣдныхъ, одержимыхъ сифилитическою болѣзнію, въ дорожныхъ билетахъ и отзывахъ, адресованныхъ на имя начальства больницы, помѣщаемы ими были слова: „на счетъ транспортныхъ суммъ“.

Еслибы же лицо, одержимое сифилитическою болѣзнію и подлежащее отправленію въ больницу на излеченіе, было въ состояніи возвратить издержки, то въ такомъ случаѣ

№ 13.

Rozporządzenie aby przy odsyłaniu do szpitali ubogich syfilityków, Władze policyjne w odezwach i kartach dróżnych wymieniały, z jakiego funduszu koszta kuracyi zaspokojone będą.

(d. 10 (22) Września 1851 r.)

do
Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

W dalszym ciągu rozporządzenia swego z dnia 23 Marca (4 Kwietnia) r. b. N⁰ 4,164/1,837, stanowiącego, że koszta odsyłania do szpitali i kuracyi ubogich osób, syfilityczną chorobą dotkniętych, nie do gmin, lecz bezwarunkowo do funduszów transportowych regulowane być winny, Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu, ażeby ścisły włożył obowiązek na Władze administracyjno-policyjne, iżby przy odsyłaniu do szpitali ubogich syfilityków na kuracyę, w kartach dróżnych i odezwach do zwierzchności szpitalnych czynionych, dodawały wyrazy „na koszt funduszów transportowych."

Jeżeliby zaś osoba chorobą sifilityczną dotknięta i do odesłania jéj na kuracyę do szpitala kwalifikująca się, była w stanie powrócenia wydatków, w takim razie w tychże kartach

въ сказанныхъ дорожныхъ билетахъ и отзывахъ слѣдуетъ отмѣчать: „на счетъ больнаго“.

Варшава, 10 (22) Сентября 1851 года.

Управляющій Отдѣленіемъ, Статскій Совѣтникъ,

(подписано) *Скоронскій.*

№ 15,223.

№ 14.

Предписаніе о томъ, на какія суммы слѣдуетъ относить расходы на погребеніе умершихъ въ больницахъ вслѣдствіе венерической болѣзни.

(16 (28) Января 1853 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Вслѣдствіе возбужденнаго Августовскимъ Губернскимъ Правленіемъ 25 Ноября (7 Декабря) 1852 года, за № 58,884/8,971, вопроса о томъ: „изъ какихъ суммъ должны быть производимы расходы на погребеніе лицъ, умершихъ въ больницахъ вслѣдствіе венерической болѣзни“,— Правительственная Коммисія даетъ знать Губернскому Правленію, что, такъ какъ въ предписаніи отъ 25 Августа (6 Сентября) 1845 года, за № 30,575/15,957, основанномъ на

dróżnych i odezwach domieszczać należy wzmiankę „na koszt chorego.”

w Warszawie, dnia 10 (22) Września 1851 r.

Zarządzający Wydziałem,
Radca Stanu (podpisano) *Skowroński.*
No 15,223.

№ 14.

Rozporządzenie wskazujące z jakiego funduszu mają być ponoszone koszta chowania ciał osób, na wenerę w szpitalach zmarłych.

(d. 16 (28) Stycznia 1853 r.)

do
Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Z powodu uczynionego przez Rząd Gubernialny **Augustowski** pod dniem 25 Listopada (7 Grudnia) 1852 roku, N° 58,884/8,971, zapytania: „z jakiego funduszu koszta chowania osób, zmarłych w szpitalach na choroby weneryczne, mają być ponoszone”; Kommissya Rządowa objaśnia Rząd Gubernialny, że gdy jéj rozporządzenie daty 25 Sierpnia (6 Września) 1845 r. N° 30,575/15,957, oparte na decyzyi Księcia Namiestnika Królestwa, objawionéj przez odezwę

рѣшеніи Его Свѣтлости Князя Намѣстника въ Царствѣ, объявленномъ въ отзывѣ Статсъ-Секретаря отъ 9 (21) Іюля того же года, за № 25,005, положительно опредѣлено, что расходы по пересылкѣ въ гражданскія больницы лицъ, одержимыхъ сифилитическими болѣзнями, въ случаѣ бѣдности ихъ, должны быть отнесены на счетъ транспортныхъ суммъ, то не подлежитъ никакому сомнѣнію, что издержки, понесенныя на похороны сказанныхъ лицъ, въ случаѣ смерти ихъ въ больницѣ, слѣдуетъ относить на вышеозначенныя транспортныя суммы.

При чемъ Правительственная Коммисія присовокупляетъ, что издержки на погребеніе умершихъ въ больницахъ сифилитическихъ больныхъ не должны превышать размѣра расходовъ, опредѣленныхъ предписаніями Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 1 (13) Іюня 1846 года, за № 16,804/8,517, и отъ 15 (27) Мая 1848 года, за № 18,310/10,049, на похороны бродягъ, умершихъ во время слѣдованія ихъ по этапамъ.

Варшава, 16 (28) Января 1853 года.

По порученію Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,

Управляющій Отдѣленіемъ,

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Бернацкій.*

№ 51,866/25,259.

Sekretarza Stanu z dnia 9 (21) Lipca t. r. N° 25,005, wyraźnie stanowi, że koszta transportu do szpitali cywilnych osób, słabościami syfilitycznemi dotkniętych, w razie ich ubóstwa, regulowane być winny do funduszów transportowych; nie ulega przeto wątpliwości, iż wydatki czynić się mogące na pochowanie tychże osób, w przypadku ich śmierci w szpitalach, odnosić należy do powołanych funduszów.

Przytém Kommissya Rządowa nadmienia, że koszta grzebania ciał zmarłych w szpitalach syfilityków nie mają przechodzić zakreślonych reskryptami Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych z d. 1 (13) Czerwca 1846 r. N° 16,804/8,517 i 15 (27) Maja 1848 r. N° 18,310/10,049 wydatków, jakie są ponoszone na chowanie włóczęgów, w czasie transportu zmarłych.

w Warszawie, dnia 16 (28) Stycznia 1853 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Zarządzający Wydziałem,
Rzeczywisty Radca Stanu, (podpisano) *Biernacki.*
N° 51,866/25,259.

№ 15.

Указаніе оснований къ составленію, повѣркѣ и представленію счетовъ издержкамъ на пользованіе неимущихъ, пораженныхъ холерою.

(7 (19) Мая 1853 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ и въ Магистратъ города Варшавы.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Представленіемъ отъ 19 (31) Марта 1851 года, за № 198/3,939, Правительственная Коммисія, на основаніи постановленія Совѣта Управленія Царства отъ 6 (18) Іюля 1848 года, указывающаго средства къ спасенію заболѣвшихъ холерою во время свирѣпствованія этой эпидеміи, поставила въ извѣстность Губернское Правленіе и Магистратъ города Варшавы, какимъ образомъ должны быть составляемы счеты издержкамъ на спасеніе бѣдныхъ, пораженныхъ этою болѣзнію въ 1848/9 годахъ, въ особенности же указала, въ какомъ размѣрѣ относящіяся сюда издержки должны быть принимаемы къ уплатѣ, какими документами должны быть подкрѣплены отчеты и счеты, а также которыя изъ показанныхъ по счетамъ издержекъ должны быть покрываемы Казною или городскими кассами, а которыя должны быть отнесены на фундуши гминъ.

Затѣмъ, когда въ прошедшемъ году эта эпидемія вновь поразила жителей Царства,—вслѣдствіе представленія

№ 15.

Wskazanie zasad do układania, sprawdzania i przedstawiania rachunków kosztów ratowania ubogich, cholerą dotkniętych.

(d. 7 (19) Maja 1853 r.)

do
Wszystkich Rządów Gubernialnych i Magistratu miasta Warszawy.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

W reskrypcie z dnia 19 (31) Marca 1851 r. N° 198/3,939 Kommissya Rządowa, na zasadzie decyzyi Rady Administracyjnéj Królestwa z daty 6 (18) Lipca 1848 r., wskazującéj środki ratowania dotkniętych cholerą, w czasie grassowania téj epidemii, objaśniła Rząd Gubernialny i Magistrat miasta Warszawy, w jaki sposób winny być składane rachunki z wydatków, poczynionych na ratowanie biednych, dotkniętych tąż chorobą w latach 1848/9, w szczególności zaś wskazała, w jakich wysokościach należytości z tego tytułu przyjmowane być powinny, jakiemi dowodami rachunki i likwidacye wsparte, a nadto, które z kosztów zarachowanych odnoszą się w realizacyi do Skarbu, do kass miejskich, a które do funduszów gminnych.

Następnie, gdy epidemia ta w roku zeszłym dotknęła mieszkańców Królestwa, Kommissya Rządowa wyjednała

Правительственной Коммисіи, состоялось постановленіе Совѣта Управленія, объявленное протоколомъ засѣданія онаго 25 Ноября (7 Декабря) сего года, которое, указывая на нѣкоторыя измѣненія въ предыдущихъ правилахъ, заключало въ себѣ ближайшія объясненія относительно того, изъ какихъ собственно фундушей могутъ быть покрываемы издержки на леченіе бѣдныхъ, одержимыхъ холерою въ городахъ и деревняхъ. Это постановленіе сообщено Коммисіею Губернскому Правленію и Магистрату города Варшавы, для соотвѣтственнаго употребленія, при предписаніи отъ 19 (31) Декабря 1852 года, за № 15,529/52,231.

Опытъ, пріобрѣтенный въ прошедшіе годы, привелъ къ тому убѣжденію, что, послѣ прекращенія каждой эпидеміи, требовалось нѣсколькихъ лѣтъ, какъ для собранія отчетовъ расходамъ, произведеннымъ изъ отпущенныхъ суммъ на ослабленіе оной, такъ и для составленія счетовъ издержкамъ, подлежащимъ удовлетворенію.

Такая оплошность подавала справедливый поводъ къ нареканіямъ лицъ, неудовлетворенныхъ причитающимися имъ деньгами, и никакъ не можетъ быть терпима при надлежащемъ производствѣ дѣлъ во всѣхъ вѣдомствахъ.

Посему, чтобы облегчить составленіе отчетовъ издержкамъ на спасеніе бѣдныхъ, пораженныхъ эпидемическою болѣзнію, а равно повѣрку издержекъ, понесенныхъ и подлежащихъ удовлетворенію, и, вслѣдствіе этого, ускорить уплату причитающихся суммъ, Правительственная Коммисія признала соотвѣтственнымъ, руководствуясь упомянутыми постановленіями Совѣта Управленія и изданными уже въ развитіе сихъ послѣднихъ распоряженіями, издать въ настоящемъ предписаніи сборникъ распоряженій, заключающій въ себѣ слѣдующія указанія:

I) на какія суммы слѣдуетъ отнести издержки по принятію мѣръ для ослабленія холеры и на леченіе бѣдныхъ, пораженныхъ эпидеміею;

decyzyę Rady Administracyjnéj, objawioną przez protokół jéj posiedzenia z dnia 25 Listopada (7 Grudnia) t. r., obejmującą w sobie niektóre zmiany poprzednich zasad i bliższe objaśnienia, z jakich funduszów właściwie koszta leczenia ubogich cholerycznych po miastach i wsiach pokrywane być mogą, i decyzyę tę zakommunikowała do właściwego użytku Rządowi Gubernialnemu i Magistratowi miasta, przy reskrypcie z dnia 19 (31) Grudnia 1852 r. N° 15,529/52,231.

Doświadczenie nabyte w upłynionych latach dało przekonanie, iż po każdém ustaniu epidemii, potrzeba było kilku lat na zebranie rachunków, tak z poniesionych wydatków z funduszów podniesionych na jéj uśmierzenie, jako też z przypadających do zaspokojenia należytości.

Postępowanie takie, jak dawało słuszne powody do reklamacyj stron interessowanych o niezaspokojenie ich należytości, tak w porządnym biegu działań Władz, dopuszczane być nie może.

Aby zatém ułatwić formowanie rachunków z kosztów ratowania ubogich chorych, epidémią dotkniętych, jako też sprawdzanie kosztów poniesionych i ponieść się mających, a w następstwie tego, przyspieszyć zapłatę należytości jeszcze niezrealizowanych, Kommissya Rządowa uznała właściwém wydać, przez reskrypt niniejszy, zbiorowe rozporządzenie, w duchu zacytowanych decyzyj Rady Administracyjnéj i wydanych w rozwinięciu tychże już zarządzeń, a obejmujące w sobie zasady, wskazujące:

1) do jakich funduszów i jakie wydatki, z powodu przedsiębrania środków uśmierzenia cholery i leczenia ubogich dotkniętych nią, regulują się;

II) на какую сумму могутъ быть принимаемы и удовлетворяемы счеты произведенныхъ расходовъ;

III) какимъ образомъ должны быть составляемы, повѣряемы и представляемы отчеты.

Относительно I-го. Какъ извѣстно, неимущимъ, заболѣвшимъ холерою, подаваемо было пособіе:

въ собственныхъ квартирахъ,

въ холерныхъ отдѣленіяхъ постоянныхъ больницъ,

въ учрежденныхъ для этого въ городахъ, временныхъ холерныхъ гошпиталяхъ, или въ такихъ же больницахъ по деревнямъ.

Понесенныя на этотъ предметъ издержки, по смыслу вышеупомянутыхъ постановленій Совѣта Управленія, должны быть покрываемы частію изъ казенныхъ, частію изъ городскихъ суммъ, частію же должны быть уплачиваемы сельскими гминами.

Для поясненія, какія издержки и на какія суммы должны быть отнесены, присовокупляется:

1) что на счетъ Казны слѣдуетъ относить слѣдующія издержки:

a) на лекарства для бѣдныхъ, заболѣвшихъ холерою и пользуемыхъ въ своихъ квартирахъ, какъ въ городахъ, такъ и въ деревняхъ, а также для пользуемыхъ въ деревенскихъ больницахъ;

b) на вознагражденіе лекарей и фельдшеровъ, назначенныхъ для подачи медицинскаго пособія бѣднымъ, заболѣвшимъ холерою;

c) на пособія бѣднымъ больнымъ въ деревняхъ и на содержаніе заболѣвающихъ холерою въ деревенскихъ больницахъ, но въ такой лишь мѣрѣ и только тамъ гдѣ оказалось совершенно невозможнымъ покрыть эти издержки мѣстными средствами;

II) w jakiéj wysokości mogą być likwidowane i przyjmowane należytości;

III) w jaki sposób układane, sprawdzane i przedstawiane być mają rachunki.

Ad I-um. Jak wiadomo niedostatnim chorym na cholerę, udzielanym był ratunek:

w mieszkaniach własnych,
w oddziałach cholerycznych szpitali stałych,
w urządzonych na ten cel szpitalach czasowych cholerycznych po miastach, lub też w infirmeryach cholerycznych po wsiach.

Wydatki przytém niezbędne, w duchu zacytowanych powyżéj decyzyj Rady Administracyjnéj, odnoszone być mają częścią do funduszów Skarbu, częścią do funduszów miejskich, a częścią ponoszone być winny przez same gminy wiejskie.

W objaśnieniu, jakie wydatki i do jakich funduszów odnoszone być mają, nadmienia się:

1) iż do źródeł Skarbu regulowane być mają wydatki:

a) na lekarstwa dla ubogich chorych na cholerę leczonych w własnych mieszkaniach tak w miastach jako i po wsiach, oraz i dla leczonych w infirmeryach wiejskich,

b) na wynagrodzenie lekarzy i felczerów przeznaczonych do niesienia pomocy lekarskiéj zapadłym ubogim na cholerę,

c) na wsparcie ubogich chorych po wsiach i utrzymanie cholerycznych w infirmeryach wiejskich, lecz o tyle tylko, i tam, gdzie okazała się zupełna niemożność osiągnięcia tego środkami miejscowemi,

d) издержки, понесенныя постоянными больницами и другими благотворительными заведеніями на устройство въ нихъ либо при нихъ холерныхъ отдѣленій;

e) непредвидимыя издержки, произведенныя съ непосредственнаго разрѣшенія высшаго начальства и выше неисчисленныя;

2) на городскія суммы имѣютъ быть отнесены слѣдующія издержки:

a) на наемъ и устройство помѣщеній въ городахъ подъ особыя временныя холерныя больницы а равно на снабженіе сихъ послѣднихъ больничными вещами;

b) на содержаніе больныхъ въ этихъ больницахъ, а именно на съѣстные припасы, отопленіе, освѣщеніе, стирку бѣлья, прислугу и. т. п.;

c) на лекарства, доставленныя этимъ временнымъ холернымъ больницамъ въ городахъ;

d) на похороны больныхъ, умершихъ въ городахъ.

(въ Губернскія Правленія)

Здѣсь объясняется, что, при подачѣ пособія неимущимъ, заболѣвшимъ холерою по деревнямъ, принято за правило — довольствоваться въ этомъ случаѣ мѣстными средствами, не обременяя Казны издержками на наемъ помѣщеній, заготовленіе вещей, содержаніе больныхъ и лекарства, ибо издержки эти, собственно говоря, должны быть удовлетворяемы на счетъ гминъ, и только въ нѣкоторыхъ особенныхъ случаяхъ предоставлено усмотрѣнію Гражданскаго Губернатора назначать пособія отъ Казны бѣднымъ сельскимъ гминамъ. Затѣмъ изъ числа издержекъ на пособія исключительно неимущимъ гминамъ слѣдуетъ отнести на счетъ Казны тѣ только расходы, которые произведены въ вышеозначенныхъ предѣлахъ.

d) wydatki poniesione przez szpitale stałe i inne zakłady dobroczynne, na urządzone w nich lub przy nich oddziały choleryczne,

e) wydatki nieprzewidziane, a czynione z wyraźnego upoważnienia Władzy wyższéj, powyżéj niewyszczególnione.

2) do funduszów miejskich odnoszone być mają wydatki:

a) na najem i urządzenie lokalów dla osobnych czasowych szpitali cholerycznych w miastach, oraz zaopatrzenie ich w efekta szpitalne,

b) na utrzymanie chorych w tychże szpitalach, to jest: na żywność, opał, światło, pranie bielizny, usługę i t. p.,

c) na lekarstwa dostarczone do tychże czasowych szpitali cholerycznych po miastach,

d) na grzebanie ubogich zmarłych w miastach.

(do Rządów Gubernialnych)

Objaśnia się w tém miejscu, że w udzielaniu pomocy niedostatnim cholerycznym po wsiach, za ogólną przyjęto zasadę, aby w tém obchodzić się środkami miejscowemi, bez wydatku ze strony Skarbu na lokale, przysposobienie efektów, utrzymanie chorych i lekarstwa, gdyż wydatki te właściwie zaspakajane być powinny kosztem gmin, i tylko w niektórych szczególnych wypadkach zaszłéj konieczności danie pomocy ze strony funduszu Skarbu ubogim gminom wiejskim, Gubernator Cywilny zapewnić był mocen. W takim stanie rzeczy wydatki na niesienie pomocy i to wyłącznie ubogim gminom, te tylko na rachunek funduszów Skarbu odnieść wypada, które w granicach powyżéj określonych dopełniono.

(въ Губернскія Правленія и въ Магистратъ)

Относительно II-го. Вознагражденіе лекарей и фельдшеровъ.

Исчисленные по этой статьѣ расходы для докторовъ и лекарей должны быть, на основаніи предписанія Правительственной Коммисіи отъ 15 (27) Августа 1852 года, за № 4,911/33,781, удовлетворяемы не прежде, какъ послѣ утвержденія Коммисіею подробныхъ счетовъ, въ слѣдующихъ размѣрахъ:

1) вольнопрактикующимъ лекарямъ, приглашеннымъ въ мѣстѣ ихъ жительства для подачи медицинскаго пособія заболѣвшимъ холерою, суточныхъ по 2 р. 50 коп., имѣющимъ же степень доктора медицины по 3 рубля въ день;

2) состоящимъ въ медицинской службѣ и занятымъ, кромѣ прямыхъ своихъ обязанностей, лекарскою практикою въ холерныхъ гошпиталяхъ (Магистрату города Варшавы—въ городскихъ циркулахъ) половину суточныхъ денегъ, назначенныхъ для вольнопрактикующихъ лекарей.

Въ такомъ же самомъ размѣрѣ, какъ опредѣлено выше, должны быть отпускаемы суточныя деньги военнымъ лекарямъ, временно назначеннымъ для исполненія обязанностей въ холерныхъ больницахъ;

3) чиновникамъ медицинскаго вѣдомства, а также вольнопрактикующимъ лекарямъ, въ случаѣ командировки ихъ для подачи медицинскаго пособія больнымъ холерою внѣ службы или внѣ мѣста жительства, кромѣ путевыхъ издержекъ, должны быть платимы суточныя деньги:

a) лекарямъ по 2 р. 50 коп. въ день,

b) докторамъ медицины по 3 рубля въ день;

Примѣчаніе. Основываясь на исчисленіи ученыхъ степеней въ Высочайше утвержденной табели о суточныхъ деньгахъ, отпускаемыхъ лекарямъ, командируемымъ для несенія медицинскаго пособія холернымъ

(do Rządów Gubernialnych i Magistratu)

Ad II-um. Wynagrodzenie dla lekarzy i felczerów.

Należytości z tego tytułu likwidowane, a co do lekarzy i doktorów, stosownie do reskryptu Kommissyi Rządowéj z dnia 15 (27) Sierpnia 1852 r. N⁰ 4,911/33,781, dopiero po zatwierdzeniu przez Kommissyę Rządową szczegółowych likwidacyj, płacone być mają:

1) Lekarzom wolno-praktykującym, użytym w miejscu ich zamieszkania do niesienia pomocy lekarskiéj chorym na cholerę, dyety po rsr. 2 kop. 50 dziennie, a posiadającym stopień doktora medycyny po rsr. 3.

2) Zostającym w służbie lekarskiéj i pełniącym nad właściwe obowiązki posługę lekarską w szpitalach cholerycznych (do Magistratu miasta Warszawy—po cyrkułach) połowę oznaczonych dyet dla wolno-praktykujących.

W takiéjże saméj wysokości jak wyżéj, likwidowane być mają dyety lekarzom wojskowym, do służby w szpitalach cholerycznych, czasowo przeznaczonym.

3) Urzędnikom służby lekarskiéj, tudzież lekarzom wolno-praktykującym, w razie wysłania ich do miejsc, będących za obrębem ich urzędowania, lub miejsca zamieszkania, do niesienia pomocy mieszkańcom dotkniętym cholerą, oprócz kosztów podróży płacone być mają dyety:

a) dla lekarzy po rsr. 2 kop. 50 dziennie,

b) dla doktorów medycyny po rsr. 3 dziennie.

Uwaga. Uzasadniając się na wyszczególnieniu stopni naukowych w Najwyżéj zatwierdzonéj tabelli o dyetach dla lekarzy komenderowanych w celu udzielania pomocy cholerycznym, oraz na zasadzie obowiązującego w Królestwie

больнымъ, а также, принимая въ соображенiе обязательное въ Царствѣ сравненiе учено-лекарскихъ степеней, получавшихся прежде въ Царствѣ съ нынѣ существующими въ Имперiи, необходимо имѣть въ виду, что имѣющiе степень Штабъ-Лекаря, Магистра медицины и хирургiи, а равно Медико-Хирурга, имѣютъ право на полученiе суточныхъ денегъ наравнѣ съ Докторами Медицины, имѣющiе же степень Магистра Медицины, Лиценцiата, Магистра Хирургiи и Хирурга 1-го разряда имѣютъ право на полученiе суточныхъ въ одинаковомъ размѣрѣ съ лекарями.

4) фельдшерамъ, употребленнымъ для пособiя заболѣвшимъ холерою, а также ученикамъ фельдшерской школы, назначеннымъ имъ въ помощь, назначается по 75 коп. въ сутки;

Примѣчанiе. Хирурги 2-го разряда должны пользоваться такими же суточными деньгами.

5) за назначенное лекаремъ на счетъ Казны необходимое фельдшерское пособiе неимущимъ больнымъ слѣдуетъ фельдшерамъ и хирургамъ, не приглашеннымъ къ постояннымъ за суточное вознагражденiе занятiямъ, платить:

за кровопусканiе 15 коп.,

за приставленiе одного рожка $1^1/_2$,

за одно только поставленiе клистира 10 коп.;

6) цирюльникамъ, фельдшерамъ, фельдшерскимъ помощникамъ, не имѣющимъ еще фельдшерскаго званiя, а также фельдшерскимъ ученикамъ, слѣдуетъ платить по 50 коп. сер. въ день.

Не должны быть принимаемы въ уваженiе и платимы счеты суточному вознагражденiю, причитающемуся лекарямъ или фельдшерамъ, кои не были командированы или назначены начальствомъ для леченiя холерныхъ больныхъ.

porównania stopni lekarsko naukowych, dawniéj w Królestwie udzielanych, z istniejącemi teraz w Cesarstwie, objaśnia się: iż posiadający stopień Sztabs-lekarza, Magistra-medycyny i chirurgii, oraz Medyko-chirurga, mają prawo do takich dyet jak Doktorowie medycyny; posiadający stopnie Magistratów medycyny, Licencyatów, Magistrów chirurgii i Chirurgów 1-go rzędu, mają prawo do dyet na równi z lekarzami.

4). Felczerom użytym do niesienia pomocy chorym cholerycznym, oraz uczniom ze szkoły felczerskiéj, w pomoc felczerom przeznaczonym, dyety po kop. sr. 75 dziennie.

Uwaga. Chirurgom 2-go rzędu takież dyety mają być liczone.

5) Za daną pomoc felczerską ordynowaną przez lekarzy na koszt Rządu dla ubogich chorych, felczerom i chirurgom niepowołanym do ciągłéj czynności za dyetami, płacone być ma wynagrodzenie:

za puszczenie krwi kop. 15,

za przystawioną bańkę kop. 1 i pół,

za samo danie enemy kop. 10.

6) Cyrulikom, subjektom felczerskim, nie posiadającym jeszcze stopnia felczera, oraz uczniom izb felczerskich, płacone być ma wynagrodzenie po kop. sr. 50 dziennie.

Za udzielenie cholerycznym pomocy lekarskiéj lub felczerskiéj, bez otrzymania specyalnéj delegacyi, lub przeznaczenia do czynności około cholerycznych przez Władzę, wynagrodzenie dyetalne likwidowane i płacone być nie ma.

Не слѣдуетъ считать командировкою распредѣленія практическихъ занятій въ городѣ, въ которомъ лекарь имѣетъ постоянное жительство.

Такъ какъ медицинскіе чиновники за занятія, проистекающія изъ служебныхъ обязанностей въ предѣлахъ ихъ должности, не вправѣ требовать и получать суточныхъ денегъ, поэтому объясняется, что обязанности и предѣлы должности, опредѣляются уже самимъ названіемъ и назначеніемъ этихъ чиновниковъ,

(однимъ Губернскимъ Правленіямъ)

а также обязательною для нихъ инструкціею, на основаніи которой предѣлами служебныхъ занятій уѣздныхъ лекарскихъ помощниковъ и городскихъ лекарей слѣдуетъ считать назначенную имъ часть уѣзда для судебно и полицейско-медицинскихъ дѣйствій. Путевыя издержки лекарей и фельдшеровъ должны быть исчисляемы на основаніи существующихъ правилъ. Такъ какъ гмины, въ случаѣ встрѣтившейся надобности въ медицинскомъ пособіи, даютъ безплатно подводы для лекарей и фельдшеровъ, поэтому путевыя издержки должны быть возмѣщаемы симъ послѣднимъ въ такомъ только случаѣ когда, по особому приказанію начальства, они отправились на мѣсто назначенія на почтовыхъ и когда притомъ они представятъ упомянутое приказаніе, вмѣстѣ съ оффиціальнымъ удостовѣреніемъ, что они дѣйствительно ѣхали на этихъ лошадяхъ. Путевыя издержки должны быть исчисляемы и уплачиваемы сообразно правиламъ, Высочайше утвержденнымъ 20 Іюня (2 Іюля) 1850 года.

Для устраненія могущихъ возникнуть недоразумѣній при опредѣленіи, къ какому разряду слѣдуетъ отнести вольнопрактикующихъ лекарей, въ сравненіи съ класными чиновниками, Правительственная Коммисія объявляетъ, что лекарь, имѣющій ученую степень Доктора Медицины, Магистра Медицины и Хирургіи, или Медико-Хирурга, имѣетъ право требовать возмѣщенія путевыхъ издержекъ, соотвѣтственно должности VIII класса, имѣющіе же другія

Za wyżéj rzeczoną delegacyę nie może być uważany podział czynności czysto praktycznych w mieście, w którém lekarz ma stały pobyt.

Ponieważ urzędnicy lekarscy za czynność, z ich obowiązków służbowych wypływającą, w obrębie urzędowania, nie mają prawa do likwidowania i poboru dyet; przeto objaśnia się, że obowiązki i obręb urzędowania wykazuje się z saméj nazwy i przeznaczenia tychże urzędników,

(do samych Rządów Gubernialnych)

oraz obowiązującéj ich instrukcyi, że za obręb urzędowania pomocników lekarzy powiatowych i lekarzy miejskich, uważaną być ma wyznaczona im część powiatu, do załatwiania czynności sądowo i policyjno-lekarskich.

Koszta podróży dla lekarzy i felczerów liczone być mają wedle porządku dotąd przyjętego. Ponieważ gminy w razie zachodzącéj potrzeby udzielania pomocy lekarskiéj dostarczają bezpłatnie podwody pod lekarzy i felczerów; przeto w takim tylko razie koszta podróży płacone być mają, jeżeli podróż odbywali, z wyraźnego rozkazu Władzy, do miejsca wskazanego końmi pocztowemi, i złożą rzeczony rozkaz wraz z świadectwem urzędowém z użycia tychże koni. Koszta zaś podróży obliczane i płacone być mają podług przepisu zatwierdzonego Ukazem z dnia 20 Czerwca (2 Lipca) 1850 roku.

Dla usunięcia wątpliwości zajść mogących, przy assymilowaniu lekarzy wolno-praktykujących do klassy urzędu, Kommissya Rządowa nadmienia, iż lekarz, posiadający stopień naukowy Doktora medycyny, Magistra medycyny i chirurgii, Medyko-chirurga, ma prawo do likwidowania kosztów podróży według urzędu klassy VIII, posiadający inne stopnie naukowo-lekarskie podług klassy IX, felczerowie i chirurgowie 2-go rzędu według zasad, jakie są wska-

ученыя степени — соотвѣтственно должности IX класса; фельдшера и хирурги 2-го разряда, при исчисленіи издержекъ, должны руководствоваться основаніями, изложенными въ выщеприведенныхъ правилахъ относительно служителей и низшей прислуги.

(въ Губернскія Правленія и въ Магистратъ)

Плата за лекарства. За лекарство, доставленное на счетъ Правительства, то есть на счетъ казенныхъ или городскихъ суммъ, причитающіяся деньги будутъ уплачиваемы по счетамъ, составленнымъ на основаніи госпитальной фармакопеи, однако за медикаменты, не вошедшіе въ составъ этой фармакопеи, должно принять цѣны, опредѣленныя медицинскою таксою.

При этомъ предваряется, что плата не будетъ производима: за лекарства, выданныя по рецептамъ, не заключающимъ въ себѣ предостереженія: „выдать на счетъ Казны или города", о чемъ Врачебной Управѣ дана одновременно съ симъ подробная инструкція.

Наемъ помѣщенія, покупка мебели и вещей. Издержки на наемъ помѣщеній подъ особыя временныя холерныя больницы, а также заготовленіе мебели и вещей, издержки на устройство въ больницахъ или въ благотворительныхъ заведеніяхъ отдѣльныхъ помѣщеній для холерныхъ больныхъ, должны быть исчисляемы и утверждаемы согласно заключеннымъ условіямъ, если таковыя были составлены письменно; въ противномъ же случаѣ слѣдуетъ въ этомъ отношеніи сообразжаться съ цѣнами, существующими на мѣстѣ; издержки же на починку, на покупку мебели и вещей должны согласоваться съ существующими цѣнами, засвидѣтельствованными мѣстнымъ начальствомъ.

(въ Губернскія Правленія)

Наемъ прислуги. При исчисленіи издержекъ на наемъ прислуги, слѣдуетъ принимать въ основаніе существующія

zane w zacytowanym wyżéj przepisie, dla oficyalistów i niższéj służby.

(do Rządów Gubernialnych i Magistratu)

Należności za lekarstwa. Za lekarstwa dostarczone na koszt Rządu, to jest funduszów Skarbu lub miejskich, likwidowane i płacone być mają należytości, według zasad formakopei szpitalnéj.

Za artykuły jednak nieobjęte tąż formakopeą, przyjąć ceny wskazane taxą lekarską. Objaśnia się, iż należytości za lekarstwa wydane za receptami, nie obejmującemi w sobie zastrzeżenia: „wydać na koszt Skarbu lub miasta" nie mają być płaconemi; również szczegółową w téj mierze instrukcyę otrzymuje Urząd lekarski jednocześnie.

Najem lokali, kupno sprzętów i efektów. Koszt najmu lokalów na oddzielne szpitale choleryczne czasowe, oraz sprawienie sprzętów i efektów, niemniéj koszta urządzenia w szpitalach, lub zakładach dobroczynnych oddzielnych lokali dla chorych cholerycznych, mają być likwidowane i przyznawane odpowiednio do umów zawartych, o ile te na piśmie były sporządzone; w przeciwnym razie według cen praktykowanych w respective miejscu, a koszta restauracyi, kupna sprzętów i efektów, odpowiednio do cen praktykowanych, a przez Władze miejscowe za rzetelność poświadczonych.

(do Rządów Gubernialnych)

Najem posługi. Koszt najmu posługi, w przyjmowaniu go, oparty być ma na cenach praktykowanych, ze względem

цѣны, соображаясь однако съ чрезвычайными обстоятельствами, затрудняющими наемъ и проистекающими отъ мѣстнаго положенія дѣлъ.

(въ Магистратъ города Варшавы)

Наемъ и продовольствіе прислуги, а равно издержки на съѣстные припасы для больныхъ. Въ предписаніи своемъ отъ 28 Августа (9 Сентября) 1852 года, за № 5,962/35,355, Правительственная Коммисія указала уже, какимъ образомъ слѣдуетъ удовлетворять издержки на жалованье и продовольствіе прислуги, временно нанятой въ больницахъ для несенія пособія холернымъ больнымъ; и потому, при составленіи счетовъ издержкамъ, должно руководствоваться упомянутымъ предписаніемъ. Что касается издержекъ на пропитаніе больныхъ, то въ этомъ отношеніи слѣдуетъ руководствоваться основными правилами, изложенными въ больничномъ Уставѣ.

(въ Губернскія Правленія)

Поставка съѣстныхъ припасовъ. Издержки по поставкѣ съѣстныхъ припасовъ, въ городахъ, гдѣ существуютъ постоянныя больницы, должны быть исчисляемы и утверждаемы сообразно цѣнамъ, установленнымъ для этихъ больницъ, въ прочихъ же городахъ и въ деревняхъ, гдѣ нѣтъ постоянныхъ гошпиталей, а устроены только временныя больницы, — согласно съ цѣнами, существующими въ подлежащемъ округѣ. Счеты издержкамъ этого рода должны быть подкрѣплены вѣдомостями о справочныхъ цѣнахъ и засвидѣтельствованы въ вѣрности Уѣздными Начальниками.
(Губернскимъ Правленіямъ и Магистрату города Варшавы)

Вообще всякія другія издержки, понесенныя при подачѣ пособія холернымъ больнымъ, должны быть возмѣщаемы на столько, на сколько онѣ вызваны были дѣйствительною потребностію и будутъ подтверждены надлежащими документами. Утвержденіе же оныхъ можетъ послѣдо-

wszakże i na nadzwyczajne okoliczności, najem utrudzające, a z miejscowego położenia rzeczy wypływające.

(do Magistratu miasta Warszawy)

Najem i żywność posługi, oraz koszt żywienia chorych. Reskryptem z dnia 28 Sierpnia (9 Września) 1852 roku, N⁰ 5,962/35,355 wskazała Kommissya Rządowa, w jaki sposób zaspakajane być mają należytości tytułem płacy, oraz za żywność dla posługi czasowo przybranéj w szpitalach do ratowania cholerycznych. W ustanowieniu zatém likwidum kosztów, do zarządzenia tego stosować się wypada. Co zaś do kosztu żywności chorych zastosować się należy do zasad, wskazanych ustawą szpitalną.

(do Rządów Gubernialnych)

Dostawa żywności. Koszta dostawy żywności mają być likwidowane i przyjmowane w miastach, gdzie istnieją stałe szpitale, podług cen dla tychże szpitali oznaczonych, a tam, gdzie szpitale nie istnieją, i infirmerye po wsiach założono i utrzymywano, podług cen praktykowanych w respective okręgu. Co do tego rodzaju kosztów, likwidacye wsparte wykazem cen targowych, za rzetelność poświadczone być powinny przez Naczelników Powiatowych.

(do Rządów Gubernialnych i Magistratu miasta Warszawy)

W ogóle wszelkie inne wydatki, które niesienie pomocy cholerycznym spowodować mogło, o tyle tylko likwidowane być mogą, o ile potrzeba rzetelna onych usprawiedliwioną i legalnemi dowodami wspartą będzie. Przyjmowanie zaś onych po skrupulatném rozpoznaniu rzeczy, o tyle

вать только послѣ тщательнаго разсмотрѣнія всѣхъ обстоятельствъ и лишь тогда только, когда настоятельная необходимость этихъ издержекъ будетъ вполнѣ показана и размѣръ ихъ будетъ признанъ умѣреннымъ.

Основныя правила относительно возврата издержекъ постояннымъ больницамъ. При составленіи счетовъ суммамъ, причитающимся больницамъ за устройство въ нихъ или при нихъ временныхъ холерныхъ гошпиталей или холерныхъ отдѣленій, необходимо руководствоваться слѣдующими правилами:

a) благотворительнымъ заведеніямъ, не имѣющимъ цѣлью пользованія больныхъ, будутъ возмѣщаемы полностію издержки по устройству особыхъ холерныхъ отдѣленій для пріема больныхъ, не принадлежащихъ къ этимъ заведеніямъ;

b) равнымъ образомъ должны быть возмѣщены постояннымъ больницамъ полностію издержки на устройство и содержаніе временныхъ холерныхъ гошпиталей, коль скоро таковые находились въ завѣдываніи Частныхъ Совѣтовъ упомянутыхъ постоянныхъ больницъ;

c) прочимъ больницамъ должны быть возвращаемы издержки лишь на столько, на сколько произведенныя издержки были вызваны исключительно устройствомъ холерныхъ отдѣленій и наймомъ особой прислуги для этихъ отдѣленій. За одно же содержаніе въ нихъ бѣдныхъ, пораженныхъ холерою и за лекарства, возвратъ издержекъ послѣдовать долженъ въ такомъ размѣрѣ, на сколько пребываніе ихъ въ больницахъ превышаетъ опредѣленное штатомъ подлежащей больницы число больныхъ, содержащихся въ ней въ извѣстное время.

Для нагляднаго объясненія сего послѣдняго правила, приводится здѣсь примѣръ:

По штату для гошпиталя N, принимая среднее число дней больныхъ, положено: что въ Октябрѣ напр. мѣсяцѣ, больница должна содержать 30 больныхъ. Положимъ, что больныхъ въ этомъ мѣсяцѣ было одержимыхъ разными болѣзнями 15,

dami, o ile te na piśmie sporządzone były; gdzie zaś nie było piśmiennych umów, świadectwami Władz miejscowych co do cen praktykowanych i szczegółowémi właściwych interessentów likwidacyami; co do lekarstw: podanémi przez aptekarza likwidacyami, przy których recepty znajdować się winny; co do wynagrodzeń dla Lekarzy i felczerów: ich likwidacyami, za rzetelność wspartémi rozkazami Władz, zlecenie czynności poruczającémi; co do dostawy światła do czasowych szpitali, lub infirmeryj, prania bielizny, chwilowéj posługi i kosztów grzebania ubogich zmarłych: likwidacyami, świadectwami cen targowych, umowami, o ile te zawierano, i innémi, podług ogólnych przepisów i z porządku rzeczy, dowodami; co do wydatków nadzwyczajnych, czyli extraordynaryjnych: likwidacyami, kwitami i innemi dowodami, z porządku rzeczy dołączać się winnemi, a odpowiednio ulegalizowanemi.

Co do szpitali stałych, w których oddziały cholerycznych urządzone były, rachunek wsparty być winien: wykazami, sporządzanemi według zasady przytoczonéj wyżéj w ustępie 1-m lit. *d*, a poświadczonemi przez Radę Opiekuńczą właściwego szpitala i Lekarzy, pomoc lekarską w respective oddziale niosących.

Do rachunków, tak ze szpitali cholerycznych czasowych, jako też z infirmeryj cholerycznych i oddziałów cholerycznych przy szpitalach stałych, dołączane być winny wykazy ruchu chorych cholerycznych w nich leczonych.

Ponieważ na zaspokojenie wydatków cholerą wywołanych, Gubernator Cywilny N, (Prezydent), miał sobie assygnowane summy z funduszów Skarbu,

пораженныхъ же холерою 19, а всего 34, слѣдовательно больница имѣетъ право требовать возврата издержекъ за содержанiе и лекарства въ размѣрѣ для 4 только холерныхъ больныхъ. И наоборотъ, если въ больницѣ, во время свирѣпствованiя эпидемiи въ данной мѣстности, по штатному назначенiю слѣдовало содержать напр. 90 больныхъ, въ продолженiе же этого времени находилось больныхъ другими болѣзнями 40, а холерою 21, всего 61,—въ такомъ случаѣ больница вовсе не вправѣ требовать возмѣщенiя издержекъ на содержанiе и лекарства.

д) не имѣютъ права на возвратъ какихъ либо издержекъ на лекарства и содержанiе холерныхъ больныхъ, въ отведенныхъ для сего залахъ или отдѣленiяхъ, больницы, которыя имѣютъ достаточныя средства или доходы на покрытiе означенныхъ издержекъ.

Относительно III-го. Такъ какъ издержки по случаю холеры, согласно вышеприведенному постановленiю Совѣта Управленiя, должны быть покрываемы изъ двухъ источниковъ, находящихся въ распоряженiи Правительства, а именно:

а) изъ казенныхъ суммъ,

b) изъ городскихъ суммъ,

поэтому отчеты, подкрѣпленные законными документами, должны быть составляемы по роду суммъ, а именно: особо относительно издержекъ, подлежащихъ удовлетворенiю изъ казенныхъ источниковъ и особо относительно тѣхъ, кои подлежатъ возмѣщенiю изъ городскихъ суммъ.

Отчеты, изготовленные по роду суммъ, должны быть составлены со всею подробностiю съ каждаго мѣста порознь, гдѣ существовали больница (въ Губернскiя Правленiя—холерное отдѣленiе при постоянной больницѣ, временный холерный гошпиталь или лазаретъ въ деревнѣ).

Эти отчеты должны быть подкрѣплены: относительно найма и устройства помѣщенiй подъ особые холерные

lerą 19, razem 34, a zatém szpital ma prawo likwidować do zwrotu koszt za samo utrzymanie i lekarstwa w stosunku 4 chorych cholerycznych. I przeciwnie, etat szpitala, kiedy grasowała epidemia w respective miejscu, winien był utrzymywać chorych np. 90, w czasie tym było chorych, na inne słabości 40, na cholerę 21, razem 61, szpital zatém żadnych kosztów za utrzymanie i lekarstwa likwidować nie ma zasady.

d) do żadnego zwrotu wydatków, z powodu utrzymania cholerycznych w przeznaczonych do tego salach lub oddziałach, nie kwalifikują się te szpitale, które posiadają dostateczne fundusze, czyli dochody, wystarczające na pokrycie rzeczonych wydatków.

Ad III-um. Ponieważ wydatki cholerą wywołane, stosownie do decyzyi Rady Administracyjnéj Królestwa w niniejszém powołanéj, zaspakajane być mają z dwóch źródeł, zostających w dyspozycyi Rządu, to jest:

a) z funduszów Skarbu,

b) z funduszów miejskich;

rachunki zatém, wsparte legalnémi dowodami, układane być powinny funduszami, a mianowicie: oddzielnie co do wydatków, regulujących się do źródeł Skarbu, a oddzielnie co do źródeł miejskich.

Rachunki, odpowiednio do funduszów ułożone, mają być sporządzone szczegółowo z każdego miejsca, gdzie istniał szpital (do Rządów Gubernialnych,—oddział choleryczny przy szpitalu stałym, czasowy szpital choleryczny, lub infirmerya na wsi).

Rachunki te winny być usprawiedliwione, co do najmu i urządzenia lokali na oddzielne szpitale choleryczne, ugo-

мѣры къ прекращенію холеры; въ постоянныхъ же больницахъ — Частными Совѣтами.

(въ Губернскія Правленія)

Составленные такимъ образомъ отчеты должны быть представляемы Уѣзднымъ Начальникамъ, которые обязаны повѣрять и засвидѣтельствовать оные.

При чемъ присовокупляется, что счеты лекарскимъ издержкамъ должны быть посвидѣтельствованы уѣзднымъ лекаремъ.

(въ Августовское Губернское Правленіе)

Отчеты города Сувалокъ подлежатъ предварительному разсмотрѣнію и повѣркѣ Губернскаго Правленія.

(всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ)

Имѣя въ виду, что нѣкоторые лекаря и фельдшера были командированы непосредственно Правительственною Коммисіею или Гражданскимъ Губернаторомъ на мѣста свирѣпствовавшей холеры, и многіе изъ нихъ уже получили слѣдующія имъ суточныя деньги и путевыя издержки непосредственно отъ Гражданскаго Губернатора, или изъ Правительственной Коммисіи, но, не смотря на то, могутъ еще слѣдовать къ возмѣщенію лекарямъ и фельдшерамъ другія издержки, и на сколько таковыя не показаны по отчетамъ отдѣльныхъ вѣдомствъ, на столько онѣ должны быть включены въ особыя вѣдомости, составляемыя вмѣстѣ со счетами Губернскими Правленіями или Уѣздными Начальниками, смотря по тому, Губернскимъ ли Правленіемъ, или Уѣзднымъ Начальникомъ были командированы упомянутые лекаря и фельдшера. При повѣркѣ отчетовъ въ Губернскихъ Правленіяхъ аптекарскіе, лекарскіе и фельдшерскіе счеты должны быть повѣряемы и засвидѣтельствованы Врачебною Управою.

Для представленія отчетовъ назначается 20-дневный срокъ, считая оный со дня полученія распоряженія, которое, въ исполненіе настоящаго предписанія, будетъ выдано въ самоскорѣйшемъ времени. Срокъ для повѣрки

winno mieć miejsce, o ile potrzeba ta za konieczną, a wysokość należytości za umiarkowaną uznane będą.

Zasady co do zwrotu wydatków szpitalom stałym.

Przy ustanawianiu należytości szpitalom za urządzone w nich lub przy nich szpitale choleryczne czasowe, lub oddziały choleryczne, następne obowiązywać mają zasady:

a) w całkowitości zwracane być mają wydatki poniesione przez zakłady dobroczynne, nie mające na celu leczenia chorych, na urządzone oddziały choleryczne, dla przyjmowania chorych, nienależących do respective zakładu;

b) również w całkowitości zwracane być mają wydatki szpitalom stałym, za urządzenie i utrzymanie szpitali czasowych cholerycznych, skoro takowe pod zawiadywanie Rad Szczegółowych pomienionych szpitali stałych były oddane;

c) innym szpitalom, o tyle zwracane być mają koszta, o ile koszta spowodowane zostały wyłącznie urządzeniem oddziałów cholerycznych i przyjęciem oddzielnéj do tychże oddziałów służby. Za samo zaś utrzymanie w nich ubogich cholerycznych i lekarstwa, zwrot wydatku o tyle ma być zapewniony, o ile pobyt ich w szpitalach przechodzi etatem respective szpitala wskazaną liczbę do utrzymania chorych w danym czasie;

Dla bliższego objaśnienia téj ostatniéj zasady, podaje się tu przykład:

Etat dla szpitala N. z przecięcia cyfry rocznéj dni chorych oznacza, iż w miesiącu np. Październiku, szpital utrzymywać będzie chorych np. 30; było chorych w tym miesiącu na inne słabości, przypuśćmy 15, dotkniętych zaś cho-

(Губернскимъ Правленіямъ)

и, сверхъ того, разрѣшено ему было дѣлать расходы на счетъ городскихъ кассъ,

(Губернскимъ Правленіямъ и Магистрату города Варшавы)

а при томъ были собираемы и приносимы добровольныя пожертвованія,—поэтому въ каждомъ представленномъ счетѣ должны быть показаны въ приходѣ — доходы изъ соотвѣтственныхъ источниковъ, въ расходѣ — всѣ удовлетворенныя, а также подлежащія еще удовлетворенію издержки, въ балансѣ—издержки, еще непокрытыя или возвратныя суммы. Такъ какъ по опыту извѣстно, что были приносимы пожертвованія въ нѣкоторыхъ продуктахъ и вещахъ, поэтому въ отчетахъ, какъ постоянныхъ больницъ, въ которыхъ были устроены холерныя отдѣленія, такъ и лазаретовъ, приходъ и расходъ этихъ продуктовъ и вещей должны быть показаны со всею подробностью. При чемъ присовокупляется, что въ отчетахъ постоянныхъ больницъ и институтовъ, въ которыхъ были устроены холерныя отдѣленія, слѣдуетъ изъ суммы, исчисленной на основаніи вышеизложенныхъ правилъ къ уплатѣ, вычесть стоимость этого рода продуктовъ и вещей, и только остающуюся за тѣмъ сумму отнести къ возвратнымъ издержкамъ.

Такъ какъ, сколько извѣстно Правительственной Коммиссіи, во многихъ мѣстахъ, еврейскія духовныя управленія производили расходы на леченіе и погребеніе холерныхъ изъ общихъ своихъ фундушей, или же изъ суммъ, предназначенныхъ по частнымъ штатамъ на леченіе, пособія и похороны неимущихъ, то эти издержки, какъ произведенныя изъ подлежащихъ суммъ гмины, слѣдуетъ считать повинностью оной и не относить ихъ ни на казенныя суммы, ни на счетъ городскихъ кассъ.

Такимъ образомъ должны составляться отчеты холерными Комитетами, гдѣ они учреждены, а гдѣ ихъ нѣтъ— мѣстными властями, которымъ поручено было принять

(do Rządów Gubernialnych)
nadto upoważniony był do zarządzania wydatków z funduszów kass miejskich,

(do Rządów Gubernialnych i Magistratu miasta Warszawy)
a przytém dane i zbierane były ofiary dobrowolne, przeto każdy podany rachunek obejmować winien w percepcie dochód z respective źródła, w rozchodzie wydatki zaspokojone, jako też do realizacyi jeszcze przypadające, a w bilansie wykazane należytości w reszcie do zapłaty pozostające, lub też zwrot forszusu. Gdy zaś, jak doświadczenie nauczyło, dawane były ofiary w niektórych produktach lub effektach, przeto w każdym, tak przez szpitale stałe, w których były urządzone oddziały choleryczne, jako też przez infirmerye, rachunku, dochód i obrót tychże produktów i effektów ma być usprawiedliwiony. Objaśnia się co do szpitali stałych i instytutów, w których oddziały choleryczne pourządzano, iż od zarachowanéj należności, według zasad wyżéj wskazanych, wartość tego rodzaju produktów i effektów ma być potrąconą, a reszta z tego tytułu wydatków do zapłaty wykazaną.

Że zaś, o ile wiadomo Kommissyi Rządowéj, w wielu miejscach dozory bóżnicze z ogólnych swych funduszów, lub oznaczonych pozycyj ich szczegółowemi etatami na leczenie, wsparcie i grzebanie ubogich, czyniły wydatki na leczenie i grzebanie cholerycznych, przeto wydatki te, jako z właściwego funduszu gminy, uważać należy za ciężar onéj, i nie regulują się, ani do funduszów Skarbu, ani kass miejskich.

W ten sposób rachunki układane być powinny przez Kommitety choleryczne, o ile takowe istniały, a gdzie tych nie było, przez Władze miejscowe, którym powierzone zostało

гошпитали, контрактами, если таковые были заключены письменно; тамъ же, гдѣ не было заключаемо письменныхъ условій, свидѣтельствами мѣстнаго начальства относительно существовавшихъ цѣнъ и подробными счетами заинтересованныхъ лицъ; относительно лекарствъ: представленными аптекаремъ счетами, къ которымъ должны быть приложены и рецепты; относительно вознагражденія лекарей и фельдшеровъ, собственными ихъ счетами съ приложеніемъ приказаній начальства, поручившаго имъ исполненіе извѣстныхъ обязанностей; относительно поставки освѣщенія во временные гошпитали или лазареты, стирки бѣлья, временной прислуги и издержекъ на погребеніе умершихъ бѣдныхъ: счетами, свидѣтельствами о справочныхъ цѣнахъ, договорами, если они были заключаемы, и другими документами, соображаясь съ общими правилами и съ существующимъ порядкомъ. Что касается чрезвычайныхъ издержекъ, то, въ удостовѣреніе оныхъ, должны быть представлены счеты, квитанціи и другіе документы, какіе, смотря по существу дѣла, должны быть приложены и надлежаще засвидѣтельствованы.

Относительно постоянныхъ больницъ, въ которыхъ были устроены холерныя отдѣленія, къ отчетамъ должны быть приложены вѣдомости, составленныя по правиламъ, изложеннымъ въ 1-мъ пунктѣ лит. *д*, а также засвидѣтельствованнымъ Попечительнымъ Совѣтомъ подлежащей больницы и лекарями, которые несли медицинское пособіе въ холерномъ отдѣленіи.

Къ отчетамъ, какъ временныхъ холерныхъ больницъ, такъ холерныхъ лазаретовъ и холерныхъ отдѣленій въ постоянныхъ больницахъ, должны быть приложены вѣдомости о движеніи холерныхъ, пользуемыхъ тамъ же, больныхъ.

Такъ какъ на покрытіе издержекъ, по случаю холеры, N Гражданскому Губернатору (или Президенту) были ассигнованы суммы изъ Казны,

Termin do sprawdzania, a następnie złożenia Kommissyi Rządowéj każdego rachunku, oznacza się dla Rządu Gubernialnego dni 30. W takim samym przeciągu czasu zdecydowane być powinny rachunki z Kass miejskich.

(do Magistratu miasta Warszawy)

Wyżéj wyłuszczone zasady co do formowania rachunków, stosują się do Magistratu miasta Warszawy, z tém, że rachunki obejmujące należności do wyassygnowania, tak z funduszów Skarbu, jako i Kassy miejskiéj, mają być składane Kommissyi Rządowéj. Objaśnia się, iż Rady Szczegółowe szpitali stałych, w których oddziały choleryczne urządzone były, wezwane zostały, aby te bezpośrednio Kommissyi Rządowéj nadesłały rachunki.

(do Rządów Gubernialnych i Magistratu miasta Warszawy)

Nakoniec, zważywszy Kommissya Rządowa, iż pomimo ustania oddawna cholery w niektórych miejscach i pomimo wydzielonych kredytów ze Skarbu i Kass miejskich, na pokrycie wydatków wywołanych powyższą epidemią, pozostaje wiele jeszcze należności niezaspokojonych, a strony obecnie reklamują o zapłatę takowych; przeto w celu usunięcia tychże reklamacyj i przyspieszenia realizacyi należytości, wkłada szczególny obowiązek, aby zarządzenie niniejsze niezwłocznie w wykonanie wprowadzone i spełnienie onego ściśle dopilnowane było.

Obok tego Kommissya Rządowa oświadcza: że przekroczenie terminu wyżéj przeznaczonego, na zebranie należytości likwidacyj, ułożenie rachunków, ich sprawdzenie, pociągać będzie wymiar kar, a nadto, gdyby po złożeniu zaakceptowanego rachunku, okazała się jeszcze jaka pretensya słuszna, na zaspokojenie onéj skazani będą ci, z winy któ-

и засвидѣтельствованія сихъ послѣднихъ въ управленіяхъ Уѣздныхъ Начальниковъ, а равно для составленія счета суммамъ, причитающимся къ уплатѣ лекарямъ и фельдшерамъ, на сколько претензіи ихъ подлежатъ удовлетворенію, назначается 15-дневный, и такой же срокъ—для представленія онаго въ Губернское Правленіе.

Въ Губернскомъ Правленіи должны быть окончательно разсмотрѣны и повѣрены отчеты объ издержкахъ, понесенныхъ по случаю холеры и подлежащихъ удовлетворенію изъ городскихъ кассъ.

На покрытіе издержекъ, показанныхъ въ сихъ отчетахъ слѣдуетъ употребить сумму, предоставленную штатомъ въ распоряженіе подлежащей кассы; въ случаѣ же, еслибы таковая оказалась недостаточною, или была израсходована на другія потребности, или, наконецъ, еслибы касса не была въ состояніи удовлетворить оныя изъ своихъ собственныхъ текущихъ доходовъ, — слѣдуетъ войти съ представленіемъ въ Правительственную Коммисію о возвратѣ изъ Банка изъ остаточной суммы, буде городская касса таковую имѣетъ, или о выдачѣ пособія.

Рапорты, посылаемые въ этихъ случаяхъ въ Правительственную Коммисію должны заключать въ себѣ, кромѣ требованія необходимой суммы, краткое изложеніе результатовъ повѣрки принятаго Губернскимъ Правленіемъ отчета.

Отчеты объ издержкахъ, отнесенныхъ къ уплатѣ изъ городскихъ суммъ, должны быть препровождены Губернскими Правленіями при ассигновкахъ въ городскія кассы, для представленія ихъ, вмѣстѣ съ соотвѣтственными отчетами, на ревизію и окончательное утвержденіе Высшей Счетной Палаты въ Царствѣ.

Отчеты объ издержкахъ, подлежащихъ уплатѣ изъ Казны, по мѣрѣ разсмотрѣнія и повѣрки, должны быть представляемы на усмотрѣніе Правительственной Коммисіи.

Termin do sprawdzenia i poświadczenia tychże w biurach Naczelników Powiatowych, jako też do ułożenia należności Lekarzom i felczerom, o ile to ma miejsce, oznacza się dni 15, i taki termin do jego złożenia Rządowi Gubernialnemu.

W Rządzie Gubernialnym rozpoznane i sprawdzone być mają ostatecznie powyżéj wymienione rachunki, obejmujące należności z powodu cholery, a regulujące się do Kass miejskich.

Na zaspokojenie należności niemi objętych, użyty być ma fundusz, do dyspozycyi respective Kassy, na jéj etacie mieszczący się, a o ileby ten nie starczył, lub na inne potrzeby był rozdysponowany, lub też, o ileby Kassa z własnych bieżących źródeł nie była w stanie pokryć wydatku, winny być czynione do Kommissyi Rządowéj wnioski, o zwrot remanentu z Banku, o ile ten posiada respective Kassa, lub o udział zasiłku.

Rapporta w tym celu do Kommissyi Rządowéj czynić się mające, obejmować w sobie winny, obok żądania funduszu, krótkie sprawozdanie rezultatu, sprawdzonego i przyjętego przez Rząd Gubernialny rachunku.

Rachunki, obejmujące wydatki do funduszów miejskich odniesione w realizacyi, przez Rząd Gubernialny winny być przesłane przy assygnacyach Kassom miejskim, dla złożenia ich przy rachunkach właściwych do superrewizyi i ostatecznéj decyzyi Najwyższéj Izby Obrachunkowéj Królestwa.

Rachunki, obejmujące w sobie należytości regulujące się w zaspokojeniu do funduszów Skarbu, w miarę rozpoznania i sprawdzenia mają być przedstawiane Kommissyi Rządowéj, do dalszéj decyzyi.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, находя неумѣстною выдачу такого рода свидѣтельствъ, рѣшеніемъ, состоявшимся въ засѣданіи ея 15 (27) Іюня сего года, запретила выдавать такія свидѣтельства по требованію частныхъ лицъ.

О вышеупомянутомъ рѣшеніи Главный Совѣтъ увѣдомляетъ Попечительный Совѣтъ.

Варшава, 30 Іюня (12 Іюля) 1853 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ, (подписано) *Гр. Скарбекъ.*

Nº 1,256.

№ 17.

Распоряженіе относительно взиманія платы за леченіе бѣдныхъ, зараженныхъ сифилитическою болѣзнію, которые не изобличены въ бродяжничествѣ и извѣстны по происхожденію.

(7 (19) Апрѣля 1855 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ отвѣтъ на донесеніе Губернскаго Правленія отъ 3 (15) Декабря истекшаго года, за Nº 35,128/3,664, въ коемъ оно испрашиваетъ разрѣшенія относительно того, слѣдуетъ ли издержки на леченіе бѣдныхъ, зараженныхъ

wprowadzenie środków dla uśmierzenia cholery; ze szpitali zaś stałych, przez Rady Szczegółowe.

(do Rządów Gubernialnych)

Sporządzone tak rachunki mają być składane Naczelnikom Powiatowym, którzy obowiązani są one sprawdzić i poświadczyć. Objaśnia się, iż co do pozycyj lekarskich, poświadczone być powinny przez Lekarza powiatu.

(do Rządu Gubernialnego Augustowskiego)

Rachunek z miasta Suwałk ulegnie pośredniemu rozpoznaniu i sprawdzeniu Rządu Gubernialnego.

(do Rządów Gubernialnych)

Ponieważ niektórzy Lekarze i felczerzy byli delegowani na miejsca panującéj cholery bezpośrednio przez Kommissyę Rządową lub Gubernatora Cywilnego, i wielu z nich otrzymało już należne dyety i koszta podróży, bezpośrednio, już ze strony Gubernatora Cywilnego, już Kommissyi Rządowéj, a pomimo to jeszcze mogą być należytości Lekarzom i felczerom przypadające, o ile zatém takowe do rachunku z pojedyńczych miejsc nie wejdą, o tyle co do Lekarzy i felczerów komenderowanych przez Rząd Gubernialny lub Naczelników Powiatowych, wykazy tego rodzaju należytości, z likwidacyami przez Rząd Gubernialny lub Naczelników Powiatu układane być mają. Przy sprawdzeniu rachunków w Rządach Gubernialnych likwidacye aptekarskie, lekarskie i felczerskie, sprawdzane i poświadczane być mają przez Urząd lekarski.

Termin do podania rachunków oznacza się dni 20, od daty otrzymania rozporządzenia, wydać się mającego jak najspiesznéj, w wykonaniu niniejszego reskryptu.

справедливая претензія, то таковую будутъ вынуждены удовлетворить тѣ, которымъ, хотя и были извѣстны эти претензіи, но не были поданы въ свое время.

Варшава, 7 (19) Мая 1853 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Генералъ-Лейтенантъ, (подписано) *Викинскій.*

№ 3,211/52,231.

№ 16.

Воспрещеніе выдавать свидѣтельства о болѣзняхъ, для излеченія которыхъ больные пользовались въ больницахъ.

(30 Іюня (12 Іюля) 1853 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Въ засѣданіи Медицинскаго Совѣта 17 Февраля (1 Марта) сего года, былъ представленъ еврей Пинкусъ Берковичъ Линднеръ для того, чтобы удостовѣриться, способенъ ли онъ къ военной службѣ.

Въ доказательство болѣзни, было представляемо имъ свидѣтельство, выданное ему еврейскою больницею 30 Января (11 Февраля) сего года, слѣдующаго содержанія: что Линднеръ былъ пользуемъ въ больницѣ, въ отдѣленіи внутреннихъ болѣзней, отъ общаго ревматизма во всемъ тѣлѣ.

rych pretensye takowe, skoro były wiadome, nie zostały podane w czasie właściwym.

w Warszawie, dnia 7 (19) Maja 1853 r.

Dyrektör Główny Prezydujący,
Generał-Lejtenant, (podpisano) *Wikiński.*
N⁰ 3,211/52,231.

№ 16.

Wzbronienie wydawania świadectw na jakie choroby wyszli ze szpitali byli w nich leczeni.

(d. 30 Czerwca (12 Lipca) 1853 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

Na posiedzeniu Rady Lekarskiéj w dniu 17 Lutego (1 Marca) r. b. stawiony był, dla przekonania się o zdolności do służby wojskowéj, starozakonny Pinkus Berkowicz Lindner.

Jako dowód choroby, złożył świadectwo, wydane mu przez szpital starozakonnych pod dniem 30 Stycznia (11 Lutego) r. b., treści następującéj: iż Lindner leczonym był w szpitalu w oddziale chorych wewnętrznych na reumatyzm ogólny całego ciała.

Срокъ для разсмотрѣнія и окончательнаго представленія Губернскимъ Правленіемъ каждаго отчета въ Правительственную Коммисію назначается 30-дневный. Въ такой же періодъ времени должны быть утверждены отчеты городскихъ кассъ.

(въ Магистратъ города Варшавы)

Вышеизложенныя правила о составленіи отчетовъ относятся и къ Магистрату города Варшавы, съ тѣмъ, чтобы отчеты объ издержкахъ, отнесенныхъ къ уплатѣ, какъ на счетъ Казны, такъ и изъ городскихъ суммъ, были представляемы въ Правительственную Коммисію. Причемъ присовокупляется, что Частные Совѣты постоянныхъ больницъ, въ которыхъ были устроены холерныя отдѣленія, получили уже предписаніе представить свои отчеты непосредственно въ Правительственную Коммисію.

(Губернскимъ Правленіямъ и Магистрату города Варшавы)

Наконецъ, Правительственная Коммисія, принявъ во вниманіе, что, не смотря на то, что холера уже давно прекратилась и не смотря на открытый въ Казнѣ и городскихъ кассахъ кредитъ на покрытіе издержекъ, понесённыхъ на ослабленіе этой эпидеміи, остается еще очень много не удовлетворенныхъ претезній, и заинтерессованныя стороны обращаются нынѣ съ требованіями объ удовлетвореніи оныхъ; поэтому, желая устранить эти жалобы и ускорить уплату слѣдующихъ денегъ, вмѣняетъ въ обязанность, чтобы настоящее распоряженіе было безотлагательно приведено въ исполненіе и за точнымъ исполненіемъ онаго имѣлось тщательное наблюденіе.

Кромѣ того, Правительственная Коммисія объявляетъ, что, если въ назначенный выше срокъ причитающіяся суммы не будутъ приведены въ извѣстность и отчеты не будутъ составлены и повѣрены, въ такомъ случаѣ виновные подвергнутся взысканію; еслибы же, послѣ представленія утвержденныхъ отчетовъ предъявлена была еше какая нибудь

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych znajdując udzielanie podobnych świadectw niewłaściwém, decyzyą swą, na posiedzeniu w dniu 15 (27) Czerwca r. b. zapadłą, wydawania takowych na żądanie osób prywatnych zabroniła.

O powyższéj decyzyi Rada Główna niniejszém Rady Opiekuńcze zawiadamia.

w Warszawie, dnia 30 Czerwca (12 Lipca) 1853 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *Hr. Skarbek.*

N° 1,256.

N° 17.

Rozporządzenie, dotyczące ściągania kosztów kuracyi osób ubogich, chorobą syfilityczną dotkniętych, które nie są włóczęgami i znane są z pochodzenia.

(d. 7 (19) Kwietnia 1855 r.)

do
Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

W odpowiedzi na rapport Rządu Gubernialnego z dnia 3 (15) Grudnia r. z. N° 35,128/3,664, którym prosi o udzielenie decyzyi, czy koszta kuracyjne za biednych, chorobą syfilityczną dotkniętych, mają być wypłacane szpitalom

сифилитическою болѣзнію, возмѣщать больницамъ изъ транспортныхъ суммъ, Правительственная Коммисія сообщаетъ, что, согласно постановленію Князя Намѣстника въ Царствѣ, объявленному въ отзывѣ Статсъ-Секретаря отъ 9 (21) Іюля 1845 года, за № 25,005, изъ транспортныхъ суммъ могутъ быть удовлетворяемы только издержки на пересылку въ больницы бѣдныхъ, зараженныхъ сифилитическою болѣзнію, но отнюдь не издержки на леченіе ихъ, за исключеніемъ расходовъ по пересылкѣ и леченію арестантовъ и бродягъ, которые, согласно постановленію Совѣта Управленія отъ 2 (14) Августа 1846 года, производятся изъ транспортныхъ суммъ, не смотря на то, одержимы ли сказанныя лица сифилитическою, или другою какою либо болѣзнію.

Плата за леченіе зараженныхъ сифилитическою болѣзнію, если они не арестанты или неизвѣстные по происхожденію бродяги, должна быть взыскиваема съ выздоровѣвшихъ, и потому, для обезпеченія взысканія этой платы, Губернское Правленіе обязано строго предписать Уѣзднымъ Начальникамъ, чтобы отсылаемые изъ больницъ выздоровѣвшіе сифилитическіе были ими подвергаемы бдительному надзору того административно-полицейскаго начальства, въ участкѣ котораго лица эти имѣютъ постоянное мѣсто жительства, съ тѣмъ, чтобы сказанныя начальства, наблюдая за дальнѣйшимъ поведеніемъ оныхъ, старались по возможности возвращать больницамъ, въ самомъ кратчайшемъ времени, причитающуюся имъ плату, выручая ее изъ заработковъ означенныхъ лицъ, съ предоставленіемъ имъ однако необходимой на ихъ пропитаніе суммы.

Варшава, 7 (19) Апрѣля 1855 года.

Управляющій Отдѣленіемъ,

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Бернацкій.*

№ 1,981/2,049.

---

z funduszów transportowych, Kommissya Rządowa oświadcza, że według decyzyi Księcia Namiestnika przez odezwę Sekretarza Stanu z dnia 9 (21) Lipca 1845 r. N° 25,005, objawionéj, do funduszów transportowych mogą być regulowane tylko koszta odsyłki do szpitali osób ubogich, chorobą syfilityczną dotkniętych, nie zaś koszta kuracyi, wyjąwszy aresztantów i włóczęgów, których koszta odsyłania i leczenia, bez względu czy chorobą syfilityczną, czyli inną są dotknięci, mają być zaspokajane z funduszów trasportowych a to stosownie do postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 2 (14) Sierpnia 1846 r.

Koszta kuracyi osób chorobą syfilityczą dotkniętych, jeżeli te nie są aresztantami lub włóczęgami niewiadomego pochodzenia, powinny być odzyskiwane od wyleczonych; dla zapewniania przeto zwrotu tychże kosztów, obowiązany jest Rząd Gubernialny wydać Naczelnikom Powiatowym surowe polecenie, aby ci odsyłanych ze szpitala wyleczonych syfilityków, oddawali pod ścisły dozór administracyjno-policyjny téj Władzy, w któréj okręgu mają stałe zamieszkanie, z zastrzeżeniem, iżby te, czuwając nad ich dalszém prowadzeniem się, starały się jak najtroskliwiéj z wynagrodzenią za ich prace, przy względzie na konieczne dla utrzymania życia wydatki, w czasie jak można najkrótszym, należne szpitalowi koszta powracać.

w Warszawie, dnia 7 (19) Kwietnia 1855 r.

Zarządzający Wydziałem,
Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Biernacki*.
N° 1,981/2,049.

№ 18.

Распоряженіе о неотказываніи труднобольнымъ въ принятіи въ больницу, въ случаѣ недостатка необходимыхъ документовъ.

(27 Іюня (9 Іюля) 1855 года.)

N Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, въ засѣданіи 30 Марта (11 Апрѣля) сего года, постановила, чтобы, для избѣжанія случаевъ смерти вслѣдствіе отказа больницъ въ принятіи на леченіе присылаемыхъ труднобольныхъ, по непредставленію необходимыхъ документовъ, принимать на будущее время каждаго опасно-больнаго, доставленнаго въ больницу, безъ всякихъ затрудненій и замедленія, и чтобы только послѣ помѣщенія и успокоенія больнаго вчинаема была съ кѣмъ слѣдуетъ переписка о пополненіи необходимыхъ бумагъ и о возвратѣ издержекъ на леченіе.

Увѣдомляя объ этомъ Попечительный Совѣтъ, для точнаго руководства, Главный Совѣтъ предписываетъ, чтобы въ случаѣ необходимости помѣщенія труднобольнаго, если въ больницѣ будутъ заняты всѣ кровати, согласно §§ 88 и 89-ому больничнаго Устава, были выписываемы изъ

№ 18.

Rozporządzenie o nieodmawianiu przyjmowania do szpitali ciężko chorych, dla braku kwalifikacyj.

(d. 27 Czerwca (9 Lipca) 1855 r.)

do
Rady Opiekuńczéj N.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych na posiedzeniu z dnia 30 Marca (11 Kwietnia) r. b. postanowiła, iżby dla uniknienia wypadków śmierci z powodu odmawiania przez szpitale, dla braku kwalifikacyi, przyjęcia na kuracyę nadsyłanych ciężko chorych, odtąd każdego mocno chorego, przywiezionego do szpitala, przyjmowano bez żadnéj trudności i zwłoki, a o uzupełnienie kwalifikacyi, oraz o zwrot kosztów kuracyjnych, aby rozwijaną była z kim należy korrespondencya, po umieszczeniu chorego.

Zawiadamiając o tém Radę Opiekuńczą, dla ścisłego zastosowania się, Rada Główna poleca, iżby w razie zajęcia wszystkich łóżek w szpitalu, gdy zachodzić będzie potrzeba pomieszczenia niebezpiecznie chorego, stosownie do §§ 88 i 89 ustawy szpitalnéj, wypisywała ze szpitala mniéj chorego, we-

больницы менѣе больные, по усмотрѣнію врача, и доставляемо было такимъ образомъ помѣщеніе больному, который нуждается въ немедленномъ пособіи.

Варшава, 27 Іюня (9 Іюля) 1855 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ,
(подписано) *А. Дмитріевъ.*

№ 1,267.

№ 19.

Дополнительное объясненіе, на какія суммы слѣдуетъ относить издержки на перевозку и пользованіе въ больницахъ больныхъ, принадлежащихъ къ городскимъ общинамъ и сельскимъ гминамъ.

(18 (30) Іюля 1855 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ и Попечительнымъ Совѣтамъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія, отзывомъ отъ 9 (21) Іюля 1845 г., увѣдомилъ Правительственную Коммисію, что Князь Намѣстникъ въ Царствѣ изволилъ постановить, чтобы издержки на перевозку въ больницы сифилитическихъ больныхъ, въ случаѣ совершенной ихъ бѣдности, были относимы на счетъ этапныхъ суммъ.

dług uznania Lekarza, dając tym sposobem możność pomieszczenia takiego, który niezwłocznéj pomocy potrzebuje.

W Warszawie, dnia 27 Czerwca (9 Lipca) 1855 r.

Prezes, Tajny Radca, Senator,
(podpisano) *A. Dmitriew.*
N⁰ 1,267.

№ 19.

Rozporządzenie, obejmujące dodatkowe objaśnienie, o kosztach odsyłania i leczenia w szpitalach chorych syfilitycznych, z gmin miejskich i wiejskich pochodzących.

(d. 18 (30) Lipca 1855 r.)

do

Rządów Gubernialnych i Rad Opiekuńczych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj odezwą z dnia 9 (21) Lipca 1845 r. oznajmił Kommissyi Rządowéj, że Książe Namiestnik Królestwa postanowić raczył, aby koszta odsyłania do szpitali chorych syfilitycznych, w razie zupełnego ich ubóstwa, regulowane były do funduszów transportowych.

Упомянутому постановленію предположено было первоначально дать болѣе обширные размѣры, чѣмъ оно имѣло въ виду, и на этомъ основаніи Правительственная Коммисія, особымъ предписаніемъ отъ 23 Марта (4 Апрѣля) 1851 года, за № 1,837/4,164, распорядилась, чтобы издержки на перевозку и леченіе сифилитическихъ больныхъ были уплачиваемы изъ этапныхъ суммъ.

Попечительные Совѣты, освѣдомясь о таковомъ истолкованіи постановленія Его Свѣтлости, принимали въ больницы пораженныхъ сифилитическою болѣзнію бѣдныхъ деревенскихъ жителей, издержки на пользованіе которыхъ не могли быть отнесены къ 15-процентному сбору, представляя счетъ причитающимся на этотъ предметъ издержкамъ въ Губернскія Правленія, для удовлетворенія ихъ изъ этапныхъ суммъ.

Такой порядокъ вещей подалъ поводъ къ жалобамъ на излишнее отягощеніе упомянутой суммы; поэтому Правительственная Коммисія, согласно съ мнѣніемъ Главнаго Попечительнаго Совѣта благотворительныхъ заведеній, положила:

a) строго наблюдать, чтобы, по смыслу упомянутаго постановленія Князя Намѣстника въ Царствѣ, на этапныя суммы были относимы только издержки на перевозку въ больницы лицъ, одержимыхъ сифилитическими болѣзнями, и то лишь въ случаѣ совершенной ихъ бѣдности; затѣмъ издержки на леченіе не могутъ быть покрываемы изъ этапныхъ суммъ, но должны быть взыскиваемы съ выздоровѣвшихъ;

b) исполненіе этого постановленія, поручить Губернскимъ Правленіямъ и Попечительнымъ Совѣтамъ.

Сверхъ того, Правительственная Коммисія объявляетъ: что леченіе больныхъ, принадлежащихъ къ городскимъ или сельскимъ общинамъ, должно производиться въ больницахъ на счетъ лицъ, находящихся на излеченіи. Только при невозможности взимать издержки за леченіе съ городскихъ жителей, по причинѣ ихъ бѣдности, расходъ, произведенный на ихъ леченіе, можетъ быть пополненъ изъ пособія, уплачиваемаго еже-

Decyzyi powyższéj zamierzono pierwiastkowo dać rozciąglejsze rozmiary aniżeli je obejmowała, i na téj zasadzie Kommissya Rządowa w szczegółowém rozporządzeniu z dnia 23 Marca (4 Kwietnia) 1851 r., N⁰ 1,837/4,164 wyrzekła, że wydatki, czynione na podróż do szpitali i na kuracyę chorych wenerycznych, odnosić należy do funduszów transportowych.

Rady Opiekuńcze, powziąwszy wiadomość o tym wykładzie decyzyi Jego Książęcéj Mości, przyjmowały do szpitali ubogich chorych syfilitycznych ze wsi pochodzących, za których fundusz 15% procentowy kosztów kuracyjnych nie opłaca, i likwidacye należności z tego tytułu przypadających, składały Rządom Gubernialnym, dla zaspokojenia z funduszów transportowych.

Ten stan rzeczy spowodował reklamacye na zbyteczne przeciążenie funduszu pomienionego; dla tego więc Kommissya Rządowa, po zasięgnieniu opinii Rady Głównéj Opiekuńczéj zakładów dobroczynnych, postanowiła:

a) przestrzegać ściśle, aby w myśl powołanéj decyzyi Księcia Namiestnika Królestwa, do funduszu transportowego regulowane były tylko koszta odsyłania do szpitali chorych wenerycznych i to w razie zupełnego ich ubóstwa; koszta zatém kuracyi nie mogą być do tego funduszu odnoszone, lecz powinny być odzyskiwane od wyleczonych,

b) wykonanie téj decyzyi poruczyć Rządom Gubernialnym i Radom Opiekuńczym.

Obok tego Kommissya Rządowa oświadcza, że kuracya chorych, z gmin miejskich i wiejskich pochodzących, odbywać się powinna w szpitalach, kosztem osób korzystających z kuracyi. Tylko w razie niemożności odzyskania kosztów kuracyjnych od mieszkańców miast, z przyczyny ich ubóstwa, wydatek poniesiony na ich kuracyę, zastąpionym będzie z zasiłków, płaconych corocznie instytutom z fun-

годно Институтамъ на счетъ 15-процентнаго сбора отъ доходовъ городскихъ кассъ и предоставленнаго въ распоряженіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, до совершеннаго израсходованія онаго.

Невозмѣщенныя же бѣдными жителями сельскихъ гминъ издержки на ихъ леченіе должны быть взыскиваемы съ гминъ, къ которымъ принадлежали больные.

Постановленіемъ Совѣта Управленія, состоявшимся 2 (14) Августа 1846 г. (*), въ пользу больницъ обезпечено возмѣщеніе издержекъ за леченіе арестантовъ и бродягъ, за первыхъ изъ тюремныхъ, а за послѣднихъ изъ этапныхъ сумиъ.

Правило это не различаетъ рода болѣзни, а потому издержки на леченіе, какъ сифилитическихъ больныхъ, такъ и одержимыхъ внутренними и наружными болѣзнями, и принадлежащихъ къ разряду арестантовъ и бродягъ, будутъ возвращаемы больницамъ, считая на человѣка по 15 коп. сер. въ сутки, тотчасъ послѣ представленія въ подлежащее Губернское Правленіе соотвѣтственныхъ разсчетовъ съ документами. Правительственная Коммисія вмѣстѣ съ тѣмъ вмѣняетъ Губернскимъ Правленіямъ въ обязанность разсматривать и удовлетворять всѣ требованія этого рода.

Такъ какъ различіе, къ какому сословію принадлежатъ больные, поступающіе въ больницы, весьма важно въ томъ отношеніи, чтобы впослѣдствіи опредѣлить, кто именно обязанъ уплатить издержки за леченіе, а по опыту извѣстно, что самое значительное число больныхъ, поступающихъ въ больницы, состоитъ изъ лицъ, подлежащихъ пересылкѣ по этапу, издержки за пользованіе которыхъ должны быть, какъ было упомянуто выше, отнесены на этапныя суммы; поэтому слѣдуетъ наблюдать, чтобы власти, отправляющія

(*) Это постановленіе помѣщено выше, подъ № 7.

duszu 15% procentowego od dochodów kass miejskich, do dyspozycyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych zostawionych, aż do wyczerpania tychże zasiłków. Nieodzyskane zaś koszta kuracyjne od ubogich mieszkańców gmin wiejskich, likwidowane być powinny do gmin, z których ciż ubodzy pochodzą.

Że na zasadzie postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 2 (14) Sierpnia 1846 r., (*) zapewnionym został szpitalom zwrot kosztów kuracyi aresztantów i włóczęgów, za pierwszych z funduszu więziennego, a za drugich z funduszu transportowego. Przepis ten nie rozróżnia bynajmniéj rodzaju choroby; tak więc za kuracyę chorych syfilitycznych, jako też wewnętrznych i chirurgicznych, należących do kategoryi aresztantów i włóczęgów, szpitalom koszta kuracyjne powrócone będą, licząc dziennie od głowy po kop. 15, za podaniem stosownych likwidacyj z dowodami właściwemu Rządowi Gubernialnemu.

Kommissya Rządowa wkłada zarazem na Rządy Gubernialne obowiązek rozpoznawania i zaspakajania tego rodzaju pretensyj.

Gdy ważną jest rzeczą rozróżnienie stanu chorych, wchodzących do szpitali, dla zadeterminowania, kto mianowicie koszta kuracyi zaspokoić jest w obowiązku, a z doświadczenia wiadomo, iż znaczna liczba wejść do szpitali przypada na chorych kwalifikujących się do odesłania transportem, których koszta kuracyi, jak się nadmieniło, regulować się powinny do funduszów transportowych; przeto należy przestrzegać, aby Władze, kwalifikujące do szpitali, oznaczały z dokładnością stan i pochodzenie chorego, a to w celu ustale-

---

(*) Postanowienie to zamieszczoném jest wyżéj pod N° 7.

больныхъ въ больницы, обозначали съ точностію сословіе и происхожденіе больнаго, для опредѣленія впослѣдствіи, изъ какихъ суммъ должны быть возмѣщены издержки на леченіе.

Варшава, 18 (30) Іюля 1855 года.

Предсѣдатель Главнаго Попечительнаго Совѣта,
Тайный Совѣтникъ, (подписано) *А. Дмитріевъ.*

№ 610/28,005.

№ 20.

Распоряженіе, указывающее источникъ для покрытія расходовъ на погребеніе умершихъ бѣдныхъ.

(1 (13) Іюня 1856 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Царскій Прокуроръ при Судахъ Люблинской губерніи вошелъ въ Губернское Правленіе съ представленіемъ о томъ, что одинъ Магистратъ въ той же губерніи распорядился о погребеніи безъ гроба умершаго бѣднаго человѣка.

Будучи привлеченъ къ отвѣтственности, Магистратъ, въ оправданіе свое, объяснилъ, что онъ не имѣетъ никакихъ суммъ на погребеніе умершихъ бѣдныхъ и, вслѣдствіе того, вынужденъ хоронить ихъ безъ гробовъ, тѣмъ болѣе, что неоднократныя съ его стороны приглашенія зажи-

nia tytułu do zakwalifikowania następnie z właściwych funduszów zwrotu kosztów kuracyjnych.

w Warszawie, dnia 18 (30) Lipca 1855 r.

Prezes Rady Głównéj Opiekuńczéj,
Tajny Radca (podpisano) *A. Dmitriew.*

N⁰ 610/28,005.

№ 20.

Rozporządzenie, wskazujące źródło funduszów na grzebanie ciał ubogich zmarłych.

(d. 1 (13) Czerwca 1856 r.)

do
Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Prokurator Królewski przy Sądach gubernii Lubelskiéj wystąpił do Rządu Gubernialnego z reklamacyą, że jeden z Magistratów téjże gubernii, kazał pochować bez trumny zmarłego ubogiego człowieka.

Pociągnięty do tłomaczenia się Magistrat złożył usprawiedliwienie, iż, nie posiadając funduszu na chowanie ciał zmarłych ubogich osób, zniewolony bywa grzebać ich bez trumien, tém bardziéj, gdy odezwanie się nawet jego do litości zamożniejszych mieszkańców miejscowych, pod względem

точнѣйшихъ мѣстныхъ жителей къ сбору денежной складки на погребеніе умершихъ бѣдныхъ оставались всегда безъ успѣха.

Желая отклонить на будущее время повтореніе подобныхъ случаевъ, которые столь противны чувствамъ христіанскаго человѣколюбія, и, принимая во вниманіе, что погребеніе умершихъ безъ гробовъ можетъ, безъ всякаго сомнѣнія, имѣть вредныя послѣдствія для здоровыхъ мѣстныхъ жителей, въ особенности во время свирѣпствованія эпидемическихъ болѣзней, Губернское Правленіе постановило разрѣшить Магистратамъ, чтобы, въ случаѣ смерти совершенно бѣдныхъ жителей, не имѣющихъ ни родственниковъ, ни опекуновъ, обязанныхъ хоронить ихъ, издержки на погребеніе такихъ лицъ были покрываемы изъ суммъ городскихъ кассъ, и впослѣдствіи, представивъ, въ донесеніи отъ 2 (14) Мая истекшаго года, за № 38,671, сіе предположеніе на утвержденіе Коммисіи, испрашивало ея согласія на замѣщеніе впредь въ смѣтахъ городскихъ кассъ соотвѣтственныхъ на этотъ предметъ суммъ.

Въ разрѣшеніе донесенія Губернскаго Правленія, Правительственная Коммисія объявляетъ слѣдующее: что, такъ какъ, согласно постановленію Намѣстника въ Царствѣ отъ 2 Декабря 1817 года, гмины и приходы, въ городахъ и деревняхъ, обязаны содержать своихъ нищихъ изъ собственныхъ средствъ, то отсюда слѣдуетъ, что тѣ же гмины и приходы, въ случаѣ смерти сказанныхъ бѣдныхъ, обязаны равнымъ образомъ и хоронить ихъ на свой счетъ; вслѣдствіе сего и примѣняясь къ ст. 38 Инструкціи, изданной Правительственною Коммисіею отъ 15 Января 1822 года, въ руководство городскимъ кассамъ, и разрѣшающей Бургомистрамъ покрывать изъ суммъ городскихъ кассъ издержки на содержаніе нищихъ, принадлежащихъ къ гминѣ, Правительственная Коммисія утверждаетъ основанное на вышеприведенныхъ правилахъ предположеніе Губернскаго Правленія объ отнесеніи на будущее время на счетъ суммъ городскихъ кассъ расходовъ на погребеніе бѣдныхъ

złożenia składki pieniężnéj na pogrzebanie zwłok biednych ludzi, zostaje częstokroć bezskuteczném.

Rząd Gubernialny w zamiarze, aby w przyszłości tego rodzaju wypadki nie miały więcéj miejsca, które, nietylko że z uczuciami chrześciańskiemi nie są zgodne, ale nadto mogą stawać się niewątpliwie szkodliwémi dla zdrowych mieszkańców miejscowych, przez chowanie bez trumien osób zmarłych, szczególniéj w czasach grasujących słabości epidemicznych, postanowił wydać Magistratom rozporządzenie, iżby w razie śmierci zupełnie ubogich mieszkańców, ani familii, ani opiekunów, obowiązanych ich pochować, nie mających, zwłoki tychże grzebane były kosztem funduszów kass miejskich a następnie w rapporcie z dnia 2 (14) Maja r. z. N° 38,671 przełożył wniosek o zatwierdzenie tego, oraz o dozwolenie, iżby w przyszłości do etatów kass miejskich odpowiednie na powyższy cel summy przeznaczone być mogły.

W załatwieniu takowego rapportu Rządu Gubernialnego, Kommissya Rządowa oświadcza, co następuje:

Podług postanowienia Namiestnika Królewskiego z daty 2 Grudnia 1817 r. w miastach i wsiach, gminy i parafie obowiązane są swym kosztem utrzymywać swoich ubogich; z czego wypływa, że też gminy i parafie, w razie śmierci pomienionych ubogich osób, również i swoim kosztem pochować ich winny; dla tego więc i z uwagi na § 38 instrukcyi dla kass miejskich, przez Kommissyę Rządową pod dniem 15 Stycznia 1822 r. przepisanéj, dozwalającej Burmistrzom czynić z funduszów tychże kass miejskich wydatki na ubogich, do gminy należących, wyrzeczenie Rządu Gubernialnego, pod względem odnoszenia w przyszłości kosztów grzebania ubogich mieszkańców miejscowych po miastach, niemających ani familii, ani opiekunów, pochować ich obowią-

мѣстныхъ городскихъ жителей, не имѣющихъ ни родственниковъ, ни опекуновъ, обязанныхъ хоронить ихъ, присовокупляя:

что къ разряду лицъ, могущихъ пользоваться правомъ на погребеніе изъ суммъ подлежащихъ городскихъ кассъ, должны быть отнесены только лица мѣстнаго происхожденія, то есть записанныя въ книги постояннаго народонаселенія и умершія въ совершенной нищетѣ, послѣ коихъ не осталось никакого имущества ни отцовъ, ни матерей, ни женъ или дѣтей, ни же сестеръ, братьевъ и тому подобныхъ ближайшихъ родственниковъ или опекуновъ, на коихъ лежала бы обязанность озаботиться, по мѣрѣ возможности, о погребеніи ихъ;

что плата за похороны умершихъ, опредѣленная Губернскимъ Правленіемъ въ слѣдующемъ размѣрѣ:

a) по 2 р. 22 коп. за одного взрослаго человѣка,

b) по 1 р. 42 коп. сер. за дѣтей до 12 лѣтъ, не удостоилась утвержденія Правительственною Коммисіею потому, что она была признана слишкомъ высокою, тѣмъ болѣе, что въ городахъ находятся мѣстные столяры и поденщики, нуждающіеся въ работѣ, вслѣдствіе чего представляется возможность болѣе удобнаго погребенія умершихъ безъ значительныхъ на сей предметъ издержекъ; и что размѣръ расходовъ на погребеніе умершихъ, кои могутъ быть внесены въ разсчетныя вѣдомости городскихъ кассъ, установляется на будущее время Правительственною Коммисіею въ 1 рубль 50 коп. сер., прописью, одинъ рубль пятьдесятъ копѣекъ серебромъ за одного взрослаго человѣка, а именно соразмѣрно платѣ, установленной за похороны военнослужащихъ, умершихъ въ гражданскихъ больницахъ; плата же за дѣтей до 12-лѣтняго возраста опредѣляется Правительственною Коммисіею по 1 рублю 20 коп. сер., прописью, по одному рублю двадцати копѣекъ серебромъ;

zanych, do funduszów kass miejskich, jako na powołanych przepisach oparte, Kommissya Rządowa zatwierdzając, nadmienia:

że za ludzi, do dobrodziejstwa pochowania ich kosztem respective kass miejskich, kwalifikować się mogących, uważane być mają osoby miejscowe, to jest księgami ludności objęte, a w stanie zupełnego ubóstwa zmarłe, które nie pozostawiły po sobie, nietylko funduszów własnych, ale nawet ojców, matek, lub żon, dzieci, albo też sióstr, braci, i t. p. bliższych krewnych, oraz opiekunów, którychby ciążył obowiązek pogrzebania zwłok tychże osób, w miarę swojéj możności;

że koszta grzebania ciał zmarłych osób udeterminowane przez Rząd Gubernialny,

a) za jednego człowieka dorosłego, na rsr. 2 kop. 25,

b) za dziecko do lat 12, na rsr. 1 kop. 42,

jako zbyt wysokie, nie pozyskały akceptacyi Kommissyi Rządowéj, ile że po miastach znajdują się miejscowi stolarze i wyrobnicy zarobku szukający; skutkiem czego przedstawia się możność łatwiejszego i bez znacznych kosztów pochowania zmarłych osób, i że koszta na grzebanie zmarłych, ponosić i w rachunkach kass miejskich likwidować się mogące, oznaczają się przez Kommissyę Rządową po rsr. 1 kop. 50, wyraźnie po rubli srebrem jeden kopiejek pięćdziesiąt za jednego dorosłego człowieka, to jest w takim stosunku, w jakim płacone są koszta grzebania wojskowych w szpitalach cywilnych zmarłych; za dziecko zaś do lat 12, Kommissya Rządowa ustanawia koszta na rsr. 1 kop. 20, wyraźnie rubli srebrem jeden kopiejek dwadzieścia;

что разрѣшенные на сей предметъ расходы слѣдуетъ удостовѣрять по отчетамъ: предписаніемъ Магистрата, разсчетною вѣдомостью столяра и росписками лицъ, получающихъ деньги; сверхъ того, къ упомянутымъ отчетамъ долженъ быть приложенъ протоколъ показаній двухъ свидѣтелей изъ мѣстныхъ, заслуживающихъ довѣрія, обывателей, отвѣтственныхъ по имуществу, завѣренный Магистратомъ и чиновникомъ гражданскаго состоянія, и удостовѣряющій въ томъ, что умершее и погребенное на счетъ суммъ городской кассы лицо находилось дѣйствительно въ бѣдномъ состояніи, и что послѣ него не осталось не только никакого имущества, но даже отца, матери, жены, дѣтей, братьевъ, сестеръ, однимъ словомъ — никакихъ ближайшихъ родственниковъ или опекуновъ, кои обязаны были бы озаботится о погребеніи его по мѣрѣ своихъ средствъ;

что издержки на погребеніе умершихъ бѣдныхъ изъ мѣстныхъ жителей слѣдуетъ относить на счетъ суммъ, предоставленныхъ по смѣтамъ въ распоряженіе городскихъ кассъ, если нѣтъ на это особаго, опредѣленнаго штатомъ, источника, впослѣдствіи же замѣщать въ штатахъ, въ отдѣльныхъ статьяхъ, умѣренныя суммы, на удовлетвореніе соотвѣтственныхъ по сему предмету расходовъ.

Варшава, 1 (13) Іюня 1856 года.

По порученію Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,

Управляющій Отдѣленіемъ,

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Бернацкій.*

№ 23,314/10,410.

że na usprawiedliwienie w rachunkach wydatku, na powyższy przedmiot ponieść się mogącego, oprócz dyspozycyi Magistratu, likwidacyi stolarza i kwitów interessantów, pieniądze odbierających, dołączany być winien protokół z dwóch wiarygodnych obywateli, świadków miejscowych, odpowiedzialność majątkową posiadających, sporządzony, przez Magistrat i właściwego Urzędnika stanu cywilnego poświadczony, a przynoszący wiadomość, że osoba zmarła, kosztem kassy miejskiéj pogrzebana, była rzeczywiście ubogą w zupełności i nie pozostawiła po sobie, nietylko żadnych funduszów, ale nawet ojca, matki, żony, dzieci, braci, siostr, zgoła żadnych blizkich krewnych lub opiekunów, którzyby ją pochować mogli, w miarę swéj możności i obowiązków;

że wydatki na grzebanie ciał zmarłych osób ubogich miejscowych ponoszone, regulowane być winny, o ile na ten cel nie ma dotąd na etatach oznaczonego szczegółowego źródła, do funduszów w etatach kass miejskich do dyspozycyi wydzielonych, a następnie na przedmiot ten odpowiednie umiarkowane kwoty do etatów, pod oddzielnemi pozycyami, wprowadzane być mają.

w Warszawie, dnia 1 (13) Czerwca 1856 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Zarządzający Wydziałem,
Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Biernacki.*
N⁰ 23,314/10,410.

№ 21.

Распоряженіе относительно отклоненія неправильной высылки больныхъ, увѣчныхъ и дѣтей въ Варшавскія больницы и заведенія.

(16 (28) Іюня 1856 года.)

N Гражданскому Губернатору.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Учрежденныя для пользованія мѣстныхъ бѣдныхъ Варшавскія больницы имѣютъ въ своемъ распоряженіи столь скудныя средства, что, при нынѣшней дороговизнѣ, онѣ едва достаточны на удовлетвореніе потребностей бѣдныхъ больныхъ изъ числа коренныхъ жителей г. Варшавы, и на содержаніе сиротъ, имѣющихъ право на помѣщеніе ихъ въ здѣшнихъ благотворительныхъ заведеніяхъ. Однако, не смотря на вышеизложенное обстоятельство и въ противность правиламъ, предписывающимъ, что каждая гмина обязана призрѣвать своихъ бѣдныхъ и сиротъ и пріискивать для нихъ заработки, нѣкоторые гминные Войты и Бургомистры отправляютъ въ Варшавскія заведенія для бѣдныхъ, увѣчныхъ и дѣтей.

Такой порядокъ дѣйствія замедляетъ ходъ службы, вовлекаетъ гмины въ излишнія издержки на слѣдованіе бѣдныхъ въ Варшаву и обратно, ибо здѣшнія больницы, не будучи въ состояніи помѣстить упомянутыхъ лицъ, отправ-

№ 21.

Rozporządzenie, dotyczące zapobieżenia niewłaściwemu odsyłaniu do szpitali i instytutów Warszawskich chorych, kalek i dzieci.

(d. 16 (28) Czerwca 1856 r.)

do
Gubernatora Cywilnego N.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

Szpitale Warszawskie, egzystujące w interessie miejscowych ubogich, tak dalece szczupłe posiadają fundusze, iż te przy teraźniejszéj drożyznie, zaledwie starczą na opędzenie potrzeb ubogich chorobami dotkniętych, pochodzących z Warszawy, oraz na utrzymanie sierot, kwalifikujących się do umieszczenia w tutejszych zakładach dobroczynnych. Jednakże pomimo tę okoliczność i pomimo przepis, stanowiący, że każda gmina ubogich swych i sieroty opatrzyć i zatrudnić jest obowiązaną, niektórzy Wójci gmin i Burmistrze nadsyłają do instytutów Warszawskich chorych, kaleki i dzieci.

Działanie takie mitręży bieg służby, zrządza niepotrzebne wydatki gminom, na podróż ubogich do Warszawy i na powrót do gmin; bo szpitale tutejsze zwracają ich, pomieścić ich nie mogąc, zwłaszcza dzieci do szpitala Dzieciątka

ляютъ ихъ обратно, въ особенности же дѣтей, присылаемыхъ въ больницу Младенца Іисуса, и притомъ, умножая переписку, не приноситъ никакой существенной пользы.

Въ отклоненіе этихъ послѣдствій, Главный Совѣтъ имѣетъ честь просить Ваше Превосходительство предписать административнымъ начальствамъ, чтобы они, въ видахъ доставленія бѣднымъ увѣчнымъ и сиротамъ надлежащаго призрѣнія, примѣнялись къ точному смыслу Высочайшаго указа отъ 18 Февраля (2 Марта) 1842 г., а именно отъ ст. 41 до 54 включительно, а также руководствовались инструкціею, изданною, въ развитіе означеннаго указа, для приходскихъ попечительствъ и чтобы вслѣдствіе сего прекратили окончательно произвольную высылку въ Варшавскія заведенія лицъ, подлежащихъ призрѣнію на счетъ общественныхъ суммъ. Что касается больныхъ, происходящихъ изъ гминъ и желающихъ пользоваться въ больницѣ, то слѣдуетъ отсылать ихъ въ больницы, учрежденныя въ главныхъ уѣздныхъ городахъ, съ обезпеченіемъ возврата слѣдующей за леченіе платы, а что всего соотвѣтственнѣе, съ приложеніемъ денежныхъ суммъ, на удовлетвореніе расходовъ по содержанію больныхъ въ означенныхъ больницахъ.

Изъ сего общаго правила изъемлются только венерическіе больные, кои, не смотря на то, въ состояніи ли они внести установленную за леченіе плату, или нѣтъ, подлежатъ отправленію въ ближайшія больницы, съ тѣмъ, что понесенныя сими послѣдними издержки на пользованіе ихъ будутъ возмѣщены больницамъ впослѣдствіи.

Не благоугодно ли при томъ будетъ Вашему Превосходительству предварить административныя начальства, что высылка или облегченіе высылки въ особенности дѣтей

Jezus nadsyłanych, mnoży korrespondencyę, a żadnego pożytecznego skutku nie zapewnia.

Dla uniknienia tych następstw, Rada Główna ma honor upraszać JW. Pana o wydanie zarządzenia Władzom administracyjnym, iżby w przedmiocie zapewnienia opieki ubogim, kalekom i sierotom, ściśle stosowały się do Ukazu Najwyższego z dnia 18 Lutego (2 Marca) 1842 r., mianowicie od § 41 do 54 włącznie, oraz do instrukcyi, w rozwinięciu tegoż Ukazu, dla dozorów parafialnych wydanéj, a w skutek tego, iżby stanowczo zaprzestały samowolnie odsyłać ludność kwalifikującą się do opieki publicznéj, do instytutów Warszawskich.

Co się tycze chorych z gmin pochodzących i żądających korzystać z kuracyi szpitalnéj, tych odsyłać należy do szpitali egzystujących w głównych miastach powiatów, przy zapewnieniu zwrotu kosztów kuracyjnych, a co najwłaściwiéj, przy dołączeniu kwot pieniężnych na koszta utrzymania chorych w tych szpitalach.

Z pod tego ogólnego prawidła wyjmują się tylko chorzy weneryczni, którzy bez względu na możność lub niemożność opłacenia kosztów kuracyi, do najbliższych szpitali winni być odsyłani, a koszta przez szpital na nich wyłożone, mogą być późniéj powrócone szpitalom.

Raczysz nadto JW. Pan uprzedzić Władze administracyjne, że odsyłanie lub ułatwianie odsyłania, mianowicie dzieci do szpitala Dzieciątka Jezus, ten niezawodny będzie

въ больницу Младенца Іисуса, будетъ имѣть неминуемымъ послѣдствіемъ то, что эти дѣти отправлены будутъ обратно, но уже не на счетъ гминъ, а на счетъ лицъ, распорядившихся присылкою оныхъ.

Варшава, 16 (28) Іюня 1856 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ,

(подписано) *Дмитріевъ.*

№ 1,221.

№ 22.

Постановленіе, указывающее, какимъ образомъ слѣдуетъ поступать съ тѣми больными, отправляемыми судами въ больницы, которые въ припадкѣ сумасшествія совершили преступленіе.

(11 (23) Ноября 1858 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.

Вслѣдствіе рапорта Правительственной Коммисіи отъ 24 Октября (5 Ноября) сего года, за № 2,234/21,946, въ которомъ, послѣ сношенія съ Правительственною Коммисіею Юстиціи, представлены ею соображенія относительно изданія правилъ о томъ, какимъ образомъ слѣдуетъ поступать съ сумасшедшими, которые въ припадкѣ помѣшательства совершили убійство,

miało skutek, iż dzieci te zwracane będą na koszt, nie już gmin, ale osób, odsyłkę takową zarządzających.

w Warszawie, dnia 16 (28) Czerwca 1856 r.

Prezes, Tajny Radca, Senator,
(podpisano) *Dmitriew.*
N⁰ 1,221.

№ 22.

Decyzya, określająca sposób postępowania z chorymi odsyłanymi do szpitali przez Sądy, z téj przyczyny, iż w obłąkaniu dopuścili się zbrodni.

(d. 11 (23) Listopada 1858 r.)

do
Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

W skutku rapportu Kommissyi Rządowéj z dnia 24 Października (5 Listopada) r. b. N⁰ 2,234/21,946, w którym, po porozumieniu się z Kommissyą Rządową Sprawiedliwości, przedstawia wnioski swe, mające na celu wydanie rozporządzeń, jak postępować należy z tego rodzaju obłąkanymi, którzy w napadzie paroxyzmu, popełnili zabójstwo, albo tar-

или посягнули на чужую или свою жизнь, или же рѣшились на поджогъ, а послѣ того, будучи отправлены судами въ больницы, совершенно выздоравливаютъ,—имѣю честь увѣдомить, что Князь Намѣстникъ въ Царствѣ, соглашаясь съ мнѣніемъ Правительственной Коммисіи, изволилъ приказать, чтобы, предварительно исполненія статьи 102 Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ въ подлежащемъ порядкѣ, относительно лицъ вышеозначеннаго разряда, строго соблюдаемы были слѣдующія формальности и правила:

1) лица, отосланныя судами въ подлежащую больницу на томъ основаніи, что въ припадкѣ сумасшествія они совершили убійство, или посягнули на чужую или свою жизнь, или же рѣшились на поджогъ, должны тамъ имѣть отдѣльное помѣщеніе и находиться подъ тщательнымъ надзоромъ, для предупрежденія побѣга;

2) больничный врачъ обязанъ вести особый контроль и писать со всевозможною точностію скорбный листъ, а послѣ выздоровленія ихъ записывать еще въ продолженіе нѣкотораго времени свои замѣчанія о ихъ поведеніи, а также о физическомъ ихъ состояніи вообще;

3) еслибы, основываясь на скорбномъ листѣ, а равно на своихъ наблюденіяхъ, относительно поведенія больнаго въ продолженіе нѣкотораго времени послѣ оправленія отъ душевной болѣзни, а также относительно физическаго его состоянія, больничный врачъ нашелъ возможнымъ выписать больнаго изъ больницы, въ такомъ случаѣ, Частный Совѣтъ долженъ увѣдомить о томъ Главный Попечительный Совѣтъ благотворительныхъ заведеній, объясняя причины, побудившія врача признать больнаго выздоровѣвшимъ;

4) Главный Попечительный Совѣтъ, получивъ увѣдомленіе, входитъ въ сношеніе съ Медицинскимъ Совѣтомъ о наряженіи Коммисіи, чтобы удостовѣриться о состояніи здоровья упомянутаго лица и сообщить потомъ свое мнѣніе, можетъ ли оно быть выписано изъ больницы, или слѣдуетъ еще оставить его въ больницѣ;

gnęli się na życie cudze lub własne, lub na podpalenie, a następnie odesłani przez Sądy do szpitali na leczenie, przychodzą do normalnego stanu zdrowia? mam honor oznajmić, że Książe Namiestnik Królestwa, zgodnie z wnioskiem Kommissyi Rządowéj, raczył wyrzec, że zanim art. 102 Kodexu kar głównych i poprawczych w drodze właściwéj uzupełnionym zostanie, względem osób powyższéj kategoryi, mają być ściśle przestrzegane następujące formalności i przepisy:

1) osoby odesłane przez Sądy do szpitala właściwego z téj przyczyny, iż w obłąkaniu popełniły zabójstwo, albo targnęły się na życie cudze lub własne, lub na podpalenie, mają mieć osobnę w szpitalu pomieszczenie i zostawać pod szczególnym dozorem, dla zapobieżenia ich ucieczce;

2) Lekarz szpitalny obowiązany jest utrzymywać oddzielną kontrollę i jak najstaranniéj spisywać historyę ich choroby, a po przyjściu ich do zdrowia, notować przez niejaki czas jeszcze uwagi swoje co do ich prowadzenia się jak niemniéj co do stanu ich fizycznego w ogólności;

3) gdy na zasadzie takiéj historyi choroby, tudzież spostrzeżeń o postępowaniu chorego przez niejaki czas po wyzdrowieniu z choroby umysłowéj i o stanie fizycznym, Lekarz szpitalny uzna chorego za kwalifikującego się do wypisania ze szpitala, Rada Szczegółowa zawiadomić ma o tém Radę Główną Opiekuńczą zakładów dobroczynnych, wyszczególniając powody, które Lekarza skłoniły do uznania chorego za uleczonego;

4) Rada Główna Opiekuńcza po otrzymaniu tego zawiadomienia, wezwać ma Radę Lekarską, aby ta, przekonawszy się przez delegacyę o stanie zdrowia osoby, o któréj mowa, wyrzekła, czy może być ze szpitala wypuszczoną, lub też, czy ją w szpitalu pozostawić jeszcze należy;

5) если этого рода больной былъ помѣщенъ въ провинціальной больницѣ умалишенныхъ, въ такомъ случаѣ слѣдуетъ обратиться въ подлежащую Врачебную Управу объ удостовѣреніи о состояніи его здоровья и сообщеніи своего мнѣнія о томъ, можно ли его выписать, или оставить въ больницѣ на нѣкоторое время;

6) если лицо, назначенное, на основаніи такого лекарскаго мнѣнія, къ выпискѣ изъ больницы, имѣетъ родителей, родственниковъ, опекуновъ, или достаточное состояніе, то оно тогда только можетъ быть выписано изъ больницы, когда кто нибудь изъ родственниковъ, опекуновъ или постороннихъ лицъ, заслуживающихъ довѣрія, обяжется имѣть за нимъ надзоръ, и, въ случаѣ замѣченнаго у него уклоненія отъ здраваго смысла, донести о томъ безотлагательно ближайшей полицейской власти. Въ противномъ случаѣ, то есть, если у лица, назначеннаго къ выпискѣ изъ больницы, нѣтъ ни родственниковъ, ни постороннихъ лицъ, желающихъ имѣть объ немъ попеченіе, и оно не имѣетъ средствъ, помощію которыхъ можно бы было учредить надъ нимъ опеку, то слѣдуетъ помѣстить его въ какомъ нибудь благотворительномъ заведеніи;

7) полицейскія власти, освѣдомясь, что у выпущеннаго изъ больницы больнаго, страдавшаго помѣшательствомъ, обнаруживаются опять признаки сумасшествія, немедленно должны отправить его въ больницу умалишенныхъ, которая, съ своей стороны, обязана принять его тотчасъ, и только послѣ принятія должна исполнить формальности, предписанныя изданными по сему предмету правилами.

Варшава, 11 (23) Ноября 1858 года.

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Карницкій.*

№ 7,136.

---

5) jeżeli chory tego rodzaju pomieszczony był w szpitalu obłąkanych na prowincyi, wówczas, dla przekonania się o stanie jego zdrowia i wyrzeczenia co do wypuszczenia go, lub dalszego w szpitalu pozostawienia, wezwany być ma właściwy Urząd Lekarski;

6) kwalifikujący się, na zasadzie takiego zdania lekarskiego, do wypisania ze szpitala, jeżeli ma rodziców, krewnych, opiekunów, lub jest w stanie zamożniejszym, może być ze szpitala wypuszczony, gdy kto z krewnych, opiekunów, lub z osób obcych, na zaufanie zasługujących, zobowiąże się nad nim mieć dozór i za dostrzeżeniem u niego jakiego zboczenia umysłowego, donieść o tém bezzwłocznie najbliższéj Władzy policyjnéj. W przeciwnym razie, to jest: gdy kwalifikujący się do wypisania ze szpitala nie ma, ani krewnych, ani też obcych, chcących się nim opiekować i nie posiada funduszów, za pomocą których dałby się urządzić dozór nad nim, należy go pomieścić w zakładzie jakim dobroczynnym;

7) Władze policyjne powziąwszy wiadomość, że wypuszczony ze szpitala tego rodzaju chory obłąkany, okazuje znowu znaki zboczenia umysłowego, odesłać go mają natychmiast do szpitala obłąkanych, który ze swéj strony zaraz go ma przyjąć i dopiero po przyjęciu go dopełni formalności, przepisami w téj mierze wymagane.

w Warszawie, dnia 11 (23) Listopada 1858 r.

Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Karnicki.*

N⁰ 7,136.

№ 23.

Распоряженіе относительно прекращенія венерической болѣзни.

(18 (30) Сентября 1859 года.)

Гражданскому Губернатору N губерніи.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Вслѣдствіе встрѣтившейся настоятельной надобности въ пресѣченіи по мѣрѣ возможности венерической болѣзни, сильно развившейся въ нѣкоторыхъ мѣстностяхъ здѣшняго края, не благоугодно ли будетъ Вашему Превосходительству обратить на этотъ предметъ особенное вниманіе и принять всѣ возможныя мѣры къ облегченію излеченія больныхъ сего рода въ больницахъ N губерніи.

Для достиженія этой цѣли, слѣдуетъ прежде всего привести больницы, занимающіяся леченіемъ сифилитическихъ больныхъ, въ такое устройство и обезпечить имъ такія средства къ существованію, чтобы имъ доставить возможность принимать всѣхъ венерическихъ больныхъ, не взирая на возрастъ, полъ, исповѣданіе, состоятельность и всѣ существующія въ обществѣ различія.

Высылка венерическихъ больныхъ въ Варшаву можетъ быть разрѣшаема только въ крайнихъ случаяхъ, какъ это даже упомянуто въ представленіи Вашемъ отъ 24 Августа (5 Сентября) текущаго года, за № 48,513/7,716. Мѣра эта

№ 23.

Rozporządzenie, dotyczące wytępienia choroby wenerycznéj.

(d. 18 (30) Września 1859 r.)

do
Gubernatora Cywilnego Gubernii N.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

Z powodu koniecznéj potrzeby wytępienia o ile można choroby wenerycznéj, mocno zakrzewionéj w niektórych okolicach kraju, raczysz JW. Pan zwrócić szczególną swą uwagę na tę okoliczność i użyć wszelkich możebnych środków, dla ułatwienia kuracyi tego rodzaju chorych w szpitalach gubernii N.

W tym celu należy przedewszystkiém tak rozszerzyć szpitale, trudniące się kuracyą syfilitycznych i zapewnić im takie środki egzystencyi, aby miały możność przyjmowania wszystkich chorych wenerycznych, bez względu na wiek, płeć, wyznanie, zamożność i wszelkie społeczne różnice.

Odsyłanie chorych wenerycznych do Warszawy, jak o tém JW. Pan raczyłeś uczynić wzmiankę w przedstawieniu swém z dnia 24 Sierpnia (5 Września) b. r. N° 48,513/7,716, upoważnionėm być może tylko w nagłych wypadkach.

обременяетъ постороннюю гмину повинностями, лежащими на обязанности мѣстныхъ гминъ. Это обремененіе тѣмъ ощутительнѣе и тягостнѣе для Варшавскихъ больницъ, что здѣшнія заведенія, преимущественно же Еврейская больница, принимая всѣхъ являющихся лично, или присылаемыхъ въ оную сифилитическихъ больныхъ, исчерпала уже въ настоящее время всѣ средства на пользованіе и содержаніе ихъ, увеличила свои долги и рѣшительно не имѣетъ болѣе мѣста для помѣщенія больныхъ сего рода.

Въ такомъ положеніи дѣла, Главный Совѣтъ покорнѣйше проситъ Ваше Прѣвосходительство употребить все свое вниманіе и средства для учрежденія въ губерніи столь важнаго отдѣленія больничной прислуги соотвѣтственно мѣстнымъ потребностямъ.

Варшава, 18 (30) Сентября 1859 года.

И. д. Предсѣдателя, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,

(подписано) *Суминскій.*

№ 3,045.

Jest to środek obciążenia obcéj gminy ciężarami, do gmin miejscowych regulującémi się. Ciężary że tém dotkliwiéj oddziaływają na szpitale Warszawskie, że zakłady tutejsze, mianowicie szpital starozakonnych, przyjmując wszystkich chorych wenerycznych, do niego zgłaszających się i nadsyłanych, obecnie wyczerpał wszystkie środki na ich kuracyę i opatrzenie, powiększa swoje długi i literalnie nie ma miejsca na pomieszczenie tego rodzaju chorych.

W tém położeniu rzeczy, Rada Główna najusilniéj uprasza JW. Gubernatora, aby swym wpływem i staraniem, urządził w gubernii ten ważny oddział posługi szpitalnéj, w sposób zupełnie równoważący miejscowe potrzeby.

w Warszawie, dnia 18 (30) Września 1859 r.

p. o. Prezesa, Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Leopold Sumiński.*

Nº 3,045.

№ 24.

Наставленіе, въ какомъ порядкѣ имѣетъ быть дѣлаема раскладка издержекъ за пользованіе больныхъ въ больницахъ и съ кого таковыя должны быть взыскиваемы.

(15 (27) Октября 1859 года.)

Люблинскому Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ отвѣтъ на представленіе Губернскаго Правленія отъ 19 (31) Мая 1857 года, за № 24,540/5,066, коимъ испрашивается разрѣшенія относительно возмѣщенія издержекъ, слѣдующихъ больницамъ за пользованіе, Правительственная Коммисія даетъ знать: что каждый пользуемый въ больницѣ больной долженъ пополнять издержки на леченіе изъ собственныхъ своихъ средствъ, за исключеніемъ лишь случая, когда онъ докажетъ свою несостоятельность.

За служителей или ремесленниковъ должны уплачивать издержки, на сколько они не въ состояніи удовлетворить ихъ сами, за первыхъ—господа, пользующіеся ихъ службою, а за послѣднихъ—цеховыя собранія, къ которымъ принадлежатъ ремесленники, согласно постановленію Намѣстника въ Царствѣ отъ 31 Декабря 1816 года.

За пользованіе солдатскихъ женъ и дѣтей издержки уплачиваются изъ бюджетныхъ суммъ на военныя надобности, согласно разрѣшенію Князя Намѣстника Царства, объявлен-

№ 24.

Rozporządzenie w jaki sposób mają być rozkładane i od kogo ściągane koszta leczenia chorych w szpitalach.

(d. 15 (27) Października 1859 r.)

do
Rządu Gubernialnego Lubelskiego.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

W odpowiedzi na przedstawienie Rządu Gubernialnego z dnia 19 (31) Marca 1857 r., N⁰ 24,540/5,066, względem wydania decyzyi, co do opłaty kosztów przypadających szpitalom za kuracyę, Kommissya Rządowa oświadcza, że każdy chory, w szpitalu leczony, uiszczać winien koszta kuracyjne z własnych funduszów, chyba gdy udowodnioną będzie jego niezamożność.

Za służących lub rzemieślników, koszta opłacać powinni, o ile sami uiścić ich nie są w stanie: za pierwszych, panowie korzystający z ich usług, za drugich, zgromadzenia cechowe do których rzemieślnicy należą, stosownie do postanowienia Namiestnika Królewskiego z dnia 31 Grudnia 1816 roku.

Za kuracyę żon i córek żołnierskich, koszta opłacane są z funduszów budżetowych na potrzeby wojska, na mocy decyzyi Xięcia Namiestnika Królestwa, objawionéj

ному въ отзывѣ Статсъ-Секретаря при Совѣтѣ Управленія отъ 12 (24) Марта 1849 года, за № 1,892.

Военные, состоящіе въ дѣйствительной службѣ, отпускные, отставные, дорожные, почтовые и полицейскіе служители, а также пожарная стража, пользуются въ больницахъ на счетъ суммъ, указанныхъ въ постановленіи Совѣта Управленія отъ 15 (27) Ноября 1840 года.

Венерическіе больные, происходящіе изъ городовъ, должны также возвращать издержки на пользованіе; когда же доказана будетъ ихъ несостоятельность, эти издержки не будутъ пополняемы взиманіемъ складокъ съ гминъ, изъ которыхъ они происходятъ, но должны быть отнесены на 15% сумму отъ доходовъ городскихъ кассъ до истощенія оной, согласно разрѣшенію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 18 (30) Іюля 1855 г., за № 610/28,005.

За бродягъ обоего пола, подвергшихся болѣзни во время пересылки на мѣсто назначенія и отправляемыхъ для пользованія въ больницы, издержки на пользованіе имѣютъ быть пополняемы изъ этапныхъ суммъ.

За пользуемыхъ въ больницахъ евреевъ, на сколько они не въ состояніи возмѣстить издержки на пользованіе изъ собственнаго имущества, таковыя издержки должны быть возвращаемы изъ складокъ, взимаемыхъ съ жителей того прихода, къ которому принадлежитъ больной, на основаніи постановленія Совѣта Управленія Царства отъ 25 Ноября (7 Декабря) 1841 года.

Наконецъ, за пользованіе въ больницахъ христіанъ, происходящихъ изъ городскихъ и сельскихъ гминъ, если они не въ состояніи возвратить издержки на пользованіе изъ собственнаго имущества, считая обыкновенно по 15 коп. въ сутки за человѣка, всѣ издержки, на основаніи постановленія Князя Намѣстника въ Царствѣ отъ 2 Декабря 1817 года, обязаны возмѣстить подлежащія гмины, къ которымъ принадлежатъ упомянутые больные.

w odezwie Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnéj z dnia 12 (24) Marca 1849 r. N° 1,892.

Wojskowi służby czynnéj, urlopowani, dymmissyonowani, posługacze drogowi, pocztowi, policyjni, straż graniczna, leczeni są w szpitalach kosztem funduszów, wskazanych w postanowieniu Rady Administracyjnéj z dnia 15 (27) Listopada 1840 r.

Weneryczni z miast pochodzący, powinni również zwracać koszta kuracyjne; o ile wszakże udowodnioném będzie ubóstwo debentów, koszta kuracyjne nie będą zwracane ze składek gmin, z których pochodzą, lecz powinny być regulowane do funduszów 15 % od dochodów kass miejskich, aż do wyczerpania tychże, stosownie do decyzyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych z dnia 18 (30) Lipca 1855 r. N° 610/28,005.

Za włóczęgów płci obu, ulegających chorobom w transporcie do miejsc wskazanych, odsyłanych na kuracyę do szpitali, ponosić ma koszta kuracyjne fundusz transportowy.

Za chorych izraelitów, leczonych w szpitalach, o ile sami kosztów kuracyjnych uiścić nie są w stanie z własnych funduszów, koszta takowe zwracane są ze składek mieszkańców téj parafii, do któréj chory należy, a to na zasadzie postanowienia Rady Administracyjnéj Królestwa z dnia 25 Listopada (7 Grudnia) 1841 r.

Wreszcie, za kuracyę chorych chrześcian, z gmin miejskich i wiejskich pochodzących, umieszczonych w szpitalach, gdy chorzy ci nie są w stanie z własnych funduszów powrócić kosztów kuracyjnych, zwykle po kop. 15 dziennie od osoby likwidowanych, gminy właściwe, do których pomienieni chorzy należą, obowiązane są ponosić pomienione koszta, a to na zasadzie postanowienia Księcia Namiestnika Królewskiego z dnia 2 Grudnia 1817 r.

Подлежащія возмѣщенію суммы этого рода взыскиваются во всѣхъ губерніяхъ Царства, посредствомъ росписанія складокъ на подлежащія гмины, производимаго гминными Войтами, Бургомистрами а впослѣдствіи Уѣздными Начальниками, на основаніи счетовъ, представляемыхъ Попечительными Совѣтами больницъ. Окончательно же раскладки эти должны быть утверждаемы Губернскими Правленіями.

Въ заключеніе, Правительственная Коммисія присовокупляетъ, что предписаніе отъ 31 Іюля (12 Августа) 1845 года, за № 15,343/7,520, упомянутое въ рапортѣ Губернскаго Правленія о томъ, что взиманіе складокъ съ гминъ за пользованіе отдѣльныхъ лицъ въ христіанскихъ больницахъ производимо быть не можетъ, было вызвано только особыми обстоятельствами, и поэтому, какъ не могущее служить общимъ правиломъ, настоящимъ предписаніемъ отмѣняется.

Правительственная Коммисія считаетъ еще нужнымъ обратить вниманіе Губернскаго Правленія на то, что гражданскія больницы, столь необходимыя для приращенія населенія въ Царствѣ и для охраненія его отъ болѣзней, особенно заразительныхъ, и составляющія при томъ явное доказательство сострадательнаго попеченія Правительства и жителей объ участи бѣдныхъ собратій, вообще еще малочисленны и весьма бѣдны. Нынѣшнее ихъ состояніе и будущее развитіе зависятъ преимущественно отъ возврата издержекъ за пользованіе. Возмѣщеніе же это, составляя единственное условіе существованія больницъ, тогда только можетъ сдѣлаться дѣйствительнымъ возвратомъ части понесенныхъ больницами издержекъ на пользованіе больныхъ, когда административныя власти станутъ смотрѣть на этотъ предметъ не какъ на канцелярское дѣло, но какъ на животрепещущій вопросъ, отъ рѣшенія котораго зависитъ существованіе больницъ, и пото-

Tego rodzaju należności, ściągane są we wszystkich guberniach Królestwa, przez rozkłady składek na właściwe gminy, dopełniane przez Wójtów gmin, Burmistrzów miast, a następnie Naczelników Powiatów, na zasadzie likwidacyj podawanych przez Rady Opiekuńcze szpitali. Ostatecznie zaś rozkłady te zatwierdzane być winny przez Rządy Gubernialne.

Nadmienia w końcu Kommissya Rządowa, że reskrypt z dnia 31 Lipca (12 Sierpnia) 1845 r. N⁰ 15,343/7,520, w rapporcie Rządu Gubernialnego powołany, stanowiący: że składki na gminy za kuracyę pojedynczych osób w szpitalach chrześcijańskich dopełniane być nie mogą, był jedynie okolicznościowy, i dla tego, jako nie mogący służyć za ogólne prawidło, niniejszém odwołuje się.

Kommissya Rządowa znajduje potrzebę zwrócić uwagę Rządu Gubernialnego, że szpitale cywilne, tak konieczne w interessie wzrostu ludności kraju, ochronienia jéj od chorób, zwłaszcza zaraźliwych, stanowiące widome świadectwo miłosierdzia Rządu i mieszkańców o los ubogich współbliźnich, w ogólności są jeszcze nieliczne i bardzo ubogie. Byt ich teraźniejszy i rozwój przyszły polega głównie na zwrocie kosztów kuracyjnych. Zwrót zaś takowy, ten jedyny warunek egzystencyi szpitali, wówczas tylko staje się rzeczywistym zwrotem części poniesionych przez szpitale wydatków na kuracyę chorego, gdy Władze administracyjne rzecz tę traktują, nie jako kwestyę biurową, lecz jako kwestyę najżywotniejszą bytu szpitali, i dla tego zechce Rząd Gubernialny zalecić jaknajmocniéj Naczelnikom Powiatowym, aby osobiście czuwali nad biegiem interessów, tego przedmiotu dotyczących, nie tworząc ogromnéj z tego korrespondencyi, a ułatwiając,

му не оставитъ Губернское Правленіе строжайше предписать Уѣзднымъ Начальникамъ, чтобы они лично наблюдали за успѣшнымъ ходомъ дѣлъ, къ этому предмету относящихся, не входя въ излишнюю и обременительную переписку, но разрѣшая по возможности всѣ сомнѣнія на мѣстѣ, въ предѣлахъ правилъ, изложенныхъ въ настоящемъ предписаніи.

Варшава, 15 (27) Октября 1859 года.

И. д. Предсѣдателя, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Л. Суминскій.*

N° 2,966/39,664.

№ 25.

Наставленіе, какимъ образомъ слѣдуетъ поступать при леченіи больныхъ, укушенныхъ бѣшеными животными.

(23 Августа (4 Сентября) 1860 года.)

Всѣмъ Попечительнымъ Совѣтамъ больницъ, состоящихъ въ Варшавѣ и въ губерніяхъ.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, постановляя правила о способахъ леченія лицъ, укушенныхъ бѣшеными животными, въ общемъ распоряженіи, данномъ 16 (28) Іюня сего года, за N° 17,434/1,860, полицейско-медицинскимъ властямъ, предписала:

o ile można, wszystkie kwestye na miejscu, w granicach przepisów tu przywiedzionych.

w Warszawie, dnia 15 (27) Października 1859 r.

p. o. Prezesa, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *L. Sumiński.*
N⁰ 2,966/39,664.

№ 25.

Instrukcya, o sposobie postępowania przy kuracyi chorych, przez wściekłe zwierzęta pokąsanych.

(d. 23 Sierpnia (4 Września) 1860 r.)

do
Rad Opiekuńczych Szpitali w Warszawie i na prowincyi.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych określając zasady postępowania przy zarządzaniu kuracyi osób, przez zwierzęta wściekłe pokąsanych, w ogólném rozporządzeniu dla Władz policyjno-lekarskich, pod dniem 16 (28) Czerwca r. b., N⁰ 17,434/1,860 wydaném, wyrzekła:

чтобы въ больницы отправляемы были безусловно такія лица, кои, будучи укушены бѣшеными животными, или заподозрѣны въ водобоязни, по неимѣнію средствъ, не въ состояніи лечиться у себя на квартирѣ, или же сами пожелаютъ отправиться въ больницу на излеченіе, и

чтобы леченіе, для недопущенія развитія водобоязни, предпринималось не въ то время, когда всѣ уже будутъ убѣждены, что собака, которая укусила, была дѣйствительно бѣшеная, но тотчасъ же послѣ укушенія, если только возникнетъ подозрѣніе, что укусившее животное было бѣшеное.

Главный Совѣтъ, въ развитіе упомянутаго распоряженія Правительственной Коммисіи и, имѣя въ виду, что, хотя въ прибавленіи къ § 283 Устава о больницахъ предписано отправлять упомянутыхъ больныхъ въ заведенія умалишенныхъ, но, такъ какъ водобоязненная болѣзнь рѣдко обнаруживается, если были приняты немедленно медицинскія мѣры; больницы же для умалишенныхъ, находящіяся въ Варшавѣ и Люблинѣ, не такъ скоро могутъ подать пособіе лицамъ изъ отдаленныхъ мѣстностей; наконецъ, такъ какъ совмѣстное пребываніе съ умалишенными производитъ на такія лица вредное впечатлѣніе и при томъ упомянутыя заведенія снабжены весьма недостаточными средствами, а потому только съ большимъ ущербомъ могутъ принимать этого рода больныхъ, предписываетъ Попечительнымъ Совѣтамъ: чтобы лицамъ, укушеннымъ бѣшеными животными или заподозрѣннымъ въ этой болѣзни, отправляемымъ полицейскими властями въ мѣстныя больницы, не было отказываемо въ леченіи, и чтобы они помѣщаемы были въ хирургическихъ отдѣленіяхъ на все время наблюденій и только въ случаѣ, если у нихъ обнаружатся симптомы пагубной болѣзни, называемой водобоязнію, и не будетъ пред-

aby do szpitali odsyłane były bezwarunkowo takie osoby pokąsane przez zwierzęta wściekłe, lub o wściekliznę podejrzane, które, albo dla braku funduszów nie są w stanie leczenia się w własném mieszkaniu, albo też kuracyi szpitalnéj same żądać będą;

aby kuracya, mająca na celu zapobieganie rozwinięciu się wodowstrętu, przedsiębrana była nie wówczas dopiero, kiedy nastąpi przekonanie, że pies, który pokąsał, rzeczywiście jest wścieklizną dotknięty, ale natychmiast po ukąszeniu, jeżeli tylko zachodzi podejrzenie, że zwierzę, które ukąsiło, jest wściekłe.

W rozwinięciu powyższego rozporządzenia Kommissyi Rządowéj, Rada Główna zważywszy: że lubo przepis § 283-go ustawy szpitalnéj nakazuje odsyłanie pomienionych chorych do zakładów dla obłąkanych, gdy jednakże choroba wodowstrętu przy natychmiastowéj kuracyi rzadko zdarzać się zwykła, a takowéj pomienione szpitale, tylko w Warszawie i Lublinie egzystujące, dla osób z odległych okolic pochodzących, wcześnie zapewnić nie są w stanie; nadto, gdy na takich osobach łączny pobyt z obłąkanymi niekorzystne czyni wrażenie, a wreszcie, szpitale wymienione są nader szczuple uposażone w fundusze i tylko z wielkim uszczerbkiem przyjmować mogą tego rodzaju chorych,—wzywa Rady Opiekuńcze, iżby w razie nadsyłania przez Władze policyjne do miejscowych szpitali osób, przez wściekłe zwierzęta pokąsanych, lub o tę chorobę podejrzanych, takowym kuracyi nie odmawiały i pomieszczały tego rodzaju chorych w oddziałach chirurgicznych, przez cały czas trwania obserwacyi, i aby dopiero na przypadek nieszczęśliwego objawu choroby, wodowstrętem zwanéj, i w razie niemożności zatrzymywania dłużéj chorego w miejscowym szpitalu, zarządza-

стоять никакой возможности держать ихъ далѣе въ мѣстной больницѣ, отправляемы были въ больницы, устроенныя для умалишенныхъ.

Варшава, 23 Августа (4 Сентября) 1860 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ, (подписано) *Лащинскій.*

N° 2,616/25,223.

№ 26.

Правила относительно леченія больныхъ ракомъ.

(9 (21) Декабря 1860 года.)

N Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Для обезпеченія леченія больныхъ ракомъ и устраненія препятствій, неоднократно встрѣчавшихся при помѣщеніи этого рода больныхъ въ больницахъ, Главный Попечительный Совѣтъ, по сношенію съ Главнымъ Инспекторомъ гражданско-медицинскаго управленія, постановилъ слѣдующія правила.

Больныхъ ракомъ, соотвѣтственно мѣстонахожденію и степени развитія этой болѣзни, слѣдуетъ раздѣлить на 3 разряда:

къ 1-му разряду слѣдуетъ отнести больныхъ ракомъ внутреннихъ органовъ, какъ напр. желудка, печени, матки или другихъ частей брюшной полости;

ły odsyłanie takich chorych do właściwych szpitali, dla obłąkanych urządzonych.

w Warszawie, dnia 23 Sierpnia (4 Września) 1860 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *J. Łaszczyński.*
N° 2,616/25,223.

N° 26.

Przepisy o leczeniu chorych rakowatych.

(dnia 9 (21) Grudnia 1860 r.)

do
Rady Opiekuńczéj N.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

W celu zapewnienia kuracyi chorym rakowatym i usunięcia trudności, jakie, w pomieszczeniu tego rodzaju chorych w szpitalach, niejednokrotnie zachodzą, Rada Główna, po zniesieniu się z Inspektorem Głównym służby cywilno-lekarskiéj, postanowiła wydać następujące przepisy.

Chorzy rakowaci, stosownie do siedliska i stopnia rozwoju téj choroby, podzieleni być winni na 3 kategorye:

do 1-éj kategoryi zaliczyć należy chorych na raka organów wewnętrznych, jak np. żołądka, wątroby, macicy, lub innych trzewiów brzusznych;

ко 2-му разряду—больныхъ ракомъ внѣшнихъ органовъ, какъ напр. кожи, нижней губы, языка, груди, шулятной мошонки, а также больныхъ, одержимыхъ раковидными наростами въ различныхъ частяхъ тѣла, на которыхъ можетъ быть произведена операція, хотя съ временною пользою;

къ 3-му разряду—больныхъ ракомъ какой нибудь части тѣла, въ которой онъ широко распространился, или же выдѣляетъ изъ себя вонючую сукровицу и вслѣдствіе этого невозможно сдѣлать никакой операціи.

Больные ракомъ 1-го и 2-го разряда должны быть принимаемы во всѣ больницы въ краѣ.

Больныхъ 3-го разряда должны принимать и нести имъ пособіе значительнѣйшія провинціальныя больницы, въ которыхъ можетъ быть отведена для такого рода больныхъ отдѣльная комнатка.

Въ случаѣ если невозможно будетъ принять больнаго 3-го разряда въ провинціальную больницу, по причинѣ недостаточнаго помѣщенія, Частный Совѣтъ больницы, въ которую такой больной обратится съ просьбою о пособіи, обязанъ снестись непосредственно съ Частнымъ Совѣтомъ больницы Св. Лазаря въ Варшавѣ, чтобы удостовѣриться, не возможно ли помѣстить его въ этой больницѣ, и не прежде отправлять туда больнаго, какъ по полученіи отъ упомянутаго Совѣта соотвѣтственнаго отзыва.

Варшава, 9 (21) Декабря 1860 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ, (подписано) *И. Лащинскій.*

№ 2,681/27,638.

---

do 2-éj kategoryi—chorych na raka organów zewnętrznych, np. skóry, wargi dolnéj, języka, piersi, worka jądrowego, tudzież mających tumory przyrody rakowatéj, na różnych częściach ciała przytrafiające się, gdzie operacya z pożytkiem, choćby czasowym, wykonaną być może;

do 3-éj kategoryi—chorych na raka jakiéjkolwiek bądź części ciała, który, albo szeroko jest rozpostarty, albo też śmierdzącą posokę obficie wydziela i do żadnéj operacyi nie kwalifikuje się.

Chorzy rakowaci 1 i 2 kategoryi winni być przyjmowani do wszystkich szpitali w kraju.

Chorych 3 kategoryi powinny przyjmować i nieść im ratunek szpitale prowincyonalne znaczniejsze, mogące mieć oddzielny pokoik dla pomieszczenia takich chorych.

W razie niemożności przyjęcia chorego rakowatego 3-éj kategoryi do szpitala prowincyonalnego, z powodu szczupłéj jego lokalności, Rada Szczegółowa szpitala, do któregoby się zgłosił po ratunek taki chory, obowiązaną jest skommunikować się bezpośrednio z Radą Szczegółową szpitala ś. Łazarza w Warszawie, w celu zapewnienia się, czy w szpitalu tym będzie go można pomieścić na kuracyi;—odesłanie zaś chorego, nie pierwéj może nastąpić, aż po otrzymaniu od pomienionéj Rady Szczegółowéj stosownéj wiadomości.

w Warszawie, dnia 9 (21) Grudnia 1860 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *J. Łaszczyński.*

N° 2,681/27,638.

№ 27.

Распоряженіе о томъ, что расходы на леченіе бѣдныхъ иностранцевъ должны быть отнесены на счетъ больницъ, издержки же на погребеніе ихъ—на счетъ гминъ, въ коихъ они скончались.

(1 (13) Іюня 1861 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.

Въ донесеніи отъ 10 (22) Октября истекшаго года, за № 35,534, Губернское Правленіе испрашиваетъ разрѣшенія относительно того:

1) на счетъ какихъ суммъ слѣдуетъ похоронить умершаго въ деревнѣ бѣднаго иностранца, и

2) изъ какихъ суммъ должны быть покрываемы издержки на леченіе въ больницахъ бѣдныхъ иностранцевъ, заболѣвшихъ въ проходѣ чрезъ деревню или городъ, коихъ слѣдуетъ отправить въ ближайшую больницу.

Въ разрѣшеніе этихъ вопросовъ, Правительственная Коммисія постановила:

Относительно 1-го. Что издержки на погребеніе бѣдныхъ умершихъ въ деревнѣ, слѣдуетъ, по самому существу дѣла и по смыслу постановленія Намѣстника въ Царствѣ отъ 2 Декабря 1817 года, относить на счетъ тѣхъ гминъ, въ предѣлахъ коихъ скончался бѣдный иностранецъ, съ тѣмъ, что

№ 27.

Rozporządzenie, iż koszta kuracyi ubogich cudzoziemców ponosić mają szpitale, a koszta ich grzebania, gminy, w których umierają.

(d. 1 (13) Czerwca 1861 r.)

do
Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Rapportem z dnia 10 (22) Października r. z. N. 35,534 Rząd Gubernialny upraszał o wyrzeczenie;

1) z jakich funduszów grzebać należy ubogiego cudzoziemca zmarłego we wsi, i

2) z jakich funduszów pokrywać koszta kuracyi w szpitalach ubogich cudzoziemców, którzy w przechodzie przez wieś lub miasto zachorują i do najbliższego szpitala muszą być odwiezieni?

W zadecydowaniu powyższych kwestyj, Kommissya Rządowa postanowiła:

Co do 1-go. Że koszta grzebania ciał ubogich zmarłych we wsi, z saméj natury rzeczy i w duchu postanowienia Namiestnika Królewskiego z dnia 2 Grudnia 1817, regulowane być mogą do gminy, na gruncie któréj zmarł ubogi cudzozie-

духовное церковное начальство не имѣетъ права требовать уплаты за мѣсто на кладбищѣ.

Относительно 2-го. Издержки на леченіе бѣдныхъ, заболѣвшихъ въ пути и отправленныхъ въ ближайшую больницу иностранцевъ, должны, по смыслу статьи 86-ой больничнаго Устава 1842 года, быть покрываемы изъ больничныхъ суммъ.

О таковомъ постановленіи своемъ Правительственная Коммисія увѣдомляетъ Губернское Правленіе, для надлежащаго, въ случаѣ надобности, руководства.

Варшава, 1 (13) Іюня 1861 года.

По порученію Главнаго Директора,

Управляющій Отдѣленіемъ,

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Гудовскій.*

№ 21,491/39,898.

miec, bez wymagania przez zwierzchność kościelną opłaty pokładnego.

Co do 2-go. Koszta kuracyi ubogich cudzoziemców, którzy w drodze zachorują i do najbliższego szpitala odwiezieni być muszą, w myśl § 86-go Ustawy szpitalnéj z r. 1842, przez same szpitale winny być ponoszone.

O czém Kommissya Rządowa Rząd Gubernialny, dla zastósowania się do powyższéj decyzyi w razie potrzeby, zawiadamia.

w Warszawie, dnia 1 (13) Czerwca 1861 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,

Dyrektor Wydziału,

Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Gudowski.*

N.º 21,491/39,898.

№ 28.

Распоряженіе о томъ, чтобы зараженныя сифилитическою болѣзнію лица, прежде отправленія ихъ на излеченіе, подвергаемы были медицинскому осмотру.

(1 (13) Февраля 1862 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.

Нерѣдко случается, что изъ провинцій доставляются въ Варшаву въ больницу Святаго Лазаря на излеченіе больные, вовсе незараженные сифилитическою болѣзнію и вслѣдствіе сего они напрасно вовлекаются въ издержки и подвергаются въ дорогѣ разнымъ неудобствамъ.

Доказательствомъ тому можетъ служить слѣдующій фактъ, вызвавшій послѣднее представленіе Частнаго Попечительнаго Совѣта упомянутаго заведенія. Одинъ изъ гминныхъ Войтовъ Люблинской губерніи прислалъ на излеченіе двухъ женщинъ, будтобы зараженныхъ сифилитическою болѣзнію, между тѣмъ, послѣ медицинскаго осмотра ихъ, оказалось, что обѣ онѣ страдаютъ лишь застарѣлою глазною болѣзнію. Сказанныя женщины, по необходимости, должны были быть оставлены въ больницѣ до присылки за ними подводы, ибо онѣ, будучи лишены зрѣнія, не могли быть отправлены по этапу.

Доставленіе упомянутыхъ женщинъ въ больницу Св. Лазаря на излеченіе было неправильно въ двоякомъ отношеніи: вопервыхъ, потому, что глазная болѣзнь, которою онѣ страдали, не

№ 28.

Rozporządzenie, aby chorzy syfilityczni, przed odesłaniem na kuracyę, przez Lekarzy rewidowani byli.

(d. 1 (13) Lutego 1862 r.)

do
Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Zdarza się dość często, że z prowincyi przysyłani bywają chorzy na kuracyę do szpitala św. Łazarza w Warszawie, nie będąc wcale dotknięci chorobą syfilityczną; skutkiem czego narażeni są daremnie na koszta i trudy podróży.

Swieży tego dowód, który wywołał przedstawienie Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj pomienionego zakładu, był taki: jeden z Wójtów gminnych gubernii Lubelskiéj nadesłał na kuracyę dwie kobiety, jako dotknięte chorobą syfilityczną; tymczasem, po zrewidowaniu ich lekarskiém, okazało się, iż obiedwie ulegają tylko zadawnionéj chorobie oczu. Kobiety te do czasu przysłania po nie furmanki zatrzymane być musiały w szpitalu, bowiem pozbawione będąc wzroku, transportem odesłane być nie mogły.

Nadesłanie tych kobiet na kuracyę do szpitala św. Łazarza, niewłaściwém było z dwojakiego względu: raz dla tego, że choroba oczu, którą były dotknięte, bynajmniéj ich do tego

давала имъ вовсе права на помѣщеніе ихъ въ означенномъ заведеніи, и, во вторыхъ, потому, что даже при ошибочномъ убѣжденіи о венерической болѣзни этихъ женщинъ, слѣдовало отправить оныхъ въ уѣздную больницу, какъ дѣйствительно ближайшую и болѣе соотвѣтственную, ибо она учреждена собственно для уѣзда, и въ ней находится также отдѣленіе для сифилитическихъ больныхъ.

Всѣ заботы и усилія начальства, имѣющаго попеченіе о больницахъ, направлены постоянно къ тому, чтобы больнымъ въ уѣздахъ подаваемо было пособіе въ мѣстныхъ провинціальныхъ больницахъ, съ тою именно цѣлію, чтобы больнымъ, ищущимъ медицинскаго пособія въ больницахъ, сдѣлать оное болѣе выгоднымъ и доступнымъ во всѣхъ отношеніяхъ, а также, чтобы не обременять Варшавскихъ больницъ, назначенныхъ преимущественно для города и смежныхъ съ нимъ окрестностей. На сей конецъ изданы распоряженія относительно пріема въ провинціальныя больницы, сверхъ обыкновенныхъ больныхъ, еще искусанныхъ бѣшеными животными, одержимыхъ ракомъ и венерическихъ.

Что же касается больныхъ послѣдняго рода, то во многихъ больницахъ учреждены особыя отдѣленія для сифилитическихъ. Исключеніе изъ сего правила составляли только спеціальныя больницы и такія, въ коихъ находятся сестры милосердія; но нынѣ учреждаются уже особыя отдѣленія даже и въ нѣкоторыхъ такихъ больницахъ, при коихъ состоятъ сестры милосердія.

Изъ всего вышеизложеннаго явствуетъ: что сифилитическіе больные по уѣздамъ могутъ найти надлежащее пособіе въ мѣстныхъ больницахъ и, хотя больница Святаго Лазаря въ Варшавѣ не уклоняется, въ случаяхъ настоятельной необходимости, отъ пріема больныхъ сего рода на излеченіе, однакожъ она не можетъ слишкомъ обременять себя пріемомъ больныхъ, неправильно присылаемыхъ въ оную въ значительномъ числѣ, или одержимыхъ другими болѣзнями, какъ это случилось съ вышеупомянутыми женщинами.

zakładu nie kwalifikowała; powtóre, że nawet przy błędném wyobrażeniu, iż kobiety te wenerycznie były chore, powinien je był odesłać do szpitala powiatowego, jako istotnie bliższego i właściwszego, bo przeznaczonego dla powiatu i mającego także oddział syfilitycznych.

Ciągłą jest dążnością i usiłowaniem Władzy, opiekującéj się szpitalami, aby chorzy na prowincyi otrzymywali pomoc w miejscowych prowincyonalnych szpitalach, a to dla tego, aby chorym szukającym pomocy lekarskiéj w szpitalach, zrobić ją w każdym względzie łatwą i przystępną; tudzież, aby nie przeciążać szpitali Warszawskich, które przeznaczone są głównie dla miasta i bliskiéj okolicy. W tym celu poczynione są zarządzenia co do przyjmowania w szpitalach prowincyonalnych, prócz innych chorych, nadto jeszcze pokąsanych przez zwierzęta wściekłe, rakowatych i wenerycznych.

Co się zaś tycze ostatnich chorych, w wielu szpitalach utworzone są osobne oddziały dla syfilitycznych; wyjątek stanowiły tylko szpitale specyalne i te, w których są Siostry Miłosierdzia, lecz teraz i przy niektórych szpitalach, gdzie są Siostry Miłosierdzia, zaprowadzone są odrębne oddziały.

Z tego wszystkiego zatém okazuje się, że chorzy syfilityczni na prowincyi, mogą znaleźć dostateczną pomoc w szpitalach miejscowych, a jakkolwiek szpital św. Łazarza w Warszawie nie usuwa się od przyjmowania tego rodzaju chorych na kuracyę, w razach koniecznéj tego potrzeby; wszakże nie może ponosić zbytecznego ciężaru, przez niewłaściwe nadsyłanie mu chorych znaczniejszéj liczby, lub z innémi chorobami, jak kobiety powyż wspomnione.

По всѣмъ этимъ соображеніямъ Правительственная Комисія постановила:

предписать циркулярно административно-полицейскимъ властямъ, а именно Бургомистрамъ городовъ и гминнымъ Войтамъ, что сифилитическіе больные, какъ изъ городовъ, такъ и изъ деревень, должны быть отсылаемы въ подлежащія уѣздныя или другія провинціальныя больницы, если сіи послѣднія находятся ближе, нежели уѣздныя больницы, и въ нихъ устроены отдѣленія для венерическихъ больныхъ; въ особенныхъ только случаяхъ, еслибы было признано болѣе удобнымъ и выгоднымъ отправить больныхъ сего рода въ Варшаву въ больницу Св. Лазаря, это можетъ послѣдовать не иначе, какъ по предварительномъ истребованіи свидѣтельства отъ ближайшаго казеннаго, то есть, уѣзднаго, городоваго или даже вольнопрактикующаго врача, который, подвергнувъ больнаго осмотру, долженъ выдать письменное удостовѣреніе въ томъ, что онъ дѣйствительно зараженъ сифилитическою болѣзнію и подлежитъ пріему въ больницу Св. Лазаря, для избѣжанія такимъ образомъ присылки въ эту больницу на излеченіе больныхъ, не имѣющихъ на то никакого права, а также для огражденія самихъ больныхъ отъ напрасныхъ попытокъ и отъ остановки въ леченіи; а также—

предписать медицинскимъ чиновникамъ, чтобы они, въ случаѣ, если административно-полицейскія власти потребуютъ отъ нихъ свидѣтельства для отправленія больнаго въ больницу Св. Лазаря въ Варшаву, на излеченіе, удостовѣрялись прежде всего посредствомъ освидѣтельствованія состоянія здоровья, дѣйствительно ли болѣзнь имѣетъ признаки сифилитической, и дабы въ семъ послѣднемъ случаѣ обсудили, не представляется ли возможнымъ отослать больнаго въ подлежащую уѣздную или другую провинціальную больницу, если сія послѣдняя находится ближе, и если при этихъ больницахъ устроено отдѣленіе для пользованія венерическихъ болѣзней, о чемъ и должны поставить въ извѣстность начальство, требующее отъ нихъ выдачи свидѣтельства. Еслибы однакожъ степень развитія болѣзни тре-

Z tych więc wszystkich powodów Kommissya Rządowa postanowiła:

wydać ogólne zarządzenie do Władz administracyjno-policyjnych, to jest: Burmistrzów miast i Wójtów gmin, że chorzy syfilityczni, tak z miast, jako téż ze wsi, mają być odsyłani do właściwych szpitali powiatowych, lub innych prowincyonalnych, jeśli te są bliższémi od szpitali powiatowych, a mają oddziały dla chorych wenerycznych; w szczególnych tylko razach, gdyby okazało się łatwiejszém i dogodniejszém odsyłanie tego rodzaju chorych do szpitala św. Łazarza w Warszawie, to nie inaczéj nastąpić może, jak za poprzedniém zażądaniem kwalifikacyi od najbliższego Lekarza rządowego, to jest powiatowego, miejskiego, lub nawet Lekarza wolno-praktykującego, który, po zrewidowaniu chorego, udzieli piśmienną opinię, iż tenże rzeczywiście dotknięty jest chorobą syfilityczną i kwalifikuje się do szpitala św. Łazarza, a to dla uniknienia przesyłania temuż szpitalowi chorych, nie kwalifikujących się do niego, na kuracyę, a także dla zasłonięcia samych chorych od daremnych trudów i zawodu; tudzież

polecić urzędnikom lekarskim, aby w razie, gdyby Władze administracyjno-policyjne zażądały od nich kwalifikacyi, w celu odesłania chorego na kuracyę do szpitala św. Łazarza, przedewszystkiém, przez odbytą rewizyę stanu zdrowia, przekonywali się, czy choroba istotnie jest syfilityczną; jeśliby zaś taką rzeczywiście była, aby rozważyli, czy chory nie mógłby być odesłanym do szpitala właściwego powiatowego, lub innego prowincyonalnego, jeśli jest bliższym, gdy przy tych szpitalach jest oddział dla chorób wenerycznych, o czém powinni zainformować Władzę żądającą kwalifikacyi; wszakże jeśliby stopień choroby, wymagający bardziéj skomplikowanego leczenia, lub gdyby widoczna łatwość i dogodność przemawiały za odesłaniem chorego na kuracyę do szpitala św.

бовала болѣе усложненнаго леченія, или еслибы отправленіе больнаго въ больницу Св. Лазаря въ Варшаву на излеченіе представлялось безусловно болѣе удобнымъ и выгоднымъ, въ такомъ случаѣ должно быть выдано ему свидѣтельство въ томъ, что онъ подлежитъ пріему въ сію послѣднюю больницу.

Увѣдомляя о таковомъ постановленіи своемъ Губернское Правленіе, Правительственная Коммисія предлагаетъ издать соотвѣтственныя по сему предмету распоряженія подвѣдомственнымъ ему административно-полицейскимъ управленіямъ по городамъ и селеніямъ, а также и медицинскимъ чиновникамъ въ губерніи, чрезъ посредство Врачебной Управы.

Варшава, 1 (13) Февраля 1862 года.

По порученію Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,

Главный Медицинскій Инспекторъ,

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Коханскій.*

№ 3,729/32,823.

Łazarza w Warszawie, kwalifikacya udzieloną być ma do tego ostatniego szpitala.

Zawiadamiając o téjże decyzyi Rząd Gubernialny, Kommissya Rządowa poleca, aby wydał odpowiednie zarządzenia, tak do podwładnych mu urzędów policyjno-administracyjnych po miastach i wsiach, jako też, przez pośrednictwo Urzędu Lekarskiego, do urzędników lekarskich w gubernii.

w Warszawie, dnia 1 (13) Lutego 1862 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Inspektor Główny Służby Cywilno-Lekarskiéj,
Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Kochański.*
N⁰ 3,729/32,823.

№ 29.

Распоряженіе о томъ, что зараженныя венерическою болѣзнію женщины, предъ высылкою ихъ въ больницу на излеченіе, не должны быть подвергаемы тѣлесному наказанію.

(17 (29) Мая 1863 года.)

Плоцкому Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.

Дошло до свѣдѣнія Правительственной Коммисіи, что полиція города Плоцка подвергала развратныхъ зараженныхъ женщинъ, передъ высылкою ихъ въ больницу на излеченіе, тѣлесному наказанію, и что мѣра эта, поселяя страхъ, могла содѣйствовать тому, что служанки, бродяги и другія, тайно предававшіяся разврату женщины скрывали свою болѣзнь и уклонялись отъ медицинскаго освидѣтельствованія.

Сколько извѣстно Правительственной Коммисіи, преданіе наказанію женщинъ, зараженныхъ сифилитическою болѣзнію, отмѣнено уже повсемѣстно по вышеизложеннымъ причинамъ.

Мѣры Плоцкой полиціи не основаны вовсе на полицейско-медицинскихъ правилахъ, и хотя онѣ вѣроятно были приняты въ видахъ огражденія общественной нравственности, однакожъ онѣ опрометчивы и даже вредны.

Пресѣченіе тайнаго разврата, весьма трудная задача— и его терпѣть слѣдуетъ, какъ неизбѣжное зло.

Въ видахъ однакожъ уменьшенія вредныхъ послѣдствій и возможнаго ограниченія венерической болѣзни, всѣ усилія полицейской власти должны клониться къ распространенію

№ 29.

Rozporządzenie, iż kobiety zarażone wenerycznie, przed odesłaniem na kuracyę do szpitala, karze chłosty poddawane być nie powinny.

(d. 17 (29) Maja 1863 r.)

do
Rządu Gubernialnego Płockiego.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.

Doszło do wiadomości Kommissyi Rządowéj, że policya miasta Płocka kobiety nierządne zarażone, przed odesłaniem na kuracyę do szpitala, poddawała karze chłosty, obawa któréj mogła powodować ukrywanie choroby i chronienie się przed rewizyą, służących, włóczęg i innych kobiet, pokątnemu nierządowi oddających się.

O ile wiadomo Kommissyi Rządowéj karanie kobiet, zarażonych chorobą syfilityczną, nigdzie miejsca nie ma, dla tych właśnie powodów, które powyż są wymienione.

Postępowanie policyi Płockiéj, nie opiera się na przepisach policyjno-lekarskich, i jakkolwiek pochodzić może z pobudek moralności, jest wszakże nieoględne, a nawet szkodliwe.

Nierządowi pokątnemu zaradzić jest bardzo trudno, i jako konieczne złe tolerowane być musi.

Jednak dla zmniejszenia złych skutków i dla możliwego ograniczenia choroby wenerycznéj, usiłowaniem Władzy policyjnéj być powinno, rozciągnąć ścisłą kontrollę nad nierządni-

строгаго надзора за развратными женщинами. Цѣли же этой не возможно будетъ достигнуть, если лица, подлежащія контролю, не постигая, въ нравственномъ своемъ упадкѣ, важности этой мѣры, будутъ еще стращаемы строгимъ съ ними обращеніемъ и наказаніями, ибо страхъ наказанія доставитъ имъ множество способовъ къ тому, чтобы всячески избѣгнуть и уклониться отъ контроля.

По вышеизложеннымъ причинамъ, Правительственная Коммисія находитъ нужнымъ объявить, что обращеніе полиціи съ зараженными сифилитическою болѣзнію развратными женщинами было вовсе неумѣстно, и что, если онѣ подвергаются тѣлесному наказанію и по настоящее время, то Губернское Правленіе благоволитъ принять надлежащія мѣры для предотвращенія сего на будущее время.

Варшава, 17 (29) Мая 1863 года.

По порученію Главнаго Директора,

Главный Медицинскій Инспекторъ,

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Кохансkій.*

№ 1,642.

---

cami. Cel zaś ten osiągniętym nie zostanie, jeśli individua, które ujęte być mają kontrollą, w swym moralnym upadku nie pojmujące ważności tego środka, będą jeszcze odstraszane surowością postępowania i karą, bo obawa kary nastręczy im wiele sposobów do obejścia i uniknienia kontrolli.

Z tych więc powodów, Kommissya Rządowa widzi potrzebę objaśnienia, że postępowanie policyi z kobietami nierządnemi, dotkniętémi chorobą syfilityczną, było nieodpowiednie, i że, jeżeli wymierzanie chłosty trwa jeszcze dotąd, Rząd Gubernialny zechce przedsięwziąść środki, aby to nadal miejsca nie miało.

w Warszawie, dnia 17 (29) Maja 1863 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,
Inspektor Główny Służby Cywilno-Lekarskiéj,
Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Kochański.*
N⁰ 1,642.

№ 30.

Объясненіе, какимъ образомъ и въ какомъ размѣрѣ должны быть возмѣщаемы военнымъ и гражданскимъ больницамъ издержки на леченіе мятежниковъ, взятыхъ въ плѣнъ или подлежащихъ поступленію въ военную службу.

(28 Августа (9 Сентября) 1863 года.)

Радомскому Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.

Въ рапортѣ своемъ отъ 5 (17) Іюля сего года, за № 30,166, Губернское Правленіе возбудило вопросъ: въ какомъ размѣрѣ слѣдуетъ возмѣщать издержки военнымъ и гражданскимъ больницамъ, въ случаѣ помѣщеній въ нихъ взятыхъ въ плѣнъ мятежниковъ, между которыми находятся и подлежащіе поступленію въ военную службу?

Въ отвѣтъ на упомянутый рапортъ, Правительственная Коммисія прежде всего объявляетъ, что на взятыхъ въ плѣнъ мятежниковъ слѣдуетъ смотрѣть не иначе, какъ на лицъ, арестованныхъ военно-полицейскими властями; подлежащіе же поступленію въ военную службу должны быть почитаемы, какъ конскрипты.

Затѣмъ издержки на леченіе и содержаніе въ военныхъ гошпиталяхъ и лазаретахъ, а равно въ гражданскихъ больницахъ, взятыхъ въ плѣнъ мятежниковъ, если таковые не приговорены къ сдачѣ въ военную службу, слѣдуетъ покрывать изъ суммъ, назначенныхъ на содержаніе лицъ, арестованныхъ военно-полицейскими властями, послѣ назначенія же

№ 30.

Rozporządzenie, oznaczające sposób i wysokość, w jaki zaspakajane być mają szpitalom wojskowym i cywilnym koszta leczenia powstańców w niewolę zabranych, oraz powstańców do służby wojskowéj zakwalifikowanych.

(d. 28 Sierpnia (9 Września) 1863 r.)

do
Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Rapportem z d. 5 (17) Lipca r. b. N. 30,166 jeden z Rządów Gubernialnych uczynił zapytanie, w jakiéj wysokości uiszczać należy opłatę kosztów kuracyjnych szpitalom wojskowym i cywilnym, w razie umieszczenia w tychże zabranych w niewolę powstańców, pomiędzy którymi są zakwalifikowani do służby wojskowéj.

W odpowiedzi na rapport powyższy, Kommissya Rządowa przedewszystkiém oświadcza: że zabrani w niewolę powstańcy, nie inaczéj, jak za osoby przez Władze wojskowo-policyjne aresztowane, o ile zaś zakwalifikowani są do służby wojskowéj, jako spisowi, uważani być winni.

Koszta zatém leczenia i utrzymania w szpitalach i lazaretach wojskowych, oraz w szpitalach cywilnych zabranych w niewolę powstańców, o ile nie są osądzeni na odesłanie do wojska, dopełniać należy z funduszów na utrzymanie osób przez Władze wojskowo-policyjne aresztowanych; po zakwalifikowaniu zaś ich do służby wojskowéj, koszta te regulowane

ихъ въ военную службу, издержки на леченіе слѣдуетъ покрывать изъ штатныхъ суммъ, назначенныхъ въ губернскомъ Казначействѣ на рекрутскій наборъ.

Что касается опредѣленія платы за леченіе и содержаніе вышеупомянутыхъ лицъ, то, такъ какъ въ издаваемыхъ ежегодно распоряженіяхъ о расходованіи суммъ на военное управленіе, относительно леченія въ военныхъ гошпиталяхъ и лазаретахъ, а равно и въ гражданскихъ больницахъ, лицъ, арестованныхъ военно-полицейскими властями, преподаны точно такія же правила, какими руководствуются въ упомянутыхъ заведеніяхъ при леченіи конскриптовъ,— по этой причинѣ и возмѣщеніе издержекъ на леченіе взятыхъ въ плѣнъ мятежниковъ должно быть производимо по правиламъ, указаннымъ въ отношеніи конскриптовъ, то есть, сообразно съ распоряженіями Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ отъ 22 Февраля (6 Марта) 1851 года, за № 3,691/38,052, основанномъ на приказаніи Князя Намѣстника въ Царствѣ отъ 18 Января того же года, за № 134.

Вся сущность этого распоряженія состоитъ въ томъ: что за леченіе и содержаніе въ военныхъ гошпиталяхъ въ Царствѣ, а равно въ полковыхъ и бригадныхъ лазаретахъ, и, сверхъ того, за погребеніе умершихъ изъ числа лицъ, относящихся къ вышеозначенному разряду, должна быть взимаема точно такая же плата, какая опредѣлена въ этихъ мѣстахъ за содержаніе и леченіе воинскихъ нижнихъ чиновъ въ гражданскихъ больницахъ.

Что касается платы гражданскимъ больницамъ, то извѣстно Губернскому Правленію, что таковая производится на основаніи тарифа, ежегодно утверждаемаго Главнымъ Попечительнымъ Совѣтомъ благотворительныхъ заведеній для Частныхъ Совѣтовъ.

Варшава, 28 Августа (9 Сентября) 1863 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Гудовскій.*

№ 12,742/18,497.

---

być mają do funduszu na nabór rekrutów, przy Kassie gubernialnéj etatem oznaczonego.

Co się zaś tycze oznaczenia ceny kosztów kuracyjnych, o jakich mowa,—to, gdy w wydawanych corocznie rozporządzeniach o wydatkowaniu funduszów, na administracyę wojenną oznaczonych, wskazane zasady co do leczenia osób, przez Władze wojskowo-policyjne aresztowanych, w szpitalach i lazaretach wojskowych, tudzież w szpitalach cywilnych, są też same, jak co do leczenia w rzeczonych zakładach spisowych, przeto i opłata kosztów kuracyjnych za ujętych powstańców, dopełnianą być winna podług tychże zasad, jak co do spisowych wskazano, to jest, podług rozporządzenia Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych z dnia 22 Lutego (6 Marca) 1854 r. N° 3,691/38,052, opartego na rozkazie ś. p. Księcia Namiestnika Królestwa z d. 18 Stycznia t. r. N° 134.

Rozporządzenie to streszcza się w ten sposób, że za leczenie i utrzymywanie w szpitalach wojskowych Królestwa, oraz w lazaretach pułkowych i brygadnych, a nadto za pochowanie zwłok zmarłych ludzi powyższéj kategoryi, uiszczaną ma być opłata po téj saméj cenie, jaka w miejscach tych oznaczoną jest za utrzymanie i leczenie wojskowych niższych stopni w szpitalach cywilnych.

Co się zaś tycze opłaty dla szpitali cywilnych, to wiadomém jest Rządowi Gubernialnému, że takowe odbywa się na zasadzie taryffy corocznie przez Radę Główną Opiekuńczą zakładów dobroczynnych dla Rad Szczególowych zatwierdzanéj.

w Warszawie, dnia 28 Sierpnia (9 Września) 1863 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gudowski.*

N° 12,742/18,497.

№ 31.

Постановленіе объ увеличеніи съ 15 до 20 коп. суточной платы за пользованіе въ гражданскихъ больницахъ бродягъ арестантовъ, а равно нижнихъ чиновъ Варшавской полицейской стражи и пожарной команды.

(10 (22) Сентября 1863 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія.

Рѣшеніемъ Совѣта Управленія, состоявшимся 2 (14) Августа 1846 года, за № 5,302, назначено на леченіе въ гражданскихъ больницахъ бродягъ и арестантовъ по 15 коп. въ сутки; опредѣленіемъ же, состоявшимся 22 Декабря (3 Января) 1859/60 г., за № 16,034, постановлено, чтобы за леченіе нижнихъ чиновъ Варшавской пѣшей полицейской стражи и пожарной команды означенныя больницы взимали плату по тарифу, установленному за леченіе гражданскихъ больныхъ, пользуемыхъ въ общихъ залахъ.

Такъ какъ Главный Попечительный Совѣтъ благотворительныхъ заведеній, принимая во вниманіе значительно возвысившіяся съ нѣкотораго времени цѣны на съѣстные припасы, отопленіе и освѣщеніе, увеличилъ нынѣ, на основаніи Высочайше утвержденнаго въ 1842 г. Устава о Больницахъ, упомянутую плату за леченіе обыкновенныхъ гражданскихъ больныхъ, съ 15 до 20 коп. въ сутки, то Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, имѣя въ виду, что взимаемая доселѣ, согласно вышеприведеннымъ правиламъ, плата по 15 коп. въ сутки за леченіе бродягъ и арестантовъ, а равно нижнихъ чиновъ Варшавской пѣше

№ 31.

Decyzya, podwyższająca z kopiejek 15 do 20 dziennie, koszta leczenia w szpitalach cywilnych: włóczęgów, aresztantów, oraz niższych stopni Warszawskiéj straży policyjnéj i ogniowéj.

(d. 10 (22) Września 1863 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Rada Administracyjna decyzyą z d. 2 (14) Sierpnia 1846 r. N⁰ 5,302, za kuracyę w szpitalach cywilnych włóczęgów i aresztantów detencyjnych, oznaczyła cenę kop. 15 dziennie, zaś pod dniem 22 Grudnia (3 Stycznia) 1859/60 r. N⁰ 16,034 postanowiła, ażeby za kuracyę niższych stopni Warszawskiéj straży policyjnéj pieszéj i straży ogniowéj, tutejsze szpitale likwidowały opłatę podług taryffy, ustanowionéj za kuracyę chorych cywilnych, na salach ogólnych leczonych.

Gdy obecnie Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych tę ostatnią cenę, to jest dla zwykłych chorych cywilnych, z powodu znacznego od niejakiego czasu podrożenia cen na produkta żywności, opału i światła, z mocy § 87 Ustawy szpitalnéj, w r. 1842 Najwyżéj zatwierdzonéj, podwyższyła z 15 do 20 kopiejek dziennie; Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych przeto mając na uwadze, że pobierana dotychczas, stosownie do powołanych na wstępie przepisów, opłata po kop. 15 dziennie za kuracyę włóczęgów, aresztantów, oraz straży policyjnéj pieszéj i straży ogniowéj, jest zbyt niską, i przynosi uszczerbek w funduszach szpitali, skoro koszta

полицейской стражи и пожарной команды, слишкомъ мала и причиняетъ ущербъ больничнымъ суммамъ, коль скоро содержаніе одного лица въ сутки обходится среднимъ числомъ въ 25 коп. или даже и болѣе, согласно съ мнѣніемъ Главнаго Попечительнаго Совѣта, въ представленіи отъ 2 (14) Сентября с. г., за № 1,094/7,748, испрашивала разрѣшенія на увеличеніе платы, во всѣхъ гражданскихъ больницахъ въ Царствѣ, съ 15 до 20 коп. въ сутки за леченіе и содержаніе бродягъ, доставляемыхъ по этапамъ—изъ этапной суммы, арестантовъ—изъ тюремныхъ суммъ, нижнихъ же чиновъ Варшавской полицейской стражи и пожарной команды—изъ городскихъ суммъ столичнаго г. Варшавы.

Совѣтъ таковое представленіе утве рдилъ.

Варшава, 10 (22) Сентября 1863 года.

Вѣрно съ журналомъ:

За Статсъ-Секретаря, его Помощникъ,

(подписано) *А. Заборовскій.*

---

utrzymania w przecięciu 25 kopiejek lub więcéj dziennie na osobę wynoszą,—zgodnie z wnioskiem Rady Głównéj Opiekuńczéj, w przedstawieniu z dnia 2 (14) Września r. b. Nr. 1,094/7,748 upraszała o zezwolenie na podwyższenie z kop. 15 do 20 dziennie opłaty wszystkim szpitalom cywilnym w Królestwie za kuracyę i utrzymanie włóczęgów, z transportu nadsyłanych, z funduszu transportowego,— aresztantów detencyjnych, z funduszów więziennych,— a za Warszawską straż policyjną i ogniową, z funduszów miejskich miasta stołecznego Warszawy.

Rada przychyliła się do takowego przedstawienia.

w Warszawie, d. 10 (22) Września 1863 r.

Zgodno z protokółem:

Sekretarz Stanu,

W zastępstwie, Podsekretarz Stanu (podpisano) *A. Zaborowski.*

№ 32.

Распоряженіе, объясняющее, что увеличеніе платы за леченіе и содержаніе разныхъ лицъ въ гражданскихъ больницахъ, слѣдуетъ считать со времени изданія постановленія, опредѣляющаго означенное увеличеніе.

(18 (30) Ноября 1863 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ дополненіе къ предписанію своему отъ 10 (22) Октября текущаго года, за № 3,303/24,162, при которомъ сообщена была копія выписки изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства, заключающая въ себѣ постановленіе объ увеличеніи съ 15 до 20 копѣекъ въ сутки платы, установленной въ пользу всѣхъ гражданскихъ больницъ въ Царствѣ за леченіе и содержаніе бродягъ, арестантовъ и чиновъ Варшавской полицейской и пожарной команды, Правительственная Коммисія извѣщаетъ, что увеличеніе этой платы сообразно существующимъ правиламъ, слѣдуетъ считать со времени изданія означеннаго постановленія Совѣта Управленія.

Варшава, 18 (30) Ноября 1863 года.

Предсѣдатель Главнаго Совѣта, Тайный Совѣтникъ,

(подписано) *Лащинскій.*

№ 28,522/3,645.

№ 32.

Rozporządzenie, objaśniające, iż podwyższenie opłaty za kuracyę i utrzymanie różnych osób w szpitalach cywilnych, liczyć się ma od daty decyzyi, podwyższenie to ustanawiającéj.

(d. 18 (30) Listopada 1863 r.)

do
Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

W następstwie reskryptu swego z dnia 10 (22) Października r. b., N° 3,303/24,162, przy którym przesłaną została kopia wypisu z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj Królestwa, obejmująca decyzyę podwyższającą opłatę wszystkim szpitalom cywilnym w Królestwie z kop. 15 do 20 dziennie za kuracyę i utrzymanie włóczęgów, aresztantów detencyjnych i Warszawską straż policyjną i ogniową, Kommissya Rządowa zawiadamia, że podwyżka opłaty téjże, stosownie do przyjętych zasad, liczyć się winna od daty rzeczonéj decyzyi Rady Administracyjnéj.

w Warszawie, d. 18 (30) Listopada 1863 r.
Prezes Rady Głównéj, Tajny Radca
(podpisano) *Łaszczyński.*
N° 28,522/3,645.

№ 33.

Распоряженіе, опредѣляющее правила о томъ, какъ слѣдуетъ поступать съ лицами, укушенными бѣшеными животными, или заподозрѣнными въ водобоязни.

(1 (13) Ноября 1864 года.)

N· Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній

Главный Совѣтъ, сообщая Попечительнымъ Совѣтамъ благотворительныхъ заведеній распоряженіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, послѣдовавшее 18 (30) Сентября сего года, за № 3,282/21,666, во всѣ Губернскія Правленія, относительно того, какимъ образомъ слѣдуетъ поступать съ лицами, укушенными бѣшеными животными или заподозрѣнными въ водобоязни, предписываетъ наблюдать, чтобы врачи ординаторы благотворительныхъ заведеній, при подачѣ медицинкаго пособія такимъ лицамъ, руководствовались настоящимъ распоряженіемъ.

Варшава, 1 (13) Ноября 1864 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ, (подписано) *И. Лащинскій.*

№ 2,884.

№ 33.

Rozporządzenie, wskazujące przepisy o postępowaniu z osobami pokąsanémi przez zwierzęta wściekłe lub o wściekliznę podejrzane.

(d. 1 (13) Listopada 1864 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

Rozporządzenie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych z dnia 18 (30) Września r. b. N. 3,282/21,666 do Rządów Gubernialnych wydane, względem postępowania z osobami pokąsanémi przez zwierzęta wściekłe lub o wściekliznę podejrzane, Rada Główna kommunikuje Radom Opiekuńczym zakładów dobroczynnych, celem dopilnowania, iżby Lekarze ordynujący przy zakładzie dobroczynnym, w udzielaniu pomocy lekarskiéj takim osobom, zastosowali się do tego przepisu.

w Warszawie, dnia 1 (13) Listopada 1864 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *J. Łaszczyński.*

N° 2,884.

Приложеніе къ № 33-му.

Въ Губернское Правленіе.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.

Распоряженіемъ отъ 16 (28) Іюня 1860 г. и 20 Августа (1 Сентября) 1862 года, за № 1,860/17,437 и 2,785/24,475, Правительственная Коммисія предписала Губернскому Правленію увѣдомить полицейскія и медицинскія власти, а равно и вольнопрактикующихъ врачей, проживающихъ въ губерніи, чтобы лица, укушенныя бѣшеными животными или заподозрѣнныя въ водобоязни, которыя не имѣютъ достаточныхъ средствъ лечиться въ собственныхъ квартирахъ, или сами пожелаютъ поступить на излеченіе въ больницу, немедленно отсылаемы были въ больницы. Лица же, имѣющія достаточныя средства и при томъ состоящія на попеченіи родственниковъ, по собственному или ихъ родныхъ желанію, могутъ быть оставляемы на квартирѣ, но не иначе, какъ по представленіи ближайшей медицинской власти, въ теченіе 48 часовъ, считая со времени укушенія, обязательства подписаннаго врачемъ, пользующимъ укушеннаго, что будетъ имѣть о немъ попеченіе и надзоръ, а также, что, въ случаѣ обнаруженія малѣйшихъ признаковъ водобоязни, доведетъ о томъ до свѣдѣнія ближайшей медицинской власти.

Въ практическомъ примѣненіи правило это встрѣчаетъ нѣкоторыя затрудненія, ибо бѣдные жители, въ особенности по деревнямъ, подвергшіеся несчастнымъ случаямъ укушенія, или по причинѣ неосновательнаго отвращенія, или не постигая угрожающей имъ опасности и, наконецъ, во избѣжаніе потерь отъ пропущенныхъ заработковъ, сопротивляются постоянному леченію въ больницахъ.

Annex do N⁰ 33-go.

---

do
Rządu Gubernialnego.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Rozporządzeniem z daty 16 (28) Czerwca 1860 r. i 20 Sierpnia (1 Września) 1862 r., N⁰ 1,860/17,437 i 2,785/24,475, Kommissya Rządowa poleciła Rządowi Gubernialnemu zawiadomić Władze policyjne i lekarskie, jako też Lekarzy wolnopraktykujących, zamieszkałych w gubernii, aby osoby pokąsane przez zwierzęta wściekłe, lub o wściekliznę podejrzane, które, albo dla ubóstwa swego nie są w możności leczenia się we własnych mieszkaniach, albo też kuracyi szpitalnéj same żądać będą, bezwarunkowo do szpitali odsyłane były. Osoby zaś zamożniejsze i mające nad sobą opiekę rodzin, na ich własne lub rodziny żądanie, mogą być pozostawiane w mieszkaniu, lecz nie inaczéj, jak po złożeniu w ciągu 48 godzin od ukąszenia, najbliższéj Władzy lekarskiéj deklaracyi, podpisanéj przez Lekarza, który ma pokąsanego w kuracyi, iż nad nim opiekę i nadzór lekarski rozciągnie; tudzież, że w razie okazania się choćby najmniejszych oznak wodowstrętu, o tém najbliższéj Władzy lekarskiéj doniesie.

W praktyczném zastosowaniu przepis ten napotyka niejakie trudności; albowiem ubodzy mieszkańcy, mianowicie po wsiach, którzy nieszczęśliwym wypadkom pokąsania podlegli, bądź z powodu nieuzasadnionego wstrętu, bądź też z niewiadomości o grożącém im niebezpieczeństwie, i dla uniknienia strat z opuszczonego zarobku, opierają się stałemu leczeniu w szpitalach.

По этому поводу Правительственная Коммисія, согласно съ мнѣніемъ Медицинскаго Совѣта, разрѣшила, чтобы лицъ, укушенныхъ бѣшеными животными, или заподозрѣнныхъ въ водобоязни, не принуждать къ пребыванію въ больницѣ и, вмѣсто того, если укушенный не согласится на больничное леченіе и не представитъ подписки врача, обязывающагося лечить его на квартирѣ, немедленно отправлять такого больнаго для совершенія первоначальной перевязки къ ближайшему штатному или больничному врачу, къ которому впослѣдствіи онъ долженъ являться два раза въ недѣлю.

Такое леченіе, согласно § 107 изданныхъ Медицинскимъ Совѣтомъ въ 1845 г. правилъ о спасеніи лицъ, которымъ угрожаетъ скоропостижная смерть, не можетъ продолжаться менѣе двухъ мѣсяцевъ.

Правительственная Коммисія, увѣдомляя о семъ Губернское Правленіе, предписываетъ: дать соотвѣтственныя по сему предмету распоряженія полицейско-медицинскимъ властямъ, а также и вольнопрактикующимъ врачамъ, проживающимъ въ губерніи.

Варшава, 18 (30) Сентября 1864 года.

По порученію Главнаго Директора,

Главный Медицинскій Инспекторъ, (подписано) *Коханскій.*

№ 3,282/21,966.

Z tego to powodu, Kommissya Rządowa zgodnie z opinią przez Radę Lekarską wynurzoną, zadecydowała: aby osób pokąsanych przez zwierzęta wściekłe, lub o wściekliznę podejrzanych, nie przymuszać do pobytu w szpitalu, lecz natomiast, w razie niezgadzania się pokąsanego na kuracyę szpitalną i niezłożenia deklaracyi Lekarza, obowiązującego się do leczenia go w mieszkaniu, odstawiać niezwłocznie takiego pokąsanego, dla uskutecznienia pierwszego opatrunku, do najbliższego Lekarza rządowego lub szpitalnego, do którego następnie po dwa razy w tydzień zgłaszać się powinien.

Czas trwania takiego leczenia, stosownie do § 107-go wiadomości o ratowaniu osób nagłą utratą życia zagrożonych, przez Radę Lekarską w r. 1845 wydanych, nie może trwać krócéj niż miesięcy dwa.

Zawiadamiając o tém Rząd Gubernialny, Kommissya Rządowa poleca mu, aby wydał stosowne zarządzenia do Władz policyjno-lekarskich, jako też do Lekarzy wolno-praktykujących, w gubernii zamieszkałych.

w Warszawie, dnia 18 (30) Września 1864 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,

Inspektor Główny Służby Cywilno-Lekarskiéj

(podpisano) *Kochański.*

N⁰ 3,282/21,966.

№ 34.

Распоряженіе, указывающее, какими мѣрами слѣдуетъ предотвратить развитіе холеры.

(21 Декабря (2 Января) 1865/6 года.)

Въ N Частный Попечительный Совѣтъ.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Вслѣдствіе появившейся нынѣ холеры въ разныхъ мѣстностяхъ Европы, здѣшнее Правительство въ предотвращеніе развитія этой болѣзни постановило принять мѣры, которыя были принимаемы уже въ 1852/3 годахъ, съ слѣдующими измѣненіями:

что въ постоянныхъ больницахъ не должны быть устраиваемы холерныя отдѣленія для подвергшихся холерическимъ припадкамъ внѣ больницы; исключеніе допускается въ такомъ только случаѣ, если при постоянной больницѣ находится совершенно уединенное строеніе, въ отдаленіи отъ палатъ съ больными, и

что особенное вниманіе и заботливость должны быть обращены на то, чтобы въ такихъ мѣстностяхъ, въ коихъ свирѣпствуетъ холера, производима была дезинфекція холерныхъ испражненій и вообще дезинфекція отхожихъ мѣстъ въ цѣломъ городѣ.

Для дезинфекціи холерныхъ испражненій слѣдуетъ употреблять желѣзный купоросъ, полфунта коего достаточно на одного больнаго, на все время продолженія холерической болѣзни.

№ 34.

Rozporządzenie, wskazujące środki zapobieżenia szerzeniu się cholery.

(d. 21 Grudnia (2 Stycznia) 1865/6 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

Z powodu pojawienia się obecnie cholery w różnych stronach Europy, Rząd tutejszy postanowił przedsięwziąść środki, zapobiegające szerzeniu się téj choroby, jakie były przedsiębrane w latach 1852/3, z temi zmianami:

aby w stałych szpitalach nie urządzać oddziałów cholerycznych dla dotkniętych cholerą po za szpitalem; wyjątek dopuszczony być może w takim razie, jeżeli przy stałym szpitalu znajdzie się zupełnie oddzielna i odosobniona od sal chorych budowla;—i

aby szczególny wzgląd i troskliwość zwracać na to, iżby w miejscach istnienia cholery, dopełnianą była desinfekcya wyrzutów cholerycznych, i w ogólności desinfekcya kloak w całém mieście.

Do desinfekcyi wyrzutów cholerycznych użyty być ma koperwas żelaza, którego pół funta wystarcza na jednego chorego przez cały czas zostawania w cholerze.

Примѣромъ тому, какое количество купороса слѣдуетъ употреблять для дезинфекціи нечистотъ въ отхожихъ мѣстахъ, можетъ служить опытъ, сдѣланный въ Варшавской больницѣ Св. Лазаря, въ коей растворомъ съ одного фунта купороса (въ количествѣ полфунта купороса на два гарнца холодной воды) залито было отхожее мѣсто, вмѣщавшее въ себѣ въ то время 432 кубическіе фута нечистотъ, и, сверхъ того, облитъ былъ симъ же растворомъ полъ и сидѣнія, сильно просякшія мочью; въ полчаса зловоніе совершенно исчезло, запахъ же аммоніака уменьшился, на другой же и на третій день, то есть по истеченіи 48 часовъ послѣ произведеннаго опыта, не чувствовалось уже никакого дурнаго запаха.

Дезинфекцію отхожихъ мѣстъ, а также холерныхъ испражненій, въ гражданскихъ больницахъ и въ прочихъ благотворительныхъ заведеніяхъ, слѣдуетъ производить на счетъ институтскихъ суммъ.

Для свѣдѣнія присовокупляется, что пудъ желѣзнаго купороса стоитъ у продавцевъ аптекарскихъ матеріаловъ 1 р. 50 коп. или фунтъ $3^3/_4$ копѣекъ, въ прочихъ же лавкахъ продается по рыночнымъ цѣнамъ, то есть почти по $7^1/_2$ коп. за фунтъ, въ аптекахъ же стоитъ по таксѣ 10 копѣекъ.

Главный Совѣтъ предписываетъ Частному Попечительному Совѣту исполнять со всею строгостію вышеизложенное распоряженіе высшей власти, подъ опасеніемъ отвѣтственности за послѣдствія, которыя можетъ повлечь за собою небрежность въ примѣненіи указанныхъ мѣръ.

Варшава, 21 Декабря (2 Января) 1865/6 года.

И. д. Предсѣдателя, Генералъ-Лейтенантъ,

(подписано) *Рожновъ.*

№ 5,263.

Jakiéj ilości koperwasu wymaga desinfekcya nieczystości kloacznych, nastręcza stosunek próba w Warszawskim szpitalu S-go Łazarza dokonana; gdzie rozczynem z jednego funta koperwasu (w proporcyi pół funta na dwa garnce zimnéj wody) zalano kloakę, mieszczącą naówczas 432 stóp kubicznych nieczystości, a nadto polano tymże rozczynem podłogę i sedesa mocno nasiąknięte uryną; po upływie pół godziny, smrodliwa woń zupełnie znikła, a zapach amoniakowy zmniejszył się,— na drugi zaś dzień żadnego już nie było odoru, a także i trzeciego dnia, to jest po upływie 48 godzin od chwili próby.

W szpitalach cywilnych i innych zakładach dobroczynnych desinfekcya, tak kloak, jako też wyrzutów cholerycznych, ma być dopełnianą kosztem funduszów instytutowych.

Dla wiadomości objaśnia się, że pud żelaznego koperwasu kosztuje u materyalistów rs. 1 kop. 50, zatém za funt $3^3/_4$ kopiejek; w sklepach zaś innych przedaje się po cenie targowéj około $7^1/_2$ kop. za funt, a w aptekach podług taksy po 10 kopiejek.

Scisłe zastosowanie się do powyższego rozkazu wyższéj Władzy, Rada Główna poleca Radzie Szczegółowéj Opiekuńczéj, pod odpowiedzialnością za skutki, z zaniedbania zaleconych środków wyniknąć mogące.

w Warszawie, d. 21 Grudnia (2 Stycznia) 1865/6 r.

p. o. Prezesa, Generał-Lejtenant (podpisano) *Rożnow.*

Nº 5,263.

ГЛАВА IV.

О МЕДИЦИНСКОМЪ ПОСОБІИ ВЪ БОЛЬНИЦАХЪ.

№ 1.

Выписка изъ Высочайше утвержденнаго 18 Февраля (2 Марта) 1842 года Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.

РАЗДѢЛЪ II.

УСТРОЙСТВО И ВРАЧЕБНАЯ ПОЛИЦІЯ БОЛЬНИЦЪ.

Глава IV.

О медицинскомъ пособіи больнымъ.

§ 106.

(О лекаряхъ.)

Поданіе медицинскаго пособія въ больницахъ предоставляется лекарямъ, коихъ число опредѣляется числомъ больныхъ и родомъ болѣзней. Въ меньшихъ больницахъ достаточно одного только врача, съ названіемъ больничнаго лекаря. Въ большихъ же больницахъ полагается главный лекарь и потребное число ординаторовъ. Вообще на 100 больныхъ примѣрно полагать можно 1 врача.

TYTUŁ IV.

O POMOCY LEKARSKIÉJ W SZPITALACH.

№ 1.

Wyjątek z Najwyższéj zatwierdzonéj w dniu 18 Lutego (2 Marca) 1842 r. Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.

DZIAŁ II.

URZĄDZENIE I POLICYA LEKARSKA SZPITALI.

Rozdział IV.

O pomocy lekarskiéj w szpitalu.

§ 106.

(*O lekarzach szpitalnych.*)

Udzielanie pomocy lekarskiéj chorym w szpitalach powierza się Lekarzom, których liczba zastosowana będzie do liczby chorych i do rodzaju chorób. Przy każdym szpitalu mniejszym będzie tylko jeden Lekarz, z tytułem Lekarza szpitalnego. W szpitalach większych, jeden z Lekarzy mieć będzie tytuł naczelnego, inni ordynujących. Liczba Lekarzy w takich szpitalach zastosowana będzie do liczby chorych, licząc w przecięciu na 100 chorych jednego Lekarza.

§ 107.

(Продолженіе.)

Каждый изъ врачей, не исключая даже главнаго лекаря, долженъ имѣть свое отдѣленіе.

§ 108.

(Обязанности врачей въ отношеніи къ больнымъ.)

Больничные врачи больными должны заниматься усердно, по долгу званія и учиненной присяги.

§ 109.

(О больничныхъ фельдшерахъ.)

Для исполненія распоряженій лекаря, перевязки больныхъ и надзора за порядкомъ въ палатахъ, назначаются фельдшера. Число ихъ должно быть соразмѣрно числу больныхъ. Вообще на 50 больныхъ, примѣрно, полагать слѣдуетъ 1 фельдшера. Для обученія и содѣйтсвія при перевязкѣ больныхъ, могутъ быть принимаемы въ больницу и фельдшерскіе ученики, съ тѣмъ однакожъ, чтобы число ихъ не превышало числа фельдшеровъ.

§ 110.

(О мѣстномъ лекарѣ.)

Въ большихъ больницахъ, для постояннаго надзора за исполненіемъ правилъ больничной медицинской полиціи полагается мѣстный лекарь.

§ 107.

(Ciąg dalszy.)

Każdy z Lekarzy, nie wyjmując nawet Lekarza naczelnego, będzie miał własny oddział.

§ 108.

(Obowiązki Lekarzy szpitalnych względem chorych.)

Lekarze, których pieczy poruczěni są chorzy w szpitalach, zajmować się mają nimi troskliwie, jak to nakazują obowiązki powołania i wykonana przysięga.

§ 109.

(O felczerach szpitalnych.)

Do wykonywania poleceń Lekarzy, opatrywania chorych, tudzież do przestrzegania porządku na salach, przeznaczają się felczerowie. Liczba ich również zastosowaną będzie do liczby chorych. W przecięciu, 50 chorych liczyć można na jednego felczera. Mogą też być przyjmowani do szpitala dla nauki i pomocy przy opatrywaniu chorych, uczniowie felczerscy, których jednak liczba nie może przechodzić liczby felczerów.

§ 110.

(O Lekarzu miejscowym.)

W większych szpitalach, ustanowionym będzie Lekarz miejscowy, dla ciągłego nadzoru nad wykonywaniem przepisów policyi lekarskiéj szpitalnéj.

§ 111.

(О визитаціи больныхъ.)

Медицинское посѣщеніе больныхъ въ больницѣ начинается съ 8 часовъ утра. Посѣщеніе же вечеромъ производится лекаремъ по мѣрѣ надобности.

§ 112.

(О перевязкѣ больныхъ.)

Перевязка больныхъ въ хирургическомъ отдѣленіи производится во время посѣщенія лекаря.

§ 113.

(О скорбныхъ листахъ.)

Исторіи болѣзней и медицинскія средства записываются на латинскомъ языкѣ въ особыхъ, такъ называемыхъ скорбныхъ листахъ, по формѣ, помѣщенной подъ № 11. Листы сіи, по выписаніи больнаго изъ больницы, или послѣ его смерти, скрѣпленные подписью ординатора и главнаго лекаря, должны быть хранимы въ теченіе 3-хъ лѣтъ, а заслуживающіе особаго вниманія отсылаются Главному Медицинскому Инспектору.

§ 114.

(О назначеніи лекарствъ.)

Въ прописываніи лекарствъ лекари обязаны примѣняться къ правиламъ Фармакопеи, изданной для больницъ, и только въ необходимыхъ случаяхъ дозволяется имъ отъ нея уклоняться. То же самое разумѣется и о другихъ средствахъ, дороже обходящихся, напр. піявицахъ и. т. д.

§ 111.

(O wizycie lekarskiéj.)

Wizyta lekarska ma się rozpoczynać o godzinie 8 z rana. Wieczorne wizyty odbywane będą przez Lekarzy w miarę potrzeby.

§ 112.

(O opatrywaniu chorych.)

Opatrywanie chorych w wydziale chirurgicznym odbywać się ma podczas wizyty Lekarza.

§ 113.

(O kartach wizytowych.)

Historya choroby i użyte środki lekarskie zapisywane będą po łacinie w oddzielnych kartach wizytowych (podług wzoru N° 11), które, po wypisaniu chorego ze szpitala lub po jego śmierci, podpisane przez Lekarza ordynującego i naczelnego, mają być zachowane 3 lata; zasługujące zaś na szczególną uwagę, winny być przedstawiane Głównemu Inspektorowi służby zdrowia.

§ 114.

(O lekarstwach w szpitalu przepisywanych.)

W przepisywaniu lekarstw stosować się winni Lekarze do przepisów farmakopei szpitalnéj, i tylko w razie koniecznéj potrzeby odstąpić od niéj wolno. Toż samo stosuje się do użycia innych środków, koszt znaczniejszy pociągających, jako to: pijawek i t. p.

§ 115.

(Продолженіе.)

Никакія медицинскія средства не могутъ быть употреблены безъ предписанія лекаря.

§ 116.

(О лекарскихъ совѣщаніяхъ.)

Въ болѣе трудныхъ и сложныхъ болѣзняхъ, лекари должны совѣщаться между собою; равно опредѣленіе необходимости и образа производства хирургической операціи должно быть также предпринимаемо не иначе, какъ по медицинскому совѣщанію.

Медицинскія совѣщанія при постеляхъ больныхъ производятся на латинскомъ языкѣ; результаты ихъ отмѣчаются въ скорбномъ листѣ словами: „ex consilio.“

§ 117.

(О производствѣ операцій.)

Хирургическія операціи не могутъ быть предпринимаемы безъ согласія больныхъ, исключая случаи, когда они лишены присутствія ума. Операціи на дѣтяхъ могутъ быть производимы, при важности оныхъ, съ дозволенія родителей или опекуновъ.

§ 118.

(О лекарствахъ вообще.)

Лекарства должны быть потребнаго качества. Воспрещается употреблять вещества низшаго сорта, хотябы отъ того могло произойти какое либо сбереженіе.

§ 115.

(Ciąg dalszy.)

Żadne środki lekarskie, bez przepisu Lekarza użytemi być nie mogą.

§ 116.

(O naradach lekarskich.)

W przypadkach trudniejszych i zawikłanych, tudzież, gdy idzie o decyzyę co do potrzeby uskutecznienia operacyi chirurgicznéj i sposobu jéj wykonania, Lekarze szpitalni powinni naradzać się z sobą.

Narady lekarskie przy łóżku chorych odbywać się mają w języku łacińskim, a wypadek ich zapisany zostanie na karcie wizytowéj, z adnotacyą: ex consilio.

§ 117.

(O przedsiębraniu operacyj chirurgicznych.)

Operacye chirurgiczne, bez zezwolenia chorych, nie mają być przedsiębrane, wyjąwszy przypadki, w których chory nie jest przytomny na umyśle. Operacye na dzieciach mają być wykonywane, w razie ich ważności, z dozwolenia rodziców lub opiekunów.

§ 118.

(O doborze lekarstw.)

Lekarstwa mają być w jak najlepszych gatunkach. Zabrania się użycia artykułów podlejszego gatunku, choćby ztąd wynikła jaka oszczędność.

§ 119.

(О приготовленіи лекарствъ.)

Лекарства приготовляются или въ больничныхъ аптекахъ, ежели таковыя устроены при больницахъ, или же въ вольныхъ. Больничныя аптеки могутъ быть двоякаго рода, т. е.: а) устроенныя совершенно такъ, какъ и всѣ прочія аптеки, въ такомъ случаѣ предназачаются онѣ не только къ приготовленію лекарствъ, но и къ составленію препаратовъ; такою аптекою долженъ управлять удостоенный аптекарь или провизоръ; или же б) больничная аптека можетъ служить къ одному только отпуску лекарствъ, препараты же и сырыя вещества получаются изъ другой аптеки; въ такой аптекѣ можетъ исполнять всѣ дѣйствія аптекарскій помощникъ (гезель), но ни въ какомъ случаѣ не должно поручать сего лицу, не имѣющему достаточныхъ къ тому познаній.

§ 120.

(О подручной аптекѣ въ отдѣленіяхъ.)

При каждомъ отдѣленіи учреждается подъ надзоромъ фельдшера отдѣленія подручная аптека, въ которой должны находиться средства, небходимыя при перевязкѣ больныхъ, для приведенія въ чувство и поданія помощи во внезапныхъ случаяхъ.

§ 121.

(О перевязочныхъ припасахъ.)

Все предназначаемое для перевязки больныхъ должно быть доброкачественно, въ особенности же корпія. Строго воспрещается употреблять корпію вымытую, или бывшую уже въ употребленіи.

§ 119.

(O przyrządzaniu lekarstw.)

Lekarstwa przyrządzane będą, albo w aptekach szpitalnych, gdy takowe przy szpitalach są ustanowione, albo w aptekach prywatnych. Apteki szpitalne mogą być dwojakiego rodzaju: Lub takowa będzie urządzoną zupełnie na sposób wszystkich prywatnych aptek i ma służyć, nietylko do expedyowania lekarstw, ale razem i do wyrabiania preparatów; taką apteką zarządzać winien aptekarz lub prowizor kwalifikowany. Lub apteka szpitalna będzie tylko służyć do samego expedyowania lekarstw, a preparata i artykuły surowe, brane będą z innéj apteki; czynność w takiéj aptece załatwiać może pomocnik aptekarski; w żadnym jednak przypadku nie może być czynność takowa poruczona osobie, nieposiadającéj odpowiedniego usposobienia.

§ 120.

(O podręcznéj apteczce.)

Przy każdym oddziale będzie, pod zawiadywaniem felczera, oddzielna podręczna apteczka, w któréj znajdować się będą środki, potrzebne do opatrywania chorych, tudzież do cucenia i udzielania ratunku w nagłych przypadkach.

§ 121.

(O przedmiotach potrzebnych do opatrywania chorych.)

Wszystko, cokolwiek ma być użyte do opatrywania chorych, powinno być jak najlepsze; przedewszystkiém zaś szczególną baczność zwracać należy na dobroć szarpi. Surowo zabrania się używania szarpi pranéj, lub już używanéj do opatrywania.

§ 122.

(О комнатѣ для приходящихъ больныхъ.)

При большихъ больницахъ, кромѣ сифилитическихъ, должны быть учреждены такъ называемыя ambulatoria, т. е. палаты, въ которыхъ медицинское пособіе и совѣты будутъ безвозмездно даваемы приходящимъ больнымъ. По мѣрѣ возможности, бѣднымъ изъ нихъ отпускаются безплатно лекарства, корпія и повязки.

§ 122.

(*O salach dla chorych przychodnich.*)

Przy szpitalach większych, oprócz wenerycznych, ustanowione będą tak nazywane ambulatoria, to jest sale, w których lekarska pomoc i rada udzielane będą bezpłatnie chorym przychodnim. W miarę możności, ubogim chorym dawane będą bezpłatne lekarstwa, szarpie i opaski.

Приложеніе къ № 1-му.

Форма № 11.

ИСТОРІЯ БОЛѢЗНИ.

<table>
<tr><td colspan="5">Имя и фамилія, лѣта, сословіе, время поступленія въ больницу . . . .</td></tr>
<tr><td colspan="5">Родъ болѣзни . . . . . .
Время начала болѣзни . . . . . .</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Число.</td><td rowspan="2">Ходъ болѣзни.</td><td colspan="2">Леченіе.</td><td rowspan="2">Порція.</td></tr>
<tr><td>Рецепты въ Аптеку.</td><td>Предписаніе фельдшеру.</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

Вѣрно: Министръ Статсъ-Секретарь Царства Польскаго,
(подписано) *Иг. Туркуллъ.*

Annex do N⁰ 1-go.

Wzór N⁰ *11.*

HISTORYA CHOROBY.

Imię i nazwisko chorego, wiek, stan, data przybycia do szpitala......				
Rodzaj choroby........ Jak dawno trwa.......				
Data.	Przebieg choroby.	Leczenie.		Dyeta.
		Przepis dla apteki.	Przepis dla felczera.	

Zgodno: Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego
(podpisano) *Ig. Turkułł.*

№ 2.

Распоряженіе, указывающее, въ какихъ случаяхъ должны быть употребляемы пьявицы и кровососные рожки для пусканія крови больнымъ.

(27 Іюня (9 Іюля) 1855 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Врачебный Совѣтъ, по разсмотрѣніи замѣчаній относительно большихъ расходовъ, въ которые обходится леченіе арестантовъ въ тюрьмахъ, происходящихъ отъ того, что врачи прописываютъ больнымъ арестантамъ приставленіе пьявицъ даже въ тѣхъ случаяхъ, въ коихъ можно было бы употребить съ пользою для больнаго рожки, опредѣлилъ: въ видахъ заведенія экономіи, предписать тюремнымъ врачамъ, чтобы во всѣхъ болѣзняхъ, для излеченія которыхъ окажется необходимымъ мѣстное кровопусканіе, употребляемы ими были кровососные рожки, за исключеніемъ слѣдующихъ болѣзней, въ которыхъ могутъ быть употреблены пьявицы:

1) въ воспаленіи мозга и мозговыхъ оболочекъ (meningitis et encephalitis) къ ноздревымъ отверстіямъ ставить не болѣе, какъ по двѣ пьявицы въ каждомъ отверстіи;

2) въ сильной головной боли и головокруженіи отъ наплыва крови къ мозгу (cephalaea et vertigo congestiva) не болѣе, какъ по двѣ въ каждомъ ноздревомъ отверстіи;

3) въ тифѣ съ сильнымъ пораженіемъ мозга (typhus ce-

№ 2.

Rozporządzenie, wskazujące, w jakich razach pijawki i bańki nacinane, do odciągania krwi chorym, używanémi być mają.

(d. 27 Czerwca (9 Lipca) 1855 r.)

do
Rady Szczególowéj Opiekuńczéj N.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

Rada Lekarska, po rozpoznaniu uwag poczynionych nad zbyt wielkim kosztem kuracyi więzień, wynikającym z tego powodu, iż Lekarze ordynują dla chorych aresztantów stawianie pijawek, nawet w tych razach, gdzie bańki korzystnie użytemi być mogą, wynurzyła zdanie: aby celem zaprowadzenia oszczędności, polecić Lekarzom więziennym używanie baniek nacinanych we wszystkich przypadkach chorób, w których leczenie miejscowém odciąganiem krwi okaże się potrzebném, z wyjątkiem następujących chorób, w których pijawki mogą być użyte:

1) w zapaleniu błon mózgowych i mózgu (meningitis et encephalitis), do otworów zewnętrznych nosa, najwięcéj po dwie do każdego otworu;

2) w gwałtownym bólu i zawrocie głowy, od napływu krwi do mózgu, (cephalaea et vertigo congestiva), najwięcéj po dwie do każdego otworu nosa;

3) w tyfusie, z mocném zajęciem mózgu, (typhus cerebra-

rebralis), по одной или по двѣ пьявицы съ каждой стороны носоваго хряща;

4) въ сильномъ воспаленіи гортани (laryngitis);

5) въ воспаленіи мочеваго пузыря (cistitis);

6) въ воспаленіи выдающейся впередъ железы (prostatitis).

Однако правила эти не могутъ быть примѣняемы къ дѣтямъ, имѣющимъ менѣе шести лѣтъ, которымъ во всѣхъ воспалительныхъ болѣзняхъ, требующихъ кровопусканія, должны быть приставляемы пьявицы въ соотвѣтственномъ количествѣ.

При томъ Врачебный Совѣтъ счелъ нужнымъ предварить, чтобы при утвержденіи счетовъ издержкамъ на леченіе больныхъ, вознагражденіе за пьявицы признаваемо было въ такомъ только случаѣ, если необходимость употребленія оныхъ будетъ достаточно оправдана и подкрѣплена скорбнымъ листомъ, приложеннымъ къ разсчетной вѣдомости, количество же приставленныхъ пьявицъ засвидѣтельствовано подписью врача и административнаго чиновника; въ противномъ же случаѣ расходъ на доставленныя пьявицы не долженъ быть принятъ въ уваженіе.

Главный Попечительный Совѣтъ, постановивъ принять вышеизложенное мнѣніе Врачебнаго Совѣта за правило, обязательное для всѣхъ больницъ, предписываетъ Попечительному Совѣту наблюсти, чтобы оно было впредь строго исполняемо больничными врачами.

Варшава, 27 Іюня (9 Іюля) 1855 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ,

(подписано) *А. Дмитріевъ.*

№ 1,344.

lis), po jednéj lub po dwie z każdéj strony do przegrody nosowéj;

4) w zapaleniu silném krtani (laryngitis);
5) w zapaleniu pęcherza moczowego, (cistitis);
6) w zapaleniu gruczołu wystającego (prostatitis).

Przepis jednak ten, nie może być zastosowany do dzieci mniéj niż sześć lat mających; im bowiem we wszystkich chorobach zapalnych, upuszczenia krwi wymagających, winny być stawiane pijawki w odpowiedniéj do potrzeby liczbie.

W końcu Rada Lekarska uważała stosowném zastrzedz, aby przy zatwierdzaniu rachunków kosztu leczenia chorych, przyznawane było wynagrodzenie za pijawki w tym tylko razie, jeżeli konieczność ich użycia dostatecznie usprawiedliwioną zostanie kartą wizytową, do likwidacyi dołączoną, a liczba przystawionych pijawek poświadczona podpisem Lekarza i urzędnika administracyjnego; w przeciwnym zaś razie wydatek za dostarczane pijawki nie powinien być przyjętym.

Rada Główna postanowiła powyższą opinię Rady Lekarskiéj przyjąć za przepis obowiązujący szpitale, i dla tego poleca Radzie Opiekuńczéj dopilnowanie, aby Lekarze szpitalni ściśle się do niéj na przyszłość stosowali.

w Warszawie, d. 27 Czerwca (9 Lipca) 1855 r.

Prezes, Tajny Radca, Senator (podpisano) *A. Dmitriew.*

N⁰ 1,344.

№ 3.

Распоряженіе, опредѣляющее порядокъ, въ какомъ должны быть представляемы отчеты и рапорты о венерическихъ больныхъ.

(11 (23) Іюля 1858 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Для полученія вѣрныхъ свѣдѣній, на сколько учрежденныя въ разныхъ мѣстностяхъ края больницы для венерическихъ больныхъ соотвѣтствуютъ предположенной цѣли, настоитъ необходимая надобность имѣть точные по сему предмету рапорты врачей.

Представляемые по настоящее время рапорты, весьма разнообразные по своей формѣ и составляемые иногда слишкомъ поверхностно и поспѣшно, не могли служить надежнымъ матеріаломъ для изготовленія общаго отчета о движеніи въ больницахъ этого рода больныхъ и о той пользѣ, какую приносятъ жителямъ края больничныя заведенія.

Главный Совѣтъ, признавая необходимымъ точнѣе опредѣлить основанія, на какихъ должны быть составляемы на будущее время означенные рапорты, поставляетъ больничнымъ врачамъ на видъ, чтобы, во вниманіе къ важности предмета, старались составлять отчеты о своихъ трудахъ въ больницахъ по леченію венерическихъ больныхъ такимъ образомъ, чтобы они состояли не изъ механически замѣщенныхъ

№ 3.

Rozporządzenie określające sposób, w jakim składane być mają sprawozdania i rapporta o chorych wenerycznych.

(d. 11 (23) Lipca 1858 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

Do osiągnięcia prawdziwéj wiadomości, o ile szpitale zaprowadzone dla wenerycznych po różnych miejscach kraju, odpowiadają zamierzonemu celowi, potrzeba dokładnych pod tym względem rapportów lekarskich okazuje się niezbędną.

Nadsyłane obecnie rapporta, nieujednostajnione pod względem formy, a niekiedy zbyt lekko i pospiesznie opisane, nie mogły być użyte jako materyały do wypracowania ógólnego rapportu o ruchu liczby tego rodzaju chorych w szpitalach i o ważności usług, jakie świadczą dla mieszkańców kraju instytuta szpitalne.

Rada Główna uznając potrzebę ściśléj określić sposób, w jaki pomienione rapporta na przyszłość składane być winny, obowiązuje Lekarzy szpitalnych, iżby przejęci ważnością przedmiotu, zdania sprawy z prac swoich podejmowanych w szpitalach około kuracyi wenerycznych, redagować chcieli w ten sposób, aby sprawozdania te nie były mechaniczném tylko zapełnieniem przepisanych rubryk, lecz aby mieściły,

ими, установленныхъ графъ, но чтобы, кромѣ перечневаго сопоставленія цифръ, они заключали еще въ себѣ научные, зрѣло обдуманные взгляды, а равно наблюденія надъ важнѣйшими проявленіями болѣзни со сжатымъ и основательнымъ описаніемъ оныхъ.

Такимъ образомъ представится возможность почерпать изъ такихъ данныхъ точныя свѣдѣнія о томъ, гдѣ и какія именно слѣдуетъ придумать рѣшительныя средства для совершеннаго искорененія заразительной болѣзни, или какія должны быть приняты мѣры для устраненія причинъ, содѣйствующихъ распространенію болѣзни, и гдѣ заботливость начальства въ этомъ отношеніи можетъ быть уменьшена.

Имѣя все это въ виду, Главный Совѣтъ, въ дополненіе къ распоряженію своему отъ 17 (29) Сентября прошлаго года, за № 2,658, предписываетъ Частному Совѣту, чтобы къ годовымъ отчетамъ прилагаемъ былъ особый рапортъ о венерическихъ больныхъ, состоящій изъ двухъ частей:

1) одной перечневой, заключающей, по прилагаемому образцу, численное движеніе больныхъ, съ подраздѣленіями на:
   a) мужчинъ съ первоначальными болѣзнями,
   b) женщинъ съ первоначальными болѣзнями,
   c) мужчинъ съ послѣдующими болѣзнями,
   d) женщинъ съ послѣдующими болѣзнями,
   e) дѣтей и грудныхъ младенцевъ;
2) другой чисто ученой, состоящей:
   a) изъ перечневаго обзора общаго числа больныхъ, съ обозначеніемъ ихъ возраста, пола, состоянія, вѣроисповѣданія и рода болѣзни,
   b) изъ обработанныхъ научно и основательно, но сжатыхъ и категорическихъ замѣчаній о дѣйствительныхъ или вѣроятныхъ побудительныхъ причинахъ временнаго колебанія, распространенія или уменьшенія болѣзни,
   c) изъ выводовъ, основанныхъ на опытѣ и наблюденіяхъ, касательно общеупотребительныхъ способовъ

obok tabellarycznego zebrania, naukowy pogląd, dokładnie rozważony, tudzież spostrzeżenia nad główném i wypadkami treściwie i zasadniczo opisanémi.

Z takich materyałów będą mogły być czerpane dokładne informacye, gdzie i jakie należy obmyślić środki zaradcze, dla skuteczniejszego wytępienia zarazy, lub przedsięwzięcia działań dla uchylenia przyczyn, chorobę szerzących, a gdzie troskliwość pod tym względem zwolnioną być może.

To wszystko mając na względzie, Rada Główna w uzupełnieniu rozporządzenia swego z dnia 17 (29) Września r. z. N⁰ 2,658, poleca Radzie Szczegółowéj, iżby do sprawozdań rocznych, dołączała oddzielny rapport tyczący się wenerycznych, z dwóch części złożony:

1) jednéj tabellarycznéj, mieszczącéj, według załączonego wzoru, numeryczny stan ruchu liczby chorych, z rozszczególnieniem:
   a) mężczyzn z chorobami pierwotnémi,
   b) kobiet z chorobami pierwotnémi,
   c) mężczyzn z chorobami następnémi,
   d) kobiet z chorobami następnémi,
   e) dzieci i niemowląt;
2) drugiéj czysto naukowéj, składającéj się:
   a) z zebrania summarycznego liczby chorych z wyrażeniem ich wieku, płci, stanu, religii i rodzaju choroby;
   b) z uwag kategorycznie i treściwie ułożonych, naukowo i zasadniczo wypracowanych, dotyczących prawdziwych lub prawdopodobnych przyczyn powodowych chwilowéj oscylacyi, szerzenia się, lub zmniejszania choroby;
   c) z wniosków, wyprowadzonych z dostrzężeń na doświadczeniu opartych, pod względem użytego sposo-

лечения, или же применения въ чрезвычайныхъ случаяхъ особыхъ медицинскихъ средствъ.

Варшава, 11 (23) Іюля 1858 года.

Председатель, Тайный Советникъ, (подписано) *А. Дмитріевъ.*

N° 1,858.

№ 4.

Распоряженіе о предоставленіи Частнымъ Попечительнымъ Советамъ права на заключеніе условій на доставку въ больницы лекарствъ.

(14 (26) Марта 1862 года.)

N Частному Попечительному Совету.

Главный Попечительный Советъ Благотворительныхъ Заведеній.

Въ § 7-мъ больничнаго Устава 1842 года, между прочимъ, постановлено, чтобы заключаемые Частными Советами контракты на доставку для больницъ лекарствъ изъ частныхъ аптекъ были представляемы на утвержденіе Главнаго Попечительнаго Совета.

Главный Советъ, принимая въ соображеніе:

что въ изданной въ 1860 году новой дополнительной гошпитальной фармакопеѣ съ точностію определены условія и основанія для снабженія больницъ медицинскими средствами,

что въ 538-ой статьѣ больничнаго Устава сбавка, какую поставщики лекарствъ могутъ делать съ ценъ, положенныхъ по та-

bu leczenia w ogólności, lub też zastosowania pojedynczych środków lekarskich w szczególnych wypadkach.

w Warszawie, dnia 11 (23) Lipca 1858 r.

Prezes, Tajny Radca, Senator (podpisano) *A. Dmitriew.*

N⁰ 1,858.

№ 4.

Rozporządzenie, pozostawiające Radom Szczegółowym Opiekuńczym możność zawierania umów o dostawę lekarstw dla szpitali.

(d. 14 (26) Marca 1862 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

W § 7-m Ustawy szpitalnéj z roku 1842, zastrzeżoném między innemi zostało, iżby kontrakty o dostawę lekarstw z prywatnych aptek do szpitali przez Rady Szczegółowe zawierane, przedstawiane były do zatwierdzenia Rady Głównéj.

Rada Główna zważywszy:

że przez wydanie w roku 1860 nowéj udokładnionéj farmakopei szpitalnéj, określone zostały ścisłe warunki i zasady zaopatrywania szpitali w środki lekarskie,

że w art. 538-m Ustawy szpitalnéj oznaczoną jest wysokość procentu 25%, jaki dostawcy lekarstw odstępować mogą

рифу фармакопеи, означена на 25% со ста и что за тѣмъ увѣщеванiе ихъ къ уступкѣ таковаго процента можетъ зависѣть только отъ Попечительныхъ Совѣтовъ, постановилъ:

во избѣжанiе излишней переписки въ канцелярiи Главнаго Совѣта, на основанiи § 551-го больничнаго Устава, дозволяющаго для пользы службы дѣлать измѣненiя въ правилахъ, постановленныхъ этимъ Уставомъ, заключенiе контрактовъ на доставку лекарствъ для больницъ, примѣняясь къ точному смыслу больничной фармакопеи, возложить на обязанность Попечительныхъ Совѣтовъ, управляющихъ больницами.

О вышеизъясненномъ постановленiи, утвержденномъ Правительственною Коммисiею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, Главный Совѣтъ извѣщаетъ Попечительный Совѣтъ для свѣдѣнiя и руководства, съ тѣмъ, чтобы заключаемые имъ контракты на доставку лекарствъ прилагаемы были, для удостовѣренiя о дѣйствительности произведеннаго на этотъ предметъ расхода, къ годичнымъ денежнымъ отчетамъ.

Варшава, 14 (26) Марта 1862 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ, (подписано) *Я. Лащинскiй.*

Nº 1,895.

od cen taxą farmakopei ustanowionéj, a skłanianie ich do odstąpienia takowego procentu tylko od Rad Opiekuńczych zależéć może,— postanowiła:

w celu zmniejszenia korrespondencyi w biurze Rady Głównéj, na zasadzie § 551-go Ustawy szpitalnéj, dozwalającego zarządzenie zmian w przepisach téjże Ustawy dla dobra służby, pozostawić zawieranie umów o dostawę lekarstw do szpitali, w ścisłém zastosowaniu się do farmakopei szpitalnéj, attrybucyi Rad Opiekuńczych, zarządzających szpitalami.

O decyzyi powyższéj, która przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych zatwierdzoną została, Rada Główna zawiadamia Radę Opiekuńczą, dla zastosowania się, z zastrzeżeniem, aby zawierane przez siebie kontrakty o dostawę lekarstw, dołączała do rachunków rocznych, dla usprawiedliwienia wydatku, na ten przedmiot poniesionego.

w Warszawie, d. 14 (26) Marca 1862 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *J. Łaszczyński.*

N⁰ 1,895.

№ 5.

Распоряженіе, разрѣшающее описывать въ скорбныхъ листахъ ходъ болѣзни на польскомъ или латинскомъ языкѣ.

(12/24) Сентября 1862 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Въ § 113-мъ больничнаго Устава 1842 года, сказано: что свѣдѣнія о ходѣ болѣзни и употребленныя медицинскія средства въ больничныхъ отдѣленіяхъ, должны быть записываемы на латинскомъ языкѣ въ отдѣльные скорбные листы, которые по выбытіи больнаго изъ больницы или послѣ смерти его должны, за подписью ординатора и старшаго врача, храниться въ больницѣ въ теченіе трехъ лѣтъ; заслуживающіе же особаго вниманія должны быть представляемы Главному Медицинскому Инспектору.

Главный Совѣтъ, принимая въ соображеніе:

что, при новѣйшемъ направленіи образованія по медицинской части, высшее знаніе латинскаго языка не составляетъ необходимаго условія;

что указанный въ § 113-мъ порядокъ веденія скорбныхъ листовъ на латинскомъ языкѣ часто можетъ служить поводомъ къ тому, что эти листы ведутся во многихъ больницахъ не съ такою точностью и отчетливостью, какъ бы они могли быть написаны на польскомъ языкѣ;

№ 5.

Rozporządzenie, dozwalające opisywanią przebiegu choroby w kartach wizytowych w języku polskim lub łacińskim.

(d. 12 (24) Września 1862 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

§ 113-y Ustawy szpitalnéj z roku 1842 stanowi, że historya choroby i użyte środki lekarskie w oddziałach szpitalnych, mają być zapisywane w języku łacińskim w oddzielnych kartach wizytowych, które, po wypisaniu chorego ze szpitala lub po jego śmierci, podpisywane przez Lekarza ordynującego i naczelnego, mają być zachowane 3 lata; zasługujące zaś na szczególną uwagę, winny być przedstawiane Inspektorowi Głównemu służby zdrowia.

Rada Główna zważywszy:

że przy nowszym kierunku wykształcenia w zawodzie lekarskim, posiadanie wyższéj znajomości języka łacińskiego nie jest wymaganém;

że wskazany w wspomnionym § 113-m warunek prowadzenia kart wizytowych w języku łacińskim, często może być powodem, że karty te w wielu szpitalach nie są obecnie z taką dokładnością pisane, z jakąby mogły być w języku polskim;

что соблюденіе всевозможной точности въ составленіи скорбныхъ листовъ составляетъ важное и весьма желательное условіе,—

вслѣдствіе заключенія Главнаго Медицинскаго Инспектора, а также согласно съ мнѣніемъ Врачебнаго Совѣта, на основаніи § 551-го больничнаго Устава, дозволяющаго для пользы службы дѣлать измѣненія въ правилахъ того же Устава, постановилъ: дозволить описывать въ скорбныхъ листахъ ходъ болѣзни на польскомъ или латинскомъ языкѣ, по желанію и усмотрѣнію врачей ординаторовъ, съ тѣмъ однакожъ условіемъ, чтобы, для означенія рода болѣзни въ заглавіи, при помѣщеніи больнаго или при перемѣнѣ болѣзни, употребляема была латинская терминологія, а равно, чтобы врачъ, описывая по польски ходъ болѣзни, не употреблялъ выраженій, могущихъ безпокоить больнаго, или же описывалъ симптомы ея на какомъ нибудь другомъ языкѣ, непонятномъ для больнаго.

Попечительный Совѣтъ благоволитъ предписать всѣмъ больничнымъ врачамъ исполнять въ точности вышеизложенное постановленіе.

Варшава, 12 (24) Сентября 1862 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ, (подписано) *Я. Лащинскій.*

№ 3,508.

że dokładność w pisaniu kart wizytowych jest rzeczą ważną i bardzo pożądaną;

na wniosek Inspektora Głównego służby cywilno-lekarskiéj, oraz zgodnie z opinią Rady Lekarskiéj, na mocy paragrafu 551-go Ustawy szpitalnéj, dozwalającego zarządzenie zmian w przepisach téjże Ustawy dla dobra służby, postanowiła dozwolić pisania przebiegu choroby w kartach wizytowych w języku polskim lub łacińskim, podług woli i dogodności Lekarzy ordynujących, z tém wszakże zastrzeżeniem, aby rodzaj choroby w nagłówku przy umieszczeniu chorego, lub przy zmianie choroby, oznaczony był podług terminologii łacińskiéj, tudzież, ażeby Lekarz, piszący przebieg choroby po polsku, unikał wyrażeń mogących niepokoić chorego, lub téż określał je w jakim bądź innym języku niezrozumiałym dla chorego.

Wzywa Radę Opiekuńczą, o zobowiązanie Lekarzy szpitalnych do stosowania się do powyższéj decyzyi.

w Warszawie, dnia 12 (24) Września 1862 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *J. Łaszczyński.*

Nº 3,508.

№ 6.

Распоряженіе о выдачѣ по требованіямъ Судовъ или Врачебныхъ Управъ подлинныхъ скорбныхъ листовъ больныхъ, съ оставленіемъ при дѣлахъ Совѣта копіи съ оныхъ.

(19 Февраля (3 Марта) 1863 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Принимая въ уваженіе, что въ судебно-врачебныхъ дѣлахъ встрѣчается весьма часто необходимость удостовѣриться о ходѣ болѣзни и употребленныхъ медицинскихъ средствахъ, Главный Совѣтъ предписываетъ Попечительному Совѣту, чтобы на каждое востребованіе, какъ Судовъ, такъ и Врачебныхъ Управъ, были выдаваемы подлинные скорбные листы о больныхъ, находящихся на излеченіи въ подвѣдомственной ему больницѣ, и чтобы, въ такомъ случаѣ, были оставляемы при дѣлахъ больницы составленныя врачемъ копіи съ этихъ листовъ.

Варшава, 19 Февраля (3 Марта) 1863 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ

(подписано) *Я. Лащинскій.*

№ 624.

№ 6.

Rozporządzenie, aby na wezwanie Sądów lub Urzędów lekarskich wydawane były oryginalne karty wizytowe chorych, z pozostawieniem kopii.

(d. 19 Lutego (3 Marca) 1863 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

Z uwagi, że w sprawach sądowo-lekarskich zachodzi często konieczna potrzeba przekonania się o przebiegu choroby i użytych środkach lekarskich, Rada Główna wzywa Radę Opiekuńczą, iżby na każde żądanie, tak Sądów, jako też i Urzędów lekarskich, wydawała oryginalne karty wizytowe chorych, w szpitalu pod jéj opieką zostającym leczonych, i aby w takich razach szpital pozostawiał kopie tychże kart, przez Lekarza sporządzone.

w Warszawie, d. 19 Lutego (3 Marca) 1863 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *J. Łaszczyński.*

№ 624.

№ 7.

Распоряженіе о перемѣнѣ цѣнъ въ тарифѣ лекарствъ и въ тарифѣ больничной фармакопеи на 1864 годъ.

(25 Марта (6 Апрѣля) 1864 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Въ дополненіе къ предписанію отъ 14 (26) Февраля прошлаго года, за № 420, Главный Совѣтъ препровождаетъ при семъ въ Попечительный Совѣтъ, для надлежащаго руководства, составленные Врачебнымъ Совѣтомъ и утвержденные Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ:

одинъ экземпляръ измѣненныхъ цѣнъ по тарифу лекарствъ на 1864 годъ,

три экземпляра четвертаго прибавленія къ больничной фармакопеѣ, вмѣстѣ со введенными въ тарифѣ измѣненіями на 1864 годъ.

Варшава, 25 Марта (6 Апрѣля) 1864 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ, (подписано) *Лащинскій.*

№ 590.

№ 7.

Rozporządzenie, o zmianie cen w taxie lekarstw i taxie farmakopei szpitalnéj na rok 1864.

(d. 25 Marca (6 Kwietnia) 1864 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

W dalszym ciągu reskryptu swego z dnia 14 (26) Lutego r. z. N° 420, Rada Główna przesyła załącznie Radzie Opiekuńczéj, do stosownego użytku:

jeden exemplarz zmian cen w taxie lekarstw na r. 1864,

trzy exemplarze czwartego dodatku do farmakopei szpitalnéj, wraz ze zmianami w taxie farmakopei szpitalnéj na r. 1864,

które przez Radę Lekarską ułożone, a przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych zatwierdzone zostały.

w Warszawie, d. 25 Marca (6 Kwietnia) 1864 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *Łaszczyński*.

N° 590.

Приложеніе 1-е къ № 7-му.

Прибавленіе къ больничной фармакопеѣ, составленной Врачебнымъ Совѣтомъ Царства Польскаго и утвержденной Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.

Утверждая составленныя Врачебнымъ Совѣтомъ Царства измѣненія въ цѣнахъ по тарифу лекарствъ въ больничной фармакопеѣ, Коммисія предписываетъ сообразжаться съ оными со всею строгостію. Измѣненія эти при составленіи разсчетовъ за доставленныя лекарства возымѣютъ свою силу съ 20 Декабря (1 Января) 1863/4 года.

Варшава, 4 (16) Декабря 1863 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,

(подписано) *А. Островскій*.

1-y Annex do № 7-go.

Dodatek do farmakopei szpitalnéj, ułożonéj przez Radę Lekarską Królestwa Polskiego i zatwierdzonéj przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.

Ułożone przez Radę Lekarską Królestwa zmiany cen w taxie lekarstw farmakopei szpitalnéj zatwierdza, polecając ścisłe do takowych zastosowanie się. Zmiany te przy układaniu likwidacyj za dostarczone lekarstwa, obowiązują od dnia 20 Grudnia (1 Stycznia) 1863/4 roku.

w Warszawie, dnia 4 (16) Grudnia 1863 r.

Dyrektor Główny Prezydujący, (podpisano) *A. Ostrowski.*

Приложеніе 2-е къ № 7-му.

ИЗМѢНЕНІЯ ВЪ ЦѢНАХЪ
по тарифу лекарствъ больничной фармакопеи,
обязательныя на 1864 годъ.

Названіе лекарствъ.	Цѣна, существовавшая въ 1863 г.				Цѣна, положенная на 1864 г.			
	одного пріема	унціи	драхмы	грана	одного пріема	унціи	драхмы	грана
	Копѣйки серебромъ.							
Acidum nitricum crudum	—	3	½	—	—	4	¾	—
„ „ purum	—	8	1½	—	—	10	1¾	—
„ phosphoricum purum	—	30	5	—	—	32	5½	—
Ammonium chloratum (muriaticum)	—	12	2	—	—	15	2½	—
„ „ martiatum	—	18	3	—	—	22	3¾	—
„ „ venale pulv.	—	5	—	—	—	6	1	
Argentum nitricum fusum	—	—	50	1¼	—	—	60	1½
Asa foetida depurata	—	15	2½	—	—	18	3	—
Bismuthum nitricum praecipitatum	—	—	40	1	—	—	45	1¼
Boletus igniarius (chirurgorum)	—	12	2	—	—	18	3	—
Camphora	—	18	3	—	—	16	2¾	—
„ pulverata	—	27	4½	—	—	24	4	—
Collyrium ex argento nitrico forte } Ph. Nos.	32½	—	—	—	37½	—	—	—
„ „ „ mite } Ph. Nos.	11¼	—	—	—	12	—	—	—
Emplastrum cantharidum ordinarium	—	15	2½	—	—	17	3	—
„ „ perpetuum	—	9	1½	—	—	10	1¾	—
„ hydrargyri s. mercuriale	—	12	2	—	—	13½	2¼	—
„ lithargyri compositum s. gum.	—	10½	1¾	—	—	12	2	—
Flores malvae arboreae concisi	—	7½	—	—	—	9	1½	—
„ sambuci concisi	—	4½	¾	—	—	5½	1	—
„ „ gros. mod. pulv.	—	5½	1	—	—	7	1¼	—
„ tiliae cum bracteis concisi	—	4½	¾	—	—	5	1	—
Fomentum Schmuckeri Ph. Nos	—	¾	—	—	—	1	—	—
Hepar sulfuris liquidum ad balnea Ph. Nos.	—	1½	—	—	—	1¾	—	—
Hydrargyrum ammoniato-muriaticum	—	—	8	¼	—	—	9	¼
Kali nitricum crudum pulveratum	—	4	¾	—	—	7	1¼	—
„ „ depuratum pulveratum	—	6	1	—	—	9	1½	—
Liquor ammonii caustici	—	6	1	—	—	7	1¼	—

2-i Annex do № 7-go.

ZMIANY CEN
w taxie lekarstw farmakopei szpitalnéj, obowiązujące na rok 1864.

Nazwa lekarstw	Cena na r. 1863 była				Cena na r. 1864 ma być			
	dozy jednéj	uncyi	drachmy	grana	dozy jednéj	uncyi	drachmy	grana
	kopiejki srebrem							
Acidum nitricum crudum	—	3	½	—	—	4	¾	—
" " purum	—	8	1½	—	—	10	1¾	—
" phosphoricum purum	—	30	5	—	—	32	5½	—
Ammonium chloratum (muriaticum)	—	12	2	—	—	15	2½	—
" " martiatum	—	18	3	—	—	22	3¾	—
" " venale pulv.	—	5	—	—	—	6	1	
Argentum nitricum fusum	—	—	50	1¼	—	—	60	1½
Asa fœtida depurata	—	15	2½	—	—	18	3	—
Bismuthum nitricum præcipitatum	—	—	40	1	—	—	45	1¼
Boletus igniarius (chirurgorum)	—	12	2	—	—	18	3	—
Camphora	—	18	3	—	—	16	2¾	—
" pulverata	—	27	4½	—	—	24	4	—
Collyrium ex argento nitrico forte Ph. Nos.	32½	—	—	—	37½	—	—	—
" " " mite Ph. Nos.	11¼	—	—	—	12	—	—	—
Emplastrum cantharidum ordinarium	—	15	2½	—	—	17	3	—
" " perpetuum	—	9	1½	—	—	10	1¾	—
" hydrargyri s. mercuriale	—	12	2	—	—	13½	2¼	—
" lithargyri compositum s. gum.	—	10½	1¾	—	—	12	2	—
Flores malvæ arboreæ concisi	—	7½	—	—	—	9	1½	—
" sambuci concisi	—	4½	¾	—	—	5½	1	—
" " gros. mod. pulv.	—	5½	1	—	—	7	1¼	—
" tiliæ cum bracteis concisi	—	4½	¾	—	—	5	1	—
Fomentum Schmuckeri Ph. Nos	—	¾	—	—	—	1	—	—
Hepar sulfuris liquidum ad balnea Ph. Nos.	—	1½	—	—	—	1¾	—	—
Hydrargyrum ammoniato-muriaticum	—	—	8	¼	—	—	9	¼
Kali nitricum crudum pulveratum	—	4	¾	—	—	7	1¼	—
" " depuratum pulveratum	—	6	1	—	—	9	1½	—
Liquor ammonii caustici	—	6	1	—	—	7	1¼	—

Название лекарствъ	Цѣна, существовавшая въ 1863 г.				Цѣна, положенная на 1864 г.			
	одного пріема	унціи	драхмы	грана	одного пріема	унціи	драхмы	грана
	Копѣйки серебромъ							
Mixtura nitrosa	$14^1/_4$	—	—	—	$14^3/_4$	—	—	—
„ „ composita } Ph. Nos.	$14^3/_4$	—	—	—	$15^1/_4$	—	—	—
„ solvens } Ph. Nos.	$9^1/_2$	—	—	—	10	—	—	—
„ „ composita } Ph. Nos.	10	—	—	—	$10^1/_2$	—	—	—
Oleum nucistæ venale (balsamum nucistæ)	—	40	7	—	—	45	$7^1/_2$	—
„ terebinthinæ rectificatum (pro usu interno)	—	$17^1/_2$	3	—	—	21	$3^1/_2$	—
Radix ipecacuanhæ gros. mod. pulv.	—	$40^1/_2$	7	$^1/_4$	—	47	8	$^1/_4$
„ „ subtilissime pulv.	—	54	9	$^1/_4$	—	60	10	$^1/_4$
„ liquiritiæ concisa	—	3	$^1/_2$	—	—	$3^1/_2$	$^3/_4$	—
„ „ pulverata	—	—	1	—	—	7	$1^1/_4$	—
„ Senegæ contusa	—	$22^1/_2$	$3^3/_4$	—	—	30	5	—
„ „ pulverata	—	—	6	—	—	45	$7^1/_2$	—
Santoninum	—	—	75	—	—	—	94	$2^1/_2$
Semen anisi vulgaris	—	$2^1/_2$	—	—	—	3	$^1/_2$	—
„ „ „ pulveratum	—	4	$^3/_4$	—	—	$4^1/_2$	$^3/_4$	—
„ cinæ	—	$4^1/_2$	$^3/_4$	—	—	$5^1/_2$	1	—
„ „ pulveratum	—	6	1	—	—	$7^1/_2$	$1^1/_4$	—
Solutio argenti nitrici escharotica Ph. Nos.	$56^1/_4$	—	—	—	$66^1/_4$	—	—	—
Spiritus camphoratus Ph. Nos.	—	$4^1/_2$	—	—	—	4	$^3/_4$	—
Sulfur depuratum lotum	—	$4^1/_2$	1	—	—	$5^1/_2$	1	—
„ sublimatum venale (flores sulfuris)	—	2	$^1/_2$	—	—	$2^1/_2$	$^1/_2$	—
Terebinthina laricina s. veneta	—	$4^1/_2$	1	—	—	$5^1/_2$	1	—
Tinctura aromatica	—	17	3	—	—	$28^1/_2$	$4^3/_4$	—
„ „ acida	—	18	3	—	—	30	5	—
„ asæ fœtidæ	—	12	2	—	—	17	3	—
Unguentum basilicum	—	$5^1/_2$	1	—	—	6	1	—

Управляющій Аптекою долженъ, согласно этимъ измѣненіямъ, сдѣлать соотвѣтственныя поправки въ находящемся въ Аптекѣ экземплярѣ больничной фармакопеи.

Nazwa lekarstw	Cena na r. 1863 była				Cena na r. 1864 ma być			
	dozy jednéj	uncyi	drachmy	grana	dozy jednéj	uncyi	drachmy	grana
	kopiejki srebrem							
Mixtura nitrosa	14 1/4	—	—	—	14 3/4	—	—	—
„ „ composita } Ph. Nos.	14 3/4	—	—	—	15 1/4	—	—	—
„ solvens } Ph. Nos.	9 1/2	—	—	—	10	—	—	—
„ „ composita } Ph. Nos.	10	—	—	—	10 1/2	—	—	—
Oleum nucistæ venale (balsamum nucistæ)	—	40	7	—	—	45	7 1/2	—
„ terebinthinae rectificatum (pro usu interno)	—	17 1/2	3	—	—	21	3 1/2	—
Radix ipecacuanhæ gros. mod. pulv. . .	—	40 1/2	7	1/4	—	47	8	1/4
„ „ subtilissime pulv. . .	—	54	9	1/4	—	60	10	1/4
„ liquiritiæ concisa	—	3	1/2	—	—	3 1/2	3/4	—
„ „ pulverata	—	—	1	—	—	7	1 1/4	—
„ Senegæ contusa	—	22 1/2	3 3/4	—	—	30	5	—
„ „ pulverata	—	—	6	—	—	45	7 1/2	—
Santoninum	—	—	75	2	—	—	94	2 1/2
Semen anisi vulgaris	—	2 1/2	—	—	—	3	1/2	—
„ „ pulveratum	—	4	3/4	—	—	4 1/2	3/4	—
„ cinæ	—	4 1/2	3/4	—	—	5 1/2	1	—
„ „ pulveratum	—	6	1	—	—	7 1/2	1 1/4	—
Solutio argenti nitrici escharotica Ph. Nos.	56 1/4	—	—	—	66 1/4	—	—	—
Spiritus camphoratus Ph. Nos.	—	4 1/2	—	—	—	4	3/4	—
Sulfur depuratum lotum	—	4 1/2	1	—	—	5 1/2	1	—
„ sublimatum venale (flores sulfuris) .	—	2	1/2	—	—	2 1/2	1/2	—
Terebinthina laricina s. veneta.	—	4 1/2	1	—	—	5 1/2	1	—
Tinctura aromatica	—	17	3	—	—	28 1/2	4 3/4	—
„ „ acida	—	18	3	—	—	30	5	—
„ asæ fœtidæ	—	12	2	—	—	17	3	—
Unguentum basilicum	—	5 1/2	1	—	—	6	1	—

Podług tych zmian zarządzający apteką winien porobić odpowiednie poprawki w posiadanym w aptece exemplarzu farmakopei szpitalnéj.

ГЛАВА V.

О НАДЗОРѢ ЗА БОЛЬНЫМИ, ПРОГУЛКАХЪ, ОБЯЗАННОСТЯХЪ ВО ВРЕМЯ НАХОЖДЕНІЯ ВЪ БОЛЬНИЦѢ И О ПОСѢТИТЕЛЯХЪ.

№ 1.

Выписка изъ Высочайше утвержденнаго 18 Февраля (2 Марта) 1842 года Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.

РАЗДѢЛЪ II.

УСТРОЙСТВО И ВРАЧЕБНАЯ ПОЛИЦІЯ БОЛЬНИЦЪ.

Глава VIII.

О надзорѣ за больными, прогулкахъ, обязанностяхъ во время нахожденія въ больницѣ и о посѣтителяхъ.

§ 168.

(*Общее правило по надзору за больными.*)

Попечительный Совѣтъ обязанъ внутреннюю службу въ палатахъ привести въ такой порядокъ, чтобы больные никогда, ни днемъ, ни ночью, не оставались безъ должнаго надзора и пособія, и наблюдать за точнымъ исполненіемъ всѣхъ изданныхъ по сему предмету медико-полицейскихъ правилъ и инструкцій, какъ на счетъ доставленія больному лекарствъ и пищи, такъ и всякаго другаго пособія и прислуги.

TYTUŁ V.

O NADZORZE NAD CHORYMI, O PRZECHADZKACH I ZACHOWANIU SIĘ CHORYCH PODCZAS POBYTU W SZPITALU, TUDZIEŻ O OSOBACH ICH ODWIEDZAJĄCYCH.

№ 1.

Wyjątek z Najwyżéj zatwierdzonéj w dniu 18 Lutego (2 Marca) 1842 r. Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.

DZIAŁ II.

URZĄDZENIE I POLICYA LEKARSKA SZPITALI.

Rozdział VIII.

O nadzorze nad chorymi, o przechadzkach i zachowaniu się chorych podczas pobytu w szpitalu, tudzież o osobach ich odwiedzających.

§ 168.

(Ogólne prawidła co do nadzoru nad chorymi.)

Rada Opiekuńcza winna urządzić służbę wewnętrzną w salach tak, aby chorzy nigdy, ani dniem, ani nocą bez dozoru i potrzebnéj pomocy nie zostawali i czuwać nad tém, aby ściśle wykonywane były wszelkie lekarsko-policyjne przepisy, tak co do dawania chorym lekarstw i pokarmów, jakoteż co do innéj pomocy i usługi.

§ 169.

(О прогулкахъ больныхъ.)

Больные и выздоравливающіе могутъ, съ дозволенія лекаря, прогуливаться, или въ назначенной для того нарочно палатѣ, или на открытомъ воздухѣ.

§ 170.

(Продолженіе.)

Выходя на открытый воздухъ, они должны быть одѣты сообразно времени дня и года; мужчины всегда предъ выходомъ должны надѣвать подштанники. Смотря по надобности, къ обыкновенному платью больныхъ добавляется фуфайка и шейный платокъ; одержимые же глазными болѣзнями и вообще чувствительные къ вліянію свѣта надѣваютъ зонтики или фуражки съ козырьками.

§ 171.

(Продолженіе.)

Больные и выздоравливающіе разнаго пола, должны имѣть особыя мѣста для прогулки; а если это невозможно, то прогулка для нихъ назначается въ разные часы.

§ 172.

(Продолженіе.)

Больные во время прогулки не должны быть оставляемы безъ надзора.

§ 173.

(О обязанностяхъ больныхъ во время пребыванія въ больницѣ.)

Больной долженъ повиноваться лекарю, исполнять его предписанія; операціи однакожъ могутъ быть предпринима-

§ 169.

(O przechadzkach dozwolonych chorym.)

Chorzy i rekonwalescenci, za dozwoleniem Lekarza, używać mogą przechadzki, czy to w oddzielnie do tego przeznaczonéj sali, czy na otwartém powietrzu.

§ 170.

(Ciąg dalszy.)

Chorzy i rekonwalescenci, wychodzący na otwarte powietrze, powinni mieć ubiór zastosowany do pory dnia i roku, mężczyzni mają włożyć koniecznie gatki; nadto stosownie do potrzeby, do takowego ubioru dodawany ma być kaftanik i chustka na szyję; dla chorych zaś na oczy, lub draźliwych na wpływ światła, umbrelki lub kaszkiety z daszkami.

§ 171.

(Ciąg dalszy.)

Chorzy i rekonwalescenci płci różnéj mają mieć oddzielne miejsce do przechadzki; jeżeli zaś łokalność tego nie dozwala, przechadzka ma się odbywać w osobnych godzinach.

§ 172.

(Ciąg dalszy.)

Chorzy podczas przechadzki nie mają być zostawieni bez dozoru.

§ 173.

(O zachowywaniu się chorych w szpitalu.)

Chory powinien być posłuszny Lekarzowi i stosować się do jego poleceń. Operacye jednak bez jego zezwolenia przed-

емы не иначе, какъ съ его согласія. Онъ долженъ также слушаться фельдшера по отдѣленію, или дежурнаго и лицъ, которымъ предоставленъ присмотръ за больными.

§ 174.

(Продолженіе.)

Въ палатѣ больные должны вести себя тихо и смирно; всякаго рода споры, брань, употребленіе неприличныхъ или оскорбительныхъ выраженій, крикъ, пѣсни, слишкомъ громкіе разговоры, свистъ, игра на инструментахъ и т. п. строжайше воспрещаются.

§ 175.

(Продолженіе.)

Не дозволяется больнымъ сходиться въ большомъ числѣ около одной кровати, курить трубку, играть на деньги въ карты или другую какую либо игру.

§ 176.

(Продолженіе.)

Чтеніе книгъ дозволяется, буде, по особымъ причинамъ, лекарь того не воспретитъ.

§ 177.

(Продолженіе.)

Больному не позволяется ложиться на другую кровать, кромѣ той, которая для него назначена, тѣмъ болѣе ложиться возлѣ другаго больнаго. Прежде чѣмъ ляжетъ въ постель, больной обязанъ снять халатъ, туфли и подштанники.

siębrane nie będą. Winien także być uległym felczerowi oddziałowemu lub dyżurnemu i osobom, którym dozór nad chorymi jest poruczony.

§ 174.

(Ciąg dalszy.)

Na sali chorzy zachowywać się winni spokojnie i cicho, wszelkie kłótnie, swary, używanie wyrazów nieprzystojnych lub obelżywych, krzyki, śpiewy, głośne zbyt rozmowy, gwizdanie, granie na instrumentach i t. p. jak najmocniéj zabraniają się.

§ 175.

(Ciąg dalszy.)

Nie wolno chorym skupiać się w większéj liczbie przy jedném łóżku, palić fajek, grać w karty na pieniądze lub w inne jakie gry.

§ 176.

(Ciąg dalszy.)

Czytanie książek dozwala się; chyba ze szczególnych powodów Lekarz to zabroni.

§ 177.

(Ciąg dalszy.)

Nie wolno choremu kłaść się na łóżku inném, a nie na tém, które dla niego przeznaczone zostało; tém bardziéj zaś nie wolno kłaść się obok innego chorego. Nie wolno także kłaść się do łóżka w szlafroku, pantoflach i gatkach.

§ 178.

(Продолженіе.)

Больные не должны прогуливаться безъ дозволенія лекаря; во время прогулки не позволяется имъ ложиться на траву или землю. Равно безъ особаго разрѣшенія нельзя изъ одного отдѣленія входить въ другое.

§ 179.

(Продолженіе.)

Больные обязаны содержать въ величайшей опрятности мебель, постель и одежду; вообще не дѣлать ничего такого, что могло бы произвесть неопрятность, какъ самыхъ палатъ, такъ корридоровъ и даже отхожихъ мѣстъ.

§ 180.

(Продолженіе.)

Около самихъ себя должны они также соблюдать опрятность; почему, ежели силы позволяютъ, должны ежедневно умываться, причесываться и не дѣлать препятствій къ стрижкѣ волосъ и бритью бороды.

§ 181.

(Продолженіе.)

Больные не должны упорствовать въ удержаніи при себѣ какой либо части своего платья.

§ 182.

(Продолженіе.)

Не позволяется имъ имѣть при себѣ денегъ; ни же требовать отъ служителей доставлять что нибудь для нихъ воспрещенное.

§ 178.

(Ciąg dalszy.)

Bez zezwolenia Lekarza, nie wolno jest wychodzić na przechadzkę, a używającym jéj nie wolno kłaść się na trawnikach lub na ziemi. Również z oddziału jednego do drugiego wychodzić nie wolno, bez wyraźnego pozwolenia.

§ 179.

(Ciąg dalszy.)

Chorzy obowiązani są zachowywać największą czystość w sprzętach, pościeli i odzieży; nie dopuszczać się niczego, co by mogło przyczynić się do nieochędóstwa, tak samych sal jako też korytarzów, a nawet i kloak.

§ 180.

(Ciąg dalszy.)

Około siebie samych chorzy dbać mają także o ochędóstwo; jeżeli więc siły dozwalają, powinni codzień się umyć i uczesać, tudzież nie wzbraniać ostrzyżenia sobie włosów i ogolenia brody.

§ 181.

(Ciąg dalszy.)

Chorzy nie powinni upierać się o zatrzymanie przy sobie jakiéj części własnéj odzieży.

§ 182.

(Ciąg dalszy.)

Nie wolno chorym mieć pieniędzy przy sobie, ani żądać od posługaczy, aby im cokolwiek z tego, co nie jest dozwoloném, dostarczali.

§ 183.

(*Продолженіе.*)

Къ посѣтителямъ больницы больные не должны приставать съ просьбою о подаяніи; не дозволяется имъ принимать даже добровольныхъ приношеній; а всякое пожертвованіе для больнаго, должно быть немедленно передано больничному управленію, для храненія до выписки его изъ больницы, или для употребленія съ разрѣшенія лекаря.

§ 184.

(*Продолженіе.*)

Вообще больные должны примѣняться къ заведенному въ больницѣ порядку. На случай, еслибы считали себя обиженными, или не получали имъ слѣдующаго, должны сказать о томъ откровенно лекарю; а еслибъ и это не подѣйствовало, то объяснить дѣло Попечителю больницы.

§ 185.

(*Продолженіе.*)

Больнымъ, неприлично себя ведущимъ, дѣлаются замѣчанія присматривающими за отдѣленіями лицами, или лекаремъ. Сверхъ того, лекарь можетъ наказывать неповинующихся больныхъ назначеніемъ строгой діэты. Если это не подѣйствуетъ, или проступки будутъ важны, то старшій лекарь представляетъ о томъ на засѣданіи Попечительнаго Совѣта, въ случаяхъ же, не терпящихъ отлагательства, Предсѣдательствующему Попечителю, и по ихъ усмотрѣнію больной можетъ быть наказанъ исключеніемъ изъ больницы. Съ больными, лишенными ума надлежитъ поступать по особымъ правиламъ.

§ 183.

(Ciąg dalszy.)

Osobom zwiedzającym szpital, nie powinni chorzy uprzykrzać się o jaki bądź datek, ani też wolno im cokolwiek przyjmować. Udzielone zaś z dobrowolnéj ofiary wsparcie choremu w szpitalu, oddane ma być natychmiast administracyi szpitala dla przechowania, aż do czasu wypisania chorego ze szpitala, lub dla użycia za upoważnieniem Lekarza.

§ 184.

(Ciąg dalszy.)

W ogólności chorzy powinni stosować się do przyjętego porządku w szpitalu. W razie zaś, gdyby się za skrzywdzonych mieli lub nie otrzymywali tego co powinni, opowiedzieć mają otwarcie przed Lekarzem, a jeśli to skutku nie przyniesie, mogą rzecz przedstawić Opiekunowi szpitala.

§ 185.

(Ciąg dalszy.)

Chorzy niestosownie zachowujący się, napomnieni będą przez osoby mające dozór nad oddziałem lub przez Lekarza. Nadto Lekarz może karać chorych niesfornych naznaczeniem ścisłéj dyety. Gdy to skutkować nie będzie, lub wykroczenie będzie większéj wagi, okoliczność cała przedstawioną zostanie przez naczelnego Lekarza Radzie Szczegółowéj Opiekuńczéj, lub, gdy rzecz nie cierpi zwłoki, Opiekunowi Prezydującemu, a stosownie do ich uznania, chory ukarany być może usunięciem ze szpitala. Z chorymi obłąkanymi, ma się postępować podług oddzielnych prawideł.

§ 186.

(О посѣщеніи больныхъ.)

Посѣщеніе больныхъ родственниками или знакомыми дозволяется только въ извѣстные дни и часы; исключеніе изъ этого правила можетъ быть допускаемо только въ необыкновенныхъ случаяхъ, въ особенности ежели больной сильно заболѣлъ, или находится при смерти.

§ 187.

(Правила для посѣтителей.)

Посѣщающій долженъ зайти въ больничную канцелярію, гдѣ получитъ билетъ съ показаніемъ лица, которое хочетъ видѣть. По сему билету онъ будетъ впущенъ только въ подлежащую палату.

§ 188.

(Продолженіе.)

Посѣщающіе должны соблюдать тишину и ни въ чемъ не нарушать больничнаго порядка; въ противномъ случаѣ принуждены будутъ выйти изъ больницы, чему подвергнутся они и тогда, когда станутъ подговаривать больныхъ къ неповиновенію приказаніямъ лекаря, или устранять ихъ отъ операцій, либо осуждать образъ леченія и т. п.

§ 189.

(Продолженіе.)

Не позволяется также посѣтителямъ приносить для больныхъ какихъ бы то ни было врачебныхъ средствъ, пищи, напитковъ, травъ; изъ сего исключается одинъ только сахаръ, но и его можно давать не иначе, какъ съ вѣдома лекаря.

§ 186.

(O odwiedzaniu chorych.)

Odwiedzanie chorych przez krewnych lub znajomych dozwala się tylko w oznaczonych do tego dniach i godzinach; wyjątek od tego uczynionym być może tylko w nadzwyczajnych przypadkach, a zwłaszcza gdy chory mocno zasłabł lub bliskim jest zgonu.

§ 187.

(Prawidła dla odwiedzających.)

Odwiedzający winien się udać do kancellaryi szpitalnéj, gdzie otrzyma karteczkę z wymienieniem osoby, którą ma odwiedzić, i tylko do odpowiedniéj sali wpuszczonym będzie.

§ 188.

(Ciąg dalszy.)

Odwiedzający powinni się zachować spokojnie, i w niczém nie naruszać porządku szpitalnego; inaczéj zmuszeni będą do oddalenia się ze szpitala. Również oddaleni być powinni, jeśli chorych namawiać będą do niezachowywania przepisów Lekarzy, do niepoddawania się operacyom, lub gdy ganić będą sposób leczenia i t. p.

§ 189.

(Ciąg dalszy.)

Nie wolno też przynosić chorym jakichbądź leków, pokarmów, napojów, ziółek. Wyjątek tylko tu czyni cukier lecz i ten danym jedynie być może za wiedzą Lekarza.

§ 190.

(Продолженіе.)

При посѣщеніи больныхъ, долженъ находиться присматривающій за отдѣленіемъ.

§ 191.

(Продолженіе.)

Правила, обязывающія посѣтителей, должны быть вывѣшены у входа въ больницу.

§ 192.

(О прочитываніи сихъ правилъ больнымъ.)

Правила, опредѣляющія обязанности больныхъ и ихъ посѣтителей (отъ § 173 до 190), должны быть по временамъ прочитываемы больнымъ и повѣщены въ каждой палатѣ.

§ 190.

(Ciąg dalszy.)

Podczas odwiedzania chorych, osoba której dozór nad oddziałem jest powierzony, obecną być powinna.

§ 191.

(Ciąg dalszy.)

Przepisy, tyczące się odwiedzin, wywieszone być mają przy bramie wchodowéj szpitala.

§ 192.

(O odczytywaniu chorym powyższych prawideł.)

Przepisy, tyczące zachowywania się chorych i ich odwiedzania (od § 173 do 190), mają być od czasu do czasu odczytywane chorym i w każdéj sali wywieszone.

ГЛАВА VI.

О МѢРАХЪ НА СЛУЧАЙ ЗАРАЗИТЕЛЬНЫХЪ БОЛѢЗНЕЙ, А ТАКЖЕ НА СЧЕТЪ НЕЧИСТЫХЪ БОЛЬНЫХЪ И УМИРАЮЩИХЪ.

№ 1.

Выписка изъ Высочайше утвержденнаго 18 Февраля (2 Марта) 1842 года Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.

РАЗДѢЛЪ II.

УСТРОЙСТВО И ВРАЧЕБНАЯ ПОЛИЦІЯ БОЛЬНИЦЪ.

Глава IX.

О мѣрахъ на случай заразительныхъ болѣзней, а также на счетъ нечистыхъ больныхъ и умирающихъ.

§ 193.

(О мѣрахъ на случай заразительныхъ болѣзней.)

Коль скоро замѣчено будетъ, что болѣзнь принимаетъ заразительное свойство и можетъ отъ одного больнаго сообщиться другимъ, не составляя впрочемъ достаточныхъ причинъ къ перемѣщенію въ другую больницу, въ такомъ случаѣ одержимые этою болѣзнію должны быть тотчасъ перемѣщаемы въ нарочно назначенныя для сего комнаты.

TYTUŁ VI.

O POSTĘPOWANIU W PRZYPADKACH CHORÓB ZARAŹLIWYCH, TUDZIEŻ O POSTĘPOWANIU Z CHORYMI NIECZYSTO SIĘ UTRZYMUJĄCYMI I KONAJĄCYMI.

№ 1.

Wyjątek z Najwyżéj zatwierdzonéj w dniu 18 Lutego (2 Marca) 1842 r. Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.

DZIAŁ II.

URZĄDZENIE I POLICYA LEKARSKA SZPITALI.

Rozdział IX.

O postępowaniu w przypadkach chorób zaraźliwych, tudzież o postępowaniu z chorymi nieczysto się utrzymującymi i konającymi.

§ 193.

(O postępowaniu w przypadkach chorób zaraźliwych.)

Jak tylko się dostrzeże, iż jaka choroba przyjmuje charakter zaraźliwy, i mogłaby od jednego chorego udzielić się innym, a nie jest tego rodzaju, że wypadałoby dotkniętych nią translokować do innego specyalnego szpitala, natychmiast tacy chorzy mają być w oddzielnych, na to przeznaczonych pokojach, pomieszczeni.

§ 194.

(Продолженіе.)

Всякое сообщеніе больныхъ сего рода съ другими прекращается, и для нихъ назначается особая прислуга, мебель, хирургическіе инструменты, губки и т. д.

§ 195.

(Продолженіе.)

Бѣлье, бинты, компрессы, употребляемые сими больными, должны быть собираемы въ особыя корзины и, по вымоченіи въ растворѣ хлоровой извести, стираемы отдѣльно отъ прочаго бѣлья.

§ 196.

(Продолженіе.)

Такихъ больныхъ лекарь обязанъ посѣщать въ концѣ своего визита, а фельдшеръ перевязывать ихъ долженъ по окончаніи перевязки другихъ больныхъ.

§ 197.

(Продолженіе.)

По прекращеніи сихъ болѣзней, комнаты и вся мебель очищаются, смотря по обстоятельствамъ, посредствомъ окуриванія хлоромъ, бѣленія стѣнъ и потолка, или же чрезъ соскабливаніе, обмазываніе известью и бѣленіе; полъ также стирается, либо соскабливается и снова перекрашивается; мебель обмывается хлоровымъ растворомъ или щелокомъ; все бѣлье и холстяныя вещи, бывшія въ употребленіи, перемываются въ хлоровомъ растворѣ или щелокѣ и продолжительно провѣтриваются; постели также провѣтриваются, либо даже сожигаются; желѣзныя вещи выжигаются въ огнѣ и т. д.

§ 194.

(Ciąg dalszy.)

Wszelki związek z innymi chorymi ma być przerwany, i do takich chorych przeznaczają się oddzielni posługacze, oddzielne sprzęty, narzędzia, gąbki i t. d.

§ 195.

(Ciąg dalszy.)

Bielizna, opaski, kompressy, z takich chorych zdjęte, mają być do oddzielnych koszów zbierane, i po wymoczeniu w roztworze chlorku wapna, osobno od innéj bielizny prane.

§ 196.

(Ciąg dalszy.)

Lekarz, dopiero kończąc wizytę, ma takich chorych odwiedzać; również i opatrywanie przez felczera, już po opatrzeniu innych chorych, ma być uskutecznione.

§ 197.

(Ciąg dalszy.)

Po ustaniu takich chorób, pokoje i wszystkie sprzęty ulegają oczyszczeniu, stosownie do okoliczności: przez wykadzania chlorowe, bielenie ścian i sufitu, lub też przez skrobanie, zacieranie i bielenie, szorowanie podłogi, lub skrobanie jéj i przemalowanie, obmywanie sprzętów roztworem chlorowym lub ługiem, pranie bielizny i innych rzeczy płóciennych w rozczynie chlorowym lub w ługu i długie ich przewietrzanie, przewietrzanie pościeli lub jéj spalenie, wypalenie w ogniu sprzętów żelaznych, i t. d.

§ 198.

(Продолженіе.)

Въ этомъ отношеніи заслуживаютъ особенное вниманіе такъ называемый гошпитальный антоновъ огонь, бѣшенство, гнилая гошпитальная или военная горячка, родильная горячка, оспа, въ нѣкоторыхъ случаяхъ эпидемическій кровавый поносъ, эпидемическое воспаленіе глазъ. Особенныя медико-полицейскія мѣры при появленіи сихъ болѣзней избираются старшимъ врачемъ, согласно съ указаніемъ науки, о чемъ подробно всякій разъ онъ обязанъ доносить Главному Медицинскому Инспектору.

§ 199.

(О перенесеніи въ особыя палаты неопрятныхъ больныхъ.)

Трудно больные, которые испражняются въ постели, или наполняютъ зловоніемъ воздухъ, должны быть переносимы въ особыя комнаты.

§ 200.

(Объ отдѣленіи умирающихъ больныхъ.)

Равномѣрно должны быть отдѣляемы больные близкіе смерти, если же того не дозволяетъ мѣстное расположеніе, то ихъ должно закрывать ширмою, дабы видъ ихъ не устрашалъ другихъ.

§ 198.

(Ciąg dalszy.)

Pod tym względem na baczność zasługują: gangrena szpitalna, wścieklizna, gorączka zgniła szpitalna, lub tak zwana wojenna, gorączka położnicza, ospa naturalna, a w niektórych przypadkach dyssenterya epidemiczna i zapalenie oczu epidemiczne. Szczegółowe środki policyjno-lekarskie, odpowiednie do natury zjawionéj choroby, obmyśli naczelny Lekarz podług zasad nauki; o czém szczegółowo obowiązany jest każdego razu donosić Głównemu Inspektorowi służby zdrowia.

§ 199.

(Odosobnienie chorych nieczysto się utrzymujących lub wydających smrodliwe wyziewy.)

Chorzy, którzy są tak ciężko słabi, że pod siebie oddają odchody, lub którzy wyziewami smrodliwemi stają się powodem skażenia powietrza, mają być przenoszeni do izb osobnych.

§ 200.

(Odosobnienie konających.)

Również odosobnieni być powinni chorzy bliscy skonania, a jeżeli tego miejscowość nie dozwala, tacy chorzy mają być osłonięci parawanami, aby ich widok nie przerażał innych.

ГЛАВА VII.

О ПЕРЕМѢЩЕНИИ БОЛЬНЫХЪ ИЗЪ ОДНОГО ОТДѢЛЕНІЯ ВЪ ДРУГОЕ, О ИХЪ ВЫПИСКѢ И ПЕРЕМѢЩЕНІИ ВЪ ДРУГІЯ БОЛЬНИЦЫ.

№ 1.

Выписка изъ Высочайше утвержденнаго 18 Февраля (2 Марта) 1842 года Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.

РАЗДѢЛЪ II.

УСТРОЙСТВО И ВРАЧЕБНАЯ ПОЛИЦІЯ БОЛЬНИЦЪ.

Глава X.

О перемѣщеніи больныхъ изъ одного отдѣленія въ другое, о ихъ выпискѣ и перемѣщеніи въ другія больницы.

§ 201.

(*О перемѣщеніи больныхъ изъ одного отдѣленія въ другое.*)

Перемѣщеніе изъ одного больничнаго отдѣленія въ другое не должно быть допускаемо безъ уважительной причины, и притомъ безъ вѣдома и разрѣшенія главнаго лекаря. Въ отдѣленія офталмическихъ, венерическихъ, чесоточныхъ должны быть перемѣщаемы больные, одержимые, какъ вну-

TYTUŁ VII.

O TRANSLOKOWANIU CHORYCH Z JEDNEGO ODDZIAŁU DO DRUGIEGO, WYPISYWANIU ICH ZE SZPITALA I TRANSLOKOWANIU DO INNEGO.

№ 1.

Wyjątek z Najwyżéj zatwierdzonéj w dniu 18 Lutego (2 Marca) 1842 r. Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.

DZIAŁ II.

URZĄDZENIE I POLICYA LEKARSKA SZPITALI.

Rozdział X.

O translokowaniu chorych z jednego oddziału do drugiego, wypisywaniu ich ze szpitala i translokowaniu do innego.

§ 201.

(O translokowaniu z jednego oddziału do drugiego.)

Translokowanie z jednego oddziału do drugiego, bez ważnéj przyczyny dziać się nie powinno, i nigdy bez wiedzy i uznania naczelnego Lekarza. Oddziały: oftalmicznych, wenerycznych, świerzbowatych, przyjmować mają dotkniętych tak chorobami wewnętrznémi, jak i zewnętrznémi, gdy obok te-

тренними, такъ и наружными болѣзнями, коль скоро, независимо отъ того, появится у нихъ которая нибудь изъ помянутыхъ болѣзней. При такомъ перемѣщеніи больныхъ, отсылаются съ ними и исторія болѣзни и палатный билетъ со сдѣланными на нихъ отмѣтками, что больной тогда-то переведенъ въ такое-то отдѣленіе.

§ 202.

(О выпискѣ больныхъ.)

Ни одинъ больной не можетъ быть выписанъ изъ больницы безъ вѣдома и разрѣшенія лекаря; въ такихъ же больницахъ, гдѣ есть старшій лекарь, безъ его согласія.

§ 203.

(Продолженіе.)

Больной можетъ быть выписанъ:

1) когда, по окончаніи болѣзни, до того укрѣпится въ силахъ, что минуетъ опасность возврата болѣзни;

2) когда, по окончаніи болѣзни, хотя еще и остается слабымъ, но домашнія его обстоятельства позволяютъ надѣяться большихъ удобствъ у себя дома;

3) когда болѣзнь принадлежитъ къ числу неизлечимыхъ, и притомъ не требуетъ постояннаго медицинскаго пособія;

4) когда больной, имѣя полное присутствіе ума, или его родные, усильно будутъ настаивать, чтобы онъ оставилъ больницу;

5) когда больной не соглашается на операцію, признанную необходимою, или когда не хочетъ повиноваться лекарю;

6) когда послѣдуетъ рѣшеніе Частнаго Попечительнаго Совѣта, или Предсѣдательствующаго въономъ, чтобы за

go okaże się u nich inna jaka z wyżéj wzmiankowanych chorób. Przy translokowaniu chorego, odsyłają się razem z nim karta wizytowa i wpisowa, po zrobieniu na nich adnotacyj, iż chory pod taką datą translokowany został, z takiego-to oddziału do takiego.

§ 202.

(*O wypisywaniu chorego ze szpitala.*)

Żaden chory wypisanym być nie może ze szpitala, bez zezwolenia właściwego Lekarza, a w szpitalach, gdzie jest ustanowiony Lekarz naczelny, bez wiedzy naczelnego Lekarza.

§ 203.

(*Ciąg dalszy.*)

Wypisanie chorego może mieć miejsce:

1) gdy chory wyzdrowieje i tak daleko posunie się w rekonwalescencyi, że nie zagraża mu niebezpieczeństwo recydywy;

2) gdy chory wyzdrowieje, i lubo jest jeszcze słaby, ale okoliczności jego domowe dozwalają mu spodziewać się większéj w domu wygody;

3) gdy choroba jest z rodzaju nieuleczonych, lecz nie potrzebuje ciągłéj pomocy lekarskiéj;

4) gdy chory, przytomnym będąc na umyśle, usilnie sam żąda lub jego familia, aby szpital opuścił;

5) gdy chory nie zgadza się na operacyę uznaną za koniecznie potrzebną, lub gdy nie chce być posłusznym Lekarzowi;

6) gdy zapadnie decyzya Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj lub Prezydującego w niéj, aby za niesforne lub gorszące

дурное поведеніе больной былъ выписанъ изъ больницы. Это допускается однакожъ въ такомъ случаѣ, когда жизнь больнаго не находится въ опасности и когда болѣзнь его не заразительна;

7) когда число больныхъ, требующихъ непремѣннаго медицинскаго пособія, весьма увеличится, въ такомъ случаѣ тѣ, которые требуютъ малаго пособія, или въ состояніи за полученіемъ его приходить въ больницу, могутъ быть выписаны.

Но никогда больной не долженъ быть выписываемъ для того только, чтобы уменьшить пропорцію смертности.

§ 204.

(Продолженіе.)

Больные могутъ быть выписываемы каждаго дня по усмотрѣнію ординующаго врача; но въ большихъ больницахъ окончательное разрѣшеніе по сему предмету зависитъ отъ главнаго лекаря.

§ 205.

(Продолженіе.)

Больной, выписанный изъ больницы, долженъ быть снабженъ письменнымъ видомъ, скрѣпленнымъ подписью главнаго лекаря и смотрителя.

§ 206.

(Перемѣщеніе больныхъ изъ одной больницы въ другую.)

Перемѣщеніе изъ одной больницы въ другую допускается въ такомъ только случаѣ, когда больной подвергнется

postępowanie, chory ze szpitala był usuniętym; to jednak może nastąpić w takim razie, kiedy życie chorego nie jest w niebezpieczeństwie i kiedy choroba jego nie jest zaraźliwą;

7) w razie powiększenia się nad etat liczby chorych, potrzebujących koniecznie pomocy lekarskiéj, ci, którzy potrzebują małéj pomocy, albo są w stanie przychodzić po takową do szpitala, mogą być wypisani.

Nigdy zaś nie powinni być chorzy wypisywani w widokach zmniejszenia stosunku śmiertelności.

§ 204.

(Ciąg dalszy.)

Każdego dnia chorzy mogą być wypisywani podług uznania Lekarza ordynującego; w większych szpitalach, ostatecznie w téj mierze stanowi naczelny Lekarz

§ 205.

(Ciąg dalszy.)

Każdy chory wypisany ze szpitala otrzyma bilet z podpisem naczelnego Lekarza i Intendenta.

§ 206.

(O translokowaniu chorego do innego szpitala.)

Translokowanie z jednego szpitala do drugiego wtenczas tylko może mieć miejsce, gdy chory dotknięty został chorobą,

болѣзни, пользованіе коей въ нѣкоторыхъ больницахъ воспрещено, напр. сифилитической, чесоткѣ, помѣшательству ума.

§ 207.

(Продолженіе.)

Въ такихъ случаяхъ установленный для пріема въ больницу билетъ, скрѣпленный подписью главнаго лекаря, будетъ достаточенъ для принятія больнаго въ другую больницу.

§ 208.

(Продолженіе.)

Вмѣстѣ съ больнымъ отсылается копія скорбнаго листа, скрѣпленная ординаторомъ и главнымъ лекаремъ.

z którą nie wolno w szpitalach niespecyalnych trzymać, np. weneryczną chorobą, świerzbą lub obłąkaniem umysłu.

§ 207.

(*Ciąg dalszy.*)

W takich razach, karta kwalifikacyjna podpisana przez naczelnego Lekarza, ma być dostateczną do przyjęcia chorego do drugiego szpitala.

§ 208.

(*Ciąg dalszy.*)

Razem z chorym odsyła się kopia biletu wizytowego, poświadczona przez Lekarza ordynującego i naczelnego.

ГЛАВА VIII.

ПРАВИЛА НА СЧЕТЪ УМЕРШИХЪ ВЪ БОЛЬНИЦАХЪ.

№ 1.

Выписка изъ Высочайше утвержденнаго 18 Февраля (2 Марта) 1842 года Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.

РАЗДѢЛЪ II.

УСТРОЙСТВО И ВРАЧЕБНАЯ ПОЛИЦІЯ БОЛЬНИЦЪ.

Глава XI.

Правила на счетъ умершихъ въ больницахъ.

§ 209.

(О перенесеніи умершихъ изъ палатъ.)

Умершій оставляется въ кровати, на которой умеръ, до осмотра его лекаремъ или фельдшеромъ, послѣ чего, надлежащимъ образомъ прикрытый, переносится на носилкахъ въ особую комнату.

TYTUŁ VIII.

PRZEPISY WZGLĘDEM UMARŁYCH.

№ 1.

Wyjątek z Najwyżéj zatwierdzonéj w dniu 18 Lutego (2 Marca) 1842 r. Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.

DZIAŁ II.

URZĄDZENIE I POLICYA LEKARSKA SZPITALI.

Rozdział XI.

Przepisy względem umarłych.

§ 209.

(O wynoszeniu umarłych.)

Zmarłego pozostawia się w łóżku, na którém umarł, aż dopóki Lekarz lub felczer go nie obejrzy. Poczém trup, stosownie okryty, przenosi się na nosidłach do oddzielnego pokoju.

§ 210.

(О комнатѣ для умершихъ.)

Комната эта въ лѣтнее время должна быть постоянно провѣтриваема, зимою же — прилично отапливаема.

§ 211.

(О обхожденіи съ умершими.)

Тѣла умершихъ кладутся на нарахъ съ открытымъ лицемъ. Не позволяется подвязывать имъ нижней челюсти и класть камни на животъ.

§ 212.

(Продолженіе.)

За умершими смотритъ надзиратель, по временамъ же должны провѣдывать ихъ и фельдшера.

§ 213.

(Продолженіе.)

По истеченіи 12 часовъ, трупъ переносится въ особую комнату, предназначенную для складыванія мертвыхъ тѣлъ.

§ 214.

(О погребеніи умершихъ.)

Ни одинъ трупъ не можетъ быть погребенъ безъ осмотра лекаремъ и его разрѣшенія.

§ 210.

(O pokoju przeznaczonym dla składania ciał.)

Pokój ten letnią porą winien być ciągle przewietrzany, a zimą przyzwoicie ogrzany.

§ 211.

(O obchodzeniu się z ciałem zmarłego.)

Ciała umarłych leżeć mają na tarczanach i z odkrytą twarzą; szczęki dolnéj nie wolno podwiązywać, ani też kłaść kamieni na brzuchu.

§ 212.

(Ciąg dalszy.)

Nad umarłym czuwać ma dozorca, i od czasu do czasu zaglądać mają felczerowie.

§ 213.

(Ciąg dalszy.)

Po upływie 12-tu godzin, trup przenosi się do grabarni.

§ 214.

(O grzebaniu zmarłych.)

Żaden trup pogrzebanym być nie może, bez obejrzenia przez Lekarza i zezwolenia jego.

§ 215.

(Продолженіе.)

Тѣла умершихъ не должны быть погребаемы нагіе, или только въ рубашкѣ, но надлежитъ одѣвать ихъ въ платье, оставленное ими при поступленіи въ больницу, или принесенное родственниками.

§ 216.

(Объ умершихъ отъ заразительныхъ болѣзней.)

Умершихъ отъ заразительныхъ болѣзней должно переносить прямо въ ту комнату, гдѣ складываются мертвыя тѣла, и погребать чрезъ 24 часа, прочихъ же—по истеченіи 3 дней, если прежде сего времени не окажутся у нихъ явственные признаки гніенія.

§ 217.

(О скоропостижно умершихъ.)

Умершихъ скоропостижно отнюдь не погребать прежде появленія знаковъ гнилости на тѣлѣ и соблюденія прочихъ судебныхъ правилъ.

§ 218.

(О навѣщаніи умершихъ родственниками и о недозволеніи выставлять гробовыхъ крышъ предъ дверьми.)

Родственникамъ и знакомымъ позволяется навѣстить умершаго, но воспрещается наружными выставками объявлять, что въ больницѣ находится умершій, почему и не должно выставлять крышъ отъ гробовъ и т. п.

§ 215.

(*Ciąg dalszy.*)

Ciała zmarłych nie powinny być grzebane nago lub tylko w koszuli, ale mają być przybrane w odzież złożoną przy wejściu chorego do szpitala, lub przez familię przyniesioną.

§ 216.

(*O zmarłych na choroby zaraźliwe.*)

Zmarłych na choroby zaraźliwe należy wprost przenosić do grabarni i grzebać we 24 godzin; innych zaś po upłynieniu 3-ch dni, jeżeli przed tym zakresem czasu nie okażą się na nich widoczne oznaki zgnilizny.

§ 217.

(*O nagle zmarłych.*)

Nagle zmarłych nie należy grzebać, aż po okazaniu się znaków zgnilizny, i po zachowaniu prawideł wskazanych przepisami obowiązującemi przy sądowo-lekarskich dochodzeniach na trupach.

§ 218.

(*O nawiedzaniu umarłych i wzbronieniu wystawiania wieka od trumny.*)

Dozwala się familii i znajomym nawiedzać zmarłego; ale oznak zewnętrznych, mających wskazywać, iż trup jest w szpitalu, czynić nie wolno; przeto nie mają być wystawiane wieka od trumien i t. d.

§ 219.

(О вскрытіи умершихъ.)

Во всѣхъ такихъ случаяхъ, когда предвидится польза для науки, или когда главный лекарь признаетъ нужнымъ, производится патологическое вскрытіе умершаго.

§ 220.

(Продолженіе.)

По окончаніи вскрытія, фельдшеръ того отдѣленія, изъ коего принесенъ умершій, обязанъ зашить трупъ съ возможною тщательностію.

§ 221.

(Продолженіе.)

Найденное, при вскрытіи тѣла, должно быть описано на подлежащемъ скорбномъ листѣ.

§ 219.

(O sekcyach patologicznych.)

W każdym przypadku, gdzie oczekiwaną być może korzyść naukowa, sekcya patologiczna zaniechaną być nie powinna, równie jak w każdym przypadku, gdy Lekarz naczelny uzna tego potrzebę.

§ 220.

(Ciąg dalszy.)

Po wykonaniu sekcyi, obowiązkiem jest felczera tego oddziału, z którego przyniesiono zmarłego, aby trupa zeszył jak najstaranniéj.

§ 221.

(Ciąg dalszy.)

To, co okaże sekcya, ma być opisane na karcie wizytowéj.

ГЛАВА IX.

О ЖУРНАЛАХЪ, РАПОРТАХЪ И ВѢДОМОСТЯХЪ О БОЛЬНЫХЪ.

№ 1.

Выписка изъ Высочайше утвержденнаго 18 Февраля (2 Марта) 1842 года Устава гражданскихъ больницъ въ Царствѣ Польскомъ.

РАЗДѢЛЪ II.

УСТРОЙСТВО И ВРАЧЕБНАЯ ПОЛИЦІЯ БОЛЬНИЦЪ.

Глава XII.

О журналахъ, рапортахъ и вѣдомостяхъ о больныхъ.

§ 222.

(Различіе журналовъ и рапортовъ.)

Журналы, рапорты и вѣдомости о больныхъ раздѣляются на общія по цѣлой больницѣ и частныя, относящіяся ко всякому отдѣленію порознь. Первыми завѣдываютъ главный лекарь и смотритель или заступающій его мѣсто, послѣдними же—врачи по отдѣленіямъ.

TYTUŁ IX.

O DZIEŃNIKACH, WYKAZACH I RAPPORTACH O RUCHU CHORYCH SZPITALNYCH.

№ 1.

Wyciąg z Najwyższéj zatwierdzonéj w dniu 18 Lutego (2 Marca) 1842 r. Ustawy dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskiém.

DZIAŁ II.

URZĄDZENIE I POLICYA LEKARSKA SZPITALI.

Rozdział XII.

O dziennikach, wykazach i rapportach o ruchu chorych szpitalnych.

§ 222.

(Podział dzienników i rapportów na ogólne i oddziałowe.)

Dzienniki, wykazy i rapporta co do ruchu chorych, jedne będą ogólne, do całego szpitala odnoszące się, drugie oddziałowe, z pojedynczych oddziałów. Pierwsze zostają pod wiedzą naczelnego Lekarza i intendenta, lub osoby, któréj obowiązki intendenta są poruczone; drugie, poruczają się Lekarzom oddziałowym.

§ 223.

(Общій журналъ.)

Въ общемъ журналѣ ведется контроль всѣмъ больнымъ, т. е. записывается имя и фамилія каждаго поступающаго больнаго, отдѣленіе, въ какое онъ назначенъ, перемѣщеніе больнаго въ другое отдѣленіе и выбытіе его изъ больницы (см. фор. № 7). Въ исходѣ года журналъ закрывается, и всѣ больные, остающіеся на слѣдующій годъ, вносятся, по порядку поступленія, въ новый журналъ, гдѣ текущій нумеръ начинается снова съ 1-го. Журналъ этотъ ведется особо для мужчинъ и особо для женщинъ.

§ 224.

(Журналъ по отдѣленіямъ.)

Подобнаго рода журналы въ большихъ больницахъ ведутся по отдѣленіямъ, съ тою только разницею, что въ нихъ вписывается родъ болѣзни (см. фор. N 8). Такой журналъ закрывается ежемѣсячно; оставшіеся же по отдѣленію больные на другой мѣсяцъ вносятся, по порядку поступленія, въ новый журналъ и текущій нумеръ начинается съ 1-го. Журналы сіи служатъ основаніемъ къ числительнымъ рапортамъ о числѣ больныхъ и по роду болѣзней.

§ 225.

(Продолженіе.)

Въ меньшихъ больницахъ, вмѣсто двойныхъ журналовъ, ведется одинъ только журналъ о числѣ больныхъ, въ который вписывается родъ болѣзни (форма № 8).

§ 223.

(Dziennik ogólny chorych.)

Dziennik ogólny ruchu chorych stanowi ogólną kontrollę wszystkich chorych, gdzie się wpisuje każdy przybywający chory i oznacza, do jakiego oddziału został chory przeznaczony, translokacye jego do innego oddziału, i wybycie ze szpitala (wzór N⁰ 7). Z końcem roku, dziennik ten zamyka się, a wszyscy chorzy, którzy pozostali na rok następny, wpisują się, porządkiem daty przybycia, do nowego dziennika, w którym numer porządkowy rozpoczyna się znowu od 1-go. Dziennik taki będzie osobny dla mężczyzn, osobny dla kobiet.

§ 224.

(Dziennik oddziałowy.)

Podobne dzienniki utrzymują się po oddziałach w większych szpitalach, z tą różnicą, że w nich oznacza się rodzaj choroby (wzór N⁰ 8). Dziennik taki zamyka się co miesiąc; pozostali chorzy w oddziale na następny miesiąc, wpisują się, porządkiem daty przybycia do dziennika rozpoczynającego się miesiąca, w którym numer porządkowy znowu rozpoczyna się od 1-go. Dzienniki te służą za zasadę do numerycznych rapportów o ruchu chorych i o rodzajach chorób.

§ 225.

(Dziennik mniejszego szpitala.)

W mniejszych szpitalach, zamiast dzienników dwojakich, prowadzonym będzie jeden tylko dziennik ruchu chorych, w którym rodzaj choroby ma być oznaczony (wzór N⁰ 8).

§ 226.

(Ежедневныя вѣдомости о больныхъ.)

Каждая больница составляетъ ежедневно числительную вѣдомость о больныхъ вообще, или дневной рапортъ, въ которомъ показывается, сколько больныхъ состояло, вновь поступило, выписано, переведено въ другія больницы, умерло и остается на лицо въ отдѣленіяхъ. Сверхъ того, въ этой же вѣдомости показывается число свободныхъ кроватей (см. фор. № 16). Въ большихъ больницахъ, для облегченія при составленіи общаго рапорта, подобнаго рода вѣдомости будутъ представлять каждое отдѣленіе, включая еще такихъ больныхъ, которые перемѣщаемы были изъ одного отдѣленія въ другое (см. фор. № 15).

Примѣчаніе. Перемѣщаемыхъ изъ другихъ отдѣленій показывать въ числѣ прибывшихъ, но въ графѣ замѣчанія должно объяснить имя и фамилію перемѣщаемаго и изъ какого отдѣленія.

§ 227.

(О мѣстныхъ рапортахъ, представляемыхъ начальству.)

Каждая больница представляетъ ежемѣсячно перечневую вѣдомость о больныхъ Главному Попечительному Совѣту, показывая въ ней общимъ числомъ, сколько больныхъ состояло къ 1-му числу, сколько вновь поступило, выздоровѣло, переведено въ другія больницы, выписано неизлечимыми, умерло и сколько остается на лицо, по формѣ № 17. Другая вѣдомость, съ показаніемъ родовъ болѣзней, должна быть представляема ежемѣсячно Главному Медицинскому Инспектору, по формѣ № 18.

§ 226.

(Wykaz numeryczny o ruchu chorych.)

Codziennie w każdym szpitalu układanym ma być numeryczny wykaz ruchu chorych, czyli rapport dzienny, obejmujący liczbę chorych pozostałych, przybyłych, wypisanych ze szpitala, zmarłych i pozostałych w oddziale; nadto, wykaz ten obejmować będzie wyszczególnienie liczby łóżek niezajętych przez chorych (wzór N⁰ 16). W szpitalach większych, dla ułatwienia ułożenia ogólnego rapportu, podobne wykazy składane będą z każdego oddziału, dodając nadto rubrykę co do translokacyi z oddziałów do oddziałów (wzór N⁰ 15).

Uwaga. Translokowanych z innych oddziałów wykazywać należy między przybyłymi, lecz w rubryce uwagi wymienić trzeba imię i nazwisko translokowanego i z jakiego oddziału.

§ 227.

(Rapporta miesięczne o ruchu chorych.)

Co miesiąc każdy szpital przedstawiać będzie Radzie Głównéj Opiekuńczéj rapport numeryczny o ruchu chorych, wykazując w nim ogólnie: ilu chorych do dnia pierwszego pozostało, ilu na nowo przybyło, wyzdrowiało, przetranslokowano do innych szpitali, wypisano nieuleczonych, ilu umarło i ilu pozostaje (podług wzoru N⁰ 17). Drugi rapport z wyszczególnieniem rodzaju chorób (podług wzoru N⁰ 18), składać będzie także co miesiąc Głównemu Inspektorowi Służby Zdrowia.

§ 228.

(О годовыхъ рапортахъ.)

По окончанiи года, и именно не позже 1-го Февраля, по тѣмъ же образцамъ должны быть представляемы въ Главный Попечительный Совѣтъ и Главному Медицинскому Инспектору годовые рапорты, по тѣмъ же формамъ, какъ и мѣсячные.

§ 228.

(Rapporta roczne.)

Po ukończeniu roku; nie później jednakże jak na dzień 1-go Lutego, podług tychże wzorów, winien być składany rapport roczny Radzie Głównéj Opiekuńczéj i Głównemu Inspektorowi Służby Zdrówia.

Приложеніе 1-е къ № 1-му.

(*Форма* № *16.*)

СУТОЧНАЯ ВѢДОМОСТЬ

о числѣ больныхъ въ N больницѣ
. . . . дня 18 . . года.

Названіе Отдѣленія.	Оставалось				Поступило				Выписано				Перемѣщено въ другія больницы				Умерло				Состоитъ				Свободныхъ кроватей		Примѣчаніе.
	мужчинъ	женщинъ	дѣтей пола мужеск.	дѣтей пола женск.	мужчинъ	женщинъ	дѣтей пола мужеск.	дѣтей пола женск.	мужчинъ	женщинъ	дѣтей пола мужеск.	дѣтей пола женск.	мужчинъ	женщинъ	дѣтей пола мужеск.	дѣтей пола женск.	мужчинъ	женщинъ	дѣтей пола мужеск.	дѣтей пола женск.	мужчинъ	женщинъ	дѣтей пола мужеск.	дѣтей пола женск.	въ Отдѣленіи	число	

Главный лекарь больницы или больничный лекарь (подпись).

Смотритель больницы (подпись).

Вѣрно: Министръ Статсъ-Секретарь Царства Польскаго,

(подписано) *Иг. Туркуллъ.*

1-y Annex do Nru 1-go.

Wzór N° *16.*

RAPPORT DZIENNY

o ruchu chorych w szpitalu N. . . . .
z dnia . . . miesiąca . . . . 18 . . roku.

Wymienienie Oddziałów.	Pozostało				Przybyło				Wyszło				Translokowano do innych szpitali				Umarło				Pozostaje				Znajduje się łóżek niezajętych		Uwagi.
			dzieci płci				dzieci płci				dzieci płci				dzieci płci				dzieci płci				dzieci płci				
	mężczyzn	kobiet	mężkiéj	żeńskiéj	mężczyzn	kobiet	mężkiéj	żeńskiéj	mężczyzn	kobiet	mężkiéj	żeńskiéj	mężczyzn	kobiet	mężkiéj	żeńskiéj	mężczyzn	kobiet	mężkiéj	żeńskiéj	mężczyzn	kobiet	mężkiéj	żeńskiéj	w Oddziale	liczba	

Naczélny Lekarz szpitala, lub Lekarz szpitalny, (podpis)
Intendent szpitala, (podpis)

Zgodno:

Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego,
(podpisano) *Ig. Turkull.*

Приложеніе 2-е къ № 1-му.

(*Форма* № *15.*)

ДНЕВНАЯ ВѢДОМОСТЬ

о числѣ больныхъ въ Отдѣленіи ..... Больницы N

... дня .... мѣсяца 18 .. года.

Осталось вчерашняго числа.	Вновь прибыло.	Выздоровѣло и выписано.	Перемѣщено въ другія отдѣл.	Умерло	Осталось	Число свободныхъ кроватей.	Фамилія перемѣщенныхъ въ другія отдѣленія больныхъ, съ поименованіемъ сихъ отдѣленій.	Примѣчаніе.

Лекарь Отдѣленія N.

Вѣрно: Министръ Статсъ-Секретарь Царства Польскаго,

(подписано) *Ие. Туркуллъ.*

2-gi Annex do Nru 1-go.

Wzór N° *15.*

RAPPORT DZIENNY

o ruchu chorych w oddziale .... szpitala N ......

dnia ... miesiąca .... 18 ... roku.

Pozostało z dnia wczorajszego	Przybyło	Wyzdrowiało i wypisano	Translokowano do innych oddziałów	Zmarło	Pozostało	Ilość łóżek niezajętych.	Imię i nazwisko chorych translokowanych do innego oddziału, z wyszczególnieniem oddziału.	Uwagi.

Lekarz Ordynujący, (podpis)

Zgodno:

Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego,

(podpisano) *Ig. Turkułł.*

38

Приложеніе 3-е къ № 1-му.

(*Форма* № *17*.)

МѢСЯЧНАЯ ВѢДОМОСТЬ

о числѣ больныхъ въ N больницѣ
въ . . . . 18 . . года.

Названіе Отдѣленія.	Оставалось				Поступило				Выписано				Перемѣщено въ другія больницы				Умерло				Осталось къ 1-му числу такого-то мѣсяца				Примѣчанія.
	мужчинъ	женщинъ	дѣтей пола мужеск.	дѣтей пола женск.	мужчинъ	женщинъ	дѣтей пола мужеск.	дѣтей пола женск.	мужчинъ	женщинъ	дѣтей пола мужеск.	дѣтей пола женск.	мужчинъ	женщинъ	дѣтей пола мужеск.	дѣтей пола женск.	мужчинъ	женщинъ	дѣтей пола мужеск.	дѣтей пола женск.	мужчинъ	женщинъ	дѣтей пола мужеск.	дѣтей пола женск.	

Предсѣдатель Частнаго Попечительнаго Совѣта (подпись).

Главный лекарь больницы или больничный лекарь (подпись).

Вѣрно: Министръ Статсъ-Секретарь Царства Польскаго,

(подписано) *Ив. Туркуллъ.*

3-i Annex do Nru 1-go.

(Wzór N° *17.)*

RAPPORT MIESIĘCZNY

o ruchu chorych w szpitalu N. w miesiącu . . . .
18 . . roku.

Wymienienie Oddziałów.	Pozostało				Przybyło				Wypisano				Translokowano do innych szpitali				Umarło				Zostało z dniem 1-m miesiąca				Uwagi.
	mężczyzn	kobiet	dzieci płci męzkiéj	dzieci płci żeńskiéj	mężczyzn	kobiet	dzieci płci męzkiéj	dzieci płci żeńskiéj	mężczyzn	kobiet	dzieci płci męzkiéj	dzieci płci żeńskiéj	mężczyzn	kobiet	dzieci płci męzkiéj	dzieci płci żeńskiéj	mężczyzn.	kobiet.	dzieci płci męzkiéj	dzieci płci żeńskiéj	mężczyzn.	kobiet.	dzieci płci męzkiéj	dzieci płci żeńskiéj	

Prezydujący w Radzie Szczegółowéj, (podpis)
Naczelny Lekarz Szpitala lub Lekarz Szpitalny, (podpis)

Zgodno:

Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego,

(podpisano) *Ig. Turkull.*

Приложеніе 4-е къ № 1-му.

(*Форма* № *18.*)

ОБЩАЯ МѢСЯЧНАЯ ВѢДОМОСТЬ

о числѣ больныхъ въ N больницѣ, съ показаніемъ болѣзней.
18 . . года.

Названіе болѣзней	Оставалось			Прибыло			Выздоровѣло			Умерло			Отправлено въ другія больницы			Состоитъ			Примѣчанія.
	мужчинъ	женщинъ	дѣтей	мужчинъ	женщинъ	дѣтей	мужчинъ	женщинъ	дѣтей	мужчинъ	женщинъ	дѣтей	мужчинъ	женщинъ	дѣтей	мужчинъ	женщинъ	дѣтей	
Febres																			
Inflammationes topicæ																			
Exanthemata acuta																			
Impetigines																			
Profluvia																			
Retentiones																			
Dyscrasiæ																			
Desorganisationes																			
Neuroses																			
Ophtalmia																			
Syphillis																			
Morbi mentales																			
Vulnera																			
Ulcera																			
Fracturæ																			
Luxationes																			

Главный лекарь больницы или больничный лекарь (подпись).

Вѣрно: Министръ Статсъ-Секретарь Царства Польскаго,

(подписано) *Ив. Туркуллъ.*

4-y Annex do Nru 1-go.

Wzór Nº *18.*

RAPPORT OGÓLNY

o ruchu chorych w szpitalu N. . . . .
w miesiącu . . . . 18 . . roku.

Rodzaj choroby	Pozostawało			Przybyło			Wyzdrowiało			Umarło			Odesłano do innych szpitali			Pozostało			Uwagi
	mężczyzn	kobiet	dzieci	mężczyzn	kobiet	dzieci	mężczyzn	kobiet	dzieci	mężczyzn	kobiet	dzieci	mężczyzn	kobiet	dzieci	mężczyzn	kobiet	dzieci	
Febres																			
Inflammationes topicæ																			
Exanthemata acuta																			
Impetigines																			
Profluvia																			
Retentiones																			
Dyscrasiæ																			
Desorganisationes																			
Neuroses																			
Ophtalmia																			
Syphilis																			
Morbi mentales																			
Vulnera																			
Ulcera																			
Fracturæ																			
Luxationes																			

Naczelny Lekarz szpitala lub Lekarz szpitalny.

Zgodno:

Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego,

(podpisano) *Ig. Turkułł.*

ГЛАВА X.

ПРАВИЛА О ПОРЯДКѢ ПРИЗРѢНІЯ ВОЕННЫХЪ БОЛЬНЫХЪ, ПОСТУПАЮЩИХЪ ВЪ ГРАЖДАНСКІЯ БОЛЬНИЦЫ.

№ 1.

Постановленіе о пріемѣ военныхъ больныхъ въ гражданскія больницы.

(15 (27) Ноября 1840 года.)

По указу Его Величества
НИКОЛАЯ I,
Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Обращая вниманіе на положеніе военнослужащихъ, особенно нижнихъ чиновъ, кои, при выступленіи войскъ изъ мѣстъ квартирнаго расположенія ихъ, находясь въ болѣзненномъ состояніи, по отдаленности военныхъ гошпиталей и полковыхъ лазаретовъ, или по случаю упраздненія оныхъ, остаются безъ необходимаго медицинскаго пособія; равно имѣя въ виду, что въ такомъ же положеніи нерѣдко находятся нижніе воинскіе чины пограничной таможенной стражи, почтовые, дорожные и полицейскіе служители, а также

TYTUŁ X.

PRZEPISY POSTĘPOWANIA Z CHORYMI WOJSKOWYMI, DO SZPITALI CYWILNYCH ODDAWANYMI.

№ 1.

Postanowienie o przyjmowaniu chorych wojskowych do szpitali cywilnych.

(d. 15 (27) Listopada 1840 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego
MIKOŁAJA I-go
Cesarza Wszech Rossyj, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Zważając na położenie osób stanu wojskowego, a szczególnie wojskowych niższych stopni, którzy w razie słabości przy wystąpieniu wojska ze swych kwater lub stanowisk, z powodu odlegle położonych szpitalów wojskowych i lazaretów polowych, lub zniesienia takowych, pozostać muszą bez pomocy lekarskiéj;— niemniéj téż zważając, że w podobném położeniu znajdują się wojskowi niższych stopni straży celnéj pogranicznéj, officyaliści służby pocztowéj, drogowéj i policyjnéj, tudzież aresztanci, podpadający słabościom w czasie ich przepro-

wadzania, a ztąd znajdując potrzebę udzielenia im przytułku i pomocy w pobliższych szpitalach cywilnych,— na przełożenie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, postanowiła wydać następne w tym przedmiocie przepisy:

Przepisy ogólne.

§ 1.

Głównym celem przepisów takowych jest:

a) ułatwienie Władzom wojskowym w każdym czasie pomieszczenia w pobliskich szpitalach cywilnych takich chorych niższych stopni i służących officerskich, których, z powodu odległości wojskowych szpitali i pułkowych lazaretów, albo w razie ich zwinięcia, zachodzić będzie konieczna potrzeba odsyłania do szpitali cywilnych; również tych, którzy w czasie wymarszu pułkowych i batalionowych lazaretów, z powodu ciężkiéj choroby nie mogą przenieść trudów podróży przy lazarecie, bez narażenia ich na niebezpieczeństwo życia;

b) ułatwienie środków odsyłania żon wojskowych niższych stopni i posługaczów, potrzebujących pomocy akuszeryjnéj, lub zarażonych chorobą weneryczną, do ustanowionych na ten cel instytutów lub szpitali;

c) zapewnienie jednostajnego porządku w przyjmowaniu do cywilnych szpitali tego rodzaju chorych i odsyłaniu wyleczonych, jako też ściąganiu kosztów kuracyjnych.

§ 2.

Chorzy wojskowi, pozostawieni pod opieką Władzy cywilnéj, umieszczani będą w szpitalach cywilnych, przy których znajdują się doktorzy i apteki, i gdzie chorzy z dogodnością umieszczeni mogą znaleść odpowiednie utrzymanie.

§ 3.

Кромѣ больныхъ военнаго вѣдомства, могутъ быть принимаемы для пользованія въ гражданскія больницы нижніе военные чины пограничной таможенной стражи, въ вѣдомствѣ Правительственной Коммисіи Финансовъ состоящіе, а равно дорожные, почтовые и полицейскіе служители, если въ отправленіи ихъ въ тѣ больницы встрѣтится необходимость.

§ 4.

Для призрѣнія больныхъ военнаго и другихъ вѣдомствъ арестантовъ, коихъ, по стеченію обстоятельствъ, необходимо будетъ оставлять на попеченіи гражданскаго вѣдомства, назначаются особыя гражданскія тюремныя больницы, при коихъ учреждена стража для надзора вообще за больными арестантами.

§ 5.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ обязана указать, въ какія именно гражданскія больницы могутъ быть принимаемы для пользованія больные военнаго вѣдомства, а равно поименнованые въ §§ 3 и 4.

§ 6.

Въ случаѣ учрежденія новыхъ или устройства существующихъ гражданскихъ больницъ въ такомъ видѣ, что больные военнослужащіе могутъ быть въ оныя принимаемы для призрѣнія, учрежденные надъ сими заведеніями Попечительные Совѣты обязаны установленнымъ порядкомъ доводить о томъ до свѣдѣнія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, которая будетъ давать знать о семъ подлежащему военному начальству.

§ 3.

Oprócz słabych wojskowych, mogą być przyjmowani na kuracyę do cywilnych szpitali wojskowi niższych stopni pogranicznéj celnéj straży, którzy zostają pod zarządem Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, tudzież pocztowi, drogowi i policyjni posługacze, jeżeli zajdzie konieczna tego potrzeba.

§ 4.

Aresztanci chorobą dotknięci, tak wojskowi, jako też inni, których dla zbiegu okoliczności zajdzie potrzeba pozostawienia pod opieką Władzy cywilnéj, przyjmowani będą do oddzielnych cywilnych szpitali więziennych, przy których znajduje się straż dla ogólnego dozoru chorych więźni.

§ 5.

Szpitale cywilne, do których odtąd mogą być przyjmowani na kuracyę chorzy wojskowi, oraz osoby chore w § 3 i 4-m objęte, wskaże Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, komu wypada.

§ 6.

W razie zakładania nowych, lub urządzenia istniejących cywilnych szpitali w taki sposób, ażeby do nich mogli być w przyszłości przyjmowani chorzy wojskowi, Rady Opiekuńcze szpitalne winny niezwłocznie właściwą drogą donosić o tém Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, która następnie zawiadamiać będzie o tém, odpowiednie Władze wojskowe.

Порядокъ пріема больныхъ въ гражданскія больницы.

§ 7.

Больные военнослужащіе принимаются въ гражданскія больницы по билетамъ полковыхъ, баталіонныхъ, ротныхъ, эскадронныхъ, сотенныхъ командировъ и другихъ офицеровъ, имѣющихъ въ вѣдѣніи своемъ особыя части. Эго соблюдается только въ такихъ случаяхъ, когда роты, эскадроны и другія команды расположены вблизи больницъ, и отдалены отъ своихъ полковыхъ штабовъ, а въ противномъ случаѣ билеты должны быть выдаваемы отъ старшаго изъ военныхъ Начальниковъ. Форма означенныхъ билетовъ, соотвѣтственная единообразной, принятой по военному вѣдомству, дана будетъ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Изъ командъ, слѣдующихъ по этапамъ и состоящихъ въ вѣдѣніи комендантовъ, гдѣ они находятся, билеты заболѣвающимъ выдаются за подписью Комендантовъ или Начальниковъ этаповъ.

Такимъ же точно порядкомъ принимаемы будутъ въ гражданскія больницы нижніе воинскіе чины пограничной таможенной стражи, а заболѣвающіе дорожные, почтовые и полицейскіе служители принимаемы будутъ въ оныя по требованію ихъ начальства.

§ 8.

Поступающіе на семъ основаніи въ гражданскія больницы военнослужащіе должны быть записываемы въ особую книгу, по формѣ, какая будетъ установлена Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ книгѣ этой должны быть записываемы находящіеся при больномъ вещи, медали, кресты и деньги, съ означеніемъ не только общей суммы денегъ, но и въ какой монетѣ.

На билетѣ, при коемъ больной доставленъ, должно отмѣчать: когда больной принятъ и подъ какимъ нумеромъ

O przyjmowaniu chorych do cywilnych szpitali.

§ 7.

Chorzy wojskowi mają być przyjmowani do szpitali cywilnych za biletami, wydawanémi od dowódców pułków, batalionów, kompanij, szwadronów, od setników i innych officerów, zarządzających oddzielnémi komendami. To tylko ma miejsce wtenczas, gdy kompanie, szwadrony i inne komendy kwaterują w bliskości szpitali, a w oddaleniu od pułkowych sztabów; w przeciwnym albowiem razie, bilety powinny być wydawane od starszego z pomiędzy Naczelników wojskowych. Wzór tych biletów, stosowny do jednostajnéj w wojsku przyjętéj formy, ma być udzielony od Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Z komend zaś przechodzących etapami i będących pod zarządem Komendantów, gdzie takowe znajdują się, bilety chorym udzielane będą przez Komendantów lub Naczelników etapów.

Takim samym sposobem przyjmowani być mają do cywilnych szpitali chorzy wojskowi niższych stopni pogranicznego celnego zarządu; chorzy zaś pocztowi, drogowi i policyjni posługacze, przyjmowani będą na żądanie ich zwierzchności.

§ 8.

Chorzy wojskowi, do cywilnych szpitali przyjęci, winni być zapisywani w oddzielnéj księdze, utrzymywanéj podług wzoru, przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych przepisać się mającego.

W takowéj księdze wymienione być mają rzeczy, medale, krzyże i pieniądze, do chorego należące, z wyszczególnieniem nietylko ogólnéj summy pieniędzy, lecz i gatunku monet.

Na bilecie, przy którym chory został przysłany, oznaczony być ma: dzień jego przybycia, numer, pod którym

записанъ въ книгу, приняты ли сполна прописанныя въ билетѣ вещи и въ какомъ видѣ, или чего либо не оказалось.

Въ пріемѣ въ больницу больнаго выдается квитанція тому, кто его представилъ, а билетъ и всѣ принадлежащія больному вещи и деньги хранятся въ цѣлости до совершеннаго выздоровленія и выпуска больнаго изъ больницы, или по день его смерти.

Такой же порядокъ долженъ бытъ наблюдаемъ и при пріемѣ больныхъ гражданскаго вѣдомства, въ §§ 3 и 4 поименованныхъ.

§ 9.

Принятый въ больницу больной со времени пріема до выпуска его изъ больницы не можетъ изъ оной отлучаться, и исключительно подчиняется больничному начальству.

§ 10.

Для отвращенія затрудненій въ пріемѣ во всякое время больнаго въ гражданскія больницы, должны находиться въ оныхъ по крайней мѣрѣ двѣ, а если возможно, и нѣсколько болѣе свободныхъ кроватей для больныхъ нижнихъ воинскихъ чиновъ, въ особенности же, когда въ тѣхъ самыхъ мѣстахъ или вблизи квартируютъ войска, или же отдалены отъ тѣхъ мѣстъ военные гошпитали либо лазареты.

Порядокъ выписки выздоровѣвшихъ.

§ 11.

На основаніи правилъ, по военному вѣдомству существующихъ, полки и команды, коимъ принадлежатъ оставленные въ гражданскихъ больницахъ больные военнаго вѣдомства, если они расположены въ мѣстахъ нахожденія

w księdze znajduje się zapisanym, oraz wzmianka, czy rzeczy w bilecie wyrażone, odebrane wszystkie i w jakim stanie, lub czyli czego nie brakuje.

Jednocześnie po przyjęciu do szpitala chorego, ma być wydawane pokwitowanie téj osobie, która chorego dostawiła; bilet zaś i wszystkie do chorego należące rzeczy i pieniądze, zachowane będą w całości do chwili odzyskania zupełnego zdrowia i wyjścia ze szpitala, lub do dnia jego śmièrci.

Taki sam porządek zachowany być winien w przyjmowaniu chorych, powyżéj w § 3 i 4 wymienionych.

§ 9.

Od chwili przyjęcia do szpitala chorego, aż do jego ztamtąd wyjścia, nie może się chory nigdzie wydalać, i wyłącznie zostaje pod rozkazami Władzy szpitalnéj.

§ 10.

Dla zapobieżenia trudnościom w przyjęciu w każdéj chwili chorego do szpitalów cywilnych, mają się znajdować najmniéj dwa, a jeżeli można i więcéj łóżek wolnych dla chorych wojskowych, a to szczególniéj w czasie konsystencyi w miejscu lub bliskiéj okolicy oddziału wojska, i w miejscach, gdzie szpital lub lazaret wojskowy jest odległy.

O wypuszczaniu ze szpitali wyzdrowiałych.

§ 11.

Na zasadzie prawideł istniejących w zarządzie wojennym, pułki i komendy, do których należą pozostawieni w szpitalach cywilnych chorzy wojskowi, jeżeli kwaterują w miejscach, gdzie szpitale się znajdują, w takim razie przysyłać bę-

больницъ, должны присылать за выздоровѣвшими пріемщиковъ, а если находятся въ отдаленности отъ больницъ, то обязаны присылать пріемщиковъ за сими людьми мѣстные военные Начальники, то есть: коменданты, этапные Начальники и Начальники инвалидныхъ командъ, которые уже и отправляютъ выздоровѣвшихъ въ мѣста расположенія командъ, коимъ они принадлежатъ.

Пріемщикъ, присылаемый за выздоровѣвшими военнаго вѣдомства, обязанъ удостовѣриться, всѣ ли имѣются вещи, въ билетѣ ихъ означенныя; для отвращенія же всякихъ споровъ объ утратѣ или недостаткѣ вещей, завѣдывающій больницею или смотритель оной долженъ не только отмѣтить на билетѣ, что всѣ вещи отданы обратно пріемщику въ цѣлости, или чего изъ нихъ не достаетъ и куда дѣвалось, но сверхъ того означить наономъ, когда выписанъ изъ больницы выздоровѣвшій военнослужитель, съ кѣмъ и куда, т. е. въ какой полкъ или команду отправленъ, и тѣ же самыя свѣдѣнія записываются въ заведенную при больницѣ книгу. Если же у выписываемаго военнослужителя находились при поступленіи его въ больницу собственные его деньги, медали и кресты, то слѣдуетъ возвратить ему оные за роспискою въ книгѣ.

§ 12.

Время выписки изъ гражданскихъ больницъ выздоровѣвшихъ таможенныхъ, дорожныхъ, почтовыхъ и полицейскихъ служителей записывать въ заведенной при больницѣ книгѣ и за тѣмъ отпускать выздоровѣвшихъ для слѣдованія къ ихъ мѣстамъ; еслибы однакоже кто изъ нихъ принятъ былъ въ больницу по билету своего начальства, то таковый билетъ возвращать выходящему изъ больницы, съ надписью дня выписки изъ оной.

dą po odbiór wyzdrowiałych; jeżeli zaś znajdują się w oddaleniu od szpitali, to dopełniać będą miejscowe Władze wojskowe, jako to: Komendanci, Naczelnicy etapów i inwalidnych komend, którzy wysyłają wyleczonych do miejsca konsystencyi tych części wojsk, do których ciż wyleczeni należą.

Przysłany dla odbioru wyzdrowiałych wojskowych, winien się przekonać czyli nie brakuje rzeczy, w bilecie spisanych, i w tym celu, dla uniknienia wszelkich nieporozumień o brak lub utratę takowych rzeczy, obowiązanym jest dozorca szpitala, nietylko zapisać na tymże bilecie, że napowrót oddane są rzeczy w całości lub czego brakuje i gdzie się podziało, ale nadto, winien jest oznaczyć datę wyjścia ze szpitala wyzdrowiałego, miejsce, gdzie się udaje i wyrazić osobę, z którą się oddala, to jest: do jakiego pułku lub komendy; jednocześnie toż samo zapisaném być winno w księdze na ten cel utrzymywanéj; a gdyby wychodzący ze szpitala wojskowy, złożył własne swe pieniądze, medale i wojskowe ozdoby, takowe za pokwitowaniem w księdze zwrócone onemu być mają.

§ 12.

Data wyjścia ze szpitala wyzdrowiałych celnych, drogowych, pocztowych i policyjnych posługaczy, ma być zapisywana w księdze na ten cel w szpitalu utrzymywanéj, a rekonwalescenci udawać się powinni do swojéj Władzy. Gdyby wszelako którykolwiek z tych ludzi przyjęty został do szpitala za biletem od jego Władzy wydanym, takowy bilet winien być opuszczającemu szpital zwrócony, z zapisaniem na nim daty opuszczenia szpitala.

§ 13.

О больныхъ военнослужащихъ, которыхъ болѣзнь перейдетъ въ хроническую, а тѣмъ сдѣлаетъ ихъ неспособными къ продолженію военной службы, или требуетъ долговременнаго пользованія, гражданскія больницы, съ приложеніемъ лекарскаго свидѣтельства, обязаны доносить Гражданскому Губернатору, для сношенія съ подлежащимъ военнымъ начальствомъ о переводѣ сего рода больныхъ въ ближайшіе военные гошпитали, куда препровождать скорбные о таковыхъ больныхъ листы, билеты, за коими больные поступили въ больницу, и принадлежащіе больнымъ вещи, деньги, медали и кресты; если же продолжительная болѣзнь, по коей нижніе чины сдѣлались неспособными къ службѣ, такого рода, что больной не можетъ быть переведенъ въ гошпиталь, въ такомъ случаѣ Гражданскій Губернаторъ, получивъ о томъ донесеніе отъ больницы, обязанъ сдѣлать распоряженіе объ освидѣтельствованіи сихъ больныхъ и назначеніи ихъ въ неспособные, установленнымъ на сей предметъ по военному вѣдомству порядкомъ.

Объ умершихъ или бѣжавшихъ.

§ 14.

Въ случаѣ смерти или побѣга больнаго военнослужащаго, гражданская больница должна отправлять отъ себя немедленно къ тѣмъ командамъ, къ составу коихъ умершій или бѣжавшій принадлежалъ, билеты, съ надписью на нихъ, что такой-то больной умеръ или бѣжалъ изъ больницы, и когда именно. Если команда въ отдаленности, или неизвѣстно гдѣ находится, то билеты умершихъ или бѣжавшихъ военнослужащихъ представлять Военному Начальнику въ губерніи и вмѣстѣ съ тѣмъ давать знать мѣстной полиціи о смерти или побѣтѣ; а вещи, деньги, кресты и медали, послѣ нихъ оставшіеся, хранить въ больницѣ впредь до востребо-

§ 13.

O chorych wojskowych, których słabość przejdzie w chroniczną, a tém samém uczyni ich niezdolnymi do służby wojskowéj, lub wymagać będzie długiego leczenia, szpitale cywilne obowiązane są donosić o tém właściwemu Gubernatorowi Cywilnemu, z przesłaniem lekarskiego świadectwa, a to w celu zniesienia się z Władzą wojenną o przetranslokowaniu tego rodzaju chorych do bliskich szpitali wojskowych, którym mają być przesłane listy przebiegu choroby, bilety, za któremi weszli do szpitala chorzy, i należące do nich rzeczy, pieniądze, medale i krzyże; jeżeli zaś choroba, w skutku któréj wojskowy stał się niezdatnym do służby, jest takiego rodzaju, że chory nie może być przeprowadzonym do szpitala, w takim wypadku Gubernator Cywilny, za odebraniem w téj mierze zawiadomienia od szpitala, obowiązany jest zarządzić rewizyę, dla przekonania się o jego stanie zdrowia i uznania go za niezdolnego do służby, a to podług ustanowionego na ten cel przez wojenny Zarząd porządku.

O zmarłych lub zbiegłych ze szpitali.

§ 14.

W przypadku śmierci lub ucieczki wojskowego, szpitale cywilne obowiązane są niezwłocznie odsyłać bilety do właściwéj komendy, z wymienieniem w nich, że chory umarł lub zbiegł ze szpitala, i w którym dniu; gdyby zaś niewiadome było miejsce konsystencyi komendy zmarłego lub zbiegłego żołnierza, lub komenda takowa była oddaloną, w takich przypadkach odsyłać należy bilety zmarłych lub zbiegłych wojskowych do Naczelnika Wojennego w gubernii, zawiadamiając jednocześnie o śmierci lub ucieczce wojskowego miejscową policyę. Rzeczy, pieniądze, medale i ozdoby wojskowe po nich pozostałe, zachowane być mają w szpitalu, do otrzymania

ванія оныхъ со стороны военнаго начальства; но еслибы по истеченіи трехъ мѣсяцевъ со дня донесенія о смерти или побѣгѣ военнослужащаго, вещи и прочее, послѣ него оставшееся, не было военною властію истребовано, въ такомъ случаѣ больница обязана донести о томъ Гражданскому Губернатору, для сношенія съ подлежащимъ военнымъ начальствомъ, о самоскорѣйшей передачѣ всего того въ военное вѣдомство.

§ 15.

Въ случаѣ смерти больныхъ изъ числа дорожныхъ или другихъ служителей, собственныя ихъ деньги, платье и вещи больница отдаетъ кому по закону слѣдуетъ; казенную же одежду возвращаетъ тому вѣдомству, изъ коего больной былъ присланъ, а о смерти больнаго даетъ знать мѣстной полиціи.

Примѣчаніе. На основаніи § 16 правилъ, изданныхъ для руководства учрежденныхъ надъ богоугодными въ Царствѣ заведеніями Попечительныхъ Совѣтовъ, съ вещами умершихъ въ гражданскихъ больницахъ на заразительныя болѣзни, слѣдуетъ поступать по наставленію лекарей.

Основанія, на коихъ опредѣляется въ пользу больницъ плата за больныхъ и погребеніе умершихъ, и порядокъ требованія сей платы.

§ 16.

За содержаніе и пользованіе больныхъ и за погребеніе умершихъ опредѣляется въ пользу гражданскихъ больницъ плата по разсчету, во что обходится, въ сложности нѣсколькихъ лѣтъ, содержаніе въ сихъ заведеніяхъ одного больнаго вмѣстѣ съ медикаментами, и чего стоитъ погребеніе одного умершаго.

Еслибы впослѣдствіи оказалось, что установленная плата слишкомъ высока или недостаточна, въ такомъ случаѣ Пра-

od Władzy wojskowéj odezwy o wydanie takowych. Jeżeliby wszakże po upływie trzech miesięcy od dnia rapportu o śmierci, lub ucieczce chorego wojskowego, rzeczy i pozostałe po nim effekta, nie były przez Władzę wojskową odebrane, w takim razie szpital obowiązanym jest donieść o tém Gubernatorowi Cywilnemu, dla zniesienia się z właściwą Władzą wojskową, względem jaknajśpieszniejszego odebrania tychże rzeczy ze szpitala w zawiadywanie wojskowe.

§ 15.

W razie śmierci chorego pocztowego, drogowego, lub policyjnego posługacza, własne rzeczy zmarłych i pieniądze obowiązany jest szpital wydać komu z prawa należy, a skarbowy ubiór zwracać będzie téj Władzy, która chorego przysłała, donosząc o jego śmierci miejscowéj policyi.

Uwaga. Podług artykułu 16-go instrukcyi dla Rad Szpitalnych w Królestwie wydanéj, z rzeczami zmarłych na chorobę zaraźliwą, powinno być postąpione, według uznania Lekarzy.

Zasady, według których szpitale cywilne mają być wynagradzane za utrzymanie i leczenie chorych i koszta pogrzebu zmarłych, niemniéj sposób zwrotu takowych kosztów.

§ 16.

Za utrzymanie i kuracyę chorych, tudzież za pogrzebanie zmarłych, ustanowioném zostaje na rzecz szpitali wynagrodzenie, w stosunku do wydatku praktykowanego przez ciąg kilkoletni w tych zakładach, na utrzymanie jednego chorego wraz z lekarstwami, oraz na koszta pogrzebu jednego zmarłego.

Gdyby w dalszém doświadczeniu opłata ta okazała się wysoką lub niedostateczną, Kommissya Rządowa Spraw We-

вительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ можетъ измѣнить оную въ началѣ каждаго года, не иначе однакоже, какъ по предварительномъ удостовѣреніи въ необходимости таковыхъ измѣненій изъ рапортовъ Частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ и по сношеніи съ Главнымъ Штабомъ Дѣйтствующей Арміи и другими подлежащими начальствами.

§ 17.

За содержаніе и пользованіе больныхъ военнаго вѣдомства и за погребеніе умершихъ, военное начальство будетъ возвращать гражданскимъ больницамъ сумму, какая причитается онымъ по установленной платѣ и числу дней нахожденія больныхъ въ больницахъ.

§ 18.

Требованія о платѣ за содержаніе больныхъ военнослужащихъ и за погребеніе умершихъ гражданскія больницы чрезъ Частные Попечительные Совѣты, надъ сими заведеніями учрежденные, посылаютъ, по прошествіи каждыхъ трехъ мѣсяцевъ, Дежурному Генералу Дѣйствующей Арміи, съ приложеніемъ разсчетныхъ вѣдомостей, по формѣ, какая будетъ установлена Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ. Вѣдомости должны быть подписаны старшими лекарями и смотрителями больницъ и удостовѣрены членами Попечительнаго Совѣта; кромѣ того, должны быть засвидѣтельствованы, въ городахъ—Комендантами, а гдѣ ихъ нѣтъ—Начальниками инвалидныхъ командъ и Бургомистрами; гдѣ же не будетъ мѣстныхъ военныхъ начальниковъ, то Бургомистрами, или гминными Войтами.

§ 19.

По распоряженію военнаго начальства, разсчетныя вѣдомости будутъ обращаемы въ Варшавскую Коммисаріатскую

wnętrznych i Duchownych, po dokładném rzeczy rozpoznaniu, a mianowicie po przekonaniu się z rapportów Rad Szczegółowych szpitalnych, o potrzebie zaprowadzenia téj zmiany, oraz za poprzedniém zniesieniem się w tym względzie z Głównym Sztabem Czynnéj Armii i innemi Władzami właściwémi, zmiany te z początkiem roku zarządzić może.

§ 17.

Za utrzymanie i leczenie chorych wojskowych i za grzebanie zmarłych, Władza wojskowa zarządzać będzie zwrot przypadających dla szpitali kosztów, wedle cen oznaczonych i w stosunku dni znajdowania się chorego w szpitalu.

§ 18.

O zwrot kosztów na utrzymanie chorych wojskowych i grzebanie zmarłych, szpitale, za pośrednictwem Rad Opiekuńczych, odnosić się mają z upływem każdego kwartału do Dyżurnego Generała Czynnéj Armii, z załączeniem likwidacyi kosztów, ułożonéj według wzoru, przez Kommissyę Rządową wskazać się mającego. Likwidacye takowe powinny być podpisywane przez Lekarza naczelnego, oraz intendenta lub dozorcę szpitala, tudzież sprawdzane przez Radę Szczegółową szpitala, nakoniec poświadczone, w miastach, gdzie się znajdują Komendanci,—przez tychże Komendantów, a gdzie ich niema,— przez Naczelników komend inwalidów i Burmistrzów; gdzie zaś niema żadnéj miejscowéj wojskowéj Władzy, likwidacye poświadczać będą Burmistrze lub Wójci gmin.

§ 19.

Stosownie do istniejących w części wojskowéj przepisów, Władza wojskowa, likwidacye takowe odsyłać będzie do War-

Коммисію, которая, на основаніи существующихъ правилъ, обязана немедленно, и не позже какъ въ теченіе одного мѣсяца, доставить гражданской больницѣ въ полности причитающееся по разсчету удовлетвореніе, безъ вычета денегъ за пересылку; въ случаѣ же невысылки на сей срокъ денегъ, Попечительные Совѣты больницъ должны доводить о томъ установленнымъ порядкомъ до свѣдѣнія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, которая входитъ съ кѣмъ слѣдуетъ въ сношеніе объ ускореніи удовлетворенія больницы.

§ 20.

Плата за содержаніе и пользованіе больныхъ военныхъ нижнихъ чиновъ таможенной пограничной стражи и за погребеніе умершихъ производится больницамъ отъ начальниковъ сей стражи, къ коимъ Попечительные Совѣты, по прошествіи каждыхъ трехъ мѣсяцевъ, обязаны посылать посвидѣтельствованныя разсчетныя вѣдомости.

§ 21.

За пользованіе и содержаніе больныхъ и за погребеніе умершихъ дорожныхъ, почтовыхъ и полицейскихъ служителей, больницы получаютъ установленную плату отъ тѣхъ вѣдомствъ, отъ коихъ больные присланы въ оныя, а въ случаѣ промедленія въ удовлетвореніи, Попечительные Совѣты поступаютъ сообразно тому, какъ постановлено въ § 19.

§ 22.

Плата за содержаніе и леченіе больныхъ военныхъ арестантовъ въ тюремныхъ больницахъ и за погребеніе умершихъ требуется для сихъ больницъ отъ военнаго начальства—тюремными Смотрителями, тѣмъ порядкомъ, какой установленъ въ § 18. За содержаніе больныхъ арестантовъ, не принадлежащихъ къ военному вѣдомству, равно за погребе-

szawskiéj Kommissoryackiéj Kommissyi, która, wedle przyjętych zasad, obowiązaną jest niezwłocznie, a najdaléj w przeciągu jednego miesiąca dopełnić zwrot przypadających kosztów, przez nadesłanie onych franco właściwemu szpitalowi. W razie niedopełnienia zwrotu tych kosztów w przepisanym czasie, Rady szpitalne donosić mają o tém, właściwą drogą, Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, która przedsiębrać będzie stosowne kroki, względem niezwłocznego zaspokojenia szpitalów.

§ 20.

Za utrzymanie i leczenie chorych wojskowych, należących do składu pogranicznéj celnéj straży i za grzebanie umarłych, szpitale otrzymywać będą zwrot przynależnych kosztów od Naczelników tych straży, którym Rady szpitalne przysyłać będą z upływem każdego kwartału uformowane i poświadczone likwidacye.

§ 21.

Za utrzymanie i kuracyę chorych, tudzież za grzebanie zmarłych pocztowych, oraz drogowych i policyjnych posługaczy, szpitale otrzymywać będą zwrot przynależnych kosztów od tych Władz, od których chorzy do szpitala przysłani byli. W razie opóźnienia zwrotu takowych kosztów, Rady szpitalne postępować będą stosownie do przepisu zawartego w § 19.

§ 22.

Za utrzymanie i leczenie chorych wojskowych aresztantów w szpitalach więziennych, tudzież za grzebanie zmarłych, zwrotu przypadających na rzecz tych szpitali kosztów, żądać będą od Władzy wojskowéj Nadzorcy więzień, stosownie do przepisów, w § 18 wymienionych. Koszta za utrzymanie chorych aresztantów, nienależących do składu wojska, oraz za

ніе умершихъ, не производится тюремнымъ больницамъ особенной платы, а подобныя издержки будутъ покрываемы изъ штатныхъ тюремныхъ суммъ.

§ 23.

Какъ на основаніи существующихъ по военной части постановленій, Коменданты или Начальники инвалидныхъ командъ обязаны посѣщать больныхъ военнослужащихъ, въ гражданскихъ больницахъ находящихся, и какъ, сверхъ того, для военныхъ медиковъ опредѣленъ особыми правилами порядокъ надзора за таковыми больными, то, сообразно сему, постановляется, чтобы больничное начальство не препятствовало военнымъ лицамъ и медикамъ осматривать больныхъ военнослужащихъ, въ гражданскихъ больницахъ находящихся. Для ближайшаго же свѣдѣнія и соображенія, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ обязана снабдить кого слѣдуетъ экземплярами вышеозначенныхъ Высочайше утвержденныхъ въ 11-й день Декабря 1838 года правилъ для обозрѣнія военными Медиками гражданскихъ больницъ, въ которыхъ пользуются больные воинскіе чины.

§ 24.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть напечатано въ публичныхъ вѣдомостяхъ и въ Дневникѣ Законовъ, возлагается на Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 15 (27) Ноября 1840 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ,

(подписано) *Князь Варшавскій.*

grzebanie zmarłych, nie mają być likwidowane; koszta te zaspokajane będą z etatowych więziennych funduszów.

§ 23.

Ponieważ na zasadzie istniejących w części wojskowéj przepisów, Komendanci lub Naczelnicy komend inwalidów obowiązani są przekonywać się o stanie umieszczonych w cywilnych szpitalach chorych wojskowych, i gdy nadto Lekarze wojskowi mają sobie również poleconém doglądanie takowych chorych; stosownie więc do tych przepisów stanowi się: że Władze szpitalne nie powinny wzbraniać, tak osobom wojskowym, jak równie Lekarzom, do składu wojska należącym, przekonywania się o stanie chorych wojskowych, zostających w szpitalach cywilnych. Dla tém bliższego zaś poinformowania i zastosowania się do przedmiotu, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, obowiązaną jest zaopatrzyć, kogo wypada, wspomnionémi przepisami, w dniu 11 Grudnia 1838 roku, przez Najjaśniejszego Cesarza zatwierdzonémi, względem odbywania przez Lekarzy wojkowych rewizyj szpitali cywilnych, w których chorzy wojskowi są umieszczeni.

§ 24.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które przez pisma publiczne ma być ogłoszone i w Dzienniku Praw umieszczone, Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 15 (27) Listopada 1840 roku.

Namiestnik, Generał-Feldmarszałek
(podpisano) *Xiążę Warszawski.*

Приложеніе 1-е къ № 1-му.

Форма билетовъ, по которымъ больные военнослужащіе отправляются для леченія въ гражданскія больницы, установленныя Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ, согласно § 7-му постановленія Совѣта Управленія Царства отъ 15 (27) Ноября 1840 года.

N корпуса.

N дивизіи.

N полка, баталіона или роты.

Унтеръ-офицеръ, солдатъ фронтовой или нефронтовой.

N имя и фамилія, а также имя отца его.

Имѣетъ отъ роду 00 лѣтъ.

Женатъ или нѣтъ? Если женатъ, имя и фамилія жены, а также гдѣ она находится, при полкѣ ли, или въ N губерніи, N уѣздѣ, N деревнѣ.

Больной оставался при полкѣ или въ полковомъ лазаретѣ на излеченіи отъ такой-то болѣзни, столько-то дней, сего же числа въ 00 часовъ отправленъ въ N гражданскую больницу съ офицеромъ или унтер-офицеромъ N.

Удовлетворенъ:
жалованіемъ по 00 число, N мѣсяца, N года,
провіантомъ по 00 число, N мѣсяца.

При больномъ находятся слѣдующія вещи:
мундиръ, шинель, зимніе и лѣтніе штаны, шапка, 00 рубахъ, 00 паръ сапоговъ и проч.

Всѣ эти вещи цѣлы.

Въ такомъ-то городѣ или деревнѣ N уѣзда, число, мѣсяцъ и годъ.

(подпись Командира)

1-y Annex do Nº 1-go.

WZÓR BILETÓW, ZA KTÓRÉMI CHORZY WOJSKOWI SĄ NADSYŁANI DO CYWILNYCH SZPITALI NA KURACYĘ, PRZEPISANY PRZEZ KOMMISSYĘ RZĄDOWĄ SPRAW WEWNĘTRZNYCH STOSOWNIE DO § 7-GO POSTANOWIENIA RADY ADMINISTRACYJNÉJ Z D. 15 (27) LISTOPADA 1840 R.

N. Korpusu,
N. Dywizyi,
N. Pułku, Batalionu, lub Kompanii,
Podofficer, żołnierz frontowy lub niefrontowy,
N. imię i nazwisko oraz imię ojca jego,
Ma lat 00.

Żonaty lub nie? Jeżeli żonaty, imię i nazwisko żony, oraz gdzie ona zostaje, czy przy pułku lub w gubernii N, powiecie N, wsi N.

Słaby zostawał przy pułku lub w lazarecie pułkowym na taką to chorobę, przez dni tyle to, w dniu zaś dzisiejszym o godzinie 00 został wysłany do szpitala cywilnego N, przez Officera lub podofficera N.

Został zaspokojony:
w pensyi po dzień 00., miesiąca N, i roku N,
prowiantem po N datę.

Przy chorym znajdują się następujące rzeczy:
mundur, płaszcz, spodnie zimowe i letnie, furażerka, koszul 00, butów par 00. i t. d. Wszystkie takowe rzeczy są całe.

Datt: w takiém to mieście lub wsi powiatu N, dzień, miesiąc i rok.

(podpis Dowódcy)

Согласно правиламъ, изложеннымъ въ § 8, на томъ же билетѣ, при которомъ больной доставленъ въ больницу, нужно сдѣлать слѣдующую отмѣтку:

Присланъ и принятъ въ N больницу N года, N мѣсяца, N дня, въ 00 часовъ.

Записанъ въ книгу подъ № 00.

Поименованныя въ билетѣ вещи приняты въ цѣлости и сохранены подъ № 00.

или

Изъ числа поименованныхъ въ билетѣ вещей, при принятіи оныхъ, не оказалось такихъ-то, остальныя же приняты и сохранены подъ № 00.

(подпись Смотрителя больницы)

Въ пріемъ въ больницу больнаго выдается квитанція тому, кто его представилъ, билетъ же хранится у Смотрителя больницы до выздоровленія и выпуска больнаго или по день его смерти.

Если больной выздоровѣетъ, то на билетъ его, согласно 11 §, должно сдѣлать слѣдующую отмѣтку:

Записанъ въ книгу выздоровѣвшихъ подъ № 00 и отправленъ прямо въ полкъ или военную команду, въ такое-то мѣсто, такого-то дня, мѣсяца и года, со всѣми вещами, поименованными въ билетѣ.

Въ случаѣ недостатка какого нибудь предмета, пояснить, куда дѣвались недостающія вещи.

(подпись Смотрителя)

Въ случаѣ смерти въ больницѣ военнослужащаго, на томъ же билетѣ отмѣтить слѣдующее: умеръ 00 числа, N мѣсяца, N года.

О смерти его увѣдомлено такое-то военное начальство 00 числа, N мѣсяца, N года.

Оставшіяся послѣ умершаго вещи выданы такому-то лицу или отосланы въ такое-то мѣсто такого-то числа, мѣсяца и года.

(подпись Смотрителя)

Stosownie do przepisów w § 8-m zawartych, na tymże samym bilecie, przy którym chory wojskowy do szpitala nadesłany został, należy zanotować jak następuje:

Nadesłany i przyjęty został do szpitala N, roku N, miesiąca N, dnia N, o godzinie 00.

Wciągnięty do księgi sub N° 00.

Wyszczególnione w bilecie rzeczy przyjęte zostały wszystkie w całości i zachowane pod N° 00.

czyli

z liczby wyszczególnionych w bilecie rzeczy, przy przyjęciu onych, nie okazało się takich to, inne zaś przyjęte i zachowane zostały pod N° 00.

(podpis Dozorcy szpitala)

Dostawcy chorego wojskowego wydaje się pokwitowanie a bilet zostaje u Dozorcy szpitala do czasu wyzdrowienia chorego i odesłania onego, lub do dnia jego śmierci.

Jeżeli chory wyzdrowieje, na bilecie jego, stosownie do § 11-go przepisów, należy zanotować, jak następuje:

Zapisany w księdze wyzdrowiałych pod N° 00 i odesłany wprost do pułku lub placu wojskowego, do takiego to miejsca, takiego to dnia, miesiąca i roku, ze wszystkiemi rzeczami w bilecie wymienionémi.

Jeżeliby w przypadku czegokolwiek z rzeczy brakowało, wymienić, gdzie się brakujące rzeczy podziały.

(podpis Dozorcy)

Jeżeliby chory w szpitalu umarł, to na tym samym bilecie zanotować: umarł dnia N, miesiąca N. i roku.

O śmierci jego zawiadomiona taka to wojskowa Władza, takiego to dnia, miesiąca i roku.

Rzeczy pozostałe po zmarłym wydane pozostały takiéj to osobie, lub odesłane do takiego miejsca, dnia, miesiąca i roku.

(podpis Dozorcy)

Приложеніе 2-е къ № 1-му.

Форма книги, установленная согласно § 8 постановленія Совѣта Управленія Царства отъ 15 (27) Ноября 1840 года.

КНИГА

для записки больныхъ, принятыхъ въ N больницу.

Номеръ по книгѣ для записки больныхъ.	Когда принятъ въ больницу	Названіе полка, команды, а также имя и фамилія больнаго.	Какія именно вещи и деньги оказались при больномъ.		У кого хранятся вещи и деньги больнаго.
	Число, мѣсяцъ и годъ.		казенныя	собственныя	
1	30 Октября (11 Ноября) 1838 г.	Григорій Никифоровъ сынъ Филатовъ	шинель 1 мундиръ 1 штановъ 2 шапка 1 рубахъ 3 и проч.	денегъ злот. 30 а именно: билетами злот. 15 пятизлотовою серебряною монетою злот. 10 злотовками злот. 1 двузлот. злот. 2 мѣдью злот. 2 Итого злот. 30	Вещи въ кладовой больницы, а деньги въ больничной кассѣ, первыя за роспискою смотрителя отъ 00 числа, послѣднія за роспискою кассира отъ 00 числа.
2	. .		. .	. . .	. . .

Куда вышли изъ больницы						
Выздоровѣли	Перенесены въ другія больницы.	Кто и когда принялъ выздоровѣвшаго и куда отправились.	Кто принялъ вещи и деньги выздоровѣвшаго.		Умерли	
					число, мѣсяцъ и годъ	Когда и куда отосланы оставшіяся послѣ умершаго вещи и деньги.
число, мѣсяцъ и годъ	число, мѣсяцъ и годъ	число, мѣсяцъ и годъ	казенныя	собственныя		число, мѣсяцъ и годъ.
$^{8}/_{15}$ Января 1840 г.	. .	Отправленъ $^{8}/_{20}$ Января 1840 въ Иркутскій Гусарскій полкъ съ унтеръ-офицеромъ того же полка N, согласно отношенію командира сего полка отъ 00 за №	Унтеръ офицеръ N, полка N.	Тотъ же унтеръ-офицеръ или выданы подъ особую росписку выздоровѣвшему.	$^{2}/_{14}$ Января 1840 г.	Въ полкъ или команду N, согласно полученному по сему предмету отзыву отъ 00 числа за № *или* родственникамъ умершаго, если онъ былъ не военный, а гражданскій, а именно: въ N губернію, N уѣздъ, посредствомъ N начальства.
. .	. .	. .	. .	. .	. .	. . . . .

2-gi Annex do N° 1-go.

Wzór książki, przepisany stosownie do § 8-go postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 15 (27) Listopada 1840 roku.

KSIĄŻKA

do zapisywania przyjętych do szpitala N. chorych.

Numer bieżący w księdze do zapisywania chorych	Data przyjęcia do szpitala	Nazwisko pułków, komend, oraz imię i nazwisko chorego	Jakie mianowicie rzeczy i pieniądze okazały się u chorego		U kogo znajdują się w zachowaniu rzeczy i pieniądze chorego
	Data roku, miesiąca i dnia		skarbowe	własne	
1	30 Października (11 Listopada) 1839 r.	Grzegorz Nikity Syn Fiłatów.	Płaszcz 1 Mundur 1 Spodni 2 Furażka 1 Koszul 3 etc.	Pieniądze złp. 30 to jest: biletami złp. 15 Pięciozłotowemi srebrem złp. 10 złotówkami złp. 1 Dwuzłotów: złp. 2 Miedzią „ 2 Razem złp 30	Rzeczy w komorze szpitala, a pieniądze w kassie szpitala, pierwsze za kwitem Intendenta z daty N, drugie za kwitem utrzymującego kassę z daty N.
2	. .		. .	. . .	. . .

Dokąd wyszli ze szpitala						
Wyzdrowieli	Przeniesieni do innych szpitali	Kto i kiedy przyjął wyzdrowiałego i dokąd się udał	Kto przyjął rzeczy i pieniądze rekonwalescenta		Umarli	
					Data roku, miesiąca i dnia	Kiedy i dokąd odesłane pozostałe po śmierci zmarłego rzeczy i pieniądze
Data roku, miesiąca i dnia	Data roku, miesiąca i dnia	Data roku, miesiąca i dnia	skarbowe	własne		Data roku, miesiąca i dnia
$^{3}/_{15}$ Stycznia 1840 r.	. . .	Odesłany $^{8}/_{20}$ Stycznia 1840 r. do Irkutskiego huzarskiego pułku, z podofficerem tegoż pułku N. a to stosownie do odezwy Dowódcy tegoż pułku z daty N. za N°	Podofficer N . pułku z nazwiska N.	Tenże podofficer, lub oddaneza oddzielnym rewersem rekonwalescentowi,	$^{2}/_{14}$ Stycznia 1840 r.	Do pułku lub komendy N. a to stosownie do otrzymanéj w téj mierze odezwy z daty N. za N° takim to, *lub* do familii zmarłego, jeżeli ten był niewojskowy a cywilny, a mianowicie w gubernię N., obwód N. za pośrednictwem Władz N.
. .	. .	. .	. .	. .	. .	. . . . .

Приложеніе 3-е къ № 1-му.

Форма разсчетной вѣдомости, установленная согласно § 18 постановленія Совѣта Управленія Царства отъ 15 (27) Ноября 1840 года.

РАЗСЧЕТНАЯ ВѢДОМОСТЬ

платѣ, слѣдующей N больницѣ за содержаніе и пользованіе больныхъ военнаго вѣдомства, а также за погребеніе умершихъ за N четверть 18 . . года.

Номеръ по порядку	Фамилія больнаго и наименованіе полка, или команды, къ которой онъ принадлежитъ.	Число и номеръ билета, по которому больной принятъ въ больницу, и кѣмъ выданъ билетъ.	Когда больной принятъ въ больницу.	Число выбытія больнаго изъ больницы или его смерти.
1	Григорій Никифоровъ сынъ Филатовъ, солдатъ Иркутскаго гусарскаго полка.	Отъ 10(22) Іюля 1839 г., за N°, выданъ командиромъ того же полка Полковникомъ N, или такою-то командою.	11 (23) Іюля 1839 г.	12 (24) Августа 1839 г.
2				. . . . .

Число дней нахожденія въ больницѣ.	Какая причитается больницѣ плата, согласно установленнымъ цѣнамъ						Примѣчанія.
	За содержаніе и пользованіе больнаго.	Злот.	гр.	За погребеніе умершаго.	Злот.	гр.	
Находился въ больницѣ столько-то дней. .	. . .	00	0		00	0	–
. . .	. . .	00	0		00	0	
		000	0		000	0	Итого 000

Въ Ловичѣ, 00 дня N мѣсяца N года.

Старшій Лекарь больницы N. Завѣдывающій или Смотритель больницы N.

Частный Попечительный Совѣтъ больницы сію расчетную вѣдомость по повѣркѣ ея свидѣтельствуетъ.

Въ Ловичѣ, число, мѣсяцъ и годъ.

Предсѣдательствующій Попечитель N.

Разсчетныя вѣдомости тѣхъ гражданскихъ больницъ, при которыхъ не учреждены особые Попечительные Совѣты, должны быть свидѣтельствуемы находящимися при нихъ управленіями.

Сію расчетную вѣдомость свидѣтельствуетъ Президентъ или Бургомистръ города N, число, мѣсяцъ и годъ.

Сію расчетную вѣдомость свидѣтельствуетъ Плацъ-Комендантъ города N, число, мѣсяцъ и годъ.

3-ci Annex do № 1-go.

Wzór likwidacyi, przepisany stosownie do § 18-go postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 15 (27) Listopada 1840 roku.

LIKWIDACYA,

wykazująca ilość przypadającego na rzecz szpitala N. wynagrodzenia, za koszta utrzymania i kuracyę w tym szpitalu chorych wojskowych, tudzież za pogrzeb zmarłych, za kwartał N. roku 18 . .

Numer bieżący	Nazwisko chorego oraz pułku lub komendy, do któréj chory należy.	Data i Numer biletu, za którym chory przyjęty do szpitala i wymienienie wydającego bilet	Data przyjęcia chorego do szpitala	Data wyjścia chorego ze szpitala, lub jego śmierci
1	Grzegorz Nikity Syn Fiłatów, żołnierz Irkutskiego huzarskiego pułku.	z dnia 10 (22) Lipca 1839 r. N° . . . ., przez Pułkownika Dowódcę tegoż Pułku N. lub przez N, komendę wydany.	11(23) Lipca 1830 roku.	12(24) Sierpnia 1839 roku.
2		. . .		. . . .

Liczba dni przepędzonych w szpitalu	Jakie przypada na rzecz szpitala wedle ustanowionéj ceny wynagrodzenie						Uwagi.
	Za utrzymanie i leczenie chorego	Złp.	gr.	Za pogrzebanie umarłego	Złp.	gr.	
Znajdował się w szpitalu tyle to dni. . .	. . .	00	0		00	0	
. . .	. . .	00	0		00	0	
		000	0		000	0	Razem Złp. 000 gr

w Łowiczu, dnia . . mca . . . . roku . . . .

Lekarz Naczelny szpitala N. Intendent czyli Dozorca szpitala N.

Rada Szczegółowa szpitalna rzetelność niniejszéj likwidacyi po sprawdzeniu poświadcza.

w Łowiczu, dnia . . mca . . . . roku. . . .

Opiekun Prezydujący N.

Rzetelność likwidacyj tych szpitalów cywilnych, przy których nie znajdują się oddzielne Rady Szczegółowe, poświadczać będą istniejące przy takowych szpitalach Administracye.

Niniejszą likwidacyę poświadcza Prezydent lub Burmistrz miasta N. Data, miesiąc i rok.

Niniejszą likwidacyę poświadcza Komendant Placu miasta N. Data, miesiąc i rok.

№ 2.

Распоряженіе о предотвращеніи побѣга рекрутъ, пользуемыхъ въ гражданскихъ больницахъ.

(11 (23) Декабря 1842 года.)

Всѣмъ Гражданскимъ Губернаторамъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Канцелярія Намѣстника въ Царствѣ, отношеніемъ отъ 21 Октября (2 Ноября) с. г., за № 4,689, увѣдомила Правительственную Коммисію, что Его Свѣтлость Князь Намѣстникъ вслѣдствіе донесенія о частыхъ побѣгахъ рекрутъ, помѣщаемыхъ въ больницахъ, по причинѣ болѣзни, во время слѣдованія въ подлежащія команды, изволилъ приказать: чтобы гражданскія больницы и лазареты, коль скоро они получатъ требованіе о принятіи на излеченіе рекрутовъ, немедленно входили въ сношеніе съ мѣстнымъ военнымъ начальствомъ о назначеніи часовыхъ для караула и надзора за сими рекрутами.

Въ исполненіе этого приказанія Его Свѣтлости Князя Намѣстника, Правительственная Коммисія имѣетъ честь просить Ваше Превосходительство выдать соотвѣтственныя распоряженія, какъ Попечительнымъ Совѣтамъ, находящимся въ N губерніи, такъ равно и всѣмъ административнымъ начальствамъ, присовокупляя, что въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ находятся

№ 2.

Rozporządzenie o zabezpieczeniu od ucieczki rekrutów, w szpitalach cywilnych leczonych.

(d. 11 (23) Grudnia 1842 r.)

do
Wszystkich Gubernatorów Cywilnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Kancellarya Księcia Namiestnika Królestwa, przez odezwę daty 21 Października (2 Listopada) r. b. N° 4,689, oznajmiła Komissyi Rządowéj, iż Jego Książęca Mość, mając sobie przedstawione doniesienie o przytrafiających się częstokroć zbiegostwach dokonywanych przez rekrutów, którzy w przeprowadzaniu do właściwych komend, z powodu choroby w szpitalach umieszczeni bywają, rozkazać raczył, aby szpitale i lazarety cywilne, jak skoro o zapewnienie kuracyi rekrutów wezwane zostaną, niezwłocznie się odnosiły do miejscowych Władz wojskowych o wyznaczenie szyldwachów do strzeżenia i zabezpieczenia tychże rekrutów.

W wykonaniu takowych rozkazów Księcia Namiestnika Królestwa, Kommissya Rządowa ma honor wezwać Gubernatora Cywilnego o wydanie, tak do Rad Szczegółowych, w gubernii N. istniejących, jak niemniéj do wszystkich Władz administracyjnych, stosownych ze swéj strony zarządzeń, przy nadmienieniu, że w miejscach, gdzie się szpitale znajdują, a kom-

больницы, а нѣтъ никакихъ военныхъ командъ, мѣры для предотвращенія побѣга рекрутовъ обязана обдумать мѣстная полиція.

Варшава, 11 (23) Декабря 1842 года.

По порученію и. д. Главнаго Директора Предсѣдательствующаго, Предсѣдатель, Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Любовидзкій.*

№ 8,526/42,657.

№ 3.

Постановленіе о срокахъ и порядкѣ представленія разсчетныхъ вѣдомостей о платѣ за леченіе больныхъ военнаго вѣдомства.

(4 (16) Октября 1843 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.

Вслѣдствіе представленія Начальника Главнаго Штаба Дѣйствующей Арміи объ измѣненіи нѣкоторыхъ статей постановленія Совѣта Управленія Царства отъ 15 (27) Ноября 1840 г., относительно леченія нижнихъ воинскихъ чиновъ въ гражданскихъ больницахъ и о доставленіи такимъ образомъ возможности примѣнять впослѣдствіи къ годичнымъ разсчетамъ правила, существующія въ Имперіи, Его Свѣтлость Князь Намѣстникъ, выслу-

systencyi wojska niema, zabezpieczenie rekrutów od ucieczki miejscowa policya obmyśleć jest obowiązana.

w Warszawie, dnia 11 (23) Grudnia 1842 r.

Z upoważnienia p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego,

Prezes, Radca Stanu (podpisano) *Lubowidzki.*

N⁰ 8,526/42,657.

№ 3.

Rozporządzenie o terminach i sposobie, w jakich likwidacye kosztów leczenia wojskowych przedstawiane być mają.

(d. 4 (16) Października 1843 r.)

do

Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

SEKRETARZ STANU PRZY RADZIE ADMINISTRACYJNÉJ.

W skutek przełożenia Szefa Sztabu Głównego Armii Czynnéj, względem zmiany niektórych artykułów postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 15 (27) Listopada 1840 roku, o leczeniu wojskowych niższych stopni w szpitalach cywilnych, przez co by następne rachunki szpitalne stosowane być mogły do przepisów w Cesarstwie obowiązujących, Książe Namiestnik Królestwa, po wysłuchaniu zło-

щавѣ рапортъ по сему предмету Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 24 Сентября (6 Октября) сего года, за № 1,489/32,785, изволилъ разрѣшить:

1) чтобы Попечительные Совѣты гражданскихъ больницъ представляли Дежурному Генералу Дѣйствующей Арміи разсчетныя вѣдомости съ 1 Января сего года (стараго стиля) не по истеченіи трехъ мѣсяцевъ, но по истеченіи каждой трети, въ двухъ экземплярахъ, съ объясненіемъ, какіе именно больные остались въ больницѣ на слѣдующую треть;

2) чтобы гражданскія больницы увѣдомляли въ соотвѣтственное время о всякомъ измѣненіи платы за леченіе больныхъ и погребеніе умершихъ, во избѣжаніе замедленія, какъ въ повѣркѣ разсчетныхъ вѣдомостей, такъ равно и въ выдачѣ слѣдующей платы;

3) чтобы, относительно платы за 12 дней Января сего года новаго стиля, т. е. съ 20 Декабря 1842 по 1-е Января 1843 г. стараго стиля (если таковая будетъ причитаться), были составлены особыя разсчетныя вѣдомости, для приведенія въ порядокъ отчетовъ за прошедшее время, отдѣльно за каждую треть;

4) чтобы, для введенія въ отчеты однообразія и во избѣжаніе могущихъ произойти ошибокъ, исключить изъ разсчетныхъ вѣдомостей, согласно военнымъ постановленіямъ, какъ день поступленія, такъ равно и день выбытія больныхъ изъ больницы; наконецъ,

5) чтобы о военныхъ чинахъ, находившихся въ больницахъ на излеченіи въ 1841 и 1842 годахъ, за содержаніе которыхъ и погребеніе умершихъ сіи послѣднія получили уже полное по разсчету удовлетвореніе, каждый Частный Попечительный Совѣтъ, за всякій годъ особо, представилъ вѣдомость прямо въ Новогеоргіевскую Коммисію.

żonego w tym przedmiocie rapportu Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych z dnia 24 Września (6 Października) r. b. N⁰ 1,489/32,785, dozwolić raczył:

1) aby Rady Szczegółowe szpitali cywilnych przedstawiały Dyżurnemu Jenerałowi Armii Czynnéj, likwidacye od 1-go Stycznia r. b. (podług starego kalendarza) nie co trzy miesiące, lecz po upływie każdych czterech miesięcy roku, w dwóch exemplarzach, przy wyjaśnieniu, którzy z chorych na następny tercyał pozostają w szpitalu;

2) ażeby szpitale cywilne zawiadamiały w czasie właściwym o każdéj zmianie wysokości opłaty za leczenie chorych i grzebanie umarłych, a to celem uniknienia opóźnień, tak w sprawdzaniu likwidacyj, jako téż w zwrocie należytości;

3) ażeby względem zwrotu należytości za 12 dni Stycznia r. b. (podług nowego kalendarza), to jest od 20 Grudnia 1842 r. do 1 Stycznia 1843 r. według starego kalendarza (jeżeli takowa przypadać będzie), oddzielne likwidacye ułożone były, celem uregulowania rachunków z czasu zeszłego, za każdy po szczególe kwartał;

4) iżby dla ujednostajnienia rachunków i uniknienia zajść mogących omyłek, wyłączać z likwidacyi, stosownie do przepisów wojskowych, tak dzień przybycia, jako też dzień wyjścia chorych ze szpitala;

i nakoniec

5) ażeby o wojskowych, znajdujących się na kuracyi w szpitalach w ciągu lat 1841, 1842, za utrzymanie których i pogrzeby zmarłych należytość już zaspokojoną została, każda Rada Szczegółowa wprost do Kommissyi Nowogeorgiewskiéj, za każdy rok osobno wykaz przedstawiła.

О таковомъ приказаніи Его Свѣтлости имѣю честь увѣдомить Правительственную Коммисію для исполненія.

Варшава, 4 (16) Октября 1843 года.

Статскій Совѣтникъ (подписано) *Лебренъ.*

№ 7,954.

№ 4.

Распоряженіе о томъ, чтобы гражданскія больницы принимали больныхъ военнослужащихъ безъ всякихъ затрудненій и, за неимѣніемъ свободныхъ мѣстъ, учреждали для нихъ временные лазареты.

(6 (18) Января 1844 года.)

Всѣмъ Уѣзднымъ и Частнымъ Попечительнымъ Совѣтамъ.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Его Свѣтлость Князь Намѣстникъ, предписаніемъ отъ 24 Ноября (6 Декабря) 1843 года, за № 6,166, изволилъ приказать:

a) чтобы всѣ гражданскія больницы принимали больныхъ военнаго вѣдомства на излеченіе безъ всякихъ затрудненій;

b) чтобы, за неимѣніемъ свободныхъ мѣстъ въ больницѣ, для обезпеченія этого рода больнымъ медицинскаго пособія, были учреждены для нихъ временные лазареты;

c) чтобы, въ случаѣ возникшей надобности учрежденія упомянутыхъ лазаретовъ, больницы доносили о томъ сво-

O któréj to decyzyi, w celu jéj wykonania, mam honor Kommissyę Rządową zawiadomić.

w Warszawie, d. 4 (16) Października 1843 r.

Radca Stanu (podpisano) *LeBrun.*

N⁰ 7,954.

№. 4.

Rozporządzenie, aby szpitale cywilne przyjmowały chorych wojskowych bez żadnych trudności i w braku miejsc niezajętych, czasowe lazarety dla nich urządzały.

(d. 6 (18) Stycznia 1844 r.)

do

Wszystkich Rad Opiekuńczych Powiatowych i Szczegółowych.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

Książe Namiestnik Królestwa reskryptem daty 24 Listopada (6 Grudnia) 1843 r. N⁰ 6,166 polecić raczył:

a) iżby wszystkie szpitale cywilne bez żadnéj trudności chorych wojskowych na kuracyę przyjmowały;

b) iżby w braku miejsc niezajętych w zakładzie, celem zapewnienia kuracyi tego rodzaju chorym, urządzane były czasowe lazarety, tudzież,

c) iżby w razie potrzeby urządzenia pomienionych lazaretów, szpitale doniosły o tém Władzom przełożonym, dla wy-

имъ начальствамъ, для исходатайствованія возврата издержекъ по сему предмету.

Увѣдомляя о таковомъ приказаніи Его Свѣтлости, Главный Совѣтъ твердо убѣжденъ, что N Совѣтъ употребитъ всѣ свои усилія къ тому, чтобы больные воинскіе чины, присылаемые въ состоящую подъ его попечительствомъ больницу, находили въ ней немедленное медицинское пособіе, не смотря на родъ болѣзни и назначеніе заведенія.

Издержкамъ на леченіе больныхъ военнослужащихъ слѣдуетъ представлять разсчеты, согласно постановленію Совѣта Управленія Царства отъ 15 (27) Ноября 1840 г., за № 10,287, и 4 (16) Октября 1843 года, за № 7,954, а также на основаніи предписаній Правительственной Коммисіи отъ 3 (15) Апрѣля 1841 г., за № 3,076/13,225, и 5 (17) Ноября 1843 года, за № 1,819/41,654, данныхъ въ развитіе упомянутыхъ постановленій; издержки же по учрежденію временныхъ лазаретовъ, еслибы мѣра эта, за неимѣніемъ свободныхъ мѣстъ въ больницѣ, оказалась необходимою, будутъ возвращаемы, согласно упомянутому распоряженію Его Свѣтлости, послѣ представленія Главному Совѣту, чрезъ посредство Гражданскаго Губернатора N губерніи, разсчетныхъ вѣдомостей, съ приложеніемъ къ нимъ надлежащихъ документовъ.

Къ сему Главный Совѣтъ присовокупляетъ, что Его Свѣтлость Намѣстникъ въ Царствѣ предписалъ, чтобы виновные въ непринятіи на излеченіе больныхъ военнаго вѣдомства были привлекаемы къ такой отвѣтственности, какой подвергаются начальники военныхъ командъ, за несвоевременное отправленіе въ больницу больныхъ военнослужащихъ.

Варшава, 6 (18) Января 1844 года.

Предсѣдатель, Статскій Совѣтникъ (подписано) *Любовидзкій.*

№ 2,141/48,760.

---

dania zarządzeń, względem zwrotu wydatków, jakie z tego powodu wynikną.

O takowych rozkazach Jego Książęcéj Mości zawiadamiając niniejszém, Rada Główna ma niewątpliwe przekonanie, iż Rada N, z całą usilnością starać się będzie, aby chorzy wojskowi nadsyłani do szpitala, pod jéj opieką zostającego, bez względu na rodzaj choroby i przeznaczenie instytutu, niezwłoczną kuracyę zapewnioną mieli.

Koszta kuracyi chorych wojskowych likwidować należy stósownie do postanowienia Rady Administracyjnéj Królestwa z daty 15 (27) Listopada 1840 r. N⁰ 10,287 i 4 (16) Października 1843 r. N⁰ 7,954 oraz reskryptów Kommissyi Rządowéj z dnia 3 (15) Kwietnia 1841 r. N⁰ 3,076/13,225 i 5 (17) Listopada 1843 r. N⁰ 1,819/41,654 w rozwinięciu pomienionych postanowień wydanych; koszta zaś poniesione na urządzenie czasowych lazaretów, gdyby z powodu braku miejsc w szpitalu środek ten okazał się niezbędnym, zwracane będą, w myśl powyższych rozkazów Jego Książęcéj Mości, za nadesłaniem Radzie Głównéj, za pośrednictwem Gubernatora Cywilnego gubernii N. likwidacyj, należytémi dowodami usprawiedliwionych.

Nadmienia przytém Rada Główna, iż Jego Książęca Mość Namiestnik Królestwa mieć chce: iżby winni nieprzyjęcia na kuracyę chorych wojskowych, pociągani byli do odpowiedzialności równéj téj, jaka jest zagrożona Naczelnikom oddziałów wojska, za nieodsyłanie w swoim czasie do szpitali chorych wojskowych.

w Warszawie, d. 6 (18) Stycznia 1844 r.

Prezes, Radca Stanu (podpisano) *Lubowidzki.*

N⁰ 2,141/48,760.

№ 5.

Сообщеніе повелѣнія Намѣстника о томъ, чтобы гражданскія больницы принимали больныхъ унтеръ-офицеровъ и рядовыхъ, безсрочно-отпускныхъ и уволенныхъ вовсе изъ военной службы, съ отнесеніемъ издержекъ на ихъ леченіе къ суммамъ, назначеннымъ на содержаніе военыхъ гошпиталей въ Царствѣ.

(18 (30) Января 1844 года.)

Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Отъ 3 (15) Апрѣля 1841 г., за № 3,076/13,225, сообщено было Губернскому Правленію постановленіе Совѣта Управленія Царства отъ 15 (27) Ноября 1840 г., за № 10,287, о пріемѣ для леченія въ гражданскія больницы нижнихъ чиновъ военнаго вѣдомства и пограничной стражи, а также почтовыхъ, дорожныхъ и полицейскихъ служителей.

Вслѣдъ за симъ, при предписаніи отъ 5 (17) Ноября 1843 г., за № 41,654/1,818, препровождена была копія отзыва Статсъ-Секретаря отъ 4 (16) Октября 1843 г., за № 7,954, въ коемъ, въ дополненіе къ упомянутому постановленію, сообщено было рѣшеніе Князя Намѣстника, указывающее какимъ порядкомъ и въ какіе сроки гражданскія больницы должны представлять разсчетныя вѣдомости издержкамъ на содержаніе и леченіе больныхъ военнослужащихъ.

№ 5.

Zawiadomienie o rozkazie Namiestnika, aby szpitale cywilne przyjmowały chorych podofficerów i żołnierzy nieograniczenie urlopowanych, oraz uwolnionych ze służby wojskowéj, z odniesieniem kosztów ich leczenia do funduszów, na utrzymanie wojennych szpitali w Królestwie oznaczonych.

(d. 18 (30) Stycznia 1844 r.)

do
Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Pod dniem 3 (15) Kwietnia 1841 roku N⁰ 3,076/13,225 zakommunikowane było Rządowi Gubernialnemu postanowienie Rady Administracyjnéj z dnia 15 (27) Listopada 1840 r. N⁰ 10,287 o przyjmowaniu na kuracyę do szpitali cywilnych wojskowych niższych stopni, tudzież ze straży granicznéj, niemniéj pocztowych, drogowych i policyjnych posługaczy.

Następnie pod d. 5 (17) Listopada 1843 r. N⁰ 41,654/1,818 udzieloną była w kopii odezwa Sekretarza Stanu z d. 4 (16) Października 1843 r. N⁰ 7,954, uzupełniająca powyższe postanowienie decyzyą Księcia Namiestnika Królestwa, wskazującą, w jaki sposób i w jakich terminach szpitale cywilne podawać mają likwidacye kosztów za utrzymywanie i leczenie chorych wojskowych.

Такъ какъ въ упомянутыхъ правилахъ не сказано ничего о пріемѣ въ гражданскія больницы безсрочно-отпускныхъ и уволенныхъ изъ военной службы нижнихъ чиновъ, которые, заболѣвъ во время дороги, лишены средствъ къ пользованію на собственный счетъ, на основаніи же статей 876 и 923 X тома Свода Военныхъ Постановленій, должны быть принимаемы на излеченіе въ военныя и гражданскія больницы, съ производствомъ изъ Коммисаріата платы, за каждаго изъ нихъ, по 50 коп. въ сутки; то Его Свѣтлость Генералъ-Фельдмаршалъ, предписаніемъ отъ 11 (23) Декабря 1843 г., за № 6,478, изволилъ приказать: чтобы въ гражданскія больницы въ Царствѣ были принимаемы также и находящіеся въ Царствѣ унтеръ-офицеры и рядовые, безсрочно-отпускные и отставные, съ соблюденіемъ общихъ правилъ касательно нижнихъ воинскихъ чиновъ, состоящихъ на излеченіи въ этихъ больницахъ, а равно чтобы за суточное содержаніе и леченіе каждаго безсрочно-отпускнаго или отставнаго требовалась по разсчетамъ плата по 50 копѣекъ ассигнаціями; понесенныя же на сей предметъ издержки будутъ возвращаемы гражданскимъ больницамъ, обыкновеннымъ порядкомъ, изъ суммъ, назначенныхъ на содержаніе военныхъ гошпиталей въ Царствѣ.

Правительственная Коммисія, увѣдомляя о таковомъ распоряженіи Губернское Правленіе для руководства и точнаго исполненія, присовокупляетъ, что вмѣстѣ съ симъ поставленъ о томъ въ извѣстность и Главный Попечительный Совѣтъ благотворительныхъ заведеній въ Царствѣ.

Варшава, 18 (30) Января 1844 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ (подписано) *Бадени*.

№ 27,998/51,576.

Ponieważ jednak w pomienionych przepisach niema wzmianki o przyjmowaniu do szpitali cywilnych żołnierzy nieograniczenie urlopowanych, jak również niższych stopni, uwolnionych ze służby wojskowéj, którzy w podróży zapadłszy w chorobę pozbawieni są środków leczenia się własnym kosztem, a na mocy Swodu wojennych Ustaw Cesarstwa, tomu 10, artykułów 876, 923, powinni być przyjmowani na kuracyę do wojennych i cywilnych szpitali, za opłatą od każdego na dobę po 50 kopiejek, z Kommissoryatu uiszczać się winną; z tego powodu Książe Feldmarszałek rozkazem z d. 11 (23) Grudnia 1843 r. N⁰ 6,478 dozwolić i polecić raczył: aby do szpitali cywilnych w Królestwie przyjmowano także znajdujących się w Królestwie podofficerów i żołnierzy nieograniczenie urlopowanych, jako też uwolnionych ze służby, z zachowaniem ogólnych przepisów co do niższych stopni wojskowych leczonych w tychże szpitalach, tudzież, aby za dzienne utrzymanie i leczenie każdego urlopowanego i dymissyonowanego, likwidowano po kopiejek assygnacyjnych 50, wydatki zaś na to poniesione, zwracanemi będą szpitalom cywilnym zwykłym porządkiem z funduszów, na utrzymanie wojennych szpitali w Królestwie oznaczonych.

Kommissya Rządowa zawiadamiając o powyższym rozkazie Rząd Gubernialny, poleca ścisłe do tego stosowanie się, nadmieniając, że o niniejszém rozporządzeniu Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych w Królestwie poinformowaną jednocześnie została.

w Warszawie, d. 18 (30) Stycznia 1844 r.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Badeni.*

N⁰ 27,998/51,576.

№ 6.

Предписаніе о представленіи въ Новогеоргіевскую Коммисаріатскую Коммисію именныхъ списковъ нижнимъ чинамъ III Округа Корпуса Жандармовъ, находящимся на излеченіи въ гражданскихъ больницахъ.

(23 Марта (4 Апрѣля) 1845 года.)

Всѣмъ Гражданскимъ Губернаторамъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Главный Штабъ Дѣйствующей Арміи, отношеніемъ отъ 22 Февраля с. г., за № 363, просилъ и. д. Главнаго Директора о сдѣланіи зависящаго распоряженія относительно доставленія въ Новогеоргіевскую Коммисаріатскую Коммисію именныхъ списковъ нижнимъ чинамъ III Округа Корпуса Жандармовъ, которые съ 1-го Октября 1843 по 1-е Января с. г. находились на излеченіи въ гражданскихъ больницахъ, съ обозначеніемъ въ этихъ спискахъ:

a) времени, когда именно больной прибылъ въ больницу;

b) числа дней нахожденія его въ больницѣ;

c) времени выписки изъ оной;

равно относительно присылки на будущее время въ Новогеоргіевскую Коммисаріатскую Коммисію, начиная съ 1-го Января с. г., такихъ же именныхъ списковъ больнымъ III Округа Корпуса Жандармовъ, независимо отъ разсчетныхъ вѣдомостей о

№ 6.

Rozporządzenie, zalecające przesłanie Nowogeorgiewskiéj Kommissoryackiéj Kommissyi list imiennych niższych stopni III-go Okręgu Korpusu Żandarmów, zostających na kuracyi w szpitalach cywilnych.

(d. 23 Marca (4 Kwietnia) 1845 r.)

do
Wszystkich Gubernatorów Cywilnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Sztab Główny Armii Czynnéj przez odezwę daty 22 Lutego r. b. N° 363 do p. o. Dyrektora Głównego uczynioną, upraszał o wydanie zarządzeń, względem nadesłania Nowogeorgiewskiéj Kommissoryackiéj Kommissyi list imiennych wojskowych niższych stopni III-go Okręgu Korpusu Żandarmów, którzy od pierwszego Października 1843 do 1-go Stycznia r. b. zostawali na kuracyi w szpitalach cywilnych, z oznaczeniem w tychże listach:

a) czasu wejścia respective chorego do szpitala,

b) ilości dni w nim spędzonych,

c) czasu wyjścia,

jak niemniéj względem nadsyłania na przyszłość Nowogeorgiewskiéj Kommissoryackiéj Kommissyi, począwszy od d. 1-go Stycznia r. b. takichże list imiennych chorych III-go Okręgu Korpusu Żandarmów, niezależnie od likwidacyj kosztów, przypadających szpitalowi za kuracyę chorych wojsko-

причитающейся больницамъ платѣ за леченіе всѣхъ вообще больныхъ воинскихъ чиновъ, какія представляются черезъ каждые три мѣсяца Дежурному Генералу Дѣйствующей Арміи.

Препровождая при семъ завѣренную копію упомянутаго отношенія, Правительственная Коммисія проситъ Ваше Превосходительство предписать подлежащимъ Попечительнымъ Совѣтамъ, чтобы они доставляли въ Новогеоргіевскую Коммисаріатскую Коммисію означенные именные списки, соблюдая, на будущее время, всѣ формальности и сроки, установленные въ этомъ отношеніи означенною Коммисіею.

Варшава, 23 Марта (4 Апрѣля) 1845 года.

По порученію Главнаго Директора Предсѣдательствующаго, Предсѣдатель, Статскій Совѣтникъ (подписано) *Скарбекъ.*

№ 463/8,776.

wych wszelkiéj broni, jakie co trzy miesiące są składane Jenerałowi Dyżurnemu Armii Czynnéj.

Przesyłając załącznie przy niniejszém kopię wierzytelną pomienionéj odezwy, Kommissya Rządowa wzywa Gubernatora Cywilnego o zalecenie właściwym Radom Opiekuńczym, iżby rzeczone listy imienne Nowogeorgiewskiéj Kommissoryackiéj Kommissyi przesyłały; na przyszłość zaś aby zastosowały się do terminów i formalności, w tym względzie przez pomienioną Kommissyę wymaganych.

w Warszawie, d. 23 Marca (4 Kwietnia) 1845 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Prezes, Radca Stanu (podpisano) *Skarbek.*

N⁰ 463/8,776.

№ 7.

Распоряженіе о томъ, что больницы должны представлять въ Коммисаріатскій Департаментъ, въ С.-Петербургѣ, ежемѣсячныя вѣдомости о движеніи больныхъ военнаго вѣдомства.

(24 Апрѣля (6 Мая) 1845 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Отношеніемъ отъ 28 Февраля с. г., за № 413, Главный Штабъ Дѣйствующей Арміи увѣдомилъ и. д. Главнаго Директора, Предсѣдательствующаго въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, что Коммисаріатскій Департаментъ Военнаго Министерства, будучи обязанъ представлять Государю Императору ежемѣсячные рапорты о движеніи больныхъ военнослужащихъ, во всѣхъ гошпиталяхъ Имперіи и Царства Польскаго находящихся, для дополненія этого рода вѣдомостей, требуетъ, чтобы гражданскія больницы въ Царствѣ присылали въ оный первыхъ чиселъ каждаго мѣсяца вѣдомости о движеніи больныхъ военнослужащихъ, заключающія въ себѣ слѣдующія свѣдѣнія:

a) какое количество больныхъ осталось на излеченіи къ послѣднему числу мѣсяца;

b) сколько принято больныхъ въ теченіе мѣсяца;

№ 7.

Rozporządzenie, aby szpitale przesyłały miesięczne wykazy o ruchu chorych wojskowych Kommissoryackiemu Departamentowi w St.-Petersburgu.

(d. 24 Kwietnia (6 Maja) 1845 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

Przez odezwę daty 28 Lutego r. b. N⁰ 413 Sztab Główny Armii Czynnéj zawiadomił p. o. Dyrektora Głównego Spraw Wewnętrznych i Duchownych, że Kommissoryacki Departament Ministeryum Wojny obowiązany będąc składać każdomiesięcznie NAJJAŚNIEJSZEMU PANU rapporta o ruchu chorych wojskowych, we wszystkich szpitalach w Imperyum i w Królestwie Polskiém znajdujących się, dla uzupełnienia tego rodzaju wiadomości, żąda, aby szpitale cywilne w kraju tutejszym exystujące, w pierwszych dniach każdego miesiąca nadsyłały mu wykazy o ruchu chorych wojskowych, objaśniające:

a) jaka liczba chorych z dniem ostatnim miesiąca pozostała na kuracyi;

b) ile osób w ciągu miesiąca przyjęto;

c) сколько выбыло изъ больницы вслѣдствіе выздоровленія, смерти, или побѣга;

д) сколько военнослужащихъ остается еще на излеченіи.

Для удовлетворенія упомянутаго требованія Коммисаріатскаго Департамента и для облегченія Попечительнаго Совѣта въ составленіи ежемѣсячныхъ вѣдомостей, Главный Совѣтъ распорядился о напечатаніи оныхъ по указанной формѣ.

Препровождая при семъ одну десть бланковъ для вѣдомостей, Главный Совѣтъ предлагаетъ Попечительному Совѣту— вѣдомости эти, по составленіи ихъ первыхъ чиселъ каждаго мѣсяца, отсылать съ ближайшей почтовой станціи, прямо въ Коммисаріатскій Департаментъ, въ С.-Петербургъ, по напечатанному на самой формѣ адресу.

При семъ Совѣтъ не долженъ упускать изъ виду того, что упомянутыя вѣдомости могутъ быть употреблены для повѣрки представляемыхъ больницами разсчетныхъ вѣдомостей издержкамъ, подлежащимъ возврату за леченіе больныхъ военнослужащихъ, и потому необходимо, чтобы цифры, представляющія движеніе больныхъ, почерпаемы были изъ больничныхъ контролей и были совершенно сходны съ этими книгами.

Варшава, 24 Апрѣля (6 Мая) 1845 года.

Предсѣдатель, Статскій Совѣтникъ (подписано) *Скарбекъ*.

№ 518/9,729.

c) ile było wyjść ze szpitala przez wyzdrowienie, śmierć, lub ucieczkę;

d) ile wojskowych pozostaje na dalszéj kuracyi.

Dla zadosyć uczynienia powyższemu żądaniu Kommissoryackiego Departamentu i ułatwienia Radzie Opiekuńczéj formowania wykazów miesięcznych, Rada Główna odbicie onych drukiem, według wskazanego wzoru, zarządziła.

Przesyłając załącznie jedną librę szematów wykazów, wzywa niniejszém Radę Szczegółową Opiekuńczą N. iżby wykazy, o których mowa, regularnie w pierwszych dniach każdego miesiąca formowane, według adresu na szemacie już umieszczonego, za pośrednictwem najbliższéj stacyi pocztowéj, wprost do Kommissoryackiego Departamentu w Petersburgu odsyłane były.

Zwraca przytém uwagę Rady, że gdy tyle razy pomienione wykazy mogą być użyte do sprawdzenia likwidacyj, podanych względem zwrotu kosztów kuracyi chorych wojskowych; należy przeto, aby liczby, podające wiadomość o ruchu chorych, czerpane były z kontroll szpitalnych i wierny obraz onych stanowiły.

w Warszawie, d. 24 Kwietnia (6 Maja) 1845 r.
Prezes, Radca Stanu (podpisano) *Hr. Skarbek.*

N⁰ 518/9,729.

Приложеніе къ № 7-му.

Въ Коммисаріатскій Департаментъ Военнаго Министерства.

Больницы . . . . Царства Польскаго
вѣдомость о состояніи больныхъ
за . . . . мѣсяцъ 18 . . года.

. . . . больницы . . . . . губерніи	Къ 1-му состояло	Въ теченіе мѣсяца				Къ 1-му оставалось
		прибыло	выздоровѣло	умерло	бѣжало	
Офицеровъ.						
Нижнихъ чиновъ служащихъ . . .						
Нижнихъ чиновъ отставныхъ . .						

Въ . . . . дня . . . . 18 . . года.

Предсѣдательствующій въ Попечительномъ Совѣтѣ (подпись)

Annex do N⁰ 7-go.

Do Kommissoryackiego Departamentu Ministerstwa Wojny.

Szpitala . . . . Królestwa Polskiego

wykaz o ruchu chorych,

za miesiąc . . . . 18 . . roku.

W szpitalu . . . . . istniejącym w gubernii	z dniem 1-m pozostało w szpitalu	W ciągu miesiąca				z dniem 1-m pozostało w szpitalu
		przyjęto do szpitala	wyzdrowiało	zmarło	zbiegło	
Oficerów						
Wojskowych niższych stopni, w rzeczywistéj służbie zostających						
Wojskowych niższych stopni uwolnionych ze służby . . .						

w . . . . dnia . . . . 18 . . roku.

Prezydujący w Radzie Opiekuńczéj (podpis)

№ 8.

Сообщеніе повелѣнія Намѣстника о томъ, чтобы военнослужащіе были выписываемы изъ гражданскихъ больницъ не иначе, какъ послѣ совершеннаго выздоровленія и возстановленія силъ.

(8 (20) Февраля 1846 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Рядовой пѣхотнаго имени Фельдмаршала Герцога Велингтона полка, Филипъ Турковъ, 21 Ноября прошлаго года, прибылъ изъ Щучинской больницы въ учрежденный въ городѣ Ломжѣ лазаретъ Могилевскаго полка въ такомъ болѣзненномъ состояніи, что, не смотря на медицинскую помощь, въ три часа послѣ прибытія въ лазаретъ, скончался.

Рядовой этотъ объявилъ въ полковомъ лазаретѣ, что онъ принуждаемъ былъ оставить больницу въ Щучинѣ въ такомъ изнеможеніи, что былъ не въ состояніи даже идти пѣшкомъ.

Для изслѣдованія причинъ преждевременной выписки изъ гошпиталя упомянутаго рядоваго назначено слѣдствіе.

По докладу о семъ происшествіи, Его Свѣтлость Князь Намѣстникъ изволилъ приказать: чтобы воинскіе чины были выписываемы изъ гражданскихъ больницъ не раньше, какъ послѣ совершеннаго выздоровленія и укрѣпленія силъ.

№ 8.

Zawiadomienie o rozkazie Namiestnika, aby wojskowi dopiero po zupełném wyzdrowieniu i wzmocnieniu sił byli ze szpitali cywilnych wypisywani.

(d. 8 (20) Lutego 1846 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

Filip Turkow, żołnierz z pułku piechoty imienia Feldmarszałka Księcia Wellingtona, przybył w d. 21 Listopada r. z. do urządzonego w mieście Łomży lazaretu pułku Mohilewskiego, ze szpitala Szczuczyńskiego, w stanie tak dalece osłabionym, w skutku przebytych chorób, że mimo udzielonego mu ratunku, w godzin trzy po przybyciu do lazaretu, życie zakończył.

Żołnierz ten w lazarecie pułkowym zeznał, że naglony był do opuszczenia szpitala w Szczuczynie w stanie takiéj jeszcze niemocy, iż nie mógł nawet iść pieszo.

Dochodzenie przyczyn przedwczesnego wypisania ze szpitala pomienionego żołnierza, zarządzone zostało.

Książe Namiestnik Królestwa, mając sobie powyższy wypadek przedstawiony, rozkazać raczył, iżby wojskowi nieprędzéj, aż po zupełném wyzdrowieniu i wzmocnieniu sił, byli ze szpitali cywilnych wypisywani.

Увѣдомляя Попечительный Совѣтъ о таковомъ приказаніи Его Свѣтлости, Главный Совѣтъ предписываетъ озаботиться о точномъ исполненіи онаго.

Варшава, 8 (20) Февраля 1846 года.

Предсѣдатель (подписано) *Гр. Скарбекъ.*

№ 14.

№ 9.

Распоряженіе объ открытіи кредита въ 3,000 р. с. изъ капитала на военныя надобности, на заготовленіе вещей и бѣлья для больницъ, въ которыя пересылаются больные воинскіе чины въ болѣе значительномъ числѣ.

(6 (18) Марта 1850 года.)

N - Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Для обезпеченія во всякое время медицинскаго пособія больнымъ военнослужащимъ, присылаемымъ въ гражданскія больницы, Совѣтъ Управленія Царства издалъ, 15 (27) Ноября 1840 года, правила, подробно опредѣляющія обязанности, какъ относительно пріема этого рода больныхъ, такъ равно и представленія разсчетныхъ вѣдомостей издержкамъ на ихъ содержаніе и леченіе.

Zawiadamiając Radę Opiekuńczą o powyższych rozkazach Jego Książęcéj Mości, ścisłe wykonanie onych Rada Główna niniejszém zaleca.

w Warszawie, dnia 8 (20) Lutego 1846 r.

Prezes (podpisano) *Hr. Skarbek.*

Nº 14.

№ 9.

Rozporządzenie o otwarciu kredytu rsr. 3,000 z funduszu na wydatki wojenne, na koszta sprawienia effektów i bielizny dla szpitali, do których chorzy wojskowi w znaczniejszéj liczbie bywają nadsyłani.

(d. 6 (18) Marca 1850 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

W celu zapewnienia w każdym razie kuracyi chorym wojskowym, do szpitali cywilnych nadsyłanym, Rada Administracyjna Królestwa pod d. 15 (27) Listopada 1840 roku, wydała przepisy, określające bliżéj te obowiązki, tak pod względem przyjmowania tego rodzaju chorych, jako też likwidowania kosztów utrzymania ich i kuracyi.

Въ дополненіе упомянутыхъ правилъ, Князь Намѣстникъ въ Царствѣ, предписаніемъ отъ 24 Ноября (6 Декабря) 1843 года, изволилъ приказать, чтобы всѣ больницы принимали больныхъ воинскихъ чиновъ на излеченіе, безъ малѣйшаго затрудненія, подъ отвѣтственностію, какой подвергаются Начальники военныхъ командъ за несвоевременную отсылку больныхъ въ гошпитали; за неимѣніемъ же въ больницахъ свободныхъ мѣстъ, чтобы устраивали для больныхъ воинскихъ чиновъ временныя помѣщенія и доносили о томъ чрезъ посредство своего начальства, для возврата имъ понесенныхъ по этому поводу издержекъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, имѣя въ виду:

что вообще эти больницы тѣсны и не имѣютъ достаточныхъ средствъ, суммы же, которыя находятся въ ихъ распоряженіи, недостаточны иногда на содержаніе штатнаго числа больныхъ;

что, при накопленіи значительнаго числа больныхъ воинскихъ чиновъ, Попечительные Совѣты не въ состояніи заготовить нужное количество вещей и бѣлья;

что, по этой причинѣ, были случаи, что этого рода больные, въ особенности же прибывающіе сверхъ больничнаго штата, за неимѣніемъ въ заведеніи постели, бѣлья и одежды, оставались въ больницахъ въ собственной одеждѣ и бѣльѣ;

что, хотя больницамъ возвращаются вполнѣ всѣ издержки на леченіе воинскихъ чиновъ, но, по недостатку наличныхъ суммъ, онѣ не въ состояніи отвратить этого безпорядка,—

исходатайствовала рѣшеніе Совѣта Управленія Царства, объявленное 17 (29) Января 1850 года, коимъ дозволено открыть Главному Попечительному Совѣту, изъ суммы, назначенной въ нынѣшнемъ году на военныя надобности, кредитъ въ количествѣ 3,000 р. сер., который долженъ быть употребленъ на заготовленіе вещей и бѣлья для тѣхъ гражданскихъ больницъ, въ которыя больные воинскіе чины бываютъ присылаемы въ болѣе значительномъ числѣ.

W dalszym ciągu pomienionych przepisów, Książe Namiestnik Królestwa, reskryptem z dnia 24 Listopada (6 Grudnia) 1843 r. rozkazać raczył, iżby wszystkie szpitale, bez żadnéj trudności przyjmowały chorych wojskowych na kuracyę, pod odpowiedzialnością równą téj, jakiéj ulegają Naczelnicy oddziałów wojska za nieodsyłanie w swoim czasie do szpitali chorych; w braku zaś miejsc w szpitalach, iżby urządziły dla chorych wojskowych czasowe pomieszczenie (временныя помѣщенія) i donosiły o tém za pośrednictwem Władzy, dla zarządzenia zwrotu wynikłych z tego powodu wydatków.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych mając na względzie:

że w ogólności szpitale te są szczupłe i niedostatecznie uposażone, a fundusze, jakie posiadają, nie zawsze starczą na pokrycie wydatków utrzymania chorych w liczbie etatem oznaczonéj;

że przy napływie w znacznéj liczbie chorych wojskowych, Rady Opiekuńcze nie są w stanie zaliczyć na uskutecznienie sprawunku effektów i bielizny;

że z tego powodu były wypadki, iż tego rodzaju chorzy, zwłaszcza przybywający nad etat szpitala, dla braku pościeli, bielizny i odzieży instytutowéj, pozostawali w szpitalach w własnych ubiorach i bieliźnie;

że nieporządkowi temu szpitale, aczkolwiek otrzymują całkowity zwrót kosztów kuracyi wojskowych, dla braku gotowych funduszów, nie są w stanie zaradzić;

wyjednała decyzyę Rady Administracyjnéj Królestwa, objawioną pod dniem 17 (29) Stycznia 1850 r., stanowiącą:

iżby otworzyć Radzie Głównéj Opiekuńczéj, z funduszu na wydatki wojenne w roku bieżącym oznaczonego, kredyt w kwocie rs. 3,000, użyć się mających na sprawienie effektów i bielizny dla tych szpitali cywilnych, do których chorzy wojskowi w liczbie znaczniejszéj odsyłani bywają.

Увѣдомляя о таковомъ рѣшеніи Совѣта Управленія Царства, Главный Совѣтъ предписываетъ Попечительному Совѣту, въ случаѣ встрѣтившейся надобности снабженія больницы вещами и бѣльемъ для больныхъ воинскихъ чиновъ, донести о томъ немедленно Главному Совѣту для заготовленія на счетъ больницы недостающей одежды и бѣлья и пересылки оныхъ Попечительному Совѣту.

Возвратъ этихъ издержекъ будетъ отнесенъ къ суммѣ, какая будетъ уплачена каждой больницѣ за леченіе воинскихъ чиновъ.

Къ сему Главный Совѣтъ присовокупляетъ, чтобы, въ виду снабженія подвѣдомственныхъ заведеній свѣдѣніями о порядкѣ поступленія, въ случаѣ если для больныхъ воинскихъ чиновъ необходимо будетъ устроить особыя помѣщенія, Правительственная Коммисія испрашивала разрѣшенія Совѣта Управленія Царства относительно того: обязаны ли заведенія включать въ свои разсчетныя вѣдомости всѣ расходы по размѣщенію, за неимѣніемъ мѣста, больныхъ воинскихъ чиновъ въ особыхъ помѣщеніяхъ, или же должны ограничиться только требованіемъ квартирныхъ денегъ за наемъ помѣщенія, а также на счетъ какихъ суммъ должны быть отнесены произведенные вновь расходы.

Совѣтъ Управленія Царства, принимая въ соображеніе:

что получаемое больницами за леченіе больныхъ воинскихъ чиновъ вознагражденіе изъ суммъ военнаго вѣдомства опредѣлено въ соотвѣтственномъ размѣрѣ, и

что изъ суммъ этихъ производятся также расходы на наемъ временныхъ помѣщеній,—

опредѣлилъ: чтобы никакіе другіе расходы по устройству временныхъ помѣщеній, которые относятся къ общимъ суммамъ, не были включаемы въ разсчеты съ военными начальствами.

Сверхъ того, Главный Совѣтъ, основываясь на недавно полученномъ отзывѣ Дежурнаго Генерала Арміи, что нѣкоторые Попечительные Совѣты, не смотря на существующія

Zawiadamiając Radę Opiekuńczą o takowém postanowieniu Rady Administracyjnéj Królestwa, Rada Główna wzywa ją niniejszém, iżby w razie wyniknąć mogącéj potrzeby zaopatrzenia szpitala w effekta i bieliznę dla chorych wojskowych, doniosła o tém natychmiast Radzie Głównéj, celem dopełnienia na koszt szpitala odpowiedniego sprawunku brakującéj odzieży, bielizny, i przesłania onych Radzie Opiekuńczéj.

Zwrot wydatków takowych, zaregulowany będzie do funduszu, jaki tytułem kosztów kuracyi wojskowych respective szpitalowi wypłacony zostanie.

Oznajmia przytém Rada Główna, że w celu poinformowania instytutów o sposobie postępowania w razie gdy dla chorych wojskowych oddzielne lokale urządzić wypadnie, Kommissya Rządowa upraszała Radę Administracyjną o wyrzeczenie, czyli instytuta obowiązanę są likwidować wszystkie wydatki, jakie ponoszą przy pomieszczaniu dla braku miejsca chorych wojskowych w oddzielnych lokalach, czyli téż ograniczać się mają jedynie na opłaceniu najmu pomieszczenia, oraz do jakiego funduszu winny być zaregulowane przybywające wydatki?

Rada Administracyjna Królestwa, zważywszy, że gdy za leczenie chorych wojskowych wynagrodzenie szpitalom z funduszów wojskowych udzielane, oznaczone jest w odpowiedniéj wysokości i gdy fundusze te ponoszą wydatek na koszta najmu czasowych pomieszczeń, uznała właściwém, aby likwidowanie Władzom wojskowym innych wydatków z urządzenia czasowych pomieszczeń ponoszonych, które do ogólnych funduszów się odnoszą, miejsca nie miało.

Obok tego, Rada Główna powodowana świeżo otrzymaną odezwą Dyżurnego Jenerała Armii, oznajmiającą, że niektóre Rady Opiekuńcze, pomimo wydanych przepisów, tak dalece opóź-

постановленія, медлятъ присылкою разсчетныхъ вѣдомостей суммамъ, причитающимся къ возврату за леченіе больныхъ воинскихъ чиновъ, до того, что представляютъ оныя по истеченіи полугода и даже болѣе, считаетъ нужнымъ поставить на видъ Попечительному Совѣту, что упомянутыя разсчетныя вѣдомости должны быть представляемы Дежурному Генералу Дѣйствующей Арміи немедленно по истеченіи каждой трети, ибо, въ противномъ случаѣ, слѣдующая больницѣ плата, согласно существующимъ по военному вѣдомству постановленіямъ, подвергнется просрочкѣ вслѣдствіе давности и не будетъ вовсе ассигнована.

Варшава, 6 (18) Марта 1850 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *Графъ Скарбекъ.*

№ 566/6,647.

---

niają nadsyłanie likwidacyj, przypadających do zwrotu kosztów kuracyi wojskowych, że likwidacye te nadsyłają dopiero po upływie pół roku i więcéj, znajduje potrzebę zwrócić uwagę Rady Opiekuńczéj, że pomienione likwidacye niezwłocznie po upływie każdych 4-ch miesięcy roku (tercyału) Dyżurnemu Jenerałowi Armii Czynnéj przedstawiane być winny; w przeciwnym bowiem razie należytość, jaka przypada szpitalom, według istniejących w zarządzie wojskowym przepisów, przedawnieniu ulegnie i jako taka wypłaconą nie zostanie.

w Warszawie, d. 6 (18) Marca 1850 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *Hr. Skarbek.*

N⁰ 566/6,647.

№ 10.

Распоряженіе о томъ, чтобы больные нижніе воинскіе чины, по требованію военныхъ властей, были переводимы изъ гражданскихъ больницъ въ военные гошпитали.

(6 (18) Марта 1850 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Въ исполненіе приказаній Его Свѣтлости Князя Фельдмаршала, Главнокомандующаго Дѣйствующею Арміею, сообщенныхъ въ отзывѣ Главнаго Штаба Арміи отъ 15 (27) Февраля 1850, за № 541, относительно перевода въ полковые и другіе лазареты всѣхъ больныхъ нижнихъ воинскихъ чиновъ, находящихся на излеченіи въ гражданскихъ больницахъ,— Главный Совѣтъ предписываетъ Попечительному Совѣту исполнять требованія военныхъ властей, въ случаѣ если онѣ потребуютъ перевода этого рода больныхъ изъ состоящей подъ его попечительствомъ больницы въ лазаретъ.

Варшава, 6 (18) Марта 1850 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *Гр. Скарбекъ.*

№ 751/7,731.

№ 10.

Rozporządzenie, aby chorzy wojskowi niższych stopni na żądanie Władz wojskowych do lazaretów pułkowych ze szpitali cywilnych translokowani byli.

(d. 6 (18) Marca 1850 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

W wykonaniu rozkazów Księcia Feldmarszałka Główno-dowodzącego Armią, oznajmionych przez odezwę Głównego Sztabu Czynnéj Armii daty 15 (27) Lutego 1850 r. N° 541, polecających translokowanie do lazaretów pułkowych i innych, wszystkich chorych wojskowych niższych stopni, znajdujących się na kuracyi w szpitalach cywilnych,— Rada Główna wzywa niniejszém Radę Opiekuńczą, o uczynienie zadosyć żądaniom Władz wojskowych, w razie, gdy te zgłoszą się o przeniesienie tego rodzaju chorych do lazaretu ze szpitala, pod jéj opieką zostającego.

w Warszawie, dnia 6 (18) Marca 1850 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *Hr. Skarbek.*

N° 751/7,731.

№ 11.

Распоряженіе о назначеніи лекарямъ, занимающимся пользованіемъ больныхъ воинскихъ чиновъ въ гражданскихъ больницахъ, вознагражденія въ размѣрѣ $1/_{10}$ части суммы уплачиваемой больницамъ изъ Коммисаріата за леченіе.

(18 (30) Апрѣля 1850 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

По причинѣ отсылки на леченіе въ гражданскія больницы нижнихъ воинскихъ чиновъ, занятія больничныхъ лекарей значительно увеличились.

Такъ какъ больницы получаютъ вознагражденіе за содержаніе и леченіе больныхъ, возвратъ же издержекъ на леченіе долженъ удовлетворять всѣ сюда относящіеся расходы, а равно обезпечивать соотвѣтственное вознагражденіе лекарямъ, отъ которыхъ невозможно требовать безплатной помощи, коль скоро больница, въ числѣ возмѣщаемыхъ ей издержекъ, получаетъ и плату, за леченіе больныхъ причитающуюся; то Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, согласно представленію Главнаго Медицинскаго Инспектора, постановила:

а) за леченіе воинскихъ нижнихъ чиновъ въ гражданскихъ больницахъ обезпечить въ пользу лекарей, которые занимались или будутъ впредь заниматься леченіемъ сего ро-

№ 11.

Rozporządzenie, zapewniające Lekarzom trudniącym się ordynowaniem chorych wojskowych w szpitalach cywilnych wynagrodzenie w $^{1}/_{10}$ części summy płaconéj szpitalom z Kommissoryatu, tytułem zwrotu kosztów kuracyjnych.

(d. 18 (30) Kwietnia 1850 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

Z powodu odsyłania na kuracyę do szpitali cywilnych wojskowych niższych stopni, czynność Lekarzy szpitalnych znacznie powiększoną została.

Ponieważ szpitale otrzymują wynagrodzenie za utrzymanie i kuracyę chorych, zwrot zaś kosztów kuracyi pokrywać winien wszelkie wydatki do téj kuracyi odnoszące się, jak niemniéj zapewniać wynagrodzenie dla Lekarzy, od których niepodobna wymagać bezpłatnéj posługi, skoro szpital w zwrocie kosztów kuracyjnych otrzymuje należność, za leczenie chorych przypadającą; przeto Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych na wniosek Głównego Inspektora Służby Zdrowia, postanowiła:

a) za kuracyę wojskowych niższych stopni w szpitalach cywilnych, zapewnić dla Lekarzy, którzy ordynowaniem chorych tego rodzaju trudnili się, lub na przyszłość trudnić się

да больныхъ вознагражденіе въ размѣрѣ $1/10$ части суммы, получаемой больницами отъ Коммисаріата въ возвратъ издержекъ на леченіе, за удержаніемъ однако изъ этой суммы причитающейся больницамъ платы за погребеніе умершихъ;

b) это вознагражденіе должно быть выдано лекарямъ изъ тѣхъ только суммъ, которыя были уплачены больницамъ въ возвратъ издержекъ на леченіе военнослужащихъ, доставленныхъ въ больницу послѣ 19 Апрѣля (1 Мая) 1849 года;

c) выдача вознагражденій должна быть отнесена на счетъ суммъ, которыя больницы получили или получатъ въ будущее время въ возвратъ издержекъ на леченіе воинскихъ чиновъ, въ годовыхъ же отчетахъ слѣдуетъ ее показывать въ статьѣ чрезвычайныхъ расходовъ;

д) лекаря не будутъ получать никакого вознагражденія за леченіе: рекрутовъ, солдатскихъ женъ и дѣтей, находящихся въ безсрочномъ отпуску и другихъ тому подобныхъ лицъ, за леченіе которыхъ больницы получаютъ вознагражденіе въ количествѣ, едва покрывающемъ дѣйствительные расходы.

О семъ постановленіи Главный Совѣтъ увѣдомляетъ Попечительный Совѣтъ, для надлежащаго, въ случаѣ надобности, исполненія.

Варшава, 18 (30) Апрѣля 1850 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *Графъ Скарбекъ.*

N 1,551.

---

będą, wynagrodzenie w $^1/_{10}$ części summy, jaką szpitale tytułem zwrotu kosztów kuracyjnych z Kommissoryatu pobierają, po potrąceniu atoli z téjże summy kwot należnych szpitalom za grzebanie ciał zmarłych;

b) wynagrodzenie to winno być wypłacone Lekarzom od tych tylko kwot, które tytułem zwrotu kosztów kuracyjnych za leczenie wojskowych po dniu 19 Kwietnia (1 Maja) 1849 r. do szpitala nadesłanych, przez Władze wojskowe wypłaconemi zostały;

c) wypłata wynagrodzeń winna być zaregulowaną do funduszów, jakie szpitale tytułem zwrotu kosztów kuracyi wojskowych otrzymały, lub na przyszłość otrzymają, w rachunkach zaś rocznych mieścić je należy pod wydatkami nadzwyczajnemi;

d) wynagrodzenie dla Lekarzy nie będzie płacone za kuracyę rekrutów, żon i dzieci żołnierskich, znajdujących się na nieograniczonym urlopie i innych téj kategoryi osób, za kuracyę których pobierają instytuta wynagrodzenie w wysokości zaledwie pokrywającéj rzeczywiste wydatki.

O powyższéj decyzyi Rada Główna zawiadamia Radę Opiekuńczą, dla stosownego w razie potrzeby wykonania.

w Warszawie, d. 18 (30) Kwietnia 1850 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *Hr. Skarbek.*

Nº 1,551.

№ 12.

Распоряженіе о томъ, чтобы Попечительные Совѣты гражданскихъ больницъ, по требованію Командировъ отдѣльныхъ частей войскъ, немедленно доставляли свѣдѣнія, какое число больныхъ могутъ принять въ больницу.

(16 (28) Іюня 1851 года.)

Всѣмъ Гражданскимъ Губернаторамъ.

Главный Директоръ, Предсѣдательствующій въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Его Свѣтлость Князь Генералъ-Фельдмаршалъ, Главнокомандующій Дѣйствующею Арміею, изволилъ приказать корпуснымъ командирамъ, чтобы по окончаніи сборовъ, при выступленіи войскъ изъ мѣстъ ихъ расположенія, тѣ больные, которые безъ ущерба здоровья не въ состояніи слѣдовать съ ними на новыя квартиры, были отправляемы въ ближайшіе военные гошпитали; больные же, которыхъ невозможно перевезти и въ ближайшіе даже гошпитали, или, для которыхъ не будетъ въ гошпиталяхъ свободныхъ мѣстъ, чтобы отсылаемы были въ мѣстныя гражданскія больницы; тѣ же, наконецъ, изъ нихъ, которыхъ не возможно будетъ помѣстить даже и въ гражданскихъ больницахъ, чтобы были оставляемы въ лазаретахъ на прежнихъ квартирахъ. Передъ отсылкою однако больныхъ въ военные или гражданскіе гошпитали, поставляется войскамъ въ непремѣнную обязан-

№ 12.

Rozporządzenie, aby Rady Opiekuńcze szpitali cywilnych udzielały na żądanie Dowódców oddzielnych części niezwłocznie wiadomości, jaką liczbę chorych do szpitali przyjąć mogą.

(d. 16 (28) Czerwca 1851 r.)

do
Wszystkich Gubernatorów Cywilnych.

Dyrektor Główny, Prezydujący w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Jaśnie Oświecony Książe Jenerał Feldmarszałek, Główno-komenderujący Armią czynną, rozkazać raczył Dowódcom Korpusów, wydać zarządzenia, ażeby wojska po ukończeniu zborów, występując z miejscowéj ich dyslokacyi, tych chorych, którzy bez uszczerbku zdrowia nie będą w stanie udać się z niemi na nowe kwatery, odsyłały do najbliższych szpitali wojskowych, tych zaś, których nie będzie można przewieść i do najbliższych nawet szpitali, lub dla których nie będzie w szpitalach wolnych miejsc, aby odsyłały do miejscowych szpitali cywilnych, a tych nareszcie, których nie będzie można pomieścić nawet i w szpitalach cywilnych, aby pozostawiały w lazaretach na dawnych kwaterach. Przed odesłaniem wszakże chorych do szpitali wojskowych lub cywilnych, wojska niezbędnie obowiązane są wcześnie zażądać od nich wiadomości, ilu chorych mogą przyjąć na kuracyę i w żadnym razie,

ность заблаговременно требовать отъ нихъ свѣдѣній, какое количество больныхъ они могутъ принять на леченіе, и ни въ какомъ случаѣ, подъ строжайшею отвѣтственностію полковыхъ и батарейныхъ командировъ, не отправлять туда больныхъ болѣе опредѣленнаго числа.

О семъ приказаніи Его Свѣтлости, сообщенномъ въ отзывѣ Дежурнаго Генерала Дѣйствующей Арміи отъ 16/28 с. м., за № 2,052, увѣдомляя Ваше Превосходительство, предлагаю озаботиться о дальнѣйшемъ онаго исполненіи и дать соотвѣтственныя по сему предмету предписанія всѣмъ Попечительнымъ Совѣтамъ гражданскихъ больницъ, чтобы, по требованію командировъ отдѣльныхъ частей войскъ, они увѣдомляли ихъ безъ малѣйшаго замедленія, какое количество больныхъ могутъ принять дѣйствительно въ свои больницы, и чтобы не принимали ихъ свыше этого количества.

Объ исполненіи настоящаго предписанія буду ожидать донесенія въ скоромъ времени.

Варшава, 16 (28) Іюня 1851 года.

Генералъ-Лейтенантъ (подписано) *Вихинскій.*

N 2,538/24,984.

---

pod najsurowszą odpowiedzialnością Dowódców pułków i baterуj, nie odsyłąć tam więcéj chorych nad oznaczoną liczbę.

O powyższym rozkazie Jego Książęcéj Mości, objawionym w odezwie Generała Dyżurnego Armii czynnéj z d. 16 (28) b.m. N⁰ 2,052, zawiadamiając JW. Gubernatora Cywilnego, poruczam mu dalsze onego wykonanie i niezwłoczne wydanie stosownych w téj mierze poleceń, dla wszystkich Rad Opiekuńczych szpitali cywilnych, ażeby te na żądanie Dowódców oddzielnych części wojsk, bez najmniejszéj straty czasu, zawiadamiały ich, jaką liczbę chorych mogą przyjąć rzeczywiście do swoich szpitali, i ażeby więcéj chorych nad takową nie przyjmowały.

O załatwieniu niniejszego reskryptu rychłego doniesienia oczekiwać będę.

w Warszawie, d. 16 (28) Czerwca 1851 r.

Generał-Lejtenant (podpisano) *Wilkiński.*

N⁰ 2,538/24,984.

№ 13.

Распоряженіе, развивающее правило относительно обезпеченія лекарямъ 10% съ общей выручки за леченіе больныхъ воинскихъ чиновъ.

(13 (25) Сентября 1852 года.)

Частнымъ Попечительнымъ Совѣтамъ.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Для устраненія многочисленныхъ жалобъ, возникшихъ по причинѣ неяснаго смысла распоряженія относительно вознагражденія больничныхъ лекарей за пользованіе больныхъ воинскихъ чиновъ, назначеніемъ имъ 10% съ общей суммы, получаемой за леченіе сихъ послѣднихъ, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, въ развитіе рѣшенія своего, объявленнаго Попечительному Совѣту, чрезъ посредство Главнаго Совѣта, 18 (30) Апрѣля 1850 г., за N 1,551, опредѣлила постановить по сему предмету слѣдующія правила:

а) добавочное вознагражденіе лекарямъ будетъ выдаваемо за леченіе больныхъ нижнихъ воинскихъ чиновъ, состоящихъ на службѣ, а также чиновъ пограничной стражи, содержимыхъ въ больницахъ сверхъ штата, то есть: когда число больныхъ гражданскихъ и военныхъ, пользуемыхъ въ теченіе года, будетъ превышать положенное по штату число дней больныхъ;

№ 13.

Rozporządzenie, rozwijające przepis, co do zapewnienia Lekarzom tytułem wynagrodzenia 10% procentu od summy ogólnego wpływu za leczenie chorych wojskowych.

(d. 13 (25) Września 1852 r.)

do
Rad Szczegółowych Opiekuńczych.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

W celu usunięcia licznych reklamacyj, wynikłych z przyczyny zbyt ogólnego wyrzeczenia co do wynagrodzenia Lekarzy szpitalnych za leczenie chorych wojskowych, przez odstąpienie im 10% od summy ogólnego wpływu za kuracyę tychże wojskowych, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, w rozwinięciu decyzyi swojéj, oznajmianéj Radzie Opiekuńczéj przez Radę Główną dnia 18 (30) Kwietnia 1850 r. N° 1,551, postanowiła w tym przedmiocie przyjąć zasady następujące:

a) że dodatkowe wynagrodzenie dla Lekarzy, przyznawane będzie za kuracyę chorych niższych stopni wojskowych, zostających w służbie czynnéj, oraz straży granicznéj, nad etat w szpitalach utrzymywanych, to jest: gdy liczba chorych cywilnych i wojskowych przez ciąg roku utrzymywanych, przewyższać będzie liczbę dni chorych etatem oznaczoną;

b) изъ суммы, назначенной на вознагражденіе лекарямъ, будутъ удерживаемы добавочныя деньги къ штатному жалованью, на сколько онѣ были назначены лекарямъ съ 1849 года включительно, по причинѣ увеличившагося числа больныхъ вслѣдствіе пріема въ больницы для пользованія больныхъ военнаго вѣдомства;

c) за больныхъ, находившихся въ пользованіи временно прикомандированныхъ лекарей, лекаря, состоящіе на постоянной службѣ при больницахъ, не будутъ получать добавочнаго вознагражденія.

Въ дополненіе къ этимъ правиламъ, Главный Совѣтъ препровождаетъ при семъ форму разсчета, по которой въ концѣ каждаго года должна быть установляема причитающаяся лекарямъ плата за леченіе (сверхъ штата) больныхъ воинскихъ чиновъ.

Такъ какъ настоящія правила изданы въ развитіе вышеозначеннаго первоначальнаго рѣшенія, которое по этому остается въ своей силѣ, то согласно этимъ правиламъ Попечительный Совѣтъ обязанъ привести въ порядокъ счеты съ больничнымъ лекаремъ за прошедшіе годы, если это не исполнено еще до сихъ поръ по причинѣ возникшихъ недоразумѣній.

Варшава, 13 (25) Сентября 1852 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *Графъ Скарбекъ.*

№ 1,855.

b) że od summy przeznaczonéj na wynagrodzenie Lekarzy, potrącane będą dodatki do płac etatowych, o ile takowe przyznane zostały Lekarzom od roku 1849 włącznie, ze względu na liczbę chorych, zwiększoną przez leczenie w szpitalach chorych wojskowych;

c) że za kuracyę chorych leczonych przez Lekarzy przybranych, Lekarze, pełniący służbę w szpitalach, wynagrodzenia dodatkowego otrzymywać nie będą.

W uzupełnieniu powyższego przepisu, Rada Główna przesyła załącznie wzór rachunku, według którego należność przypadająca Lekarzom za kuracyę (nad etat) chorych wojskowych, przy końcu każdego roku ustanowioną być powinna.

Ponieważ przepisy te wydane są w rozwinięciu pierwotnéj decyzyi, na wstępie niniejszego powołanéj, która tém samém w swojéj mocy pozostaje, według tych przeto zasad, Rada Opiekuńcza z lat przeszłych z Lekarzem szpitalnym rachunek ureguluje, jeżeli takowy dotąd dla wynikłych kwestyj nie został załatwiony.

w Warszawie, d. 13 (25) Września 1852 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *Hr. Skarbek.*

N⁰ 1,855.

Приложеніе къ № 13-му.

Форма.

РАЗСЧЕТЪ

деньгамъ, причитающимся лекарю .... больницы за леченіе больныхъ нижнихъ воинскихъ чиновъ, состоящихъ на службѣ, а также чиновъ пограничной стражи, содержимыхъ въ больницѣ въ 1852 году сверхъ штата.

По штату на 18 . . годъ, утвержденному Главнымъ Совѣтомъ, больница обязана была содержать 20 больныхъ, жалованья же лекарю производимо было по 100 рублей въ годъ; добавочное содержаніе въ 18 . . году, назначенное лекарю за леченіе больныхъ воинскихъ чиновъ, составляетъ сумму 50 р. с. въ годъ.

Въ 18 . . году общее число больныхъ по вышеупомянутому назначенію должно составлять больничныхъ дней (*произведеніе отъ умноженія штатнаго числа больныхъ на число дней въ году*)	7,300
дѣйствительно же въ томъ году было больничныхъ дней больныхъ гражданскихъ, отставныхъ солдатъ, безсрочно-отпускныхъ, солдатскихъ женъ и дѣтей, а также другихъ больныхъ (кромѣ военныхъ состоящихъ на службѣ и чиновъ пограничной стражи)	5,000
затѣмъ недостаетъ къ числу штатныхъ дней	2,300

Въ теченіе 18 . . г. состояло на излеченіи

больныхъ военныхъ	50
„ пограничной стражи . .	80
и того . .	130

Annex do № 13-go.

Wzór.

OBRACHUNEK

należności przypadającéj Lekarzowi szpitala . . . . za leczenie chorych wojskowych niższych stopni, zostających w służbie czynnéj, oraz chorych straży granicznéj, nad etat w r. 1852 w szpitalu utrzymywanych.

Według etatu na rok 1852, przez Radę Główną zatwierdzonego, szpital obowiązany był utrzymywać chorych 20-u, płaca zaś Lekarza wynosiła rs. 100 rocznie, dodatek w roku 18 . . przyznany dla Lekarza, z powodu leczenia chorych wojskowych, wynosi rs. 50 rocznie.

W roku 1852 ogólna liczba chorych, podług powyższego oznaczenia, wynosić powinna dni szpitalnych (*iloczyn liczby etatowéj chorych przez liczbę dni roku*)	7,300
rzeczywiście zaś w tymże roku było dni szpitalnych chorych: cywilnych, żołnierzy dymissyonowanych, nieograniczenie urlopowanych, żon i dzieci żołnierskich, oraz innych chorych (prócz wojskowych w służbie czynnéj będących i straży granicznéj) . . .	5,000
zatém brakowało do liczby dni etatowych . . .	2,300.

W ciągu roku 18 . . leczono:

chorych wojskowych	50
„ straży granicznéj . . .	80
łącznie	130.

число больничныхъ дней ихъ простирается до . . 6,500

за вычетомъ изъ этого числа, количества дней, недостающихъ по штату, какъ выше, ... 2,300

остается сверхштатныхъ дней 4,200

Считая ежедневно за каждаго больнаго по 30 коп., больница получила за ихъ леченіе . . . . 1,260 р.

10% съ этой суммы составляетъ . . . . 126 р.

за вычетомъ добавочнаго содержанія, назначеннаго лекарю въ 18.. году, какъ показано выше, . . 50

причитается къ уплатѣ лекарю за 18.. годъ . . . . 76 р.

Въ . . . . дня . . . . . 18.. года.

Предсѣдатель (подпись)

Члены (подпись)

ci mieli dni szpitalnych 6,500
potrącając z téj liczby, ilość dni brakujących do
etatu jak wyżéj 2,300

pozostaje dni nad etat . . . . 4,200.
licząc dziennie od głowy po kop. 30, szpital otrzymał za ich kuracyę . . . . rsr. 1,260
10% od téj summy czyni . . . . „ 126
potrącając dodatek w roku 18 . . przyznany dla Lekarza, wynoszący jak wyżéj „ 50

przypada Lekarzowi do wypłaty za rok 18 . . . . rsr. 76.

w . . . . . dnia . . . . . 18 . . r.

Prezydujący (podpis)

Członkowie (podpis)

№ 14.

Распоряженіе о порядкѣ составленія разсчетныхъ вѣдомостей о платѣ за леченіе военнослужащихъ и больныхъ чиновъ пограничной стражи.

(3 (15) Ноября 1852 года.)

Уѣзднымъ и Частнымъ Попечительнымъ Совѣтамъ.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Таможенное Отдѣленіе при собственной Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ, отзывомъ сего года, за № 1,740, увѣдомило Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, что въ представляемыхъ больницами разсчетныхъ вѣдомостяхъ о платѣ за леченіе больныхъ чиновъ пограничной стражи не соблюдаются однообразіе и точность, требуемыя законами, а именно:

a) нѣкоторыя больницы составляютъ разсчетныя вѣдомости за четыре, другія за три или два, иныя же за шесть мѣсяцевъ;

b) разсчетныя вѣдомости не заключаютъ въ себѣ всѣхъ больныхъ, прибывшихъ въ теченіе трети въ больницу, и случается иногда, что, по истеченіи трети и даже полугода, больницы требуютъ возврата расходовъ на леченіе такихъ больныхъ, которые не были показаны въ прежнихъ вѣдомостяхъ;

№ 14.

Rozporządzenie, określające formę podawania likwidacyj kosztów kuracyi wojskowych i straży granicznéj.

(d. 3 (15) Listopada 1852 r.)

do

Rad Opiekuńczych Powiatowych i Szczegółowych.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

Wydział Celny przy Kancellaryi Księcia Namiestnika Królestwa odezwą N⁰ 1,740 z r. b. zawiadomił Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, że w podawanych przez szpitale likwidacyach kosztów kuracyi chorych straży granicznéj, nie jest przestrzeganą jednostajność i ścisłość wymagana przepisami, i tak:

a) niektóre szpitale formują likwidacye co cztery, inne co trzy, lub dwa, a niektóre co sześć miesięcy;

b) likwidacye nie obejmują wszystkich chorych w przeciągu tercyału przybyłych do szpitala, i zdarza się niekiedy, że po upływie tercyału, a nawet pół roku, szpitale żądają zwrotu kosztów za kuracyę chorych pominiętych w poprzednich likwidacyach;

c) однѣ больницы выставляютъ въ разсчетныхъ вѣдомостяхъ время выписки, нѣкоторыя время пріема и выписки больнаго, а есть и такія, кои вовсе не упоминаютъ о времени пріема и выписки больныхъ;

d) однѣ больницы считаютъ въ мѣсяцѣ 30 дней, другія же столько дней, сколько ихъ дѣйствительно въ каждомъ мѣсяцѣ;

e) число пріема и выписки больныхъ, нѣкоторыя больницы выставляютъ по старому, а другія по новому стилю;

f) не исчисляютъ съ точностію суммы издержекъ на леченіе больныхъ нижнихъ чиновъ, согласно числу дней, проведенныхъ ими въ больницѣ, и требуютъ платы или свыше размѣра, по числу больничныхъ дней, или же ниже той, какая причитается имъ дѣйствительно;

g) не увѣдомляютъ въ свое время ротныхъ командировъ пограничной стражи о пріемѣ въ больницу или выпискѣ изъ оной больныхъ нижнихъ чиновъ, а если присылаютъ квитанціи въ пріемѣ, или увѣдомленія о выпискѣ больныхъ, то въ нихъ выставляютъ или не то число, когда больной дѣйствительно былъ принятъ или выписанъ, или же выставляютъ оное по одному только календарю, вслѣдствіе чего ротные командиры, въ мѣсячныхъ своихъ вѣдомостяхъ о численномъ движеніи нижнихъ чиновъ, не въ состояніи пояснить съ точностію времени пріема и выписки больнаго, между тѣмъ какъ вѣдомости эти служатъ основаніемъ при повѣркѣ разсчетныхъ вѣдомостей, представляемыхъ больницами о возвратѣ имъ расходовъ на леченіе.

Уже не въ первый разъ Главный Совѣтъ получаетъ жалобы подлежащихъ начальствъ—на крайнюю неточность представляемыхъ больницами разсчетныхъ вѣдомостей расходамъ, подлежащимъ возврату за леченіе нижнихъ чиновъ военнаго вѣдомства, пограничной стражи, почтовыхъ, дорожныхъ служителей и проч. Неточность эта подаетъ поводъ къ обширной перепискѣ, замедляетъ выдачу денегъ, слѣдующихъ больницамъ, а иногда вовлекаетъ ихъ въ убытки, по поводу недоборовъ въ платѣ, причитающейся больницамъ.

c) że jedne szpitale zamieszczają w likwidacyach dzień wyjścia, a niektóre dzień wejścia i wyjścia chorego, a są takie, które dzień wejścia i wyjścia pomijają;

d) że szpitale liczą na jeden miesiąc dni 30, inne zaś tyle dni, ile rzeczywiście jest dni w miesiącu;

e) że czas wejścia i wyjścia chorych, niektóre szpitale oznaczają podług kalendarza starego, inne według nowego;

f) że nie obliczają ściśle wysokości kosztów kuracyi za leczenie chorych niższych stopni, według liczby dni w szpitalach spędzonych — i, albo żądają większéj zapłaty nad tę, jaka w stosunku liczby dni szpitalnych przypada, lub téż mniéj likwidują jak rzeczywiście należy;

g) że nie zawiadamiają miejscowych Komendantów rot pogranicznéj straży w właściwym czasie, o przyjęciu do szpitala lub wypisaniu chorych niższych stopni, a jeżeli nadsyłają pokwitowania z przyjęcia lub zawiadomienia o wypisaniu chorych, to w pismach tych wykazują, albo nie ten dzień, w którym chory istotnie został przyjętym lub wypisanym, albo też kładą datę według jednego tylko kalendarza, z tego powodu Komendanci rot, nie są w stanie wykazać dokładnie czasu wejścia lub wyjścia chorego w swych rapportach miesięcznych, formowanych o ruchu liczby niższych stopni — rapporta zaś te używane są do sprawdzania likwidacyj, podawanych o wypłatę szpitalom należności za kuracyę.

Nie pierwszy to już raz dochodzą do Rady Głównéj zażalenia Władz na wielką niedokładność likwidacyj podawanych przez szpitale, względem zwrotu kosztów kuracyi niższych stopni wojskowych, straży granicznych, drogowych, pocztowych etc. Niedokładności te wywołują obszerną korrespondencyę, wpływają na zwłokę wypłat należności szpitalnych, a niekiedy stają się przyczyną strat, z powodu niedoborów w należnościach, szpitalom przypadających.

Во избѣжаніе нареканій, Попечительные Совѣты должны завести по этой отрасли отчетности, строгій порядокъ и аккуратность, наблюдая за тѣмъ, чтобы правила, изданныя до сего времени по сему предмету, были исполняемы во всѣхъ подробностяхъ.

Сверхъ того, Совѣтъ считаетъ нужнымъ напомнить Попечительному Совѣту:

1) что разсчетныя вѣдомости деньгамъ, причитающимся за леченіе военнослужащихъ, а также безсрочно-отпускныхъ и отставныхъ, составленныя со всею точностію на русскомъ и польскомъ языкахъ, должны быть представляемы въ Новогеоргіевскую Коммисаріатскую Коммисію, чрезъ посредство Уѣздныхъ Начальниковъ, три раза въ теченіи каждаго года, а именно: 15 (27) Января, 15 (27) Мая и 15 (27) Сентября;

2) что число пріема и выписки больнаго изъ больницы, не должно быть отмѣчаемо въ разсчетной вѣдомости;

3) что, когда встрѣчается надобность показывать число, мѣсяцъ и годъ, таковые должны быть означаемы по старому и по новому стилю,

4) что, во всякомъ мѣсяцѣ слѣдуетъ считать столько дней, изъ сколькихъ дней онъ состоитъ дѣйствительно;

5) что 1 (13) числа каждаго мѣсяца, слѣдуетъ отсылать прямо въ Коммисаріатскій Департаментъ (въ С.-Петербургъ) и въ Новогеоргіевскую Коммисаріатскую Коммисію (въ Новогеоргіевскъ), вѣдомости о движеніи больныхъ воинскихъ чиновъ, безсрочно-отпускныхъ и отставныхъ.

Относительно счетовъ издержкамъ на леченіе больныхъ чиновъ пограничной стражи, слѣдуетъ наблюдать:

1) чтобы разсчетныя вѣдомости, составленныя съ точностію на русскомъ и польскомъ языкахъ, были представляемы начальникамъ подлежащихъ таможенныхъ округовъ, три раза въ теченіе года, а именно 1 (13) Января, 1 (13) Мая и 1 (13) Сентября;

Rady Opiekuńcze, dla uniknienia czynionych zarzutów, obowiązane są urządzić tę gałęź służby z wszelką dokładnością i ścisłością i przestrzegać, aby przepisy dotąd w tym przedmiocie wydane, aż do najmniejszych szczegółów zachowane były.

Obok tego znajduje potrzebę przypomnieć Radzie Opiekuńczéj:

1) że likwidacye należności, przypadających za kuracyę wojskowych czynnéj służby, oraz nieograniczenie urlopowanych i dymissyonowanych, sporządzone z jak największą dokładnością w językach: rosyjskim i polskim, podawane być powinny Nowogeorgiewskiéj Kommissoryackiéj Kommissyi przez pośrednictwo Naczelników Powiatowych, trzy razy w ciągu każdego roku, a mianowicie: 15 (27) Stycznia, 15 (27) Maja i 15 (27) Września;

2) że dzień wejścia i wyjścia chorego ze szpitala nie powinien być zamieszczany w likwidacyi;

3) że ile razy zachodzi potrzeba oznaczenia dnia, miesiąca i roku, dopełnionym to być powinno według starego i nowego kalendarza;

4) że na każdy miesiąc tyle dni liczyć należy, ile rzeczywiście miesiąc ten dni obejmuje;

5) że dnia 1 (13) każdego miesiąca, przesłane być winny wprost do Kommissoryackiego Departamentu (w Petersburgu) i Nowogeorgiewskiéj Kommissoryackiéj Kommissyi (w Nowogeorgiewsku) wykazy o ruchu chorych wojskowych, nieograniczenie urlopowanych i dymissyonowanych.

Co się tyczy obrachunków o koszta kuracyi chorych straży granicznéj, przestrzegać należy:

1) ażeby likwidacye, również z dokładnością formowane w dwóch językach: rossyjskim i polskim, podawane były właściwym Naczelnikom okręgów celnogranicznych, trzykrotnie w ciągu roku, a mianowicie: dnia 1 (13) Stycznia, 1 (13) Maja i 1 (13) Września;

2) чтобы въ разсчетныхъ вѣдомостяхъ были оказываемы всѣ больные чины пограничной стражи, поступившіе въ больницу въ теченіе трети;

3) чтобы числа пріема и выписки каждаго больнаго были выставлены по новому и старому стилю, какъ на квитанціяхъ, выдаваемыхъ въ пріемѣ больныхъ, такъ и на билетахъ, возвращаемыхъ при выпискѣ ихъ изъ больницы;

4) чтобы вознагражденіе за леченіе больныхъ, исчисляемо было согласно цѣнамъ, утвержденнымъ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ, и соразмѣрно числу дней, проведенныхъ въ больницѣ каждымъ больнымъ;

5) чтобы Попечительные Совѣты увѣдомляли 1 (13) числа каждаго мѣсяца ротныхъ командировъ пограничной стражи о днѣ прибытія въ больницу, выписки изъ оной, или смерти нижнихъ чиновъ пограничной стражи.

Наконецъ, Главный Совѣтъ предписываетъ тѣмъ Попечительнымъ Совѣтамъ, которые пользовались ссудою изъ основнаго капитала, на заготовленіе вещей для больныхъ военнаго вѣдомства, чтобы деньги, подлежащія возврату на пополненіе суммы, изъ которой былъ произведенъ расходъ, были отсылаемы ими въ установленные сроки въ Главное Казначейство Царства.

Варшава, 3 (15) Ноября 1852 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *Гр. Скарбекъ.*

№ 1,095/20,841.

---

2) ażeby likwidacye obejmowały wszystkich chorych straży granicznéj, którzy przybędą w ciągu tercyału do szpitala;

3) ażeby data przybycia i wyjścia każdego chorego, była wykazaną według nowego i starego kalendarza, tak na pokwitowaniach udzielonych o przyjęciu chorych, jako też na biletach wyjścia ze szpitala;

4) ażeby wynagrodzenia za kuracyę chorych likwidowane były według cen, przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych zatwierdzonych, i w stosunku dni spędzonych przez respective chorego;

5) ażeby Rady Opiekuńcze dnia 1 (13) każdego miesiąca zawiadamiały miejscowych Dowódców rot ze straży granicznéj, o dniu przybycia do szpitala, wyjścia, lub śmierci niższych stopni pogranicznéj straży.

Wreszcie Rada Główna wzywa Rady Opiekuńcze, które korzystały z funduszu żelaznego na sprawienie effektów dla chorych wojskowych, iżby kwoty przypadające do zwrotu, na uzupełnienie summy, z któréj wydatek poniesiony został, w terminach właściwych, przesłać według wskazania do Kassy Głównéj Królestwa nie omieszkały.

w Warszawie, d. 3 (15) Listopada 1852 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *Hr. Skarbek.*

N⁰ 1,095/20,841.

№ 15.

Распоряженіе о томъ, чтобы Попечительные Совѣты доставляли ежемѣсячныя вѣдомости о больныхъ воинскихъ чинахъ, безсрочно-отпускныхъ и отставныхъ, въ Коммисаріатскій Департаментъ и въ Новогеоргіевскую Коммисію; разсчетныя же вѣдомости платѣ, причитающейся за ихъ леченіе, непосредственно въ сію послѣднюю.

(2 (14) Апрѣля 1853 года.)

Уѣзднымъ и Частнымъ Попечительнымъ Совѣтамъ.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

На основаніи существующихъ постановленій, подтвержденныхъ распоряженіями Главнаго Совѣта, отъ 3 (15) Ноября 1852, за № 1,095/20,841 и 18 (30) Декабря 1852, за № 2,372/51,635, Попечительные Совѣты обязаны 1(13) числа каждаго мѣсяца, посылать въ Коммисаріатскій Департаментъ (въ С.-Петербургъ) и въ Новогеоргіевскую Коммисію (въ Новогеоргіевскъ), вѣдомости о движеніи больныхъ нижнихъ воинскихъ чиновъ, состоящихъ на службѣ, а также безсрочно-отпускныхъ и отставныхъ.

Вѣдомости эти должны быть составлены по формѣ, приложенной ко 2-му тому сборника постановленій и свѣдѣній, касающихся благотворительныхъ заведеній въ Царствѣ (стр. 88, 151, 152, 157.) и должны пояснять:

№ 15.

Rozporządzenie, aby Rady Opiekuńcze przesyłały miesięczne wykazy chorych wojskowych, nieograniczenie urlopowanych i dymissyonowanych, Komissoryackiemu Departamentowi i Nowogeorgiewskiéj Kommissyi, a likwidacye należności za ich leczenie bezpośrednio téj ostatniéj.

(d. 2 (14) Kwietnia 1853 r.)

do
Rad Opiekuńczych Powiatowych i Szczegółowych.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

Na zasadzie istniejących przepisów, ponowionych zarządzeniami Rady Głównéj dnia 3 (15) Listopada 1852 roku N° 1,095/20,841 i 18 (30) Grudnia 1852 r. N° 2,372/51,635, Rady Opiekuńcze obowiązane są dnia 1 (13) każdego miesiąca przesyłać do Kommissoryackiego Departamentu (w Petersburgu) i Nowogeorgiewskiéj Kommissyi (w Nowogeorgiewsku), wykazy o ruchu chorych wojskowych niższych stopni, zostających w służbie, oraz nieograniczenie urlopowanych i dymissyonowanych.

Wykazy te powinny być sporządzane według wzoru, dołączonego do tomu 2-go zbioru urządzeń i wiadomości, dotyczących instytutów dobroczynnych w Królestwie (str. 88, 151, 152, 157); objaśniać one mają:

a) какое число больныхъ остается на излеченіи къ послѣднему числу мѣсяца;

b) сколько лицъ принято въ теченіе мѣсяца;

c) сколько изъ нихъ умерло или бѣжало;

д) сколько остается къ 1-му числу мѣсяца.

Такъ какъ, согласно отзыву Новогеоргіевской Коммисаріатской Коммисіи, полученному въ послѣднее время посредствомъ Главнаго Штаба Арміи, нѣкоторые Попечительные Совѣты, завѣдывающіе больницами, въ которыя принимаются для пользованія больные воинскіе чины, не представили упомянутыхъ вѣдомостей за истекшіе мѣсяцы нынѣшняго года, то Главный Совѣтъ считаетъ нужнымъ предписать Попечительному Совѣту, вѣдомости эти, если онѣ не представлены до сихъ поръ, выслать немедленно въ Новогеоргіевскую Коммисаріатскую Коммисію и препровождать таковыя на будущее время прямо отъ себя въ сію же Коммисію и въ Коммисаріатскій Департаментъ въ опредѣленные сроки, соблюдая при составленіи оныхъ всевозможную точность.

Кромѣ того, Главный Совѣтъ предлагаетъ Попечительному Совѣту, чтобы мѣсячныя вѣдомости о движеніи находящихся въ больницѣ нижнихъ чиновъ пограничной стражи, посылаемы были особо 1 (13) числа каждаго мѣсяца мѣстнымъ ротнымъ командирамъ этой стражи.

Разсчетныя вѣдомости деньгамъ, причитающимся за леченіе и погребеніе воинскихъ чиновъ, должны быть впредь представляемы безъ посредничества Главнаго Штаба Арміи.

И такъ на будущее время, начиная съ 1 (13) Мая с. г., упомянутыя вѣдомости должны быть посылаемы въ сроки: 1 (13) Января, 1 (13) Мая и 1 (13) Сентября каждаго года, прямо въ Новогеоргіевскую Коммисію, чрезъ посредство мѣстныхъ Уѣздныхъ Начальниковъ.

Вѣдомости эти слѣдуетъ составлять, какъ извѣстно Попечительному Совѣту, считая за содержаніе военныхъ, состоящихъ на дѣйствительной службѣ, плату по тарифу; за содержаніе

a) jaka liczba chorych z dniem ostatnim miesiąca pozostała na kuracyi;

b) ile osób w ciągu miesiąca przyjęto;

c) ile z téj liczby zmarło i zbiegło;

d) ile z dniem 1-ym miesiąca pozostało.

Gdy według zawiadomienia Nowogeorgiewskiéj Kommissoryackiéj Kommissyi, za pośrednictwem Sztabu Głównego Armii świeżo otrzymanego, niektóre Rady Opiekuńcze, zarządzające szpitalami, trudniącémi się kuracyą chorych wojskowych, za upłynione miesiące bieżącego roku nie złożyły pomienionych wykazów; z tego powodu Rada Główna znajduje się w potrzebie przypomnieć Radzie Opiekuńczéj, iżby wykazy, o których mowa, jeśli takowe dotąd złożone nie zostały, niezwłocznie przesłała Kommissoryackiéj Kommissyi w Nowogeorgiewsku i aby na przyszłość wykazy takowe w terminach oznaczonych, z wszelką dokładnością sporządzone, tejże Kommissyi, oraz Kommissoryackiemu Departamentowi wprost od siebie odsyłała.

Obok tego Rada Główna przypomina Radzie Opiekuńczéj, iżby wykazy miesięczne o ruchu znajdujących się w szpitalu chorych straży granicznéj, oddzielnie dnia 1 (13) każdego miesiąca przesyłane były miejscowym Dowódcom rot straży granicznéj.

Likwidacye należności za kuracyę i pogrzeby wojskowych odtąd mają być składane, bez pośrednictwa Sztabu Głównego Armii.

Począwszy więc od 1 (13) Maja r. b., na przyszłość likwidacye pomienione przesyłane być powinny w terminach 1 (13) Stycznia, 1 (13) Maja, 1 (13) Września każdego roku wprost do Nowogeorgiewskiéj Kommissyi, za pośrednictwem właściwych Naczelników Powiatu.

Likwidacye te formować należy, jak wiadomo Radzie Opiekuńczéj, licząc za utrzymanie wojskowych czynnéj służby, według taryffy; za utrzymywanie zaś nieograniczenie ur-

же безсрочно-отпускныхъ и отставныхъ, по 50 копѣекъ ассигнаціями въ день съ лица.

Наконецъ, Главный Совѣтъ вновь подтверждаетъ Попечительному Совѣту, надлежаще ознакомиться съ правилами относительно исчисленія платы за леченіе воинскихъ чиновъ и примѣняться къ нимъ со всею точностію.

Варшава, (14) Апрѣля 1853 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *Гр. Скарбекъ.*

N⁰ 544/9,616.

№ 16.

Распоряженіе относительно перевозки въ военные гошпитали изъ больницъ гражданскаго вѣдомства, больныхъ воинскихъ чиновъ, одержимыхъ хроническими болѣзнями.

(18 (30) Іюня 1854 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Въ гражданскихъ больницахъ находятся иногда на излеченіи нижніе воинскіе чины, которые, будучи одержимы хроническими болѣзнями, подлежатъ отсылкѣ для дальнѣйшаго пользованія въ военные гошпитали.

Начальники частей войскъ, по полученіи отъ Попечительныхъ Совѣтовъ представленій, каждый разъ испрашивали

lopowanych i dymissyonowanych, po kop. assyg. 50 dziennie od osoby.

Wreszcie, Rada Główna ponawia wezwanie do Rady Opiekuńczéj, iżby chciała dokładnie poinformować się o przepisach, dotyczących likwidowania kosztów kuracyi wojskowych i takowe z największą akuratnością wykonywać starała się.

w Warszawie, d. 2 (14) Kwietnia 1853 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *Hr. Skarbek.*

N⁰ 544/9,616.

№ 16.

Rozporządzenie o przewożeniu do szpitali wojskowych chorych chronicznych, w szpitalach cywilnych leczonych.

(d. 18 (30) Czerwca 1854 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

W szpitalach cywilnych znajdują się niekiedy na kuracyi chorzy wojskowi niższych stopni, z powodu chorób chronicznych kwalifikujący się do odesłania na dalszą kuracyę do szpitali wojskowych.

Naczelnicy wojenni, na skutek otrzymanych od Rad Opiekuńczych przedstawień, za każden raz żądali decyzyi, wzglę-

разрѣшенія, относительно перевозки такого рода больныхъ въ военные гошпитали.

Главнокомандующій 1, 2 и Гренадерскимъ корпусами, Его Сіятельство Графъ Ридигеръ, изволилъ предоставить начальникамъ частей войскъ, во избѣжаніе излишней по этому предмету переписки, дѣлать распоряженія о перевозкѣ на обывательскихъ подводахъ въ военные гошпитали такихъ больныхъ, одержимыхъ хроническими болѣзнями, которые, безъ малѣйшаго вреда для ихъ здоровія, могутъ перенести перевозку.

Сверхъ того, начальникамъ частей войскъ предоставлено, деньги, причитающіяся за обывательскія подводы, требовать въ возвратъ изъ Новогеоргіевской Коммисаріатской Коммисіи; кормовыя же деньги, какъ для больныхъ, такъ и сопровождающихъ ихъ нижнихъ чиновъ, отъ провіантскаго вѣдомства.

О таковыхъ приказаніяхъ Его Сіятельства Графа Ридигера, Главный Совѣтъ, на основаніи отзыва Дежурнаго Генерала Арміи, послѣдовавшаго, отъ 24 Апрѣля 1854 года, за № 1,129, къ Главному Медицинскому Инспектору, извѣщаетъ Попечительный Совѣтъ.

Варшава, 18 (30) Іюня 1854 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *Гр. Скарбекъ.*

№ 1,157.

---

dem przewiezienia tego rodzaju chorych do szpitali wojskowych.

JW. Hrabia Rüdiger, Głównie-dowodzący korpusami: 1, 2 i grenadyerów, dla uniknienia zbytecznéj w tym przedmiocie korrespondencyi, pozostawić raczył Naczelnikom wojennym czynienie rozporządzeń, względem przewożenia na obywatelskich podwodach do szpitali wojskowych, takich chorych chronicznych, którzy bez najmniejszego uszkodzenia mogą przenieść transport.

Obok tego upoważnieni zostali wojenni Naczelnicy do likwidowania należytości za obywatelskie podwody z Nowogéorgiewskiéj Kommissoryackiéj Kommissyi, należytości zaś za żywność (кормовыя деньги) dla chorych i przeprowadzających ich niższych stopni, od Władzy Prowianckiéj.

O takowych rozkazach JW. Hrabiego Rüdigera, Rada Główna, na zasadzie odezwy Dyżurnego Generała Armii pod dniem 24 Kwietnia 1854 r. Nº 1,129 do Głównego Inspektora Służby Zdrowia uczynionéj, niniejszém Radę Opiekuńczą zawiadamia.

w Warszawie, dnia 18 (30) Czerwca 1854 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *Hr. Skarbek.*

Nº 1,157.

№ 17.

Распоряженіе относительно пріема въ больницы воинскихъ чиновъ съ обмундированіемъ, оружіемъ и амуниціею.

(15 (27) Іюля 1854 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

На основаніи приказанія Его Сіятельства Генералъ-Адъютанта Графа Ридигера, исправляющаго должность Намѣстника въ Царствѣ, Главный Совѣтъ предписываетъ Попечительному Совѣту, больныхъ воинскихъ чиновъ, поступающихъ для излеченія въ больницы, принимать съ полнымъ обмундированіемъ, амуниціею и оружіемъ, для поставленія ихъ въ возможность, по выздоровленіи, быть готовыми къ походу.

Варшава, 15 (27) Іюля 1854 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *Гр. Скарбекъ.*

N⁰ 1,519.

№ 17.

Rozporządzenie, iż chorzy wojskowi mają być przyjmowani do szpitali z umundurowaniem, bronią i ammunicyą.

(d. 15 (27) Lipca 1854 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

Na zasadzie rozkazów JW. Generała-Adjutanta Hrabiego Rüdigera, sprawującego obowiązki Namiestnika Królestwa, Rada Główna wzywa niniejszém Radę Opiekuńczą, aby przybywających chorych wojskowych na kuracyę do szpitala, przyjmowała ze wszelkiém umundurowaniem, ammunicyą i bronią, dla postawienia ich po wyzdrowieniu w gotowości do wymarszu.

w Warszawie, d. 15 (27) Lipca 1854 r.
Prezes, Tajny Radca (podpisano) *Hr. Skarbek.*

Nº 1,519/27,700.

№ 18.

Распоряженіе о производствѣ вознагражденія, за содержаніе въ гражданскихъ больницахъ отставныхъ нижнихъ чиновъ, въ такомъ размѣрѣ, въ какомъ оно производится за военныхъ чиновъ, состоящихъ на дѣйствительной службѣ.

(16 (28) Февраля 1855 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Военный Министръ, отъ 10 Декабря прошедшаго года, за № 6,015, увѣдомилъ Его Свѣтлость Князя Намѣстника, что Военный Совѣтъ, разсмотрѣвъ представленія Коммисаріатскаго Департамента, относительно вознагражденія за содержаніе отставныхъ нижнихъ воинскихъ чиновъ въ гражданскихъ больницахъ Царства Польскаго, и имѣя въ виду, что Его Свѣтлость призналъ соотвѣтственнымъ, чтобы за содержаніе означенныхъ лицъ въ больницахъ Царства, а равно за погребеніе умершихъ, было производимо вознагражденіе изъ суммъ Коммисаріата, въ такомъ размѣрѣ, въ какомъ оно производится за военныхъ, состоящихъ на дѣйствительной службѣ, согласно тарифу, утверждаемому ежегодно Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, опредѣлилъ: распоряженіе Его Свѣтлости Князя Фельдмаршала оставить въ своей силѣ, каковое постановленіе Военнаго Совѣта, Государь Императоръ, въ 29-й день Ноября 1854 года, Высочайше утвердить соизволилъ.

№ 18.

Rozporządzenie, iż wynagrodzenie, za utrzymanie dymissyonowanych niższych stopni w szpitalach cywilnych, ma być uiszczaném w téj wysokości, jak za wojskowych w czynnéj służbie zostających.

(d. 16 (28) Lutego 1855 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

Minister Wojny zawiadomił Księcia Namiestnika Królestwa pod dniem 10 Grudnia r. z. N° 6,015, że Rada Wojenna, rozpoznawszy przedstawienie Kommissoryackiego Departamentu, o uiszczonéj opłacie za utrzymanie dymissyonowanych niższych stopni wojskowych w szpitalach cywilnych Królestwa Polskiego, i mając na względzie, że Jego Książęca Mość uznał za potrzebne, aby z funduszów Kommissoryackich za utrzymanie pomienionych osób w szpitalach Królestwa, jakoteż i za grzebanie zmarłych, czynione było wynagrodzenie w takiéj wysokości, jak za wojskowych w służbie czynnéj zostających, podług taryffy, corocznie przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych zatwierdzonéj, postanowiła rozporządzenie Księcia Feldmarszałka w swéj mocy zachować, a powyższe postąpienie Rady Wojennéj NAJJAŚNIEJSZY PAN w dniu 29 Listopada 1854 r. NAJWYŻÉJ zatwierdzić raczył.

О таковомъ Высочайше утвержденномъ постановленіи Военнаго Совѣта, объявленномъ Главному Директору Внутреннихъ Дѣлъ, въ отзывѣ Главнаго Штаба Дѣйствующей Арміи, отъ 4 Января настоящаго года, за № 17, Главный Совѣтъ, сообщая Попечительному Совѣту, присовокупляетъ, что объ ономъ дано знать Новогеоргіевской Коммисаріатской Коммисіи прямо изъ Главнаго Штаба.

Варшава, 16 (28) Февраля 1855 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *А. Дмитріевъ.*

№ 67/1,782.

№ 19.

Распоряженіе о точномъ записываніи, при пріемѣ въ больницы воинскихъ чиновъ, ихъ обмундированія, вооруженія, обуви, бѣлья и проч.

(9 (21) Марта 1855 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Дежурный Генералъ Арміи донесъ Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, что, какъ видно изъ полученныхъ донесеній, нѣкоторые Попечительные Совѣты гражданскихъ больницъ въ Царствѣ, по излеченіи нижнихъ

O takowéj NAJWYŻÉJ zatwierdzonéj decyzyi, przez odezwę Sztabu Głównego Armii Czynnéj z d. 4 Stycznia r. b. N° 17, Dyrektorowi Głównemu Spraw Wewnętrznych objawionéj, Rada Główna zawiadamia Radę Opiekuńczą, z nadmienieniem: że o niéj Nowogeorgiewska Kommissoryacka Kommissya wprost ze Sztabu Głównego poinformowaną została.

w Warszawie, d. 16 (28) Lutego 1855 r.

Prezes, Radca Tajny, Senator (podpisano) *A. Dmitriew.*

N° 67/1,782.

N° 19.

Rozporządzenie, iż przedmioty umundurowania, uzbrojenia, obuwia i bielizny chorych wojskowych, najściśléj opisywane być mają.

(d. 9 (21) Marca 1855 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

Dyżurny Generał Armii doniósł Dyrektorowi Głównemu, Prezydującemu w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, że podług otrzymanych doniesień, niektóre Rady Opiekuńcze szpitali cywilnych w Królestwie, po wyleczeniu chorych wojskowych niższych stopni,

воинскихъ чиновъ, возвращаютъ мундирную одежду, оружіе и амуницію не въ такомъ состояніи, въ какомъ эти вещи были приняты при поступленіи тѣхъ же больныхъ, для пользованія въ больницу.

Во избѣжаніе на будущее время подобныхъ случаевъ, которые могутъ подвергнуть строгой отвѣтственности больничныя управленія, Главный Совѣтъ предписываетъ Попечительному Совѣту, въ точности руководствуясь ст. 8 и 11 постановленія Совѣта Управленія, отъ 15 (27) Ноября 1840 года, сдѣлать зависящее распоряженіе, чтобы, при пріемѣ въ больницу для пользованія воинскихъ чиновъ, тщательно были описываемы всѣ предметы обмундированія, вооруженія, обуви, бѣлья и проч. этихъ больныхъ; описаніе это производить на билетахъ и въ квитанціяхъ, выдаваемыхъ военному начальству; при выпискѣ же больныхъ, дѣлать на билетахъ надпись объ отдачѣ въ цѣлости всѣхъ вышеозначенныхъ предметовъ, выписываемымъ воинскимъ чинамъ, оставляя свѣдѣніе о томъ и въ своихъ дѣлахъ.

Варшава, 9 (21) Марта 1855 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *А. Дмитріевъ.*

№ 206/3,645.

zwracają odzież mundurową, broń i amunicyę, nie w takim stanie, w jakim przy odsyłaniu tychże chorych na kuracyę przyjęte zostały.

Dla uniknienia na przyszłość podobnych wypadków, które na surową odpowiedzialność administracye szpitalne narazić mogą, Rada Główna poleca Radzie Opiekuńczéj, iżby w ścisłém zastósowaniu się do art. 8 i 11-go postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 15 (27) Listopada 1840 roku, przy przyjęciu do szpitala na kuracyę chorych wojskowych, zarządziła jak najskrupulątniejsze opisanie wszelkich przedmiotów umundurowania, uzbrojenia, obuwia, bielizny, etc., tychże chorych; opisy te zamieszczała na biletach i w pokwitowaniach Władzom wojskowym udzielanych; a przy wyjściu chorych, domieszczała na bilecie wzmiankę o oddaniu w całości wszystkich przedmiotów, wychodzącym wojskowym wydanych, zostawiając ślad téj czynności w aktach swoich.

w Warszawie, d. 9 (21) Marca 1855 r.

Prezes, Tajny Radca, Senator (podpisano) *A. Dmitriew.*

Nº 206/3,645.

№ 20.

Распоряженіе о томъ, чтобы къ перевозкѣ въ военные гошпитали не предназначались такіе воинскіе чины, состояніе здоровья которыхъ не позволяетъ перенести неудобствъ въ пути.

(27 Января (8 Февраля) 1858 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Главный Совѣтъ неоднократно обращалъ вниманіе Попечительныхъ Совѣтовъ, на настоятельную необходимость наблюдать за тѣмъ, чтобы изъ числа больныхъ воинскихъ чиновъ, были предназначаемы къ отправленію, для дальнѣйшаго пользованія, въ военные гошпитали тѣ только чины, состояніе здоровья которыхъ, согласно заключенію врача, пользующаго больнаго, дозволяетъ перенести неудобства перевозки, безъ всякой опасности, или вредныхъ послѣдствій.

Не смотря на то, военныя начальства обращаются въ Главный Совѣтъ съ жалобами, что больные, переводимые изъ гражданскихъ больницъ, поступаютъ въ военные гошпитали съ совершеннымъ упадкомъ силъ и съ тяжкими болѣзнями.

Въ недавнее время подобный случай произошелъ въ Ломжинскомъ военномъ гошпиталѣ, куда доставленъ изъ больницы Св. Іосифа, въ Остроленкѣ, безсрочно-отпускной Войцѣхъ Форатъ. Солдатъ этотъ, по донесенію Главнаго Лекаря Лом-

№ 20.

Rozporządzenie, iż chorzy wojskowi, którym stan zdrowia nie dozwala odbywać podróży, nie mają być kwalifikowani do szpitali wojskowych.

(d. 27 Stycznia (8 Lutego) 1858 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

Niejednokrotnie Rada Główna zwracała uwagę Rad Opiekuńczych na konieczną potrzebę dopilnowania, aby z pośród chorych wojskowych, kwalifiwowani byli do odesłania na dalszą kuracyę do szpitali wojskowych tylko tacy, których stan zdrowia, podług uznania Lekarza ordynującego w szpitalu, bez żadnego niebezpieczeństwa, lub złych następstw, dozwala ponieść trudy podróży.

Pomimo to jednak Rada Główna otrzymuje użalenia Władz, że chorzy ze szpitali cywilnych translokowani, przybywają do szpitali wojskowych w zupełnym upadku sił i z chorobami ciężkiemi.

Swieżo miał miejsce podobny wypadek w szpitalu wojskowym w Łomży, do którego przywieziony został Wojciech Forat, nieograniczenie urlopowany, ze szpitala S-go Józefa w Ostrołęce. Żołnierz ten, podług doniesienia głównego Le-

жинскаго военнаго гошпиталя, при поступленіи въ помянутый гошпиталь, былъ одержимъ подкожною и брюшною водянкою и кровавымъ поносомъ, при совершенномъ упадкѣ силъ. По показанію больнаго, онъ находился на излеченіи въ больницѣ, въ Остроленкѣ, шесть недѣль, какъ страдающій лихорадкой съ опухолью ногъ, потомъ, не смотря на тяжкую болѣзнь и невозможность перенести неудобства перевозки, выcланъ въ Ломжинскій гошпиталь, въ который прибылъ въ совершенномъ изнеможеніи и со столь опасною болѣзнію, что не было никакой надежды на спасеніе его.

Главный Совѣтъ, основываясь на отзывѣ Дежурнаго Генерала 1 Арміи къ Главному Директору Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, отъ 23 Декабря прошедшаго года, за № 3,527, сообщающемъ о вышеизложенномъ случаѣ, съ присовокупленіемъ, что подобные случаи повторялись неоднократно, предписываетъ Попечительному Совѣту, вмѣнить больничнымъ врачамъ въ строжайшую обязанность, чтобы они, подъ личною отвѣтственностію, не предназначали больныхъ воинскихъ чиновъ, или безсрочно-отпускныхъ, въ военные гошпитали въ такомъ состояніи здоровья, когда перевозка можетъ усилить болѣзнь, или вообще имѣть вредное вліяніе на здоровье пересылаемаго больнаго.

Варшава, 27 Января (8 Февраля) 1858 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *А. Дмитріевъ.*

№ 462/56.

karza szpitala wojskowego w Łomży, przy wejściu do tego szpitala dotknięty był podskórną i brzuszną wodną puchliną i dyaryą, przy zupełnym upadku sił. Podług zeznania chorego, był on na kuracyi w szpitalu w Ostrołęce w ciągu sześciu tygodni, jako cierpiący na febrę z opuchnieniem nóg, a następnie pomimo ciężkiéj choroby i niemożności przeniesienia trudów podróży, wysłany został do szpitala w Łomży, do którego przybył z chorobą obłożną i tak dalece niebezpieczną, iż nie było już żadnéj nadziei uratowania go.

Rada Główna, powodowana odezwą Dyżurnego Generała 1-széj armii do Dyrektora Głównego Spraw Wewnętrznych i Duchownych, pod dniem 23 Grudnia r. z. Nº 3,527 uczynioną, donoszącą o powyższym wypadku z tą wzmianką, że podobne zdarzenia kilkokrotnie miały miejsce, wzywa Radę Opiekuńczą o zobowiązanie jak najmocniéj Lekarzy szpitalnych, iżby pod osobistą odpowiedzialnością, nie kwalifikowali chorych wojskowych lub nieograniczenie urlopowanych do szpitali wojskowych w takim stanie zdrowia, w którymby odbyta podróż, chorobę pogorszyć, lub w ogólności zły wpływ na zdrowie transportowanego wywrzeć mogła.

w Warszawie, d. 27 Stycznia (8 Lutego) 1858 r.

Prezes, Tajny Radca, Senator (podpisano) *A. Dmitriew.*

Nº 462/56.

№ 21.

Постановленіе о томъ, чтобы требованія объ уплатѣ денегъ, причитающихся за пользованіе въ гражданскихъ больницахъ воинскихъ чиновъ, поступающія по истеченіи года, были оставляемы безъ послѣдствій.

(20 Февраля (4 Марта) 1858 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.

Дежурный Генералъ 1 Арміи, отзывомъ, отъ 10 Января сего года, за № 169, увѣдомилъ меня, что разныя вѣдомства и лица Царства Польскаго, обращаются нерѣдко въ Главный Штабъ съ требованіями—объ уплатѣ денегъ, причитающихся: за содержаніе больныхъ нижнихъ воинскихъ чиновъ въ городскихъ больницахъ, за обывательскія подводы, на производство разъѣздныхъ и суточныхъ чиновникамъ, командируемымъ по дѣламъ военнаго вѣдомства и т. п., по истеченіи годичнаго срока, опредѣленнаго ст. 301, книги 3, част. IV Свода Военныхъ Постановленій, на основаніи которой въ уплатѣ разъѣздныхъ денегъ, а равно въ удовлетвореніи другихъ претензій, должно быть отказываемо, если требованія объ уплатѣ оныхъ будутъ заявлены по истеченіи одного года; и что, по причинѣ такого несвоевременнаго поступленія требованій, необходимо было относить удовлетвореніе оныхъ не на суммы Коммисаріата, какъ бы слѣдовало, а на другіе источники, находящіеся въ распоряженіи Главнокомандующаго 1 Арміею.

№ 21.

Decyzya, iż żądania o wypłatę należności za leczenie w szpitalach cywilnych chorych wojskowych, po upływie roku wnoszone, będą pozostawiane bez skutku.

(d. 20 Lutego (4 Marca) 1858 r.)

do
Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Generał Dyżurny Armii 1-éj oznajmił mi w odezwie swéj z dnia 10 Stycznia r. b. N⁰ 169, że rozmaite władze i osoby Królestwa Polskiego zanoszą częstokroć do Sztabu Głównego żądania o wypłatę należytości za utrzymywanie chorych wojskowych niższych stopni w szpitalach miejskich, za podwody obywatelskie, koszta podróży i dyety urzędnikom delegowanym w czynnościach wojskowych i t. p. po upływie terminu rocznego, oznaczonego art. 301-m księgi 3 części 4-téj Zbioru przepisów wojskowych, według którego wypłata kosztów podróży, równie jako i innych pretensyj, odmówioną być winna, jeżeli żądanie o takową wypłatę wniesione będzie po upływie roku jednego; że z powodu takowego opóźnienia podobnych należytości, musiano uciekać się nie do właściwych funduszów Kommissoryackich, lecz do źródeł innych, zostających pod rozporządzeniem Główno-Dowodzącego Armią pierwszą.

Въ отклоненіе за симъ, на будущее время, ненадлежащаго поступленія по сему предмету, Его Сіятельство Князь Намѣстникъ въ Царствѣ приказать изволилъ:

1) правило, изложенное въ 301 статьѣ, 3-ей книги, IV части Свода Военныхъ Постановленій, объявить Главноначальствующимъ Управленіямъ и лицамъ въ Царствѣ Польскомъ;

2) предварить упомянутыя учрежденія, что, если съ требованіями своими объ уплатѣ вышеупомянутыхъ принадлежностей, они обратятся къ подлежащему военному начальству по истеченіи одного года, то таковыя будутъ оставлены безъ удовлетворенія и отвѣта; сверхъ же сего, всѣ могущія возникнуть по этому поводу претензіи, будутъ обращены на чиновниковъ, которые окажутся виновными въ несвоевременной подачѣ требованій;

3) настоящее распоряженіе, для всеобщаго свѣдѣнія, припечатать во всѣхъ газетахъ и губернскихъ вѣдомостяхъ.

Доводя о семъ до свѣдѣнія Правительственной Коммисіи, имѣю честь, по порученію Князя Намѣстника въ Царствѣ, просить Коммисію привести немедленно въ исполненіе распоряженіе Его Сіятельства, изложенное въ 3-мъ пунктѣ, и представить о томъ соотвѣтственный рапортъ.

Варшава, 20 Февраля (4 Марта) 1858 года.

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *Карницкій.*

Примѣчаніе. Постановленіе это Главнымъ Попечительнымъ Совѣтомъ Благотворительныхъ Заведеній сообщено, 20 Августа (1 Сентября) 1858 года, Частнымъ Попечительнымъ Совѣтамъ для свѣдѣнія и точнаго исполненія, съ присовокупленіемъ, что постановленіе 1848 года, на основаніи котораго разсчетныя вѣдомости деньгамъ за содержаніе, леченіе и погребеніе въ гражданскихъ больницахъ воинскихъ чиновъ, должны быть отсылаемы въ подлежащія Коммисаріатскія Коммисіи, немедленно по истеченіи каждой трети, остается въ своей силѣ и должно быть соблюдаемо со всею точностью.

Dla zapobieżenia więc w przyszłości niewłaściwemu pod tym względem postępowaniu, Książe Namiestnik Królestwa rozkazać raczył:

1) przepis art. 301-go księgi 3 części 4-éj Zbioru przepisów wojskowych, oznajmić Władzom Naczelnym Królestwa Polskiego;

2) uprzedzić pomienione Władze: że jeżeli żądania ich o wypłatę wspomnionych wyżéj należytości, wniesione będą do właściwéj Władzy wojskowéj po upływie roku jednego, bez skutku i odpowiedzi pozostaną; a nadto, wszelkie wyniknąć mogące z tego powodu pretensye, regulowane będą do urzędników, którzy się stali winnymi opóźnienia w zaniesieniu żądania;

3) obecne rozporządzenie, podać do wiadomości powszechnéj, za pośrednictwem wszystkich gazet i dzienników gubernialnych.

O czém donosząc Kommissyi Rządowéj, mam zaszczyt z polecenia Księcia Namiestnika Królestwa wezwać ją, o bezzwłoczne przywiedzenie do skutku rozkazu Jego Książęcéj Mości, punktem 3 objętego, i złożenie o spełnieniu jego stosownego rapportu.

w Warszawie, d. 20 Lutego (4 Marca) 1858 r.

Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Karnicki.*

Uwaga. Decyzya powyższa kommunikowaną została pod d. 20 Sierpnia (1 Września) 1858 r., przez Radę Główną Opiekuńczą Zakładów Dobroczynnych, Radom Szczegółowym, dla wiadomości i ścisłego wykonania przy nadmienieniu, że przepis z roku 1848, na zasadzie którego likwidacye za utrzymanie, kuracyę i pogrzeby chorych wojskowych w szpitalach cywilnych, niezwłocznie po upływie każdego tercyału roku odsyłane być winny do właściwéj Kommissoryackiéj Kommissyi, pozostaje w swéj mocy i jak najtroskliwiéj przestrzegany być powinien.

№ 22.

Распоряженіе о томъ, чтобы Начальники инвалидныхъ командъ и Коменданты посѣщали гражданскія больницы четыре раза въ мѣсяцъ и распоряжались о перевозкѣ въ военные госпитали больныхъ воинскихъ чиновъ, состояніе здоровія которыхъ не представляетъ къ тому препятствій.

(22 Февраля (6 Марта) 1858 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Его Сіятельство Князь Намѣстникъ въ Царствѣ, Главнокомандующій Арміею, имѣя въ виду:

что въ гражданскія больницы въ Царствѣ поступаетъ для леченія весьма значительное число воинскихъ чиновъ;

что содержаніе ихъ, въ упомянутыхъ заведеніяхъ, обходится гораздо дороже, нежели въ военныхъ лазаретахъ;

что въ небольшомъ разстояніи отъ гражданскихъ больницъ находятся военные лазареты, и, наконецъ,

что, согласно военнымъ постановленіямъ, Командиры гарнизонныхъ баталіоновъ и Начальники инвалидныхъ командъ, обязаны не менѣе четырехъ разъ въ продолженіи мѣсяца, посѣщать мѣстныя больницы, для наблюденія за тѣмъ, чтобы въ нихъ не были задерживаемы больные, признанные неспособными къ службѣ, а также одержимые хроническими болѣзнями, которые, безъ всякихъ вредныхъ послѣдствій для

№ 22.

Rozporządzenie, iż Naczelnicy komend inwalidnych i Komendanci zwiedzać mają cztery razy miesięcznie szpitale cywilne, celem zarządzania wysyłania do lazaretów wojskowych chorych wojskowych, których stan zdrowia na to dozwala.

(d. 22 Lutego (6 Marca) 1858 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

Książe Namiestnik Królestwa, Główno-dowodzący Armią, mając na względzie:

że do szpitali cywilnych w Królestwie odsyłani bywają na kuracyę chorzy wojskowi w bardzo znacznéj liczbie;

że utrzymanie ich w pomienionych zakładach wypada o wiele drożéj aniżeli w lazaretach wojennych;

że w małéj odległości od szpitali cywilnych znajdują się lazarety wojskowe, wreszcie,

że podług przepisów wojskowych, Dowódcy batalionów garnizonowych i Naczelnicy komend inwalidnych, obowiązani są niemniéj jak cztery razy w ciągu miesiąca zwiedzać szpitale miejscowe dla dopilnowania, aby nie byli zatrzymywani chorzy uznani za niezdatnych do służby, oraz chorzy dotknięci chorobami chronicznémi, którzy bez żadnych złych na-

ихъ здоровья, могутъ быть перевезены въ ближайшіе военные лазареты, приказать изволилъ:

1) объявить всѣмъ Начальникамъ инвалидныхъ командъ, гдѣ ихъ нѣтъ—этапнымъ Начальникамъ, гдѣ же есть Коменданты, то Комендантамъ:

a) чтобы они непремѣнно осматривали четыре раза въ мѣсяцъ гражданскія больницы, находящіяся въ мѣстахъ ихъ расположенія, и предлагали больницѣ перевозить немедленно, установленнымъ порядкомъ, въ ближайшіе госпитали, тѣхъ больныхъ, которые, будучи одержимы болѣзнями, требующими продолжительнаго леченія, могутъ однако безъ вреда вынести перевозку и, чтобы о всякой такой перевозкѣ, доносили, какъ Дежурному Генералу Арміи, такъ и по командѣ;

b) что открытыми для сего листами, на взиманіе въ пути обывательскихъ подводъ, должны быть снабжены заблаговременно, на случай перевозки, инвалидные Начальники отъ Окружнаго Генерала, а этапные Начальники и Коменданты отъ Военныхъ Начальниковъ губерній, которые и требуютъ въ расходѣ листовъ своевременныхъ отчетовъ;

c) чтобы ежемѣсячно свидѣтельствовали всѣхъ больныхъ, находящихся въ больницѣ, и опредѣляли, совмѣстно съ больничными медиками, кто изъ нихъ, на основаніи Положенія, не способенъ къ службѣ и представляли о томъ по начальству;

2) назначенные въ неспособные, если только они здоровы, никакъ не должны оставаться въ больницѣ, въ ожиданіи утвержденія ихъ назначенія, а должны быть отправляемы, на основаніи примѣчанія къ § 17-му Положенія о неспособныхъ (стр. 373—8, продолженія Свода Военныхъ Постановленій), къ своимъ командамъ, если оныя близко, и къ ближайшимъ гарнизоннымъ баталіонамъ, если команды ихъ далеко;

stępstw dla zdrowia, mogą być przewiezieni do bliskich lazaretów wojskowych, rozkazać raczył:

1) polecić wszystkim Naczelnikom komend inwalidnych, a gdzie ich niema, Naczelnikom etapów i Komendantom:

a) iżby niezawodnie cztery razy w ciągu każdego miesiąca zwiedzali szpitale cywilne, znajdujące się w miejscach ich konsystencyi, i zobowiązywali zarządy szpitali do niezwłocznego wysyłania do najbliższych lazaretów wojskowych tych chorych, którzy, dotknięci będąc chorobami, wymagającémi długiego leczenia, mogą jednakże bez uszkodzenia na zdrowiu znieść transport, i aby o każdém takiém przewiezieniu chorych, donosili tak Dyżurnemu Generałowi Armii, jako też właściwym komendom;

b) że na przypadek zaszłéj potrzeby przewożenia chorych, winni być zawczasu zaopatrzeni w listy otwarte, na uzyskanie w drodze podwód obywatelskich, Inwalidni Naczelnicy, przez Generała Okręgowego, a Naczelnicy etapów i Komendanci, przez Wojennych Naczelników Gubernij, którzy obowiązani są żądać w czasie właściwym rachunku z użycia listów;

c) iżby rewidowali co miesiąc wszystkich chorych, znajdujących się w szpitalach cywilnych i aby, wspólnie z Lekarzami szpitali, oznaczali: którzy z nich, stosownie do przepisów, okazują się być niezdolnymi do służby i aby w tym względzie czynili przedstawienia do właściwéj Władzy;

2) uznani za niezdolnych do służby, jeśli są zdrowi, żadną miarą nie mogą być pozostawieni w szpitalu cywilnym, w oczekiwaniu na wyrzeczenie o ich przeznaczeniu, lecz winni być odsyłani, na zasadzie uwagi do § 17-go przepisu o niezdolnych (str. 373—8, dalszego ciągu Zbioru wojen. pos.) do swych komend, jeśli one znajdują się blisko, lub też do najbliższych batalionów garnizonowych, jeżeli komendy ich są daleko;

3) наблюденіе за точнымъ исполненіемъ всего этого возложить, въ отношеніи Инвалидныхъ Начальниковъ, на Командира 10 Округа Внутренней Стражи, въ отношеніи этапныхъ Начальниковъ и Комендантовъ, на Военныхъ Начальниковъ губерній;

4) Генералъ Штабъ-Доктору Арміи въ своихъ поѣздкахъ, для обозрѣнія медицинской части, и лицамъ, посылаемымъ отъ времени до времени изъ Главнаго Штаба, для осмотра городскихъ больницъ, повѣрять, исполняются ли въ точности сказанныя распоряженія.

О таковомъ приказаніи Его Сіятельства, объявленномъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ Дежурнымъ Генераломъ 1 Арміи, Главный Совѣтъ сообщаетъ Попечительному Совѣту для точнаго, въ чемъ слѣдуетъ, исполненія.

При томъ, во избѣжаніе всякихъ недоразумѣній, могущихъ встрѣтиться при перевозкѣ больныхъ, Главный Совѣтъ, на основаніи отзыва Дежурнаго Генерала 1 Арміи, предписываетъ Попечительному Совѣту, чтобы, въ случаѣ назначенія, по взаимному соглашенію больничнаго медика съ военнымъ начальствомъ, воинскихъ чиновъ, одержимыхъ хроническими болѣзнями, къ отправленію для дальнѣйшаго пользованія въ военные лазареты, Совѣтъ немедленно распоряжался о перевозкѣ этихъ больныхъ, на доставленныхъ обывательскихъ подводахъ, и о снабженіи больныхъ продовольствіемъ, одеждою и другими необходимыми предметами, согласно тарифу; а если того будетъ требовать родъ болѣзни, то назначать для надзора за больными и фельдшера.

Всѣ же расходы на этотъ предметъ, Попечительный Совѣтъ долженъ вносить въ расчетныя вѣдомости, посылае-

3) dopilnowanie ścisłego wykonania powyższego, poruczyć Dowódcy 10-go Okręgu Straży Wewnętrznéj co do Naczelników Inwalidnych, a Naczelnikom Wojennym Gubernij co do Naczelników etapów i Komendantów;

4) zalecić Generał Sztab-Doktorowi Armii i osobom wysyłanym z Głównego Sztabu dla rewizyi szpitali, aby sprawdzali, czy wspomnione rozporządzenia są spełniane w zupełności.

O takowych rozkazach Jego Książęcéj Mości, objawionych Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych przez Dyżurnego Generała Armii 1-éj, Rada Główna zawiadamia Radę Opiekuńczą, dla ścisłego, w czém do niéj należy, wykonania.

Przytém, w celu usunięcia wszelkich wątpliwości, jakieby przy przewożeniu chorych nastręczyć się mogły, Rada Główna, na zasadzie odezwy Dyżurnego Generała Armii 1-éj, wzywa Radę Opiekuńczą, iżby w razie, gdy chorzy chroniczni wojskowi po obustronném zgodzeniu się Lekarza szpitala i Władzy wojskowéj, uznani zostaną za kwalifikujących się do odesłania na dalszą kuracyę do lazaretów wojskowych, zarządzała niezwłocznie przewiezienie tychże na dostarczonych podwodach obywatelskich i zaopatrywała chorych w żywność, odzież i inne potrzeby podług taryffy; w przypadku zaś, gdy tego rodzaj choroby wymagać będzie, dodawała do dozoru chorych felczera.

Wszystkie zaś wydatki z tytułu tego poniesione, Rada Opiekuńcza zamieszczać będzie w likwidacyach do Kommis-

мыя въ Брестъ-Литовскую Коммисаріатскую Коммисію, вмѣстѣ съ вознагражденіемъ, причитающимся за леченіе и содержаніе больныхъ.

Варшава, 22 Февраля (6 Марта) 1858 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ

(подписано) *А. Дмитріевъ.*

№ 3,491/46,624.

№ 23.

Распоряженіе о пріемѣ въ гражданскія больницы солдатскихъ сыновей, исключенныхъ изъ военнаго вѣдомства, наравнѣ съ прочими жителями.

(13 (25) Августа 1858 года.)

Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

По случаю Высочайше утвержденныхъ, въ 25 день Декабря 1856 года, правилъ, о порядкѣ исключенія кантонистовъ и солдатскихъ сыновей изъ военно-сухопутнаго и морскаго вѣдомствъ, возникъ вопросъ: могутъ ли быть принимаемы, въ случаѣ болѣзни, въ военные гошпитали и лазареты, солдатскіе сыновья, исключенные изъ военнаго вѣдомства?

Такъ какъ сыновья солдатъ, уроженцевъ Царства, по исключеніи ихъ изъ военнаго вѣдомства, проживая въ Царствѣ при родителяхъ, родственникахъ или опекунахъ, не

soryackiéj Kommissyi w Brześciu Litewskim podawanych, łącznie z należnościami, za kuracyę i utrzymanie chorych przypadającémi.

w Warszawie, d. 22 Lutego (6 Marca) 1858 r.

Prezes, Tajny Radca, Senator (podpisano) *A. Dmitriew.*

N⁰ 3,491/46,624.

№ 23.

Rozporządzenie, iż synowie żołnierscy wykreśleni z Zarządu wojskowego, oddawani być mają do szpitali cywilnych na równi z innymi mieszkańcami.

(d. 13 (25) Sierpnia 1858 r.)

do
Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Z powodu NAJWYŻÉJ zatwierdzonych w dniu 25 Grudnia 1856 r. przepisów o porządku wykreślania kantonistów i synów żołnierskich z Zarządu Wojenno-lądowego i morskiego, zaszła potrzeba wyrzeczenia, czyli synowie żołnierscy wykreśleni z Zarządu Wojskowego, mogą być przyjmowani na kuracyę, w razie choroby, do szpitali i lazaretów wojskowych.

Ponieważ synowie żołnierzy, rodem z Królestwa będących, po wykreśleniu ich z Zarządu wojskowego, zamieszkując w Królestwie przy rodzicach, krewnych lub opiekunach, prze-

признаются уже болѣе солдатскими дѣтьми, а должны быть записаны въ книги постояннаго народонаселенія, и такимъ образомъ ничѣмъ не отличаются отъ прочихъ жителей,— а потому Его Сіятельство Князь Намѣстникъ въ Царствѣ, предписаніемъ, отъ 14 (26) Мая сего года, за № 5,500, предложить изволилъ, чтобы такіе мальчики, въ случаѣ болѣзни, не были отправляемы въ военные гошпитали и лазареты, но поступали для пользованія въ больницы гражданскаго вѣдомства, наравнѣ съ прочими здѣшними жителями.

Кромѣ того, такъ какъ можетъ случиться, что въ здѣшнемъ краѣ будутъ пребывать солдатскіе сыновья—уроженцы Имперіи, равнымъ образомъ исключенные изъ военнаго вѣдомства, но не записанные въ книги постояннаго населенія Царства, а потому, на основаніи Высочайшаго повелѣнія, объявленнаго въ указѣ Правительствующаго Сената 16 Сентября 1857 года, Его Сіятельство приказать изволилъ, чтобы такіе мальчики, въ случаѣ болѣзни, были отправляемы для пользованія въ военные гошпитали и лазареты, на счетъ Коммисаріата, впредь до окончанія производящейся нынѣ народной переписи въ Имперіи, не производя за то никакихъ вычетовъ изъ получаемаго ими отъ Казны денежнаго пособія; и чтобы, по окончаніи упомянутой народной переписи, означенные мальчики были отправляемы въ военные гошпитали и лазареты только въ чрезвычайныхъ случаяхъ и не иначе, какъ за взносомъ платы на тѣхъ же самыхъ основаніяхъ, на какихъ, согласно ст. 942, книги 3, части IV Свода Военныхъ Постановленій, принимаются въ военные гошпитали и лазареты на излеченіе лица разныхъ сословій, не принадлежащія военному вѣдомству.

Сообщая о вышеизложенномъ приказаніи Его Сіятельства, Правительственная Коммисія предлагаетъ Губернскому Правленію сдѣлать немедленно распоряженіе о точномъ исполненіи онаго, какъ относительно отправленія, въ случаѣ болѣзни, солдатскихъ сыновей здѣшнихъ уроженцевъ, въ гражданскія больницы, наравнѣ съ прочими жителями края, такъ равно

stają być uważani za dzieci żołnierskie, powinni być do ksiąg stałéj tutejszéj ludności zapisani, i jako tacy, niczém nie różnią się od innych mieszkańców Królestwa, przeto Książe Namiestnik Królestwa reskryptem swym z d. 14 (26) Maja r. b. N⁰ 5,500 polecić raczył, aby chłopcy tacy, w razie choroby, nie byli odsyłani do szpitali wojskowych i lazaretów, lecz oddawani byli na kuracyę do szpitali cywilnych, na równi z innymi tutejszymi mieszkańcami.

Oprócz tego, ponieważ się zdarzyć może, iż w kraju tutejszym przebywać będą synowie żołnierscy pochodzący z Cesarstwa i również z Zarządu wojskowego wykreśleni, lecz do ksiąg stałéj ludności tutejszéj nie zapisani, przeto na zasadzie Najwyższego rozkazu, objawionego w Ukazie Rządzącego Senatu z dnia 16 Września 1857 r. Jego Książęca Mość polecić raczył, aby tacy chłopcy, w razie choroby, odsyłani byli na kuracyę do szpitali wojskowych i lazaretów na rachunek Kommissoryatu, aż do ukończenia odbywającego się teraz spisu ludności w Cesarstwie, nie czyniąc za to żadnych potrąceń z przyznawanego im ze Skarbu wsparcia pieniężnego, po ukończeniu zaś pomienionego spisu ludności, aby chłopcy tacy odsyłani byli do szpitali wojskowych i lazaretów tylko w wypadkach nadzwyczajnych i nie inaczéj jak za opłatą na tych samych zasadach, na jakich według art. 942-go księgi 3-éj części 4-éj Zwodu postanowień wojskowych przyjmują się do szpitali i lazaretów wojskowych na kuracyę ludzie różnych stanów, do Zarządu wojskowego nie należący.

Zawiadamiając o powyższym rozkazie Jego Książęcéj Mości, Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu wydać niezwłocznie, w ścisłém wykonaniu onego, zarządzenia, tak co do odsyłania w razie choroby synów żołnierskich, stałych tutejszych mieszkańców, na kuracyę do szpitali cywilnych, na równi z innymi mieszkańcami kraju, jako też i co do

и относительно предложенія мѣстнымъ властямъ, чтобы солдатскіе сыновья, уроженцы Имперіи, были отправляемы на леченіе въ военные гошпитали и лазареты, на основаніяхъ, указанныхъ въ упомянутомъ распоряженіи.

Варшава, 13 (25) Августа 1858 года.

За Директора Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Пентковскій.*

№ 19,109/9,336.

Примѣчаніе. - Вышеизложенное распоряженіе, Главнымъ Попечительнымъ Совѣтомъ Благотворительныхъ Заведеній, сообщено 3 (15) Октября 1858 года, за № 2,574, Частнымъ Попечительнымъ Совѣтамъ, для свѣдѣнія и точнаго въ чемъ слѣдуетъ исполненія.

poruczenia Władzom miejscowym, aby synowie żołnierscy, z Cesarstwa pochodzący, odsyłani byli na kuracyę do szpitali i lazaretów wojskowych, na zasadach tymże rozkazem wskazanych.

w Warszawie, d. 13 (25) Sierpnia 1858 r.

Za Dyrektora Wydziału,

Radca Stanu (podpisano) *Pętkowski.*

N⁰ 19,109/9,336.

Uwaga. Rozporządzenie powyższe kommunikowane zostało pod d. 3 (15) Października 1858 r. za N⁰ 2,574 przez Radę Główną Opiekuńczą Zakładów Dobroczynnych, Radom Szczegółowym dla wiadomości i ścisłego stosowania w czém do nich należy.

№ 24.

Распоряженіе относительно формы представленія разсчетныхъ вѣдомостей издержкамъ, на леченіе въ больницахъ гражданскаго вѣдомства нижнихъ чиновъ флота.

(19 (31) Января 1859 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Военный Совѣтъ въ С.-Петербургѣ, по обсужденіи вопроса относительно указанія источниковъ, на которые должна быть отнесена уплата больницамъ гражданскаго вѣдомства издержекъ, на леченіе нижнихъ воинскихъ чиновъ флота, въ засѣданіи, происходившемъ 23 Октября 1858 года, опредѣлилъ слѣдующее:

1) за леченіе и погребеніе отставныхъ и безсрочно-отпускныхъ нижнихъ чиновъ флота, которые, на основаніи § 70 Высочайше утвержденнаго Положенія, зачислены въ общее вѣдомство сухопутныхъ войскъ, обязанъ производить гражданскимъ больницамъ плату—Коммисаріатъ Военнаго Министерства, согласно ежегодно утверждаемому тарифу, безъ всякихъ дальнѣйшихъ разсчетовъ съ Морскимъ Управленіемъ;

2) за леченіе и погребеніе нижнихъ чиновъ флота, состоящихъ на дѣйствительной службѣ, или находящихся во временномъ отпуску, больницы въ Имперіи должны требовать возврата издержекъ, по прежнему, изъ Морскаго Управленія

№ 24.

Rozporządzenie względem formy przedstawiania likwidacyi kosztów leczenia niższych stopni marynarki w szpitalach cywilnych.

(d. 19 (31) Stycznia 1859 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

Rada Wojenna w Petersburgu po rozpoznaniu kwestyi, tyczącéj się oznaczenia funduszów, do których regulować się winna opłata szpitalom cywilnym kosztów kuracyi wojskowych niższych stopni z marynarki, na posiedzeniu odbytém dnia 23 Października 1858 r. postanowiła, co następuje:

1) za kuracyę i pogrzeby dymissyonowanych i urlopowanych niższych stopni z marynarki, którzy na zasadzie § 70-go NAJWYŻÉJ zatwierdzonéj Ustawy, zaliczeni są do ogólnego Zarządu wojsk lądowych, obowiązany jest płacić szpitalom cywilnym właściwy Kommissoryat Ministeryum Wojny, podług taryff, corocznie zatwierdzanych, bez żadnych dalszych obrachunków z Zarządem marynarki;

2) za kuracyę i pogrzeby niższych stopni marynarki, zostających w czynnéj służbie lub korzystających z czasowych urlopów, szpitale w Cesarstwie obowiązane są żądać zwrotu, jak dotąd, z Zarządu marynarki, szpitalom zaś cywilnym

гражданскимъ же больницамъ въ Царствѣ, означенныя издержки обязана возмѣщать Брестъ-Литовская Коммисаріатская Коммисія.

Но о таковаго рода военныхъ больныхъ, Попечительные Совѣты заведеній Царства, должны составлять особыя разсчетныя вѣдомости, на основаніи которыхъ, Коммисаріатъ морскаго вѣдомства будетъ ежегодно возвращать Коммисаріату Военнаго Министерства, произведенные на этотъ предметъ расходы.

Для точнаго исполненія таковыхъ постановленій, а равно во избѣжаніе на будущее время недоразумѣній, Главный Совѣтъ предлагаетъ Попечительному Совѣту:

Во первыхъ, чтобы въ общихъ разсчетныхъ вѣдомостяхъ, посылаемыхъ каждую треть въ Брестъ-Литовскую Коммисаріатскую Коммисію, были показываемы вмѣстѣ и издержки, подлежащія возврату больницѣ за леченіе и погребеніе нижнихъ чиновъ флота, отставныхъ и безсрочно-отпускныхъ.

Во вторыхъ, чтобы въ Брестъ-Литовскую Коммисаріатскую Коммисію посылаемы были, тоже по истеченіи каждой трети, особыя разсчетныя вѣдомости о тѣхъ нижнихъ чинахъ военнаго флота, которые, состоя на дѣйствительной службѣ, или находясь во временномъ отпуску, будутъ отправлены на излеченіе въ больницу.

Сверхъ того, Главный Совѣтъ строжайше предписываетъ Попечительному Совѣту наблюсти, чтобы всѣ разсчетныя вѣдомости были писаны четко, чисто, исправно, безъ всякихъ сокращеній, зачеркиваній или подчистокъ, и чтобы въ нихъ съ точностію были означаемы: начальство, отправившее больнаго въ больницу, полки и команды, къ которымъ принадлежатъ больные воинскіе чины, помѣщаемые въ больницѣ, ихъ имена и фамиліи, номера и числа билетовъ, по которымъ поступили въ больницу, а также номера и числа отпускныхъ билетовъ флотскихъ чиновъ.

w Królestwie, pomieniony zwrot kosztów dopełniać jest obowiązaną Kommissya Kommissoryacka w Brześciu Litewskim. Wszakże o tego rodzaju chorych wojskowych, Rady Opiekuńcze Instytutów Królestwa winny formować oddzielne likwidacye, na zasadzie których, Kommissoryat marynarki zwracać będzie corocznie Kommissoryatowi Ministeryum Wojny wypłaty na ten przedmiot zaawansowane.

Dla ścisłego wykonania takowych przepisów i uniknienia reklamacyj na przyszłość, Rada Główna zaleca Radzie Opiekuńczéj:

ad 1-um, iżby w ogólnych likwidacyach, co tercyał przesyłanych Kommissyi Kommissoryackiéj w Brześciu Litewskim, zamieszczała zarazem koszta do zwrotu szpitalowi przypadające za kuracyę i pogrzeby niższych stopni marynarzy, uwolnionych ze służby i nieograniczenie urlopowanych;

ad 2-um, aby przesyłała Kommissyi Kommissoryackiéj w Brześciu Litewskim oddzielne likwidacye, również po upływie każdego tercyału, o tych niższych stopniach marynarki wojskowéj, którzy, zostając w czynnéj służbie lub korzystając z czasowego urlopu, oddani będą na kuracyę do szpitala.

Obok tego jak najmocniéj zaleca Radzie Opiekuńczéj dopilnowanie, aby wszystkie likwidacye formowane były czytelnie, czysto, porządnie, bez żadnych skróceń, przekreślań lub skrobań, aby z dokładnością wyszczególniane były: Władze, odsyłające chorych do szpitala, pułki i komendy, do których należą chorzy wojskowi pomieszczani w szpitalu, ich imiona i nazwiska, numera i daty biletów wejścia, oraz numera i daty urlopów marynarzy.

При томъ, Главный Совѣтъ, въ удовлетвореніе отзыва Брестъ-Литовской Коммисаріатской Коммисіи, вмѣняетъ Попечительному Совѣту въ обязанность, по полученіи отъ помянутой Коммисіи денегъ въ возвратъ издержекъ на леченіе, посылать ей каждый разъ, безъ замедленія, по почтѣ, надлежащія квитанціи въ 2 экземплярахъ, подъ однимъ числомъ и номеромъ, обозначая вверху листа: „первый экземпляръ“ или „второй экземпляръ“.

Варшава, 19 (31) Января 1859 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ

(подписано) *А. Дмитріевъ.*

№ 126.

Przytem Rada Główna, powodowana odniesieniem się Kommissyi Brzesko-Litewskiéj, wzywa Radę Opiekuńczą, iżby po otrzymaniu od tejże Kommissyi zwrotu kosztów kuracyjnych, za każdym razem przesyłała jéj niezwłocznie pocztą stosowne pokwitowania, w 2-ch egzemplarzach, pod jedną datą i numerem, z oznaczeniem na początku arkusza: „pierwszy egzemplarz" lub „drugi egzemplarz."

w Warszawie, d. 19 (31) Stycznia 1859 r.

Prezes, Tajny Radca, Senator (podpisano) *A. Dmitriew.*

N⁰ 126.

№ 25.

Распоряженіе о томъ, что больные военнаго вѣдомства, какъ въ дѣйствительной службѣ состоящіе, такъ и отставные и безсрочно-отпускные, не могутъ быть отправляемы въ гражданскія больницы на излеченіе, если въ той мѣстности находятся военные гошпитали.

(25 Февраля (8 Марта) 1860 года.)

Г. Гражданскому Губернатору N губерніи.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Дежурный Генералъ 1-ой Арміи увѣдомилъ Главный Попечительный Совѣтъ, что, согласно существующимъ правиламъ, никакіе больные военнаго вѣдомства, какъ состоящіе въ дѣйствительной службѣ, такъ и отставные и безсрочно-отпускные, не должны быть отправляемы въ гражданскія больницы на излеченіе, въ такихъ мѣстностяхъ, въ коихъ учреждены постоянные военные гошпитали, а также, что правило это не распространяется на военные лазареты.

Вслѣдствіе сего Главный Попечительный Совѣтъ имѣетъ честь просить Ваше Превосходительство, предписать подлежащимъ полицейскимъ властямъ, чтобы онѣ не отправляли больныхъ военнослужащихъ, безсрочно-отпускныхъ и отставныхъ, въ гражданскія больницы, тамъ гдѣ существуютъ постоянные

№ 25.

Rozporządzenie, iż chorzy wojskowi w czynnéj służbie będący, dymissyonowani i urlopowani, nie mogą być odsyłani na kuracyę do szpitali cywilnych, jeżeli w miejscu istnieją szpitale wojskowe.

(d. 25 Lutego (8 Marca) 1860 r.)

do
Gubernatora Cywilnego gubernii N.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

Dyżurny Jenerał Armii 1-éj zawiadomił Radę Główną, że stósownie do obowiązujących przepisów, wszyscy chorzy wojskowi, w czynnéj służbie zostający, urlopowani i dymissyonowani, nie powinni być odsyłani na kuracyę do szpitali cywilnych, w miejscach tych, w których istnieją stałe szpitale wojskowe, oraz, że przepis ten nie stosuje się do lazaretów wojskowych.

W następstwie tego, Rada Główna ma zaszczyt upraszać JW. Pana o wydanie właściwym Władzom policyjnym zarządzenia, iżby chorych wojskowych urlopowanych i dymissyonowanych nie kwalifikowały do szpitali cywilnych, tam, gdzie są stałe szpitale wojskowe, jak niemniéj o poinformowanie

военные гошпитали; а также поставить о томъ въ извѣстность подлежащіе Попечительные Совѣты, въ завѣдываніи коихъ находятся больницы.

Варшава, 25 Февраля (8 Марта) 1860 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *Лащинскій.*

Nº 4,027.

№ 26.

Распоряженіе относительно порядка, какой долженъ быть соблюдаемъ при пріемѣ и выпискѣ изъ больницъ военныхъ больныхъ, находящихся въ отпускахъ.

(18 (30) Мая 1860 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Дежурный Генералъ 1-ой Арміи увѣдомилъ Главный Совѣтъ, что рядовые военно-рабочихъ ротъ: Давидъ Вейсблятъ и Айзикъ Музыкусъ, получивъ въ 1858 году кратковременные отпуски, а потомъ, по случаю болѣзни, находясь на излеченіи въ гражданскихъ больницахъ, первый въ г. Ленчицѣ, а послѣдній въ г. Кoнинѣ, отправились по выздоровленіи изъ тѣхъ же больницъ, съ выданными имъ билетами, и по настоящее время не возвратились къ своимъ ротамъ.

o tém właściwych Rad Opiekuńczych, zarządzających szpitalami.

w Warszawie, d. 25 Lutego (8 Marca) 1860 r.
Prezes, Tajny Radca (podpisano) *Łaszczyński.*

N° 4,027.

№ 26.

Rozporządzenie o sposobie postępowania przy przyjmowaniu i wypisywaniu ze szpitala chorych wojskowych zostających na urlopie.

(d. 18 (30) Maja 1860 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

Dyżurny Jenerał Armii 1-éj zawiadomił Radę Główną, że żołnierze z rot wojenno-roboczych: Dawid Wejsblat i Ajzyk Muzykus, którzy w roku 1858 otrzymali na czas krótki urlop, a następnie z powodu choroby zostawali na kuracyi w szpitalach cywilnych, pierwszy z nich w mieście Łęczycy, a drugi w mieście Koninie, po wyleczeniu wydalili się z tychże szpitali z doręczonémi im biletami i do tego czasu do swoich rot nie powrócili.

Для предупрежденія на будущее время подобныхъ случаевъ, Главный Совѣтъ, согласно требованію Дежурнаго Генерала, сообщаетъ Попечительному Совѣту, для свѣдѣнія и точнаго руководства, буквальную выписку статей Свода Военныхъ Постановленій, указывающихъ порядокъ пріема и выписки изъ больницъ, находящихся въ отпуску воинскихъ чиновъ.

„*Статья 1,189.* Если кто поступитъ изъ уволенныхъ въ отпускъ нижнихъ чиновъ, гдѣ либо въ гошпиталь, или въ городскую больницу, то каждое изъ сихъ мѣстъ обязано, посредствомъ своего начальства, немедленно извѣщать ту команду, которой принадлежитъ заболѣвшій; что исполнять должно и по выздоровленіи нижнихъ чиновъ, на тотъ конецъ, чтобъ начальство такихъ нижнихъ чиновъ, по неприбытію ихъ на срокъ изъ отпусковъ, не оставалось въ неизвѣстности о мѣстѣ ихъ нахожденія.“

„*Статья 1,190.* По выздоровленіи, они препровождаются въ свои команды чрезъ внутреннюю стражу, и производится имъ содержаніе, на общемъ положеніи о путевомъ продовольствіи воинскихъ командъ.“

Варшава, 18 (30) Мая 1860 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *Я. Лащинскій.*

№ 2,628.

Dla zapobieżenia na przyszłość podobnym wypadkom Rada Główna, na skutek żądania tegoż Dyżurnego Jenerała, kommunikuje Radzie Opiekuńczéj, dla wiadomości i ścisłego zastosowania się, dosłowny wypis artykułów ze Zbioru wojennych przepisów, wskazujących sposób postępowania przy przyjmowaniu i wypisywaniu ze szpitala chorych wojskowych, zostających na urlopie:

„*Art. 1,189.* Jeśli z wojskowych niższych stopni, zostających na urlopie, wejdzie który do szpitala, albo lazaretu wojskowego, lub też do szpitala miejskiego, w takim razie zakłady te obowiązane są, za pośrednictwem swéj Władzy, zawiadomić niezwłocznie komendę, do któréj chory wojskowy należy. Toż samo winny uczynić i po wyzdrowieniu tychże wojskowych, a to w celu, aby właściwa ich Władza, w razie niepowrócenia onych w terminie oznaczonym z urlopów, nie zostawała w niewiadomości o miejscu ich pobytu.“

„*Art. 1,190.* Po wyzdrowieniu, pomienieni wojskowi odsyłani być winni do swych komend przez straż wewnętrzną i utrzymywani być mają podług ogólnych przepisów o żywieniu wojskowych komend w czasie podróży.“

w Warszawie, d. 18 (30) Maja 1860 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *J. Łaszczyński.*

Nº 2,628.

№ 27.

Распоряженіе о введеніи однообразія въ существующія положенія о пріемѣ солдатскихъ семействъ въ гражданскія больницы.

(5 (17) Іюня 1862 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія, отзывомъ отъ 2 (14) Апрѣля сего года, за № 9,803, увѣдомилъ, что для введенія однообразія въ существующія положенія о принятіи солдатскихъ семействъ въ гражданскія больницы, исправляющій должность Намѣстника въ Царствѣ, согласно представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и мнѣнію и. д. Начальника Главнаго Штаба 1-ой Арміи, приказать изволилъ:

1) что жены, незамужнія дочери и несовершеннолѣтніе, до 16 лѣтъ, сыновья нижнихъ воинскихъ чиновъ, состоящихъ въ Царствѣ на дѣйствительной службѣ, если только жены находятся при мужьяхъ, а дѣти при отцахъ, безъ различія, происходятъ ли они изъ Имперіи, или изъ Царства, должны быть принимаемы, въ случаѣ болѣзни, на излеченіе въ гражданскія больницы Царства, на счетъ суммъ Коммисаріата; съ тѣмъ однако условіемъ, чтобы солдатскіе сыновья были отправляемы для пользованія, преимущественно въ ближайшіе отъ мѣста

№ 27.

Rozporządzenie o ujednostajnieniu przepisów, co do przyjmowania rodzin żołnierskich do szpitali cywilnych.

(d. 5 (17) Czerwca 1862 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj odezwą z dnia 2 (14) Kwietnia r. b. N⁰ 9,803 zawiadomił, że dla ujednostajnienia przepisów o przyjmowaniu rodzin żołnierskich do szpitali cywilnych, p. o. Namiestnika Królestwa, zgodnie z wnioskiem Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i opinią p. o. Naczelnika Sztabu Głównego 1-éj Armii postanowić raczył:

1) że żony, niezamężne córki i nieletni do lat 16 synowie, wojskowych niższych stopni, w czynnéj służbie w Królestwie znajdujących się, o ile żony przy mężach, a dzieci przy ojcach zostają, bez względu, czy są rodem z Cesarstwa, czy z Królestwa, przyjmowani być mają, w razie choroby, na kuracyę do szpitali cywilnych Królestwa, na rachunek funduszu Kommissoryatu, z zastrzeżeniem co do synów żołnierskich, ażeby przedewszystkiém odsyłani byli na kuracyę do szpitali i lazaretów wojskowych, będących najbliżéj miejsca ich kon-

ихъ квартирнаго расположенія, въ военные гошпитали и лазареты, и только въ случаѣ несуществованія, или значительной отдаленности военныхъ гошпиталей и лазаретовъ, были принимаемы на излеченіе въ гражданскія больницы; во всякомъ однакожъ случаѣ, на счетъ суммъ Коммисаріата;

2) что жены, незамужнія дочери и несовершеннолѣтніе, до 16 лѣтъ, сыновья безсрочно-отпускныхъ, отставныхъ или умершихъ нижнихъ воинскихъ чиновъ, безъ различія—происходятъ ли они изъ Имперіи, или изъ Царства, если только они въ состояніи лечиться на собственныя средства, должны быть принимаемы, въ случаѣ болѣзни, въ гражданскія больницы въ Царствѣ, на счетъ суммъ бюджета Царства, назначаемыхъ ежегодно на мѣстныя военныя потребности;

3) во вниманіе къ скуднымъ средствамъ больницъ, въ особенности провинціяльныхъ, а равно, въ видахъ сбереженія издержекъ Казны, плата за леченіе семействъ солдатъ, какъ находящихся на дѣйствительной службѣ, такъ и отпускныхъ, отставныхъ и умершихъ, должна быть производима по особому тарифу, который, по представленію Главнаго Попечительнаго Совѣта, имѣетъ быть ежегодно утверждаемъ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ, вмѣстѣ съ тарифомъ, опредѣляющимъ плату за пользованіе въ гражданскихъ больницахъ нижнихъ воинскихъ чиновъ, съ означеніемъ по первому тарифу цѣнъ нѣсколько ниже, противу цѣнъ послѣдняго тарифа и съ условіемъ, чтобы солдатскія семейства были продовольствуемы въ больницахъ, согласно общему положенію.

Въ исполненіе вышеизложеннаго приказанія и. д. Намѣстника въ Царствѣ, Правительственная Коммисія, согласно представленію Главнаго Попечительнаго Совѣта, постановила плату за леченіе солдатскихъ семействъ въ 1862 году, опредѣлить 3 копѣйками ниже противу цѣнъ, установленныхъ на текущій годъ для военныхъ, а именно:

Въ Варшавѣ и Варшавской Губерніи	по 30	коп.
Радомской	„ 29	„
Люблинской	„ 29	„

systencyi i tylko, aby w razie nieistnienia, lub znacznego oddalenia szpitali i lazaretów wojskowych, przyjmowani byli na kuracyę do szpitali cywilnych, lecz zawsze na rachunek funduszów Kommissoryackich;

2) że żony, córki niezamężne i nieletni do lat 16 synowie urlopowanych, dymissyonowanych, lub zmarłych wojskowych niższych stopni, bez względu, czy są rodem z Królestwa, czyli też z Cesarstwa, jeśli nie są w możności leczenia się własnemi środkami, przyjmowani być mają, w razie choroby, do szpitali cywilnych Królestwa, na rachunek funduszu, budżetem Królestwa, na miejscowe potrzeby wojskowe corocznie oznaczanego;

3) że ze względu na szczupłość funduszów szpitalnych, a szczególniéj na prowincyi, jak niemniéj z uwagi na oszczędność w wydatkach Skarbu, opłaty za kuracyę rodzin żołnierzy, tak w służbie czynnéj zostających, jako też urlopowanych, dymissyonowanych i zmarłych, mają być uiszczane podług oddzielnéj taryffy, corocznie na przedstawienie Rady Głównéj Opiekuńczéj przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych zatwierdzać się mającéj, łącznie z taryffą stanowiącą ceny za kuracyę wojskowych niższych stopni w szpitalach cywilnych, z oznaczeniem w taryffie pierwszéj cen nieco niższych od cen taryffy ostatniéj i z ostrzeżeniem, iżby rodziny żołnierskie żywione były w szpitalach według ogólnéj zasady.

W zastosowaniu się do powyższéj decyzyi p. o. Namiestnika Królestwa, na wniosek Rady Głównéj Opiekuńczéj, Kommissya Rządowa postanowiła: ceny za kuracyę rodzin żołnierskich w r. 1862 oznaczyć o kop. 3 niżéj, od cen dla wojskowych na rok bieżący ustanowionych, a mianowicie:

w Warszawie i gubernii Warszawskiéj	po	kop.	30
„ Radomskiéj		„	29
„ Lubelskiéj		„	29

Въ Плоцкой губерніи	по 29 коп.	
Августовской „	34 „	

Кромѣ того, за лекарства по 3 коп. въ день съ человѣка; за леченіе и содержаніе въ больницахъ для умалишенныхъ, включая въ это и лекарства, по 35 коп. въ день.

За погребеніе умершаго по 1 руб. 50 коп.

Сообщая объ этомъ Попечительному Совѣту, для точнаго руководства, Правительственная Коммисія предваряетъ, что приведенный выше тарифъ, долженъ возымѣть силу съ 1 (13) Мая, т. е. начиная со второй трети текущаго года.

При томъ, для устраненія всякаго по сему предмету недоразумѣнія, Правительственная Коммисія присовокупляетъ:

что опредѣленіе Князя Намѣстника 1849 года, устанавляющее таксу за леченіе солдатскихъ женъ и дочерей, съ 1 (13) Мая сего года отмѣняется;

что разсчетныя вѣдомости, составленныя на основаніи настоящаго распоряженія, Попечительные Совѣты обязаны представлять:

за семейства нижнихъ чиновъ, состоящихъ на дѣйствительной службѣ, въ Брестъ-Литовскую Коммисаріатскую Коммисію; за семейства нижнихъ чиновъ пограничной стражи, Начальникамъ подлежащихъ таможенныхъ пограничныхъ Округовъ; за семейства отставныхъ, отпускныхъ или умершихъ солдатъ—въ Губернскія Правленія.

Настоящій тарифъ разосланъ всѣмъ властямъ, отъ коихъ зависитъ ассигнованіе денегъ, причитающихся за леченіе въ гражданскихъ больницахъ.

Варшава, 5 (17) Іюня 1862 года.

Предсѣдатель Главнаго Попечительнаго Совѣта,
Тайный Совѣтникъ (подписано) *Я. Лащинскій.*

№ 1,782/17,831.

---

w gubernii Płockiéj po kop. 29
„ Augustowskiéj „ 34,

oprócz tego za lekarstwa po kop. 3 dziennie od osoby;

za kuracyę i utrzymywanie w szpitalach dla obłąkanych włącznie lekarstw, po kop. 35 dziennie;

za pogrzeb zmarłego rsr. 1 kop. 50.

Zawiadamiając o powyższém Radę Opiekuńczą, dla ścisłego stosowania się, Kommissya Rządowa uprzedza, że taryffa ta obowiązywać ma od dnia 1(13) Maja, to jest od początku 2-go tercyału r. b.

Nadto, dla usunięcia wszelkiéj wątpliwości w tym przedmiocie, Kommissya Rządowa objaśnia:

że decyzya Księcia Namiestnika z r. 1849, stanowiąca opłaty za kuracyę żon i córek żołnierskich od d. 1 (13) Maja r. b. w swéj mocy ustaje;

że likwidacye, na zasadzie obecnego przepisu formować się mające, Rady Opiekuńcze składać winny:

za rodziny niższych stopni wojskowych w czynnéj służbie zostających — Kommissoryackiéj Kommissyi w Brześciu Litewskim, za rodziny niższych stopni straży granicznéj — właściwym Naczelnikom okręgów celno-granicznych, za rodziny dymissyonowanych, urlopowanych, lub zmarłych żołnierzy — Rządom Gubernialnym.

Obecnie ustanowiona taryffa przesłaną została wszystkim Władzom, mającym udział w assygnowaniu należności za kuracyę w szpitalach cywilnych.

w Warszawie, d. 5 (17) Czerwca 1862 r.

Prezes Rady Głównéj Opiekuńczéj,

Tajny Radca (podpisano) *J. Łaszczyński.*

N° 1,782/17,831.

№ 28.

Распоряженіе о томъ, что плата, причитающаяся больницамъ за леченіе военныхъ больныхъ, должна быть отсылаема прямо въ Главное Казначейство Царства, на распоряженіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ.

(9 (21) Мая 1863 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Вслѣдствіе жалобъ Попечительныхъ Совѣтовъ на неполученіе причитающагося больницамъ вознагражденія, за леченіе военныхъ больныхъ, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ относилась къ Начальнику Штаба войскъ, въ Царствѣ расположенныхъ, о предписаніи Брестъ-Литовской Коммисаріатской Коммисіи, чтобы означенное вознагражденіе, высылаемо было ею прямо въ Главное Казначейство Царства, на распоряженіе Правительственной Коммисіи, съ поясненіемъ, какой именно больницѣ причитается высылаемое вознагражденіе; послѣ чего таковое будетъ ассигновано къ выдачѣ подлежащимъ больницамъ, посредствомъ перевода суммъ въ Уѣздныя Казначейства.

Начальникъ Штаба, отъ 26 Апрѣля сего года, за № 2,343, увѣдомилъ, что вмѣстѣ съ симъ предложено Коммисаріатской Коммисіи о производствѣ платы, за леченіе военныхъ больныхъ, порядкомъ, указаннымъ Правительственною Коммисіею.

№ 28.

Rozporządzenie, iż należności, przypadające szpitalom za kuracyę chorych wojskowych, przesyłane być mają wprost do Kassy Głównéj Królestwa, do dyspozycyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych.

(d. 9 (21) Maja 1863 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

W skutek zażaleń Rad Opiekuńczych o nieodbieranie należności szpitalom przypadających za kuracyę chorych wojskowych, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych odniosła się do Naczelnika Sztabu Wojsk konsystujących w Królestwie, o zalecenie Kommissoryackiéj Kommissyi w Brześciu Litewskim, iżby należności wspomnione przesyłała wprost do Kassy Głównéj Królestwa do dyspozycyi Kommissyi Rządowéj, przy wymienieniu, do jakiego szpitala nadsyłany fundusz należy, a ztąd assygnowany będzie do wypłaty właściwym szpitalom przez przekazy na Kassy powiatowe.

Naczelnik Sztabu odezwą z dnia 26 Kwietnia (v. s.) r. b. N° 2,343 doniósł, że pod jedném Kommissoryacka Kommissya wezwaną została o dopełnianie wypłaty za kuracyę chorych wojskowych w sposób przez Kommissyę Rządową jak wyżéj zaprojektowany.

Сообщая объ этомъ Попечительному Совѣту, Главный Совѣтъ проситъ озаботиться, чтобы больница содержалась въ такомъ, какъ и по настоящее время, состояніи; о скорѣйшей же уплатѣ причитающейся суммы, Главный Совѣтъ съ своей стороны не преминетъ настаивать.

Варшава, 9 (21) Мая 1863 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *Я. Лащинскій.*

N° 1,704.

№ 29.

Распоряженіе относительно выдачи гошпитальныхъ вещей для военныхъ, состоящихъ на излеченіи въ гражданскихъ больницахъ.

(28 Августа (9 Сентября) 1864 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Присланный при предписаніи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, отъ 12 (24) сего Августа, за N° 4,811/18,283, циркуляръ Министра Внутреннихъ Дѣлъ, отъ 29 Мая (стараго стиля) текущаго года, за N° 107, къ Начальникамъ Губерній, относительно порядка выдачи вещей для военныхъ, состоящихъ на излеченіи въ гражданскихъ

Zawiadamiając o tém Radę Opiekuńczą, Rada Główna uprasza ją, iżby starała się utrzymać szpital w dotychczasowym zakresie, a śpiesznéj wypłaty należności Rada Główna ze swéj strony dopilnuje.

w Warszawie, d. 9 (21) Maja 1863 r.

Prezes, Radca Tajny (podpisano) *J. Łaszczyński.*

N⁰ 1,704.

№ 29.

Rozporządzenie o sposobie wydawania rzeczy dla wojskowych, zostających na kuracyi w szpitalach cywilnych.

(d. 28 Sierpnia (9 Września) 1864 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA ZAKŁADÓW DOBROCZYNNYCH.

Nadesłany przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych z dnia 12 (24) Sierpnia r. b. N⁰ 4,811/18,283, okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 Maja (v. s.) r. b. N⁰ 107 do Naczelników Gubernij, co do sposobu wydawania rzeczy dla wojskowych, na kuracyi w szpitalach cywilnych zostających, Rada Główna przesyła załącznie w kopii

больницахъ,— Главный Попечительный Совѣтъ препровождаетъ Попечительному Совѣту, въ засвидѣтельствованной копіи, для свѣдѣнія и руководства.

Варшава, 28 Августа (9 Сентября) 1864 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *Я. Лащинскій.*

№ 2,405.

Приложеніе къ № 29-му.

Циркулярно.

Господину Начальнику губерніи.

Министерство Внутреннихъ Дѣлъ.

Для воспособленія гражданскимъ больницамъ въ пользованіи военныхъ больныхъ, по распоряженію Военнаго Министерства, отпускались отъ Коммисаріата гошпитальныя вещи, а положеніемъ Военнаго Совѣта, 31 Декабря 1855 г., опредѣлено: за употребленіе въ больницахъ этихъ вещей, а также за перевозку ихъ въ больницы и обратно, денегъ не взыскивать; изъ больницъ же принимать вещи, по минованіи надобности, въ томъ видѣ, въ какомъ онѣ будутъ находиться при пріемѣ.

Въ послѣднее время возникъ вопросъ, въ какой мѣрѣ правиленъ отпускъ вещей больницамъ, когда, въ производимой военнымъ вѣдомствомъ платѣ за военныхъ больныхъ, заключается по закону, ст. 1,445, ч. IV. к. III Свода Воен. Пост., и плата за вещи.

wierzytelnéj Radzie Opiekuńczéj, dla wiadomości i zastosowania się.

w Warszawie, d. 24 Sierpnia (9 Września) 1864 r.
Prezes, Radca Tajny (podpisano) *J. Łaszczyński.*

N⁰ 2,405.

Annex do N⁰ 29-go.

Okólnik.

do
Naczelników Gubernij.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Dla przyjścia w pomoc szpitalom cywilnym, z powodu leczenia w nich chorych wojskowych, na mocy rozporządzenia Ministerstwa Wojny wydawane były z Kommissoryatu rzeczy szpitalne, zaś decyzyą Rady Wojennéj z d. 31 Grudnia 1855 roku zastrzeżono, aby za używanie tych rzeczy w szpitalach, oraz za przewózkę onych do szpitali i napowrót, żadnego wynagrodzenia nie pobierać; ze szpitali zaś przyjmować rzeczy, gdy takowe okażą się niepotrzebnemi, w takim stanie, w jakim znajdować się będą w czasie ich odbioru.

W ostatnich czasach wynikła kwestya, o ile uzasadnioném jest to wydawanie rzeczy dla szpitali, skoro w wypłacanéj szpitalom przez Zarząd Wojskowy należności za chorych wojskowych, stosownie do art. 1,445-go części 4-éj, księgi 3-éj, Zbioru Ustaw Wojennych, mieści się już i wynagrodzenie za rzeczy.

Военный Совѣтъ, по разсмотрѣніи этого вопроса, положилъ: отпускъ вообще вещей больницамъ Приказовъ Общественнаго Призрѣнія и другимъ гражданскимъ больницамъ, для военныхъ больныхъ отмѣнить, а отпускать вещи только въ случаѣ самой крайней необходимости, съ тѣмъ условіемъ, чтобы стоимость вещей была вычитаема больницами изъ платы за пользованіе больныхъ. Впрочемъ, отпущенныхъ уже нѣкоторымъ больницамъ вещей, Военный Совѣтъ положилъ не требовать обратно и не удерживать за нихъ денегъ при разсчетѣ за пользованіе военныхъ больныхъ, такъ какъ отпускъ этихъ вещей былъ сдѣланъ на прежнемъ основаніи.

Имѣю честь увѣдомить объ этомъ Ваше Превосходительство, для зависящихъ, въ потребныхъ случаяхъ, по Приказу Общественнаго Призрѣнія распоряженій.

С.-Петербургъ, 29 Мая 1864 года.

Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, Статсъ-Секретарь

(подписано) *Валуевъ*.

№ 107.

Rada Wojenna, po rozważeniu téj kwestyi, postanowiła wydawanie rzeczy wszelkim szpitalom, zostającym pod Zarządem Opieki Powszechnéj, jako też innym szpitalom cywilnym, dla chorych wojskowych, znieść, i wydawać rzeczy tylko w razach nieodzownéj potrzeby, z tym warunkiem, żeby wartość ich była strącaną szpitalom z należności, przypadającéj za leczenie chorych. Oprócz tego Rada Wojenna uchwaliła, aby rzeczy wydanych już poprzednio niektórym szpitalom nie odbierać i za nie należnych pieniędzy przy obliczaniu należności za leczenie chorych nie potrącać, z powodu, iż rzeczy te były wydane na mocy istniejących dawniéj przepisów.

Mam honor zawiadomić o tém JW. Pana, dla wydania, w razie potrzeby, odpowiednich do Zarządu Opieki Powszechnéj rozporządzeń.

w St-Petersburgu, d. 29 Maja 1864 r.

Minister Spraw Wewnętrznych,

Sekretarz Stanu (podpisano) *Wałujew.*

Nº 107.

№ 30.

Распоряженіе, заключающее въ себѣ тарифъ платы за леченіе больныхъ нижнихъ воинскихъ чиновъ пограничной стражи и почтовыхъ, дорожныхъ и полицейскихъ служителей, а также платы за погребеніе умершихъ.

(12 (24) Января 1865 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Главный Совѣтъ сообщаетъ Попечительному Совѣту, что тарифъ цѣнамъ за леченіе и погребеніе больныхъ: нижнихъ воинскихъ чиновъ, безсрочно-отпускныхъ и отставныхъ солдатъ, чиновъ пограничной стражи, почтовыхъ, дорожныхъ и полицейскихъ служителей, а равно тарифъ цѣнамъ за леченіе солдатскихъ семействъ, пользуемыхъ въ гражданскихъ больницахъ, утвержденный на 1864 годъ, оставленъ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ безъ измѣненія и на 1865 годъ, а именно положено взимать:

а) за поименованныхъ выше военныхъ и служителей, за каждаго больнаго:

въ Варшавѣ и Варшавской	губерніи	по 33	коп.	въ день,
Радомской	„	32	„	„
Люблинской	„	32	„	„
Плоцкой	„	32	„	„
Августовской	„	37	„	„

кромѣ того, за лекарства по 3 коп. въ день, съ человѣка;

№ 30.

Rozporządzenie, obejmujące taryffę cen kuracyi chorych wojskowych niższych stopni straży celnéj granicznéj, posługaczy pocztowych, drogowych i policyjnych, oraz cen pogrzebów zmarłych.

(d. 12 (24) Stycznia 1865 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

Zawiadamia Radę Opiekuńczą, że Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, taryffę cen kuracyi i pogrzebów chorych wojskowych niższych stopni, nieograniczenie urlopowanych i dymissyonowanych żołnierzy, straży celnéj granicznéj, posługaczy pocztowych, drogowych i policyjnych, jak niemniéj taryffę cen kuracyi rodzin żołnierskich, leczonych w szpitalach cywilnych Królestwa, na rok 1864 zatwierdzoną, bez zmiany zatwierdziła na r. 1865, to jest oznaczyła:

a) za pomienionych wojskowych i posługaczy od każdego chorego:

w Warszawie i				
w gubernii	Warszawskiéj	po kop.	33	dziennie,
„	Radomskiéj	„	32	„
„	Lubelskiéj	„	32	„
„	Płockiéj	„	32	„
„	Augustowskiéj	„	37	„

a oprócz tego, za lekarstwa po kopiejek 3 dziennie od osoby;

за погребеніе одного умершаго по 1 руб. 50 коп.;

за больныхъ офицеровъ, издержки на содержаніе и леченіе должны быть требуемы вдвое противъ вышеозначенныхъ цѣнъ;

за леченіе и содержаніе въ больницахъ, устроенныхъ для умалишенныхъ, вмѣстѣ съ лекарствами, за больныхъ нижнихъ чиновъ по 38 коп. въ день, а за офицеровъ по 75 коп.;

b) за солдатскія семейства, т. е. за женъ, незамужнихъ дочерей и несовершеннолѣтнихъ, до 16 лѣтъ, сыновей нижнихъ воинскихъ чиновъ, какъ состоящихъ на дѣйствительной службѣ, такъ и отпускныхъ, отставныхъ и умершихъ:

въ Варшавѣ и Варшавской	губерніи	по 30	коп.	въ день,
Радомской	„	29	„	„
Люблинской	„	29	„	„
Плоцкой	„	29	„	„
Августовской	„	34	„	„

кромѣ того, за лекарства по 3 коп. въ день, съ человѣка;

за леченіе и содержаніе въ заведеніяхъ для умалишенныхъ, вмѣстѣ съ лекарствами, по 35 коп. съ человѣка;

за погребеніе умершаго по 1 руб. 50 коп.

Означенный тарифъ разосланъ всѣмъ властямъ, отъ коихъ зависитъ ассигнованіе денегъ, причитающихся за леченіе въ больницахъ гражданскаго вѣдомства.

Варшава, 12 (24) Января 1865 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *Я. Лащинскій.*

№ 2,585.

za pogrzeb jednego zmarłego rs. 1 kop. 50;

za chorych officerów, koszta utrzymania i leczenia, oraz koszta pogrzebu likwidowane być mają podwójnie, w stosunku cen wyżéj oznaczonych;

za kuracyę i utrzymanie w szpitalach urządzonych dla obłąkanych, łącznie z lekarstwami, dziennie za chorych niższych stopni po kop. 38, za chorych zaś officerów po kop. 75;

b) za rodziny wojskowych, to jest za żony, córki niezamężne i nieletnich do lat 16 synów wojskowych niższych stopni, tak w czynnéj służbie zostających, jako też urlopowanych, dymissyonowanych, lub zmarłych:

w Warszawie i

w gubernii	Warszawskiéj	po kop.	30	dziennie,
„	Radomskiéj	„	29	„
„	Lubelskiéj	„	29	„
„	Płockiéj	„	29	„
„	Augustowskiéj	„	34	„

oprócz tego, za lekarstwa po kop. 3 dziennie od osoby;

za kuracyę i utrzymanie w szpitalach dla obłąkanych włącznie lekarstw, po kop. 35 dziennie;

za pogrzeb zmarłego rs. 1 kop. 50.

Taryffa takowa przesłaną została wszystkim Władzom, mającym udział w assygnowaniu należności za kuracyę w szpitalach cywilnych.

w Warszawie, dnia 12 (24) Stycznia 1865 r.

Prezes, Tajny Radca (podpisano) *J. Łaszczyński.*

Nº 2,585.

№ 31.

Распоряженіе о порядкѣ погребенія лицъ Православнаго исповѣданія, умершихъ въ гражданскихъ больницахъ.

(3 (15) Сентября 1865 года.)

N Гражданскому Губернатору.

Главный Директоръ, Предсѣдательствующій въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ одной изъ больницъ Царства, по смерти находившагося въ оной на излеченіи военнаго чина Православнаго исповѣданія, мѣстный Смотритель не пригласилъ Православнаго Священника, для отпѣванія покойника, а потомъ, умершій этотъ погребенъ былъ, безъ всякаго обряда, требуемаго Православною Церковью.

Вслѣдствіе поступившаго ко мнѣ о семъ отзыва военнаго начальства, я, вмѣстѣ съ симъ, предложилъ Предсѣдателю Главнаго Попечительнаго Совѣта, вмѣнить въ обязанность Смотрителямъ всѣхъ гражданскихъ больницъ въ краѣ, къ точному впредь руководству, чтобы они, о всѣхъ умирающихъ лицахъ Православнаго исповѣданія, доносили своевременно мѣстнымъ Военно-Уѣзднымъ Начальникамъ, для немедленнаго приглашенія Православнаго Священника, къ исполненію обряда, требуемаго Православною Церковью, а равно, для наблюденія со стороны сихъ Военно-Уѣздныхъ Начальниковъ, дабы умершія лица сего исповѣданія, были погребаемы съ соблюденіемъ должнаго приличія и совершеніемъ церковнаго обряда.

№ 31.

Rozporządzenie o sposobie grzebania osób wyznania Prawosławnego, zmarłych w szpitalach cywilnych.

(d. 3 (15) Września 1865 r.)

do
Gubernatora Cywilnego N.

DYREKTOR GŁÓWNY, PREZYDUJĄCY W KOMMISSYI RZĄDOWÉJ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

W jednym ze szpitali Królestwa, Intendent, po nastąpionéj śmierci znajdującego się na kuracyi w tym szpitalu wojskowego wyznania Prawosławnego, nie wezwał Duchownego tego wyznania, dla odśpiewania modłów nad nieboszczykiem i następnie nieboszczyk ten pochowany został bez dopełnienia obrządku, wymaganego przez Kościół prawosławny.

W skutku otrzymanego przezemnie zawiadomienia o tém od Naczelnika Wojennego, poleciłem jednocześnie Prezesowi Rady Głównéj Opiekuńczéj włożyć na Intendentów wszystkich szpitali cywilnych w kraju, obowiązek ścisłego przestrzegania na przyszłość, aby o wszystkich umierających osobach, wyznania Prawosławnego, donosili w właściwym czasie miejscowym wojennym Naczelnikom powiatowym, dla bezzwłocznego przyzywania Duchownego wyznania Prawosławnego do dopełnienia obrządku, wymaganego przez kościół Prawosławny, jak również dla rozciągnienia ze strony wzmiankowanych Naczelników wojennych powiatowych dozoru, aby zmarli tego wyznania, byli grzebani z zachowaniem należytéj przyzwoitości i z dopełnieniem cerkiewnego obrządku.

Сообщая о семъ Вашему Превосходительству, прошу предписать подвѣдомственнымъ Вамъ административнымъ властямъ тѣхъ мѣстностей, гдѣ находятся гражданскія больницы, дабы онѣ и съ своей стороны строго наблюдали за точнымъ соблюденіемъ больничными начальствами означеннаго порядка погребенія лицъ Православнаго исповѣданія, умирающихъ въ сказанныхъ больницахъ.

Къ сему неизлишнимъ считаю присовокупить, что я вмѣстѣ съ симъ, сдѣлалъ сношеніе съ Генералъ-Полицiймейстеромъ въ Царствѣ о подтвержденіи Военно-Уѣзднымъ Начальникамъ, дабы они, по полученіи отъ больничнаго Смотрителя помянутаго донесенія, приглашали Православныхъ Священниковъ съ такимъ разсчетомъ времени, чтобы погребеніе могло быть совершаемо безъ нарушенія тѣхъ сроковъ, которые указаны для сего врачебно-полицейскими правилами, утвержденными Совѣтомъ Управленія 30 Мая (12 Іюня) 1846 года.

Варшава, 3 (15) Сентября 1865 года.

Главный Директоръ (подписано) *Князь Черкаскій.*

№ 1,568/28,852.

Zawiadamiając o tém JW. Pana, proszę o wydanie polecenia podwładnym Władzom administracyjnym, w tych miejscowościach, w których istnieją szpitale cywilne, aby one z swojéj strony pilnie baczyły nad ścisłém przestrzeganiem przez Władze szpitalne wskazanego wyżéj sposobu grzebania osób wyznania Prawosławnego, umierających w rzeczonych szpitalach.

Przytém znajduję właściwém nadmienić, że jednocześnie zniosłem się z Jenerał-Policmajstrem w Królestwie, o ponowienie Naczelnikom wojennym powiatowym polecenia, aby ci, po otrzymaniu od Intendenta szpitala wzmiankowanego doniesienia, wzywali Księży Prawosławnych tak spiesznie, iżby pochowanie zwłok mogło być dopełnione, bez naruszenia terminów, wyznaczonych do tego przepisami policyjno-lekarskiemi, zatwierdzonemi przez Radę Administracyjną w dniu 30 Maja (12 Czerwca) roku 1846.

w Warszawie, d. 3 (15) Września 1865 r.

Dyrektor Główny (podpisano) *Książe Czerkaski.*

N⁰ 1,568/28,852.

№ 32.

Распоряженіе, указывающее порядокъ высылки воинскихъ нижнихъ чиновъ въ гражданскія больницы.

(10 (22) Января 1866 года.)

N Частному Попечительному Совѣту.

Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.

Отношеніе Статсъ-Секретаря при Совѣтѣ Управленія Царства, послѣдовавшее въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, отъ 8 (20) Декабря 1865 года, за № 16,708, и полученное при ономъ, препровожденное Министромъ Статсъ-Секретаремъ, официальное прибавленіе къ газетѣ Сѣверная Почта, отъ 7 Сентября 1865 г.(стараго стиля), за № 27, съ помѣщеніемъ въ ономъ циркулярныхъ распоряженій Министра Внутреннихъ Дѣлъ Начальникамъ губерній Имперіи, а именно:

. . . .

2) о порядкѣ высылки нижнихъ воинскихъ чиновъ въ богодѣльни Приказовъ Общественнаго Призрѣнія, Главный Совѣтъ препровождаетъ при семъ въ Попечительный Совѣтъ въ засвидѣтельствованномъ спискѣ, для свѣдѣнія.

Варшава, 10 (22) Января 1866 года.

И. д. Предсѣдателя, Генералъ-Лейтенантъ (подписано) *Рожновъ*.

№ 5,283/43,424.

№ 32.

Rozporządzenie o porządku wysyłania niższych stopni wojskowych do szpitali cywilnych.

(d. 10 (22) Stycznia 1866 r.)

do
Rady Szczegółowéj Opiekuńczéj N.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

Odezwę Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjné Królestwa pod d. 8 (20) Grudnia 1865 r. N⁰ 16,708, do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych uczynioną, oraz zakommunikowany przy téjże, nadesłany przez Ministra Sekretarza Stanu urzędowy dodatek do gazety Poczta Północna z dnia 7 Września (v. s.) 1865 r. N⁰ 27, obejmujący wydane przez Ministra Spraw Wewnętrznych do Naczelników Gubernij w Cesarstwie rozporządzenie, a mianowicie:

. . . .

2) o porządku wysyłania niższych stopni wojskowych do szpitali zarządów dobroczynnych;

Rada Główna kommunikuje załącznie w kopii wierzytelnéj Radzie Opiekuńczéj, dla wiadomości.

w Warszawie, d. 10 (22) Stycznia 1866 r.

P. o. Prezesa, Generał-Lejtenant (podpisano) *Rożnow.*

N⁰ 5,283/43,424.

Приложеніе къ № 32-му.

О порядкѣ отправленія нижнихъ чиновъ въ богодѣльни Приказовъ Общественнаго Призрѣнія.

(*По Деп. Хоз. Отд. II, ст. 1, 22 Августа 1865 г.*, № *5,365.*)

Циркуляромъ Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, отъ 15 Іюня 1864 г., за № 117, предложено было Вашему Превосходительству сдѣлать распоряженіе, чтобы пріемъ въ подвѣдомственныя Приказу Общественнаго Призрѣнія богодѣльни инвалидовъ, ограниченъ былъ утвержденнымъ комплектомъ заведеній, если только размѣръ ихъ и имѣющіяся средства не позволятъ принимать этихъ лицъ сверхъ комплекта.

Между тѣмъ многіе воинскіе Начальники отправляютъ инвалидовъ въ заведенія Приказовъ, безъ предварительнаго собранія свѣдѣній о свободныхъ вакансіяхъ, поставляя этимъ Приказы въ крайне затруднительное положеніе, въ отношеніи размѣщенія призрѣваемыхъ.

Вслѣдствіе сего Инспекторскимъ Департаментомъ Военнаго Министерства, по сдѣланному съ нимъ сношенію, объявлено по военному вѣдомству, циркуляромъ отъ 4 сего Августа, за № 161, чтобы воинскіе Начальники не прежде отправляли въ заведенія Приказовъ Общественнаго Призрѣнія для помѣщенія нижнихъ чиновъ, какъ по полученіи отъ Приказовъ увѣдомленія о возможности пріема въ заведенія оныхъ, увѣчныхъ нижнихъ чиновъ.

Объ этомъ Хозяйственный Департаментъ имѣетъ честь сообщить Вашему Превосходительству.

Вѣрно: Правитель Канцеляріи (подписано) *Леонтьевъ.*

КОНЕЦЪ I-ГО ТОМА ТРЕТЬЕЙ ЧАСТИ.

Annex do N⁰ 32-go.

O SPOSOBIE WYSYŁANIA WOJSKOWYCH NIŻSZYCH STOPNI DO SZPITALI ZARZĄDÓW DOBROCZYNNYCH. (*Depart. Admin. Wydz. II, art. 1-y, 22 Sierpnia 1865 r.* N⁰ *5,365.*)

Przez okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 15 Czerwca 1864 r. N⁰ 117, JW. Pan wezwany zostałeś o wydanie zarządzenia, ażeby przyjmowanie inwalidów wojskowych do domów schronienia, zostających pod kierunkiem Zarządów Dobroczynnych, ograniczoném było do liczby etatem wskazanéj, chyba, że obszerność tych zakładów i ich fundusze wystarczają na utrzymanie w nich nadkompletnych tego rodzaju osób.

Tymczasem wielu z Dowódców wojskowych wysyła inwalidów do Zakładów Dobroczynnych, bez poprzedniego zasiągnienia wiadomości, czy jest możność ich pomieszczenia, stawiając tym sposobem Zarządy w nader trudném położeniu co do pomieszczenia osób, pod opieką ich zostających.

W skutek tego Departament Inspektorski Ministerstwa Wojny, będąc o tém zawiadomiony, zalecił przez cyrkularz z d. 4 Sierpnia r. b. N⁰ 161 podwładnym Władzom wojskowym, ażeby Dowódcy wojsk, nie pierwéj wysyłali kaleki wojskowe niższych stopni dla umieszczenia w Zakładach Dobroczynnych, jak po otrzymaniu od ich Zarządów zawiadomienia o możności przyjęcia ich do tychże Zakładów.

O czém Departament Administracyi ma honor zawiadomić JW. Pana.

Za zgodność: Dyrektor Kancellaryi (podpisano) *Leontjew.*

KONIEC TOMU I-GO CZĘŚCI TRZECIÉJ.

